SAHABE HAYATINDAN TABLOLAR

3

Abdurrahman Re'fet el-Başa
Halid Muhammed Halid
Abdülaziz eş-Şennavi

Çeviren:
Prof. Dr. Taceddin Uzun

İÇİNDEKİLER

HADİCE BİNT HUVEYLİD.....6
SEVDE BİNT ZEM'A (r.a.) 25
ÂİŞE BİNT EBİ BEKR (r.a.)..... 33
HAFSA BİNT ÖMER (r.a.)..... 67
YOKSULLARIN ANNESİ ZEYNEB BİNT HUZEYME (r.a.) 75
ÜMMÜ SELEME BİNT EBÎ UMEYYE (r.a.) 77
ZEYNEB BİNT CAHŞ (r.a.)..... 112
CUVEYRİYE BİNT EL-HARİS (r.a.)..... 124
SAFİYYE BİNT HUYEYY B. AHTAB (r.a.)..... 132
ÜMMÜ HABÎBE RAMLE BİNT EBÎ SÜFYAN (r.a.)..... 141
MEYMÛNE BİNTU'L-HÂRÎS (r.a.) 166
MISIRLI MARİYE (r.a.)..... 172
GUZEYYE BİNT CÂBİR B. HAKÎM (r.a.) 185
ZEYNEBÜ'L-KÜBRA..... 189
RUKAYYE ZÂTÜ'L-HİCRATEYN..... 205
ÜMMÜ GÜLSÜM (r.a.)..... 216
FATIMA (r.a.)..... 219
ERVA BİNT ABDİLMUTTALİB (r.a.) 244
SAFİYYE BİNT ABDİLMUTTALİB (r.a.)..... 247
HÂLİDE BİNTU'L-ESVED (r.a.)..... 254
ÜMMÜ HÂNİ BİNT EBİ TALİB (r.a.)..... 255
DURRE BİNT EBÎ LEHEB (r.a.)..... 275

HAMNE BİNT CAHŞ (r.a.) 277
HALÎME BİNT EBİ ZUEYB (r.a.) 280
ŞEYMA BİNTU'L HARİS (r.a.) 290
FATIMA BİNT ESED (r.a.) 293
LUBABE BİNTU'L-HARİS (r.a.) 309
BEREKE BİNT SA'LEBE (r.a.) 324
RASÛLULLAH'IN HİZMETKÂRI HAVLE (r.a.) 329
ÜMMÜ RAFİ' (r.a.) 330
MEYMUNE BİNT SAÎD (r.a.) 333
ESMA BİNT EBÎ BEKR (r.a.) 335
ESMA BİNT UMEYS (r.a.) 347
UMEYME BİNT RUKÂYKA (r.a.) 354
UMEYYE BİNT KAYS (r.a.) 355
BEREKE EL-HABEŞİYYE (r.a.) 357
HASSANE EL-MÜZENİYYE (r.a.) 358
HAVLE BİNT HAKİM B. UMEYYE (r.a.) 360
RUKAYKA BİNT VEHB (r.a.) 370
ZÂİDE (r.a.) 372
ZİNNÎRE ER-RÛMİYYE (r.a.) 373
ZEYNEB BİNT EBİ MUAVİYE (r.a.) 374
SUAYRA EL-ESEDİYYE (r.a.) 376
SEFFÂNE BİNT HÂTİM ET-TÂİ (r.a.) 377
SUMEYYE BİNT HABBÂT (r.a.) 380
SEHLE BİNT SÜHEYL B. AMR (r.a.) 383

ŞİFA BİNT ABDİLLAH B. ABDİŞEMS (r.a.) 385
ATİKE BİNT HÂLİD (r.a.) 387
FÂTIMA BİNTU'L-HATTAB (r.a.) 394
LEYLÂ BİNT EBÎ HASME (r.a.) 399
LEYLA (r.a.) 404
LEYLA EL-GIFARİYYE (r.a.) 405
MAVİYE (r.a.) 407
HİND BİNT UTBE İBN RABÎA (r.a.) 413
ÜMMÜ HAKİM BİNTU'L-HÂRİS B. HİŞAM (r.a.) 425
ÜMMÜ RÛMAN BİNT ÂMİR (r.a.) 438
ÜMMÜ İSHAK (r.a.) 447
ÜMMÜ GÜLSÜM BİNT UKBE B. EBİ MUAYT (r.a.) 449
ERVÂ BİNT KÜREYZ (r.a.) 455
ESMÂ BİNT YEZİD B. ES-SEKEN (r.a.) 456
CEMİLE BİNT SABİT B. EBİ'L-AKLAH (r.a.) 468
CEMİLE BİNT ABDİLLAH B. UBEYY B. SELUL (r.a.) 470
KOKUCU HAVLA 472
HÂLİDE BİNTU'L-HÂRİS (r.a.) 474
HULEYDE BİNT KAYS İBN SÂBİT (r.a.) 476
HANSÂ BİNT HUZAM EL-ENSARİYYE (r.a.) 486
HAVLE BİNT SA'LEBE (r.a.) 492
HAVLE BİNT KAYS B. KAHD (r.a.) 499
HAVLE BİNT'UL-YEMAN (r.a.) 501
HAYRA BİNT EBİ HADRED (r.a.) 503

RUBEYYİ' BİNT MUAVVİZ B. AFRA (r.a.) 508
RUBEYYİ' BİNTU'N-NADR (r.a.) 515
RUFEYDE EL-ENSARİYYE (r.a.) 517
RAVDA (r.a.) 518
SEHLE BİNT SA'D (r.a.) 519
ŞEMUS BİNTU'N-NU'MAN B. ÂMİR (r.a.) 520
NUSEYBE BİNT KA'B (r.a.) 522
ÜMMÜ BUCEYD (r.a.) 534
ÜMMÜ CUNDEB EL-EZDİYYE (r.a.) 535
ÜMMÜ HARAM BİNT MİLHAN (r.a.) 536
ÜMMÜ'S-SAİB EL-ENSARİYYE (r.a.) 538
ÜMMÜ SÜLEYM BİNT MİLHAN (r.a.) 539
ÜMMÜ SUNBULE EL-MALİKİYYE (r.a.) 553
ÜMMÜ ATIYYE EL-ENSARİYYE (r.a.) 555
ÜMMÜ'L-ALÂ EL-ENSARİYYE (r a.) 557
ÜMMÜ MUBEŞŞİR EL-ENSARİYYE (r.a.) 558
ÜMMÜ VARAKA BİNT ABDİLLAH B. HÂRİS (r.a.) 560
NEHDİYYE HATUN (r.a.) 565
ESMA BİNT NUMANÜ'L-KİNDİ (r.a.) 567
LÜBEYNE (LEBİBE) HATUN (r.a.) 571

HADİCE BİNT HUVEYLİD

Mü'minlerin ilk annesi

"Vallahi, Allah bana ondan daha hayırlısını eş olarak vermedi. İnsanlar beni inkâr ettiğinde o bana inandı, insanlar beni yalanladığında o beni doğruladı, insanlar beni mahrum bıraktığında malıyla beni o destekledi. Diğer hanımlarımdan değil de, sadece ondan Allah bana çocuklar ihsan etti."

Hadis-i Şerif

Cahiliyye devrinde Tâhire (temiz) diye çağrılıyordu. İki defa evlenmişti. Kocaları, Arap efendilerinden ve eşrafındandı. Birisi Hind b. en-Nebbâş (Ebu Hâle) dir. Hadice'nin Hind'den Hâle ve Hind isimli erkek çocukları olmuştur. Ebu Hâle'den sonra da Atik b. Abid el-Mahzumî ile evlenmiştir. Atik'ten de Hind adında bir kız çocuğu olmuştur. Hadice'nin babası Huveylid b. Esed kavmi arasında şerefli bir kimseydi. Hadice'ye Ümmü Hind (Hind'in annesi) denilirdi. Hadice şerefli soylu ve zengin bir kadındı. Şam'a (Suriye'ye) gönderdiği bir kervanı vardı. Onun ticaret kervanı da Kureyş'in diğer kervanları gibiydi. O da bazılarını işçi olarak tutar, sermaye kendinden emek onlardan olmak üzere ortak çalışırdı. Mekke'de el-Emin'den başka adı olmayan Muhammed b. Abdullah (Hz. Muhammed) (s.a.v.) yirmibeş yaşına gel-

diği sırada, Hadîce kölesi Meysere'yle birlikte kendisinin ticaret kervanında Suriye'ye gidip gitmeyeceğini sormak üzere birisini ona gönderdi.

Ebu Talib, yeğeni Hz. Muhammed'e (s.a.v.):

— Yeğenim! Biliyorsun ki, ben malsız bir adamım, zamanın kıtlığı, geçim sıkıntısı üzerime çöktü. Bu yüzden bizim ne malımız var, ne de kervanımız. Bak kavminin ticaret kervanı Şam'a gitmeye hazırlanmaktadır.

Hadice kervanındaki mallarla birlikte bazı adamları gönderiyor. Onlar bu ticaretten kazanç elde ediyorlar. Eğer sen ona gidip kendini arzetsen, herhalde temizliğin ve güvenilir olman sebebiyle seni başkalarına tercih eder. Aslında ben senin Şam'a gitmeni istemiyorum ve Yahudilerin sana zarar vermelerinden korkuyorum. Duyduğuma göre o, iki erkek deve karşılığında birini tutmuş. Biz senin için ona verdiği miktara razı değiliz.

Hadice, Hz. Muhammed'e (s.a.v.) şu haberi gönderdi.

— Sana, kavmime verdiğimin iki katını veririm.

Hz. Muhammed, onun bu teklifini kabul etti. Şam'daki Busra panayırına gitti. Rahip Nestura'nın manastırına yakın bir ağacın gölgesinde konakladı. Nestura, Hz. Hadice'nin kölesi Meysere'ye:

— Şu ağacın altına inen kimdir? diye sordu.

Meysere:

— O, Kureyş ve Harem (Mekke) halkından birisidir, dedi.

Nestura:

— Bu ağacın altına şimdiye kadar peygamberden başka bir kimse inmemiştir, dedi.

Hz. Muhammed götürdüğü malı satıp başka şeyler satın aldı ve onları Hz. Hadice'ye takdim etti. Hz. Hadice daha önce kazandıklarının iki katını kazanmıştı. Mekke'ye dönerken yolda, öğle vakti güneşin harareti arttığında Meysere, devesiyle gitmekte olan Hz. Muhammed'i iki meleğin güneşten koruyup gölgelediklerini gördü.

Mekke'ye gelince Hz. Hadice ona vermeyi kararlaştırdığının iki katını verdi. Meysere, Hz. Hadice'ye rahip Nestura'nın söylediklerini ve iki meleğin Hz. Muhammed'i gölgelediklerini anlattı. Hz. Hadice Mekke'li hanımların Recep ayında, bir bayramlarını kutladıkları günü hatırladı. O gün bu bayramda yapılması gereken her şeyi yapmışlar,

hiçbir şeyi unutmamışlardı. Adam şeklinde yapılmış bir putun yanında ibadet ederlerken birisi onlara yaklaşıp yüksek sesle şöyle demişti:

— Ey kadınlar! Yakında sizin beldenizde, Allah'ın risaletiyle gönderilecek Ahmed adında bir peygamber çıkacak. Hangi kadının ona eş olmaya gücü yeterse bunu yapsın.

Bunun üzerine kadınlar onu taşa tutup hakaret ettiler. Kötü sözler söylediler. Hadice ona birşey söylemeyip diğer kadınların yaptıklarını yapmadı.

Hz. Muhammed koyun güderdi. Koyunlar çoğaldı. Sonra onun develeri ve bir de ortağı oldu. Hz. Hadice'nin kızkardeşine kiraya verdiler. Yolculuğa çıktıklarında onda biraz alacakları kaldı. Ortağı onlara gelip alacağını istiyordu. Bu arada Hz. Muhammed'e:

— Sen de git, diyordu.

Hz. Muhammed de şöyle diyordu:

— Sen git, çünkü ben utanıyorum.

Hz. Muhammed'in ortağı onlara gelince Hz. Hadice'nin kızkardeşi:

— Muhammed hani? O niye seninle birlikte gelmiyor? diyordu.

Hz. Muhammed'in ortağı:

— Ona söyledim ama kendisinin utandığını ileri sürdü, dedi.

Hz. Hadice'nin kızkardeşi ise:

— Ondan daha hayalı, daha iffetli, daha... daha... hiç kimseyi görmedim, dedi.

Hz. Hadice, Hz. Muhammed'e karşı bir sevgi duymaya başladı. Dostu Nefise Bint Munye'nin yanına gitti. Kendisiyle evlenmek istediğini söylemesi için onu Hz. Muhammed'e gönderdi. Nefise, Hz. Muhammed'e gidip:

— Neden dünyadan ilgini kesip, gençliğini kendine herşeyi yasak etmekle geçiriyorsun. Sana bağlı, seni eğlendirip yalnızlıktan kurtaracak bir eşle oturmaya ne dersin? dedi.

Hz. Muhammed şu cevabı verdi:

— Benim evlenecek param yok ki.

Nefise şöyle dedi:

— Güzelliğe, mala, şerefe ve denkliğe davet edilirsen kabul etmez misin?

Nefise fırsatı ganimet bilip şunları da söyledi:

— Hadice Bint Huveylid amcası Amr'a seninle evlenmek istediğini anlattı. Size de şunları söylüyor: Amcamın oğlu! Seni yakınlığın, halk içindeki şerefin, eminliğin, güzel ahlâkın ve doğru sözlülüğün sebebiyle arzu ettim.

Hz. Hadice o sırada, Kureyş kadınlarının en şereflisi, en soylusu ve en zenginiydi. Bu sebeple Kureyş erkeklerinin hepsi ellerinden gelse, onunla evlenmeyi isterlerdi.

Hz. Muhammed bu meseleyi duyunca amcalarına açtı. Amcaları Ebu Talib ve Hamza'yla birlikte Hadice'nin amcası Amr'a gittiler. Ebu Talib kalkıp şu konuşmayı yaptı:

— Muhammed'le hiçbir kimse mukayese edilemez. O şeref ve asaletçe, akıl ve faziletçe onların hepsinden üstün gelir. Gerçi malı azdır. Fakat mal dediğin nedir ki. Geçici bir gölge, alınır verilir eğreti bir şey. Şimdi o sizden kızınız Hadice'yi istemektedir.

Amr da şunu söyledi:

— O boy ölçülemeyen benzersiz bir kimsedir.

Böylece Hz. Muhammed'e Hadice'yi nikahladı. Hz. Muhammed yirmi deve (oniki buçuk okıyye) mehir verdi. Hz. Hadice 40 yaşındaydı. Hz. Muhammed'in ilk evlendiği hanımdı. Nikah kıyıldıktan sonra develer kesildi, yemekler döküldü. Hadice'nin evi eşe dosta açıldı. Gelenler arasında Muhammed'in süt annesi Halîme de vardı. Süt oğlunun düğününde bulunmak için tâ Sa'd kabilesinden çıkmış gelmişti. Bu mübarek kadın, ertesi gün şerefli ve cömert gelinin bağışladığı kırk tane koyunla kabilesine dönecektir.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) gözleri nemlendi. Annesini küçük yaşta kaybetmişti. Şimdi ince, latif bir el bu eski yarayı derin bir şefkatle sarıyordu. Mahzun kalp, Hadice'de uzun mahrumiyet devresinin sıkıntısına güzel bir bedel bularak ferahladı.

On beş yıl bu evlilik, mutluluk dolu olarak geçecekti. Ülfet ve devamlılıkla süslenmiş olarak... Cenab-ı Hakk da, kızlar ve oğlanlar hediye ederek bu evliliğin saadetini artıracaktı. Hz. Hadice, Kasım isimli çocuğu doğurdu. Hz. Muhammed Ebu'l-Kasım (Kasım'ın babası) kün-

yesini aldı. Hz. Hadice'nin Kasım'dan sonra Rukiyye, Zeyneb, Ümmü Gülsüm ve Fatıma isimli çocukları oldu. Kasım daha sonra öldü.

Zaman ikisinin de üzerini senelerce sükûnet ve huzur verici örtüsüyle kuşattı. Bu süre içerisinde Muhammed, sevgi pınarından doya doya içip kandı. Bu, öksüz olarak geçirdiği maziye bir karşılık, istikbalde karşılaşacağı büyük meşguliyetlere ve ağır mücadelelere de bir hazırlıktı.

*

Hz. Muhammed ancak sabahın aydınlığı gibi açık rüyalar görmeye başladı. Yalnızlığı tercih ediyordu. Hiçbir şeyi yalnız kalmaktan daha çok sevmiyordu. Bir gece, uykusunda bir rüya gördü... Bu O'na çok ağır geldi. Gördüğü rüya şuydu: Karnı çıkarılarak yıkanıp temizlenmiş, sonra eskisi gibi tekrar yerine konmuştu. Bunu hanımı Hz. Hadice'ye anlattı. Hanımı da:

— Bu bir hayırdır, müjdeler olsun, dedi.

*

Hz. Muhammed kırk yaşına geldiğinde Ramazan ayını Hıra mağarasında, birçok geceyi ailesinin yanına dönmeden ibadetle geçiriyordu. Hıra'da ibadet ettiği sırada, elinde, içinde bir kitap bulunan bir kapla gökten yanına bir meleğin indiğini gördü. Melek ona:

— Oku dedi.

Hz. Muhammed (s.a.v.):

— Ben okumam (okuma bilmem) diye cevap verdi.

Melek onu sert bir şekilde sıkıp sonra serbest bıraktı ve ona:

— Oku, sözünü tekrar etti.

Hz. Muhammed ona:

— Ben okuma bilmem, dedi.

Melek onu kucakladı. Öyle ki Hz. Muhammed onun ölüm olduğunu zannetti. Sonra onu serbest bırakıp:

— Oku, dedi:

Hz. Muhammed (s.a.v.):

— Neyi okuyayım dedi.

Melek onu yine kucakladı. Hz. Muhammed bunun ölüm olduğunu zannetti. Yine onu serbest bırakıp:

— Oku, dedi.

Hz. Muhammed (s.a.v.):

— Neyi okuyayım? diye sordu.

Melek:

— "Yaratan Rabb"inin adıyla oku. O insanı yapışkan bir maddeden yarattı. Oku, senin Rabb'in en yücedir. O kalemle (yazmayı) öğretendir. O, insana bilmediğini öğretmiştir" dedi. [1]

Hz. Muhammed onun söylediklerini okudu. Okuyup bitirince Melek gitti. Hz. Muhammed Hıra'dan çıktı. Dağın yarısına gelince gökten bir ses duydu. Şöyle diyordu:

— Ey Muhammed! Sen Allah'ın elçisisin. Ben de Cebrail'im.

Hz. Muhammed bundan çok korktu. Başını gökyüzüne her kaldırdığında onu görüyordu. Hızla Hz. Hadice'nin yanına döndü. Durumu ona anlatıp şunları söyledi:

— Hadice! Vallahi, ben şimdiye kadar bu putlara ve kahinlere kızdığım kadar hiç birşeye kızmadım. Ben kahin olmaktan korkuyorum.

Hz. Hadice:

— Hayır, asla. Amca oğlum! Sen böyle söyleme. Allah seni, hiçbir zaman böyle yapmayacak. Çünkü sen akrabalarla ilgilenirsin, sözün doğrusunu söylersin, emanete riayet edersin. Senin ahlâkın güzeldir.

Daha sonra Hz. Hadice, Varaka'ya gidip ondan Cebrail hakkında biigi istedi. Bunun üzerine Varaka şöyle dedi:

— Kuddus, kuddus. Ey Kureyş kadınlarının hanımefendisi! Bu isim sana nerden geldi?

Hz. Hadice şöyle cevap verdi:

— Amca oğlum, Muhammed bana kendisine onun geldiğini söyledi:

[1] Kur'an-ı Kerim, Alak Sûresi: 1-5.

Varaka yine:

— Kuddus, kuddus. Onu ancak yakında gelecek olan bir peygamber bilir. O (Cebrail) Allah'la peygamberleri arasında bir elçidir. Şeytan onun şekline girmeye ve onun adını kullanmaya cesaret edemez, dedi.

Hz. Hadice, Ebu'l-Kasım'a (Hz. Muhammed'e) koşup duyduklarını ona anlattı, daha sonra giyinip yine amcası Varaka b. Nevfel'e gitti. Varaka, hıristiyanlığı kabul etmiş, çok kitap okumuş, Tevrat ve İncil'e inanıp onları okuyanlardan çok şeyler işitmişti. Varaka, Hz. Hadice'nin sözünü duyunca şöyle dedi:

— Amca oğlun doğru söylüyor, bu peygamberliğin başlangıcıdır. Şüphesiz ona, daha önce Musa'ya gelen Namus-u Ekber Cebrail (a.s.) geliyor. O bu ümmetin peygamberi olacak. Ona söyle: Sebat etsin.

Hz. Hadice müjdeyi Rasûlullah'a (s.a.v.) götürdü. Fakat vahiy bir süre kesildi. Peygamber (s.a.v.) çok üzüldü. Ölmek için dağların tepelerine gitmeye başladı. Tam bir dağın doruğunda olduğu sırada Cebrail (a.s.) ona görünür ve şöyle derdi:

— Sen Allah'ın nebisisin.

Bundan dolayı onun içi rahatlar ve kendine gelirdi.

Hz. Hadice şöyle dedi:

— Amcaoğlu! Sana gelen bu kişiyi, geldiği zaman bana haber verebilir misin?

Peygamber (s.a.v.):

— Evet, dedi.

Hz. Hadice:

— O sana geldiği zaman, bana haber ver, dedi.

Cebrail (a.s.) ona geldi. Rasûlullah (s.a.v.):

— Hadice! İşte bu bana gelen Cebrail'dir, dedi.

Hz. Hadice:

— Evet kalk amca oğlu! Sol uyluğuma otur, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) kalkıp onun sol uyluğuna oturdu. Hz. Hadice:

— Onu görüyor musun? diye sordu.

Peygamber (s.a.v.):

— Evet, dedi. Hz. Hadice:

— Kalk, şimdi de sağ uyluğuma otur, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) kalkıp yerini değiştirdi. Hz. Hadice:

— Onu görüyor musun? dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Evet, dedi. Hz. Hadice:

— Şimdi de kalk; kucağıma otur, dedi.

Rasûlullah kalkıp onun kucağına oturdu ve:

— Onu görüyor musun? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

— Evet dedi.

Hz. Hadice, Rasûlullah kucağında otururken elbisesini biraz açtı, başörtüsünü attı ve sordu:

— Onu hala görüyor musun? Rasûlullah (s.a.v.):

— Hayır, dedi.

Hz. Hadice:

— Amcamın oğlu! Sebat et, müjdeler olsun ki, vallahi o, melektir, şeytan değildir, dedi.

*

Bir gün, Rasûlullah yolda yürüyordu. Hıra'da gelen meleği gökle yer arasındaki bir kürsü (taht) üzerinde gördü. Korkarak hanımı Hadice'ye döndü ve şöyle dedi:

— Beni örtünüz.

Hadice onu örttü. Daha sonra onu yatağında titrer halde yatarken gördü. Nefesleri ağırlaşmıştı. Alnından ter akıyordu. Sanki o kendisine fısıltıyla konuşan birisini dinliyor gibiydi. Daha sonra bu durum ondan gitti, o da, sanki duyduğunu tekrarlarcasına şunları söyledi:

— "Ey örtüye bürünen! Kalk. Uyarı görevini yap. Rabbinin ululuğunu anlat. Elbiseni temiz tut. Putperestlik pisliğini bırakmakta devam et." [1]

Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) hanımı Hz. Hadice'ye bakıp şöyle dedi:

— Hadice! Artık uyuma ve rahat zamanı bitti. Cebrail, bana insanları uyarmamı, onları Allah'a ve O'na ibadete davet etmemi emretti. Ben kimi davet edeyim ve bana kim cevap verir?

Hz. Hadice:

— Davet ettiklerinin ve cevap verenlerin ilki benim, diye cevap verdi.

İşte böylece Hz. Hadice Allah'a ve Rasûlüne iman edenlerin ve Muhamed'in Rabbinden getirdiklerini tasdik edenlerin ilki oldu. Daha sonra Ebu Bekr, Ali b. Ebi Talib ve Zeyd b. Harise müslüman oldular.

Fakat Kureyş'in efendileri Rasûlullah'ın (s.a.v.) getirdiklerini inkâr edip iman etmediler. Onu yücelten, kendilerini alçaltan ve otoritelerini sarsan şeyleri nasıl kabul edebilirlerdi. Ona düşman olup eziyet ettiler. Hz. Hadice ise davasında ona yardım etti. Hadice onun doğru ve dürüst bir veziri idi.

Rasûlullah (s.a.v.) davetini reddeden ve kendisini yalanlayan hoşlanmadığı bir şey duyduğunda çok üzülürdü. Ancak Allah Teâlâ Hadice vasıtasıyla Rasûlündeki sıkıntıyı giderirdi. Rasûlullah yanına geldiğinde Hadice ona sebat etmesini söyler, kederini hafifletir, onu tasdik eder ve kavminden gördüklerine aldırmamasını söylerdi.

Cebrail (a.s.) Rasûlullah'a (s.a.v.) gelip şöyle dedi:

— İşte şu Hadice'dir. Sana doğru geliyor. Yanında bir kap, içinde de yiyecek içecek var. O sana geldiği zaman, ona Rabbin'den ve benden selam söyle. Ona cennette bir evi müjdele. Orada ne gürültü, patırtı ne de meşakkat vardır.

Hadice geldiği zaman Rasûlullah (s.a.v.) ona şöyle demişti:

— Allah Hadice'ye selam söylüyor.

Hz. Hadice şöyle cevap verdi:

1 Kur'an-ı Kerim, Müddessir Sûresi: 1-4.

— Şüphesiz Allah selamdır. Selam Cebrail'in üzerine olsun. Selam ve Allah'ın rahmeti senin üzerine olsun.

*

Rasûlullah (s.a.v.) ashabıyla birlikte otururken yere dört satır yazı yazıldı. Rasûlullah (s.a.v.) sordu:

— Bunun ne olduğunu biliyor musunuz?

Ashab:

— Allah ve Rasûlü daha iyi bilir, dediler.

Peygamber (s.a.v.) şöyle dedi:

— Cennet kadınlarının en faziletlileri dört kişidir: Bunlar Hadice b. Huveylid, Fatıma b. Muhammed, Meryem b. İmran ve Firavun'un hanımı Âsiye b. Muzahim'dir.

*

Hadice, sıkıntılara, en ağır eziyet ve işkencelere dayanmada yardımcı olmak üzere Rasûlullah'ın yanında bulunmuştur. Haşim oğulları ve Abdulmuttalib oğulları Rasûlullah'ı korumak ve ona bir kötülük gelmesine engel olmak için onu Ebu Talib şi'bine (mahallesine) götürünce Kureyş o mahalleyi kuşattı. Kâbe'nin içine asılmak üzere ağır ve zulmedici bir sayfa yazdılar. Onlar Haşim oğullarına kız vermemeye ve onlardan kız almamaya, onlarla alış-veriş yapmamaya ve Muhammed'i öldürmeleri için teslim etmedikçe asla onlarla barış yapmamaya karar verdiler.

Hadice ve Haşim oğulları üç yıl şi'bte mahsur kaldılar. Aşırı açlıktan dolayı karınlarına taş bağladılar. Burada şiddetli ve sıkıntılı bir kuşatma altında kaldılar. Sıkıntı o kadar şiddetliydi ki açlıklarını bastırabilmek için ağaçların ve çalıların yapraklarını dahi yediler. Bu şekilde tam üç yıl kaldılar. Gizli gizli gelen pek az şey müstesna ellerine yiyecek içecek ulaşmadı.

Rivayet edilir ki, Ebu Cehil, yanında bir buğday çuvalı yüklü kölesiyle gizlice kuşatma alanına yaklaşan Hakîm b. Hizam'ı yakaladı. Hakîm bu buğdayı muhasara altında Rasûlullah (s.a.v.) ve iki kızı Fatıma ve Ümmü Gülsüm'le birlikte bulunan halası Hadice'ye götürüyordu.

Ebu Cehil ona takılarak bağırdı:

— "Haşimoğullarına yiyecek mi götürüyorsun? Vallahi sen ve götürdüğün yiyecek buradan ayrılmadan seni Mekke'ye rezil ederim."

Kuşatma altında açlık o dereceye ulaştı ki bunun boyutlarını Sa'd b. Ebu Vakkas'ın kuşatmadan iki sene sonra söylediği şu sözünden anlayabiliriz:

— "O kadar çok acıkmıştım ki bir gece ıslak bir şeyin üstüne bastım. Hemen onu ağzıma alıp yuttum. Şa ana kadar da onun ne olduğunu bilmiyorum."

İşin önemli yönü şurası; Kureyş'in tatbik ettiği bu boykot mü'minlerin imanında zerre miktarı bir azalma yapmadığı gibi kıl kadar bir şüphenin gelmesine de meydan bırakmadı. Hiçbiri Rasûlullah'a yardımdan geri kalmadılar. Atılan ok Kureyş'in karargahına geri döndü ve orada gedik açtı.

Bu şöyle oldu; Kureyş müşriklerinden bir grup, mü'minler üzerine tatbik edilen vahşi kuşatmadan rahatsız oldular. Kalbleri buna razı olmadı ve ızdırap duydular.

Kuşatma sarsılmaya ve pişmanlık ve vicdan azabı altında zayıflamaya başladı.

Rivayet ederler ki, Nadle b. Haşim'in ana bir kardeşinin oğlu Amr b. Rebia el-Amiri yiyecek yüklü bir katırı geceleyin Ebu Talib semtinin girişine kadar getirmişti. Orada yularını çıkararak sağrısına bir şaplak vurdu. Katır sırtındakilerle Haşimoğullarıyla Abdülmuttaliboğullarının yanına gitti.

Geceleyin Rasûlullah (s.a.v.) mahallenin girişine gelip yiyecek yüklü katırı karşıladı ve üstündekilerin bilhassa çocuklu ailelere dağıtımına bizzat nezaret etti. Ümmü Gülsüm ise iyice yaşlanmış, hadiseler dolayısıyla yıpranmış ve ömrünün sonunun yaklaştığını hisseden annesinin yatağı yanında gecesini uykusuz geçirmişti. Değerli anne, zayıflık ve hastalığa insan üstü bir gayretle karşı duruyor, gerek sevgili eşi gerek kızları Ümmü Gülsüm ve Fatıma için yaşama savaşı veriyordu.

Fısıltı halinde kızına şöyle dedi:

— "Ecel şu sıkıntılı hal gidinceye kadar bana süre tanısaydı da gönül hoşluğuyla gözüm arkada kalmadan vefat etseydim."

Ümmü Gülsüm bütün kalbiyle haykırdı:

— "Sende bir şey yok anneciğim!"

Sonra gözyaşlarına boğuldu fazla konuşamadı.

Anne konuşmasını sürdürdü:

— "Ah! Rabbim! Benim bir şeyim yok yavrum! Kureyşli hiç bir kadın benim tattığım nimetleri tatmadı. Belki şu dünyada hiç bir kadın benim elde ettiğim şerefe ermedi; dünyada Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) zevcesi olmam şeref olarak yetip arttığı gibi ahirette ilk mü'min kadın olarak diriltilmem ve mü'minlerin annesi olmam en büyük nimettir benim için..."

Sonra gözlerini yumarak fısıldadı:

"Allah'ım sayamayacağım kadar övgüye layıksın! Allah'ım, senin huzurunda sana varmayı hoşnutsuzlukla karşılamam, ancak ben, bana vereceğin nimetlere daha fazla layık olabilmek için daha fazla fedakarlıkta bulunmayı çok istiyorum."

Odayı ışıtmaya çalışan mumun ölgün ışığı titriyor, kâinat huşûlu bir sükûna bürünmüş... Gece bu etkili fısıltıya kulak vermiş dinliyor. Mü'minlerin annesinin soluk alışından, yanıbaşında sessizce dua eden kızının kalp çarpıntılarından başka bir ses duyulmuyor.

Kapı açıldı. Odayı bol bir ışık ve nur aydınlattı. Rasûlullah (s.a.v.) yüzünde sevinç ışıltılarıyla içeriye girdi. Mü'minlerin annesi onu görür görmez yerinden sıçradı. Aydınlık yüzü ile eşini karşılarken zayıf vücuduna güç ve afiyetin yayıldığını hissetti.

Ümmü Gülsüm babasının getirdiği haberlere kulak kabarttı. Zulüm karanlığının yavaş yavaş aydınlanmakta olduğunu, yerini yeni bir doğuşun nuruna bıraktığını görür gibi oldu.

Aynı gece, amca Ebu Talib, mahallede bulunanlara, boykot anlaşmasının bozulduğunu haber vermek üzere Kâbe ziyaretini yapar yapmaz döndü.

Geceleri kuşatma altında bulunanlara ihtiyaç maddeleri götüren Hişam b. Amr, Hind Ümmü Seleme'nin kardeşi ve Atike'nin oğlu Züheyr'in yanına vararak:

— "Züheyr! Dayıların bildiğin halde iken, sen yemek yiyebiliyor, giyinebiliyor, karılarınla yaşayabiliyorsun öyle mi? Ama ben Allah'a yemin ederim ki şayet onlar Ebu Cehil'in dayıları olsalar, sen de onu, onun yaptığı gibi onun dayılarıyla ilgi kesmeye davet etsen, hiçbir şekilde senin davetine uymaz" dedi.

Züheyr dinledi ve bir süre düşündü.

Sonra:

— "İyi ama Hişam, ben ne yapayım? Ben yalnız bir kişiyim. Vallahi, yanımda başka birisi daha olsa anlaşma metnini bozuncaya kadar yerime oturmazdım" diye karşıladı.

Hişam:

— "Bir kişi buldun yanına..." deyince Züheyr:

— "O kim?" diye sordu. Hişam:

— "Benim" dedi. Züheyr:

— "Bizim için üçüncü bir adam bul" dedi.

Hişam, Mut'ım b. Adiyy'e gitti. Ona da:

— "Mut'ım, Abdumenaf oğullarından iki boy'un helak olmasına razı mısın? Kureyş'in yaptıklarını gördüğün halde onlara uyuyor musun? Vallahi, onlara karşı bu hareketi tatbik etmeden başarılı olsanız bile, kısa süre sonra onlardan karşılık göreceğinizi iyi biliniz" dedi.

Mut'ım da Züheyr'in verdiği cevabı verdi.

Hişam oradan Ebü'l-Bahteri b. Hişam'ın yanına vardı. Arkadaşları Züheyr ve Mut'ım'a söylediklerini ona da söyledi.

Ebü'l-Bahteri sordu:

— "Bu konuda bana yardımcı olacak kişiler bulabilir miyim?"

— "Evet Zadü'r-Rakb'in oğlu Mut'im b. Adiyy ve ben seninleyiz" cevabını verdi.

Ebu'l-Bahteri ondan kendisini destekleyecek beşinci bir isim istedi. O da Zem'a b. Esved'e gitti. Haşimoğullarından bahsetti. Onların Zem'anın akrabası olduklarını, üzerinde haklarının olduğunu belirtti. Zem'a da olumlu cevap verdi.

Beş kişi Mekke'nin yukarısındaki Hacûn mevkiinde buluşmaya sözleştiler. Orada toplanınca boykota karşı durmaya ve boykot antlaşmasını bozuncaya kadar uğraşmaya karar verdiler. Aynı zamanda Kureyş'in toplantı yerinde ilk olarak Züheyr'in konuşmasında da ittifak ettiler.

Sabah olunca toplantı yerine gittiler. Züheyr üzerinde kıymetli elbiselerle geldi. Kâbe'yi yedi defa tavaf etti. Sonra halka dönerek şu konuşmayı yaptı:

— "Ey Mekke halkı! Haşim oğullarının alış-verişine engel olunarak helak olmaya terkedildikleri bir ortamda rahatça yemek yiyip elbiseler giyinebiliyor musunuz? Vallahi şu ilgi kesen zalim antlaşma vesikası yırtılıncaya kadar yerime oturmayacağım."

O anda Kâbe mescidinin bir tarafında durmakta olan Ebü'l-Hakem b. Hişam (Ebu Cehil):

— Yalan söylüyorsun! Vallahi o vesika yırtılmayacak! diye itiraz etti.

Bu itiraza Zem'a b. Esved karşılık verdi:

— Vallahi en fazla yalancı sensin, yazıldığı günden beri biz onun yazılmasından hoşnut olmamıştık zaten...

Ardından Ebü'l-Bahteri onu destekledi:

— Zem'a doğru söylüyor; o vesikada yazılanlara razı olmadığımız gibi onları tasdikte etmemiştik.

Mut'ım her ikisini de destekledi:

— Siz ikiniz doğru söylediniz, başka şey söyleyen ise yalancıdır. O vesikadan da, o vesikada yazılan şeylerden de Allah'a sığınırız.

Hişam b. Amr da onlara uyduğunu belirtti. Ebu Cehil gözlerini bu beş kişinin üzerinde gezdirdikten sonra haykırdı:

— Bu, geceleyin karara bağlanmış anlaşılan... Başka bir yerde bu iş pişirilmiş...

Halk ona aldırmadı bile. Mut'ım, aralarında Ebu Talib'in de bulunduğu kalabalığın arasından kalktı, Kâbe mescidinin bir yanına vararak yırtmak için antlaşma sahifesini eline aldı. Bir de ne görsün çöl karıncaları onu yemiş, yazılı kısımlardan sadece "Bismikeallahümme = ey Allah'ım, senin isminle..." kelimeleri kalmış.

Kureyş'in içine korku düştü. Sanki bir okun gelip kalbine saplandığı ve onu parça parça ettiği duygusuna kapıldı.

Ebu Talib yerinden doğrulup müjdeyi ulaştırmak için kuşatma altındakilerin bulunduğu mahalleye koştu. Daha Kâbe'ye gelirken Ha-

beşistan'a hicret eden oğullarını hatırlamıştı. Bunun üzerine söylediklerini duyarlar ümidiyle yüksek sesle şu şiiri okudu:

"Kureyş'in tuzağına karşı Rabbimizin bize layık gördüğüne biz layık mıyız? Zaten Allah insanların iyiliğini ister."

"Onlara haber veriyor ki menhus sahife yırtılmıştır ve zaten Allah'ı hoşnut etmeyen her şey bozulmaya layıktır."

"O sahife iftirayı da, büyüyü de aynı anda kendinde topluyordu, ama büyü ebediyyen üstünlük sağlayan bir şey değildir."

"Akıllılığa ve isabetli görüşe sahip bir topluluk oluşturan Hacûn cemaatini Allah hayırla mükafatlandırsın."

"Onlar Hacûn'da oturup adeta ahitleşmişler. Onlar en aziz ve en soylu kişilerdir."

"Halk uykuya yattığında onlar gece işlerini karara bağlamış ve sabaha kararlı olarak çıkmışlardır."

Sesi mahallede uyuyanların hepsini uyandırdı. Mutlu müjdeyi haykırarak hepsi yataklarından fırladılar. Müslüman olanlar Allahu ekber nidalarıyla ortalığı çınlattılar.

Sevinçlerinden hiç biri, o gece yatıp uyumadı.

Sabahleyin Kâbe'ye koşup tavaf ettiler. Sonra herkes Mekke'deki evlerine dağıldı. Kuşatma bozulup tuzağı başarısızlığa uğrayan Kureyş'in bundan sonra hangi dolabı çevireceğini beklemeye başladılar.

Samimi imanları karşısında kuşatma kalkınca Haşimoğulları evlerine döndüler. Artık Rasûlullah'ın (s.a.v.) sıkıntılı anında kendini kocası için feda eden imanlı ve sabırlı hanımıyla beraber Mekke Haremine bitişik evine dönme zamanı geldi. Ama zaman, altmış beş yaşına basmış olan Hz. Hadice'de güç bırakmamıştı...

Muhasaranın çöküşünden altı ay sonra Hz. Muhammed'in (s.a.v.) amcası Ebu Talib vefat etti. O yeğeni için sadakatli bir baba, kefil, koruyucu ve Kureyş'in müşrikleri önünde aşılmaz bir engeldi. Hz. Hadice, amca Ebu Talib'in matemine şahit olmadı. O, Rasûlullah'ın evinde sevgili zevcinin durumunun düzeldiğine kanaat getirdikten sonra Rabbine kavuşmak arzusuyla yatağında dünyaya veda etme durumundaydı...

Bu esnada Rasûlullah (s.a.v.) Efendimiz, Hz. Hadice'nin yanına oturmuş sekerat-ı mevtin (ölüm anının ağırlığının) ona kolay gelmesini

sağlamaya çalışıyor ve Allah'ın onun için hazırladığı nimetleri müjdeliyordu.

Üç kızı; Zeyneb, Ümmü Gülsüm ve Fatıma yatağının çevresine oturmuşlar, ahiret yolculuğundan önce doya doya annelerine bakıyorlardı.

Hz. Hadice, Haşimoğulları, Ebu Talib şi'binden çıktıktan ve Ebu Talib'in ölümünden üç gün sonra bîsetin (peygamberlik gelmesi) onuncu yılı Ramazanın onunda 65 yaşındayken vefat etti. Hacun kabristanına gömüldü. Onu kabrine Rasûlullah (s.a.v.) mübarek elleriyle yerleştirdi. Sonra evlendikleri günden itibaren kendisine her konuda yardımcı olan ve son nefesine kadar yanıbaşında cihadına ortak olduğu sevgili zevcesine veda edip, keder içinde evinin yolunu tuttu. Kızları Gülsüm ve Fatıma'yı bağrına bastı; onları hem teselli ediyor hem de uğradıkları musibete karşı onlara destek olmaya çalışıyordu. Anladı ki, o andan itibaren Mekke'de yeri yoktur. Hz. Hadice'nin vefatından sonra burası kendisine oturulacak bir yer olmaktan çıkmıştır.

Ebu Talib ve Hz. Hadice ölünce Rasûlullah'ın (s.a.v.) başına felaketler peşpeşe gelmiş oldu. Hadice onun İslâm üzere olan sadık yardımcısı idi. Rasûlullah onu anmadan evinden çıkmazdı.

Hadice gerçekten ölmüş müydü?...

Mânâ olarak asla!... Peygamber olan eşinin hayatında daima dipdiri kalmıştı. Gidip gelirken onun hayali gözünün önünden gitmiyordu.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) hayatına Hadice'den sonra başka kadınlar da girdi. Ama kalbi ve dünyası bütün samimiyetiyle bu ilk zevcesine ait olacaktı. Çünkü o çeyrek asır süresince erkeğinin evinin tek sevgili, şefkatli kadınıydı. O evde ona hiç bir kadın bu süre içerisinde ortak olmamış, erkeğinin ufkunu ondan başkası gölgelendirmemişti.

Onun vefatından sonra bu eve başka eşler de geldi. Aralarında çocuğu olanlar, güzel olanlar, soylu ve mevki sahibi olanlar da vardı. Ancak hiç birisi Hadice'yi bu evdeki mevkiinden uzaklaştırmadığı gibi, sevgili eşinin gönlünde taht kuran hatıraları derecesinde bir mevki de elde edemediler.

Seneler sonra Medine, Bedir zaferinden sonra Kureyş esirlerinin fidye karşılığı serbest bırakılmasına şahit olacaktır. Burada Hadice'ye ait bir gerdanlığın, kızı Zeyneb tarafından esir bulunan kocası Ebu'l-As

b. Rebi'in esirlikten kurtarılması için fidye olarak gönderildiği görülecektir. Kahraman Peygamberin kalbi kederden burkulacak, zafer elde etmiş bulunan arkadaşlarından, bu gerdanlığın Zeyneb'e iade edilip Ebu'l-As'ın serbest bırakılmasını isteyecektir.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) evi, gençliğinin en taze dönemlerinde ve Rasûlullah'ın sevgisine sahip olan Âişe b. Ebu Bekr'in, daha önce zevcinin kalbine yerleşen bu mübarek hanımın kazandığı büyük sevgiyi kıskandığına şahid olacaktır. O Hadice ki, son nefesine kadar tek başına zevcinin kalbine te'sir etmiş, vefatından sonra da bu kalbteki yerini korumuştur.

*

Mü'minlerin annesi Hz. Âişe anlatmaktadır:

Hadice'nin kız kardeşi Hâle, bir gün Medine'ye geldi. Rasûlü Ekrem (s.a.v.) Efendimiz, evinin önünde Hâle'nin, merhum hanımının sesine benzeyen sesini işitince heyecanla:

"Aman Allah'ım! Bu Hâle..." diye haykırdı.

Buna karşılık, Âişe kendini tutamayarak: "Allah sana ondan daha hayırlısını vermişken, Kureyş'in kocakarılarından olup, bir zaman önce ölmüş, çenelerinin içi kırmızı bir kocakarıyı ne anıp duruyorsun?" dedi.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) rengi değişti, öfkeyle Âişe'yi şöyle azarladı:

"Vallahi, Allah bana ondan daha hayırlısını vermedi; insanlar beni inkâr ettiğinde o bana inandı, insanlar beni yalanladığında o beni tasdik etti, insanlar beni (muhasaraya alıp her şeyden) mahrum ettiğinde malıyla o destekledi. Diğer kadınlardan olmadığı halde Allah onunla bana çocuk ihsan etti."

Âişe kendi kendine şu kararı vererek sesini kesti.

"Vallahi, bundan, sonra onu hiç dilime dolamayacağım."

Daha önce Hadice hakkında konuşurdu.

Bir gün de, Rasûlullah (s.a.v.) Hadice'yi sıkça anınca Âişe (r.a.) ona şöyle dedi:

"Sanki dünyada Hadice'den başka kadın yok gibi..."

Rasûlullah da (s.a.v.) şu karşılığı verdi:

"O şöyle şöyle... idi. Benim ondan çocuğum da oldu."

Âişe, Rasûlullah'ın (s.a.v.) bir koyun kestiğinde:

"Onu Hadice'nin dostlarına gönderin" dediğini görüp duruyordu. Bir defasında Âişe bu konuda ileri geri konuşunca Rasûlullah (s.a.v.):

"Ben Hadice'nin sevdiklerini severim" buyurmuştu.

*

Sahih-i Müslim'deki bir rivayette şöyle buyurduğu zikredilir:

"Bana onun sevgisi bahşedildi." (Yani Hadice'yi sevmek İslâmi bir fazilettir.)

Mekke'nin fethinde, Hadice'nin vefatının üzerinden on yıldan fazla bir zaman geçtiği halde, Rasûlullah'ın (s.a.v.) Mekke'nin fethini kontrol etmek üzere kurulan karargah için, yer olarak Hz. Hadice'nin kabrinin yakınını seçtiği görülür. Fetih tamamlandıktan sonra ise gerek Kâbe'yi tavaf ederken, gerek putları yıkarken Hadice'nin evine zaman zaman gitmek suretiyle onun ruhu ile ünsiyetini ve onun manevi varlığıyla yakınlığını devam ettirmek istediği görülür. Rasûlullah (s.a.v.) bu uzun, yorucu mücadeleye karşı Hadice'nin sevgi ve şefkat pınarından doya doya içerek teçhizatlanmıştır.

Hadice'den sonra milyonlarca kadın İslâm'a girecektir, ancak o, kahraman peygamberin hayatındaki rolü için Allah'ın seçtiği ilk müslüman kadın olma özelliğini koruyacaktır. Müslüman olsun olmasın, tarihçiler bu rolü belirteceklerdir. Bunun için Bodley şöyle diyecektir:

"Hadice'nin severek evlendiği şahsa olan sağlam güveni, bugün yeryüzü halkından her yedi kişiden birisinin din olarak bağlandığı inancın ilk dönemlerindenki sağlam bağlılık ortamının oluşmasında en büyük etken olmuştur."

Margoliuth Rasûlullah'ın hayatını yazarken, Hz. Hadice'nin vefatı için şunları yazar:

"Hz. Muhammed, Hz. Hadice'nin vefatıyla peygamberlik görevini ilk anlayıp doğrulayan, onun kalbine huzur ve sükûnet vermekten kaçınmayan... Yaşadığı sürece onu zevcelerin sevgisiyle, annelerin şefkatiyle kuşatan birisini kaybetti."

Evet! Tarihçinin dediği gibi; Henüz altı yaşındayken anne sevgisi ve şefkatine doymadan annesini kaybeden ve anne şefkatinin özlem ve hasretiyle büyüyen sevgili Peygamberimiz (s.a.v.), özlem ve hasretini duyduğu sevgi ve şefkati Hz. Hadice'de fazlasıyla bulmuştur.

Yine Hz. Muhammed'in (s.a.v.) eşi (eş) olarak ta Hz. Hadice; yeri doldurulamayan eşsiz bir kadındı.

O, Hz. Muhammed'e (s.a.v.) tarihin benzerini bahsedemeyeceği şekilde örnek bir kadınlık yapmıştır. Yeri gelmiş malını feda etmiş, yeri gelmiş, canını feda etmiştir.

Tarih, sevgide, şefkatte, vefa ve cefada Hz. Hadice'den daha şerefli bir kadından asla bahsedemeyecektir... Çünkü; Hz. Hadice, dünya durdukça müslüman kadınlarına her yönüyle örnek İslâm kadını olmaya devam edecek ve ismi hürmetle ve rahmetle kıyamete kadar dillerden düşmeyecektir...

SEVDE BİNT ZEM'A (r.a.)

Zem'a'nın kızı Sevde (r.a.)

Bir muhacirin dul hanımı, kendisi de muhacir...

"Vallahi, benim evlenmeye aşırı bir isteğim yoktur. Ancak ben Allah'ın beni kıyamet gününde senin eşin olarak diriltmesini istiyorum."

Sevde bint Zem'a (r.a.)

Günler, cihadın ağırlığıyla yavaş yavaş geçiyor, geceler uykusuzluğun mahmurluğu ve zikirlerle dolu olarak uzuyor. Muhammed (s.a.v.) çocuklarının annesi, evinin kadını, İslâm'da veziri, cihadda ortağı Hadice'nin vefatından sonra yalnız... Kavminden gördüğü şeyler kendini yorduktan sonra dünyasını dolduran hatıralarıyla halleşebilmek için kendini yalnızlığa bırakıyor.

Sahabe, peygamberlerindeki keder izlerini gözetliyor ve onun bu yalnızlığından endişe duyuyorlar. Evlenmesini istiyorlar. Belki de mü'minlerin annesi Hadice'nin vefatından sonra yapacağı bu ikinci evlilikte yalnızlığını unutur, diye düşünüyorlar.

Ancak içlerinden birisi bu evlilik konusunda onunla konuşmaya cesaret edemiyor. Ta Havle bint Hakîm es-Selime bu işe teşebbüs edinceye kadar bu durum sürüyor.

Sevde bint Zem'a, Sekran b. Amr b. Abdişems'in (Süheyl İbn Amr'ın kardeşinin) hanımıydı. Sekran ve hanımı Sevde b. Zem'a Mekke'de önce müslüman olanlardandı. Sevde bint Zem'a Peygamber'e (s.a.v.) bey'at etmişti. Kureyş'in Rasûlullah'ın ashabına yaptığı işkence artınca Sekran b. Amr ve hanımı Sevde ikinci defa Habeşistan'a hicret edenlerin arasına katıldılar. Allah yolunda mallarını ve akrabalarını terk edip gittiler. Sekran hastalanınca hanımı Sevde'yle birlikte Habeşistan'dan Mekke'ye geldi ve Mekke'de vefat etti.

Mü'minlerin annesi Hz. Hadice öldüğünde Havle Hz. Peygamber'e koşup şöyle dedi:

— Ya Rasûlallah! Yanına girince Hadice'nin yokluğunu hissettim.

Peygamber (s.a.v.):

— Evet, o çocukların anası, evin de görüp gözeticisi idi, diye cevap verdi.

Havle:

— Peki, niye evlenmiyorsun? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Hadice'den sonra... Kiminle? dedi.

Havle:

— Kız istersen kızla, dul istersen dulla, dedi.

Peygamber (s.a.v.) sordu:

— Kız olan kimdir?

Havle:

— Allah'ın kullarından sana en layık olan kız... Seni tasdik eden ve sana iman edenlerin ilki olan Ebu Bekir'in kızı dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ya dul olan kimdir? diye sordu.

Havle şu cevabı verdi:

— Sevde Bint Zem'a'dır. Sana iman etmiş ve söylediklerine tabi olmuştur.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Git. Benim hakkımda onlarla konuş, dedi.

Havle, Zem'a'nın evine gitti ve Sevde'nin yanına girip:

— Allah sana hayır ve bereketten ne eriştirdi biliyor musun? dedi.

Sevde:

— Nedir o Ümmü Şureyk?! diye sordu.

Havle:

— Rasûlullah beni, sana dünürlük için gönderdi, dedi.

Sevde kulaklarına inanamadı ve:

— Sevindim. Babamın yanına git, bunu ona söyle, dedi.

Havle, Zem'a'nın yanına gitti. O çok yaşlı bir zattı. Zem'a:

— Bu kim? dedi.

Havle:

— Ümmü Şureyk'tir.

Zem'a:

— Ne var, ne yok? dedi.

Ümmü Şureyk:

— Hz. Muhammed beni, Sevde'ye dünürlük için gönderdi, dedi.

Zem'a:

— İyi ve şerefli bir eş, dedi. Daha sonra tekrar sordu: Arkadaşın bu işe ne diyor?

Havle:

— Bunu istiyor, dedi.

Zem'a:

— Onu benim yanıma çağır, dedi.

Ümmü Şureyk, Sevde'yi çağırdı. Babası ona:

— Yavrum! Bu arkadaşın Hz. Muhammed'in onu, sana dünürlük için gönderdiğini söylüyor. O iyi bir eştir... Seni ona vermemi ister misin? dedi.

Sevde:

— Evet, dedi.

Zem'a, Havle'ye:

— Onu çağır, dedi.

Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) geldi. Sevde:

— Emrini bekliyorum, ya Rasûlallah! dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Seni nikahlamak için kavminden birisini görevlendir, dedi.

Sevde, Hatıb b. Amr'ı görevlendirdi ve o da onu evlendirdi.

Rasûlullah Sevde'ye dörtyüz dirhem mehir verdi. Sevde Bint Zem'a Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Hadice'den sonra evlendiği ilk hanımdı. Bu peygamberliğin 10. yılı Ramazan ayında ve Mekke'de olmuştur.

Mekke'de Muhammed'in (s.a.v.) Sevde'ye dünür olduğu haberi yayılınca bazıları buna inanmadılar. Sevde gibi birine dünür olmak. Yaşlı ve dul da üstelik... Güzel de değil. Haşimli gencin dünür olduğu gün Kureyş kadınlarının hanımefendisi, Kureyş ileri gelenlerinin evlenmeye can attığı Huveylid kızı Hadice'nin yerini tutacak öyle mi?

Sevde hiç bir zaman Hadice'nin yerini tutmak iddiasında değildir. O, Rasûlullah'ın (s.a.v.) evine, gönlü alınmak ve aynı zamanda amcazadesi de olan kocası Sekran b. Amr'ın ölümü dolayısıyla taziye edilmek için girdi.

Sevde kocası Sekran'la birlikte Habeşistan hicretine katılmıştı. Sonra kocası Sekran vefat etmiş, o da dul kalmıştı. Kocasının vefatı onu gurbet ve dul kalma sıkıntıları içinde bırakmıştı.

Rasûlullah (s.a.v.), Sevde'nin hayatını gözleri önüne getirdi: O, içinde yaşadığı çocukluğunun neş'eli günlerini geçirdiği, olgunluk döneminde kalp huzuruyla yaşamak istediği memleketine veda etmiş, halkını tanımadığı, dilleri değişik, dinleri ayrı, meçhul bir ülkeye gidip uzun süre kalmıştı. Medine'ye dönüp garipliğin acısını üzerinden atamadan, ana yurdu Mekke'ye ayak basar basmaz, kocası Sekran ruhunu Hakk'a teslim etmişti.

Ölüm yakasını bırakmamış, döner dönmez yakalamış, Mekke toprağına aile halkından; dostlardan bir çoğunun son uykusunu uyuduğu yere defnedilmişti.

Rasûlullah (s.a.v.) bu imanlı dul muhacire'nin durumundan son derece müteessir olmuştu.

Havle onu hatırlatınca, ömrünün son demlerinde dayanak olmak, hayatın acılarını hafifletmek için merhametli elini ona uzatmıştır.

Rasûlullah (s.a.v.) Medine'ye hicret edip mescidini ve odalarını inşa edince, Muhacirlerle Ensar'ı birbirleriyle kardeş yapıp evine yerleşince Zeyd b. Harise'yle Ebu Rafi'i Mekke'ye gönderdi. Onlar Sevde Bint Zem'a'yı, Rasûlullah'ın kızları Ümmü Gülsüm ve Fatıma'yı, Zeyd'in hanımı Ümmü Eymen'i getirdiler. Abdullah b. Ebi Bekr de Ebu Bekr'in ailesini ve Rasûlullah'ın (s.a.v.) eşi Hz. Âişe'yi getirdi. Böylece hepsi Medine'ye hicret etmiş oldular.

Rasûlullah (s.a.v.) bir gününü Sevde Bint Zem'a'ya bir gününü de Hz. Âişe'ye ayırdı. Hz. Sevde Rasûlullah'ın evindeki yerini almaktan, iri olmasına rağmen Rasûlullah'ın kızları Ümmü Gülsüm ve Fatıma'ya hizmet etmekten son derece memnundu. Onun ruhunun hafifliği Rasûlullah'ın kalbine sevinç ve mutluluk veriyordu. Bir defasında Hz. Peygamber'e şöyle demişti:

— Ya Rasûlallah! Geceleyin arkanda namaz kıldım. Rukû'da o kadar uzun kaldın ki kan damlamasından korktuğum için burnumu tuttum.

Peygamber (s.a.v.) onun bu sözüne gülümsedi.

*

Sevde Bint Zem'a saflığa varacak kadar iyi niyetliydi. Müslümanlar Kureyş'li esirlerle birlikte Bedir'den döndüklerinde Sevde Bint

Zem'a, Süheyl b. Amr'ı iplerle bağlanmış bir vaziyette gördü ve şöyle dedi:

— Ebu Yezîd! Kendinizi ele verdiniz. Şereflice ölseydiniz ya.

Rasûlullah (s.a.v.) ona:

— Sevde! Allah'a ve Rasûlü'ne karşı mı kışkırtıyorsun? dedi.

Sevde:

— Ey Allah'ın Rasûlü! Seni hakla gönderen Allah'a yemin ederim ki, Ebu Yezid'i elleri boynuna birleştirilmiş olarak görünce o sözü söylemekten kendimi alamadım diye cevap verdi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Hafsa Bint Ömer'le daha sonra da Zeyneb Bint Huzeyme ile evlendi. Fakat Zeyneb sekiz ay sonra öldü. Mü'minlerin annelerinden ilk gömülen o oldu. Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Seleme'yle (Hind Bint Ebi Umeyye'yle) evlendi. Ümmü Seleme, Zeyneb Bint Huzeyme'nin odasına yerleşti.

*

Sevde Bint Zem'a, Rasûlullah'ın Âişe'ye olan sevgisini biliyordu. Âişe'ye hizmet etmeye ve onu hoşnut kılmaya çok dikkat ediyordu. Kendisi yaşlanmıştı. Yaşının tecrübesiyle anladı ki, kendisiyle Rasûlullah'ın kalbi arasında küçümsenmeyecek bir engel vardır. Rasûlullah'tan kendi payına düşen iyilik ve acıma duygusudur. Sevgi, ülfet ve imtizaç değildir.

Ama bu ona dokunmadı. Rasûlullah'ın onu bu mevkiye yükseltmesi, Sekran b. Amr'ın dul kalmış karısı iken, mü'minlerin annesi yapması yeter de artardı bile...

Rasûlullah'ın evinde bir yerinin olmasına, onun kızlarına hizmet etmesine dünden razıydı. Hz. Sevde, Hz. Âişe gelinceye kadar Rasûlullah'ın evinde bu minval üzere kaldı. Hz. Âişe gelince, hemen evin birinci mevkiini onun için boşalttı. Gayretini genç gelinin hoşnut olacağı şekilde harcadı ve onu rahat ettirmek için kendi rahatından fedakarlık yaptı... Rasûlullah (s.a.v.) onun yanına çok gelmiyordu. Bunun üzerine Sevde Bint Zem'a Peygamberin kendisini terk edip ay-

rılmasından korktu ve onun yanındaki yerini kaybetmek istemedi ve ona şöyle dedi:

— Ya Rasûlallah! Bana ayırdığın gün Âişe'ye aittir. O gün de onun yanında kalabilirsin.

Beni nikahında tut. Vallahi benim kocaya ihtiyacım ve hırsım yok. Ancak kıyamet gününde Allah'ın beni senin zevcen olarak diriltmesini istiyorum.

Rasûlullah (s.a.v.) bunu kabul etti. Bu konuda şu ayet-i kerime nazil oldu:

"Eğer kadın kocasının serkeşliğinden veya aldırışsızlığından endişe ederse, aralarında anlaşmaya çalışmalarında kendilerine bir engel yoktur. Anlaşmak daha hayırlıdır." [1]

Sevde, Hz. Peygamberin hanımlarıyla birlikte çıkıp Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte veda haccını yaptı.

Bir gece Hz. Peygamber'in hanımları toplanıp şöyle dediler:

— Ya Rasûlallah! Sana kavuşma bakımından en hızlımız hangimizdir.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Kolu en uzun olanınız.

Onlar, kollarını ölçmek üzere bir kamış aldılar. Kolu en uzun olan Sevde Bint Zem'a idi.

Rasûlullah (s.a.v.) Rafik-i a'la'ya kavuştuğunda, Sevde hariç hanımlarından hiçbiri haccetmemişlerdi. O şöyle diyordu.

— Ondan sonra (Veda haccından sonra) asla haccetmem.

Mü'minlerin emiri Hz. Ömer zamanında ona bir torba dirhem (para) gönderildi. O:

— Bunlar nedir? dedi.

— Dirhemler, dediler.

Sevde:

— Torbada sanki hurma var gibi, dedi.

1 Kur'an-ı Kerim, Nisa Sûresi: 128.

Daha sonra hanım hizmetçisini çağırıp:

— Benim arkamdan dirhem torbasını yetiştir, dedi.

Daha sonra torbanın içindekileri Medine'li yoksullara dağıttı.

*

Sevde, Hz. Peygamber'in hanımlarının Rasûlullah'a (s.a.v.) en çabuk ulaşanıydı. Hz. Ömer'in halifeliği esnasında ölmüştür. [1]

Âişe Bint Ebi Bekr:

— Bundan sonra anladık ki onun (Sevde Bint Zem'a'nın) kolunun uzunluğu sadaka vermekten başka bir şey değildi. Yani kol uzunluğu el açıklığıyla yorumlanmıştır.

Mü'minlerin annesi Âişe (r.a.) onun hareketini devamlı anar ve vefakârlığını şöyle dile getirirdi.

"Yerinde olmak istediğim kadınların bana en sevgilisi Sevde Bint Zem'a'dır... Yaşlandığında şöyle demiştir: Ya Rasûlallah! Sana olan nöbetimi Âişe'ye bağışladım."

Mübarek annelerimizden Sevde Bint Zem'a (r.a.); Allah'a kulluğunun ve İslâm'a imanının mükafatını, ömrünün yaşlı günlerinde dünyada iken Rasûlullah'ın nikahı altına girerek gören şerefli bir İslâm kadını ve müminlerin annesidir.

Allah'a kulluğun ve ibadetin mükafatı, dünyada görüldüğü gibi sabredenler için ahirette daha güzel bir şekilde gösterilecek ve tattırılacaktır...

1 Rasûlullah'a en çabuk ulaşan hanımı, Zeyneb bint Cahş olarak da rivayet edilmektedir. Yine "kolu en uzun olan" hanımın Zeyneb bint Cahş olduğuna dair rivayetler vardır. Müellif bu rivayetleri Sevde bint Zem'a'nın hayatından anlatmıştır. (Çeviren)

ÂİŞE BİNT EBİ BEKR (r.a.)

İnsanlığın efendisinin sevgili zevcesi ve Sıddîk'ın kızı Sıddîka...

"Kızım; durumu sabırla karşıla! Vallahi, kendisini seven bir kocanın güzel karısının, ortakları da varsa, onun hakkında çok dedikodu ederler."

Ümmü Rûman

Bîsetin (peygamberliğin) onuncu senesinin Ramazanın onunda Hz. Muhammed (s.a.v.) çocuklarının annesi, evinin kadını, cihadda ortağı Hz. Hadice'nin vefatından birkaç gün sonra hatıralarıyla yalnız iken; Rasûlullah'ın (s.a.v.) süt kardeşi Osman b. Maz'un'un hanımı Havle Bint Hakîm Rasûlullah'a (s.a.v.) gidip:

— Allah'ın elçisi evlenir misin? diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Kiminle? dedi.

Havle:

— Kız istersen kızla, dul istersen dulla, dedi.

Hz. Peygamber (s.a.v.) sordu:

— Kız olan kimdir?

Havle:

— Allah'ın kullarından sana en layık olan kız, Ebu Bekr'in kızı Âişe, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) tekrar sordu.

— Dul olan kim ya?

Havle cevap verdi:

— Sevde Bint Zem'a. Sana iman etmiş, dininde sana uymuştur.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Git, benim hakkımda onlarla konuş, dedi.

Havle, Ebu Bekr'in evine gitti. Ümmü Rûman'ı buldu ve ona:

— Ümmü Rûman! Allah size hayır ve bereketten ne eriştirdi, biliyor musunuz? diye sordu.

Âişe'nin annesi:

— Nedir o? dedi.

Havle:

— Rasûlullah (s.a.v.) beni, Âişe'yi istemek için gönderdi.

Ümmü Rûman sordu:

— Âişe ona uygun olur mu? O, Peygamber'in (s.a.v.) kardeşinin kızıdır. İstersen Ebu Bekr'i bekle. O, şimdi gelecek.

Ebu Bekr geldi. Havle:

— Ebu Bekr! Allah size hayır ve bereketten ne eriştirdi, biliyor musunuz? dedi.

Ebu Bekr:

— Nedir o? diye sordu.

Havle:

— Rasûlullah (s.a.v.) beni Âişe'yi istemek için gönderdi, dedi.

Ebu Bekr:

— Ona uygun (helal) olur mu? Âişe kardeşinin kızıdır.

Havle, Peygamber'e (s.a.v.) dönüp durumu anlattı. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle dedi:

— Ona tekrar git ve şunu söyle: Sen benim İslâm'da (din) kardeşimsin. Senin kızın bana helaldir.

Havle, Ebu Bekr'e gitti. Ümmü Rûman şöyle dedi:

— İyi ama Mut'im İbn Adiyy, Âişe'yi oğlu Cubeyr'e istedi ve ona söz kesildi. Verilmiş olan bir sözden cayılmaz ama Ebu Bekr sözünden döndü. Şöyle ki:

Ebu Bekr hemen Mut'im b. Adiyy'in evine gitti. Onun yanında karısı Ümmü Cubeyr de vardı. Ebu Bekr:

— Âişe'nin evlenmesi hakkında ne diyorsunuz? diye sordu.

Mut'im b. Adiyy hanımına:

— Hanım! Ne diyorsun? dedi.

Mut'im'in hanımı:

— Herhalde, oğlumuzu senin kızınla evlendirirsek, onu da kendi dinine sokarsın, dedi.

Ebu Bekr, Mut'im b. Adiyy'e:

— Sen de mi böyle söylüyorsun? dedi.

Mut'im İbn Adiyy:

— O, duyduğunu, benim de katıldığım sözü söylüyor diye cevap verdi.

Ebu Bekr, verdiği sözden dönmesine bir engel bırakmayan Allah'a hamdetmekten duyduğu rahatlıkla evine dönüp Havle'ye:

— Rasûlullah'ı bana çağır, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) geldi ve bîsetin (peygamberliğin) onuncu yılının şevval ayında Âişe'yle nikahlandı.

İki aziz ve vefakâr dost arasında hısımlık kurulduğuna ait haberin ortaya çıkışı Mekke'lileri şaşırtmadı. Gayet normal ve beklenen bir haber gibi karşıladılar. İslâm düşmanlarından hiç biri konuşacak söz bulamadı. En azılı düşmanlar bile Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Hz. Âişe ile evlenmesinde kötülenecek bir yön veya itham edilecek bir kusur göremediler. Halbuki onlar, iftira ve zulüm de olsa, kötülemeye bir yol buldular mı hemen o yoldan yürürlerdi.

Ne diyebilirlerdi ki?

En uzak ihtimalle de olsa, daha yaşı küçük bir kız çocuğuna dünür olmayı mı kötüleyeceklerdi?

Ama daha önce Cübeyr b. Mut'im için istenmişti. Hatta Ebu Bekr, bunun için Havle'ye "evet" sözünü, Cübeyr b. Mut'im'in İslâm'a karşı katı tutumunu görünceye kadar söyleyememişti.

Hz. Ömer (r.a.) Hz. Ebu Bekr'e (r.a.) genç kızı Hafsa ile evlenmesini teklif ettiğinde Hafsa ile Ebu Bekr arasındaki yaş farkı, Rasûlullah'la Hz. Âişe arasındaki yaş farkı kadardı. O günün örf ve adeti böyleydi ve gayet normaldi...

Ama Hz. Âişe ile olan bu evlilik, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hayatını yazan bazı tarihçileri çok meşgul etmiştir. Onlar bu evliliğe, içinde yaşadıkları modern asrın gözlüğüyle bakmışlar ve böyle bir evliliği akıllları almamıştır. Halbuki bu Asyalılarda adettir. Bu adetin doğu Avrupa'da uygulanmakta olduğunu düşünmemişlerdir. Bu hal İspanya ve Portekiz'de gayet normal karşılanır. Bugün bu çeşit evlilik, Birleşik Amerika'nın uzak dağlık bölgelerinde âdet dışı değildir...

Rasûlullah (s.a.v.) hicret etti, mescidini ve odalarını inşa etti. Sonra Zeyd b. Harise ve mevlası (âzâdlı kölesi) Ebu Rafi'i kızlarını getirmesi için Mekke'ye geri gönderdi. Ebu Bekr de onların yanında Abdullah b. Uraykıt'ı iki deveyle birlikte gönderdi. Oğlu Abdullah'a ailesini getirmesini yazdı... Zeyd b. Harise, Ebu Rafi' ve Abdullah b. Ebi Bekr, Rasûlullah'ın (s.a.v.) ailesiyle Ebu Bekr'in ailesini yola çıkardılar. Rasûlullah'ın şehrine geldiklerinde Âişe, Ebu Bekr'in ailesinin yanında kaldı. Rasûlullah'ın (s.a.v.) ailesi de mescidin etrafındaki odalarda kaldılar.

Ebu Bekr Rasûlullah'a (s.a.v.) sordu:

— Ya Rasûlallah! Seni ailenle (Âişe'yle) birlikte kalmaktan meneden şey nedir?

Peygamber (s.a.v.):

— Mehir diye cevap verdi.

Ebu Bekr es-Sıddîk ona oniki okıyye ve bir neş (yarım okıyye) verdi. Rasûlullah onları Âişe'ye mehir olarak takdim etti. Böylece Mekke'deki nikahtan üç yıl sonra şevval ayında düğünleri oldu.

Hicretten birkaç ay sonra Ebu Bekr (r.a.) Rasûlullah'a üç sene önce Mekke'de kıyılan nikahın zifafının yapılmasını söyledi.

Rasûlullah da (s.a.v.) bunu kabul etti. Ensar'dan bazı erkek ve kadınlarla birlikte, Ebu Bekr'in ailesiyle beraber misafir olduğu Hazrec oğulları yurdundaki evine gitti.

Âişe düğününü şöyle anlatır:

"Rasûlullah (s.a.v.) evimize geldiğinde Ensar'dan birtakım kadın ve erkekler de toplandılar. Ben iki hurma dalı arasındaki salıncakta sallanırken annem beni oradan indirip eve getirdi. Saçlarımı düzeltti ve biraz su ile yüzümü sildi. Beni kapının yanına kadar götürdü. Heyecanım yatışıncaya kadar beni orada durdurdu. Sonra içeriye soktu. Rasûlullah (s.a.v.) bizim evdeki sedirin üzerinde oturuyordu, beni onun kucağına oturttu ve:

"Bunlar senin ailen halkıdır. Allah onlarda senin için bereket halketsin, onlar için de sende bereket ihsan etsin" diye dua ettti.

Kadın ve erkekler kalkıp evden çıktılar. Rasûlullah (s.a.v.) evimde benimle zifafa girdi. Benim düğünümde ne bir deve, ne de bir koyun kesti. Ben o vakit dokuz yaşındaydım. Sa'd b. Ubade, daha önce de Rasûlullah'a (s.a.v.) gönderdiği büyük bir kapla bize düğün yemeği gönderdi.

Aynı şekilde, onlara bir tas süt getirildi. Rasûlullah (s.a.v.) ondan bir miktar içti. Sonra yeni gelin utanarak geri kalanını içti.

Âişe nahif vücutlu, büyükçe gözlü, dalgalı saçlı, pembe beyaz parlak yüzlü, tatlı bir gelin olmuştu. Gelin olunca yeni evine taşındı. Bu ev kerpiç ve hurma dalları kullanılarak, mescidin etrafına yapılmış odalardan birisi idi. Odanın tabanında bir hasır serili, onun üstünde de içi hurma lifi dolu deri bir yatak vardı. Kapı olarak kıldan yapılmış bir perde asılmıştı.

Bu sade ve mütevazi evde Âişe kalabalık zevcelerden biri olarak yaşayışını devam ettirmeye başladı. Aynı şekilde Rasûlullah'ın (s.a.v.) ve İslâm'ın hayatındaki yüce mevkiini de almaya başlamıştı. Tarih günümüze ve daha sonraki zamanlara kadar bu hayatın akışını nakletti ve nakledecektir.

Rasûlullah (s.a.v.) Âişe'ye şöyle dedi:

"Sen bana üç defa rüyamda gösterildin. Melek seni bana beyaz ipekten bir kumaş içinde getirip: Bu senin hanımın dedi. Ben yüzünü açtım. Bir de ne göreyim sensin. Bunun üzerine şunu söyledim. Eğer bu Allah'ın katındansa, onu yerine getirir."

Peygamberimiz (s.a.v.) eşleri arasında Hz. Âişe'ye karşı müstesna bir sevgi gösterirdi.

Bir gün, Amr b. As:

— "Ya Rasûlallah! İnsanların sana en sevgilisi kimdir?" diye sormuştu. Peygamberimiz (s.a.v.):

— "Âişe'dir" buyurdu.

— "Ya erkeklerden sevgili olanı kimdir?" diye sorunca da:

— "Âişe'nin babasıdır" buyurdu.

Rasûlullah (s.a.v.) bir gün Âişe'nin yanına girdi. Onun kız çocuklarıyla (oyuncaklarla) oynadığını gördü.

— Bu nedir? Âişe dedi.

Âişe:

— Süleyman'ın atları diye cevap verdi.

Peygamber (s.a.v.) buna gülerek karşılık verdi.

Vahiy Âişe'nin odasında inmişti. Bir gün Rasûlullah (s.a.v.) Âişe'nin odasındaydı. O sırada yanlarına ata binmiş bir adam girdi. Peygamber (s.a.v.) kalkıp onun yanına gitti. Elini atın yelesine koydu. Onunla konuşmaya başladı. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) döndü. Âişe sordu:

— Ya Rasûlallah! Fısıltıyla konuştuğun o adam kimdi?

Rasûlullah (s.a.v.):

— Sen birisini gördün mü? dedi.

Âişe:

— Evet, ata binmiş bir adam gördüm, diye cevap verdi.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle dedi:

— Onu kime benzettin?

Âişe:

— Dıhyetu'l-Kelbî'ye benzettim, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— O Cebrail'dir. Sen iyi bir şey gördün.

Âişe bir süre bekledikten sonra Cebrail ve Peygamber (s.a.v.) Âişe'nin odasına girdiler. Peygamber (s.a.v.):

— Âişe! dedi.

Âişe:

— Saadetle, emret Ya Rasûlallah! diye cevap verdi.

Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu:

— Bu Cebrail'dir. Sana onun selamını söylememi emretti.

Âişe:

— Sen de benden ona; selam, Allah'ın rahmet ve bereketlerini söyle. Allah, kendisine sığınanlara verdiği hayırdan sana da versin.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Hafsa'yla daha sonra da Ümmü Seleme'yle evlendi. Âişe'nin içi kıskançlıkla doldu. Ama o daima Rasûlullah'ın sevgilisi olarak kaldı.

Bir bayram günü Rasûlullah (s.a.v.) Âişe'nin odasına girdi, yanında Buas [1] şarkılarını söyleyen iki kız vardı. Yatağa uzandı ve yüzünü çevirdi. İçeri Ebu Bekr girdi. Âişe'yi azarlayarak:

— Peygamber'in (s.a.v.) yanında Şeytan'ın mîzmarı mı (şarkısı mı) dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) ise:

— Onu rahat bırak diye karşılık verdi.

Ebu Bekir başka bir şeyle meşgul iken Âişe kızlara işaret etti, onlar da çıktılar.

*

Siyahiler (Habeşiler) kalkan mızrak oyunu oynuyorlardı. Peygamber (s.a.v.) Âişe'ye sordu. Seyretmek ister misin?

Âişe:

— Evet, diye cevap verdi.

1 Arapların önemli günlerinden (savaşlarından) biri.

Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) Âişe'yi, arkasında yanağı yanağına değecek şekilde ayağa kaldırıp:

— Haydi devam edin Erfide oğulları! buyurdu.

Nihayet Âişe seyretmekten usandığında, Rasûlullah (s.a.v.):

— Artık yeter mi? diye sordu.

Âişe:

— Evet dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Öyleyse git, dedi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Âişe'ye, hırçın ve sanki sert bir kömür parçası gibi siyah bir deve verdi. Ona dokunup bereket getirmesi için dua etti. Sonra şöyle dedi.

— Bu deveye bin ve ona yumuşak davran. Şüphesiz bir şeyde yumuşaklık varsa, onu süsleyip güzelleştirir. Bir şeyden yumuşaklık çekilip alınırsa onu lekeler.

*

Rasûlullah (s.a.v.) bir sefere veya savaşa çıkmak istediği zaman hanımları arasında kur'a çeker, onlardan hangisinin ismi çıkarsa onunla giderdi. Hz. Peygamber Benî Mustalık'ın efendileri ve liderleri Haris b. Dırar'ın komutasında kendisiyle savaşmak için birlikler topladıklarını öğrenince, onlar, Medine'ye saldırmadan, kendisi onlara ansızın baskın yapmaya karar verdi. Hanımları arasında kur'a çekti. Hz. Âişe'nin adı çıktı. Âişe hevdecine [1] bindi ve onunla birlikte yola çıktı.

Müslüman ordusu, Mûreysi denilen kuyunun başında Benî Mustalık'la karşılaştı. Benî Mustalık'ın hezimete uğramasıyla biten bir savaş oldu. Onların kadınları da esir edildiler. Müslüman ordusu Medine'ye doğru yola çıktı ve oraya yakın bir yerde konakladı. Kafile hareket etmek üzereyken Hz. Âişe abdest bozmak için konaklama yerinden uzaklaştı. Hevdecine döndüğü zaman eliyle göğsünü yokladı ki, göz boncuğundan dizilmiş gerdanlığı kopmuştu. Hemen dönüp onu aradı.

1 Hevdec: Kadınların devede üzerine bindikleri mahfeden ayrı kubbeli çadır.

Fakat bulamadı. Bu arada onu ararken vakit kaybetmiş, geride kalmıştı. Hevdeci'nin bulunduğu yere döndü. Onu taşıyanlar Âişe'yi içinde zannederek hevdeci bindiği devenin üzerine koymuşlardı. Hevdecin ağırlığından, içinde olup olmadığının farkına varmamışlardı. Zaten Âişe yaşı küçük bir kadındı. Ayrıca ona seslenerek içinde olup olmadığını kontrol etmemişler, öylece gitmişlerdi.

Âişe gerdanlığını bulup konaklama yerine geldi. Ama orada hiç kimseyi bulamadı. Onların kendisini arayacaklarını ve onun yanına tekrar geleceklerini zannederek daha önce kaldığı yerde bekledi. Orada otururken gözlerini uyku bürüdü ve uyuyup kaldı.

Ordunun artçılarından olan Safvan b. el-Muattal, geride kalan eşyaları bulup götürmek için ordunun arkasına kalmıştı. Sabahleyin Safvan, Âişe'nin bulunduğu yere gelince uyuyan bir insan karaltısı gördü ve onun yanına geldi. Hicab ayeti (örtünmeyi emreden ayet) inmeden önce Âişe'yi gördüğü için onu tanımıştı. Âişe uyandı. Safvan, "İnna lillâhi ve inna ileyhi râciun" [1] demeye başladı. Sanki onu uyandırmak istercesine "inna lillahi"yi tekrarlayıp duruyordu:

"İnna lillâhi ve inna ileyhi raciun. İnna lillâhi ve inna ileyhi raciun."

Onunla konuşmaktan sakınıyordu. Daha sonra deveyi yaklaştırdı ve şöyle dedi:

— Anne, kalkıp biner misin?

Âişe deveye bindi. Safvan devenin yularını çekerek hızla yürümeye başladı.

Müslüman ordusu sabahleyin Medine'ye varıp Âişe'nin devesi çöktürülmek üzere evinin önüne götürüldü ve yavaş yavaş hevdec indirildi. Bir de baktılar ki içinde Âişe yok. Rasûlullah (s.a.v.) ve ashabı bir süre ne yapacaklarını şaşırdılar. Rasûlullah'ın (s.a.v.) yolda kendisiyle birlikte olduğu bazı kimseler mü'minlerin annesi Âişe'yi aramaya koyuldular.

Safvan'ın devesi geldi. Rasûlullah (s.a.v.) Âişe'nin iyi olduğunu öğrenince içi rahatladı. Geride kalmasının sebebini Âişenin kendisinden dinledi ve hiç bir şeyi yadırgamadı. Ama Âişe hastalandı.

Münafıkların başı Abdullah b. Ubeyy bunu fırsat bilerek:

---

1 "innâ lillâhi ve inna ileyhi raciûn" ayettir. Ölüm, felaket ve şaşırma esnasında söylenir. Manası şöyledir: "Biz Allah'ın kullarıyız. Mutlaka O'na döneceğiz."

— Vallahi, ne Âişe, o adamdan dolayı kurtulur, ne de o adam, Âişe'den dolayı kurtulur, demeye başladı. Aralarında Rasûlullah'ın şairi Hassan b. Sabit, Ebu Bekr'in yakını ve çok iyilik yaptığı Mıstah b. Usase, Rasûlullah'ın halasının kızı ve mü'minlerin annesi Zeyneb Bint Cahş'ın kızkardeşinin bulunduğu bazı müslümanlar Abdullah b. Ubeyy'in sözünü tekrar edip durdular.

Söz Ebu Bekr'in kulaklarına eriştiği gibi Rasûlullah'a da ulaştı. Rasûlullah bunu kesinlikle reddetmişti. Ancak onların hiçbiri korkunç şayia sebebiyle Âişe'yle yüzyüze gelip görüşmediler...

Hz. Âişe şöyle anlatmaktadır:

İftiraya girişen Abdullah b. Ubeyy'di. Medine'ye geldik. Çok geçmeden hastalandım ve bir ay çektim. Halk iftiracıların uydurdukları iftiralara dalmışlardı. Bense bunlardan hiçbir şey sezememiştim. Yalnız, evvelce hastalandığım zaman, Rasûlullah'tan gördüğüm lütuf ve iltifatları bu hastalığım sırasında göremeyişim ve kendisinin, yanıma girdikçe, selam verip, adımı anmadan: "Hastanız nasıldır?" diye sorarak dönüp gidişi beni şüphelendiriyor ve üzüyordu.

Nihayet biraz iyileştikten sonra dışarı çıktım. Bu, şu şekilde olmuştu.

Ben bir gece Mıstah'ın annesiyle hacet giderme yerimiz olan Menasi tarafına çıkmıştım. Buraya ancak, geceden geceye çıkardık. Bu da evlerimizin yanında helalar edinmemizden önceydi. O zaman, bizim halimiz göçebe Arapların sahrada ihtiyacımızı gidermelerine benzemekteydi. Biz Araplar helaları evlerimizin yanında bulundurmaktan tiksiniyorduk. Ben, Ebu Ruhm b. Abdi Menaf'in kızı (ki onun annesi: Ebu Bekr es-Sıddîk'in teyzesi de olan Sahr b. Amir'in kızıdır, onun oğlu da Mıstah İbn Usase'dir.) Ümmü Mıstah'la (Mıstah'ın annesi) ihtiyacımızı gidermeye çıktık. İhtiyacımızı giderip dönerken Ümmü Mıstah çarşafına takılıp düştü ve şöyle dedi.

— Kahrolsun Mıstah

Âişe şöyle dedi:

— Sen ne kadar kötü konuşuyorsun. Bedir savaşında bulunan birisine mi sövüyorsun?

Ümmü Mıstah:

— Bak, şu saf tazeye! Onun söylediklerini duymadın mı? diye cevap verdi.

Âişe sordu:

— O, ne söylemiş?

Ümmü Mıstah iftiracıların söylediklerini bana anlattı. Böylece hastalığım geri geldi ve bir kat daha arttı. Evime döndüğümde Rasûlullah yanıma girdi ve:

— Hastanız nasıl? diye sordu.

— Anne ve babamın yanına gitmeme izin verir misin? dedim...

Ben ebeveynimin yanına gidip aleyhimdeki haberin içyüzünü anlamak istiyordum. Peygamber (s.a.v.) izin verdi. Böylece ebeveynime geldim. Anneme:

— Anneciğim! Halk benim aleyhimde neler söylüyorlar? diye sordum.

Ümmü Rûman:

— Yavrum! Sen kendini üzme. Vallahi, bir kadın senin gibi güzel ve kocasının yanında sevgili olsun ve onun kumaları olsun da aleyhindeki laflar çok olmasın. Bu pek nadirdir diye cevap verdi.

Âişe:

— Subhanellah! Demek, halk böyle şeyler konuşmuşlar! dedi.

O gece sabaha kadar devamlı ağladım. Ne gözümün yaşı dindi, ne de gözüme uyku girdi. Ağlaya ağlaya sabahı ettim. Rasûlullah (s.a.v.) Ali b. Ebi Talib ve Usame b. Zeyd'i çağırdı. Vahiy geciktiğinden ailesinden ayrılma konusunu onlara sordu. Usame b. Zeyd, Rasûlullah'ın ailelerinin her türlü şüpheden uzak olduğu hakkında bildiğini ve gönlünde onlara karşı taşıdığı sevgiyi Rasûlullah'a açıklamak üzere:

— Ya Rasûlallah! Onlar senin ailelerindir. Biz onlar hakkında hayırdan başka bir şey bilmiyoruz, dedi.

Ali b. Ebi Talib ise:

— Ya Rasûlallah! Allah, sana dünyayı daraltmamıştır. Ondan başka kadın çoktur. Yine de sen onun hizmetçisi olan kadına sor, o sana doğruyu söyler, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) Berîre'yi çağırıp:

— Berîre! Sen Âişe'de, seni şüphelendirecek bir şey gördün mü? dedi.

Berîre (Âişe'nin hizmetçisi):

— Hayır, seni hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki; benim O'nda kusur olarak görebileceğim şey, ancak şudur: Kendisi, çok genç olduğu için, ev halkının hamurunu yoğururken uyuya kalırdı da evde beslenilen hayvan gelir hamuru yerdi, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) o gün kalktı ve Abdullah b. Ubeyy b. Selûl hakkında konuşacağı için mazur görülmesini istedi ve minberden şu konuşmayı yaptı:

— Ey müslüman cemaatı! Ailem aleyhindeki iftirasıyla beni üzüntüye düşüren bir şahsa karşı bana kim yardım eder? Halbuki, vallahi ben ailem hakkında hayırdan başka birşey biliyor değilim! Onlar, öyle bir adamın (Safvan b. el-Muattal'ın) adını ortaya attılar ki ben, onun hakkında da hayırdan başka birşey bilmiyorum. Hiçbir zaman, ben yanında bulunmadıkça, o evlerimden hiç birisine girmemiştir.

Evs'in seyyidi (efendisi) Sa'd b. Muaz kalkıp şunu söyledi:

— Ya Rasûlallah! Sana ben yardım edeceğim. O iftiracı, Evs kabilesindense, onun boynunu ben vururum. Eğer o Hazrecli kardeşlerimizdense bize emredersin, biz de emrini yerine getiririz.

Bu defa da -Hazrec'in efendisi- Sa'd b. Ubade ayağa kaltı. Bundan önce iyi bir adamdı. Fakat kabile taassubuna kapılıp Evs'in efendisi Sa'd b. Muaz'a:

— Vallahi sen yalan söylüyorsun. Sen onu (Abdullah b. Ubeyy'i) öldürmeyeceksin ve öldüremezsin, dedi.

Useyd b. Hudayr -Sa'd b. Muaz'ın teyzesinin oğlu- ayağa kalkıp Sa'd b. Ubade'ye şu sözü söyledi:

— Sen yalan söylüyorsun. Vallahi sen münafıksın ve münafıklar adına mücadele ediyorsun.

Evs ve Hazrec kabileleri birbirlerine karşı sıralanmışlardı. Rasûlullah (s.a.v.) minberdeyken dövüşmeye karar vermişlerdi. Rasûlullah (s.a.v.) onları devamlı yatıştırmaya çalıştı. Onlar sustular. Rasûlullah (s.a.v.) da sustu.

O günümü öyle geçirdim. Ne gözümün yaşı diniyor, ne de gözüme uyku giriyordu. Annem ve babam sabaha kadar başımda beklediler. İki gece bir gündüz ağladım. Ne uyuyor ne de gözümden akan yaşlar duruyordu. Öyle ki annemle babam ağlamaktan ciğerimin par-

çalanacağını zannettiler. Annemle babam yanımda oturdukları ve ben de ağladığım sırada, Ensar'dan bir kadın gelip benden izin istedi. Ben de ona izin verdim. O da oturdu, benimle birlikte ağlamaya başladı. Biz bu haldeyken Rasûlullah (s.a.v.) içeri girdi. Selam verip oturdu. Halbuki Rasûlullah (s.a.v.) bundan önce, aleyhimde dedikodu başlayalıdan beri yanımda oturmamıştı. Bir ay beklediği halde benim hakkımda kendisine bir şey vahyolunmamıştı. Rasûlullah (s.a.v.) oturunca şehadet getirdi ve şöyle dedi:

— Âişe! Senin aleyhinde bana şöyle şöyle sözler geldi. Eğer sen bunlardan uzak isen Allah senin temiz ve uzak olduğunu açıklayacaktır. Şayet böyle bir günaha yaklaştıysan, Allah'tan af dile ve O'na tövbe et. Çünkü kul günahını itiraf ettiğinde ve arkasından tövbe ettiği zaman, Allah onun tövbesini kabul eder.

Rasûlullah (s.a.v.) sözlerini bitirince gözümün yaşı kesildi. Öyle ki bir damla bile yaş bulamıyordum. Babama şöyle dedim.

— Söyledikleri hakkında Rasûlullah'a cevap ver!

Ebu Bekr:

— Vallahi, Rasûlullah'a ne diyeceğimi bilmiyorum? Araplardan hiçbir aile bilmiyorum ki benim başıma gelen onların da başına gelmiş olsun! Vallahi Allah'a ibadet etmediğimiz cahiliye çağında bize karşı söylenemeyen bu şeyler, müslümanlık devrimizde bize söylendi, dedi.

Âişe annesine:

— Rasûlullah'a cevap ver, dedi.

Ümmü Rûman:

— Rasûlullah'a (s.a.v.) ne diyeceğimi bilmiyorum? dedi.

Âişe şu konuşmayı yaptı:

— Ben küçük yaşta bir kadın olduğum için, Kur'an'dan kendimi savunacak çok ayet okuyamazdım. Vallahi, ben anladım ki, siz bu sözleri duymuşsunuz ve hatta gönüllerinizde yer etmiş, onlara inanmışsınız. Ben size, o kötülükten uzağım, desem -ki Allah biliyor, uzağım- bana bu konuda inanmazsınız. Ben kötü bir iş yaptım diye itirafta bulunacak olsam -ki Allah biliyor, böyle birşeyden beriyim, uzağım- siz beni mutlaka tasdik edersiniz. Vallahi, ben sizin için Yusuf'un babasının (Yakub'un) sözünden başka bir misal bulamıyorum. O şöyle demişti:

"Artık bana düşen güzelce sabredip katlanmaktır. Sizin şu söylediklerinize karşı yardımına sığınılacak, ancak Allah'tır." [1]

Daha sonra dönüp yatağıma yattım. Ben o sırada berî (uzak, temiz) olduğumu ve Allah'ın beni ondan temiz çıkaracağını biliyordum. Fakat vallahi Allah'ın benim durumum hakkında Kur'an'da okunan bir vahiy indireceğini sanmıyor, şahsımı ilgilendiren bir mesele için Kur'an'da Allah tarafından dile getirilmekten kendimi çok uzak ve aşağı görüyordum. Ancak Rasûlullah'ın uykuda bir rüya göreceğini ve Allah'ın o rüya ile beni yapılan iftiralardan uzak tutup temize çıkaracağını umuyordum. Vallahi daha Rasûlullah (s.a.v.) yerinden kalkmamış ve ev halkından hiçbiri dışarı çıkmamış idi ki Allah ona vahiy indirdi. Kendisini, vahyin şiddeti tuttu. Ondan inci tanesi gibi ter boşandı. Nitekim kış günlerinde bile kendisine gelen vahyin ağırlığından dolayı öyle olurdu. Vahyin, kendisine inen sözün ağırlığı üzerinden kalkınca Rasûlullah (s.a.v.) gülmeye başladı. Bana söylediği ilk söz şuydu:

— Âişe! Yüce Allah seni temize çıkardı.

Annem şöyle dedi:

— Kalk, onun yanına git (de Rasûlullah'a teşekkür et).

Âişe şu cevabı verdi:

— Vallahi ben, ne kalkıp onun yanına varırım. Ne de yüce Allah'tan başkasına hamdederim.

Yüce Allah şunu indirmiştir: **"O uydurma haberi getirenler, sizin içinizden bir gruptur. Onu siz kendiniz için bir şer sanmayınız. Belki o, sizin için bir hayırdır. Onlardan herkese kazandığı günah vardır. Onlardan günahın büyüğünü üzerine alan kimseye de büyük bir azap vardır."** [2]

Yüce Allah Hz. Âişe'yi yedi kat semanın üzerinden kıyamete kadar okunacak olan Kur'an'la temize çıkarmıştı.

Hz. Âişe, Rasûlullah'ın (s.a.v.) evindeki yerine döndü. İnsanların kendisiyle ibadet ettiği Kur'an ve ağır iftiradan berât'ini ortaya koyan ilahi bir zafer işareti olan nûr ayetlerinden bir taçla kuşatılmış olarak...

Dopdolu olan aile hayatına yeniden başlamak için döndü. Sevgili zevcinin yanındaki çocuksu davranışlarına bürünerek.

1 Kur'an-ı Kerim, Yusuf Sûresi: 18.
2 Kur'an-ı Kerim, Nur Sûresi: 11.

*

Rasûlullah (s.a.v.), Safiyye Bint Huyeyy b. Ahtab daha sonra Ümmü Habibe bint Ebi Süfyan ve Meymune Bintu'l-Hâris el-Hilaliyye ile evlendi.

Âişe şöyle dedi:

— Ya Rasûlallah! Sevgili arkadaşlarımın (Rasûlullah'ın zevcelerini kastediyor) hepsinin künyeleri var.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle cevap verdi.

— Sen de oğlun Abdullah b. ez-Zubeyr'in adıyla (Esma Bint Ebi Bekr'in oğlu) adıyla künyelenirsin.

*

Günlerden bir gün, Âişe, Rasûlullah'ı (s.a.v.) babasına şikayet etti ve şöyle dedi:

— Ya Rasûlallah! Âdil ol.

Ebu Bekr kızının yanağına vurup:

— Sen Allah'ın Rasûlüne mi âdil ol diyorsun? dedi.

Peygamber (s.a.v.) burnundan elbisesinin üzerine akan kanı ve onun elbisesinden kanı eliyle silmeye ve şöyle söylemeye başladı.

— Biz bunu istemedik, biz bunu istemedik.

*

Yine günlerden bir gün, Rasûlullah'ın hanımları, kızı Fatıma'yı O'na gönderdiler. Rasûlullah (s.a.v.) Âişe'yle birlikte yatarlarken Fatıma ondan içeri girmek için izin istedi. Rasûlullah (s.a.v.) içeri girmesine izin verdi. Fatıma şöyle dedi:

— Ya Rasûlallah! Hanımların senden Ebu Bekr'in kızına adaletli davranmanı istiyorlar (yani ona farklı davranmamanı istiyorlar).

Âişe Bint Ebi Bekr sessiz duruyordu.

Peygamber (s.a.v.):

— Kızım! Sen benim sevdiğimi sevmez misin? dedi.

Fatıma:

— Severim, dedi.

Rasulullah (s.a.v.):

— Öyleyse bunu (Âişe'yi) sev diye cevap verdi.

Fatıma babasından bu cevabı alınca kalkıp Rasûlullah'ın hanımlarının yanına döndü ve onlara, babasına ne söylediğini ve babasının verdiği cevabı aktardı. Onlar Fatıma'ya:

— Senin bize hiçbir şey yaptığını görmüyoruz. Rasûlullah'a (s.a.v.) tekrar git ve ona şöyle de: "Hanımların senden Ebu Bekr'in kızı hakkında adalet istiyorlar."

Fatıma:

— Vallahi, artık bu konuda onunla asla konuşmayacağım.

Rasûlullah'ın hanımları, mü'minlerin annesi Zeyneb Bint Cahş'ı Rasûlullah'a gönderdiler. O itibar yönünden Âişe'nin rakibiydi. Zeyneb Bint Cahş geldiği sırada Âişe'yle birlikte olduğu haldeyken Peygamber'den (s.a.v.) içeri girmek için izin istedi. Peygamber (s.a.v.) içeri girmesine izin verdi.

Zeyneb Bint Cahş:

— Ya Rasûlallah! Diğer hanımların, senden Ebu Kuhafe'nin kızına karşı adaletli olmanı istemek üzere beni gönderdiler, dedi.

Mü'minlerin annesi Âişe şöyle der:

"Daha sonra bana atıp tuttu. Lafı uzattıkça uzattı. Ben gözümün ucuyla Rasûlullah'ı takip ediyor, acaba benim onun hakkında konuşmama izin verecek mi diyordum. Zeyneb ise hâlâ devam ediyordu. Nihayet anladım ki Rasûlullah (s.a.v.) benim kendimi müdafaa etmemi kötü görmeyecek. Zeyneb'e hiç acımasızca hücum ettim."

Bunun üzerine Rasûlullah:

— O Ebu Bekr'in kızıdır, demiştir.

*

Rasûlullah (s.a.v.) bir gün Âişe'nin odasına girdiğinde Âişe ona:

— Gün boyu neredeydin? diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Humeyra! Ümmü Seleme'nin yanındaydım, diye cevap verdi.

Âişe:

— Ümmü Seleme'den usanmıyor musun? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) gülümsemekle yetindi. Çünkü onun kıskançlığını biliyordu.

*

Amr b. el-As Rasûlullah'a (s.a.v.) sordu:

— Ey Allah'ın Rasûlü! İnsanlardan senin en çok sevdiğin kimdir?

Peygamber (s.a.v.):

— Âişe'dir cevabını verdi.

Amr tekrar sordu:

— Peki, erkeklerden kimdir?

Rasûlullah:

— Onun (Âişe'nin) babasıdır, diye cevap verdi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Âişe'ye şöyle demişti:

— Ben senin bana ne zaman dargın olmadığını yine bana ne zaman dargın olduğunu bilirim.

Âişe ise:

— Bunu nereden biliyorsun? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Bana dargın olmadığında: Hayır, Muhammed'in Rabbine yemin olsun dersin. Dargın olduğunda da: Hayır, İbrahim'in Rabbine yemin olsun ki dersin, buyurdu.

Âişe:

— Evet, vallahi, ey Allah'ın Rasûlü! Sadece senin ismini bırakıyorum, dedi.

Âişe Rasûlullah'a (s.a.v.) sorardı:

— Ya Rasûlallah! Bana olan sevgin nasıldır?

Rasûlullah (s.a.v.):

— İpin düğümü gibi, dedi.

Âişe tekrar sordu:

— Ya Rasûlallah! Düğüm nasıldır?

Rasûlullah (s.a.v.):

— Olduğu gibidir.

*

Âişe Rasûlullah'ın gözünü gönlünü açacak ve onu memnun edecek şeyleri görmesine çok önem verirdi. Bir gün Rasûlullah onun yanına geldi ve elinde birkaç gümüş yüzük gördü:

— Ne bunlar Âişe? dedi.

Âişe:

— Ya Rasûlallah! Onları seni süslemek için yaptım, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Onların zekatlarını veriyor musun? dedi.

— Hayır, Allah istemedi ki...

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ateş olarak bu sana yeter, buyurdu.

*

Âişe şöyle derdi:

Rasûlullah'ın (s.a.v.) hanımlarından Hadice'yi kıskandığım kadar hiçbirisini kıskanmadım. Çünkü Rasûlullah onu çok anardı. Halbuki benimle, onun vefatından üç yıl sonra evlendi. Rabbi veya Cebrail onun için cennette altından bir köşk olduğunu müjdelemişti. Bir gün Hadice'nin kızkardeşi Hale Bint Huveylid içeri girmek için Rasûlullah'tan izin istedi. Rasûlullah, sesi benzediği için Hadice'yi hatırladı ve heyecanla:

— Aman Allah'ım! Bu Hale! diye haykırdı.

Âişe'ye yine kadınlarda eksik olmayan kıskançlık duygusu geldi:

— Kureyş'in kocakarılarından olup bir süre önce ölmüş, avurtlarının içi kırmızı bir kocakarıyı ne anıp duruyorsun? dedi.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) yüzü, Âişe'nin ancak vahiy geldiği zaman veya rahmet ya da azap mı olduğunu anlamak için düşündüğü anda gördüğü bir değişikliğe uğradı.

Peygamber (s.a.v.), Hale Bint Huveylid'e iyi davranıp ikramda bulundu. O gittikten sonra Âişe şöyle dedi:

— Vallahi sen bu kocakarıya hiç kimseye yapmadığın şeyi yapıyorsun.

Rasûlullah (s.a.v.):

— O, bize Hadice'nin yanına gelirdi. Sevgide cömert olmanın imandan olduğunu bilmiyor musun?

Rasûlullah (s.a.v.) onu çok anardı. Bazen koyun kesip, parçalar ve Hadice'nin dostlarına gönderirdi. Bunun üzerine Âişe şöyle derdi:

— Sanki dünyada Hadice'den başka kadın yok!

Rasûlullah da şu karşılığı verirdi:

— O, şöyle şöyle idi ve benim ondan çocuğum da oldu.

Allah için söyleyeceksek; Hz. Âişe sağlam yaratılışlı bir kadındır. Havva anamızdan miras aldığı kadınlık yaratılışını, münafıklığa veya riyakarlığa sapmadan ortaya koymuştur.

Bütün bunlardan sonra, onun kızdırıcı ve huzursuzluk verici gibi görünen kıskançlığı yeryüzünde bir eşi daha olmayan erkeğine duyduğu derin sevginin görüntüsünden, Rasûlullah'a (s.a.v.) olan bağlılığının delilinden ve önüne geçilmez bir istekle onu kendisine bağlama çabasından başka bir şey değildir...

*

Âişe Rasûlullah'la birlikte bazı seferlere çıkmıştı. Beyda veya Zatulceyş'de iken Âişe'nin gerdanlığı kopmuştu. Rasûlullah (s.a.v.) gerdanlığın aranması için yerinden ayrılmadı. Ashab da ayrılmayıp orada kaldı. Orada su olmadığı gibi yanlarında da su yoktu. Ashab Ebu Bekr'e gelip:

— Nedir bu Âişe'nin ettiği, Rasûlullah'ı (s.a.v.) ve bizi burada beklemeye mecbur etti. Üstelik ne yanımızda ne de burada su var?

Ebu Bekr, Rasûlullah (s.a.v.) başını Âişe'nin dizlerine koymuş bir şekilde uyurken gelip:

— Rasûlullah'ı ve diğer insanları alıkoydun. Üstelik suları da yok, dedi.

Ebu Bekr ona epeyce laf saydı ve eliyle böğrüne dürtmeye başladı. Rasûlullah'ın başı dizlerinde olduğundan hareket etmesine de imkan kalmıyordu. Peygamber (s.a.v.) kalktığında sabah olmuştu ama su yoktu... Böylece Allah Teâlâ teyemmüm ayetini indirdi: **"Eğer su bulamazsanız temiz toprakla teyemmüm ediniz. Ondan yüzlerinize ve ellerinize sürünüz."** [1]

Bunun üzerine Useyd İbn Huzayr şöyle demiştir:

"Ey Ebu Bekr'in ailesi! Bu sizin bereketinizin (hizmetinizin) ilki değildir."

Âişe üzerine bindiği deveyi gönderince gerdanlığını onun altında buldu.

*

Âişe anlatır:

Halk hediyeleri için Âişe'nin gününü (nöbetini) araştırırlardı. Kumalarım, Ümmü Seleme'nin yanında toplanarak şöyle demişler: Ümmü Seleme! Vallahi! Halk hediyeleri için Âişe'nin gününü araştırıyorlar. Âişe'nin istediği gibi biz de hayır istiyoruz. Rasûlullah'ın halka kendisine hediyeleri neredeyse veya kimin nöbetinde olursa olsun vermelerini emretmesini söyle.

Ümmü Seleme bunu Peygamber'e (s.a.v.) söyledi.

Ümmü Seleme anlatmaktadır:

Benden yüzünü çevirdi. Benim nöbetim geldiğinde bunu ona tekrar söyledim. Yine benden yüzünü çevirdi. Üçüncü defa zikrettiğimde, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu.

— Ümmü Seleme! Âişe hakkında beni rahatsız etme! Çünkü bana Âişe'nin hücresinden başka yerde hemen hemen vahiy inmemiştir.

1 Kur'an-ı Kerim, Nisa Sûresi: 43.

*

Esma Bint Şekel, Âişe'nin yanındayken Rasûlullah'ın huzuruna girip:

— Ya Rasûlallah! Temizlik anında nasıl yıkanırım?

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Biriniz suyunu ve sidresini [1] alır da temizlenir. Hem de güzelce temizlenir. Sonra suyu başına dökerek, başını iyice ovar, bundan maksat suyun saç diplerine kadar ulaşmasıdır. Daha sonra vücuduna su döker, arkasından üzerine misk sürülmüş bir bez parçası alarak onunla temizlenir.

Esma Bint Şekel tekrar sorar:

— Onunla nasıl temizlenecek ya?

Peygamber (s.a.v.):

— Subhanellah! Onunla temizlenirsin işte, diye cevap verir.

Bunun üzerine Âişe:

— Sanki o bunu gizlemek istiyor, der.

Tekrar sözüne devam eder:

— Kanın yerine sürersin.

Esma Bint Şekel, Peygamber'e (s.a.v.) cünüplükten dolayı nasıl yıkanılacağını da sorar:

Rasûlullah (s.a.v.):

— Böyle bir kadın su alıp güzelce temizlenir. Temizlik hususunda aşırı davranır. Sonra başına su döker ve su saçlarının dibine ulaşması için başını ovar. Tekrar üzerine su döker diye cevap verir.

Âişe Bint Ebi Bekr bu gördüklerinden sonra:

— Şu Ensar kadınları ne iyi kadınlardır. Dinlerini öğrenme konusunda kendilerine haya mani olmuyor.

*

1 Sidre: Nebik ağacı, rivayet edildiğine göre, bu ağacın yaprakları kurutularak döğülür ve onunla hamamda yıkanılırmış.

Rasûlullah (s.a.v.) ailesine karşı çok yumuşak bir kimseydi. O, şöyle derdi:

"İmanı en mükemmel mü'min, ahlâkı güzel olandır. Sizin en hayırlı olanlarınız hanımlarına hayırlı olanlarınızdır."

*

Rasûlullah (s.a.v.) hanımlarıyla şakalaşmaktan çekinmezdi.

Âişe şöyle der:

Rasûlullah (s.a.v.) benimle koşma yarışına girdi ve ben onu geçtim. Bir süre sonra ben şişmanladım ve benimle bir daha koşma yarışı yaptı. Bu defa da o beni geçti.

*

Mü'minlerin annesi Âişe Rasûlullah'a (s.a.v.) sordu:

— İnsanlardan hanımı üzerinde en çok hakkı olan kimdir?

Peygamber (s.a.v.):

— Kocası diye cevap verdi.

Âişe tekrar sordu:

— İnsanlardan erkek üzerinde en büyük hakka sahip olan kimdir?

Rasûlullah (s.a.v.):

— Annesi dedi.

Âişe şöyle dedi:

— Hangi insanlar en hayırlı insanlardır?

Rasûlullah şu cevabı verdi.

— Çağdaşlarım (sahabiler), sonra ikinci nesil (tabiiler) daha sonra da üçüncü nesil (etbau't-tabiîn) dir.

*

Mü'minlerin annesi Âişe şöyle der:

Çok soğuk bir gün ona vahiy indiğini ve ondan vahyin tesirinin geçtiğini görmüştüm. Onun alnından ter boşanmıştı.

O Rasûlullah'a (s.a.v.) ayetlerin manalarını ve ne kasteddiklerini sorardı.

Âişe şöyle anlatır:

Rasûlullah'a (s.a.v.) şu ayeti sordum: "Kalpleri ürpererek vermeleri gerekeni verenler." [1] Onlar içki içen ve hırsızlık yapan kimseler midir?

Rasûlullah şöyle cevap verdi:

Hayır, Sıddîk'ın kızı! Fakat onlar oruç tutan, namaz kılan ve sadaka veren kimselerdir. Onlar bu yaptıklarının kendilerinden kabul edilmemesinden korkarlar. "İşte onlar iyi işlerde yarış ederler, o uğurda ileri geçerler." [2]

*

Yine Âişe şunu anlatır:

Rasûlullah'a (s.a.v.) şu ayetleri sordum: "Yerin başka bir yerle, göklerin de başka göklerle değiştirildiği, her şeye üstün gelen tek Allah'ın huzuruna çıktıkları günde, sakın Allah'ın peygamberlerine verdiği sözden cayacağını sanma; doğrusu Allah güçlüdür, öç alandır." [3] Madem ki, yer ve gök olmayacak, o zaman insanlar nerede bulunacak?

Peygamber (s.a.v.):

— Sırat üzerinde bulunacaklar, buyurdu.

Âişe Rasûlullah'a (s.a.v.) şöyle sordu:

— Cennetteki eşlerin kimlerdir?

Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu:

— Sen onların arasındasın.

*

Mü'minlerin anneleri kendilerinden birine darıldığı zaman Rasûlullah'ı (s.a.v.) Âişe vasıtasıyla memnun etmek isterlerdi. Peygamber (s.a.v.) Safiyye Bint Huyey'e bir şeyden dolayı darılmıştı.

---

1 Kur'an-ı Kerim, Mü'minun Sûresi: 60.
2 Kur'an-ı Kerim, Mü'minun Sûresi: 61.
3 Kur'an-ı Kerim, İbrahim Sûresi: 47-48.

Safiyye şöyle dedi:

— Âişe, benim günümde (nöbetimde) sen Rasûlullah'ı hoşnut etmek ister misin?

Âişe:

— Evet, dedi.

Âişe, safranla boyanmış başörtüsünü aldı. Kokusunun yayılması için onu suyla ıslattı. Sonra Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanına oturdu.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Âişe! Benden uzak dur. Bugün senin nöbetin değil, dedi.

Âişe:

— Bu, Allah'ın lütfudur, onu dilediğine verir, diye cevap verdi.

Rasûlullah'a (s.a.v.) durumu anlattı. Böylece Rasûlullah'ın Safiyye Bint Huyey'e olan dargınlığı geçti.

*

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle derdi:

Kadınlar üzerinde Âişe'nin üstünlüğü tiridin diğer yiyecekler üzerine üstünlüğü gibidir.

*

Âişe bir gece Rasûlullah'tan (s.a.v.) kendisine tavsiyede bulunmasını istedi. Rasûlullah da şu tavsiyeyi yaptı:

"Şayet bana yetişmek istiyorsan, dünyadan bir yolcunun azığı kadar sana yetsin. Zenginlerle birlikte oturmaktan sakın ve bir elbiseye yama vuruncaya kadar, onu eskimiş görme."

O, Rasûlullah'ın (s.a.v.) tavsiyesini yerine getirdi. Dünya'ya buğzeder ve dünya eğlencelerinden de uzak dururdu.

*

Rasûlullah (s.a.v.) haccetmek üzere yola çıktı. (Rasûlullah (s.a.v.) Medine'den, sadece bu hacda yola çıktı. Fakat ondan önce, üç defa

umre yaptı.) Hanımları da onunla birlikte yola çıktılar. Âişe Rasûlullah'a kokular sürdü.

Âişe Mekke'ye hayızlı olarak geldi. O ne Kâbe'yi tavaf etti, ne de Safa ile Merve arasında sa'y yaptı. Bunu Rasûlullah'a duyurdu.

Rasûlullah:

— Saçını çöz, taran, umreyi bırak, hacca niyet et, buyurdu.

Âişe Rasûlullah'ın (s.a.v.) buyurduğunu yaptı... Haccı tamamlayınca Rasûlullah onu kardeşi Abdurrahman İbn Ebi Bekr'le Ten'îm'e gönderdi ve Âişe umre yaptı. Rasûlullah (s.a.v.):

— Burası senin umre yerindir, buyurdu.

*

Rasûlullah (s.a.v.) veda haccından Medine'ye dönünce hastalandı ve Âişe'ye şöyle dedi.

— Âişe! Ben hâlâ Hayber'de yediğim yemeğin acısını çekiyorum. (Yahudi Zeyneb Bint el-Haris, Sellam b. Mişkem'in hanımıydı. Rasûlullah'a (s.a.v.) hediye ettiği koyun buduna zehir koymuştu. O bir lokma yuttu. Bişr b. el-Bera yedi ve öldü). İşte o zehirden dolayı şahdamarımın kesildiğini hissettim.

Hastalık ağırlaşıp ağrı şiddetlenince Rasûlullah:

— Ebu Bekr'e söyleyin, cemaate namazı kıldırsın, buyurdu.

Âişe:

— Allah'ın Rasûlü! Ebu Bekr yufka yüreklidir. O senin yerine geçecek olsa halk onu dinlemez. Ömer b. el-Hattab'a emretseydin? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ebu Bekr'e söyleyin, cemaate namazı kıldırsın, buyurdu.

Âişe, Rasûlullah'ın (s.a.v.) kendi odasında kalması için diğer hanımlarından izin istedikten sonra, Rasûlullah'a (s.a.v.) hastalığı esnasında bakmak şerefine nail oldu. Ona (Rasûlullah'a) (s.a.v.) dilediği yerde kalma izni verildi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Cennetteki yerini görüp seçimini yapmadıkça hiçbir peygamberin ruhu alınmaz, buyurdu.

Rasûlullah (s.a.v.) bir süre bayıldı, daha sonra ayıldı. Gözünü tavana dikip.

— Allah'ım! Yüce yoldaşım, buyurdu.

Ve Refîk'-i a'lâ'ya gitti.

Âişe o sırada onsekiz yaşındaydı.

*

Halk Ebu Bekr'e, Rasûlullah'ın halifesi olarak bey'at edince ona (Âişe'ye) şöyle dedi.

— Sana bir bahçe verdim. Fakat içimde biraz şüphe var. Onu mirasçılara ver.

Mü'minlerin annesi Âişe:

— Söylediğini yerine getiririm, dedi.

Ebu Bekr vefat edince kızı Âişe'nin odasında toprağa verildi. Başı Rasûlullah'ın (s.a.v.) omuzlarının yanına konulup lahdi (kıble tarafındaki oyuk) Peygamber'in (s.a.v.) kabrine birleştirildi.

*

Hz. Ömer devrinde, mü'minlerin annesi Âişe fetva veriyordu. Ensar ve Muhacirler, inzal vaki olmaksızın erkeğin hanımıyla münasebette bulunması halinde guslün vacip olup olmadığında ihtilaf edince, Ebu Musa el-Eş'ari gidip Âişe'nin yanına girmek için izin istedi. İçeri girdikten sonra:

— Ey mü'minlerin annesi! Ben sana bir şey sormak istiyorum ama senden utanıyorum, dedi.

Âişe:

— Seni doğuran annene sorabileceğin birşeyi bana sormaktan utanma; Çünkü ben de senin annenim, dedi.

Abdullah b. Kays (Ebu Musa el-Eş'ari) şunu sordu:

— Guslü gerektiren şeyler nelerdir?

Mü'minlerin annesi Âişe şu cevabı verdi:

— Tam ehline rastladın. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştu: Erkek kadının dört şubesi arasına oturur da sünnet yeri sünnet yerine temas ederse, gusül vacib olur.

*

Hz. Ömer ve bazı büyük sahabîler ihramdan önce koku sürünmenin müstehap olup olmadığında ihtilaf ettiler. Ömer, ihramıyla onun kokusunu koklamasının uygun olmadığı görüşündeydi ve şöyle diyordu:

— İhramlıdan katran kokusunu duyacağıma vücuduma katran sürsem daha iyi olur.

Bu sözü mü'minlerin annesi Âişe duyunca:

— Ben Rasûlullah'a (s.a.v.), ihrama girerken ihramı için, ihramdan çıkarken Beyt'i tavaf etmeden (ziyaret tavafını yapmadan) önce hilli için (ihramdan çıkma) ellerimle koku sürmüşümdür.

Daha sonra da:

Ben, ihramlıyken Rasûlullah'ın (s.a.v.) saç ayrımlarındaki kokunun parıltısını hâlâ görür gibiyim, demiştir.

Hz. Âişe; hücresinin Mescid-i Nebevi'ye bitişik olması itibariyle, Rasûl-i Ekrem'in Mescitteki talim ve irşadlarını da her zaman hücresinden takip etmek, herhangi bir suretle takib edemediklerini, Rasûl-i Ekrem'den sorup öğrenmek imkanını bulan, noksanı, hatası varsa bizzat Rasûl-i Ekrem tarafından ikmal ve tashih olunmak suretiyle yetişen bir şahsiyettir.

Ehl-i Beyt içinde Hz. Âişe'nin ilmî üstünlüğü söz götürmez bir gerçektir.

İmam Zührî: "Bütün kadınların ilmiyle Hz. Peygamberin diğer hanımlarının ilmi bir araya getirilse, Hz. Âişe'nin ilmi hepsinden üstün gelir" diyor.

Muaviye, bir gün adamlarından birine: "En büyük âlim kimdir?" diye sorar. "Sizsiniz" cevabını alınca ona: "Doğrusunu söyle?" der. O da: "Öyle ise, Âişe'dir" cevabını verir.

Ebu Musa el-Eş'arî: "Biz Ashab-ı Rasûl, bir hadis üzerinde müşkilata uğrayıp da, onu Âişe'ye sorduğumuz zaman, O'nun mutlaka ona dair bilgisi bulunduğunu görürdük" der.

Hz. Âişe'nin evi; Medine'de en mühim ilim merkezi idi. Büyük küçük, kadın, erkek bir çok kimseler onun sohbetine devam eder, bilmediklerini ona sorup öğrenirlerdi.

Hz. Âişe'nin yetiştirdiği alimlerden Urve b. Zübeyr ile oğlu Hişam; helâl ve harama, ilme, şiire, tıbba ve tarihe, Hz. Âişe kadar vakıf olan bir kimse görmediklerini beyan ederler.

Hz. Âişe'nin yetiştirdiği alimlerden Mesruk, sorulan bir suale cevaben, sözünü yeminle te'yid ederek: "Ashabın en ihtiyarlarını feraiz hakkında Hz. Âişe'ye soru sorarlarken gördüm" der.

Hz. Âişe, ashabın müctehitleri arasında idi. Rivayet ettiği ahkâm ve hâdisâtı yalnız nakil ile kalmaz, onların sebep ve hikmetlerini de bildirirdi.

Hz. Âişe'nin yetiştirdiği yüzlerce alimden elliden fazlasını kadınlar teşkil eder.

Hz. Âişe; kadınlık tarihinde en şerefli ve üstün mevkiye sahip, dinî, ahlâkî, ilmî, idarî meziyetleri kendisinde toplamış, yüzlerce ilim ve irfan sahibi insan yetiştirmiş müstesna bir şahsiyettir...

*

Hz. Âişe'nin hayatı, önünden sonuna kadar, kanaat, takva ve cömertliğin en parlak örnekleriyle doludur.

Hz. Âişe'nin gelin olarak girdiği ve hayatının sonuna kadar yaşadığı hücre, Mescid-i Nebevi'nin Şam tarafına düşen, kapısı Mescid'e açılan, genişliği 6-7 arşından, duvarları kerpiçten, tavanı hurma bölmeleri ve yapraklarından ibaret, uzunca bir adam boyu yüksekliğinde bir kulübe idi. Yağmurun sızmasına mani olmak için, tavanın üzerine yün tortusu örtülmüştü. Kapısı ardıç veya sac denilen bir ağaçtan veya örtüdendi.

Bu mütevazi hücredeki eşya da: Bir sedir, bir hasır, bir kat yatak, bir yastık, un ve hurma koymak için iki çanak, bir su kabı, bir su bardağından ibaretti.

Ehl-i beyt'in üç gün arka arkaya muntazam bir yemek yediği de, vaki' değildi. Ekseriya, hurma ve su ile geçinirlerdi.

Bazen ay geçer de, bu mütevazi hücrenin kandilinin ışıldadığı, bacasının tüttüğü görülmezdi.

Rasûl-i Ekrem, Hz. Âişe'nin hücresinde bulunduğu zaman, yiyecek bir şey bulunup bulunmadığını sorar, o da hiçbir şey bulunmadığını söylediği vakit, o günü, oruçlu geçirirler, yahut Medine'li müslümanlardan biri bir miktar süt gönderir ve bu sütle iktifa olunurdu.

Rasûl-i Ekrem'in irtihal buyurduğu gün, Hz. Âişe'nin evinde bir günlük yiyecek bile yoktu.

Hz. Âişe, iki kız çocuğu ile bir şey istemeye gelen fakir bir kadına, bir tek hurmadan başka verecek bir şey bulamamış, onu da, ona vermiştir.

Hicretin 9. senesinde Medine'ye gelen mallar ve ganimetler son derece boldu. Her taraftan Medine'ye zahire gönderiliyordu. Buna rağmen, Rasûl-i Ekrem'in hane-i saadetindeki hayat tarzı değişmemiş ve değiştirilmemiştir.

Hayber'in fethinden sonra, zevcat-ı tahirata tahsis olunan erzak dahi, fakirlere tasadduk ve misafirlere ikram dolayısıyla, vaktinden evvel tükenir, bazı günler, ehl-i beyt aç kalırlardı.

Ehl-i beyt arasında emir ve reis kızları vardı. Bunlar, babalarının veya eski kocalarının evlerinde müreffeh bir hayat geçirmişlerdi. Medine'de herkes, az çok refah içinde yaşarken, bunlar, kendilerinin sıkıntı içinde bırakılmalarına dayanamamışlar, başkaları kadar olsun, müreffeh yaşatılmalarını istemişlerdi. Başkaları için hoş görülebilecek olan bu talep, ehl-i beyt için, hoş görülemezdi. Onlar, maddî hayatın geçici zevklerinden kendilerini uzak tutabilecek dereceye yükselmekle mükellef birer fazilet ve feragat timsali idiler. Bunun için, iki şıktan birini seçmekte serbest bırakıldılar: Ya dünyayı tercih edip Rasûl-i Ekrem'den ayrılacaklar, yahut ahireti tercih ederek hane-i saadette kalacaklar, ikisini bir araya getiremeyeceklerdi.

Cenab-ı Hak, bunu, Rasûl-i Ekrem'ine, Ahzab Suresi'nin:

"Ey Peygamber! Zevcelerine de ki: Eğer, siz dünya hayatını ve zinetini istiyorsanız, geliniz size talâk hakkınızı vereyim de hepinize güzel bir tarzda yol vereyim. Şayet, Allah'ı ve Peygamber'ini ve ahiret yurdunu istiyorsanız, şüphe yok ki, Allah, sizden iyilik eden kadınlar için, büyük bir mükafat hazırlamıştır" mealindeki 28 ve 29'uncu ayetleriyle tebliğ buyurdu,

Rasûl-i Ekrem, bu hususu, Hz. Âişe'ye açıklayıp ebeveyni ile istişare etmeden karar vermemesini hatırlattığı zaman, Hz. Âişe'nin cevabı şu idi: "Ya Rasûlallah! Ben, Allah'ı ve Rasûlullah'ı tercih ediyorum!"

Şu birkaç vak'a dahi, Hz. Âişe'nin Rasûl-i Ekrem'le geçen hayatını kâfi derecede anlatmıştır sanırız.

*

Hz. Ebu Bekr devrinde Hz. Âişe'ye, Rasul-i Ekrem'in Hayber'den tahsis ettiği erzak veriliyordu. Bu da seneden seneye verilen bir miktar un, arpa ve buğdaydan ibaretti.

Zevcât-ı tâhirata verilmekte olan bu erzak, Hz. Ömer'in devrinde umum meyanında nakde çevrilmekle, Hz. Âişe'ye de, senede on iki bin dirhem tahsis olunmuştu.

Hz. Âişe, varlıkta da, darlıkta da, aynı şekilde yaşamış, kendisine teveccüh eden dünyayı daima reddetmiş, ona asla iltifat etmemiştir.

Hz. Âişe, eline geçeni biriktirir, biriktirdiğini de, muhtaç ve yoksullara paylaştırırdı.

Kendisine Beytül-mal'den verilen tahsisatı da yoksul ve fakirlere dağıtırdı. Hişam b. Urve, Hz. Âişe'nin 70 bin dirhemi birden tasadduk edip kendisine bir şey bırakmadığını gördüğünü söyler.

Müslümanların eline pek çok ganimet malı geçiyordu. Buna rağmen Hz. Âişe, sade ve son derece mütevazi bir hayat yaşıyordu. Yirmi beş bin dirhem gibi büyük miktarda bir parayı tamamen dağıttığı halde oruç olduğunu ve paranın bir dirhemine et alıp onunla iftar etmeyi bile aklına getirmiyordu. Bugün buna benzer olaylar o kadar uzaklarda kaldı ki, bu gerçek olaylar bize inanılmaz geliyor. Ama o günlerde müslümanların genel yaşayışını gözönünde tutan ve bilen insanlar nazarında bunun gibi on binlercesi olağandır ve şaşılacak bir yanı da yoktur...

*

Irak ganimetleri arasında bulunan inciler, kendisine hediye edildiği zaman: "Ya Rab, beni, Ömer'in hediyelerini almak için yaşatma" diye niyazda bulunduğu rivayet edilir.

Abdullah b. Zübeyr, bir defasında Hz. Âişe'ye yüz bin dirhem göndermişti. Bu kadar paradan akşama bir şey kalmamış, hepsi muhtaçlara dağıtılmıştı. O gün kendisi de oruçlu idi.

Hizmetçisi:

— "Akşama, iftar için birşey bırakmalıydınız" dediği zaman ona,

— "Bunu önce söylemeliydin" demekle yetinmiş, zerre kadar telaşlanmamış ve pişmanlık duymamıştır.

Hz. Âişe'nin kendisine ait bir evi de Muaviye'ye satıp parasını muhtaçlara dağıttığı rivayet edilir.

Hz. Âişe, yetim çocukları alır, terbiye eder, yetiştirir ve evlendirirdi. Bunu kendisi için bir vazife ve borç bilirdi.

Hz. Âişe, bir çok köle âzâd etmiştir. Âzâd ettiği kölelerin sayısı 62'yi bulmaktadır.

Medine'de bir kölenin bir miktar para karşılığında âzâd edilmesi için, halkın yardımına başvurulduğunu haber aldığı zaman, istenilen parayı verip onu, hürriyetine kavuşturmuştur.

Hz. Âişe, hayatın bütün zevkini Allah'a ibadet ve taatta, insanlara iyilik etmekte bulan, hayatını dini hüküm ve esaslara göre ayarlayıp buna ömrünün sonuna kadar riayet eden müttaki bir insandı.

Rasûl-i Ekrem'in sağlığında O'nun nafile oruç ve namazlarına seve seve iştirak ettiği gibi, irtihalinden sonra da, bunlara itina ile devamdan geri durmamıştır.

Hz. Âişe, Rasûl-i Ekrem'le kıldığı teheccüd namazını da hiç bırakmamış, Rasûl-i Ekrem gibi, günlerinin çoğunu oruçlu geçirmiştir.

*

Hz. Ömer, mü'minlerin annesi Âişe'ye sünnetler hakkında soru sormaya çok meraklıydı. Kelle ve paçaya kadar Rasûlullah'ın hanımlarına paylarını gönderirdi. Yanında dokuz tane tabak vardı. Bir meyve ve yeni bir mal gelir gelmez onlardan bu tabaklara koyar ve onları Rasûlullah'ın (s.a.v.) eşlerine gönderirdi.

Mü'minlerin emiri Ömer, Hayber'i taksim ettiğinde Hz. Peygamberin eşlerini, onlara araziden verilmesinde veya her yıl onlara yüz vesak tazmin edilmesinde muhayyer bıraktı. Âişe ve Hafsa Bint Ömer:

Biz her yıl yüz vesak isteriz, dediler.

*

Sa'd b. Ebu Vakkas, Medain'i (Kisra'nın oturduğu yer) fethedip müslümanlar bir çok ganimet elde ettiğinde... Mü'minlerin emiri Ömer de humusu (beşte biri) taksim etmek istediğinde müminlerin annelerine on bin verdi. Âişe'ye iki bin daha ilave etti ve şöyle dedi:

O Rasûlullah'ın (s.a.v.) en çok sevdiği hanımıdır.

*

Mü'minlerin annesi Âişe şöyle derdi:

Bende, Allah'ın Meryem Bint İmran'a verdiğinin dışında, hiçbir kimsede olmayan yedi haslet vardır. Yalnız bunu, kumalarıma karşı övünmek için söylemiyorum. Bu hasletler: Melek benim resmimi indirdi. Yedi yaşımdayken Rasûlullah (s.a.v.) benimle evlendi. Yine beni kız olarak aldı. Başka hanımlarını kız olarak almamıştır. Ben onunla aynı yorganın altındayken Rasûlullah'a (s.a.v.) vahiy geldi. Ben onun en sevdiği hanımıydım. Benim hakkımda Kur'an'dan ayetler indi. Ümmet bu ayetler yüzünden neredeyse mahvolacaktı.

Hanımları arasında benden başkası Cebrail'i görmediği halde ben onu gördüm. Yanında melekle benden başka kimse olmadığı halde ruhu benim odamda alındı.

Yine şöyle der:

Allah'ın bana ihsan ettiği nimetlerinden birisi Rasûlullah'ın (s.a.v.) benim odamda, benim nöbetimde, başı benim göğsümün üstü ile gerdanımın arasında iken vefat etmesidir.

Mü'minlerin annesi, Hz. Osman zamanında hacca gitmek için yola çıktı. Âsîler Osman'ın evini kuşatmışlardı. Hac ibadetini tamamlayıp Medine'ye dönerken yolda, müminlerin emiri Osman b. Affan'ın öldürülmüş olduğunu öğrendi ve Mekke'ye geri döndü. Hicirde ayakta durup Hz. Osman'ın kanını talep etti. Böylece o kıyam edenlerin (ayaklananların) ilki ve katillerinin bulunup cezalandırılmasını isteyenlerin ilki oldu.

Basra'ya gitmek üzere yola çıktı. Muaviye ve Şam'lılar da Osman'ın kanını taleb etmek üzere ayaklandılar. Mü'minlerin emiri Hz. Ali de onlara doğru yola çıktı ve Hz. Ali Cemel Vak'ası'nda onları yendi. (Mü'minlerin annesi Âişe, Hz. Ali taraftarlarının ellerine düştü. Mü'minlerin emiri, Âişe'ye ikramda bulundu. Ona, binit, azık ve eşya olarak ne gerekiyorsa hepsini temin etti. Âişe'nin yanına kardeşi Mu-

hammed b. Ebu Bekr'i de verdi. Âişe için Basra'lı hanımlardan 40 tanesini seçti. Böylece o Rasûlullah'ın (s.a.v.) şehrine vardı. Âişe hayatını orada sürdürdü.

Muaviye b. Ebu Süfyan devrinde, Âişe, onun yaptığı israf ve savurganlıktan, yaşadığı saltanat hayatından, başkalarına yaptığı haksızlıklardan memnun değildi.

Muaviye ona: "Bana kısaca yaz" diye bir mektup gönderdi. Âişe ona cevap olarak şu mektubu yazdı.

"Selam senin üzerine olsun. Ben Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum. "Bir adam insanların rızasını kazanmaya değil de Allah'ın rızasını kazanmaya çalışırsa Allah Teâlâ onu insanların rızasını kazanmadığından hasıl olacak her zarardan korur. Allah rızasını bir tarafa bırakıp da insanların rızasını kazanmaya çalışanları Allah da insanlara bırakır. Ve's-selam."

*

Abdullah b. Abbas mü'minlerin annesi Âişe'nin yanına girmek istedi ve ondan izin istedi. Âişe:

— Onun tezkiyesine (övmesine) ihtiyacım yok, dedi.

Kardeşinin oğlu Abdullah b. Abdirrahman b. Ebi Bekr ona:

— Anneciğim! İbn Abbas senin evinin salih kişilerindendir. O sana ziyarette bulunmak üzere geldi.

Âişe yeğenine:

— Ona müsaade et de gelsin, dedi.

Abdullah b. Abbas mü'minlerin annesi Âişe'nin yanına girdi ve:

— Anne! Müjdeler olsun sana. Vallahi seninle, Muhammed ve dostlara kavuşman arasındaki şey ruhunun cesedinden ayrılmasından başka bir şey değildir. Sen Rasûlullah'ın en çok sevdiği hanımıydın. Rasûlullah (s.a.v.) ancak iyiyi severdi, dedi.

Âişe:

— Daha? dedi.

Abdullah b. Abbas:

— Senin gerdanlığın kayboldu. Rasûlullah oradan ayrılmayıp onu arattırdı. Sonunda su bulamadılar. Allah Teâlâ: "Temiz bir toprakla teyemmüm ediniz" ayetini indirdi. Allah'ın bu ümmete indirdiği bu ruhsat senin sebep ve bereketinle oldu. Mıstah meselesi ve iftira olayında olan oldu. Allah Teâlâ yedi kat semanın üstünden senin temiz ve kötülükten uzak olduğunu bildirdi. Kur'an-ı Kerim'in senin hakkında inen ayetleri gece gündüz camilerde okunuyor.

Mü'minlerin annesi Âişe:

— İbn Abbas! Bana övgüde bulunmaktan vazgeç. Ben unutulup gitmeyi arzu ediyorum, dedi.

*

Hassan b. Sabit gözleri kör olduktan sonra Âişe'den yanına girmek için izin istemeye geldi. Âişe'ye:

— Buna izin verecek misin? (İftira olayına katılanlardandı) denildi:

Mü'minlerin annesi Âişe:

— Zaten onun başına büyük bir azap gelmemiş mi? (Bu sözüyle onun gözlerinin kör olmasını kastediyordu.)

Son dakikalarında, mü'minlerin annesi şu vasiyeti yaptı:

— Benim cesedimi ateşle takip etmeyin. Altıma da kırmızı kadife koymayınız.

Rasûlullah'dan (s.a.v.) sonra yanlış bir harekette bulundum.

Beni Rasûlullah'ın (s.a.v.) diğer eşlerinin yanına defnediniz.

*

Mü'minlerin annesi Âişe hicretin 57. senesi 17 Ramazan'ında salı gecesi 66 yaşındayken vefat etti.

Ebu Hureyre, Âişe'nin cenaze namazını kıldırdı. Vasiyeti üzere gece karanlığında meşalelerin ışığında Baki mezarlığına götürüldü. Cenazeyi kabrine indirenler Abdullah b. ez-Zubeyr, Urve b. ez-Zubeyr, Kasım b. Muhammed ve Abdullah b. Abdirrahman'dı.

Hz. Peygamber'in diğer hanımlarının yanına defnedildi.

HAFSA BİNT ÖMER (r.a.)

Hz. Ömer'in kızı Hafsa (r.a.)

Mushafı yanında muhafaza eden hafız...

"Kızım, güzelliği olan ve Rasûlullah'ın (s.a.v.) kendisine sevgi duyduğu şu kadın (Aişe)'nin durumu seni aldatmasın. Vallahi, biliyorsun ki Allah'ın Rasûlü seni (onun kadar) sevmez. Ben olmasaydım, seni boşardı."

Ömer b. el-Hattab

Bu, Ömer b. el-Hattab'ın kızı Hafsa'dır. Abdullah b. Ömer, onun ana-baba bir erkek kardeşidir. Hafsa, Peygamber'e peygamberlik gelmeden beş sene önce Kureyş Kâbe'yi yeniden yaparlarken doğmuştur. Müslüman olan ve ilk defa Habeşistan'a hicret eden Huneys b. Huzafe ile evlenmiştir. Hafsa kocasıyla birlikte Medine'ye de hicret etmiştir. Karı-koca her ikisi de Bedir'e iştirak etmişlerdir. Huneys, Uhud'a çıkmış ve yaralanmış, daha sonra ölmüştür. Geride Hafsa'yı dul bırakmıştır.

Ömrünün baharı sayılan on sekiz yaşında dul kalan kızının durumu Hz. Ömer'i ziyadesiyle üzdü.

Kızının gençliğini alıp gücünü tüketen, çocukluğunu yok eden dulluğunu gördükçe derdi artıyor, evine her girdikçe elem verici bir

havayı kokladığını hissediyordu. Uzun uzun düşündükten sonra, yas tuttuğu altı küsür ay süresince kaybettiği şeyleri ona verecek ve yakınlığından rahatlık ve ülfet duyacak bir koca seçmeye karar verdi.

Hz. Ömer, kızı Hafsa dul kaldığında Osman İbn Affan'a gidip kızını ona teklif etti.

Osman:

— Benim evlenmeye niyetim yok, diye cevap verdi.

Ömer, Ebu Bekr es-Sıddîk'a gitti. Kızını ona teklif etti. O da cevap vermedi. Ömer, Ebu Bekr'e darıldı. Daha sonra Rasûlullah'a (s.a.v.) gitti. Osman İbn Affan'ı O'na şikayet etti. Ebu Bekr'in yaptığını da anlattı. Rasûlullah (s.a.v.) gülümseyip:

— Hafsa'yı Osman'dan daha hayırlısı alacak! Osman'da Hafsa'dan daha hayırlısıyla evlenecek.

Ömer, Osman'dan ve kızı Hafsa'dan daha hayırlı kimler olabilir? diye şaşırdı.

Rasûlullah (s.a.v.) Hafsa Bint Ömer'le nişanlandı. Ebu Bekr, Ömer b. el-Hattab'a gidip:

— Artık bana kızma! Rasûlullah (s.a.v.) bana Hafsa'dan bahsetmişti. Rasûlullah'ın (s.a.v.) sırrını açığa vurmak istemedim. Ama eğer onu almasaydı ben evlenecektim, dedi.

Osman b. Affan Rasûlullah'ın (s.a.v.) kızı Ümmü Gülsüm'le evlendi. Hicretin üçüncü senesinde de Rasûlullah (s,a.v.) Hafsa'yla evlendi. Rasûlullah (s.a.v.) Osman'dan daha hayırlıydı. Ümmü Gülsüm de Hafsa'dan daha hayırlıydı.

Medine, Hz. Ömer'i şereflendirmek, Hafsa'nın yarasını sarmak için Rasûlullah'ın (s.a.v.) mübarek elini öpmekte yarıştı.

Rasûlullah'ın evinde Sevde ve Âişe varken, Hafsa gelin olarak geldi.

*

Bir gece Rasûlullah (s.a.v.) Hafsa'nın evine gitti. Hafsa, Âişe'yi ziyaret etmek için izin istedi. Rasûlullah ona izin verdi.

Peygamber (s.a.v.) Mariye'ye yanına gelmesi için haber gönderdi ve Mariye'yi Hafsa'nın odasına aldı. Ömer'in kızı dönünce Mariye'yi Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte kendi odasında buldu. Mariye çıkıncaya kadar içeri girmedi. Daha sonra içeri girip Peygamber'e (s.a.v.):

— Evde birisinin seninle birlikte olduğunu gördüm, dedi.

Ağladı ve öfkeyle: Allah'ın Rasûlü! Hanımlarından hiçbirine yapmadığın birşeyi benim nöbetimde, benim odamda ve benim yatağımda bana yaptın, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) onu razı etmek için yanına geldi ve:

— Onu kendime haram kılıp asla ona yaklaşmama razı olmaz mısın?

Hafsa Bint Ömer:

— Tamam razı olurum, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) ona yaklaşmamaya yemin etti... Daha sonra da Hafsa'ya:

— Bunu benim için gizle dedi.

Fakat Hafsa Hz. Peygamberin sırrını gizlemedi. Aksine Âişe'ye gitti. Kumasına ve onun arkadaşına:

— Allah bizi Mariye'den kurtardı. Çünkü Rasûlullah (s.a.v.) onu kendisine haram kıldı, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) Hafsa'nın; sırrı saklamadığını öğrendi. Âişe, Mariye meselesini anlattı. Ömer'in kızının gizlediği bazı şeyleri de Rasûlullah Âişe'ye haber verince Âişe:

— Bunu sana kim haber verdi? diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Bana Alîm ve Habîr olan Allah haber verdi, diye cevap verdi.

Haber Rasûlullah'ın (s.a.v.) hanımları arasında yayıldı. Çeşitli sözler söyleyerek geldiler. Peygamber (s.a.v.) onlarla bir ay görüşmemeye yemin etti ve bir hurma kütüğü vasıtasıyla üzerine çıkılan kilere çekildi. Rasûlullah'ın hizmetçisi Rabah da hurma kütüğünün üstüne çıkıp dikildi.

Müslümanlar arasında Rasûlullah'ın hanımlarını boşadığı dedikodusu yayıldı. Üzgün ve pişman bir halde odalarında büzülüp kaldılar. Durum beklemedikleri bir şekilde gelişti.

Hz. Ömer meseleyi haber alınca, Ebu Bekr'in kızının yanına gitti ve ona:

— Ebu Bekr'in kızı! Senin Rasûlullah'ı incittiğini duydum, dedi.

Âişe:

— Ey Hattab oğlu! Bana ve sana ne oluyor? Sen kendi kusuruna bak, diye cevap verdi.

Ömer, kızı Hafsa'nın yanına gitti ve ona:

— Hafsa sizden biriniz Rasûlullah'ı mı kızdırdı? diye sordu.

Hafsa:

— Evet, dedi.

Ömer:

— Kahrolasıcalar! Rasûlünü kızdırmakla Allah'ı kızdırıp mahvolmadığınızdan emin misiniz? Rasûlullah'a (s.a.v.) karşı çok konuşma, bir şey hakkında onunla münakaşa etme, onu terkedip gitme. Aklına gelen şeyi bana sor. Komşunun (Âişe'nin) senden daha güzel olması ve Rasûlullah'ın onu daha çok sevmesi seni aldatmasın, dedi.

Buhari ve Müslim'deki bir hadiste Hz. Ömer'in İbn Abbas'a naklettiğine göre, o Mescid-i Nebî'ye geldi. Orada müslümanları, başlarını eğmiş olarak çakılları karıştırırken ve:

"Rasûlullah (s.a.v.) hanımlarını boşadı" derlerken buldu.

Rasûlullah (s.a.v.) hanımlarından uzlete çekildiğinin az öncesinden beri kimse onlar hakkında Allah'ın Rasûlü'ne bir şey demeye cesaret edemiyordu. Ancak Hz. Ömer, kızı da olaya sebep olunca, buna dayanamadı. Rasûlullah'ın (s.a.v.) içinde uzlete çekildiği hücreye yö-

neldi. Rasûlullah'ın (s.a.v.) kölesi Rabah hücresinin eşiğinde ayakta bekliyordu. Ömer, Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanına girmek için izin istedi. Tekrar izin istedi, Rabah cevap vermedi.

Bunun üzerine Ömer yalvarırcasına bağırdı:

— "Rabah! Benim için Rasûlullah'tan izin iste. Ben zannediyorum ki, Rasûlullah benim Hafsa için geldiğimi zannetti... Vallahi, Hafsa'nın boynunu vurmamı emrederse, hiç acımaz boynunu vururum."

Onun sesi Rasûlullah'ın kulağına ulaştı ve onu müteessir etti. Ömer'e izin verince o da girdi. Ömer odanın sağına soluna bakıp ağladı. Rasûlullah (s.a.v.):

— "Seni ağlatan nedir, ey Hattab'ın oğlu?" diye sordu.

Ömer, Rasûlullah'ın (s.a.v.) üzerinde yatıp ta vücudunda iz bırakan hasıra, bir avuç arpayla, bir o kadar da sebzeye işaret etti. Bu bir avuç arpa ve sebze odadaki yiyeceğin hepsi idi.

Sonra göz yaşlarını tutarak:

— "Ey Allah'ın Rasûlü! Kadınlarından dolayı ne kadar sıkıntı çekiyorsun. Şayet onları boşarsan Allah da, melekleri de, Cebrail de, Mikail de seninle beraberdirler. Ben de Ebu Bekr de, mü'minler de seninle beraberiz..." dedi.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) güzel yüzünde tebessüm gül gül açıldı. Ona kalb huzuru verecek cevabı verdi. Hanımlarını boşamamış, sadece onlardan bir ay uzlete çekilmişti.

Sanki Ömer'e yeniden can bağışlanmış gibi oldu. İzin isteyip mescide çıktı ve müslümanlara şu müjdeyi verdi:

— "Rasûlullah (s.a.v.) hanımlarını boşamadı."

*

Rasûlullah (s.a.v.) Mescid'e gittiğinde, Cenab-ı Hakk'ın şu ayetlerini cemaate okudu:

"Ey Peygamber! Eşlerinin rızasını arayarak Allah'ın sana helâl kıldığı şeyi niçin sen kendine haram ediyorsun? Allah çok bağışlayan, çok esirgeyendir.

Allah size, yeminlerinizi (keffaretle) çözmeyi meşrû kılmıştır. Allah sizin sahibinizdir. O (size uygun olanı) bilendir, (her şeyi) hikmetle yönetendir.

Peygamber eşlerinden birine gizli bir söz söylemişti. Fakat eşi, o sözü (gizli tutmadı, başkasına) haber verip, Allah da onun bu davranışını ona açıklayınca (Peygamber, hanımına) bunun bir kısmını bildirmiş, bir kısmından da vazgeçmişti. (Peygamber) bunu ona haber verince eşi: Bunu sana kim söyledi? dedi. (Peygamber): 'Her şeyi bilen, haber alan Allah bana söyledi' dedi.

Eğer ikiniz Allah'a tevbe ederseniz, kalbiniz gerçekten (tevbenin gereğine) yönelmişti. Ve eğer peygambere karşı birbirinize karşı arka olursanız (bilin ki) onun dostu ve yardımcısı Allah, Cebrail ve mü'minlerin iyileridir. Bunun ardından melekler de ona arkadır.

O sizi boşarsa belki de Rabbi ona, sizden daha hayırlı, kendisini Allah'a teslim eden, inanan, gönülden itaat eden, tevbe eden, ibadet eden (oruç tutarak dünya lezzetlerinden geçip, mânâ alemlerine) seyahat eden dul ve bakire eşler verir."

Rasûlullah'ın hanımları olaydan ders aldılar, Hafsa, pişmanlıktan helak olacak hale gelmişken sükûnete kavuştu.

*

Mü'minlerin annesi Hafsa Bint Ömer şöyle der:

Rasûlullah'ın (s.a.v.) nafile namazında oturarak sureyi okuduğunu gördüm. Sureyi öyle yavaş okuyordu ki sure, bundan dolayı uzun olandan daha uzun hale geliyordu.

*

Yine o şöyle der:

Rasûlullah (s.a.v.) müezzin sabah ezanını bitirdiğinde namaz kılınmadan önce kısa iki rekat namaz kılardı.

*

Bir gece Medine'de dolaşmak için halife Ömer dışarı çıktı. Zaten bunu sık sık yapardı. Dolaşırken kapısını üzerine kapatmış, kocasına olan özlemini dile getiren şiirler söyleyen bir Arap kadınıyla karşılaştı.

Ömer:

— Neyin var? diye sordu. Kadın:

— Kocam birkaç aydan beri savaştadır. Onu özledim diye cevap verdi.

Ömer:

— Kötü bir şey arzu ettin mi?

Kadın:

— Allah korusun! diye cevap verdi.

Ömer:

— Sen kendini koru. Ona posta gitmektedir, dedi.

Ömer, onun kocasına haber gönderdikten sonra mü'minlerin annesi Hafsa'nın yanına gitti ve ona sordu:

— Sana, benim için çok önemli bir meseleyi soracağım. Beni o konuda rahatlat. Kadın kocasını ne kadar sürede özler?

Hafsa utanıp başını önüne eğdi.

Mü'minlerin annesi Hafsa parmaklarıyla üç ay, en fazla dört ay diye işaret etti.

Mü'minlerin emiri Ömer savaştaki görevlilere, bir kimsenin dört aydan fazla hanımlarından ayrı bırakılmamasını yazdı.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Rabb'inin yüce katına göç ettikten sonra Hz. Hafsa, içinde Hz. Âişe'nin de bulunduğu Rasûlullah'ın (s.a.v.) bütün hanımları arasından, Hz. Ebu Bekr tarafından bir araya toplanan Kur'an nüshasını saklama görevine seçilmiştir.

Bu şöyle olmuştur:

Hz. Ömer (r.a.) halkın elinde değişik kıraatleri ihtiva eden Kur'an-ı Kerim'leri Kur'an'ın iniş günleri uzaklaşmadan ve çeşitli harplerde bizzat Kur'an'ı Rasûlullah'ın ağzından işiterek ezberleyen hafızlardan yüzlercesinin şehid olması sebebiyle tek mushaf halinde toplanmasını ilk halife Hz. Ebu Bekr'den istedi. Hz. Ebu Bekr bu isteğe, biraz tereddüt, istişare ve istihareden sonra olumlu cevap verdi. Mushaf'ı cem'etti ve onu Hz. Hafsa'ya emanet etti.

Zeyd b. Sabit el-Ensarî anlatmaktadır:

Ebu Bekr bana emredince daha önce, deri parçaları, kürek kemikleri ve hurma dallarına yazmış olduğum Kur'an'ı topladım. Ebu Bekr vefat edince Ömer bunu tek bir kitaba yazmıştı. O kitap da onda duruyordu. Ömer vefat edince, kitap Rasûlullah'ın (s.a.v.) hanımı Hafsa'daydı. Daha sonra Osman b. Affan, Hafsa'ya haber gönderip kitabı kendisine vermesini istedi. Hafsa onu verdi. Mushaf o kitabla karşılaştırıldı. Osman kitabı Hafsa'ya geri verdi. Böylece Osman'ın içi rahatladı. Halka emretti onlar da mushafları yazdılar.

*

Zu'n-nureyn (iki nur sahibi) Osman b. Affan'ın şehit edilmesinden sonra halk mü'minlerin emiri Ali b. Ebi Talib'e biat etti. Çıkan büyük fitnede mü'minlerin annesi Âişe, Zubeyr b. el-Avvam ve Talha b. Ubeydillah gibi biati bozup mü'minlerin emiri Ali ile savaşanlarla birlikteydi. Mü'minlerin annesi Hafsa da onlarla birlikte Basra'ya gitmeye niyet etmişti. Fakat kardeşi Abdullah b. Ömer onu geri çevirmiş ve Medine'de birlikte kalmışlardı.

*

Mü'minlerin annesi Hafsa ömrünü oruç ve namazla bol bol ibadet ederek geçirmiş, Muaviye b. Ebi Süfyan devrinde vefat etmiştir. O gün Medine'nin valisi olan Mervan b. el-Hakem cenaze namazını kıldıktan sonra Bakî'de mü'minlerin annelerinin yanına defni tamamlanıncaya kadar beklemiştir.

Kendisinden birçok hatıralarla beraber mü'minlerin annesi olmak, emanet edilen mushaf nüshasını hem ezberlemek, hem korumak, Rasûlullah'dan (s.a.v.) ve babasından birçok hadis rivayet etmek gibi büyük, faziletli, unutulmaz hizmetler, üstünlükler kaldı geriye...

YOKSULLARIN ANNESİ ZEYNEB BİNT HUZEYME (r.a.)

Huzeyme'nin kızı Zeyneb (r.a.)

"Ona yoksulların annesi (Ümmü'l-Mesâkîn) denmesi, onlara karşı çok merhametli ve iyilik sever olmasından dolayıdır."

Hz. Hafsa'nın Rasûlullah'ın (s.a.v.) evine gelmesinden kısa bir süre sonra, ilk Kureyş'li muhacirlerden bir şehidin hanımı olan Zeyneb Bint Huzeyme, mü'minlerin dördüncü annesi olarak oraya girdi.

Merhametli ve yufka yürekli olduğundan kendisine "yoksulların annesi" diye isim verilmişti. Yoksullara yemek yedirir ve onlara sadaka verirdi. Amcasının oğlu Cehm b. el-Haris'in hanımıydı... Daha sonra onunla Ubeyde b. el-Haris evlendi. Karı koca Muhammed b. Abdillah'ı Allah Teâlâ'nın peygamber olarak gönderdiğini öğrenince ona gittiler ve kelime-i şehadet getirdiler. Böylece onlar İslâm'a ilk girenlerden oldular. Kureyş müşriklerinin işkencelerinden onlar da paylarını aldılar. Yesrib'e onlar da hicret ettiler. Ubeyde b. el-Haris, Bedir savaşında şehit olunca Rasûlullah (s.a.v.) ona evlenme teklif etti. Zeyneb amcası Kabîsa b. Amr'ı vekil tayin etti. Amcası onu Rasûlullah'a (s.a.v.) verdi. Peygamber (s.a.v.) ona dört yüz dirhem mehir verdi. Bu hicretten otuz bir ay sonra olmuştu.

Zeyneb Bint Huzeyme'nin odası Hafsa Bint Ömer'in odasına bitişikti. Fakat Zeyneb orada ancak sekiz ay kalabildi. Hicret'ten otuz dokuz ay sonra Rabiulahir ayının sonunda vefat etti. Cenaze namazını Rasûlullah (s.a.v.) kıldırdı ve onu Bakî'ye defnetti. Otuz yaşındaydı. Mü'minlerin annelerinden ilk defnedilen odur. Rasûlullah'ın (s.a.v.) evindeki hanımlık hayatı kısa sürmüştür. Fakat Peygamber'e (s.a.v.) eş ve mü'minlerin annesi olma şerefini elde etmesi onun için yeterlidir.

Hem de ortaklarla uğraşmaktan çekinip yoksulların derdiyle dertlenerek, aşırı isteğin bozmadığı, kıskançlığın kırmadığı bir kanaatle Rasûlullah'ın (s.a.v.) ve mü'minlerin takdirine nail olarak...

ÜMMÜ SELEME BİNT EBÎ UMEYYE (r.a.)

"Rasûlullah (s.a.v.), Ümmü Seleme ile evlenince, güzelliği hakkında bana anlatılanlar sebebiyle ziyadesiyle üzüldüm. Onu görünceye kadar nazik davrandım. Onun bana anlatılandan kat kat daha güzel olduğunu gördüm."

Âişe Bint Ebu Bekr

Rasûlullah'ın (s.a.v.) şehri, Medine-i Münevvere ay ışığında yüzüyordu. Sükûneti sadece Zâdu'r-Rakb (yol azığı) denilen Süheyl b. Muğire'nin kızı Ümmü Seleme'nin yatağının etrafındaki kadınların gürültüsü bozuyordu. Daha sonra kadınlar Osman b. Muhammed'in halkı hacca götürmesinden, Mekke'de Rasûlullah'ın (s.a.v.) müezzini Ebu Mahzure el-Cumahî'nin ölümünden, yine Mekke'de Abdullah b. Amir ve onun Arafat'a gömülmesinden bahsetmeye başladılar.

Ümmü Seleme ölüm kelimesini duyunca vücudunu sıkıştıran ağrılara rağmen gülümsedi, Mekke hayalinde canlandı ve geçmişteki hatıralar aklına geldi.

Bir gün kocası Ebu Seleme (Abdullah b. Abdilesed) yüzü sevinç dolu olarak yanına geldi. Ümmü Seleme hayretle ona bakarak:

— Ne var ne yok? dedi.

Ebu Seleme:

— Dünya ve ahiret hayrı var... Bugün Ubeyde b. el-Haris, Erkam İbn Ebi'l-Erkam ve Osman b. Maz'un ve ben Allah'ın Rasûlü'nün (s.a.v.) yanına gittik. O bize İslâm'ı anlattı. Kur'an-ı Kerim okudu. Biz de bunun üzerine müslüman olduk. Onun doğruluk ve nur üzerinde olduğuna şehadet ettik, dedi.

Ümmü Seleme:

— Sen doğru ve emin süt kardeşin ve dayının oğluna gittin de niye beni beraberinde götürmedin? dedi.

Ebu Seleme karısının sitemindeki samimiyeti hissedince onun elini tutup:

— O insanları gizlice tek olan Allah'a ibadete davet ediyor... Gece oluncaya kadar bekleyip seni ona götüreceğim ve sen de kelime-i şehadeti getireceksin, dedi.

Ümmü Seleme güneşin yüzünü gözetlemeye, gecenin gelmesinde acele etmeye başladı. Daha önce zamanın o kadar ağır olduğunu hissetmemişti. Zaman sanki kumların üzerinde sürüklenen bir kaya gibi ağır ağır geçiyordu. Mekke'nin üzerinde karanlık çökünce Ümmü Seleme kocasından kendisini Hadice Bint Huveylid'in evine götürmesini istedi. Peygamber'e (s.a.v.) geldi. Orada Osman b. Maz'un'un hanımı Havle bint Hakîm'i de gördü. Rasûlullah (s.a.v.) onlara İslâm'ı anlatıp Kur'an-ı Kerim okudu. Onlar da kelime-i şehadeti getirdiler.

Ebu Cehl b. Hişam, Ebu Seleme ve hanımının müslüman olduklarını öğrenince hemen kin ve öfkeyle onlara geldi ve:

— Duyduğuma göre siz de yalancı kâhine uymuşsunuz, dedi.

Ebu Seleme:

— Vallahi, Rasûlullah (s.a.v.) ne yalancıdır, ne de kâhindir. Siz bunu çok iyi biliyorsunuz, dedi.

Ebu Cehl b. Hişam:

— Allah, Kureyş'in yetiminden başkasını bulamadı da onu mu peygamber olarak gönderdi? dedi.

Ebu Seleme de:

— "Öncekilere nice peygamberler göndermişizdir. Kendilerine gelen her peygamberi onlar mutlaka alaya alırlardı" [1] diye cevap verdi.

---

1 Kur'an-ı Kerim. Zuhruf Sûresi: 6-7.

Ebu Cehl b. Hişam:

— Size şiirlerinden de öğretmiş, dedi.

Ümmü Seleme:

— O şair de değildir. Duyduğun şey âlemlerin rabbi tarafından indirilmiştir. Cebrail onu, emin olan Rasûlü'nün uyarıcılardan olması için onun kalbine indirmiştir, diye cevap verdi.

*

Bütün kabileler müslüman olanlara saldırıp hapsetmeye, dövmekle aç susuz bırakmakla ve sıcak şiddetlenince Mekke'nin kızgın kumlarıyla işkence etmeye başladılar. Bazıları başlarına gelen belanın şiddetinden yeni dinlerinden vazgeçmişler, bazıları da bu işkencelere dayanmışlar ve Allah onları korumuştur. Ebu Cehl b. Hişam, şerefli, güçlü, kuvvetli ve uyanık birisinin müslüman olduğunu duyarsa onu şu şekilde tehdit ederdi:

"Sen, senden daha hayırlı olan babanın dinini terkettin. Biz senin sefih (ahmak), görüşünün yanlış olduğunu ilan edeceğiz ve şerefini ayaklar altına alacağız."

Eğer müslüman olan kişi bir tacirse Ebu Cehl b. Hişam şöyle derdi:

"Vallahi, sana ticaret yaptırmayacağız ve mallarını yokedeceğiz."

Eğer zayıf birisiyse Ebu Cehl onu döver ve başkalarını onun üzerine kışkırtırdı.

Ebu Seleme, Zubeyr b. el-Avvam, Abdurrahman b. Avf, Osman b. Affan ve Mikdad b. el-Esved (bunlar büyük işkencelerle karşılaşmışlardı) Rasûlullah'a gelip:

— Ey Allah'ın Peygamberi! Biz müşrikken güçlü, kuvvetli ve şerefli kimselerdik. İman edince dövüldük ve işkence gördük, bunlarla dövüşmemiz için bize izin ver, dediler.

Peygamber (s.a.v.):

— Sabrediniz diye cevap verdi.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabından bazılarının sabrı tükendi. Durumu şikayet üzere ona geldiler. Peygamber (s.a.v.) Ebu Seleme ile

karısı Ümmü Seleme'nin Osman b. Affan'la karısı Rasûlullah'ın kızı Rukiyye'nin gözlerindeki yaşları görünce onlara acıyıp şöyle dedi:

— Kim bir yerden başka bir yere dini için kaçarsa o yer bir karış da olsa, Cennet ona vacip olur ve o babası Halilullah İbrahim'le Peygamberi Muhammed'in rafiki (yol arkadaşı) olur.

Ebu Seleme sordu:

— Nereye gidelim Ya Rasûlallah!?

Rasûlullah (s.a.v.):

— Habeşistan tarafına yola çıkınız. Orada yanında hiç kimseye zulmedilmeyen bir hükümdar var. Orası doğruluk yurdudur, diye cevap verdi.

Osman b. Maz'un da:

— Mekke'ye ne zaman döneceğiz ya Rasûlallah? diye sordu:

Rasûlullah (s.a.v.) ona:

— Allah, içinde bulunduğunuz durumdan sizin için bir ferahlık verdiği zaman, diye cevap verdi.

Ebu Seleme ve hanımı Ümmü Seleme Habeşistan'a doğru yola çıktılar. Ebu Seleme Habeşistan'a hicret edenlerin ilki oldu. Daha sonra ona Osman b. Affan'la hanımı, Rasûlullah'ın (s.a.v.) kızı Rukiyye, Abdurrahman b. Avf, Mus'ab b. Umeyr, Abdullah b. Mes'ud, Zubeyr b. el-Avvam, Osman İbn Maz'un, Amir b. Rabia ile hanımı Leyla Bint Ebi Hasme, Ebu Sebre b. Ebi Ruhm'la hanımı Ümmü Gülsüm Bint Süheyl ona yetiştiler. Osman b. Maz'un da onlara emîr olmuştu.

*

Ümmü Seleme, Zeyneb'i dünyaya getirdi... Muhacirler Habeşistan'da üç ay kaldılar. Bu arada Ömer el-Hattab'ın müslüman olduğunu ve Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabının Kâbe'nin etrafında namaz kılıp güven ve huzur içinde Kur'an okudukları (söylentisini) duydular. Bunun üzerine Abdurrahman b. Avf:

— Yakınlarımız bize, aralarında yaşadığımız bu yabancılardan daha sevimlidirler, dedi.

Muhacirler Mekke'ye döndüler. Hemen oraya girmeden önce Mus'ab b. Umeyr şöyle dedi:

— Dönmekte acele etmiş olmamızdan korkuyorum.

Ebu Seleme koyun güden bir adama sordu:

— Şu anda, Muhammed'in taraftarlarıyla Kureyş arasındaki durum nasıl?

Çoban şöyle cevap verdi:

— Müslümanlarla Kureyş arasındaki düşmanlık tamamen arttı.

Muhacirler Mekke'ye gece olunca girmeye karar verdiler.

Ümmü'l-Kura'ya (Mekke'ye) gece olunca gizlice girdiler. Fakat Kureyş onların geldiğini öğrendi ve onlara tuzak kurdu. Zayıf gördüklerine işkence ettiler. Onlardan birazı himaye elde edip kanları dökülmeyecek ve işkence edilmeyecek güçlü bir himaye altında oldular. Osman b. Maz'un, Velid b. el-Muğire'nin himayesine girdi. Ebu Seleme, Ebu Cehl b. Hişam'ın kendisine işkence etmek ve dininden döndürmek istediğini öğrenince dayısı Ebu Talib'e gitti. Ebu Cehl, Benî Mahzum'dan olan bir topluluğun başında ona geldi ve şöyle dediler:

— Yeğenini (Rasûlullah'ı (s.a.v.) kastediyorlar) himayene aldın. Sen kim oluyorsun da bizim adamımızı himayene alıyorsun?

Ebu Talib:

— O benden himaye etmemi istedi. Üstelik o, kızkardeşimin oğludur. (Berre Bint Abdülmuttalib'in oğludur.) Eğer ben kızkardeşimin oğlunu himayeme almazsam erkek kardeşimin oğlunu da himayeme almayacağım demektir.

Ebu Leheb b. Abdilmuttalib de gelmişti. Öfkelenerek:

— Ey Kureyş topluluğu! Siz bu meseleyi çok büyüttünüz. O kendi kavminin içinde himayede olduğu halde devamlı ona saldırıyorsunuz. Ondan vazgeçiniz, yoksa yaptığı her işte istediğine kavuşuncaya kadar onunla birlikte oluruz.

Ebu Cehl b. Hişam, Ebu Leheb'in kendilerinden ayrılmasından veya onun taraf tutma duygusuna kapılıp Rasûlullah'a (s.a.v.) katılmasından, yeğeninin davasının büyümesinden ve güçlenmesinden korktu.

Ebu Cehl b. Hişam:

— Hayır, Ebu Utbe! Hoşlanmadığın şeyden vazgeçiyoruz, dedi.

Kureyş'le Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabı arasındaki düşmanlık büyüyünce onlar, Habeşistan'a hicret konusunda izin istemek için

Peygamber'e (s.a.v.) gittiler. Rasûlullah onlara izin verdi. Ebu Seleme şöyle dedi:

— Ya Rasûlallah! Habeşistan'a yaptığımız iki hicrette de sen bizimle birlikte değilsin.

Peygamber (s.a.v.):

— Siz Allah'a ve bana hicret ediyorsunuz. Bu iki hicret tamamen size aittir, buyurdu.

Ebu Seleme:

— Bu bize yeter, Allah'ın Rasûlü!

Rasûlullah'ın ashabından 83 kişi Habeşistan'a hicrete hazırlanıyordu. Onlar ailelerini, mallarını, çocuklarını ve yurtlarını bırakıp dinlerini kurtarmak için Allah'a kaçtılar. Habeşistan'da güven, huzur ve rahata kavuştular. Habeşistan'ın Kralı Necaşi'nin himayesine teşekkür ettiler. Peygamber'in (s.a.v.) ashabının Habeşistan'a hicret ettiklerini, orada huzur ve güvene kavuştuklarını görünce Kureyş'in içini kin ve öfke doldurdu. Onlar Amr b. el-As ve Abdullah b. Ebi Umeyye'yi (Ümmü Seleme'nin kardeşi) hediyelerle birlikte Necaşi'ye gönderdiler.

Fakat Necaşi, Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabının sözlerini duyduktan sonra onları, Amr ve Abdullah'a teslim etmemeye, müslümanların onun ülkesinde güven içinde olduklarına yemin etti ve hediyeleri geri verdi. Amr'la Abdullah fena bir halde Necaşi'nin huzurundan ayrıldılar.

*

Ümmü Seleme, (oğlu) Seleme'yi dünyaya getirdi ve Abdullah b. Abdilesed onunla künyelendi (Adı Ebu Seleme oldu). Daha sonra Ümmü Seleme, Amr ve Durre'yi dünyaya getirdi.

*

Habeşistan'daki muhacirler, Peygamber'e (s.a.v.) Ensar'ın (Yesrib'deki Evs ve Hazrec'in) Akabe'de Rasûlullah'a biat ettiğini öğrenince Ebu Seleme ile karısı Ümmü Seleme, birçok muhacirle birlikte Mekke'ye hareket ettiler.

Peygamber'in (s.a.v.) savaşçı ve dayanıklı bir kavme sığındığını, Evs'le Hazrec'in; kendi kadın ve çocuklarını korudukları gibi korumak

üzere ona bey'at ettiklerini, onların Rasûlullah'ı (s.a.v.), malları ve şereflerinin yok olması pahasına kabul ettiklerini öğrenince Kureyş'in düşmanlığı arttı. Habeşistan'a hicret eden bazı sahabîler Mekke'ye dönmüşlerdi. Kureyş, müslümanlara daha önce karşılaşmadıkları hakaret ve eziyetlerde bulundu. Böylece müslümanların başına gelen felâket büyümeye başlamıştı. Bunun üzerine müslümanlar Rasûlullah'a (s.a.v.) gidip tekrar hicret izni istediler. Hz. Peygamber onlara izin vermeden birkaç gün bekledi ve sonra:

— Bana, hicret yurdunuzun Yesrib (Medine) olduğu bildirildi. Kim gitmek istiyorsa oraya gitsin, buyurdu.

Ebu Seleme Yesrib'e gitmeye karar verince devesine bindi. Karısı Ümmü Seleme ve oğlu Seleme'yi deveye bindirdi ve deveyi çekmeye başladı. Muğire oğullarının erkekleri onu görünce yanına gelip:

— Şu kendi canın, onu bizden kurtarabilirsin. Bu kızımıza ne diyebilirsin ki?. Onu başka memlekete götürmene izin vereceğimizi mi sanıyorsun? dediler.

Devenin yularını onun elinden çekip aldılar ve Ümmü Seleme'yi alıkoydular. O sırada, Abdulesed oğulları, Ebu Seleme'nin akrabaları, öfkelenip Ümmü Seleme'nin oğlu Seleme'yi yakalayıp Ümmü Seleme'nin ailesine:

— Vallahi onu (kızınızı) adamımızdan alırsanız, biz de bu oğlumuzu Ümmü Seleme'nin yanında bırakmayız, dediler.

Seleme'yi aralarında çekiştirmeye başladılar. Derken onun kolunu çıkardılar. Babasının ailesi onu alıp götürdü. Muğire oğulları da Ümmü Seleme'yi yanlarında alıkoydular. Ebu Seleme Yesrib'e gitti. Oraya hicret eden ilk muhacir oldu. Ümmü Seleme, bir yıl veya ona yakın bir süre her sabah evden çıkar, Ebtah'da oturur akşama kadar durmadan ağlardı. Bir gün amca oğullarından birisi (Muğire oğullarından birisi) Ümmü Seleme'ye uğradı. Ona yapılanları gördükten sonra acıdı ve:

— Şu zavallı kadını niye serbest bırakmıyorsunuz? Onu kocasından ve oğlundan ayırdınız dedi. Onlar da merhamete gelip Ümmü Seleme'ye:

— İstersen kocana yetiş, dediler.

Bunun üzerine Abdulesed oğulları, oğlu Seleme'yi ona geri verdiler. Devesine bindi ve Seleme'yi de kucağına aldı. Yesrib'de Ebu

Seleme'yi aramak üzere yola çıktı. Onun yanında Allah'tan başka hiç kimse yoktu. Mekke'den iki fersah ötede bulunan Ten'îm'e vardığında Osman b. Talha'yla karşılaştı. Osman:

— Nereye Ebu Umeyye'nin kızı? diye sordu.

Ümmü Seleme:

— Medine'deki kocamın yanına gitmek istiyorum, diye cevap verdi.

Osman b. Talha:

— Yanında birisi var mı? dedi.

Ümmü Seleme:

— Hayır vallahi, Allah'tan ve şu oğlumdan başka kimse yok diye cevap verdi.

Osman b. Talha:

— Vallahi, sen yalnız bırakılamazsın, dedi.

Osman devenin yularını tuttu ve deveyi çekerek onu götürmeye başladı. Bir konak yerine vardığımızda deveyi çöktürüyor, sonra bir ağacın altına çekiliyor ve orada yatıyordu. Hareket zamanı gelince devesinin yanına gidiyor, deveyi hazırlıyor, sonra ondan geri çekiliyor ve:

— Biner misiniz? diyordu.

Ümmü Seleme deveye binip yerleştiğinde geliyor, yularını tutuyor ve tekrar konaklayıncaya kadar deveyi çekerek götürüyordu. Böylece onu Medine'ye getirdi. Kuba'da Amr İbn Avf oğullarının köyünü görünce Osman b. Talha şöyle dedi:

— Kocan bu köydedir. Allah'ın bereketiyle oraya giriniz.

Sonra tekrar Mekke'ye döndü. Ümmü Seleme mahfe (hevdec) de Medine'ye gelen ilk kadındır. [1] Oraya girince ailesine kendisinin Ebu Umeyye b. el-Muğire'nin kızı olduğunu haber verdi. Ama onlar inanmayıp.

— Yabancılar ne kadar yalancı oluyor, dediler.

---

1 Ümmü Seleme Allah'a güveninden dolayı tek başına hicret etmek üzere yola çıktı. Allah-u Teâlâ da kereminden ona yardım etti. Kulların kalbi O'nun elindedir. Farz kılınmış olmak şartıyla hicret yolculuğuna yalnız başına da olsa caizdir. Bu bakımdan onun yalnız başına hicret etmesine şer'i bakımdan bir engel yoktur.

Nihayet onlardan bazıları hacca gitmek istediler ve Ümmü Seleme'ye şöyle dediler.

— Ailene yazar mısın?

Ümmü Seleme onlarla bir mektup gönderdi. Onlar Medine'ye döndüklerinde ona inandılar ve Ümmü Seleme'nin onların yanındaki değeri daha da arttı.

Amir b. Rabia ile hanımı Leyla Bint Ebi Hasme de Medine'ye geldi. Daha sonra gruplar halinde Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabı geldi. Sonunda Peygamber (s.a.v.) hicret etti. Medine halkı onu sevinçle karşıladı.

*

Bedir günü, savaşan iki topluluk karşılaştığında Ebu Seleme b. Abdilesed'in kardeşi Esved b. Abdilesed (Süfyan b. Abdilesed) müşrik saflarının arasından çıktı. Bu Esved kötü huylu terbiyesiz ve Rasûlullah'a (s.a.v.) aşırı düşman birisiydi. Esved:

— Allah'a söz veriyorum ki ya onların havuzundan içeceğim, ya onu yıkacağım ya da onun önünde öleceğim, dedi.

Ebu Seleme kardeşini öldürmeye çıkmak istedi. Fakat Peygamber (s.a.v.) ona izin vermedi. Süfyan b. Abdilesed çıkınca Hamza b. Abdilmuttalib onun karşısına çıktı. İkisi karşılaşınca Hamza ona vurdu. Bacağının yarısıyla birlikte ayağını uçurdu. Ayak Esved havuzun önündeyken uçtu. Esved de ayağından kan fışkırırken sırt üstü düştü. Daha sonra sürüne sürüne havuzun yanına kadar gitti. Nihayet o havuzun içine düştü. Ondan içti. Sağlam ayağıyla kurtulmak isterken yere yıkıldı. Peşinden Hamza b. Abdilmuttalib gelip ona vurdu ve havuzun içinde onu öldürdü.

Rasûlullah (s.a.v.) eliyle Süfyan b. Abdilesed'e işaret ederek:

"O kitabı sol eliyle verilenlerin ilkidir" buyurdu.

Ebu Seleme b. Abdilesed'in tarafına bakıp şunu ilave etti.

"Ebu Seleme'nin, kitabı sağ eliyle verilenlerin ilki olduğu gibi."

*

Ebu Seleme, Uhud'a da Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte çıktı. İnsanlar dağıldığı zaman o yerinden ayrılmadı. Ebu Seleme el-Cuşemî attığı bir okla onu kolundan yaraladı. Bir ay yarasının tedavisiyle uğraştı ve nihayet yara iyileşti.

*

Rasûlullah (s.a.v.), Huveylid el-Esedî'nin oğulları Tuleyha ve Seleme'nin ve ona itaat edenlerin kendisiyle savaşa hazırlandıklarını öğrendi. Peygamber (s.a.v.) Ebu Seleme b. Abdilesed'i çağırıp ona bir sancak verdi. İçlerinde Ebu Ubeyde b. el-Cerrah ve Sa'd b. Ebu Vakkas'ın da bulunduğu 150 muhacir ve ensarı onunla birlikte gönderdi. Rasûlullah'a (s.a.v.) haber veren kişi de (Tay kabilesindendi ve kardeşinin kızını ziyaret için Medine'ye gelmişti) onların rehberi olarak yola çıktı.

Peygamber (s.a.v.) Ebu Seleme'ye:

— Esed oğullarının yurduna ayak basıncaya kadar yürü. Onların birlikleri sana yetişmeden onlara baskın yap. Çabuk davran dedi.

Ebu Seleme haberlerle yarışmak için gece gündüz arkadaşlarını yürüttü ve Esed oğullarının sularından birine (bir kuyuya) vardı. Onlara ait bir meraya baskın yapıp üç çobanı esir ettiler. Diğerleri kurtuldular. Ebu Seleme arkadaşlarını üç bölük yaptı. Bir bölük yanında kaldı. İki bölük, deve, koyun ve insan yakalamak için baskın düzenlediler. Deve ve koyuna rastladılar ama hiç bir insanla karşılaşmadılar. Ebu Seleme bunların hepsini Medine'ye getirdi. Böylece onun seriyyesi müslümanların Uhud'da kaybettikleri zannedilen heybetlerini iade etmiş oldu. Ancak yarası yeniden açıldı. Ümmü Seleme kocasına şöyle dedi:

— Kocası ve kendisi cennetlikken, kocası ölen ve ondan sonra evlenmeyen hiçbir kadın yoktur ki Allah o ikisini cennette birleştirmesin. Kadın ölüp ondan sonra erkek kalırsa da durum aynıdır. Gel, seninle sözleşelim, benden sonra sen evlenme, senden sonra da ben evlenmeyeyim.

Ebu Seleme:

— Sen bana itaat ediyor musun? diye sordu.

Ümmü Seleme:

— Ben sana, ancak itaat etmek ve söylediğini dinlemek için danışırım.

Ebu Seleme:

— Ben ölürsem sen evlen deyip şunu ilave etti: Allah'ım! Ümmü Seleme'ye benden sonra, benden daha hayırlı birisini ver ki onu üzmesin ve incitmesin.

Ebu Seleme ölüm yatağındayken:

— Allah'ım! Benim yerime aileme daha hayırlısını ver, dedi.

Hicretin üçüncü senesi cumadelâhirenin dördüncü günü vefat ettiğinde Ümmü Seleme şöyle dedi:

— Bir garip, hem de gurbet elde ölen bir garip. Ona dillere destan olacak bir şekilde ağlayacağım.

Ebu Seleme'nin arkasından ağlamaya hazırlandığı sırada ona yardım etmek isteyen bir kadın geldi. Onu Rasûlullah (s.a.v.) karşıladı ve şunu sordu:

— Allah'ın şeytanı çıkardığı eve, onu tekrar sokmak mı istiyorsun?

Ümmü Seleme ağlamaktan vazgeçti ve ondan sonra da ağlamadı. O:

— İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn (Biz Allah'a aidiz ve O'na döneceğiz). Allah'ım! Başıma gelen felaketten dolayı bana mükafat ver, dedi.

O: "Felaketin elimden aldığından daha hayırlısını ver" demek istedi. Ama kendi kendisine: Kim Ebu Seleme'den daha hayırlı olabilir? diye soruyordu.

Ümmü Seleme Rasûlullah'a gidip:

— Allah'ın Rasûlü! Ebu Seleme öldüğünde ne söyleyeyim?

Peygamber (s.a.v.):

— Allah'ım! Beni ve onu bağışla. Arkasında kalanlar için sen ona halef ol, de. Ölmek üzere olan kimsenin yanındaysanız hayır söyleyiniz. Melekler sizin söylediğinize âmin derler, buyurdu.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Ebu Seleme'nin ölümünden dolayı baş sağlığında bulunmak üzere Ümmü Seleme'nin yanına gitti ve şöyle dedi:

— Allah'ım onun üzüntüsünü gider, başına gelen musibetten dolayı ona ecir ver. Musibetin elinden aldığından daha hayırlısını ver.

Rasûlullah (s.a.v.) ve ashabı Ebu Seleme'nin cenaze namazını kıldılar. Rasûlullah (s.a.v.) cenaze namazını kıldırırken dokuz tekbir aldı.

Ashab:

— Ey Allah'ın Rasûlü! Yanlışlıkla mı yoksa unutarak mı dokuz tekbir aldın? dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ne yanlış yaptım, ne unuttum, Ebu Seleme'nin cenazesine bin tekbir de alsam, o buna lâyıktır, buyurdu.

Zâdu'r-rakbin (yol azığının) kızı Ümmü Seleme'nin iddeti bitince ona Hz. Ebu Bekr es-Sıddîk evlenme teklifi yaptı. O da nezaketle bu evlenme teklifini reddetti. Ebu Bekr'den sonra Hz. Ömer talip oldu. Onun aldığı cevap da arkadaşının aldığı cevabın aynısı oldu.

Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) ona evlenme teklifi yapmak üzere birisini gönderdi. Ümmü Seleme de şu cevabı gönderdi:

"Rasûlullah ve onun adamı hoş geldi, sefalar getirdi. Rasûlullah'a benim kıskanç olduğumu, çocuklarımın olduğunu, şahid olarak da velilerimden yanımda kimse olmadığını haber ver. Ayrıca ben yaşlıyım da."

Peygamber (s.a.v.) ona:

"Çocuklarım var diyorsun, çocuklarının bakımı Allah'a aittir. Kıskançlığına gelince, kıskançlığını gidermesi için Allah'a dua edeceğim. Velilerinden hazır olsun veya olmasın, bana razı olmayacak bir kimse yoktur. Yaşlı olduğunu söylüyorsun, ben senden daha yaşlıyım" diye haber gönderdi.

Ümmü Seleme oğlu Seleme'ye:

— Seleme! Kalk Rasûlullah'ı (s.a.v.) evlendir, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu.

"Hanımım, falanca kardeşine mehir olarak verdiğim şeylerden sana eksik vermiyeceğim... İki testi, un öğütmek için iki el değirmeni, deri yüzlü ve içi hurma lifi dolu, bir yastık."

Gerdeğe girmeyi kararlaştırdıkları gecenin gündüzünde Ümmü Seleme kalkıp eşyaları kontrol etti ve onları yerleştirdi. Biraz arpa buldu ve onu öğüttü. Biraz da yağ buldu ve onu Rasûlullah'a ayırdı. Rasûlullah (s.a.v.) yanına gelince yemeği ona takdim etti. Rasûlullah (s.a.v.) ondan yedi ve gecesini orada geçirdi. Sabah olunca Rasûlullah (s.a.v.) şöyle dedi:

— Senin sayende ailen itibar elde etti, sen de onların yanında bir itibara sahip oldun. Eğer bu gecenin ve bu gündüzünün böyle bir gün olmasını istersen olur. Eğer senin için yediye bölmemi istersen bölerim. Eğer senin için yediye bölersem kumaların için de yediye bölerim.

Ümmü Seleme:

— Ya Rasûlallah! İstediğini yap dedi.

O, "kim Ebu Seleme'den daha hayırlı olabilir?" derken Allah Ebu Seleme'den sonra ona Rasûlullah'ı vermişti. Rasûlullah onunla şevval ayında evlenmişti. Peygamber (s.a.v.) iyi bir utangaçtı. Ümmü Seleme'ye geldiği zaman, Ümmü Seleme, kızı Zeyneb'i alır, emzirmek için kucağına koyardı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) utanır ve geri dönerdi. Ammar b. Yasir (onun ana bir kardeşiydi) Ümmü Seleme'nin yaptığından dolayı Rasûlullah'ın böyle yaptığını anladı ve Ümmü Seleme'nin yanına gitti ve çocuğu onun kucağından çekip aldıktan sonra şöyle dedi:

— Onun yüzünden Rasûlullah'a eziyet ettiğin şu çirkini bırak.

Peygamber (s.a.v.) içeri girdi. Gözünü odanın içinde gezdirerek:

— Hani Zeyneb? Zeyneb ne yaptı? demeye başladı.

Ümmü Seleme şöyle cevap verdi:

— Ammar gelip onu götürdü.

*

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle dedi:

— Âişe'nin benim yanımda hiçbir kimsenin orayı dolduramadığı bir yeri vardır.

Güzel olan Ümmü Seleme'yle evlenince Peygamber'e (s.a.v.) soruldu:

— Allah'ın Rasûlü! Kimsenin dolduramadığı o yeri ne yaptın?

Peygamber (s.a.v.) cevap vermedi.

Anladı ki Ümmü Seleme onun evine gelmiştir.

*

Bir gün Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Seleme'nin odasında onun çocuklarıyla birlikte yemek yiyordu. Eli Peygamber'in önündeki tabağa giden üvey oğlu Ömer b. Ebi Seleme'ye:

— Yavrum! Bismillah de, sağ elinle ve kendi önünden ye, buyurdu.

*

Ümmü Seleme akşam namazını kılmak için kalktı. Peygamber (s.a.v.) ona: Akşam ezanı okunurken şöyle de: "Allah'ım! Bu (akşam ezanı) senin, gecenin gelişi, gündüzünün gidişi, senin davetinin sesleri ve namaz vakitlerinin girişidir. Senden beni bağışlamanı dilerim."

Ümmü Seleme Rasûlullah'ı şöyle söylerken duymuştur:

— Allah'ım! Sen evvelsin, Senden önce hiçbir şey yoktur. Sen âhirsin. Senden sonra hiçbir şey yoktur. Kendi elinle yarattığın her canlının şerrinden Sana sığınırım. Günahtan, tembellikten, ateşin azabından, kabir azabından, zenginlik ve fakirlik fitnesinden Sana sığınırım. Günah işlemekten ve borç ödemekten Sana sığınırım. Allah'ım! Beyaz elbiseyi kirden temizlediğin gibi kalbimi hatalardan temizle. Allah'ım! Doğuyla batının arasını ayırdığın gibi benimle günahımın arasını ayır. Allah'ım! Senden istenenin hayırlısını, duanın hayırlısını, işin hayırlısını, başarının hayırlısını, yaşamanın hayırlısını, sevabın hayırlısını, ölümün hayırlısını istiyorum. Beni sabit kıl. Tartılarımı ağır getir. İmanımı kuvvetlendir, derecelerimi yükselt. Namazımı kabul et, günahımı affet. Senden cennette yüksek dereceler istiyorum. Amin. Allah'ım! Senden hayrın başlangıçlarını, sonuçlarını ve toplayıcılarını, evvelini, ahirini, zahirini, batınını ve cennette yüksek dereceler

istiyorum. Amin. Allah'ım! Beni ateşten kurtar. Gece ve gündüz mağfiret et. Cennette iyi bir yer ver. Amin. Allah'ım! Senden ateşten kurtuluş ve selamet diliyorum. Beni cennete sok. Amin. Allah'ım! Senden benim gönlümü, kulağımı, gözümü, ruhumu, yaratılışımı, ahlâkımı, ailemi, hayatımı ve ölümümü mübarek kılmanı istiyorum. Allah'ım! İyiliklerimi kabul et. Senden cennette yüksek dereceler istiyorum. Amin.

Peygamber (s.a.v.) ona şöyle demesini öğretti:

— Kim her gün: Allah'ım! Beni ve kadın erkek bütün mü'minleri affet derse, ona her mü'mine ait bir iyilik gelir.

*

Ümmü Seleme bir gün kalplerden bahsetti. Rasûlullah da bunun üzerine ona şöyle dedi:

— Ümmü Seleme! Kalbi Allah'ın parmaklarından iki parmak arasında olmayan bir insan yoktur. Dilediğini sebat ettirir, dilediğini de kaydırır.

Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) şunu ilave etti: "Allah sana bir şey verirse o sana gelir. Sana bundan daha hayırlı bir şey göstereceğim, yatağına girdiğin zaman Allah Teâlâ'yı otuzüç defa tesbih et (subhanellah de). Otuzüç defa da Allah'a hamdet (el-hamdülillah de). Otuzdört defa da Allahu Ekber de. Böylece tamamı yüz olur. O senin için hizmetçiden daha hayırlıdır. Sabah namazını kıldığın zaman şöyle de: Tek olan Allah'tan başka ilah yoktur. Onun ortağı yoktur. Mülk O'nundur. Hamd O'nadır. O diriltir ve öldürür. Hayır O'nun elindedir. O, herşeye hakkıyla kadirdir. Bunların herbirine on iyilik yazılır. On kötülük düşürülür. Yine bunlardan her biri İsmailoğullarından bir köle âzâd etmek gibidir. Şirk müstesna o gün işlenilen bir günahın ona ulaşması helal değildir. "Tek olan Allah'tan başka ilah yoktur. Onun ortağı yoktur" sözü, sabahtan akşama kadarki sürede seni bütün şeytanlardan ve kötülüklerden korur.

*

Rasûlullah şöyle buyurmuştur:

— Ümmetimin kötüleri için ben ne iyi kimseyim.

Ona soruldu:

— Ya Rasûlallah! Nasıl olur? Sen onların iyileri içinsin.

Peygamber (s.a.v.) şöyle cevap verdi:

— Ümmetimin iyileri kendi amelleriyle cennete girerler. Ümmetimin kötüleri ise benim şefaatimi beklerler. Kıyamet gününde o, ashabıma dil uzatanlar hariç bütün ümmetime mübahtır.

*

Ebu Bekr es-Sıddîk Hz. Peygamber zamanında Suveybıt ve Nu'man'la birlikte ticaret için yola çıkmıştı.

Numan:

— Suveybit! Ben acıktım. Ebu Bekr mola verinceye kadar, sen nasıl doyuyorsan beni doyur, dedi.

Suveybit, Nu'man'ı doyurmayı kabul etmedi. Bir yerde konakladıklarında Nu'man birkaç bedeviye gidip:

— Ben bir kölemi size satıyorum. Eğer size kendisinin hür olduğunu söylerse ona inanmayın, dedi.

Suveybıt'ı birkaç deve karşılığında sattı. Bedeviler Suveybıt'a gelip:

— Seni satın aldık, dediler.

Suveybit:

— Ben hürüm, dedi.

Onun sözüne aldırmayıp götürdüler ve Nu'man'a da develeri verdiler.

Ebu Bekr es-Sıddîk geldi ve sordu.

— Nu'man! Hani Suveybıt?

Nu'man:

— Vallahi onu sattım.

Ebu Bekr sordu:

— Söylediğin gerçek mi?

Nu'man:

— Evet... İşte bu develer onun değeridir.

Ebu Bekr es-Sıddîk:

— Gel benimle, dedi.

Nu'man, Ebu Bekr'le birlikte onların yanına gitti. Çok geçmeden onu kurtardı. Develeri de geri verdi. Hz. Peygamber'in huzuruna geldiklerinde Ebu Bekr konuyu ona anlattı. Rasûlullah (s.a.v.) ve ashabı uzun zaman güldüler.

*

Hicretin altıncı senesi zilkade ayında Rasûlullah (s.a.v.) Arapları ve o civardaki bedevileri umreye davet etti. Rasûlullah (s.a.v.) rüyasında kendisinin ve ashabından bir kısmının başlarını kazıttırmış, bir kısmının da saçlarını kısalttırmış olarak Mekke'ye ve Kâbe'ye girdiğini, Kâbe'nin anahtarını aldığını ve tavaf ettiğini gördü. Bunu ashabına anlattı, onlar da sevinip hazırlandılar.

Rasûlullah (s.a.v.) Medine'de yerine Abdullah b. Ummi Mektum'u bıraktı. Peygamber (s.a.v.) insanlara teminat vermek gayesiyle (Mekke halkı ve etrafındakilere harbetmek için değil, kendisinin sadece Kâbe'yi ziyaret ve ona tâzimde bulunmak için) umre yapmak üzere yola çıktı. Ümmü Seleme, Ümmü Umare, Ümmü Menî ve Ümmü Amir el-Eşheliyye ve beşyüz ashabı da onunla birlikte çıktı. 70 tane de kurbanlık hayvan götürdü. Müslümanların yanında yolcu silahı olarak kınlarındaki kılıçlarından başka birşey yoktu. Peygamber (s.a.v.) Usfan'a geldiği zaman Bişr b. Süfyan el-Ka'bi geldi. Rasûlullah onu Mekke'ye gözcü olarak göndermişti.

Bişr:

— Allah'ın Rasûlü! Kureyş senin yola çıktığını duymuş. Ehabiş'ten kendilerine itaat edenleri savaşa çağırmış! Sakifliler kadın ve çocuklarıyla birlikte onlara katılmış. Yine yanlarında yeni yavrulamış sütlü develer ve bebekli kadınlar var. Onlar kaplan derileri giymişler (düşmanlık ve kinlerini belirtmek istiyorlardı). Onlar Mekke'ye hiç kimseyi sokmamaya yemin ederek Zutuva'ye yerleşmişler. Halid b. el-Velid de atlarını Kurau'l-Gamim'e kadar getirmiş, dedi.

Naciye (Zekvan) b. Cundub el-Eslemî müslümanları Hudeybiye'ye giden sarp bir yola soktu. Peygamber (s.a.v.) savaşmak için değil, Kâbe'yi ziyaret ve tazim için geldiğini haber vermek üzere

Osman b. Affan'ı Kureyş'e göndermişti. Rasûlullah'a Osman b. Affan'ın öldürüldüğüne dair haber geldi. Peygamber (s.a.v.):

— Artık savaşmadan geri dönmeyiz, buyurdu.

Daha sonra şunu ilave etti: "Allah, bana bey'at edilmesini emretti."

Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabı ağaç altında ona bey'at ettiler. Buna Beyat-ı Rıdvan denildi. Rasûlullah'a (s.a.v.) ilk bey'at eden Ebu Sinan el-Esedî oldu. Sadece Cedd b. Kays, bey'at etmedi. Daha sonra Osman b. Affan, Süheyl b. Amr, Huveytıb b. Abdiluzza ve Mikrez b. Hafs geldiler. Peygamber'le (s.a.v.) Hudeybiye anlaşmasını yaptılar.

Anlaşma metni şöyleydi:

"Bu, Muhammed b. Abdillah'la Süheyl b. Amr'ın yaptıkları anlaşmanın maddeleridir. Muhammed ile Süheyl şunları kararlaştırmışlardır. Halkın güvenlik içinde kalabilmesi için on yıl harbedilmeyecek. Kureyş'ten kim velisinin izni olmaksızın Muhammed'e gelirse, Muhammed onu Kureyş'e geri verecek. Muhammed'in yanındakilerden kim Kureyş'e gelirse, Kureyş onu Muhammed'e vermeyecek. Aramızda iyi niyet ve vefakarlık olacak. Hırsızlık ve hiyanet olmayacak. Muhammed'in himayesine girmek isteyen onun himayesine girebilecek. Kureyş'in himayesine girmek isteyen de onun himayesine girebilecek. (Huzaa kalkıp: Biz Muhammed'in himayesine giriyoruz dedi. Bekr oğulları da: Biz de Kureyş'in himayesindeyiz, dediler). Muhammed bu yıl geri dönecek, Mekke'ye giremeyecek. Gelecek yıl, Kureyş çıktıktan sonra ashabıyla yanında sadece yolcu silahıyla girebilecek ve orada üç gün kalabilecek, kılıçlarını ancak kınlarında taşıyabilecekler."

Rasûlullah (s.a.v.) kalkıp ashabına şöyle dedi:

— Kalkınız kurbanları kesiniz.

Hiç kimse kalkmadı. Bunu birkaç defa söyledi. Yine hiç kimse kalkmadı. Peygamber (s.a.v.) öfkeyle, eşi Ümmü Seleme'nin yanına girdi ve uzandı. Ümmü Seleme sordu:

— Neyin var Allah'ın Rasûlü?

Ona cevap vermedi. Ümmü Seleme:

— Neyin var, Allah'ın Rasûlü! dedi.

Bunu birkaç defa tekrar etti. Rasûlullah cevap vermiyordu. Daha sonra Peygamber (s.a.v.) şöyle dedi:

— Müslümanlar mahvoldular. Onlara kurbanları kesmelerini ve traş olmalarını emrettim. Fakat emrimi yerine getirmediler.

Ümmü Seleme şöyle dedi:

— Allah'ın Rasûlü! Onlara ısrar etme! Anlaşma meselesinde başına gelen ağır yük ve fetih yapmadan dönmeleri onların çok zoruna gitti.

Daha sonra şunları ilave etti:

— Allah'ın Rasûlü! Çık. Kimseyle bir kelime konuşma. Kurbanlığını kes ve başını traş et.

Peygamber (s.a.v.) çıkıp harbesini aldı. Kurbanlığına doğru yürüdü. Yüksek sesle:

— Bismillahirrahmanirrahim, Allahu Ekber diyerek harbeyle kurbanlığı kesti.

Daha sonra kırmızı deriden yapılmış çadırına girdi. Hıraş b. Ebi Umeyye Huzaî'yi çağırıp saçını kazıttırdı. Ashabı bunu görünce onlar da kalktılar. Kurbanlarını kestiler. Saçlarını kazıttılar. Bir kısmı da saçlarını kısalttılar. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Allah saçlarını kazıtanlara merhamet etsin.

Bazı sahabiler:

— Saçlarını kısaltanlara da mı? dediler.

Peygamber (s.a.v.):

— Allah saçlarını kazıtanlara merhamet etsin, buyurdu.

Etrafındakilerden bazıları:

— Saçlarını kazıtanlara mı ya Rasûlallah? dediler.

Rasûlullah (s.a.v.) yine:

— Allah saçlarını kazıtanlara merhamet etsin, buyurdu.

Bazı sahabiler yine:

— Peki, saçlarını kısaltanlar ne olacak ya Rasûlallah? dediler.

Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

— Saçlarını kısaltanlara da merhamet etsin, buyurdu.

Abdullah b. Ubeyy İbn Selul:

— Allah'ın Rasûlü! Niçin saçlarını kısaltanlara değil de, saçlarını kazıtanlar için merhamet diledin?

Peygamber (s.a.v.):

— Çünkü onlar şüphe etmediler.

Rasûlullah (s.a.v.) ashabına yola çıkmalarını emretti. Müslümanlar Kuraul-Gamîm'e vardıklarında Allah Teâlâ Rasûlüne şu ayeti indirdi. **"Şüphesiz biz sana apaçık bir zafer sağladık. Allah böylece, senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar, sana olan nimetini tamamlar, seni doğru yola eriştirir. Böylece sana, kimsenin güç yetiremiyeceği bir şekilde yardım eder."** [1]

Ömer b. el-Hattab ve Muhammed b. Mesleme sordular:

— Ya Rasûlallah! Bu bir zafer midir?

Peygamber (s.a.v.):

— Evet, canım elinde olan Allah'a yemin olsun ki bu bir zaferdir diye cevap verdi.

Abdullah b. Ubeyy (Medine'deki münafıkların başı) ve onun kavminden bazıları:

— Bu bir zafer değildir. Kâbe'yi tavaftan alıkonulduk ve kurbanlıklarımızın kurban edilmesine engel olundu.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Ne kötü söz. Aksine o en büyük fetihtir. Müşrikler sizin, kendi beldelerine gidip gelmenize ve işinizi görmenize razı olmuş, gidip gelirken de emniyet ve selâmet içinde bulunmanızı istemiştir.

Onlar, şimdiye kadar, istemedikleri hoşlanmadıkları şeyi, İslâm'ı da böylece sizlerde görecek öğrenecekler. Allah sizi onlara muzaffer kılacak, gittiğiniz yerden sağ salim ve kazançlı olarak döndürecektir. Bu ise, fetihlerin en büyüğüdür. Sizler Uhud gününü unuttunuz mu? "Kimseye bakmadan kaçıyordunuz." [2]

---

1 Kur'an-ı Kerim, Fetih Sûresi: 1-3.

2 Kur'an-ı Kerim, Al-i İmran Sûresi: 153.

Ben de arkanızdan size sesleniyordum. Hendek savaşını unuttunuz mu? "Onlar size yukarınızdan ve aşağınızdan gelmişlerdi; gözler de dönmüştü; yürekler ağızlara gelmişti; Allah için çeşitli tahminlerde bulunuyordunuz." [1]

Naciye b. Cundub ve Hıraş b. Ebi Umeyye şöyle dediler:

— Allah ve Rasûlü doğrudurlar. Bu en büyük fetihtir. Vallahi, ey Allah'ın Rasûlü! Biz senin düşündüğünü düşünmedik. Sen, vallahi bizim işimizi bizden daha iyi bilirsin.

Hz. Ömer:

— Allah'ın Rasûlü! Sen güvenli olarak Mekke'ye gireceğini söylemedin mi?

Peygamber (s.a.v.):

— Söyledim ama size bu sene dedim mi?

Muhammed b. Mesleme ve Ebu'd-Derda:

— Hayır, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Bu, Cebrail'in (s.a.v.) bana dediği gibidir. Siz ona geleceksiniz ve onu tavaf edeceksiniz, buyurdu.

Peygamber (s.a.v.) ve müslümanlar Medine'ye döndüler.

*

Ensar'dan yeni bir elbise giymiş bir kadın Ümmü Seleme'nin yanına geldi. Halkın onu görmesi için böbürlenmeye başladı. Ümmü Seleme ondan elbiseyi çıkarmasını istedi ve şöyle dedi:

— Rasûlullah'ı (s.a.v.) şöyle derken duydum: "Kim halkın bakması için övüneceği bir elbise giyerse, onu çıkarıncaya kadar Allah ona bakmaz."

Arkasından şunu ilave etti:

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Gümüş ve altın kaptan içen kimse karnına cehennem ateşini akıtmış olur. Ancak tövbe etmesi müstesna."

---

1 Kur'an-ı Kerim, Ahzab Sûresi: 10.

*

Bir kadın ekmeği bıçakla kesmek istedi. Ümmü Seleme şöyle dedi:

— Peygamber (s.a.v.) Acemlerin yaptığı gibi ekmeği bıçakla kesmekten menetti. Sizden birisi et yemek istediğinde onu bıçakla kesmesin. Fakat onu alsın ve ağzıyla koparsın. Bu daha kolay ve boğazdan geçme yönünden daha iyidir.

Daha sonra şunu ilave etti.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Yemeği yırtıcı hayvanlar gibi koklamayın."

*

Bir kadın Ümmü Seleme'ye kocanın karısından hoşnut olması konusunda sordu.

Ümmü Seleme şöyle dedi:

— Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: "Hangi kadın kocası kendisinden hoşnut olarak ölürse cennete girer."

*

Ümmü Seleme Peygamber'e (s.a.v.) sordu:

— Ya Rasûlallah! Bana Allah Teâlâ'nın "Hûru'l-în" [1] sözünü anlatır mısın?

Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu:

— Hûr, beyaz; în, iri, kartal kanadı kadar siyaha yakın.

Ümmü Seleme:

— Ya Rasûlallah! Allah Teâlâ'nın "Onlar yakut ve mercan gibidirler" [2] ayetini açıklar mısın? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

---

1 Duhan, 54. Bu ayette "iri, siyah gözlü hurilerle eşlendiririz" şeklinde geçmektedir.
2 Kur'an-ı Kerim, Rahman Sûresi: 58.

— Onların duruluk ve berraklığı hiçbir elin dokunmadığı sedeflerdeki (inci kabuğu) incinin duruluk ve berraklığı gibidir, buyurdu.

Ümmü Seleme:

— Ya Rasûlallah! "Oralarda iyi huylu güzel kadınlar vardır" [1] ayetinin açıklamasını yapar mısın? dedi:

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— (Hayrat) huylar, ahlâk demektir. (Hisan) ise yüzler demektir.

Ümmü Seleme:

— "Keennehünne beyzun meknûn" [2] ayetinin açıklaması nasıldır. [3]

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Onların inceliği, yumurtanın kabuğundan sonraki derinin (zarın) inceliği gibidir.

Ümmü Seleme:

— "Uruben etrâben" [4] ayetinin tefsirini açıklar mısın? dedi.[5]

Rasûlullah (s.a.v.):

— Bunlar dünyada gözleri hastalıklı ve saçları ağarmış yaşlı kadınlardır ki, Allah onları yaşlılıktan sonra bakire yapmıştır.

(Uruben) kocalarını çok seven ve onlara bağlı olan hanımlar demektir. (Etraben) ise, doğumları aynı, yani yaşıt, akran olanlardır, buyurdu.

*

Ümmü Seleme:

— Ya Rasûlallah! Dünya kadınları mı daha üstündür, "hûru'l-în" mi? diye sordu.

Rasûlullah şöyle cevap verdi:

---

1 Kur'an-ı Kerim, Rahman Sûresi: 70.
2 Kur'an-ı Kerim, Saffat Sûresi: 49.
3 Ayetin meali şöyledir: "Sanki o kadınlar örtülü yumurta gibidirler."
4 Kur'an-ı Kerim, Vakıa Sûresi: 37.
5 Kocalarına bağlı aynı yaştaki kadınlar.

— Zahirî olmanın batınî olmaya üstünlüğü gibi dünya kadınları da "hûru'l-în" den daha üstündür.

Ümmü Seleme:

— Ya Rasûlallah! Bu nasıl olur? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Bu onların namaz, oruç ve Allah'a ibadetleriyle olur. Aziz ve Celil olan Allah onların yüzlerine nur verir, vücutlarına, beyaz renkli ipekler ve yeşil elbiseler giydirir, sarı renkli zinetler taktırır. Onların buhurdanlıkları incidendir, tarakları altındandır. Onlar şöyle derler: Biz ebediyiz ve ebediyyen ölmeyeceğiz. Biz güzel ve nazlı kadınlarız. Biz asla ümidimizi kesmeyiz. Biz mukimiz. Biz asla çekip gitmeyiz. Biz hoşnutuz. Asla öfkelenmeyiz. Bizim kendilerine ait olduğumuz kimselere ne mutlu!"

*

Ümmü Seleme yine sordu:

— Ya Rasûlallah! Biz kadınlardan bazıları dünyada iki, üç veya dört defa evleniyor. Daha sonra ölüyor ve cennete giriyor. Kocaları da onlarla birlikte cennete giriyor. O kadınların kocası hangisi olacak?

Peygamber (s.a.v.):

— Ümmü Seleme! Kadın onların ahlâkı en güzel olanını seçer ve şöyle der: "Rabbim! Bu, dünyada bana karşı ahlâkı en güzel olandı. Bana onu eş yap. Ümmü Seleme! Ahlâk güzelliği dünya ve ahiret iyiliğiyle birlikte gider" buyurdu.

Rasûlullah (s.a.v.) bir süre sustuktan sonra şöyle dedi: İnsanlar kıyamet gününde çıplak olarak haşrolunacaklardır.

Ümmü Seleme:

— Ya Rasûlallah! Ne çirkin! Birbirimize bakmaz mıyız? diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v.):

— İnsanlar meşguldür, buyurdu.

Ümmü Seleme tekrar sordu:

— Onlar neyle meşguldürler?

Peygamber (s.a.v.):

— O gün sayfalar zerre miktarı ve hardal tanesi kadar olanı ortaya çıkarır, buyurdu.

*

Kadınlardan birisi sordu:

— Kadın evinde mi yoksa camide mi namaz kılar?

Ümmü Seleme cevap verdi:

— Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Kadın camilerinin en hayırlısı evlerinin dibidir."

Daha sonra şunu ilave etti:

Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: "Kadının evinde namaz kılması hücresinde namaz kılmasından daha faziletlidir. Onun küçük odasında namaz kılması evinde namaz kılmasından daha hayırlıdır."

Arkasından şöyle dedi:

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu. "Kadın evinin en karanlık yerinde namaz kılmaktan, Allah'a daha sevimli gelen bir namaz kılmamıştır."

Zadu'r-Rakb'ın kızı Ümmü Seleme'nin yatağı etrafında oturan kadınlar kalkıp gittiler. Onun benzersiz olduğu kanaatine vardılar.

Yahudiler şöyle demişlerdi:

"Muhammed belâlı Kureyş eşrafının şartlarını kabul etti, saltanat ve otoritesindeki zayıflama sebebiyle Hudeybiye barışını yaptı."

Peygamber (s.a.v.) onların kendisiyle savaşa kışkırtmak için (müttefikleri) Gatafan'a haber gönderdiklerini öğrendi. Rasûlullah (s.a.v.) Hudeybiye'de bulunan kimselerden yanındakileri savaşa çağırdı. Peygamberle (s.a.v.) birlikte hanımlarından Ümmü Seleme çıktı. Rasûlullah'ın yanında iki yüzü atlı olmak üzere 1400 kişi vardı. Aziz ve Celil olan Allah Hudeybiye'den dönerken ona birçok ganimet vadetmişti. "Allah size birçok ganimet (Hayber ganimetleri) vadetmiştir ki siz onları alırsınız."

Allah vâdini gerçekleştirmiş ve Rasûlullah (s.a.v.) Hayber'i fethetmiştir. Peygamber (s.a.v.) onların hükümdarının kızı Musa'nın (a.s.)

kardeşi Harun (a.s.) b. İmran'ın torunlarından Beni Kureyza ve Beni Nadir'in hanımefendisi Safiyye Bint Huveyy'le evlenmiştir. Rasûlullah (s.a.v.) Hayber ganimetlerini taksim etmiş, beş parçaya ayırdıktan sonra bir kişiye bir pay, atlı olanlara da üç pay vermiştir. Ümmü Seleme'ye de seksen vesak hurma ve yirmi vesak arpa vermiştir.

Böylece müslümanlar Medine'ye döndüler.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Mekke'deki müminlerin zayıf ve ezilenleri için dua ederdi. Velid b. el-Velid, Kureyş'in esaretinden kurtulup Rasûlullah'a (s.a.v.) kavuştu. Ümmü Seleme amcasının oğlunun gelişine sevindi. Bir kuşluk vakti, Cebrail (a.s.), Ümmü Seleme'yle birlikteyken Rasûlullah'a (s.a.v.) geldi ve onunla konuşmaya başladı. Daha sonra kalkıp gitti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):

— Bu kim? diye sordu.

Ümmü Seleme:

— Bu Dıhye (b. Halif el-Kelbî) dir diye cevap verdi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— O, Cebrail'dir, buyurdu.

Ümmü Seleme:

— Vallahi, ben onu ondan başkası zannetmedim, dedi.

*

Velid b. el-Velid bir gün Rasûlullah'ın (s.a.v.) mescidinde oturdu. Peygamber (s.a.v.) ashabına şöyle dedi:

— Kim, Ayyaş b. Ebi Rabia ve Hişam b. el-As'ı bana getirir. (Bu ikisi Mekke'de alıkonulmuş mazlumlardandı.)

Velid b. el-Velid:

— Allah'ın Rasûlü! Ben onları sana getiririm, dedi.

Velid Mekke'ye gitmek üzere yola çıktı. Gizlice oraya girdi. Onları geri getirdi. Onun parmağı kanayınca şöyle dedi:

— Sen sadece bir parmaksın. Başına gelen de Allah yolunda gelmiştir.

Rasûlullah (s.a.v.) o ikisini görünce çok sevindi.

Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Seleme'nin odasında olduğu sırada, yanına bir çocuk geldi. Çocuğa:

— Çocuğum! Adın ne senin? dedi.

Çocuk:

— Ben Velid b. el-Velid'im, diye cevap verdi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Velid b. el-Velid'in oğlu mu? Mahzum oğulları Velid'i nerdeyse rab haline getirecekler? Siz Velid'i sevdiğiniz ve ona merhamet ettiğiniz için koymadınız mı? Onun adı, artık Abdullah'dır.

Bunun üzerine çocuğun babası Velid b. el-Velid, ona Abdullah adını koydu.

Velid b. el-Velid'in parmağı yaralandı ve öldü. Bunun üzerine Ümmü Seleme ağlayarak Velid b. el-Velid'e şu şiiri söyledi:

"Ey göz! Velid b. el-Velid'e ağla!

O kıtlık yıllarında bereketli yağmur, aramızda rahmet ve erzaktı.

O, şerefli ve müsamahakâr ve ahlâkı üstün biriydi.

Velid'in babası Velid b. el-Velid gibisi kabîleye yeterdi."

Peygamber (s.a.v.) onu gömleğiyle kefenlemişti.

*

Bir gün, Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Seleme'yle onun kızı Zeyneb'in yanındaydı. Rasûlullah'ın kızı Fatıma, çocukları Hasan ve Hüseyin'le birlikte babasının yanına geldi. Rasulullah Hasan ve Hüseyin'i bağrına basıp şöyle dedi:

— Allah'ın rahmet ve bereketleri sizin üzerinize olsun, ehl-i beyt! O (ehl-i beyt) hamîd (övgüye değer) ve mecîd (şerefli) dir.

Bunun üzerine Ümmü Seleme ağladı. Rasûlullah (s.a.v.) ona bakıp şefkatle sordu:

— Seni ağlatan nedir?

Ümmü Seleme şöyle cevap verdi:

— Allah'ın Rasûlü! Onları tercih edip beni ve kızımı terkettin.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Kızın ve sen de Ehl-i Beyt'tensiniz, buyurdu.

*

Rasûlullah'ın verdiği haber doğru çıkmış, Necaşî ölmüştü. Peygamber (s.a.v.) ve ashabı Necaşî'nin cenazı namazını kıldılar. Rasûlullah'ın Habeşistan kralına gönderdiği hediyeler geri geldi. Rasûlullah hanımlarından her birine bir okıyye misk verdi. Diğerlerini de Ümmü Seleme'ye verdi. Ona ayrıca bir elbise verdi. Ensar'dan iki kişi, ellerinde delil olmayan eski bir miras meselesinin halli için Rasûlullah'a (s.a.v.) geldiler:

— Siz davalarınızın halli için bana başvuruyorsunuz. Ben de hakkında ayet inmeyen konuda hüküm veriyorum. Kimin lehinde diğer kardeşinin hakkını alan bir delille hükmedersem, o kimse onu almasın. Ben onun lehinde; kıyamet gününde boynuna dizili olarak geleceği ateşten bir parçanın verilmesine hükmetmiş olabilirim.

Adamlar ağlayıp birisi şöyle dedi.

— Allah'ın Rasûlü! Benim hakkım onun olsun.

Peygamber (s.a.v.):

— Sizler böyle yaparsanız gidin hakkı araştırın, bölüşün, kura çekin ve nihayet biriniz öbürüne helal etsin.

*

Ümmü Seleme dilenciyi reddetmeyi ve onu azarlayarak kovmayı menetti ve şöyle dedi:

— Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum. "Dilenciyi reddetmeyiniz. Hiç olmazsa bir yudum su veriniz."

*

Rasûlullah (s.a.v.) seferlerinden birine çıkmıştı. Bu seferde, yanında Safiyye Bint Huyeyy ve Ümmü Seleme vardı. Peygamber (s.a.v.)

Ümmü Seleme'nin hevdeci zannederek Safiyye'nin hevdecine gitti. O gün Ümmü Seleme'nin günüydü (nöbetiydi.) Rasûlullah (s.a.v.) Safiyye'yle konuşmaya başladı. Ümmü Seleme kıskandı. Peygamber (s.a.v.) Ümmü Seleme'den sonra Safiyye Bint Huyeyy olduğunu öğrendi ve Ümmü Seleme'ye geldi. Ümmü Seleme:

— Allah'ın elçisi olduğun halde benim günümde, Yahudinin kızıyla konuşuyorsun.

Ümmü Seleme bu sözü söylediğine pişman oldu. Rabb'inden af diledi ve: "Ey Allah'ın elçisi! Benim için af dile. Beni böyle yapmaya kıskançlık sevketti" dedi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Mekke'yi fetih için çıktığı zaman yanında Ümmü Seleme vardı. Ebva'ya varınca (amcasının oğlu ve Halîme es-Sâdiyye'den süt kardeşi) Ebu Süfyan, halası Atike Bint Abdilmuttalib'in oğlu ve Ümmü Seleme'nin baba bir kardeşi Abdullah b. Ebi Umeyye ile karşılaştı. Onlar müslüman olmak için Medine'ye gidiyorlardı. Onlar aslında Rasûlullah'a (s.a.v.) karşı gelenlerden ve ona en çok eziyet eden kimselerdendi. Peygamber (s.a.v.) onları görünce, yüz çevirdi. Onlar hakkında Ümmü Seleme Rasûlullah'la şöyle konuştu:

— Amcanın oğlu ve halanın oğlu (kayınbiraderin) senin yüzünden en bedbaht kimseler olamaz.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Benim onlara ihtiyacım yok. Amca oğlum (Ebu Süfyan) namusuma leke sürdü. Hala oğlum ve kayınbiraderim (Abdullah b. Ebi Umeyye) Mekke'de bana şunları söyleyen şahıstır: "Vallahi, sen göğe uzanan bir merdiven bulup o merdivenle göğe çıkıncaya, ben de sana bakıncaya, daha sonra da bir vesika ve seni Allah'ın gönderdiğine şahadet eden dört melek getirinceye kadar sana iman etmem. Bunu yapsan da sana inanmayacağımı zannediyorum."

Haber ikisine ulaşınca, yanında oğlu Ca'fer olan Ebu Süfyan b. el-Haris şöyle dedi:

— Vallahi, bana izin versin. Şu oğlumun elinden tutayım ve açlıktan susuzluktan ölünceye kadar yeryüzünde yürüyelim.

Bu sözler, Peygamber'e (s.a.v.) ulaşınca onlara acıdı ve yanına gelmelerine izin verdi. İkisi Rasûlullah'ın (s.a.v.) huzuruna geldiler, müslüman oldular. Rasûlullah da (s.a.v.) onların müslümanlıklarını kabul etti.

*

Peygamber (s.a.v.) Mekke fethinden sonra Medine'ye dönünce üvey oğlu Seleme b. Ebi Seleme'yi amcasının kızı Umame Bint Hamza'yla evlendirdi. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) ashabının yanına gidip şöyle dedi: "Görüyorsunuz, onu mükâfatlandırdım?"

*

Ümmü Seleme:

— Ya Rasûlallah! Benim saç örgülerim çok sık, gusül abdesti için o örgüleri çözeyim mi? (Yani yıkandığım zaman ne yapayım?) diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle cevap verdi:

— Ona üç defa su dökmen yeterlidir. Sonra bedeninin her tarafına su akıtırsın ve artık temizlenmiş olursun (veya işte temizlendin gitti).

Bir kadının, kendisi evlenebilmek için kız kardeşinin boşanmasını istediği, Ümmü Seleme'nin kulağına geldi. Ümmü Seleme şöyle dedi:

— Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum: "Kadın kendisi evlenebilmek için kızkardeşinin boşanmasını istemesin!"

*

Ümmü Seleme saçına saç ekleyen bir kadın gördü ve ona şöyle dedi:

— Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Saça saç ekleme. Fakat iyi bir bez parçası al. Onunla örgü yap."

*

Ümmü Seleme Peygamber'in (s.a.v.) ashabına şöyle dediğini duydu:

"Kim Ali'yi severse beni sevmiş olur. Kim beni severse Allah'ı sevmiş olur. Kim ona (Ali'ye) buğz ederse (kızarsa) bana buğzetmiş olur. Kim bana buğzederse Allah'a buğzetmiş olur."

Arkasından Ali'ye bakıp şöyle dedi:

"Mü'min sana kızmaz, münafık ise seni sevmez."

*

Rasûlullah (s.a.v.) vefat edip halk Ebu Bekr es-Sıddîk'a bey'at edince Rasûlullah'ın halifesi müslümanların annelerine iyilik yapmayı ve ihsanda bulunmayı ihmal etmiyordu.

Bazı kadınlar geldiler. İçlerinden birisi Ümmü Seleme'ye Rasûlullah'ın en çok ne zaman oruç tuttuğunu sordu. Ümmü Seleme şu cevabı verdi:

— O, en çok cumartesi ve pazar günleri oruç tutar ve şöyle derdi: O ikisi, gün olarak müşriklerin bayramıdır. Ben onlara muhalefet etmeyi seviyorum.

*

Bir başka kadın da:

— Rasûlullah (s.a.v.) iftarına nasıl başlardı? dedi.

Ümmü Selme:

— Oruçlu olduğu zaman iftarını su ile açardı. Bir nefeste içmez, iki veya üç defada içerdi, dedi ve şunu ilave etti: Hanımıyla münasebetten dolayı cünüpken sabah olursa, gusül abdesti alır ve oruç tutardı.

*

Bir kadın şöyle dedi:

— Rasûlullah (s.a.v.) yolculuğa çıktığı zaman ne yapardı?

Ümmü Seleme şöyle cevap verdi:

— Hazarda (yolculuk dışında) ve seferde beş şeyi yanından eksik etmezdi. Ayna, sürmedan, tarak, misvak ve saç fırçası. Perşembe günü yolculuğa çıkmayı severdi.

Bir kadın Peygamberin (s.a.v.) yatağını ve en sevdiği kıyafeti sordu. Ümmü Seleme şu cevabı verdi:

"Onun yatağı insanın kabrine konulan şeylerin benzeriydi.

Mesid'de onun baş tarafındaydı. En sevdiği kıyafet de gömlekti."

*

Kadınlardan birisi sordu:

— Rasûlullah (s.a.v.) öfkelendiği zaman ne yapardı?

Ümmü Seleme:

— Rasûlullah'ın (s.a.v.) öfkelendiği zaman yanakları kızarırdı. Öfkelendiği zaman onunla konuşmaya Ali'den başka hiç kimse cesaret edemezdi.

*

Bir kadın da şöyle sormuştu:

— Rasûlullah (s.a.v.) evinden çıktığı zaman ne derdi?

Ümmü Seleme şu cevabı verdi:

— O evinden çıktığı zaman şöyle derdi: "Allah'ım! Hata etmekten veya hataya düşürülmekten, sapmaktan veya saptırılmaktan, haksızlık etmekten veya haksızlığa uğramaktan, saygısızlık etmekten veya saygısızlığa uğramaktan sana sığınırım."

*

Bir kadın şöyle dedi:

— Orta namaz (ikindi namazı) hakkında ne dersin?

Ümmü Seleme şöyle cevap verdi:

— Peygamber'e (s.a.v.) bir gün ikindiden sonraki iki rekatı sordum. Bana şöyle dedi: "Ebu Umeyye'nin kızı! Sen ikindiden sonraki iki rekatı sordun. Abdukays'tan bazıları bana kavimlerinin müslüman

olduğu haberini getirdiler ve beni öğleden sonraki iki rekatten alıkoydular. İşte ikindiden sonra kıldığım o iki rekattir."

Daha sonra şunu ilave etti:

Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum. "Kim ikindiden önce dört rekat kılarsa Allah onun vücudunu ateşe haram kılar."

*

Ümmü Seleme (r.a.) şöyle demiştir:

Rasûlullah (s.a.v.) erkeğin saçlarını tepesinde toplamış olduğu halde namaz kılmasını yasaklamıştır. [1]

Bir kadın komşu hakkında sordu. Ümmü Seleme şu cevabı verdi:

Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: "Komşuya eziyetin azı yoktur."

*

Bir kadın hizmetçisini azarlayınca Ümmü Seleme şöyle dedi:

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "İki zayıf hakkında Allah'tan korkunuz: Köle ve kadın. Namaz ve sağ ellerinizin sahip olduğu şey (köle) hakkında Allah'tan korkunuz."

Daha sonra şunu ilave etti:

"Hizmetçiyle yemek yemek tevazudandır."

*

Bir kadın Ümmü Seleme'ye akrabalık hakkında sordu. O da şöyle dedi:

Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum. "Akrabalık (rahim) hakkını arayan ve Rahman'ın bağına sarılan bir daldır. Seninle ilgilenen kimseyle ilgilenmeme ve senden ilgiyi kesen kimseyle ilgilenmeme

1 Saçları ve elbiseyi toplamanın yasaklanmasının hikmeti hakkında alimler şöyle demişlerdir: Saçların ve elbisenin secdeden hisselerini almalarıdır. Toplamak ise bunların secde etmelerine manidir. Bu konuda çeşitli rivayetler de vardır. (İbni Mace ve Şerhi, Haydar Hatiboğlu Tercümesi. C. 3, S. 346 İst.)

razı olmaz mısın? Kim sana ilgi gösterirse bana ilgi göstermiştir. Kim senden ilgisini keserse benden de ilgisini kesmiş demektir."

*

Bir gün Ümmü'l-Hasen, Ümmü Seleme'nin yanındaydı. Bazı yoksullar gelip yalvarırcasına istemeye başladılar. Onların içinde kadınlar da vardı. Ümmü'l-Hasen:

— Defolun, dedi.

Ümmü Seleme:

— Bize böyle emredilmedi. Onları, avuçlarına koyacağın bir hurmayla geri çevir.

*

Ömer zamanında Ümmü Seleme'den alacağı olan bir adam vardı. Adam Ümmü Seleme'nin aleyhinde yemin etti. Mü'minlerin emiri Ömer ona, derisini kabartıp etine işleyecek şekilde otuz kamçı vurdu.

*

Ümmü Seleme, oğlu Ömer'in Kur'an okuduğunu duydu. Bunun üzerine şöyle dedi:

Baban Ebu Seleme'nin şöyle dediğini duydum: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu. "Allah Kur'an okuyan bir kula verdiği izin gibi hiçbir şeye izin vermemiştir."

*

Bir adam Ömer b. Ebi Seleme'ye kendilerinden semavî kitabların indirildiği sema kapılarının sayısını sordu. Ömer b. Seleme:

"Sema'dan inen kitaplar bir kapıdandır. Kur'an yedi kapıdan, yedi harf üzerine indirilmiştir. Helâl vardır, haram vardır, muhkem vardır, müteşabih vardır. O misaller getirmiştir. Emirler vermiştir, yasaklar getirmiştir. Helâli helâl kabul edilmiş, haramı haram kabul edilmiş, onun muhkemiyle amel edilmiş, müteşabihinde durulmuştur.

Misallerinden de ibret alınmıştır. Hepsi Allah katındandır. Ancak akıl sahipleri düşünüp anlar" dedi.

*

Ümmü Seleme hıçkırarak:

Eşhedu en lâ ilâhe illa'llahu vahdehu lâ şerike lehu ve eşhedu enne Muhammeden abduhu ve rasûlüh. (Tek ve ortağı olmayan Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in onun kulu ve elçisi olduğuna şehadet ederim) dedi.

Temiz ruhu yaratıcısının katına yükseldi. Cenaze namazını hicretin 59. senesinde Yezid b. Muaviye zamanında, Bakî'de Ebu Hureyre kıldırmıştır.

Müslümanların annelerinin en son öleniydi. Öldüğü gün 84 yaşındaydı.

ZEYNEB BİNT CAHŞ (r.a.)

Cahş'ın kızı Zeyneb (r.a.)

Rasûlullah'ın zevcelerinin velî ve arabulucu bakımından en şereflisi.

"... Ya Rasûlallah! Ben diğer zevcelerinden herhangi biri gibi değilim. Onlardan her birini ya babası, ya kardeşi veya ailesi nikâhladı. Yalnız beni sana Allah gökte nikâhladı."

Mü'minlerin Annesi Zeyneb Binti Cahş

Rasûlullah'ın (s.a.v.) hala kızıdır. Annesi Umeyye Bint Abdilmuttalib'dir. Babası Esed b. Huzeyme oğullarından Cahş b. Riab b. Ya'mur'dur. Daha önce adı Berre'ydi. Peygamber (s.a.v.) onu, oğlu (evlatlığı) Zeyd b. Muhammed (Zeyd b. Harise) ile Allah'ın emrine uymak için evlendirdi. Berre güzelliği, gençliği, soyu ve Peygamber'e (s.a.v.) yakınlığı sebebiyle büyükleniyordu.

Berre Bint Cahş kendisinin; güzelliğinin yanısıra, başka güzel ve genç kızda olmayan şerefli bir kimse olduğunu unutmamıştı. O nasıl olur da Zeyd b. Harise gibi, Rasûlullah'ın evine köle olarak gelen ve Peygamber'in (s.a.v.) âzât ettiği ve adını Zeyd b. Muhammed yaptığı bir âzâdlı kölenin nikâhına girerdi?

Aslında Zeyd köle değildi. Benî Zeydi'l-Lât kabilesinin Kelb b. Veberat'il-Kudaî el-Kahtanî kolundan Harise b. Şerahil b. Ka'b el-Kelbî'nin oğlu idi. Annesi Sû'da Bint Sa'lebe onu, ailesi Benî Ma'n b. Tayy kabilesini ziyarete giderken yanında götürmüş, orada iken Beni'l-Kayn b. Cisr kabilesinin baskınında Zeyd esir olmuştu. Bu kabile onu Arap panayırlarından birinde satmışlardı. Hakîm b. Hizam da onu satın almıştı. O günlerde Rasûlullah'la (s.a.v.) evlenmiş bulunan Hatice (r.a.) yeğeni Hakîm b. Hizam'ı ziyarete gitmiş, yeğeninin, istediği köleyi seçip alması için kendisine teklifte bulunması üzerine o da Zeyd'i seçmişti. Rasûl-i Ekrem Efendimiz, Zeyd'i görünce onun kendisine hediye edilmesini istemiş, Hatice de hediye etmişti.

Zeyd'in babası Harise b. Şerahil, oğlunun ayrılık acısına dayanamamış, onu aramaya çıkmıştı. Mekke'de olduğunu öğrenince kardeşi Kâ'b ile birlikte Mekke'ye gelip Rasûlullah'ı Kâbe'de iken bulmuşlar ve O'na:

— "Ey Abdulmuttalib'in oğlu! Ey kavminin efendisinin oğlu! Sizler Allah'ın komşularısınız, esirleri kurtarır, açları doyurursunuz. Oğlumuz için sana geldik, onu serbest bırakmak için alacağın fidyede bize iyi davran" dediler.

— "Bundan başka bir yol yok mu?" buyurdu.

— "O nedir?" dediler.

— "Onu çağırır ve serbest bırakırım. Sizi seçerse alır götürürsünüz. Beni seçerse, Allah'a yemin olsun ki, ben onu kimseye vermem" buyurdu.

— "İnsaflılığını artırdın!" diye bağrıştılar.

Zeyd çağrıldı. Babasını ve amcasını tanıdı.

Rasûlullah (s.a.v.), isterse onlarla gidebilmesi, isterse yanında kalması hususunda onu serbest bıraktı.

Zeyd efendisini seçti.

Babası ona dönüp:

— "Zeyd! Babana, annene, memleketine ve kavmine karşılık köleliği mi seçiyorsun?" diye ikaz etmek istedi.

Zeyd şöyle cevap verdi:

— "Ben bu zattan öyle bir şeyler gördüm ki, benim ondan ebediyyen ayrılmam mümkün değildir."

Bunun üzerine Allah'ın Rasûlü onun elini tuttu, Kureyş'lilerden bir topluluğun yanına götürdü ve Zeyd'in, miras alan ve veren olarak evlatlığı olduğunu ilan etti.

Bunun üzerine "Muhammed'in oğlu Zeyd" diye çağrılmaya başlandı.

Zeyd, Ali b. Ebi Talib'den sonra ilk müslüman olanlardandır.

Rasûlullah (s.a.v.) Muhacirler arasında kardeşlik kurduğunda Zeyd'le Hz. Hamza kardeş oldular.

Zeyd evlilik çağına geldiğinde Allah'ın Rasûlü onun için Ümeyye halasının kızı Zeyneb Bint Cahş'ı uygun gördü.

Zeyneb de, kardeşi Abdullah b. Cahş da, soylu hür bir kadının bir âzâdlı ile evlenmesini hoş karşılamadılar. İkisi de dayızadeleri olan Allah'ın Rasûlü'ne, böyle birinin kendilerine uygun olup olmayacağını sordular. Onlara göre eşraftan birinin kızı, âzâd edilmiş de olsa, bir köle ile evlenemezdi. Zeyneb daha da ileri giderek:

— "Ben onunla hiç bir şekilde evlenmem" dedi.

Rasûlullah (s.a.v.), Zeyd'in kendi katındaki ve İslâm'daki değerini, ana va baba tarafından soylu bir Arap olduğunu anlattı. Ancak onlar, Rasûlullah'a olan derin sevgilerine ve O'na itaat etmeye son derece dikkat etmelerine rağmen bu izdivacı hoş karşılamadılar. Bunun üzerine şu ayet indi:

"Allah ve Rasûlü, bir işe hükmettiği zaman mü'min erkekle, mü'min kadın için, işlerinde kendilerine seçme hakkı yoktur. Kim Allah'a ve Rasûlü'ne isyan ederse, muhakkak ki o, apaçık bir sapıklıkla yolunu sapıtmıştır." [1]

Zeyneb, Allah ve Rasûlü'nün emrine itaat etmiş olmak, İslâm'ın "insanlar arasındaki üstünlük sadece takva iledir" prensibini tatbik etmek için Zeyd'le evlenmeye razı oldu.

*

Bu iki evlinin, evlilik hayatı ikisine de rahatlık getirmedi. Zeyneb, kendisinin kölelik görmediğini, şu anda akrabasının evine köle

olarak girmiş bir âzâdlının nikâhı altında bulunduğunu hiç bir zaman unutmadı.

Zeyd b. Harise, Berre'den gördüğü kötü davranışı birkaç defa Peygamber'e (s.a.v.) şikayet etti. Rasûlullah (s.a.v.) ona şöyle diyordu:

— Eşini tut, boşama, Allah'tan kork.

Zeyd b. Harise şöyle dedi:

— Ya Rasûlallah! Ondan ayrılayım mı?

Peygamber (s.a.v.) de şöyle buyurdu:

— Eşini tut, boşama.

Bir gece Zeyd b. Harise'nin evine geldi. Berre Bint Cahş ona:

— Rasûlullah (s.a.v.) senin evine geldi, dedi.

Zeyd b. Harise:

— İçeri girmesini söyleseydin? dedi.

Berre Bint Cahş:

— Teklif ettim, ama kabul etmedi, dedi.

Zeyd İbn Harise sordu:

— Birşey duydun mu?

Berre Bint Cahş:

— Ayrılırken anlamadığım birşey söylediğini duydum, diye cevap verdi.

Zeyd b. Harise:

— Acaba Rasûlullah (s.a.v.) ne dedi? diye sordu.

Berre Bint Cahş şu cevabı verdi:

— Onun şöyle dediğini duydum: "Subhanellahi'l-azîm! Kalpleri birbirine döndürenin şanı ne yücedir!"

Zeyd Peygamber'e (s.a.v.) gidip şöyle dedi:

— Allah'ın Rasûlü! Evime geldiğini duydum. Girseydin ya! Anam, babam sana feda olsun! Ben Berre'den ayrılacağım.

Peygamber (s.a.v.) ona:

— Eşini tut, boşama, diye cevap verdi.

Fakat Zeyd b. Harise, Berre Bint Cahş'tan ayrıldı... Berre de boşanmış oldu.

Halbuki, Zeyd'e bunu söylediği zaman, Peygamberimiz, onun, Hz. Zeyneb'i muhakkak, boşayacağını ve iddeti dolduktan sonra da, onun kendisine zevce olacağını biliyordu. Allah tarafından kendisine böyle haber verilmiş bulunuyordu.

Fakat, münafık halkın "Muhammed, oğlunun karısı ile evlendi!" diye lâf etmelerinden çekinerek bunu kalbinde gizli tutuyor, açığa vuramıyordu.

Cahiliyet devrinde, bir kimse, birisini evlad edinirse, halk, evladlığı, onun adıyla anardı ve evladlık, öz oğul gibi, o kimsenin mirasından faydalanırdı.

Bu âdet:

"Allah... evladlıklarınızı, öz oğullarınız gibi tanımadı. Bu, sizin ağızlarınızdaki lafınızdır. Allah, hakkı söyler ve O, doğru yolu gösterir. Siz, onları, öz babalarına nisbetle çağırınız. Bu, Allah katında daha doğrudur. Eğer, babalarının kim olduğunu bilmiyorsanız, o halde onlar, dinde kardeşleriniz olmakla beraber, dostlarınızdır da. Hata ettiklerinizde ise, size bir vebal yoktur. Allah, çok yarlığayıcı, çok esirgeyicidir" [1] ayetleri indirilinceye kadar devam etti.

Bu ayetler inince, artık, âzâdlı köleler ve evlatlıklar, öz babaları adına iade edildiler.

Öz babaları bilinmeyenler de eski efendilerine dinde dost ve kardeş oldular.

Peygamberimiz (s.a.v.) bir cahiliyet âdeti olan evlatlığın gerçek evlat yerinde kabul edilmesi ve onun boşadığı kadın ile de evlenilmeyeceği inancını yıkmak için ona evlenme teklifi gönderdi. Hz. Zeyneb de: "Rabb'ime danışayım" diye cevap vererek abdest aldı ve namaza durdu.

Bir lütf-i ilahî olarak bizzat Allahu Teâlâ, Peygamberimizin Hz. Zeyneb'le nikâhını takdir etti ve nikâhları hakkında vahiy indi.

1 Kur'an-ı Kerim, Ahzab Sûresi: 4-5.

Bir gece Rasûlullah, Âişe ile oturup konuştuğu sırada kendisine vahiy geldi. Vahiy hali geçince gülümsemeye başladı ve şöyle dedi:

— Berre Bint Cahş'a kim gidip Allah'ın onu bana gökte nikâhladığını müjdeler.

Rasûlullah (s.a.v.) aldığı vahyi okudu:

"Allah'ın nimet verdiği ve senin de nimetlendirdiğin kimseye: "Eşini bırakma, Allah'tan sakın" diyor, Allah'ın açığa vuracağı şeyi içinde saklıyordun. İnsanlardan çekiniyordun; oysa Allah'tan çekinmen daha uygundu. Sonunda Zeyd eşiyle ilgisini kestiğinde onu seninle evlendirdi ki, evlatlıkları eşleriyle ilgilerini kestiklerinde onlarla evlenmek konusunda mü'minlere bir sorumluluk olmadığı bilinsin." [1]

Hz. Âişe şöyle der: Onun güzelliği ve diğer özelliklerinden dolayı beni yine kıskançlık tutmuştu. İşlerin en büyüğü ve en üstünü, ona yapılandı ki Allah onu gökte nikâhlamıştı.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) hizmetçisi Selma hemen yola çıktı. Rasûlullah'ın (s.a.v.) söylediğini Berre Bint Cahş'a anlattı. Berre Allah'a secde etti. Ve şöyle dedi:

— Allah rızası için iki ay oruç tutmayı vadediyorum.

Rasûlullah (s.a.v.) onunla evlendikten sonra adını Zeyneb yaptı.

Zeyneb Bint Cahş:

— Allah'ın Rasûlü! Babamın ismini de değiştirseydin, çünkü Berre küçüktür.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Baban müslüman olsaydı ona bizim yani ehl-i beyt'in isimlerinden birini koyardım. Fakat ona "Cahş" adını koydum. Cahş, Berre'den daha büyüktür, buyurdu.

Rasûlullah (s.a.v.) Zeyneb Bint Cahş için düğün ziyafeti verip yoksullara et ve ekmek yedirdi.

Enes b. Malik der ki: "Rasûlullah (s.a.v.), Zeyneb Bint Cahş ile gerdeğe gireceği gün, annem Ümmü Süleym, bana:

1 Kur'an-ı Kerim, Ahzab Sûresi: 37.

— Enes! Rasûlullah, bugün gerdeğe girecektir. Sanıyorum ki, yanlarında hiç yiyecekleri de yoktur. Şu yağ tulumunu buraya getir" dedi.

Yağ tulumunu anneme getirdim. Annem yalnız Rasûlullah'la zevcesine yetecek kadar halis Medine hurmasını toprak bir çanak içinde yağla karıştırarak hays yaptı.

— Enes! Bunu, Rasûlullah'a götür! "Sana, bunu annem gönderdi. Kendisi, sana selam söylüyor. Şüphe yok ki bu, bizim tarafımızdan sana az, ufak bir hediyedir Allah'ın Rasûlü diyor" de!

Onu, Rasûlullah'a (s.a.v.) götürdüm ve: "Annem, sana selam söylüyor. Şüphesiz bu, bizim tarafımızdan, sana az, ufak bir hediyedir Allah'ın Rasûlü!" diyor, dedim.

Rasûlullah:

— Koy onu, buyurdu.

Onu, kendisiyle duvar arasındaki boş yere koydum. Bana:

— Ebu Bekr'i, Ömer'i, Osman'ı ve Ali'yi çağır! buyurdu.

Ashabı olan halktan da, bir çoklarının ismini saydı.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) azıcık bir yiyecek için bir çok kimseleri yanına çağırmayı bana emretmesine şaştım.

Çünkü, o, azıcık bir yiyecekti.

Bununla beraber, emrine aykırı hareket etmeyi uygun görmeyip onların hepsini çağırdım.

— Bak Mescid'de kim varsa, onları da, çağır, buyurdu.

Öyle yaptım. Mescid'e gidip namaz kılan veya uyuyan kimi buldumsa, onlara:

— Rasûlullah'ın (s.a.v.), düğün ziyafetine buyurunuz, dedim.

Hepsi geldiler. Nihayet, sofa doldu. Bana:

— Mescidde kimse kaldı mı? diye sordu:

— Hayır, dedim. Bana:

— Bak, yolda kim varsa, onları da, çağır, buyurdu.

Çağırdım. Odalar da, doldu.

— Gelmeyen kimse kaldı mı? diye sordu. "Haydi çanağı getir" buyurdu.

Getirip önüne koydum. Elini, çanağın üzerine koyup bazı kelimelerle bereket duası yaptı.

— Onar onar halkalansınlar ve her insan da, önünden yesin, buyurdu.

Herkes, böyle oturup doyuncaya kadar yedi.

Böylece davetliler grup grup geldiler ve hepsi yeyip gittiler.

Ben, çanaktaki hurmaya ve yağa bakıyordum. Onlar, tıpkı kaynaklar gibi kaynıyor, çoğalıyordu!

Sofrada va odada bulunanların hepsi ondan doya doya yediler. Çanakta kalan ise, getirmiş olduğum kadardı!

Rasûlullah, bana:

— Enes! Kaldır! buyurdu.

Kaldırdım. Çanağı, zevcesinin yanına koyduktan sonra, annemin yanına vardım. Görmüş olduğum hadiseye şaşa kaldığımı söyledim. Annem:

— Hiç şaşma! Eğer, Allah, ondan, bütün, Medine'lilerin yemesini dilemiş olsaydı, hepsi de yerler ve doyarlardı, dedi.

*

Peygamberimiz, Hz. Zeyneb'in düğün ziyafeti olmak üzere bir koyun kesti. Halbuki, o güne kadar zevcelerinden hiç birisi için böyle birşey yapmamıştı.

Yine, Enes b. Malik der ki:

"Peygamber (a.s.), Zeyneb Bint Cahş'ın düğün töreninde et ve ekmekle ziyafet vermişti. Yemeğe geleceklere, davetçi olarak da, ben gönderilmiştim. Yemeğe çağırdıklarımdan bir topluluk geliyor, yemek yiyor ve çıkıp gidiyordu. Sonra, bir grup daha geliyor, yemek yiyor ve çıkıp gidiyordu. Çağrılacak bir kimse bulamayıncaya kadar herkesi çağırdım ve:

— "Allah'ın Rasûlü! Artık, çağıracak kimse bulamadım, kalmadı" dedim.

Bunun üzerine:

— Yemek sofrasını kaldırın, dedi.

*

Bütün hanımların nikâhı ve evliliği akrabaları tarafından kararlaştırıldığı halde kendi izdivacının Kur'an-ı Kerim'le tesbit edilmesinden dolayı Zeyneb'in övünmek hakkıydı. Bundan dolayı da Hz. Peygamber'in (s.a.v.) en sevdiği eşi olmakla övünen Hz. Âişe ile, nikahı semavî emirle akdedildiğinden dolayı övünen Hz. Zeyneb arasında arasıra çekişme bile olurdu. Buna rağmen Hz. Âişe'ye iftira ortaya çıkınca Hz. Peygamber diğer eşlerine de danıştığında Hz. Zeyneb: "Ben Âişe hakkında dürüstlük ve iyilikten başka bir şey bilmiyorum" demişti. Gerçek dindarlık işte budur. Yoksa iftira atmak, kötülemek, Hz. Âişe'yi Rasûlullah'ın (s.a.v.) gözünden düşürmek için tam fırsattı. En çok sevilen bir rakip olmasına rağmen, bütün gücüyle Hz. Âişe'yi övdü ve akladı...

*

Medine'de münafıklar ise şu dedikoduyu yaydılar.

— Muhammed oğlunun (evlatlığının) karısıyla evlendiği halde, oğlunun kızıyla evlenmeyi haram kılıyor.

Oğlunun karısıyla evlendiği halde, oğulun eşiyle evlenmenin haram olduğunu bildiriyor.

Aziz ve Celil olan Allah şu ayeti indirdi:

"Muhammed içinizden herhangi bir adamın babası değil, o Allah'ın elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur. Allah her şeyi bilendir." [1]

*

Zeyneb Bint Cahş şöyle anlatır:

1 Kur'an-ı Kerim, Ahzab Sûresi: 40.

Rasûlullah benimle evlenince o iki ay orucu ne hazarda, ne de Kur'an'ın bana isabet ettiği seferde tutabildim. (Rasûlullah (s.a.v.) bir savaş veya sefere çıkmak istediği zaman hanımları arasında kur'a çeker ve kur'a kime çıkarsa o Peygamber'le (s.a.v.) birlikte çıkardı.) Kur'a, sefere çıkmak için bana isabet etmeyince o iki ay orucu tuttum.

Zeyneb Bint Cahş şöyle derdi:

Allah'ın Rasûlü! Vallahi, ben diğer hanımlarından herhangi biri gibi değilim. Diğer hanımlarını babaları, kardeşleri veya aileleri evlendirmiştir. Beni ise Allah seninle semada evlendirmiştir.

Hz. Peygamber'in (s.a.v.) hizmetçisi Enes b. Malik şöyle anlatır:

— Zeyneb (Bint Cahş) Rasûlullah'a (s.a.v.) getirildiğinde yemek hazırlattı ve halkı yemeğe davet etti. Davetliler geldiler. Bir grup gelip Rasûlullah (s.a.v.) Zeyneb'le birlikteyken eve girdiler ve konuşmaya daldılar. Rasûlullah çıkıyor, geri geliyor ama onlar hâlâ oturuyorlardı.

Bunun üzerine Allah Teâlâ şu ayeti indirdi: **"Ey inananlar! Peygamber'in evlerine, yemeğe çağrılmaksızın vakitli vakitsiz girmeyin; fakat davet edilirseniz girin ve yemeği yeyince dağılın. Sohbet etmek için de girip oturmayın. Bu haliniz Peygamber'i üzüyor, o da size bir şey söylemeye çekiniyordu. Allah gerçeği söylemekten çekinmez. Peygamber'in eşlerinden birşey isteyeceğinizde onu perde arkasından isteyin."**

O günden itibaren Peygamber'in (s.a.v.) hanımlarına ve mü'min kadınlara örtünme farz kılındı.

*

Medine halkının ipsiz takımı, köle kadınlara sataşarak onları rahatsız ederlerdi. Sair kadınları da, köle sanarak rahatsız ettikleri olurdu.

Yine bir gün, münafıklardan birisi mü'minlerin kadınlarından birisine sataşmış ve onu rahatsız etmişti.

Ne diye böyle yaptığı sorulduğu zaman, "Ben, onu, köle sandım!" demişti.

Peygamberimizin zevceleri, geceleri hâcetlerini gidermek için evlerinden uzakça yerlere çıkmakta idiler.

Gidip, gelirlerken, münafıkların onları da rahatsız ettikleri olmuştu.

Bu çirkin hareketleri, kendilerine ihtar olununca, münafıklar "Biz, bunu ancak, köle kadınlara yapıyoruz!" diyerek yaptıklarını inkar etmişlerdi.

*

Zeyneb Bint Cahş, el işlerinde becerikli bir kadındı. Deriyi sepiler, ondan deri eşyalar diker ve bunların gelirini Allah yolunda sadaka olarak dağıtırdı.

Bir gün Rasûlullah (s.a.v.) Allah'ın nasip ettiği ganimetleri muhacir ve ensarın teşkil ettiği bir topluluk arasında taksim ederken Zeyneb Bint Cahş söze karıştı. Ömer b. el-Hattab onu azarlayınca Rasûlullah (s.a.v.) ona:

— Ömer! Onunla uğraşma. O evvahe (yumuşak huylu, yufka yürekli ve çok dua eden) dir, dedi.

*

Zeyneb Bint Cahş, Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte veda haccında bulunmuştur.

Mü'minlerin emiri Ömer b. el-Hattab, Medain'in fethinden sonra elde edilen ganimetleri taksim etmek istediğinde Zeyneb Bint Cahş'a oniki bin dirhem verdi. Bunun üzerine Zeyneb şöyle demeye başladı:

— Allah'ım! Gelecek yıl bu paraya beni eriştirme, çünkü o bir fitnedir.

Daha sonra o parayı akrabalarına ve ihtiyaç sahiplerine dağıttı. Bu mü'minlerin emiri Ömer b. el-Hattab'a erişince şöyle dedi:

— Bu kendisiyle hayır istenilen bir kadındır.

Hz. Ömer onun kapısında durdu ve içeriye selam gönderip şöyle dedi:

— Verdiğim parayı dağıttığını duydum. Bin dirhem daha gönderiyorum. Onu bari elinde tut.

Zeyneb yine önceki gibi hepsini akrabalarına ve ihtiyaç sahiplerine dağıttı.

Zeyneb Bint Cahş'ın vefatı yaklaştığında şöyle dedi:

Ben kefenimi hazırladım. Mü'minlerin emiri Hz. Ömer de bir kefen gönderecek. Bu iki kefenden birini sadaka olarak verin. İzarımı (belden aşağı giyilen peştemala benzer giysi) sadaka olarak verebilirseniz verin.

Bu isteğini ihmal etmeyip yerine getirdiler.

Mü'minlerin annesi Zeyneb Bint Cahş, hicretin yirminci senesinde vefat etti. Cenaze namazını mü'minlerin emiri Hz. Ömer kıldırdı ve mü'minlerin annesini Bakî kabristanına uğurladılar.

Mü'minlerin annesi Hz. Âişe, Zeyneb Bint Cahş'ın ölüm haberini alınca:

"Övgüye lâyık, ibadetine düşkün, yetim ve dulların sığınağı gitti" dedi.

Yine Hz. Âişe der ki: "Allah, Zeyneb Bint Cahş'a rahmet etsin. O, şu dünyada erişemeyeceği şerefe erişmiş, Allah, O'nu dünyada Peygamberine zevce yapmış ve Kur'an'da zikr etmişti.

Bir gün, Rasûlullah'ın çevresinde çevrelendiğimiz sırada bize "sizin, kulacı en uzun olanınız, bana Cennet'te en evvel gelip kavuşanınızdır" buyurmuştu.

Peygamber aleyhisselam'ın vefatından sonra evde toplanmış, duvara uzatarak kollarımızın uzunluğunu ölçmüştük.

Biz, bunu yaptıktan bir müddet sonra, içimizden Zeyneb Bint Cahş vefat etti.

Kendisi kısa boylu idi. Bizden uzun değildi. O zaman anladık ki: Peygamberin (a.s.) "uzun kolu olanınız" buyurmasından maksadı, sadaka vermekte eli en açık olan imiş."

CUVEYRİYE BİNT EL-HARİS (r.a.)

Benî Mustalik kabilesinden bir hanım...

"Rasûlullah (s.a.v.) Benî Müstalik kabilesinden aldığı esirleri paylaştırdığında Cuveyriye Bint el-Haris, Sabit b. Kays'ın veya amcazadesinin payına düştü. O da kendisini kurtarmak için bir fiyata anlaştı. Cuveyriye güzel bir kadındı. Onu gören ona hayran olurdu. Rasûlullah'a (s.a.v.) gelerek kurtulmalık fiyatında kendisine yardım etmesini istedi. Vallahi, o adamın kapısında durunca huzurum kaçtı ve benim onda gördüğüm güzelliği Rasûlullah'ın da (s.a.v.) göreceğini anladım."

Müminlerin Annesi Âişe Bint Ebi Bekr

O, Berre Bint el-Haris'tir.

Rasûlullah (s.a.v.) Zeyneb Bint Cahş'la evlendikten sonra, 5. Hicri yılın yarısını dolduran önemli ve büyük olaylarla mücadele etti. Bu yılın şevval ayı ile zilkâde'nin ilk yarısında Allah'ın Rasûlü ve müslümanlar, yahudiler tarafından kışkırtılıp İslâm'ı hicret yurdunda yok etmek için gelen müşrik gruplarıyla karşı karşıya geldiler. Rasûlullah (s.a.v.) Medine'nin etrafına kazdırdığı hendeğin gerisinde üç bin müslümanla onları karşıladı. Kureyş, Ehabiş Arapları da olmak üzere on bin kişiydiler. Bunların arasında Kinane oğulları, Tehameliler vardı. Gatafanlılar ve Necid halkından onlara uyanlar da katılmıştı ordularına...

Yahudiler müslümanlarla yaptıkları anlaşmayı bozdular. Müslümanlar büyük sıkıntıya düştüler. Korku büyüdü. Düşman üstten ve alttan saldırdı. Gerçekten sarsıldılar. Münafıklar fırsat buldu. Bazı münafıklar şöyle dediler:

"Muhammed bize Kisrâ ve Kayser'in hazinelerini elde edeceğimizi va'dediyordu, halbuki bugün hiç birimiz def-i hâcete gitmeye cesaret edemiyoruz."

Ganimet elde etme düşüncesiyle savaşa katılan münafıklar sükût-u hayale uğradılar. Bozguna uğranıldığı zannına kapılınca evlerine döndüler.

Hendek etrafındaki kuşatma güçlüklerle dolu yirmi yedi gün boyunca sürdü. Sonra müşriklerin talihi ters döndü ve zafer Rasûlullah'la (s.a.v.) beraberindekilerin lehine tecelli etti.

Savaş kedilerini yorduğu için müslümanlar silahlarını bırakıp, o gün sabahleyin, uzun bir istirahat arzusuyla evlerine çekildiler. Ama daha öğlen olmadan Rasûlullah'ın (s.a.v.) müezzininin sesi kulaklarına ulaştı:

"Bu çağrıyı duyup itaat eden, ikindi namazını Benî Kurayzalıların yurdunda kılmak üzere hazırlansın."

Hemen savaşa hazırlandılar. Benî Kurayza Yahudilerini, zilkade ayının sonu ile zilhiccenin başından yirmi beş gün süresince kuşattılar. Sonra, yahudiler teslim oldu.

Bunun ardından Benî Lehyan ve Zûkarred gazaları yapıldı. Rasûlullah (s.a.v.) Medine'ye döndü. Daha bir ay kadar oturmadan, Huzaalıların bir kolu olan Benî Mustalik kabilesinin başkanları Haris b. Ebi Dırar komutasında, müslümanlarla savaşmak üzere asker toplandığına dair haberler geldi.

Rasûlullah (s.a.v.), bu haberleri duyunca, onlar Medine'ye saldırmadan önce onlara ani bir baskın yapmaya karar verdi. Yanında müminlerin annesi Âişe olduğu halde ashabıyla birlikte yola çıktı. Müslüman ordusu Müreysi suyunun başında Benî Mustalik'le karşılaştı. Benî Mustalik'in hezimetiyle sona eren bir savaş oldu. Aralarında Berre Bint e-Haris'in de bulunduğu kadınlar esir alındılar. Berre, Mustalik'li Musafih b. Safvan'la evliydi. Taksimde Sabit b. Kays'ın payına düşmüştü.

Mü'minlerin annesi Âişe şöyle der:

— O, güzel bir kadındı. Onu kim görse kendine almayı gönlünden geçirirdi. O, serbest bırakılması için ödeyeceği para konusunda yardımını istemek üzere Rasûlullah'a (s.a.v.) gelmişti. Vallahi, onu evimin kapısı önünde görünce hiç de hoşlanmadım. Benim onda gördüğümü Rasûlullah'ın da göreceğini biliyordum.

Âişe, o anda istirahat etmekte olan Rasûlullah'la görüşmesini engellemeye çalıştı. Ancak Berre Bint el-Haris Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanına girmek istediğinde ısrar edince, Âişe istemeyerek Rasûlullah'tan (s.a.v.) izin istemek zorunda kaldı.

Berre Bint el-Haris şöyle konuştu:

— Allah'ın Rasûlü! Ben Benî Mustalik reisi Haris b. Ebi Dırar'ın kızı Berre'yim. Bildiğin gibi başıma esirlik belası çattı. Sabit b. Kays'la amcasının oğlunun hissesine düştüm. Kendimi âzâd ettirmek için onunla anlaştım. Bu konuda senden yardım istemeye geldim.

Rasûlullah (s.a.v.) ona:

— Bundan daha hayırlısını istemez misin? dedi.

Berre Bint el-Haris sordu:

— O nedir? Allah'ın Rasûlü!

Rasûlullah (s.a.v.):

— Fidyeni (kurtulma parasını) ödeyip seni eş olarak kabul etmemdir, buyurdu.

Berre Bint el-Haris:

— Olur, diye cevap verdi.

Hz. Peygamber de:

— Böyle yaparım, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) Berre ismini, "Allah'ın Rasûlü Berre'nin yanından çıktı" denmesinden hoşlanmadığı için, Cuveyriye olarak değiştirdi.

Rasûlullah (s.a.v.) ona Cuveyriye adını verdi. Onun mehri Benî Mustalik'ten esir olanların hepsinin âzâd edilmesiydi.

O sırada Haris b. Ebi Dırar da kızının kurtulmalığı olmak üzere yanına develer alarak Medine'ye gelmekte idi. Akik vadisinde iken develere baktı. İkisine tama' ederek kıyamadı. Onları Akik'te iki dağ arasında bir kuytuya sakladıktan sonra Peygamberimizin yanına geldi.

— Muhammed! Kızımı esir etmiştiniz. Şu develer, onun kurtulmalığıdır, dedi.

Peygamberimiz:

— "Akik'ta filan dağ arasında filan kuytuya saklamış olduğun iki deve nerede kaldı? Onları, ne diye getirmedin?" diye sordu.

Haris:

— Ben, şehadet ederim ki, Allah'tan başka ilah yoktur. Muhakkak, Sen Muhammed de, Allah'ın Rasûlüsün! Vallahi, bunu, Allah'tan başka bilen yoktu! diyerek kendisi, iki oğlu ve kavminden yanında bulunan kişiler de, müslüman oldular.

Peygamberimiz, Sabit b. Kays'a haber gönderip Hz. Cuveyriye'yi ondan istedi.

Sabit b. Kays:

— Babam, anam sana feda olsun Allah'ın Rasûlü! Sana bağışladım onu, dedi.

Peygamberimiz, kurtulmalık akçesini ödeyip Hz. Cuveyriye'yi serbest bıraktı.

Peygamberimiz, Hz. Cuveyriye'yi esirlikten kurtardıktan sonra babasına teslim etti.

Haris b. Ebi Dırar, Medine'ye geldiği zaman, peygamberimizin huzuruna çıkıp:

— Kızım gibi bir kadın, esir olarak tutulamaz. Bu, benim mevkim ve şerefimle bağdaşmaz. Onu, serbest bırak, demişti.

Peygamberimiz:

— "Onu dilediğini seçmekte serbest bırakmamızı uygun görür, güzel bulur musun?" diye sordu.

Haris de:

— Evet! Üzerine düşen vazifeyi yerine getirmiş olursun, dedi.

Bunun üzerine, Haris hemen kızının yanına varıp;

— Şu zat, seni dilediğin yolu seçmekte serbest bırakmıştır. Sakın, bizi rezil ve rüsvay etme, demişti.

Hz. Cuveyriye:

— "Ben, Rasûlullah'ı (s.a.v.) tercih ediyorum" deyince,

Haris:

— "Vallahi, sen bizi rezil ve rüsvay ettin" demişti.

Halk Rasûlullah'ın Cuveyriye Bintu'l-Haris'le evlendiğini haber alınca: "Bunlar, Rasûlullah'ın (s.a.v.) akrabalarıdır" deyip ellerindeki Benî Mustalik esirlerini serbest bıraktılar.

Hz. Âişe şöyle der:

"Ben kavmi için Cuveyriye'den daha hayırlı ve mübarek bir kadın bilmiyorum."

*

Rasûlullah (s.a.v.) Cuveyriye Bint el-Haris'le hicretin beşinci yılında evlenmişti.

Cuveyriye Bint el-Haris şöyle dedi:

— Ya Rasûlallah! Eşlerin bana karşı övünüp: "Rasûlullah (s.a.v.) seninle evlenmedi" diyorlar.

Peygamber (s.a.v.) ona şu cevabı verdi:

— Sana en büyük mehri vermedim mi? Kavminden kırk kişiyi âzâd etmedim mi?"

Rasûlullah (s.a.v.) hicabı (perde ve örtünme) ona da şart koştu. Hanımları için taksim ettiği gibi ona da taksim ediyordu. Hz. Cuveyriye, çok oruç tutar ve çok namaz kılardı.

Hz. Cuveyriye, bir gün, sabah namazını kıldığı sırada veya kıldıktan sonra namazgahında, dua ve Allah'ı zikr ederken Peygamberimiz, onun yanına uğrayıp ayrılmıştı.

Kaba kuşluk vakti veya gündüzün yarısı olduğu sıralara doğru döndü.

Hz. Cuveyriye'nin yanına uğradı. Hz. Cuveyriye, hâlâ namazgahında idi.

Peygamberimiz:

— "Sen hâlâ, yanından ayrıldığım sıradaki hal üzere mi devam ediyorsun?!" diye sordu.

Hz. Cuveyriye

— Evet, dedi.

Peygamberimiz:

— "Ben, senden sonra üç kerre, dört kelime söyledim ki, bugün, sabahtan beri senin söylediklerinle tartılsa, onlardan daha ağır gelir!

Dikkat et! Okuyacağın o kelimeleri sana da, öğreteyim:

"Sübhanellahi adede halkıhî

Sübhanellahi adede halkihî

Sübhanellahi adede halkihi

Allah'ı, yaratıklarının sayısınca tesbih ederim.

Sübanellahi rıza nefsihi

Sübhanellahi rıza nefsihi

Sübhanellahi rıza nefsihi

Allah'ı kendisinin razı olacağı şeklide tesbih ederim.

Sübhanellahi zinete arşihi

Sübhanellahi zinete arşihi

Sübhanellahi zinete arşihi

Allah'ı, Arş'ının ağırlığınca tesbih ederim.

Sübhanellahi midade kelimatihi

Sübhanellehi midade kelimatihi

Sübhanellahi midade kelimatihi

Allah'ı, kelimelerinin miktarınca tesbih ederim, de!" buyurdu.

*

Hz. Cuveyriye, çok hayırseverdi. Kendisi aç durur, yoksulları kollardı.

Bir gün, Peygamberimiz, Hz. Cuveyriye'nin odasına gelmiş, kendisine:

— "Yiyecek var mı?" diye sormuştu.

Hz. Cuveyriye:

— "Hayır! Vallahi, yanımızda yiyecek bir şey yok. Yalnız, biraz davar kemiği vardı. Onu da, sadaka olarak kadın âzâdlımıza vermiştim" dedi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) cuma günü, oruçlu olan Cuveyriye'nin yanına geldi. Ona:

— Dün oruç tuttun mu? diye sordu.

Cuveyriye Bint el-Haris:

— Hayır, diye cevap verdi:

Rasûlullah (s.a.v.) sordu:

— Yarın oruç tutmak istiyor musun?

Cuveyriye:

— Hayır, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Öyleyse orucunu boz.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Hayber'de, Cuveyriye'ye seksen vesak hurma ve yirmi vesak arpa (buğday da denilmektedir) vermiştir.

Cuveyriye şöyle der:

Rasûlullah (s.a.v.) benimle yirmi yaşımdayken evlenmiştir.

*

Mü'minlerin annesi Cuveyriye hicretin ellinci yılında, altmışbeş yaşındayken vefat etmiştir.

Cenaze namazını Muaviye İbn Ebi Süfyan'ın Medine'deki valisi Mervan b. el-Hakem kıldırmıştır.

O da Bakî'de müslümanların annelerinin yanına defnedilmiştir.

SAFİYYE BİNT HUYEYY B. AHTAB (r.a.)

Huyeyy b. Ahtab'ın kızı Safiyye (r.a.)

Benî Nadir kabilesinin kızı

Rasûlullah (s.a.v):

"Onlara şöyle deseydin ya: Siz ikiniz benden nasıl daha hayırlı olabilirsiniz? Benim babam Harun, amcam Musa ve kocam Muhammed (s.a.v.) dir" buyurdu.

O, Musa'nın kardeşi Harun b. İmran'ın torunlarındandır. Sellam b. Mışkem el-Kurazî'nin nikahı altındaydı. Daha sonra ondan ayrılıp Kinane b. er-Rabi ile evlenmişti.

Hicretin yedinci yılının Muharrem ayında, Rasûlullah (s.a.v.) Hendek savaşı sırasında kendisine karşı besledikleri kin ve düşmanlıkla, İslâmı yıkmak için hazırladıkları tuzak ortaya çıkan melun yahudilerin kökünü kurutmak için savaşa hazırlanıyordu.

Rasûlullah (s.a.v.), muharremin ikinci yarısında düşmanın sığınağı Hayber'e doğru hareket etti.

Aziz ve Celil olan Allah, yahudilerin kalesi Hayber'in fethini nasip edip müslümanlar onların kalelerine girince kadınları esir edildi.

İçlerinde Benî Nadir'in iffetli kadını Zeyneb (Safiyye) Bint Huyeyy de vardı. Kocası Kinane b. er-Rabî sağ olarak getirildi. Benî Nadir'in hazinesinin yerini o biliyordu. Rasûlullah (s.a.v.) ona:

— Daha önce Mekke'lilere ödünç verdiğiniz şeyler nerede? (Mekke eşrafından biri kızını gelin edeceği zaman bu zinetlerden bazılarını ödünç alırlardı. Hazine zinetlerden ibaretti. Önceleri bir koyun postu içindeydi. Daha sonra çok olduğu için sığır postu içine konulmuştu.)

Kinane b. er-Rabî:

— Onu çeşitli harcamalar ve savaşlar bitirdi, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Çok uzun süre geçmedi. Para bunlara harcamakla bitecek kadar değildi. Eğer onu sakladığın yeri bulursak seni öldürmemizi ister misin?

Kinane b. er-Rabî:

— Evet, dedi.

Hazineyi sakladığı yer bulununca, Rasûlullah (s.a.v.) onu Muhammed b. Mesleme'ye teslim etti. O da Kinane'nin boynunu vurdu. (Yahudiler Muhammed'in kardeşi Mahmud b. Mesleme'yi öldürmüşlerdi. O da kardeşine karşılık onu öldürmüştü.)

Kamûs kalesinin kadınları esir olarak getirildiler. En önde Zeyneb (Safiyye) Bint Huyeyy ve onun amca kızı vardı. Onları Bilal b. Rabah getirmişti. Bilal onları yahudi ölüleriyle dolu bir yerden geçirmişti. Zeyneb'in (Safiyye'nin) yanındaki amcasının kızı yüzüne vurup feryat etmeye ve başına toprak saçmaya başladı. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Bu şeytanı benden uzaklaştırınız.

Rasûlullah (s.a.v.) Bilal'e de:

— Kalbinden merhamet duygusu kaldırıldı mı ki bu iki kadını ölüleri yanından geçirdin?

Dıhye b. Halife esirleri topladığında Rasûlullah (s.a.v.) gelmişti. Şöyle dedi:

— Allah'ın Rasûlü! Bana esirler arasından bir cariye ver.

Peygamber (s.a.v.):

— Git, bir cariye al, buyurdu.

O, Zeyneb (Safiyye) Bint Huyeyy'i aldı. Birisi Peygamber'e (s.a.v.) gelip:

— Allah'ın Rasûlü! Kureyza ve Nadir'in hanımefendisi Zeyneb'i (Safiyye'yi) Dıhye'ye verdin. Zeyneb (Safiyye) ancak sana münasibtir, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) onu görünce Dıhye'ye:

— Esirler arasından başka bir cariye al, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) onun üzerine abasını attı. Ashab Rasûlullah'ın onu kendisine seçtiğini anladı. Zeyneb Safiy'den olunca ona Safiyye adı konuldu. (Safiy Rasûlullah'ın taksim etmeden önce kendisine ayırdığı ganimettir.)

Rasûlullah (s.a.v.) Hayber'den ayrılır ayrılmaz Safiyye âdetinden temizlendi. Rasûlullah onu devesinin gerisine bindirdi. Hayber'den altı mil kadar uzaklaşınca Safiyye'yle gerdeğe girmek istedi ama Safiyye kabul etmedi. Onun bu davranışına kızdı. Hayber'den daha uzakta Sahba denilen yere geldiğinde mola verdi. Ümmü Suleym (Rasûlullah'ın hizmetçisi Enes İbn Malik'in annesi) Safiyye'nin saçlarını tarayıp süsledi... Rasûlullah ona:

— Senin benim eşim olmaya gönlün var mı? dedi.

Safiyye Bint Huyeyy İbn Ahtab şu cevabı verdi:

— Allah'ın Rasûlü! Ben seninle evlenmeyi müşrikken de istiyordum. Allah bana müslüman olma imkanını verdikten sonra nasıl istemem?

Rasûlullah (s.a.v.) onu âzâd etti ve onunla evlendi. Âzâd edilmesi onun mehri olmuştu. Daha sonra Rasûlullah ona:

— İlk defa gerdeğe girmekten kaçınmana sebep neydi? dedi.

Safiyye şöyle cevap verdi:

— Eski kocam Kinâne b. er-Rebî ile gerdeğe girdiğim gece, rüyamda kucağıma bir ay'ın indiğini gördüm. Uyanınca rüyamı Kinane'ye anlattım öfkelenerek: "Bu sadece senin Hicaz hükümdarı

Muhammed'i arzuladığını gösterir" dedi ve yüzüme öyle bir tokat vurdu ki, işte tokadın morarttığı yer gözümde hâlâ duruyor."

Rasûlullah (s.a.v.) gözündeki morluğa baktı ve duyduğu bu olaya çok sevindi.

Safiyye şöyle devam etti: "İlk defa gerdeğe girmekten kaçınmama sebep ise, yahudilere yakın olmamız sebebiyle sana bir kötülük yapmalarından korktum."

Bu cevap onun Rasûlullah yanındaki itibarını artırdı.

Bu cevap üzerine Rasûlullah'ın (s.a.v.) içindeki şüphe dağıldı ve mübarek yüzü hoşnutluk tebessümüyle aydınlandı.

Safiyye, yahudi olan ailesinin, kitablarından öğrendikleri, gelecek peygamberle ilgili anlattıkları hatıralara döndü. Onlar, Rasûlullah (s.a.v.) Medine'ye hicret edince, vazifelendirilmesinin yaklaştığını müjdeledikleri peygambere karşı kin ve düşmanlık beslemeye başladılar.

O şöyle anlatıyordu:

"Ben babamın da, amcam Ebu Yasir'in de en sevgili çocuğuydum. Onlarla karşılaştığımda bütün çocuklarından önce benimle ilgilenirdi. Rasûlullah (s.a.v.) Medine'ye geldikten sonra bunları bir düşüncedir aldı. Onların eve dönüşleri güneşin batmış da karanlık çökmüş gibi bir hava getirdi. Eve gelirken sanki düşüverecekmiş gibi sarsak bir şekilde geldiler. Her zaman yaptığım gibi onları neş'elendirmeye çalıştım, ama üzüntülerinin çokluğundan ikisi de benim yüzüme bile bakmadılar. Amcam Ebu Yasir'in şöyle sorduğunu işittim:

— O, malum kişi midir?

Babam cevap verdi:

— Evet! Vallahi O'dur.

— Onu tanıyor ve gerçekliğine inanıyor musun?

— Evet!

— Ona karşı içinde ne duyuyorsun?

— Vallahi yaşadığım sürece ona karşı düşmanlık duyacağım.

*

Rasûlullah'ın (s.a.v.) Safiyye ile gerdeğe girdiği çadırın dışında, Ensar'dan birisi yani Ebu Eyyub Halid b. Zeyd sabaha kadar nöbet tuttu. Elinde yalın kılıç, Rasûlullah'ın (s.a.v.) ise bundan haberi yoktu. Çadırın etrafında döndü durdu.

Sabah olunca Rasûlullah (s.a.v.) onun bu hareketini öğrenip sordu:

— "Sana ne oluyor, ne yapıyorsun, Ebu Eyyub?"

— "Allah'ın Rasûlü! Bu kadın yüzünden sana bir zarar gelmesinden korktum. Onun babasını, kocasını ve kavmini öldürdün. O küfür dönemine yakındır ve yeni müslüman olmuştur. Ondan sana bir kötülük gelmesinden korktum" cevabını verdi...

Rivayete göre Fahri Kâinat onun hakkında:

"Allah'ım, beni korumak için gecesini uykusuz geçiren Ebu Eyyub'u koru" veya iki defa "Ebu Eyyub, Allah sana merhamet etsin" diye dua etmiştir.

*

Safiyye Bint Huyeyy, Hayber'den gelince Harise b. en-Nu'man'ın evine indirildi. Ensar kadınları, geldiğini duyunca güzelliğini görmek için ona koştular. Âişe Bint Ebu Bekr araştırma yapmak üzere geldi. O dışarı çıkınca Peygamber (s.a.v.) de onun peşinden çıktı ve:

— Âişe! Nasıl buldun? diye sordu.

Âişe:

— Bir yahudi kadını buldum, dedi.

Rasûlullah onun kıskançlığını biliyordu.

Ona şu cevabı verdi:

— Böyle söyleme, çünkü o müslüman olup İslâm'a iyice sarıldı.

*

Safiyye Bint Huyeyy, yumuşak huylu, akıllı ve faziletli birisiydi. Bir gün Peygamber (s.a.v.) onun yanına girdi ve onun ağladığını gördü. Ona şöyle dedi:

— Niçin ağlıyorsun?

Safiyye Bint Huyeyy:

— Duydum ki Âişe ve Hafsa bana dil uzatıyorlarmış. Onlar: "Biz Safiyye'den daha hayırlıyız. Biz Rasûlullah'ın (s.a.v.) amcasının kızları ve onun eşleriyiz diyorlarmış" dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Onlara şöyle deseydin ya: Siz ikiniz benden nasıl daha hayırlı olabilirsiniz. Benim babam Harun, amcam Musa ve kocam Muhammed'dir, buyurdu.

*

Rasûlullah'ın (s.a.v.) bu tesellisi Safiyye'nin yüreğindeki ızdırap ateşini serinlettiği gibi, Allah'ın Rasûlü'nün kendisi için yegane sığınak olduğunu da iyice idrak etti.

*

Safiyye bint Huyeyy yemek yapardı. Peygamber'e (s.a.v.) içinde yemek bulunan bir kap hediye etti. Rasûlullah kabın içine elini uzatarak eşlerine vermeye başladı. Bu arada Safiyye'den bahsediyordu. Âişe kendine hakim olamayarak kabı aldı ve kırdı. Safiyye'nin aleyhinde konuşup şöyle dedi:

— Yahudi kızının adını ağzına almaktan çekinmiyor musun?

Safiyye de Ebu Bekr'in aleyhinde konuştu. Rasûlullah (s.a.v.) bunu duydu ve şöyle dedi:

— Safiyye! Ebu Bekr'e dil uzatma.

Safiyye bir günah işlediği hissine kapılarak Âişe'nin odasından ayrıldı.

*

Rasûlullah (s.a.v.) mescidde itikafa girmişti. Safiyye Bint Huyeyy konuşmak için onun yanına gitti. Mescide geldiğinde Rasûlullah'la konuşmaya başladı. Daha sonra Rasûlullah onu odasına götürmek için yanına geldi. Karşılarına Ensar'lı iki kişi geldi. Onlar Rasûlullah'ı görünce geri döndüler. Peygamber (s.a.v.) onlara seslenip:

— Gelin bu yanımdaki Safiyye'dir, dedi.

Onlar:

— Neûzü billah (Allah'a sığınırız) sübhanellah.

Peygamber (s.a.v.):

— Şeytan Ademoğlunun damarında akan kan gibidir. Ona şüphe verebilir.

*

Rasûlullah (s.a.v.) veda haccı için yola çıktığında hanımları da onunla birlikteydiler. Yolda giderlerken Safiyye'nin devesi çöküp kalkmadı. Safiyye ağladı. Rasûlullah meseleyi öğrenince geldi ve eliyle Safiyye'nin gözyaşlarını silmeye başladı. Ağlamamasını söylediği halde Safiyye daha çok ağladı. Rasûlullah kafileyi durdurup mola verdi. İstirahat sırasında Rasûlullah Zeyneb Bint Cahş'a şöyle dedi:

— Zeyneb! Safiyye'nin devesi sakatlandı ona bir deve versene?

Zeyneb Bint Cahş:

— Ben mi bu yahudiye deve vereceğim? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) Zilhicce ve Muharrem'de iki ay veya üç ay Zeyneb'in yanına gelmeyerek onu yatağında yalnız bıraktı.

Zeyneb Bint Cahş:

"Nihayet ondan ümidimi kesmiştim" der.

Rabîulevvel ayı gelince Rasûlullah (s.a.v.) onun yanına girdi. Zeyneb onun gölgesini görünce: "Bu bir adamın gölgesi. Rasûlullah (s.a.v.) benim yanıma gelmez" diye düşündü.

Zeyneb Rasûlullah'ı görünce:

— Allah'ın Rasûlü! Ne yapayım? dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Falan cariye sana aittir. (Zeyneb Bint Cahş'a ait Peygamberden (s.a.v.) gizlediği bir cariye vardı).

Zeyneb Bint Cahş:

— Onu âzâd ettim, dedi.

Bunun üzerine Rasûlullah'ın (s.a.v.) ona olan kızgınlığı geçti.

*

Rasûlullah'ın hanımları, ölmeden önceki hastalığı esnasında toplandılar. Safiyye:

— Allah'ın Rasûlü! Vallahi, sana gelen bu sıkıntının bana gelmesini isterdim, dedi.

Öbür hanımlar birbirlerine kaş göz işareti yaptılar. Rasûlullah (s.a.v.) onlara:

— Ağızlarınızı yıkayın, dedi.

Peygamber'in (s.a.v.) hanımları:

— Niçin yıkayalım? dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Safiyye'yi kaş ve gözlerinizle çekiştirmenizden dolayı. Vallahi, o samimîdir.

*

Rasûlullah (s.a.v.) yüce Allah'a kavuşunca bir grup Safiyye'nin odasına girip Allah'ı zikrettiler, Kur'an okudular ve secde yaptılar. Safiyye perdenin arkasından onlara seslendi:

— Böyle secde etmek ve Kur'an okumak varken ağlamak niyedir?

*

Hz. Ömer zamanında, Safiyye Bint Huyeyy'in cariyesi Ömer'e gelip şöyle dedi:

— Safiyye cumartesi gününü seviyor ve yahudilerle ilişkisini sürdürüyor.

Hz. Ömer ona bir adam göndererek bu meseleyi sordurdu. O da:

— Cumartesi gününü soruyorsun, Allah onun yerine bana cuma gününü verdiğinden beri o günü sevmiyorum. Yahudiler hakkında

soruna gelince, onların arasında benim akrabalarım var. Öyle olunca ben de akrabalarımla ilişkimi sürdürüyorum, cevabını verdi.

Daha sonra cariyeye: "Niçin böyle yaptın?" dedi.

Cariye de:

— Şeytana uydum, dedi.

Safiyye:

— Git, sen artık hürsün, dedi.

*

Asiler Hz. Osman'ın evini kuşatınca müminlerin annesi Safiyye kendi eviyle Osman'ın evi arasında bir geçit (gizli yol) meydana getirdi. Kuşatma belâsı sırasında ona yemek ve su taşıyordu.

*

Safiyye şöyle derdi:

"Rasûlullah'ın huzuruna geldiğim gün daha onyedi yaşına ulaşmamıştım."

*

Safiyye Bint Huyeyy, Muaviye'nin halifeliği döneminde, hicrî elli iki yılında vefat etmiştir.

Baki'de, Rasûlullah'ın öbür hanımlarının yanına defnedilmiştir.

ÜMMÜ HABÎBE RAMLE BİNT EBÎ SÜFYAN (r.a.)

Ebû Süfyan'ın (Ümmü Habibe) künyeli kızı Ramle (r.a.)

Sonra Ebu Süfyan yola çıktı. Medine'ye geldi ve kızı Ümmü Habibe'nin evine girdi. Rasûlullah'ın (s.a.v.) minderinin üstüne oturmak isteyince Ümmü Habîbe minderi onun altından çekiverdi.

Ebu Süfyan:

"Kızım, anlayamadım, bu minderi benden mi sakındın, yoksa beni minderden mi?" diye sordu.

Ümmü Habibe:

"Bu Allah Rasûlü'nün minderidir. Sen ise müşrik bir adamsın. Senin onun üzerine oturmanı istemedim" cevabını verdi.

Mekke'nin reisi ve müşriklerin başkanı Ebu Süfyan'ın kızı Ramle, mü'minlerin annesi Hz. Zeyneb'in kardeşi ve Rasûlullah'ın (s.a.v.) amcazadesi Ubeydullah b. Cahş'ın zevcesi idi. Ubeydullah müslüman olunca Ramle de onunla beraber müslüman olmuştu. Babası Ebu Süfyan ise küfründe berdevamdı.

Ramle babasının işkence etmesinden korktuğu için kocası Ubeydullah'la beraber Habeşistan'a giden ikinci hicret kafilesine katılmıştı. Bu esnada da kendisi hâmile idi. Babasını Mekke'de kin ve gayzından cinnet getirecek vaziyette bırakmıştı. Zira o kızının müslüman olmasını hazmedecek bir adam değildi.

Habeşistan'a varınca kızı Habîbe Bint Ubeydullah'ı dünyaya getirdi. Bundan sonra da bu kızına nisbetle Ümmü Habîbe künyesiyle anılmaya başlandı.

Vatan özleminin kalbinde sancılandığı, aile halkının, akraba ve dostların hasretini, kocasının varlığıyla teskin etmeye çalıştığı gecelerden birinde korkunç bir rüya ile uykusundan uyandı. Rüyasında kocası Ubeydullah'ı çirkin bir surette görmüştü. Hemen o sabah Ubeydullah, uğruna yurdunu terkedip bu diyarlara hicret etmesine sebep olan müslümanlığı bırakmış, Habeşlilerin dini olan Hıristiyanlığa girmişti.

Bununla da kalmamış, karısının da bu şekilde din değiştirmesi için baskı yapmış, ama Ümmü Habîbe Ramle (r.a.) buna karşı koyarak müslümanlığını korumuştu.

Ebu Süfyan'ın kızı kederinden ölecek derecelere gelmişti.

Ubeydullah böyle yapacaktı da, niçin hicret etmişti. İşkencelere, eziyetlere, saldırılara, hele hele gurbetin acılarına, ana-babayı tanımayıp terketmeye ne gerek kalıyordu. Ramle'nin bütün bu sıkıntıları göğüslemeye, babasından ve kavminden çeşitli tariz ve eziyetleri görmeye razı olduğu şeylere karşılık Ubeydullah, tutmuş dinini değiştirmişti.

Ubeydullah, babalarının dini üzere dursa kavim ve kabilesiyle beraber atalarının dinini savunsa daha şerefli bir iş yapmış olmaz mıydı?

Tut, bütün bunları inkar et, din olarak İslâm'ı kabul et, bunun için bir de Habeşistan'a hicret et. Sonra bu dini bırakıp yabancı insanların, yabancı dinini tercih et. Hem de hiç bir baskıya maruz kalmadan, kendiliğinden, kolaylıkla... Elbise değiştirir gibi... Ne utanmazlıktı bu!..

İşte küçücük Habibe... Böyle dininden dönen bir babanın kızı olmak için suçu ne yavrucağın? Yabancı bir diyarda dünyaya gelmek, dağınık bir ailenin çocuğu olmak için ne gibi bir günahı vardı? Hele ailesinin çeşitli dinlere dağılması talihsizliğine uğraması: Babası hıristiyan, annesi müslüman, dedesi İslâm düşmanı bir müşrik...

Ramle, kendisinin kocası, çocuğunun babası olan adamın yaptığı bu hareketin utanç vericiliğinden etkilenerek insan içine çıkamaz oldu.

Gurbet sancısına ek olarak yavrusunu bağrına basıp, kapısını kapatıp evine çekildi. Hicret ettiği bu yabancı yerde kimseyle karşılaşmak istemiyordu. Ana yurduna da dönemezdi. Orada inanıp tasdik ettiği peygambere karşı babası savaş ilan etmiş durumdaydı.

Ebu Süfyan b. Harb; Kureyş'ten birinin otoritesine karşı çıkabileceğini hatırından geçirmemişti. Çünkü o, Mekke'nin efendisi ve itaat edilmesi gereken lideriydi.

Ancak Ümmü Habibe künyeli kızı Ramle bu liderliği yıkmıştı. O babasının tanrılarını inkar etmiş, kendisi ve kocası Ubeydullah b. Cahş'la birlikte tek ve ortağı olmayan Allah'a iman etmiş, elçisi Muhammed b. Abdullah'ın peygamberliğini tasdik etmişti.

Ebu Süfyan elindeki bütün güç ve kuvvetiyle, kızıyla kocasını, kendisinin ve atalarının dinine çevirmeye uğraşmış ama başaramamıştı.

Ramle'nin müslüman olması sebebiyle Ebu Süfyan kederlere boğulmuştu. Kızına istediğini yaptıramadıktan ve Muhammed'e uymasına engel olamadıktan sonra, Kureyş'e hangi yüzle bakacağını bilemiyordu.

Kureyş, Ebu Süfyan'ın Ramle'ye ve kocasına karşı kızgın olduğunu anlayınca, bundan cesaret alıp onları sıkıştırmaya ve işkence etmeye başladılar. Artık onlar, Mekke'de yaşamaya tahammül edemez hale gelmişlerdi.

Rasûlullah (s.a.v.); müslümanların Habeşistan'a hicret etmelerine izin verdiğinde, Ebu Süfyan'ın kızı Ramle, kocası Ubeydullah b. Cahş ve karnındaki kızı Habibe; dinleri için Allah'a hicret edenler, imanları için Necaşi'nin memleketine kaçanlar kafilesi içindeydiler.

Ümmü Habibe'nin kalbinde Allah'ın Rasûlüne, ailesine, Ümmü'l-Kura'ya (Mekke'ye) Beyt-i Haram'a (Kâbe'ye) özlem ve hasret; gözlerinde yaşlar ve kalbinin derinliklerinde üzüntü ve tasalar var. Yıllardan beri o, üzüntü ve acıya boğulmuş durumda. Ah, o şimdi Medine'de olsaydı! Teyzesinin oğlu Osman b. Affan ve hanımı, Rasûlullah'ın (s.a.v.) kızı Rukiyye gitmeyip kalsalardı. Ama ne yazık ki onlar Medine'ye dönmüşlerdi. Onlar ziyarete gelirler, Mekke'deki günlerini anarlardı. O ikisinin konuşmaları onun gurbet acılarını ve yalnızlık işkencesini hafifletirdi. Köklü ve derin imanı, onu kelime-i şehadeti getirip Aziz ve Celil olan Allah'ın kendisini doğru yoluna eriştirdiğinden beri başına gelen her türlü belâya tahammül eder hale getirmişti. O her şeye Allah rızası için dayanıyordu.

Ca'fer b. Ebi Talib'in hanımı Esma Bint Umeys ona gelip:

— Sabret Ümmü Habibe! Sen çok iyi dayandın. "Yalnız sabredenlere, ecirleri sonsuz olarak ödenecektir" [1] diyordu.

Ümmü Habibe:

— Allah'a hamdolsun! Şüphesiz bu, Allah'ın sabredenleri tanıması için bir çeşit imtihandır, dedi.

Esma Bint Umeys de şöyle dedi:

— "Allah'ın doğru yola eriştirdiği kimse hak yoldadır. Kimi de saptırırsa artık onu doğru yola götürecek bir rehber bulamazsın."

Ümmü Habibe evinin kapısına yakın bir yerde oturdu. Sabahleyin anlaşılmaz bir düşünceye kapılmıştı. Osman b. Affan'la hanımı Rukiyye'nin Habeşistan'dan döndüklerini öğrenince Mekke tacirlerinin efendisi olan babası ne yapmıştı. Kızı Ümmü Habibe'yi sorup soruşturmuş muydu? Yoksa içi kin ve öfke mi kusmuştu?

O, Ümmü Habibe'nin kardeşi Muaviye'yi kendisine getirmesi için Necaşi'ye göndermiş miydi. Yoksa Ebu Süfyan b. Harb bizzat kendisi mi gelmeye karar vermişti? Ubeydullah b. Cahş'ın İslâm'dan çıkıp tekrar hıristiyan olduğunu duyunca ne demişti?

Günler geçmiş, yıllar devrilmişti. O, hâlâ Habeşistan'da, elinde kor tutan kimse gibi hak dinini tutuyordu. Onun Allah'tan ve O'nun kitabından başka dostu yoktu. O, uzleti tercih etmiş, semaya çekilmek için, dünyaya çeken şeyleri kalbinden çekip atmıştı.

Kureyş'in Amr b. el-As'la Abdullah b. Ebi Rabîa'yı gönderdikleri günü hatırladı. Onlar bütün patriklere hediye verip Necaşî'nin huzuruna girmişlerdi. Ona da hediyeler vermişlerdi. Necaşî onların hediyelerini kabul etmiş. Daha sonra onlar şöyle konuşmuşlardı:

— Ey hükümdar! Biz sana bir meseleyi sormaya geldik. Bizim kötü çocuklarımızdan bazıları senin memleketine sığınmışlar. Onlar bizim dinimizden ayrıldılar ama sizin dininize de girmediler. Onlar ne bizim, ne de sizin tanıdığınız yeni bir din icat ettiler. Kavmimizin eşrafından olan babaları, amcaları ve akrabaları, onları senden, geri göndermeni istemek için bizi gönderdiler. Onlar bu çocukların icat ettikleri dini ve ortaya çıkardıkları fitneyi daha iyi bilirler.

Patrikler de:

---

1 Kur'an-ı Kerim, Zümer Sûresi: 10.

— Hükümdarımız! Bunlar doğru söylüyorlar. Kendi kavimleri onları ve uydurdukları şeyi bizden daha iyi bilirler... Onları teslim etmeni rica ediyoruz. Bu adamlar, onları memleketlerine ve kavimlerine geri götürsünler, demişlerdi.

Fakat Necaşî öfkeyle:

— Hayır, onları bu iki adama teslim etmem. Hayır, buraya gelenler (hicret edenler), bana sığınarak memleketimde oturan ve beni başkalarına tercih eden kimselerdir. Onları çağırıp bu iki adamın onlar hakkında söylediklerini kendilerine sormadıkça, onları teslim etmiyeceğim. Eğer onlar bu iki adamın söylediği gibiyse, onları teslim eder ve kendi kavimlerine iade ederim. Eğer öyle değillerse onları kavimlerinden korur ve himayemde bulundukları sürece onları güzelce himaye ederim, demişti.

Necaşî, Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabına toplanmaları için haber göndermişti. Onlar da toplanıp şöyle demişlerdi: "Hükümdara gittiğimizde ne diyelim? Bildiğimiz ne varsa ve Peygamberimizin (s.a.v.) bize getirdiklerini söyleyelim" demişlerdi.

Ca'fer b. Ebi Talib'le Mus'ab b. Umeyr, Necaşî'nin huzuruna çıkmışlardı. Necaşî patriklerini de çağırmıştı. Onlar kitaplarını önlerine açmışlardı.

Necaşî:

— Bu yeni din nedir böyle? O yüzden kavminizin dininden ayrıldınız ama ne benim dinime girdiniz, ne de başka milletlerin? diye sormuştu.

Ca'fer şu cevabı vermişti:

— Ey hükümdar! Biz cahiliyet içinde yaşayan bir millettik, putlara tapar, ölü eti yerdik. Kötülükleri yapar, akrabalardan ilgiyi keser, komşuluğu kötü görürdük. Güçlü olanımız zayıf olanımızı ezerdi. Allah bize içimizden; soyunu, doğruluğunu, dürüstlüğünü ve namusluluğunu tanıdığımız bir peygamber gönderinceye kadar bu hal üzere kaldık. O bizi tek olan Allah'a inanmaya ve tapmaya, atalarımız gibi taptığımız taş ve putlardan vazgeçmeye davet etti. Yine bize sözün doğrusunu söylemeyi, emaneti yerine getirmeyi, akrabalara ilgi göstermeyi, güzel komşuluğu, haram şeylerden uzak durmayı ve kan dökmekten sakınmayı emretti. Bizi kötülüklerden menetti, bize yalan söylemeyi ve yetim malı yemeyi, namuslu kadınlara iftira etmeyi yasakladı. Bize tek ve ortağı olmayan Allah'a ibadet etmeyi, namaz kıl-

mayı, zekat vermeyi ve oruç tutmayı emretti. Biz bu peygamberi tasdik ettik ve onun peygamberliğine inandık. Onun Allah'tan getirdiklerine uyup gösterdiği yolda yürüdük. Biz tek olan Allah'a tapar hale geldik. Ona hiçbir şeyi ortak koşmadık. Onun bize haram olarak bildirdiğini de haram bildik. Bize helâl olarak tanıttığını helâl tanıdık. Ancak kavmimiz bize saldırıp dinimizden döndürmek, Allah Teâlâ'ya taptıktan sonra tekrar putlara taptırmak için bize en ağır işkence ve zulümleri yaptılar. Onlar bize kahredip zulmedince, bizi dayanamaz hale getirince, bizimle dinimiz arasına girilince, senin himayene girmeyi ve senin yurdunda ikamet etmeyi istedik. Seni başkalarına tercih ettik ve senin memleketinde zulme uğramamayı ümit ettik, ey hükümdar.

Necaşî:

— Peygamberinizin Allah'tan getirdiklerinden ezberinizde tuttuğunuz birşeyler var mı? demişti.

Ca'fer:

— Evet var, diye cevap vermişti.

Necaşî:

— Öyleyse onu bana oku, demişti.

Ca'fer şu ayetleri okumuştu:

— "Bismillahirrahmanirrahim. Elif, Lâm, Mim. Andolsun, biz kendilerinden öncekileri de denemişken, insanlar, "inandık" deyince, denenmeden bırakılacaklarını mı sanırlar? Allah, elbette doğruları ortaya koyacak ve elbette yalancıları da ortaya çıkaracaktır. Yoksa, kötülük yapanlar bizden kaçabileceklerini mi sanırlar? Ne kötü hüküm veriyorlar! Allah'la karşılaşmayı uman bilsin ki, Allah'ın bunun için belirttiği vakit gelecektir. O, işitir ve bilir. Hak uğrunda cihat eden ancak kendisi için cihat etmiş olur. Doğrusu Allah, âlemlerden müstağnîdir. İnanıp yararlı iş yapanların kötülüklerini, andolsun ki, örteriz; onları, yaptıklarından daha güzeli ile mükâfatlandırırız. Biz, insana, ana ve babasına karşı iyi davranmasını tavsiye etmişizdir. Eğer ana-baba, seni bir şeyi körü körüne bana ortak koşman için zorlarlarsa; o zaman onlara itaat etme. Dönüşünüz banadır. Yaptıklarınızı size bildiririm. İnanıp yararlı iş yapanları, mutlaka iyilerin arasına koyarız." [1]

Necaşî:

1 Kur'an-ı Kerim, Ankebut Sûresi: 1-9.

— Bu güzel sözden biraz daha okusana, demişti.

Bunun üzerine Ca'fer şunları okumuştu:

— "Bismillahirrahmanirrahim. Elif, Lâm, Mim, Rumlar en yakın bir yerde yenildiler; onlar bu yenilgilerinden sonra üç ilâ dokuz yıl arasında galip geleceklerdir. İş, eninde sonunda Allah'a aittir. İşte o gün, inananlar, istediğine yardım eden Allah'ın yardımına sevineceklerdir. O güçlüdür merhametlidir. Bu, Allah'ın va'didir; Allah verdiği sözden caymaz, fakat insanların çoğu bilmezler. Onlar, dünya hayatının görülen kısmını bilirler, onlar ahiretten habersizdirler. Kendi kendilerine, Allah'ın gökleri, yeri ve ikisinin arasında bulunanları gerçek olarak ve belirli bir süre için yarattığını düşünmezler mi? Doğrusu insanların çoğu, Rablerine kavuşacaklarını inkâr ederler." [1]

Necaşî'nin gözünden yaşlar boşanıp:

— Vallahi, bu okuduklarınla İsa'nın getirdikleri aynı lambadan çıkıyor, demişti.

Patrikler de:

— Bu sözler, efendimiz İsa'nın sözlerinin çıktığı kaynaktan çıkıyor, demişlerdi.

Abdullah b. Ebi Rabia, Amr b. el-As'a:

— Duydun mu? demişti.

Amr alçak sesle:

— Lât'a yemin olsun, şimdi ona, onların köklerini kazıyacağı bir söz söyliyeceğim, demişti.

Abdullah:

— Bunu yapma. Her ne kadar bunlar bize karşı gelmişlerse de, bizim akrabalarımızdır, demişti.

Amr, Necaşi'nin önüne atılıp:

— Ey hükümdar! Onlar, Meryem oğlu İsa hakkında büyük bir söz söylüyorlar, demişti.

Necaşi öfkeyle:

— Ne diyorlar? diye sormuş.

---

1 Kur'an-ı Kerim, Rum Sûresi: 1-8.

Amr b. el-As:

— Onlar: İsa'nın bir kul olduğunu söylüyorlar ve annesine sövüyorlar.

Necaşî, Cafer'le Mus'ab'a dönüp:

— Ey Muhammed'in ashabı! Meryem oğlu İsa hakkında ne diyorsunuz? diye sormuştu.

Ca'fer şu cevabı vermişti.

— Biz onun hakkında Peygamberimizin bize getirdiğini söylüyoruz. O, Allah'ın kulu ve elçisidir. Namuslu ve Azra (bekâr) Meryem'e attığı kelimesidir.

Mus'ab b. Umeyr şu ayetleri okumuştu:

— "Kitap'ta Meryem'i de an. O, ailesinden ayrılarak, doğu yönünde bir yere çekilmişti. Sonra insanlardan gizlenmek için bir perde germişti. Cebrail'i göndermiştik de ona tam bir insan olarak görünmüştü. Meryem: Eğer Allah'tan sakınan bir kimseysen senden Rahman'a sığınırım dedi. Cebrail: Ben temiz bir oğlan bağışlamak için, Rabbinin sana gönderdiği elçiden başkası değilim, dedi. Meryem: Bana bir insan temas etmemişken, ben kötü kadın da olmadığım halde, nasıl oğlum olabilir? dedi. Cebrail: Bu böyledir, çünkü Rabbin, bu bana kolaydır, onu insanlar için bir mucize ve katımızdan da bir rahmet kılacağız; hem bu önceden kararlaştırılmış bir iştir, diyor dedi." [1]

Necaşî eliyle yere vurdu ve yerden bir çöp alıp şöyle demişti:

— Vallahi, Meryem oğlu İsa senin söylediğinden şu çöp kadar farklı değildir.

Necaşî'nin etrafındaki patrikler duyduklarından memnun olmadıkları için homurdanmışlar:

Necaşi onlara:

— Homurdansanız da... demişti.

Daha sonra Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabına:

— Gidiniz. Siz benim topraklarımda emniyettesiniz. Kim size dil uzatırsa, zarardadır. Sizden birinize kötülük etmem karşılığında bana altından bir dağ verilmesini istemem, demişti.

Arkasından Amr b. el-As ve Abdullah b. Ebi Rabia'ya doğru işaret edip patriklerine şöyle demişti:

— Bunlara hediyelerini geri verin, benim onlara ihtiyacım yok. Vallahi, Allah beni saltanatıma döndürdüğünde benden rüşvet almadı ki, ben de o konuda rüşvet alayım, benim işimde insanlara itaat etmedi ki, onun işinde ben insanlara itaat edeyim.

*

Ümmü Habibe sırtını evinin kapısına dayadı... Geçmişteki hatıraları tekrar aklına geldi...

Ubeydullah b. Cahş'la evlendiği günü, onun babasının kendi babasına geldiği günü hatırladı. Ubeydullah'ın babası:

— Ey kavminin efendisi! Harb b. Umeyye'lerden kızın Ramle'yi Beni Esed ve Beni Haşim'den oğlum Ubeydullah b. Cahş'a istiyorum, dedi.

Ve evlendiler. Mekke'de dillere destan olan güzel bir düğün oldu. Ondan sonra sadece Muhammed b. Abdillah'a gökten melek inmesi olayı geçti. Ebu'l-Hakem b. Hişam, Nadr b. el-Haris, Umeyye b. Halef, Ukbe b. Ebi Muayt, Ebu Süfyan b. Harb gibi Kureyş eşrafı harekete geçip şöyle dediler:

— Allah bir insanı elçi olarak göndermekten daha yücedir. Allah bu yoksul yetimden başkasını bulamadı mı?

Ebu Bekr, Zeyd b. Harise, Ali b. Ebi Talib, Muhammed'in eşi Hz. Hadice, Muhammed'in dinine girdi. Zubeyr b. el-Avvam, Sa'd b. Ebi Vakkas ve Abbas b. Abdilmuttalib'in eşi Ümmü'l-Fazl onun davasına iman ettiler. Allah, Ümmü Habibe'nin göğsünü de İslâm'a açtı, onun kalbine de imanın nurlarını attı. Kocası Ubeydullah b. Cahş da Allah'ın dinine girdi. Ebu Süfyan kızının Muhammed'in dinine girdiğini öğrendiğinde neredeyse deliriyordu.

Öfkeyle ona gelip:

— Kızım! Duyduğum gerçek mi? dedi.

Ümmü Habibe:

— Ne duydun? diye cevap verdi.

Ebu Süfyan:

— Sen atalarının dinini terkedip başka bir dine girmişsin, dedi.

Ümmü Habibe de şöyle cevap verdi:

— Siz kendi elinizle yaptığınız put ve taşlara tapıp onlara secde ediyorsunuz.

Ebu Süfyan onun yüzüne bir tokat atarak şöyle dedi:

— Sen dilini tutsana... O'nun işi büyüyüp yayıldı. Ben şöyle diyordum: Çok sürmez onun ateşi de söner, daha önceki Zuheyr b. Ebi Sulma ve Nabiğatu'z-Zubyani gibi şairlerin başına gelenler onun da başına gelir... Ancak tehlike bizim kapılarımızı da çalar oldu.

Ümmü Habibe şu cevabı verdi:

— Vallahi, vücudumu parça parça etsen, Allah beni hidayete erdirdikten sonra küfre dönmem.

Babası boz deve gibi çıkıp gitti. Birkaç gün sonra tekrar gelip:

— Belki düşünüp taşınmışsındır, dedi.

Ümmü Habibe:

— Ölüm bana, Lât ve Uzza'ya tekrar tapmaktan daha iyidir, diye cevap verdi.

Ebu Süfyan da:

— Muhammed size, ölüp toprak ve kemikler haline geldiğinizde çıkarılacağınızı mı (diriltileceğinizi mi) vadediyor? dedi.

Ümmü Habibe:

— Evet... "Kabirlerin içi dışa çıktığı zaman, insanoğlu, ne yaptığını ve ne yapmadığını görür." [1]

Ebu Süfyan alay ederek:

— Size vadedilen şey imkansız, imkansız, dedi.

Ümmü Habibe:

— "Allah'ın verdiği nimeti nankörlükle karşılayanları ve milletlerini helak olacakları yere yaslanacakları cehenneme götürenleri görmüyor musun? Ne kötü bir duraktır" [2] ayetini okudu.

Ebu Süfyan:

— Kızım! Ben seni biliyorum, dedi.

Ümmü Habibe de:

1 Kur'an-ı Kerim, İnfitar Sûresi: 4-5.
2 Kur'an-ı Kerim, İbrahim Sûresi: 28-29.

— Aksine, Allah beni, seni ve bütün yaratıklarını daha iyi bilir diye cevap verdi.

Babası boş yere onu Allah'ın dininden vazgeçirmeye çalıştı. Hamza b. Abdilmuttalib ve Ömer İbnu'l-Hattab müslüman olduktan sonra işler başka bir yöne döndü. Hz. Ömer şöyle dedi:

— Ya Rasûlallah! Biz ölsek de, sağ kalsak da hak üzerinde değil miyiz?

Rahmet peygamberi:

— Evet, canım elinde olan Allah'a yemin ederim ki, siz ölseniz de, sağ kalsınız da hak üzerindesiniz, buyurdu.

Hz. Ömer:

— Peki niye gizleniyoruz? Seni hak dinle gönderen Allah'a yemin ederim ki, hiç çekinmeden, korkmadan oturup İslâm'ı açıklamadığım küfür meclisi kalmayacaktır. Seni hak din ile gönderene yemin olsun ki artık biz ortaya çıkacağız. Bugünden sonra Allah'a gizlice ibadet edilmeyecek, dedi.

Rasûlullah'ın ashabı, birisinde Hz. Hamza'nın, diğerinde Hz. Ömer'in bulunduğu iki saf halinde ortaya çıktılar. Hz. Ömer kılıcını sıyırıp:

— Lâ ilâhe illallah Muhammedun Rasûlullah diyerek bağırmaya başladı.

Nihayet müslümanlar mescide girdiler. Hz. Ömer yüksek sesle: "Küfrün başından olan kim kımıldarsa kılıcımla onun işini bitiririm" dedi.

Kureyş eşrafından hiç kimse kımıldamadı. Müslümanlar Mescid-i Haram'da rahat ve huzur içinde namaz kılmaya başladılar.

Kureyş'in efendileri toplanıp aralarında anlaştılar. Her kabile aralarındaki müslümanlara saldırıp onları hapsetmeye, dövmek ve aç susuz bırakmak suretiyle onlara işkence etmeye başladılar.

Rasûlullah'ın ashabı çeşitli ağır işkencelere sabredip dayandılar. Allah'ın Rasûlü'ne gittiler. Rasûlullah şöyle buyurdu.

— Kim, dini için bir yerden başka bir yere kaçarsa bir karışlık yer olsa da cennet ona vacib olur ve o kimse İbrahim Halîlullah'ın ve Peygamber'i Muhammed'in arkadaşı olur.

Onlar:

— Nereye kaçalım Allah'ın Rasûlü? dediler.

Rasûlullah:

— Yeryüzüne dağılın. Yüce Allah sizi biraraya getirecektir, buyurdu.

— Nereye gidelim? dediler.

Rasûlullah:

— Habeşistan'a gidin. Orada, yanında hiç kimseye zulmedilmeyen bir hükümdar var. Allah size bu meselede ferahlık verecektir.

Ubeydullah b. Cahş ve hanımı Ümmü Habibe diğer müslümanlarla birlikte Habeşistan'a hicret ettiler. Ramle (Ümmü Habibe) hamileydi. Oraya yerleşince bir kız çocuğu dünyaya getirdi. Ubeydullah: "Adını Habibe" koyalım, dedi.

*

Ümmü Habibe ayağa kalkıp abdest aldı. Namaz kılmaya başladı. Secdeden hemen kalkmadı. Dudakları kapalı olsa da uzun uzun dua etti. Namazını bitirdiğinde kendinde bir rahatlık hissetti. Daha sonra hatıralarıyla başbaşa kaldı.

Bütün müslümanlar gönüllü ve sevinçli bir şekilde Allah'a ibadet ederken Ubeydullah b. Cahş öyle değildi. İslâm'a girmeden önce onun Hıristiyanlıkta bir geçmişi vardı. İlahların cisim halinde olduğu fikri ona, kendisine hiçbir şeyin benzemediği tek olan ilah fikrinden daha hoş geliyordu, kiliselerdeki bekletilmiş şaraplar onun gönlündeki sarhoş olma arzusunu uyandırıyordu.

Bir gece Ümmü Habibe korkunç bir rüya gördü. O kocasını domuz şeklinde görmüştü. Onun yüzünün değişmesinden korkmuş ve onu beğenmemişti. Nefesi kesilmiş bir halde ve ürpererek uykusundan uyandı. Şeytandan Allah'a sığındı. Sabah oluncaya kadar devamlı o rüyayı gördü. Korku ve endişeyle kocasına bakıyordu. Tam rüyasını ona anlatmaya niyet ettiği sırada o şöyle dedi:

— Ümmü Habibe! Ben bu dini inceledim. Hıristiyanlıktan daha iyi bir din olarak görmedim. Ben daha önce Hıristiyandım. Sonra Muhammed'in dinine girdim. Şimdi tekrar Hıristiyanlığa girdim.

Ümmü Habibe tehdit ifade eden bir sesle:

— Vallahi, senin için hayırlı olan şudur: "Doğrusu size Rabbinizden açık belgeler gelmiştir; kim görürse kendi lehine ve kim körlük ederse kendi aleyhinedir. Ben sizin bekçiniz değilim." (En'am Suresi, 104)

Ubeydullah onu dininden döndürmeye çalıştı. Ama o kabul etmedi. Şöyle dedi:

— Korkunç bir rüya gördüm. Ubeydullah! Seni domuz olarak gördüm. Sen cehennem ateşine atıldın. Uykumdan ürpererek uyandım. Allah'ı rab, İslâm'ı din ve Muhammed'i peygamber olarak seçen kimse nasıl ateşe atılır? Allah, kendisi ve Rasûlü için hicret eden herkese cenneti müjdelemiştir.

Ubeydullah alayla:

— Cennet ha, dedi.

Ubeydullah içki müptelası oldu. Artık birbirlerinden ayrıldılar. Ubeydullah b. Cahş müslümanlara uğrayıp şöyle diyordu:

— Biz doğru yoldayız. Siz doğru yolda değilsiniz.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabı da ona şöyle cevap veriyordu:

— Vallahi, asıl siz doğru yolda değilsiniz. Bizim doğru yolu aramaya ihtiyacımız yok. Sen dünya ve ahiretini kaybettin.

*

Ümmü Habibe ansızın kendini şu üç şey arasında buldu:

Ya devamlı hıristiyan olması için ısrar eden kocasının istediğini kabul edecekti. Böylece -Allah korusun- dininden dönecek, dünya belasına ve ahiret azabına uğrayacaktı.

Bu, eti demir taraklarla kemiğinden ayrılsa bile yapamayacağı bir şeydi.

Ya Mekke'deki babasının evine dönecekti. Bu da daima şirk kalesiydi. Çünkü orada dinine yenik olarak yaşayacak demekti.

Ya da tek başına, ailesiz yurtsuz ve yardımcısız Habeşistan'da kalacaktı.

O, içinde bulunduğu durumlardan üçüncü durumu tercih etti.

Allah (c.c.) ona bir ferahlık verinceye kadar Habeşistan'da kalmaya karar verdi.

Ümmü Habibe'nin beklemesi uzun sürmedi. Hıristiyan olduktan sonra az yaşayan kocasından iddeti [1] tamam olunca Allah (c.c.) ona ferahlık verdi...

Ümmü Habibe gündüzünü Kur'an okuyarak, gecesini namaz kılıp Rabbine yalvararak, dert ve tasalarını halini en iyi bilen kimse olan Allah'a arzederek geçirmek üzere evinde itikafa çekilmişti. Kocasının dinden dönmesi onu Allah'a ibadet ve ona yaklaşmaya çalışır hale getirdi. Bir gün uykuya daldığı esnada rüyada, birisinin ona gelip:

— Ey müminlerin annesi! dediğini gördü.

Korktu ve bu gizli sesi düşünmeye başladı. O ancak Rasûlullah'la (s.a.v.) evlenirse müminlerin annesi olabilirdi. Tekrar kendisine sordu: Acaba, Ubeydullah b. Cahş'la ilgili rüyası gerçekleştiği gibi bu rüyası da mı gerçekleşecekti? Peki ne zaman? O, Rasûlullah'a olan sevgisinin aile ve akrabalarına olan sevgisinden üstün olduğunu topluluk içinde ilan ettikten sonra fitneden korktuğu için Habeşistan'a hicret etmişti. Eğer Mekke'ye dönse, Kubeys b. el-Velid, Ebu Kays b. el-Fakihe, Haris b. Zem'a, Ali b. Umeyye ve As b. Munebbih gibi kelime-i şehadeti getirdikten sonra tekrar Lât ve Uzza'ya tapmaya başlayan beş Kureyş gencinin babalarının yaptığı gibi, babası da ona dininden dönmesi için işkence edecekti.

Ümmü Habibe artık Yesrib'e (Medine'ye) dönemezdi. Kocası Ubeydullah'ın kızkardeşi Zeyneb Bint Cahş'a yük olarak nasıl yaşayabilirdi?

Allah'ın Benî Kureyza'yı perişan ettiğini ve onların Rasûlullah'ın hükmüne razı olduklarını öğrenince üzüntü ve kaygıları biraz gitti.

Saadet ona, randevusu olmadığı halde, hüzünlü evinin üstünde yeşil zümrütten kanatlarını çırparak geldi...

Evinin kapısına vurulduğunu duydu:

— Kim o? dedi.

Bir kadın sesi geldi:

— Ben, efendim Necaşi'nin cariyesi Ebrehe.

---

1 İddet: Kadının, kocasının vefatından sonra veya boşandıktan sonra beklemesi gereken süre.

Kalbi sanki bir kuşun kanatlarına takıldı. Sabahtan beri aklına gelen anlaşılmaz düşünce gerçekleşti mi yoksa? Evet, işte o, babasının Necaşî'ye gelen adamı? Belki de Muaviye'ydi? Niçin onun elinden tutmak için, babası bizzat kendisi gelmiyordu? Gözlerinde kendi kendine konuşan hayalini gördü.

— "Ben seni çok iyi tanıdığımı sana söylemedim mi?"

— "İmanın tadını aldıktan sonra sırtımdan İslâm elbisesini asla çıkarmayacağım."

— "Başına gelenler yetmedi mi?"

— "Karşımda, Rabbimin emrine dayanmaktan başka çare yok."

Kapıyı açtı.

Ebrehe:

— "Hükümdar sana diyor ki: Allah'ın Rasûlü seni kendisine istemek üzere hükümdara mektup yazmış. Peygamber'in mektubunu Amr b. Umeyye ez-Zamri getirmiştir" dedi.

Ne demişti? Necaşî onu Rasûlullah'la evlendirecekti. Ebrehe gerçekten böyle mi söylemişti. Rüyada mıydı yoksa gerçek hayatta mıydı? Ama Amr b. Umeyye ez-Zamri'nin beraberinde Rasûlullah'ın mektubuyla gelmesi ne demekti? Yani bu bir rüya olamazdı. Yüzünü sevinç kapladı. Sevinç gözyaşlarının yüzünü ıslattığını hissetti. O, rahmet peygamberinin eşi olmaya tamah etmiyordu. Müminlerin annesi olma şerefi mukayesesi yapılamayan bir şerefti. Ailesinin yaptığı eziyetlere, Allah ve Rasûlü için Habeşistan'a hicretine ve kocası Ubeydullah b. Cahş'ın dünya ve ahiretini kaybetmesine karşı sabır ve tahammülüne mükâfat verilmesi böyle bir ikramla yapılıyordu. O Hz. Hadice, Hz. Âişe ve Hz. Sevde Bint Zem'a gibi müminlerin annesi olacaktı? Allah ona en iyi mükâfatı vermişti.

Duygularına hâkim olamayıp tehlil getirdi. (La ilahe illallah) dedi ve:

— "Allah sana da hayırlı olanı müjdelesin. Bu benim daha önce gördüğüm rüyanın tevilidir. Rabbim onu gerçekleştirdi dedi. (Yusuf Suresi, 100)

Ebrehe:

— Hükümdar, seni evlendirecek bir vekil tayin etmeni istiyor, dedi.

Ümmü Habibe:

— Halid b. Said'i vekil tayin ettim, dedi.

Daha sonra bileğindeki iki gümüş bileziği çıkarıp Ebrehe'ye verdi ve şöyle dedi:

— Bunlar, müjdenin karşılığı olarak senindir.

Ümmü Habîbe tekrar kendine sormaya başladı. Rasûlullah (s.a.v.) niçin onunla evlenmeye ve ona müminlerin annesi şerefi vermeye karar vermişti? Aslında o çok güzel değildi. Kırkını geçmişti. Onu bulunduğu mevkiden daha yüksek bir mevkiye mi çıkarmak istemişti? Rasûlullah (s.a.v.) iki iyilikten birini mi gerçekleştirmek istemişti? Kavminin efendisi ve düşmanlarının en saldırganı olan Ebu Süfyan'ın burnunu kırmak (gururunu kırmak) mı istemişti, yoksa onun taşlaşmış kalbini yumuşatıp da İslâm'ın nuruna açmak mı istemişti? Arap kabileleri ve aşiretleri içinde evlenen, oğullarını kavmin efendilerine damat yapan, kendisine liderlik ve otorite sağlaması için kızlarını soylulara ve mevkililere veren Ebu Süfyan, Lât ve Uzza'ya tapmaktan vazgeçer miydi? Rasûlullah'a uyanlardan olur muydu? Niçin olmasın? Allah Ömer b. el-Hattab ve Umeyr b. Vehb'i İslâm'a kavuşturmamış mıydı? Halbuki o ikisi; İslâm'a ve müslümanlara düşmanlıkta Kureyş erkeklerinin en şiddetlilerindendi. Daha sonra onlar, Allah'ın dininin güçlü ve sağlam iki kılıcı olmuşlardı.

Ümmü Habîbe, Ebrehe'yle birlikte Necaşi'nin sarayına gitti. Halid b. Said'e haber gönderildi. Amr b. Umeyye ez-Zamri, Ca'fer b. Ebi Talib ve Habeşistan'daki müslümanlar da geldiler. Necaşî ayağa kalkıp şu konuşmayı yaptı:

— Hamd, Melik, Kuddus, Selâm, Mü'min, Muheymin, Aziz ve Cebbar olan Allah'adır. Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehadet ederim. Şüphesiz o, Meryem oğlu İsa'nın müjdelediği kimsedir. Rasûlullah (s.a.v.), Ümmü Habîbe'yi kendisiyle evlendirmem için bana mektup yazdı. Ben de onun isteğini kabul ettim. Ben Ümmü Habîbe'ye dört yüz dinar mehir verdim.

Halid b. Said dinarları Ümmü Habibe'nin avucunun içine koyunca sevinçten nerdeyse uçacaktı. Ebrehe'ye:

— Elimde hiç param yokken sana iki bilezik vermiştim. Aziz ve Celil olan Allah bana bunu gönderdi, dedi.

Necaşi'nin cariyesi iki bileziği ona geri vererek şöyle dedi:

— Hükümdar bana çok bahşişte bulundu ve bana senden hiçbir şey almamamı emretti. Ey müminlerin annesi!

Halid b. Saîd ayağa kalkıp şu konuşmayı yaptı:

— Hamd Allah'adır. O'na hamdeder, O'ndan yardım dilerim. Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehadet ederim. Kafirler hoşlanmasa da dinini bütün dinlerden üstün kılmak üzere, peygamberini doğru yol ve hak dinle göndermiştir. Rasûlullah'ın isteğini kabul ettim ve onunla evlendirdim. Allah, Rasûlü'ne zevcesini mübarek kılsın.

Daha sonra toplantıdakiler kalkmak isteyince Necaşî şöyle dedi:

— Oturun. Evlendikleri zaman peygamberlerin yemek yedirmeleri sünnettir.

Müslümanlar yemeklerini yedikten sonra Ca'fer b. Ebi Talib, Ümmü Habîbe'ye:

— Yarın gemiye bineceğiz ve dostlara, Muhammed'e ve ashabına kavuşacağız, dedi.

Ümmü Habîbe gece boyunca uyumayıp verdiği nimetlere şükür olarak Allah için namaz kıldı.

*

Habeşistan'dan geri dönen kadın muhacirler arasında Ebu Süfyan'ın kızı Ümmü Habîbe de vardı. Evine alıp götürmesi için Rasûlullah'ı (s.a.v.) gözetliyordu.

Ümmü Habibe'nin Rasûlullah'ın (s.a.v.) evine girişi Medine halkını sevince garketti.

Dayısı Osman b. Affan büyük bir ziyafet hazırladı. Kurbanlar kesti, yemekler ikram etti.

Mekke'liler, Ümmü Habîbe'nin babası Ebu Süfyan'a kızının Allah'ın Rasûlü'yle evlendiği haberi verince: "Bu poğur devenin burnu kesilmez" demesi üzerine bu sözü tekrarlayarak uykusuz bir gece geçirdiler.

Ümmü Habîbe, zevciyle babası arasında savaşın sürüp gitmesinden ızdırap duyuyordu. Bu savaş kendisi için değerli olan şahısları

yiyip bitiriyordu. Öldürülenler babasının taraftarları, şehit olanlar zevcinin arkadaşları ve kendisinin mü'min evlatları idi.

Bir gün ona Kureyş'in Hudeybiye antlaşmasını bozduğu haberi geldi. Keskin zekasıyla anlıyor ve zevcinin ahlâkını biliyordu ki, Fahr-i Kâinat zulme karşı sessiz kalmaz, kendisine haksızlık edilmesinden veya yaptığı antlaşmanın bozulmasından hoşnutluk duymaz. Bu Rasûlullah'ın, içinde babası, kardeşleri, ailesi ve kabilesi halkının bulunduğu Mekke'yi mutlaka fethedeceğini ve putları müşriklerin başına yıkacağını gösterir.

Mekke'de de tehlikenin yaklaştığı hissedildi. Mekke'li kumandanlar kendisiyle yaptıkları antlaşmayı bozdukları Muhammed'in (s.a.v.) kendilerine karşı tutumunun ne olacağını görüşmek üzere toplandılar. Halbuki önceden onu da, ona tabi olan müslümanları da önemsememişlerdi. Bugün ise o tuttuğunu koparacak bir güce ve Arap diyarında büyük bir otoriteye sahip olduktan sonra küçümseyebilirler miydi?

Kureyş kumandanları, içlerinden birini, Muhammed'e (s.a.v.), antlaşmayı yenilemek ve süresini on sene daha uzatmak üzere bir elçi göndermeye karar verdiler. Ancak bu elçi kim olacaktı?

Bu elçi Ebu Süfyan b. Harb'ten başkası olamazdı.

Bu görüşte anlaştılar. Ebu Süfyan ise buna boyun eğmekten başka çare bulamadı. Ne mazeret bulacaktı ki bu görevi yapmamak için...? Düşmanlık ve savaş ateşini tutuşturan, bunun için gecelerini harcayan, bu ateşin yanıp durmasını sağlamak için Mekke'nin ciğerparelerini tutuşturucu olarak kullanan kendisiydi. Bugün o ateşin önüne geçmeli, can düşmanı Muhammed'e (s.a.v.) varmalı ve ondan sulh antlaşmasını yenilemesini istemeliydi.

Ebu Süfyan canı istemeyerek Medine'ye doğru hareket etti. Medine'ye varınca Allah'ın Rasûlü ile karşılaşmaktan korktu. Ama bu korkusu arasında da hasmının evinde kızının olduğunu hatırladı. Görevini yerine getirebilmesinde onun yardımını sağlayabilmek için hemen Ümmü Habîbe'nin evine doğru hızlandı.

Müminlerin annesi, Habeşistan'a hicret ettiği günden beri görmediği babasını aniden karşısında görünce, ne yapacağını, ne söyleyeceğini bilemez bir şekilde kalakaldı.

Ebu Süfyan, kızı ve Peygamberimizin zevcesi Hz. Ümmü Habîbe'nin evine girdi. Peygamberimizin minderine oturmak için

yönelince, Hz. Ümmü Habîbe, minderi hemen dürüp babasının ona oturmasına engel oldu.

Ebu Süfyan:

— Kızım! Sen, bu minderi benden mi esirgiyorsun, yoksa, beni bu minderden mi esirgiyorsun? Anlayamadım, dedi.

Ümmü Habibe:

— "Hayır! Bu, Rasûlullah Aleyhisselamın minderidir. Müşrik, onun üzerine oturamaz! Sen ise müşrik ve pis olan bir kimsesin! Bunun için, seni Rasûlullah Aleyhisselamın minderine oturtmak istemedim" dedi.

Ebu Süfyan:

— Vallahi, ey kızım! Benim evimden ayrıldıktan sonra, sana kötülük gelmiş!... dedi.

Hz. Ümmü Habîbe:

— Hayır! Allah, bana kötülüğü değil, İslâmiyeti nasib etti. Sen ise, işitmez, görmez, taştan yontulmuş puta hâlâ tapıp duruyorsun!

Babacığım! Senin gibi Kureyşlilerin ulusu ve yaşlısı olan bir kimse, nasıl olur da İslâmiyete uzak kalır? dedi.

Ebu Süfyan:

— Yazıklar olsun sana! Demek, ben, senden bunu da mı işitecektim?! Ben, atalarımın tapa geldiklerini bırakacağım da, Muhammed'in dinine mi tabi olacağım? dedi.

Hz. Ümmü Habibe'nin evinden çıkıp gitti. Doğruca, Mescide, Peygamberimizin yanına vardı ve antlaşma yapmak istediklerini söyledi ama hiç bir cevap alamadı.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanında aracı olması için Ebu Bekr'e başvurdu, o yüz çevirdi.

Durumu Ömer b. Hattab'a anlattı, o gayet ağır bir dille onu reddetti:

— Ben mi senin için Allah Rasûlü'nün yanında şefaatçi olacağım? Zerre kadar gücüm kalsa, yine de size karşı cihat edeceğim.

Ebu Süfyan, Ali b. Ebi Talib'in evine vardı. Ali yanında hanımı Rasûlullah'ın (s.a.v.) kızı Fatıma (r.a.) ile oturuyordu. Oğulları küçük Hasan da önlerinde emekliyordu.

Ebu Süfyan:

— Ali! Sen kavminin bana karşı en merhametlisisin. Ben bir ihtiyaç için geldim, Muhammed'e benim adıma şefaatçi ol, dedi.

Hz. Ali'nin cevabı:

— Yazıklar olsun sana, ey Ebu Süfyan! Vallahi, Allah'ın Rasûlü öyle bir iş yapmaya karar verdi ki, o iş konusunda biz konuşamayız.

Ebu Süfyan bu sefer de Hz. Fatıma'ya dönerek kendini acındıracak bir sesle ondan şu ricada bulundu:

— Muhammed'in kızı! Şu küçük oğluna söylesen de halk arasında himayesine alsa beni. Dolayısıyla ahir zamana kadar Arabların efendisi olsa.

Hz. Fatıma (r.a.) da:

— Vallahi, görüyorsun benim oğlum insanlar arasında himaye ilan edecek yaşa gelmedi. Zaten kimse de Allah'ın Rasûlü'ne karşı himaye ilan edemez, dedi.

Bütün kapılar Ebu Süfyan'ın yüzüne kapanmıştı. Rasûlullah'ın amcazadesi Ali b. Ebi Talib'in tavsiyelerine başvurdu. O da şu tavsiyede bulundu:

— Vallahi, ben senin için yararlı olabilecek bir şey bilmiyorum. Fakat, sen Kinane oğullarının ulu kişisisin. Kalk, iki taraf halkını uzlaştırmak için himayene aldığını ilan et, sonra da yurduna çık git. Bunun sana bir fayda sağlayacağını zannetmiyorum. Ancak sana bundan başka tavsiye edecek bir şey de bulamıyorum.

Ebu Süfyan mescide gitti, orada iki taraf arasında himaye ilan etti. Sonra devesine binerek Mekke yoluna, arkasından kovalanıyormuş gibi, süratle koyuldu.

Mü'minlerin annesi başından geçenleri duydu. Rasûlullah'ın muzaffer olması için dua etmekten başka bir şey yapmadı. Biliyordu ki, Mekke arazisinde şiddetli bir savaş olacaktır.

Belki de Rasûlullah'ın (s.a.v.) diğer zevceleri onun bu nazik durumda ne yapacağına dikkat ediyorlardı. Medine ordusu onun kavminden antlaşmayı bozup müslümanların himayesine girmiş bir

kavmi kılıçtan geçirmelerinin intikamını almaya hazırlanmakta, Mekke bu durum karşısında şaşırmış vaziyette, Ebu Süfyan ise görevini yerine getirmemiş, eli boş dönmüş, kararsız bir halde idi. Mekke'lilere şöyle demişti:

— Muhammed'e başvurdum, vallahi, hiç bir cevap alamadım. Ebu Kuhafe'nin oğluna vardım, ondan hayırlı bir söz duyamadım. Sonra Hattab'ın oğluna müracaat ettim, onu en azılı bir düşman olarak buldum.

Durum çok kritikti, çok nazikti. Rasûlullah'ın (s.a.v.) kavmine karşı zafer kazanacağı ise kesindi. Mü'minlerin annesi olarak o da kavmine karşı savaş ilan etmişti. Onların şerrinden Allah ve Rasûlüne sığınmıştı. Ancak onların küfür üzere ölüp gitmelerini de istemiyordu.

Şöyle düşünüyor ve temenni ediyordu: Ömer b. Hattab'ın, kardeşi Muaviye'nin, Halid b. Velid'in, Rasûlullah'ın (s.a.v.) kızı Zeyneb Kübra'nın kocası Ebu'l-As b. Rebi'in müslüman oldukları gibi Ebu Süfyan da müslüman olamaz mıydı?

Belki bu düşünce serap peşinde koşmak kadar boşuna bir ümit ise de Allah'tan ümit kesilmeyeceğine göre, şaşkın şaşkın durmaktan kurtulmalı ve Cenab-ı Hakk'ın yüce divanına yönelmeliydi. O da öyle yaptı; babası Ebu Süfyan'a hidayet vermesi için Allah'a yalvardı.

Bunu yapınca içinde huzur duydu. Rasûlullah'ın (s.a.v.) kendisiyle evlendiği gün okuduğu şu ayeti, o da okudu:

"Belki de Allah sizinle, onlardan düşman olduklarınız arasına bir sevgi koyar. Allah buna kaadirdir. Allah çok bağışlayan, çok esirgeyendir."

Bu, mü'minlerin annesi Hz. Ümmü Habibe'nin babası ve kavmi hakkında yapabileceği en büyük iyilikti.

Bu sıralarda Rasûlullah'ın Bedir savaşına katılmış sahabîlerinden birisi hakkında üzücü bir haber yayıldı. Bu zat, kendilerini perişan edecek bir tehlikeden haberdar olmaları için Kureyş'e yazdığı bir mektubu Sâre isimli bir kadına vermiş, mektubu yerine ulaştırdığı takdirde kendisini cömertce mükâfatlandıracağını da kadına vadetmişti.

Rasûlullah (s.a.v.) sahabîsi Hatıb b. Ebi Beltea'nın mektubunu, Cebrail'in haber vermesiyle, öğrendi. Ali b. Ebi Talib ile Zübeyr b. el-Avvam'ı, mektubu ele geçirmeleri için gönderdi. Gittiler ve Sâre'ye

Mekke yolunda yetiştiler, kadını sıkıştırıp saç örgüleri arasına sakladığı mektubu elinden alıp geldiler.

Rasûlullah (s.a.v.) Hatıb'ı çağırtıp bu işi yapmasına nelerin sebep olduğunu sordu. Hatıb:

— Allah'ın Rasûlü! Allah'a yemin olsun ki, ben Allah'a ve Rasûlü'ne şeksiz, şüphesiz bir imanla iman ettim. İmanımı da hiç bir şekilde bozmadım ve değiştirmedim. Benim Kureyşliler arasında ailem ve çocuklarım var, onları koruyacak yakınlarım da yok. Bu işi sırf onları korumak için yaptım, dedi.

Ömer b. Hattab yerinden sıçrayıp Hatıb'ın boynunu vurmak için Rasûlullah'dan (s.a.v.) izin istedi, fakat Rasûlullah Hatıb'ın Bedir savaşına katılmış sahabîlerden olması sebebiyle ona bu izni vermedi.

Hatıb b. Ebi Beltea ile ilgili bu olayı burada nakletmemiz, Rasûlullah'ın (s.a.v.) onbin savaşçıyla Mekke'ye doğru hareket etmesi üzerine Ebu Süfyan'ın kızı ve mü'minlerin annesi olan Ümmü Habibe'nin durumunun ne kadar zor olduğunu takdir edebilmemiz içindir.

*

Mekke fethedildi.

Allah'ın, Rasûlü'ne nasib ettiği zafer müjdesi Medine'ye hemen yetişti. Hicret yurdu Medine, Rasûlullah'ın (s.a.v.) Ebu Süfyan'la karşılaştığında meydana gelen olaylara karşı dikkat kesildi. Zira Mekke, hemen yakınında ordugah kurup ateş yakan çelik yürekli askerleri görünce, Haram Beldeye girmek üzere olan bu ordunun durumunu öğrenmesi için Ebu Süfyan'ı casus olarak göndermişti.

Rasûlullah'ın amcası Abbas b. Abdulmuttalib, Ebu Süfyan'ı tanıdı ve ona:

— Ey Ebu Hanzala, yazıklar olsun sana! İşte! Rasûlullah ashabı arasındadır. Zorla Mekke'ye girdiğinde Kureyş'in işi duman olacaktır. Anan ve kavmin seni yitirsin, müslüman ol da kurtul" diye ihtarda bulundu.

Ebu Süfyan korkuyla:

— Babam, anam sana feda olsun, çare nedir? diye sordu.

Abbas onu katırının terkisine aldı. Beraberce ordugahın içinden geçmeye başladılar. Askerler, müşriklerin kalbine korku salmak için her biri birer ateş yakmış onbinlerce kişinin yaktığı ateşler çölü kaplamıştı.

Ömer b. Hattab'ın yaktığı ateşin yanına geldiklerinde, Ömer, Ebu Süfyan'ı tanıdı ve Rasûlullah'ın (s.a.v.) çadırına koşarak Ebu Süfyan'ın boynunu vurmak için izin istedi.

Onun hemen ardından Abbas gelerek:

— Allah'ın Rasûlü! Ben Ebu Süfyan'a eman verdim, diyerek onu koruması altına aldığını belirtti.

Herkes soluklarını tutmuş Rasûlullah'ın (s.a.v.) ağzından çıkacak kelimeleri bekliyordu. Allah'ın Rasûlü:

— "Abbas! Sen onu konak yerine götür. Sabahleyin de bana getir" buyurdu.

Ebu Süfyan, Allah Rasûlü'nün Kureyş'in ulusu olan kendisi hakkında vereceği hükmün ne olacağı endişesiyle gecesini uykusuz geçirdi.

Sabah olunca Ebu Süfyan Rasûlullah'ın (s.a.v.) huzuruna getirildi. Huzurda Muhacirlerin ve Ensar'ın ileri gelenleri bulunuyordu.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) ilk sözü:

— "Yazıklar olsun sana ey Ebu Süfyan! Allah'tan başka ilah olmadığını bileceğin vakit hala gelmedi mi?" sorusu oldu.

Ebu Süfyan ise:

— Babam anam sana feda olsun. Usluluk ve yumuşak huylulukta, şereflilikte, akrabalık hakkını gözetmekte senden daha üstünü yoktur. Vallahi, sanırım ki, Allah'tan başka ilah olmasa gerek. Çünkü Allah'tan başka ilah olsaydı beni bu şeylerden korurdu, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Yazıklar olsun sana, Ebu Süfyan, benim Allah'ın Rasûlü olduğumu bileceğin vakit hala gelmedi mi? diye sorunca da:

— Babam anam sana feda olsun. Usluluk ve yumuşak huylulukta, şereflilikte, akrabalık hakkını gözetmekte senden daha üstünü yoktur. Senin Rasûlullah oluşuna gelince, vallahi bu hususta şu ana kadar içimde biraz şüphe vardır, cevabını verdi.

Aradan pek fazla bir zaman geçmeden de müslümanlığını ilan etti.

Abbas, Rasûlullah'tan (s.a.v.), Ebu Süfyan'ı, hoşnut olacağı bir şeyle taltif etmesini rica etti. Rasûlullah (s.a.v.) ona şu iltifatta bulundu.

— "Evet, kim Ebu Süfyan'ın evine girerse o emniyettedir. Kim evine girip kapısını kapatırsa o emniyettedir. Kim Kabe'ye sığınırsa o emniyettedir."

Ebu Süfyan bir tellâl gönderdi Mekke'ye ve: "Kim Ebu Süfyan'ın evine girerse o emniyettedir" diye ilan ettirdi.

Tellalların sesi ufukları aşıp Ümmü Habîbe'nin kulağına ulaştığı zaman sevinçten titreyerek: "Kim babamın evine girerse o emniyettedir!" diye tekrarladı.

Sevgili zevci Rasûlullah, ne kadar yumuşak huylu, ne kadar soylu, ne kadar akrabalık haklarını gözeten yüce kişiliğe sahipti.

Ümmü Habîbe kalktı, Allah'a şükür secdesi yaptı.

*

Hz. Ümmü Habibe, bir keresinde Peygamberimizden teheccüd namazının faziletini duymuştu. Ondan sonra teheccüd namazını asla aksatmadı.

Babası öldüğünde üçüncü günü güzel koku getirterek süründü, sonra da şöyle dedi:

"Ne koku sürünmeye lüzum var, ne de buna arzu ve isteğim var. Fakat Rasûlullah'ın şöyle buyurduğunu işitmiştim: "Bir kadının kocasının dışında birisi için üç günden fazla matem tutması caiz değildir. Ama bu süre kocası için dört ay on gündür." Bu sebeple matem tuttuğu zannedilmesin diye güzel koku sürünmüştü.

Kendi ölümü yaklaştığında da Hz. Âişe'ye haber göndermiş, yanına çağırtarak ona şöyle söylemişti:

— Benimle sen kuma durumunda bulunuyoruz. Kumalar arasında da az çok tatsızlıklar olur. Ben sana hakkımı helal ediyorum, sen de bana helâl et!

Hz. Âişe annemiz de:

— Ben de sana helâl ettim, Allah seni bağışlasın, dedi.

Bunu duyan Ümmü Habîbe:

— Beni çok mutlu ve huzurlu ettin. Allah da seni mutlu ve huzurlu kılsın, dedi.

Daha sonra da Ümmü Seleme'ye aynı düşünceyle bir adam gönderdi.

Kumalar arasındaki ilişkiler günümüzde genellikle birbirinin yüzünü bile görmemek şeklinde sürer gider. Ama İslâm'ın o yüce kadınları bu dünyanın işlerini burada halletmeye önem vermişler, ahiretin yükünün omuzlarında kalmamasını istemişlerdi...

Sonra ebedi selamet uykusuna daldı. Hicretin 44. yılında mübarek cesedi, Medine'deki Bakî kabristanının temiz toprağına katıldı.

Kendisinden rivayet edilen hadislerden atmış beş tanesi Kütüb-ü Sitte'dedir.

MEYMÛNE BİNTU'L-HÂRÎS (r.a.)

Hârîs'in kızı Meymûne (r.a.)

Müminlerin Annelerinin Sonuncusu...

"Bir de kendisini (mehirsiz olarak) peygambere hîbe eden ve peygamberin de kendisini almak dilediği inanmış kadını, diğer mü'minlere değil de sırf sana mahsus olmak üzere (helâl) kıldık."

Kur'an-ı Kerîm, Ahzab Suresi, 50

Cahiliye devrinde, Mesud b. Amr'la evliydi. Daha sonra ondan ayrıldı ve Ebu Ruhm b. Abdiluzza ile evlendi. Ebu Ruhm, Meymune ile evliyken öldü. Onun adı Berre Bint'ul-Haris idi. Abbas b. Abdilmuttalib'in hanımı Ümmü'l-Fazl'ın kızkardeşiydi.

Hayber'in fethinden ve Habeşistan muhacirlerinin dönüşünden sonra hicretin altıncı yılında akdedilen Hudeybiye sulhundan başka, müslümanları meşgul eden bir şey yoktu. Sulhtaki şarta göre "Muhammed (s.a.v.) ve ashabı Mekke'ye ertesi yıl gelecekler, oraya girip sadece üç gün kalacaklar, yanlarında ise silah olarak kınındaki kılıçlarından başka bir şey bulunmayacaktı."

Muhacirler "Şehirlerin Anası" olan Mekke'ye girebilecekleri günün hülyasıyla yaşıyorlar, vatan toprağına kavuşmanın heyecanına kendilerini alıştırmaya çalışıyorlar, yeryüzünün en eski binası olan mübarek Kâbe'yi tavaf ettikten sonra, atalarının sevap kazanma yeri kabul edip, kendi çocuklarının en mutlu günlerinin geçtiği bu kutsal şehrin manzarasıyla gözlerini doldurup doyuracakları günü sabırsızlıkla bekliyorlardı.

Yurtlarından çıkarıldıkları günden beri seneler geçmiş, insanların yeryüzünün uzak yerlerinden bölük bölük sevap kazanmak için geldikleri mübarek evle aralarına menhus engeller gerilmişti.

Hicretin altıncı yılında hiç bir kötü niyet taşımayarak, sırf haccetmek ve Mekke'de Cenab-ı Hakka daha fazla yakın olabilmek için Rasûlullah'ın emrine uyup geldiklerinde, müşrikler ayaklanıp onların Mescid-i Haram'a girmelerine engel olmuşlardı. Bir yığın uğraştan ve temastan sonra da gelecek yıl müslümanların Mekke'ye girmelerini kabul etmişlerdi.

*

Günler gayet ağır, geceler daha da uzayarak yavaş yavaş geçiyordu.

Sene bitince Rasûlullah (s.a.v.) Mekke'ye gidebilmeleri için müslümanların gerekli tedarikte bulunmalarını ilan ettirdi.

Kendisi Kusva isimli devesine bindi. Muhacir ve Ensar'dan iki bin süvari de ona uydu. Hepsi de, Allah'a ibadet edilen en eski ibadethaneye kavuşmanın aşkıyla kalbleri yanık... Hepsi de haclarının sevap mahalli ve kalblerinin arzu duyduğu bu mübarek yere bir an önce kavuşmaya hırslı...

Uzaktan onlar, Haşimî peygamberin yetiştiği, vahyin iniş yeri olan mübarek şehre doğru taşıp gelen güçlü bir sel görünümünde idiler.

Develeri yedenler, müslümanlara vadedilen fetih gününü müjdeleyen şiirleri okurken seslerini olduğunca yükseltiyorlardı. Bunların en önünde Abdullah b. Ravaha, Rasûlullah'ın (s.a.v.) devesi Kusva'nın yularını tutmuş olarak onu hem yediyor, hem de şu şiiri okuyordu:

"Çekiliniz, Rasûlullah'ın yolundan, ey kafir oğulları!"

"Çekiliniz, biliniz ki, bütün hayır Allah'ın Rasûlü'ndedir."

"Rabbim, ben onun sözüne inandım."

"Allah'ın hakkının, onun kabul etmesine bağlı olduğunu da biliyorum."

Bu minval üzere Mekke'ye emniyet içinde, saçlarını tıraş etmiş veya kısaltmış olarak, Allah'tan başka hiç bir şeyden de korku duymadan girdiler. Kafir müşrikler ise Mekke'den çıktılar. İçeride onlardan hiç kimse kalmadı.

Allah'ın vâ'di yerine geldi:

"Andolsun, Allah, elçisinin rüyasını doğru çıkardı. Allah dilerse güven içinde (kiminiz) başlarını tıraş ederek, (kiminiz saçlarınızı) kısaltarak, korkmadan Mecsid-i Haram'a gireceksiniz. Allah sizin bilmediğinizi bildi, bundan önce size yakın bir fetih verdi."

Hepsi bir ağızdan yüksek sesle telbiye getiriyorlardı:

"Lebbeyk, Allahümme lebbeyk, lâ şerike leke lebbeyk!"

Mekke vadisi yankılanıyor, her taraf imanın bu gür sesine inanmış bir dille cevap veriyordu. Bu üç gün süresince Mekke yamaçlarına çadır kurmuş olan müşriklerin ayaklarının altındaki toprak heyecana gelip titredi. Durumun heybetinden sarp dağların birbiriyle çarpışacağını sandılar.

Harem sahasında dualar birbirini takib etti.

"Allah'tan başka ilah yoktur. O tektir. Vâ'dini doğruladı, kuluna yardım edip zafer nasibetti, ordusuna şan ve izzet verdi, tek başına kâfir fırkalarını bozguna uğratmasını sağladı."

O gün her Mekke'li, müslümanların büyük zaferinin çok yakın olduğuna kesinlikle inandı.

Bu heybetli görüntü, Mekke'de, kalbler üzerinde yapacağı sihirli etkiyi fazlasıyla yerine getirdi.

Mekke'nin hanımefendilerinden birisinin kalbi Rasûlullah'a (s.a.v.) doğru uçtu adeta...

Bu hanımefendi Berre Bint Haris idi. Mü'minlerin annelerinden birisinin de kız kardeşiydi.

Berre bu dönemde yirmi altı yaşında bir dul idi. İlk kocası Ebu Ruhm b. Abdi'l-Uzza ölmüştü.

Berre kız kardeşi Ümmü'l-Fadl'a kalbindeki ateşi anlattı. O da durumu kocası Abbas'a nakletti.

Kaza umresi yılında Rasûlullah (s.a.v.) ve ashabı Mekke'ye gelip dinlenmesi için Abtah'da kurulan çadırına gittiğinde, amcası Abbas b. Abdilmuttalib onun huzuruna girdi ve yeğenine, Berre bintu'l-Haris'in Rasûlullah'ın hanımı olmak için yanıp tutuştuğunu bildirdi. Peygamber (s.a.v.) Ca'fer b. Ebi Talib'i dünürlük için Berre'ye gönderdi. Ca'fer, Berre Bintu'l-Haris'in yanından çıkınca neşesinden yerinde duramayarak devesine bindi ve Rasûlullah'ın çadırının bulunduğu Abtah'a gitti ve şöyle dedi:

— Deveyle, üzerinde olan Allah ve Rasûlü'ne aittir.

Bazı kimseler Berre Bintu'l-Haris'in hareketi hakkında:

"O bekleyemedi ve kendini Allah'la Rasûlü'ne bağışlamaya geldi" dediler.

Rasûlullah (s.a.v.) Mekke'den ayrıldığı yedi yıldan beri ilk defa, yanında ashabıyla birlikte, korku duymadan ve güven içinde mübarek beldeye, böyle uğur ve bereketli bir sebeple girebildikleri için Berre'nin ismini Meymune olarak değiştirdi.

Peygamber (s.a.v.) ona Meymune adını verdi. Münafıklar hemen alay ve tenkit etme fırsatı elde ettiler. Bunun üzerine Allah Tealâ şu ayeti indirdi:

"Ey Peygamber! Mehirlerini verdiğin eşlerini, Allah'ın sana ganimet olarak verdiği cariyeleri, seninle birlikte hicret eden amcanın kızlarını, halalarının kızlarını, dayının kızlarını, teyzelerinin kızlarını ve peygamber nikâhlanmayı dilediği takdirde müminlerden ayrı, sırf sana mahsus olmak üzere kendisinin mehrini peygambere hibe eden mü'min kadını almanı helâl kılmışızdır. Bir zorluğa uğramaman için müminlerin eşleri ve cariyeleri hakkında onların üzerine neyi farz kılmış olduğumuzu bildirmiştik. Allah bağışlayandır, merhamet edendir." [1]

1 Kur'an-ı Kerim, Ahzab Sûresi: 50.

Rasûlullah (s.a.v.) onunla ihramdan çıkmış olarak evlendi ve onunla Mekke'de gerdeğe girmek istedi. Huveytıb b. Abdiluzza, Mikrez b. Hafs ve Kureyş'ten bazıları Rasûlullah'a (s.a.v.) şöyle dediler:

— Allah aşkına söyle. Toprağımızdan mutlaka çıkıp gideceksin diye aramızda seninle anlaşma yapmadık mı? İşte o üç günlük süre de dolmuştur.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Beni bıraksanız da, aranızda düğünümü yapsam, size yemek yapsam ve birlikte yesek, dedi.

Kureyş'in efendileri:

— Senin yemeğine ihtiyacımız yok. Çık git topraklarımızdan. Üç günlük süre dolmuştur, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.), âzâdlı kölesi Ebu Rafi'ye, hiçbir müslümanın Mekke'de akşama kalmadan yola çıkmaları için seslenmesini emretti. Akşam olunca Meymune Bintu'l-Haris'i kendisine getirmesi için Ebu Rafi'i geride bıraktı.

Peygamber (s.a.v.) Meymune Bintu'l-Haris'le (Mekke'den altı mil uzaklıktaki) Serif'te gerdeğe girdi.

Meymune Bintu'l-Haris'le Rasûlullah (s.a.v.) aynı kaptan yıkanırlardı.

Abdullah b. Abbas (Meymune Bintu'l-Haris onun teyzesidir) şöyle demiştir:

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Kızkardeşler mü'mindirler. Bunlar: Meymune, Ümmü'l-Fazl ve Esma (Bint Umeys)."

Meymune Bintu'l-Haris şöyle der:

Rasûlullah (s.a.v.) bir gece benim yanımdan çıktı. Onun arkasından kapıyı kapattım. Sonra gelip kapıyı açmamı istedi. Kapıyı açmamakta ısrar ettim. O şöyle dedi:

— "Yemin mi ettin? Yoksa bana açardın."

Ona:

— Benim nöbetimde diğer eşlerine mi gidiyorsun?

Rasûlullah:

— Hayır, gitmedim, ama küçük ihtiyacım beni sıkıştırmıştı.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Rabbinin yüce katına hicret ettikten sonra Meymune (r.a.), insanların en hayırlısıyla bir araya geldiği uğurlu ve bereketli günün hatırasıyla yaşamaya, Serif'te onunla gerdeğe girdiği mübarek bölgeye sık sık gidip gelmeye başladı.

Burada yaptırdığı kubbeye defnedilmesini de vasiyet etti.

*

Meymune Bintu'l-Haris, Muaviye b. Ebi Süfyan devrinde, yeğeni Abdullah b. Abbas'la birlikte hacca gitti. Hac vazifesini yerine getirdikten sonra Serif'te (Rasûlullah'ın hicretin yedinci yılında kaza umresinde onunla gerdeğe girdiği sırada, çadırını kurduğu yerde), hicretin eliibirinci yılında ölmüştür. Cenaze namazını Abdullah b. Abbas kıldırmış ve kabrine o indirmiştir. Mü'minlerin annesi Meymune Bintu'l-Haris; odasının, yeğeni Abdullah b. Abbas'a verilmesini vasiyet etmiştir. Tercümanu'l-Kur'an (Kur'an'ın tercümanı) olan Abdullah b. Abbas orayı, insanlar arasında ilmi yaymak için okul haline getirmiştir.

MISIRLI MARİYE (r.a.)

Rasûlullah'ın (s.a.v.) oğlu İbrahim'in annesi

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Mısır halkı hakkında birbirinize hayır tavsiyesinde bulunun. Çünkü onların bir emniyet ve akrabalık hakkı vardır."

Rasûlullah'ın evlerinden pek de uzak olmayan bir evde mü'minlerin annesi lakabıyla anılmayan, ancak diğerlerine nasib olmayan bir şerefle, Rasûlullah'ın (s.a.v.) oğlu İbrahim'e anne olmak şerefiyle mükâfatlanan bir cariye vardı.

Bu muhterem kadın, Rasûlullah'ın (s.a.v.) Mescide bitişik evlerinden birinde oturmamakla beraber, bu evlerde oturanlar üzerinde gözle görülür bir etkisi vardı.

Bu cariye kimdi? Rasûlullah'ın (s.a.v.) hayatına nasıl girmişti?

Bu hayatta ne gibi bir değeri vardı?

*

Mariye Bint Şem'un, yukarı Mısır'da Sina ülkesinde, Eşmünin'in karşısında ve Nil nehrinin doğu kıyısındaki Hafn köyünde, Kıbtî bir baba ve Roma'lı hırıstiyan bir anneden dünyaya geldi.

Gençliğinin ilk günlerinde kız kardeşi Şirin'le beraber, Kıbt kavminin ulusu Mukavkıs'ın sarayına götürülmeden önceki hayatını bu köyde geçirdi.

Mariye, bu saraya geldikten sonra Arap yarımadasında, yeni semavî bir dine çağıran bir peygamberin çıktığını duydu. Bu peygamberin elçisi Hatıb b. Ebi Beltea, Rum Kayserinin İskenderiye valisi Mukavkıs'a bir mektup getirdiğinde Mariye sarayda idi.

Rasulullah'ın elçisi Hatıb'a, Mukavkıs'ın huzuruna girme izni verildi. O da şu mealdeki mektubu takdim etti:

"Bismillahirrahmanirrahim,

Allah'ın kulu ve rasûlü, Muhammed'den Kıbtîlerin büyüğü Mukavkıs'a;

Hidayete uyan, doğru yolu tutanlara selam olsun.

Ben seni İslâm davetiyle müslümanlığa davet ediyorum.

Müslüman ol, selameti bul ki, Allah sana ecir ve mükafatını iki kat versin. Eğer bu davetimi kabul etmez, ondan kaçınırsan, Kıbtîlerin günahı senin boynuna olsun.

De ki: Ey Kitab ehli, geliniz, aramızda ve aranızda eşit ve ortak bir kelimede birleşelim ve Allah'tan başkasına tapmayalım. O'na hiç bir şeyi ortak tutmayalım. Allah'ı bırakıp da birbirimizi rab tanımayalım. Buna rağmen, onlar bu davetten yüz çevirirlerse, siz şahit olunuz ki bizler, muhakkak müslümanlarız, deyiniz."

Mukavkıs, mektubu okudu, hürmetle dürdü, fildişinden bir kutunun içine koyarak bir cariyesine verdi.

Sonra Hatıb'a döndü, onun peygamberimizden bahsetmesini ve onun vasıflarını anlatmasını istedi. Hatıb Rasulullah'ın vasıflarını anlattı. Mukavkıs onu dinledikten sonra bir süre düşündü ve şu sözleri söyledi:

— "Ben bir peygamberin daha geleceğini biliyordum ve bu peygamberin Şam'dan çıkacağını zannediyordum. Çünkü peygamberler hep Şam arazisinden çıkmışlardır. Şimdi ise onun Arabistan'dan çıktığını görüyorum... Kıbtîler ona uymak hususunda beni dinlemezler."

Mukavkıs, saltanatının elinden gideceğinden korkuyordu.

Kâtibini çağırıp peygamberimizin mektubuna şu cevabı yazdırdı:

"... Mektubunu okudum ve içinde bildirdiğin, kendisine davet ettiğin şeyleri anladım, ben bir peygamberin daha çıkacağını biliyordum, ama onun Şam'dan çıkacağını zannediyordum... Elçine ikramda bulundum, onu ağırladım. Sana Kıbtîler yanında çok değerli olan iki cariye, elbiseler, binmen için bir katır gönderiyorum. Sana selâm olsun."

Mukavkıs mektubu Hatıb'a verdi. Kıbtîlerin dinlerine çok bağlı olduklarını, aralarında geçen konuşmaları saklamasını, Kıbtîlerden hiç birinin bu konuşmalardan bir kelime bile duymamaları gerektiğini rica yollu bildirdi.

Hatıb, yanında Mukavkıs'ın hediye ettiği iki cariye, Mariye ve kızkardeşi Sîrin, bir hadım köle, bin miskal altın, Mısır dokuması halis yirmi elbise, Düldül isimli beyaz bir katır, kokulu Mısır balı, bir miktar misk, anber ve güzel kokular olduğu halde, Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanına Medine'ye döndü.

İki kız kardeş vatandan ayrılmanın acısını duymaya başladılar. Gözlerini doldura doldura sevgili yurtlarını seyrettiler. Son işaretler kayboluncaya kadar baktılar. Sonunda çocukluklarının ve gençliklerinin geçtiği bu yerlerden ayrılmanın acısıyla gözyaşlarını bırakıverdiler.

Hatıb, bu iki genç kızın ayrılık acısıyla duydukları ızdırabı anlayışla karşıladı. Onlara Arap ülkelerinin köklü tarihinden bahsetti. Asırlar boyu zaman mefhumunun, Mekke ve Hicaz etrafında ördüğü kıssaları, tarihî olayları anlattı. Sonra sözü döndürüp Rasûlullah'a (s.a.v.) getirdi. Onu, derin bir imanla, sadık bir bağlılıkla anlattı, anlattı... İki genç kızın kalbi, duydukları bu şeyler sebebiyle, İslâm'a ve onun şerefli peygamberine açıldı.

Kendilerini karşılayacak yeni hayat ve Hatıb'ın Mukavkıs'tan getireceği cevabı Medine'de bekleyen yüce peygamber hakkında düşünceye daldılar.

El-İsabe kitabında, İbn Sa'd'den gelen bir rivayete göre; Hatıb, Mariye'ye ve kardeşine müslüman olmalarını teklif etmiş, ikisi de müslümanlığı kabul etmişlerdir.

Küçük kafile hicretin yedinci yılında Medine'ye vardı. Rasûlullah da (s.a.v.) Kureyş'le Hudeybiye antlaşmasını yapmış ve geri dönmüştü.

Rasûlullah (s.a.v.) Mukavkıs'ın mektubu ile hediyelerini aldı.

Mariye'yi beğenip kendisine alıkoydu. Kızkardeşi Sirin'i ise şairi Hassan b. Sabit'e verdi.

Rasûlullah'a (s.a.v.), Mısır'ın Nil vadisinden kıvırcık saçlı, gayet güzel ve cazibeli bir kızın hediye olarak gönderildiği, onun da bu kızı Mescid'e yakın bir yerde olan Harise b. Nu'man'ın evinde konaklattığı haberi onun diğer zevcelerine ulaştı.

Bu yeni genç kadından bir tehlike gelmeyeceğini kendisine kabul ettirebilmek için Âişe kendisini zorladı. Netice itibariyle bir ulunun diğer bir uluya hediye ettiği garib bir kızcağızdan başka bir şey değildi.

Ancak, Rasûlullah'ın (s.a.v.) bu aniden çıkıp gelen Mısır'lı cariyeye ihtimam göstermesi karşısında endişe duymuyor da değildi. Rasûlullah'ın sık sık onun yanına gidip gelmesi, boş vakti olursa yirmi dört saatini onun yanında geçirdiğini görmesi sabrını taşırıyordu.

Bir yıl veya bir yıla yakın bir zaman geçti. Mariye Rasûlullah'ın (s.a.v.) gösterdiği ihtimamdan çok mutluluk duyuyordu. Onu himayesine almak Rasûlullah'ı huzurlu kılıyor, Rasûlullah'ın (s.a.v.) diğer mü'minlerin anneleri gibi kendisini de tesettüre alması Mariye'yi hoşnut ediyordu.

Arzularını, hatıralarını, hatta bütün varlığını, kaderin süre tanımaksızın kendisine bağladığı bu ulu efendinin şahsiyeti içinde eritmiş, yoketmişti. O kendisi için hem efendi, hem sahip, hem aile, hem de vatan idi. Bütün istediği onun hoşnutluğunu kazanabilmekti.

Varlığında, Mısır'ın cazibesini, kokusunu, güzelliğini taşıyordu.

Kendisi gibi bir Mısır'lı olan Hz. Hacer'in kıssasını tekrar tekrar dinlemek, hatırlamak çok hoşuna gidiyordu. Zira Hacer, Nil vadisinden gelmiş, efendisi Hz. İbrahim'den bir çocuğu olmuş, bu ise İbrahim'in ilk hanımı Hz. Sare'nin kıskançlığını celbetmişti. Zevcine yaptığı devamlı ısrarlar neticesinde o da Hacer'le oğlunu bu mukaddes topraklara getirip bırakmıştı, tek başlarına bu bitki bitmez kurak araziye, Kâbe'nin kutsal arazisine...

Mariye, Hacer'e Zemzem'in yerden kaynaması hediyesini veren ilahî olayın anlatılmasını da çok seviyordu. Bu kutsal suyun kaynamasıyla Arap yarımadasında nasıl yepyeni bir hayat başlamıştı.

Safa ve Merve tepeleri arasında koşması hem cahiliyet, hem de İslâm dönemlerinde hacc'ın rükünlerinden sayılarak nasıl Hacer tarih boyunca yaşamıştı.

Yalnız kaldığında Mariye, Hacer'in Mısır'lı oluşu ve Hz. İsmail'in ve bütün Arapların annesi oluşu üzerinde düşünmeyi âdet haline getirmişti. Şu benzetmeyi yapmakta yanılmıyordu: İkisi de Mısır'lı birer cariye idiler. Hacer, Sare tarafından bir peygamber olan Hz. İbrahim'e (a.s.) hediye edilmiş, Mariye ise Mukavkıs tarafından son peygambere hediye edilmişti. İkisi de evine girdikleri bu iki peygamberlerin meşru zevcelerinin kıskançlığını kabartmışlardı.

Ancak Hacer, İbrahim aleyhisselam'a bir çocuk doğurmuştu. Mariye de peygamber efendisine bir çocuk hediye edebilir miydi?

Ne olmaz bir arzu idi bu... Ne uzak bir ihtimal...

Rasûlullah (s.a.v.) Hz. Hatice'nin vefatından sonra on kadınla evlenmişti. Bunların kimisi genç, kimisi olgundu. Aralarında çocuklu olanları vardı. Ama ecelin, kızı Fatıma hariç... Hatice'den olan bütün çocuklarını elinden aldığı Hz. Peygamber'e hiç birisi çocuk hediye edememişlerdi.

Rasûlullah (s.a.v.) altmışına yaklaşmıştı. On tane zevcesiyle geçen seneler sonunda çocuğunun olması ümidini yitirmiş gibi görünüyordu.

Hacer'in İsmail'e anne olması gibi, Mariye de anne olabilir miydi acaba?

Bu vehimden de uzak bir arzu, serap gibi bir istek değil miydi?

*

Mariye, Rasûlullah'ın (s.a.v.) hayatına girişinin ikinci senesine girdiğinde Hz. Hacer'i, Hz. İsmail'i, Hz. İbrahim'i düşünmekten geri durmadı.

Aniden hamile olduğu vehmine kapıldı. Sonra duygularını yalanladı. Kendi kendine bunun zihnine yerleşen anne olma arzusundan ve devamlı Hacer'le İsmail aleyhisselam'ı düşünmekten doğan bir hayal olduğuna karar verdi.

Durumdan şüphelendiği ve bunun bir gerçek mi, yoksa uyanınca kayboluverecek bir rüya mı olduğuna karar veremediği için bir ay sonra, bir ay daha durumu gizledi. Ta içinde bir şeylerin kımıldadığını hissedinceye, yalanlayamayacak kadar açıklık kazanıncaya kadar bekledi.

Durumu önce kardeşi Sîrin'e açtı. O ise bunun bir vehim ve hayal olmayıp dipdiri bir yavrucuğun belirtileri olduğunu teyid etti.

Mariye sevincinden uçacaktı. Şunu iyi biliyordu ki, Allah'ın yüce dergâhına yaptığı dualar kabul olmuş, olmaz zannettiği arzusu gerçekleşmişti.

Rasûlullah (s.a.v.) yanına gelinceye kadar sevinç sarhoşluğuyla yaşadı. O gelince de vakit geçirmeden vücudundaki küçük canlının varlığını bir sır gibi anlattı.

Rasûlullah (s.a.v.) Mariye'nin zaman zaman içinin bulandığını, yemekten içmekten kesildiğini hatırladı. Bunlar daha önce Hatice'nin her hamile kalışında gördüğü geçici hallerdi ama, Mariye'de gördüklerinin bedenî bir sıkıntıdan meydana gelen, devamlı bir rahatsızlık zannetmişti.

Nurlu yüzü sevinçten parladı, kızları Rukiyye ve Ümmü Gülsüm ile oğulları Abdullah ve Kasım'ın ölümünden sonra yakında kaybettiği değerli kızı Zeyneb'in kaybının hemen ardından, kulu ve Rasûlü'ne bu güzel ihsanı layık gören yaratıcısına şükretti.

Sübhan olan Allah'ın kudreti erişilmez, ululuğuna yetişilmez, ayetlerinin sonu gelmez Allah'ın... Rahmeti, kulu Muhammed Mustafa'yı (s.a.v.) kuşatmıştı. Nitekim daha önce de kulları İbrahim ve Zekeriyya'yı rahmetiyle kuşatıp onlara yaşlı hallerinde evlat ihsan etmişti.

İbrahim (a.s.) hakkında şöyle buyuruyordu.

"İbrahim'in, ağırlanan konuklarının haberi sana geldi mi? Bir zaman onun yanına girmişler: 'Selam!' demişlerdi. (İbrahim): 'Selam, siz tanınmış bir topluluksunuz' dedi. (Konuklarına yemek hazırlamak için) gizlice ailesinin yanına gitti, semiz bir buzağı getirdi. On(dan yaptığı yemeğ)i önlerine yaklaştırdı, 'yemez misiniz?' dedi. (Yemediklerini görünce) onlardan içine bir korku düştü. 'Korkma' dediler ve ona bilgin bir oğlan çocuğu müjdelediler. Karısı (Sare) çığlık çığlığa geldi, yüzüne vurarak: 'Kısır bir yaşlı kadınım (nasıl çocuğum olur?)' dedi. Dediler ki: 'Rabbın böyle dedi. O hikmet sahibidir, bilendir." [1]

Zekeriyya'ya (a.s.) verilen müjde hakkındaki ayetlerinde de şöyle buyuruyor:

1 Kur'an-ı Kerim, Zariyat Sûresi: 24-30.

"Allah buyurdu: 'Ey Zekeriyya! Biz sana bir oğul müjdeleriz ki, adı Yahya'dır. Daha önce hiç kimseye onun adını vermedik.' Zekeriyya: "Rabbim, benim nasıl oğlum olur? Karım da kısırdır. Ben ise ihtiyarlığın son sınırına vardım" dedi. Evet öyledir, fakat Rabbin, 'o bana kolaydır, daha önce sende hiç bir şey değilken seni yaratmıştım' buyurdu."

Mariye yaşlı bir kadın değildi. Nitekim Rasûlullah da (s.a.v.) yaşlılığın son sınırına varmış kısır birisi değildi. İkisinin de müşterek hayatı sevinç ve beğeni ile doldu, taştı.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) Mısır'lı Mariye'den bir çocuğunun olacağının haberi Medine'nin her tarafına kısa sürede yayıldı. Bu haberin Rasûlullah'ın zevceleri üzerinde şok tesiri yaptığının okuyucularca anlaşıldığını söylemeye gerek yok.

Kendileri Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte yıllarca yaşadıkları halde, o Medine'de bir sene kaldıktan sonra hamile kalsın ha...? Aralarında Ebu Bekir'le, Ömer, sefer azığının kızları, Abdülmuttalib'in torunu da bulunan mü'minlerin anneleri çocuk doğurmasınlar da Cenab-ı Hakk bu büyük nimet için şu yabancıyı seçsin ha...?

Rasûlullah (s.a.v.) Mariye hakkında endişelendi ve onun, rahatını sağlamak, tehlikelerden korumak, kendisinin ve karnındaki yavrusunun sıhhatini garantiye almak için Medine'nin Âliye isimli nahiyesine götürdü.

Gerek Rasûlullah (s.a.v.), gerek Mariye'nin kız kardeşi Sîrin, çocuk doğum çağına gelinceye kadar Mariye'ye itina ile baktılar. Doğum saati, Hicretin sekizinci yılının Zilhicce ayının bir gecesinde geldi çattı.

Rasûlullah (s.a.v.) doğum ebeliği için Ebu Rafi'in hanımı Selma'yı çağırdı. Kendisi de evin bir köşesine çekilip namaza ve duaya başladı.

Ümmü Rafi' müjdeyi getirdiği zaman ona son derece ikramda bulundu. Mariye'nin yanına koşup annesinin kölelikten kurtulmasına sebep olan yavrusu dolayısıyla Mariye'yi kutladı. Ve Mariye'yi âzâd etti. Sonra taşkın bir sevinç ve sevgiyle yavrusunu kucakladı ve ona peygamberlerin atasının ismi ile bereket umarak İbrahim ismini verdi.

Medine'nin yoksullarına çocuğun saçı ağırlığınca gümüşü sadaka olarak dağıttı. Doğumun yedinci günü bir koç kesti. Ensar kadınları İbrahim'i emzirmek için yarıştılar. Rasûlullah'ın (s.a.v.) Mariye'ye sevgisini bildikleri için onun bütün vakitlerini Rasûlullah'a tahsis etmesini iste-

diler. Rasûlullah da çocuğunu emzirecek kadını seçti. Ayrıca sütannenin sütü çekilirse sütlerinin yavruya içirilmesi için yedi tane keçi ayırdı.

Ümmü Bürde Havle Bint Münzir gelip Hz. İbrahim'i, Benî Mâzin b. Neccarlar içinde kendi çocuğunun sütüyle emzirip anasına geri çevirme hususunu Peygamberimizle konuştu.

Gerek Ümmü Bürde Havle, gerek kocası Ebu Seyf Bera' b. Evs, Adiy b. Neccarlardandı.

Ümmü Bürde, ilk sıralarda müslüman olan, Peygamberimize bey'at eden Ensar kadınlarındandı.

Medine'nin Avâlî denen yukarı taraflarında otururlardı.

Peygamberimiz, Hz. İbrahim'e sütanneliği için Ümmü Bürde'ye bir hurmalık tahsis etti.

Peygamberimizin Kuf mevkiinde yayılan bir miktar davar ile Zülceder otlağında yayılan sağmal develeri olup her gece onlardan sağılan sütler Medine'ye getirilir, Peygamberimiz, ondan içer, oğlu İbrahim'e de gönderir, içirirdi.

İbrahim, vafatına kadar, sütannesi Ümmü Bürde Havle'nin yanında kalmıştır.

Gün be gün, yavrunun büyümesini gözetiyordu. Onun yanında kalbinin ısındığını sevince garkolduğunu hissediyor ve Mariye'nin dünyasının da bu yakınlıkta kendisine ortak olmasını arzu buyuruyordu.

Bir gün yavrusunu kucağına alıp Âişe'ye götürmüş ve nazik bir şekilde onu çağırıp yavrucakta babasının tatlılık ve sevimliliğinin bulunduğunu görmesini istemişti. Âişe bundan ziyade üzülmüş, üzüntüsünden ağlayacak duruma gelmiş, göz yaşlarını tutmakla beraber ağzından çıkan şu sözlere engel olamamıştır:

"Seninle onun arasında bir benzerlik göremiyorum."

Rasûlullah (s.a.v.) hemen onun incindiğini anlamış ve Âişe'ye acıyarak yavrusuyla birlikte oradan ayrılmıştır.

Kıskançlık ateşi, güzel görünme, kendisini zorlama ve müdara külü altında fırsat gözetiyordu. Ne zaman ki, Rasûlullah (s.a.v.) Hafsa yokken onun evinde Mariye ile bir araya geldi, külün altında ateş kıvılcımlanıp kor haline geldi ve etrafı tutuşturdu. Neticede meşhur olay, Rasûlullah'ın (s.a.v.) hanımlarından inzivaya çekilmesi olayı meydana geldi.

Mariye'nin artık bütün isteğine kavuşup rahatladığı zannedilir. Zira Hz. Hacer'in zevci İbrahim aleyhisselam'a İsmail'i doğurduğu gibi o da zevci Rasûl-i Ekrem'e bir çocuk hediye etmişti.

Halbuki bu olay, sonucu hayırlı çıkan kıskançlıkların sıkıntısını başına getirmişti.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) gönlünü ferahlatan ve mü'minlerin ilk annesi Hz. Hatice'den olan oğullarının kaybedilmesinden doğan üzüntüden teselli bulmasına sebep olan bir yavruyu ona hediye etmek, Mariye'yi mesud eden yegane olaydı.

Enes b. Mâlik der ki: "Ben ev halkına Rasûlullah Aleyhisselamdan daha şefkatli olan bir kimse görmedim.

İbrahim Medine'nin Avalisinde süt annesinin yanında bulunuyordu.

Rasûlullah aleyhisselam, çocuğunu görmeye giderken, biz de yanında giderdik.

İbrahim'in süt babası, bir demirci idi.

Onun evi, dumanlandırılmış bir halde iken Rasûlullah, içeri dalar, oğlunu alır, öper, sonra, dönerdi.

Yine Rasûlullah, oğlunun yanına gitmek için yola çıkmıştı.

Ben de, kendisinin arkasından gittim.

Ebu Seyf'in evine vardığımızda o, körüğüne asılıp duruyor ve evin içi de dumana boğulmuş bulunuyordu.

Ben hemen, Rasûlullah'ın önünden hızla ilerleyip Ebu Seyf'in yanına vardım. Ona "Ey Ebu Seyf! Körüğünü tut, durdur! Rasûlullah, geldi!" dedim. Körüğünü durdurdu.

Rasûlullah (s.a.v.), çocuğu, getirtti, bağrına bastı.

Ona bazı şeyler söyledi.

Mariye Rasûlullah'ın (s.a.v.) diğer zevcelerinin kıskançlığından kurtulamadı.

*

El-İsabe'de, Amre Bint Abdurrahman yoluyla, Âişe'den (r.a.) rivayet edilen bir hadiste Hz. Âişe şöyle der:

"Mariye'yi hiçbir kadından daha az kıskanmadım. Bunun sebebi şuydu: Bir kere o güzeldi ve kıvırcık saçlıydı. Dolayısıyla Rasûlullah (s.a.v.) onu beğenmişti. İlk geldiğinde onu, Ensarlılardan Harise b. Nu'man'ın evine indirdi. Bu durumda benim komşum olmuştu. Rasûlullah da, gecesi gündüzüyle yirmi dört saatini onun yanında geçiriyordu. Ben bundan şikayetlenince onu Medine'nin Aliye isimli mahallesine taşıdı. Burada da onun yanına gidip geliyordu. Bu durum bana daha da ağır gelmeye başladı."

Diğer bir rivayette Âişe şunu ekler:

"Sonra Allah Mariye'ye çocuk bahşederek onu mükâfatlandırdı. Biz ise bundan mahrum kılınmıştık."

Mü'minlerin annelerinin Mariye'yi kıskanmak suretiyle ona verdikleri sıkıntı hiçbir zaman münafıkların onun hakkında çıkardıkları dedikodu kadar üzmedi. Münafıklar, Mukavkıs'ın hediye olarak Rasûlullah'a gönderilen Mabor isimli köleyi dillerine dolayarak iftira etmek istediler. Bu Mabor Hz. Mariye'ye hizmet ediyor, evine lâzım olan suyu ve odunu getiriyordu. İşte Allah'tan korkmayanlar iftiraları için bundan yararlanmak istediler.

Cenab-ı Hakk ise Mariye'yi bu sıkıntıda kendi haline bırakmadı. Yapılan iftiradan onun uzak olduğuna dair çok kesin bir delil hazırladı.

Hz. Enes'den (r.a.) şöyle bir hadis rivayet edilmiştir:

"Bir adam Rasûlullah'ın (s.a.v.) çocuğunun annesi olan Mariye'yle ilişkisi olduğu iddiasıyla töhmet altına alınmıştı. Rasûlullah (s.a.v.) Hz. Ali'ye:

"Git, o adamın boynunu vur" emrini verdi.

Hz. Ali adamı buldu. Bu esnada adam serinlemek için çıplak olarak bir kuyunun içine girmişti. Hz. Ali elinden tutarak kuyudan çıkardığında onun hadım edilmiş birisi olduğunu gördü... Boynunu vurmadan geri döndü ve: "Ey Allah'ın Rasûlü, o adam hadım edilmiş birisidir" diye haber verdi...

*

Başka bir rivayete göre ise; Mariye'nin kıbtî kölesi yanında barınır, ona su ve odun taşırdı.

Halk "bir yabancının yanına, bir yabancı giriyor!?" diyerek dedikoduya başladılar.

Peygamberimiz, halkın bu dedikodusunu işitince, Hz. Ali'yi, oraya gönderdi.

Hz. Ali, Meşreb'de tatlı su kuyusunun başında Kıbtî'ye rastladı. Kılıcını sıyırıp üzerine doğru vardı.

Kıbtî, Hz. Ali'yi görünce, elindeki su kırbasını atarak hurma ağacına tırmandı. Korkusundan, üzerindeki elbisesi yere düştü.

Vücudu açılınca, kendisinin erkeklik uzvunun bulunmadığı, hadım olduğu göründü.

Hz. Ali, hemen kılıcını kınına soktu. Peygamberimizin yanına döndü. Kıbtî'nin durumunu bildirdi.

Peygamberimiz "Şahid, gaib'in göremediğini, görür" buyurdu.

*

Mariye'nin saadeti bir yıldan biraz fazla sürdü. Sonra yine sıkıntı ve acı kayıp devri başladı.

İki yaşına yaklaşırken İbrahim rahatsızlandı. Annesi telaşlanarak kızkardeşi Sîrin'i çağırdı. İkisi de üzüntüden âdetâ eriyerek yavrucağın döşeği etrafında uykusuz geceler geçirmeye başladılar. Ne yazık ki, onun hayatı yavaş yavaş sönmekteydi. Babası üzüntüsünün şiddetinden Abdurrahman b. Avf'ın elinden tutarak geldi. Can çekişmekte olan yavrusunu Mariye'nin kucağından alıp bağrına bastı. Kalbi mahzun ve çaresizdi. Kederle şu sözleri söyleyebildi ancak:

"İbrahim'im, Allah'tan sana gelen hiçbir şeye karşı koyamayız."

Biricik yavrusunun can çekişmesine bakarak mübarek gözlerinden inci tanesi gibi yaşlar süzülüyordu. Derin üzüntüsüyle, acıyla kıvranan anneye, yüreği yanan teyzeye katılıyordu.

Gözlerinden yaşlar boşanarak yavrusunun cesedine eğilip öptü. Sonra kendini tutmaya çalışarak:

"İbrahim'im, gerçek olan bir emir, dosdoğru bir va'd olmasaydı, önce gelenlerimiz sonra gelenlerimize ahirette kavuşmayacak olsalardı, bugünkünden daha şiddetli bir şekilde senin ayrılığına üzülürdük. İbra-

him'im, biz senin ayrılığına çok üzgünüz. Göz ağlar, kalb üzülür, ama Rabbimizi kızdıracak bir şeyi söyleyemeyiz."

Sonra Mariye'ye üzüntüyle baktı ve onu teselli etti:

"İbrahim benim oğlumdur. O memeden kesilmeden vefat etti. Cennet'te onun süt emme süresini tamamlamak üzere iki süt anne tayin olunmuştur" buyurdu.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) amcazadesi Fadl b. Abbas gelip küçüğün cenazesini yıkadı. Bu esnada İbrahim'in babası Rasûlullah son derece üzüntülü olarak onu seyrediyordu.

Bir rivayette İbrahim, Mazin oğulları yurdunda süt annesi Ümmü Bürde Havle binti Münzir'in evinde vefat etti.

Cenazeyi bu süt anne yıkadı. Cenaze onun evinden alınıp küçük bir tabuta kondu. Cenaze namazını Rasûlullah (s.a.v.) dört tekbirle kıldırdı. Sonra cenazenin ardından Bakî kabristanına kadar yürüdü. Kabre bizzat kendi elleriyle koydu. Kabrin toprağını düzelterek üzerine su dökmelerini emretti.

Cenazeyi taşıyanlar Medine'ye endişeyle döndüler. Zira gündüz olduğu halde ortalık kararmış ve güneş tutulmuştu. Bazıları da:

"Güneş, İbrahim'in ölümü sebebiyle tutuldu" demeye başlamışlardı.

Bu sözler Rasûlullah'ın (s.a.v.) kulağına gelince, ashabına dönerek:

"Güneş ve ay Allah'ın ayetlerinden iki işarettirler. Hiç kimsenin ne ölümü, ne de doğumu için tutulmazlar" buyurdu.

Yarasını büyük kalbine gömdü, Allah'ın takdirine boyun eğdi.

Mariye evine çekildi. Sabrın güzelliğine sarıldı. Rasûlullah'ın kalbindeki evlat acısı yarasını kanatmamaya dikkat etti. Sabrı taştıkça Bakî kabristanına gider, kaybettiği yavrusunun kabri başında rahatlamaya çalışır, göz yaşı dökerek acısını azaltmak isterdi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) İbrahim'in onuncu yıldaki ölümünden sonra çok yaşamadı. On birinci hicri yılın Rebiûlevvel ayında rahatsızlandı ve Rabbinin yüce huzuruna göç etti. Mariye artık tamamen inzivaya çe-

kilmiş gibiydi. Hemen hemen kız kardeşi Sîrin'den başkasıyla görüşmüyor, sevgili efendisinin mesciddeki, yavrusunun Bakî kabristanındaki kabirlerini ziyaret etmesi dışında evinden dışarı çıkmıyordu.

Hicretin on altıncı yılında vefat ettiğinde mü'minlerin emiri Ömer, halkı onun cenaze namazı için toplayıp namazını kıldırdı ve Baki kabristanına defnetti.

Her nefis ölümü tadacaktır. Rasûlullah'ın (s.a.v.) hayatına girmesi ve Allah'ın İbrahim'i vererek ona annelik gibi bir bağışta bulunması Mariye için yeter de artardı bile...

*

Mazinin derinliklerinde Hz. Hacer'le başlayan Arabistan ve Mısır arasındaki alâkayı desteklemiş ve yenilemiş olması da şeref olarak Mariye'ye yeterdi. Bunun için peygamberlerin sonuncusu Efendimiz, Mariye'nin kavmi hakkında şu vasiyeti yapmıştı:

"Kıvırcık siyah saçlı, medeniyete sahip zimmet ehli hakkında Allah'tan korkun. Zira onların soy ve akrabalık bağı vardır."

*

Ebu Zerr'den rivayet edilen bir hadisi-i şerifte, Rasûlullah şöyle buyurur:

"Siz Mısır'ı fethedeceksiniz... Orayı fethettiğiniz zaman ahalisine iyi muamele ediniz. Çünkü onların bir zimmet (müslümanların emniyetine sığınma) ve rahim (kan akrabalığı) hakkı vardır veya "bir zimmet ve sıhriyyet (evlenmekten dolayı akrabalık) hakkı vardır."

Rasûlullah (s.a.v.) bu vasiyeti miras olarak bıraktı. Rivayete göre Hasen b. Ali (r.a.) Muaviye'yle aralarında sulh yaptıkları zaman, İbrahim'in dayılarının bulunduğu Hafn köyü halkından haraç vergisini kaldırmasını istemiştir.

Yine rivayete göre, Mısır'ın fethinden sonra oraya gelen Ubâde b. es-Samit (r.a.) bu köyü aramış, Mariye'nin evinin yerini bularak oraya bir cami yaptırmıştır.

GUZEYYE BİNT CÂBİR B. HAKÎM (r.a.)

Ümmü Şerîk künyeli Hakîm İbn Cabir'in kızı Guzeyye

Ümmü Şerîk:

"Ben, Allah'ın "mü'min kadın" diye adlandırdığı kimseyim" derdi.

Allah'ın kalbini İslâm'a açtığı, Kureyş kadınlarından birisiydi. Mekke'de müslüman olmuştur. Künyesi "Ümmü Şerîk" idi. Devs'li Ebu'l-Asker'le evliydi. Ümmü Şerîk, Kureyş kadınlarının evlerine gizlice girip onları İslâm'a davet etmeye başlamıştı. Sonunda Mekke müşrikleri onun yaptığı şeyleri öğrendiler ve onu yakalayıp şöyle dediler:

— Eğer kavmin olmasaydı, biz sana yapacağımızı yapardık -ki yapmışızdır- fakat seni onlara iade edeceğiz.

Kocası Devs'li Ebu'l-Asker ve Abdurrahman b. Sahr (Ebu Hureyre) Medine'ye hicret edince Ebu'l-Asker'in ailesi Ümmü Şerîk'e gelip:

— Belki sen de onun dinine girdin? dediler.

Ümmü Şerîk:

— Evet, vallahi, ben de onun dinine girdim, dedi.

Onlar:

— Seni perişan edeceğiz, dediler.

Ümmü Şerîk kendisi anlatmaktadır:

Bizi evimizden çıkardılar. Zulhalase denilen mevkiye geldiğimizde, bir konaklama yeri aramak için yürüyüp durdular. Beni en kötü ve en kaba yük devesine bindirmişlerdi. Altımda hiçbir şey yoktu. Bal sürülmüş ekmek yediriyorlar. Ama bir damla su içirmiyorlardı. Nihayet öğle vakti olup güneşin sıcaklığı arttı. Biz sıcaktan kavrulurken, onlar mola verip çadırlarını kurdular. Beni de güneşte bıraktılar. Öyle ki aklım, görme ve işitme duyum kaybolup gitti. Bana üç gün böyle davrandılar. Üçüncü gün bana: "Bağlı olduğun dini bırak" dediler. Söylediklerini ancak kelime kelime anlayabiliyordum. Bu arada parmağımı göğe kaldırarak Allah'ın bir olduğuna işaret ediyordum. Vallahi bu haldeyken, bana bir kuvvet geldi, ansızın göğsümde bir su kovasının soğukluğunu hissettim. Onu tutup bir yudum su içtim. Sonra kova göğsümden çekildi. Baktım ki o gökle yer arasında asılıydı. Onu tutamadım. Daha sonra kova ikinci defa bana sarkıtıldı. Ondan bir yudum daha içtim. Baktım ki yine gökle yerin arasındaydı. Üçüncü defa sarkıtıldığında ondan yine içtim. Artık suya kanmıştım. Başıma, yüzüme ve elbiselerime de su serptim. Çadırlarından çıkıp baktılar ve şöyle dediler:

— Bu sana nereden geldi? Ey Allah'ın düşmanı!

Onlara:

— Allah'ın düşmanı ben değilim, O'nun dinine karşı çıkandır. "Bu nereden geldi" sözünüze gelince; bu Allah'ın katından bana rızık olarak gelmiştir. Bunun üzerine hızla su tulumlarına koştular. Onların ağızlarının bağlı ve çözülmemiş olduklarını gördüler ve:

— Senin Rabinin bizim de Rabbimiz olduğuna, sana bu yaptıklarımızdan sonra burada sana rızık verenin İslâm'ı da gönderen kimse (Allah) olduğuna şehadet ederiz, dediler.

Hepsi müslüman olup Allah'ın Rasûlü'ne hicret ettiler. Artık benim onlardan üstün olduğumu ve Allah'ın bana yaptığını biliyorlardı...

*

Ümmü Şerik, Rasûlullah'a (s.a.v.) gitti. O, güzel ve yaşlıydı. Şöyle dedi:

— Ben kendimi sana bağışlıyorum. Kendimle sana tasaddukta bulunuyorum.

Rasûlullah (s.a.v.) onu kabul etti ve onunla zifafa girdi.

Âişe Bint Ebî Bekr ona:

— Kendisini bir erkeğe bağışlayan kadında hayır yoktur, dedi.

Ümmü Şerik:

— Tamam ben öyleyim, dedi.

Bunun üzerine Allah Teâlâ şu ayeti indirdi: **"Peygamber, nikâhlamayı dilediği takdirde mü'minlerden ayrı, sırf sana mahsus olmak üzere, kendisinin mehrini peygambere hibe eden mü'min kadını almanı helâl kılmışızdır."**

Bu ayet inince Âişe, Ümmü Şerik'e:

— Allah sana, sevgin konusunda çok çabuk cevap veriyor, demiştir.

*

Ümmü Şerik:

Ben, Allah'ın "mü'min kadın" diye adlandırdığı kimseyim, derdi.

*

Ümmü Şerik, Rasûlullah'tan zehirli kelerin öldürülmesini emrettiğini duymuştur.

Ümmü Şerik Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duymuştu:

— İnsanlar Deccal'den dağlara kaçsınlar.

Bunun üzerine sordu:

— Allah'ın Rasûlü! O gün Araplar nerededirler?

Rasûlullah (s.a.v.):

— Onlar azdır, buyurdu.

*

Ümmü Şerik tulumundan Rasûlullah'a yağ hediye ederdi. Bir gün çocukları ondan yağ istediler. Yağ yoktu. Ümmü Şerik kalktı, yağ tulumuna bakmaya gitti. Gördü ki ondan yağ akıyor. Kendileri için ondan yağ döktü ve bir süre yediler. Daha sonra ne kadar kaldığına bakmaya gitti. Hepsini döktü ve yağ bitti. Peygamber'e (s.a.v.) geldi ve Rasûlullah ona:

— Onu sen mi döktün? Eğer onu dökmeseydin, uzun bir süre senin için yağ olurdu, dedi.

*

Ümmü Şerik'in bir tulumu vardı. İsteyenlere emanet olarak verirdi. Bir gün bir adam gelip tulumu satın almak istedi. Ümmü Şerik:

— Neden alıyorsun? O pekmez koymaya yaramaz, dedi.

İçinde bir şey olmadığı için tulumu üfürüp şişirmiş ve kurutmak için güneşe asmıştı. Bir de baktı ki içi yağ dolu. Bundan dolayı "Allah'ın mûcizelerinden biri de Ümmü Şerik'in tulumudur" derlerdi.

ZEYNEBÜ'L-KÜBRA

Rasûlullah'ın büyük kızı Zeyneb (r.a.)

"Mekke'den Medine'ye hicret ederken Hebbar b. el-Esved, Zeyneb'in devesini mızrağıyla ürküttü. Deve Zeyneb'i ve hevdecini bir kayanın üzerine attı. Zeyneb hamileydi, çocuğunu düşürdü. Ve bu düşüğün meydana getirdiği hastalığın etkisiyle Hakk'a kavuştu..."

O, Peygamber'in (s.a.v.) kızlarının en büyüğüdür. Teyzesinin oğlu Mekke'nin şeref ve malca sayılı kişilerinden olan, Şam ve Yemen'e yolculuklar yapan tacir Ebu'l-As İbnu'r-Rabi'in hanımıydı.

Haşimîlerin gözlerinin kendisine çevrildiği ve oğullarına Kureyş'in en şerefli kızını seçmek isteyen ana-babaların gelin almak için yarıştıkları zaman daha on yaşını yeni bitirmişti.

Zeyneb'le evlenmeyi gönülden isteyenlerden birisi de Mekke erkeklerinin şeref ve mal itibariyle sayılılarından olan, aynı zamanda teyzezadesi bulunan Ebu'l-As b. Rebî' idi. Başkasına doğmayan fırsat onun eline geçti. Çünkü teyzesi Hz. Hadice onu oğlu yerinde tutuyordu. İstediği zaman Rasûlullah'ın (s.a.v.) evine gidip gelebiliyordu. Orada o derece güçlü ve samimi bir sevgi görüyordu ki, buna dayanarak Zeyneb için koca olarak tercih edilmeyi kuvvetle ümit ediyordu. İşte bu sebeple daha Zeyneb genç kızlığa adımını attığı günden itibaren kalbinin ona ilgi duyduğunu anladı. Onun birdenbire boy atışını, günden güne güzelleştiğini kalbi çarparak görüyordu.

Zeyneb babasının evinde dört kızın en büyüğü idi. Zamanından önce olgunlaşmıştı. O dönemde elli yaşını geçmiş olan temiz annesiyle birlikte kız kardeşlerinin yetiştirilmesi görevini yüklenmişti. Birbirini takib eden hamilelikler ve doğumlar gerçekten annesini yormuştu. Annesinin işine ortak olması Zeyneb'e olgun bir hanım görünümü kazandırmıştı. Halbuki daha çocuk denecek yaştaydı.

Ebu'l-Âs ise teyzesinin evine her gelişinde onu görüyor, göz alıcı görünüşüne, sevimliliğine, zekâsına, inceliğine, hanımlığına hayran kalıyordu.

Büyük meşgaleleri onu bazen teyzesinin evine gidip gelmekten alıkoyuyordu. Bilhassa önemli mevsimlerde gelen hacıların ve tüccarların Mekke'yi doldurdukları zamanlarla; yazın kuzeye, kışın güneye yapılan ticarî yolculuklar esnasında bu geliş gidişler sekteye uğruyordu. Mekke'den onu uzaklaştıran bu yolculuklar bazen aylar sürüyordu. Ancak her zaman uzakta da olsa, gözü Mekke'deydi. Orayı düşünürken kalbi çarpıyor, sevgisi artıyordu. Bu ince çocukcağızın hayali ona yoldaş oluyordu. Tatlı tebessümünü, büyüleyici zekâsını hatırlıyordu.

Haşim oğullarının gençlerinin gözünün Zeyneb'te olduğunu hiç bir zaman hatırından çıkaramıyordu. Ancak bu konudaki ayrıcalığını da biliyordu. Bu konuda kendisiyle yarışacak olan hiçbirinin Rasûlullah'ın evinde kendisine verilen yer ve değere eş olmayacakları açıktı. Zeyneb'in sevgisini kazanma yolunda ve takdirini kazanma babında da onlara sıra gelmezdi.

Kendisine güvendiği için yarışacaklarla açık bir mücadeleye girmeye lüzum görmedi. Sırrını anlayışlı teyzesine emanet etmekle yetinip kalb huzuruyla, Zeyneb'e en iyi yoldaş olmayı ümit ettiği işinin başına döndü.

Zekası da onu genç bir kızın ilgisini çekmekle acele etmekten veya onun bakire kalbinin kapısını kabaca çalmaktan alıkoyuyordu. Ne kadar olgunlaşsa veya ölçülü olsa da utangaç bir çocukcağızdı o... Onun sevgisini kazanacağım diye acele edip temiz utanma duygusunu örselemenin, çocuksu temizliğini yaralamanın manası yoktu. Kendisi onun teyzesinin oğluydu, teyze onun hakkını korurdu.

Bu durum onu biraz zorlamış, gizlilik, hırs ve ihtiyatlı olma gibi ağır yükleri ona yüklemişti. Ama aynı zamanda da bu hal, Zeyneb'in ona güven duymasını sağlamıştı.

Tecrübenin ve yolculuğun olgunlaştırdığı erkek zekâsıyla Zeyneb'in kendisini bir erkek kardeş yerine tutmadığını anlamıştı. Her ne kadar Kureyş gençlerini, kendisiyle soyluluk, asalet, belki mal bakımından tartsa bile, kişiliğinin güçlülüğü ve tecrübesinin genişliğiyle hiç birini eşit tutmayacağını da biliyordu.

Ebu'l-As yolculuktan her dönüşünde Rasûlullah'ın evini Kabe'den sonra ikinci uğrak yeri edinmişti. Zeyneb onun gelişine sevinirdi. Yolculuk medresesinden topladığı hoş olaylar ve hikayelere onun kulak verişi Ebu'l-As'ın çok hoşuna gidiyordu. Yolculuğuyla ilgili olarak anlattıklarını Zeyneb'in hemen ezberlemesi ve insanlarla dünya hakkındaki sözlerini kavraması, onun yaşıtlarından daha üstün bir meziyete sahip olduğuna ve kemale ermekte olduğuna işaretti.

Bazen yolculuk dönüşü ona güzel elbise veya münasip bir hediye getiriyor, sevinçle kabul edildiğini görüyordu. Bunların aralarında yakınlık ve sevgi bağı kurduğunu anlıyordu.

Zeyneb'in bakire kalbi zamanla açıldı. Bu ince, nazik temas vicdanında ilgi uyandırdı. Yanıbaşında annesi uyanık gözleriyle bu açılışı gözlüyor, Ebu'l-As'ın Zeyneb'in kalbini kazandığını anlıyordu. Yoksa kızının kalbini kapattığı birine Hadice'nin razı olması mümkün değildi.

Hadice bu temiz sevgiyi anlıyordu. Kendisi de onun tatlı kaynağından kana kana içmişti. Üstün tecrübesiyle biliyordu ki karşılıklı sevgiye dayanan bir evlilik teşvik edilmeliydi. Ciddiyetle inanıyordu ki bu sevgi mutlu kullara Hak tarafından bağışlanan en büyük nimettir.

Kutlu anne, ilk kızının kalbini yoklayan bu tatlı ilgiyi, eşine haber verdi. Kahraman babanın kalbi rikkatle doldu. Seneler boyu usanmaksızın kana kana içtikleri bu bereketli mübarek kaynaktan hayat bulan kendi evliliklerini gözünün önüne getirdi.

Artık Hadice yeğenini, Zeyneb'i babasından istemeye teşvik etti. İstemesine rağmen biraz gecikseydi büyük kızı yanında kalacaktı. Ama Kureyş gençlerinin Haşimîlerin en güvenilir adamıyla akraba olmaya can attıklarını görüyordu. Biraz gecikirse onların Ebu'l-As'ı geride bırakıp Zeyneb'in elini tutmalarından ve bunun sevgili zevcinin hoşuna gitmeyeceğinden korkuyordu.

Her zaman yaptığı gibi Rasûlullah (s.a.v.), Ebu'l-As'ı güzel karşıladı. Zeyneb'le evlenmek isteğini can kulağıyla dinledi ve ağzından "evet" cevabı çıktı. Zeyneb'e denk biriydi Ebu'l-As... Ancak bu isteği

kızına duyurmak için biraz mühlet istiyordu. Böyle önemli bir işte ilk söz sahibi, herkesten çok, Zeyneb'in kendisiydi.

Şerefli baba, kızının Ebu'l-As'a karşı duygusunu biliyordu, ama her şeye rağmen, ona danışmadan söz kesmek istemiyordu. Yüzyüze konuşmanın vereceği sıkıntıyı da hesaba katıyordu. Mutlu haberi vermesi için Hadice'yi önden gönderdi. Sonra Zeyneb'in odasının önünde sesini duyup kendisini görmeyeceği bir yerde durdu. Sevgi ve şefkat dolu bir sesle:

"Kızım Zeyneb, teyzezaden Ebu'l-As b. Rebi' senin adını andı." buyurdu.

Açık açık cevap vermesini beklemedi. Biliyordu ki onun hayası dilinin cevap vermesine engel olacaktır. Allah korusun utanma duygusunun etkisinde kalıp evlenmeyi reddeder ve iş hoş olmayan bir şekle bürünürse...

Baba, bir süre kulak verip bekledi. Temiz kız kalbinin çarpıntısı ve temiz annenin dua mırıltılarından başka bir şey duymadı. Ebu'l-As'ı bekler bıraktığı yere dönerek elini sıktı, bereketli dualar etti.

Mutlu haber Mekke'de hemen yayıldı. Haşimli genç kızla evlenmeyi ümit eden gençlerin kalbi parçalandı. Ama içlerinden bir tanesi çıkıp da damat adayını kötüleyemedi. Söyleyebildikleri, amca çocuklarının Zeyneb'i almaya teyze oğlundan daha layık olduğu şeklindeydi. Sonra Ebu'l-As hakkında hayırdan başka bir şey konuşmadılar. Hayırlı sözden başka bir şey söyleyebilirler miydi ki...?

Belki şöyle denebilir: Hz. Hadice, Ebu'l-As'ın arzusunu gerçekleştirmesine fırsat hazırladı ve Zeyneb'i zevce olarak seçmesine yardımcı oldu.

Şöyle diyen de çıkabilir: Şayet Ebu'l-As, Rasûlullah'ın hayatında ve kalbinde çok üstün bir yeri olan Hadice'nin yeğeni olmasaydı, kızı için Haşimîlerden bir damadı tercih ederdi.

Her ne kadar Hz. Hadice, Ebu'l-As'ın önüne fırsat koymuş ise de şu nokta unutulmamalıdır. Ebu'l-As'ın kendi şahsiyetiyle kazandığı şerefi ve onu tertemiz kılan özellikleri Mekke ailelerinden istediğinin kapısının kendisine açılıvermesini sağlayacak kadar güçlüydü. Kureyş aristokratlarından istediğinin kızını kendisine zevce olarak seçebilirdi.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) evi düğün için hazırlandı. Yeni kurulan bir evin hazırlanmasında adet olan gürültüyle doldu. Rasûlullah (s.a.v.) en

iyi kokuları arayıp alması için adam gönderdi. Hz. Hadice de düğün için lüzumlu her şeyi alıp gelmeleri için, gelecek ticaret kervanlarını gözetmek üzere, çarşıya adamlar gönderdi. Bu taraftan da Ebu'l-As, değerli misafirini karşılamak için evini hazırladı ve bu yolda geniş servetini cömertce harcadı.

Zifaf vakti geldi. Mekke dağları düğün şenliğinin gürültüsüyle yankılandı. Develer kesildi, bütün halk yemeğe davet edildi.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) ailesi, gelini yeni evine kadar götürdü. Yeni evlileri kutlamak ve değerli konuğun ilk evindeki sıkıntısını hafifletmek için bir süre orada oturdular.

Sonra kerem sahibi kocasına emanet edip geri döndüler.

Bu tarafta Zeyneb'le kocası Ebu'l-As katışıksız bir mutluluğun gölgesi altında yaşıyor, başarılı bir evliliğin gölgesinde karşılıklı sevgiyle hayatlarını sürdürüyorlardı. Ne yazık ki zaman zaman geçici bir yalnızlık bu gölgeye sokuluyordu. Ebu'l-As ticaret için yolculuğa çıkmak zorundaydı. Yola çıkarken kalbi Mekke'de kalıyordu.

Zeyneb ise bu ayrılığa dayanmaya çalışıyor, yalnızlığından kurtulup biraz teselli bulmak için baba ocağını ziyaret ederek yalnızlığını hafifletiyordu. Baba ocağında mutlu çocukluk yıllarının hatıralarıyla rahatlıyordu. Orada ailenin ufkunda, yarınların bir şeyler doğuracağını müşahede ediyordu. Babası Hira mağarasındaki yalnızlığında ibadet ve tefekkürü artırmıştı. Annesinin tek meşgalesi onu uzaktan gözetip gücünün yettiğince zevcinin rahat ve huzurunu sağlamaya çalışmaktı.

Annesine, sevgili babasının azığını hazırlamak ve selâmetini sağlamak için boş vakit kazandırmak düşüncesiyle Zeyneb, Ebu'l-As yolculuğundan dönünceye kadar, annesinin ev işlerine yardım ediyordu. Ebu'l-As dönünce, o da evine dönüyor zevcinin sıkıntısını gideriyor, huzur ve sükûna kavuşmasını sağlıyordu.

Sonra Allah onlara hayır diledi ve oğulları Ali b. Ebil-As'ı ardından da kızları Ümame'yi onlara bahşetti. Evleri sevinç ve sevgi ile doldu.

*

Ebu'l-As'ın yolculuğa çıktığı günlerden birinde, sabahın erken vaktinde Zeyneb baba ocağına yollandı. Kapıda amcazadesi Varaka b. Nevfel'in ziyaretinden dönmekte olan annesi Hz. Hadice ile karşılaştı.

Zeyneb daha önce annesini hiç bu derece telaşlı, endişeli ve meşgul görmemişti. Annesi sanki onu görmemiş gibi geçip sevgili zevcinin özel odasına yöneldi. Orada babası uzun süre kalır. Sükûnete erdikten sonra ise kızlarının yanına çıkardı.

Zeyneb, Hıra mağarasında ibadet eden babasına, orada iken indirilen vahiyden bahseden annesini şaşırarak dinliyordu. Duyduklarıyla dili tutuldu sanki, cevap bulamıyordu. Sadece şunu anlıyordu; iş onun düşünce ufkunu aşacak kadar geniş, önemli ve çetindi. Sessizce yerinde bekledi. Düşüncesinin dizginleri elinden kaçmıştı; nereden başlayıp nereye varacağını bilemiyordu. Uçsuz bucaksız bir denizde yüzen bir uyur gezer gibi görüyordu kendisini...

Küçük kardeşi Fatıma'nın konuşması onu uyandırdı:

— "Ablacığım, bu ümmetin peygamberinin kızı olmak seni sevindirmiyor mu?"

Sessiz bir düşünce devresi geçirdikten sonra cevapladı, kardeşinin sorusunu:

— "Evet, tabi, ey Fatıma! Hangi genç kız kat kat şeref veren bu durumla sevinip övünmez? Ancak dayımız Varaka'nın "babamı yalanlayacaklarına, eziyet edeceklerine, Mekke'den çıkaracaklarına ve onunla savaşacaklarına" dair sözlerini sen de duydun, ben de..."

Fatıma biraz düşündü. Babasının eziyet görmesi sözü ona ağır gelmiş olacak ki başını kaldırıp kız kardeşine şunları söyledi:

— "Vallahi, bu iş annemin babama söylediği şu sözlerde saklı olan gerçektir: Allah bizi gözetir ey Ebu'l-Kasım. Sevin ve işinde devam et amcazadem. Vallahi, Allah seni hiç bir zaman pişman etmez. Çünkü sen akrabayla ilgiyi devam ettirirsin, doğru söylersin, emaneti yerine verirsin, sıkıntıları yüklenirsin, misafiri ağırlar ve hak yolundaki musibetlerin atlatılmasına yardımcı olursun."

Zeyneb gülümsedi, Fatıma da aynı şekilde gülümsedi. İkisi de bu işin arkasının geleceğini anlamışlardı.

*

Bir gün Ebu'l-As b. Rabi' bir yolculuğundan döndü. Kulağını Mekke'den çıkan kafilelerin sözleri doldurmuştu:

"Bu ümmetin peygamberi çıkmış."

Ebu'l-As sordu:

— O kimdir?

Onlar:

— Muhammed b. Abdillah'tır diye cevap verdiler.

Ebu'l-As hanımına sordu:

— Duyduğum doğru mu?

Rasûlullah'ın kızı Zeyneb:

— Evet, teyze oğlu! diye cevap verdi.

Fakat Ebu'l-As sustu. Zeyneb sordu:

— Neyin var? Teyze oğlu!

Ebu'l-As alçak sesle:

— Ben korkuyorum, diye cevap verdi.

Zeyneb kocasının zihninden geçenleri biliyordu. O, Rasûlullah'a (s.a.v.) tabi olursa kavminin şöyle diyeceğinden korkuyordu: O hanımını ve kayınpederini memnun etmek için, atalarının dinini terketti.

Rasûlullah'ın kızı Zeyneb:

— Ancak sen hakka uyarken kavminin seni övmesini beklemeyeceksin... Ben müslüman oldum, teyze oğlu! dedi.

Ebu'l-As hayretle:

— Bunu yaptın mı? Zeyneb! diye sordu.

Rasûlullah'ın kızı Zeyneb:

— Babamı yalanlayamazdım. Vallahi, sen de biliyorsun ki, o doğru ve güvenilir bir kimsedir, dedi.

Sonra şunu ilâve etti: Yine annem, kızkardeşlerim, amcam Ebu Talib'in oğlu Ali ve Ebu Bekr müslüman oldular. Ayrıca senin kavminden, amcaoğlun Osman b. Affan'la dayının oğlu Zubeyr b. el-Avvam da müslüman oldular.

Ebu'l-As:

— Zeyneb! Babanın dinine uyarken, benim atalarımın dininden kalmamdan doğacak durumları düşünmedin mi? dedi.

Zeyneb başını sallayarak:

— Düşünmedim, ey teyze oğlu! Aksine kavminden amca oğlun Osman ve dayı oğlun Zubeyr gibi, senin de İslâm'a önce girenlerden olmanı istedim, diye cevap verdi.

Ebu'l-As düşünceli olarak evinden çıktı. Dönünce Zeyneb'e:

— Zeyneb! Bugün Kâbe'de babanla karşılaştım. Beni İslâm'a davet etti, dedi.

Sonra sustu. Yüzünün asıklığı ve sesinin titrekliği, Zeyneb'in babasının davetine nasıl cevap verdiği sorusunun açıklaması gibiydi.

Rasûlullah'ın kızı Zeyneb üzüldü. Kocası niçin, kızkardeşi Rukayye'nin kocası ve kocasının amca oğlu Osman b. Affan gibi babasının davetine icabet etmemişti. Bir gece Ebu'l-As kendisini üzen şeyleri düşününce şöyle dedi: Vallahi, baban, bana göre, kötü olmakla itham edilen bir kişi değildir. Sevgilim, seninle aynı görüşte olmaktan daha sevimli bir şey yoktur benim için. Ancak ben, karısını hoşnut etmek için senin kocan kavmini rezil etti ve atalarını inkar etti demelerini istemiyorum. Herhalde benim durumumu takdir eder, mazeretimi kabul edersin.

*

Rasûlullah'ın ashabı Medine'ye hicret etti. Rasûlullah da (s.a.v.) onlara yetişti. Zeyneb babasından ve kardeşlerinden uzakta kaldı. O çocukları Ali, Umame ve amcası el Abbas b. Abdilmuttalib'ten başka teselli edici bulamadı.

*

Damdam b. Amr el-Gıfari şöyle haykırıyordu:

— Kureyşliler! Kervana yetişin kervana! Ebu Süfyan'ın yanında olan mallarınıza, Muhammed ashabıyla saldırdı. Ona yetişebileceğinizi sanmıyorum. İmdat! İmdat!

Kureyş kervanını korumak için çıktı. Kocası Ebu'l-As da onlarla birlikte çıktı. Zeyneb üzüntü içinde:

— Bugün Zeyneb için yetim kalmak veya dul kalmaktan başka çare yok, dedi.

Müşrik Huzeyme oğullarının Bedir'deki durumları çabucak Mekke'ye ulaştı. Rasûlullah'ın kızı Zeyneb sevindi. Haber Mekke'lileri

yıldırım gibi çarptı. Zeyneb kocasının esir edildiğini duyunca sevindi. Çünkü babası esirlere iyi davranılmasını istemişti.

Zeyneb, Amr b. er-Rabi ile kocasının fidye verilerek kurtarılması için gerdanlığını gönderdi. Amr b. er-Rabi Medine'ye gelince:

— Muhammed! Kızın Zeyneb beni, Hıraş b. es-Samme'nin esir ettiği onun kocası, benim kardeşim Ebu'l-As'ı fidye vererek kurtarmam için gönderdi.

Amr b. er-Rabi' elbisesinin içinden bir kese çıkarıp Peygamber'e (s.a.v.) takdim etti. Kesenin içinden bir gerdanlık çıktı. Onu görür görmez Rasûlullah'ın (s.a.v.) içi sızladı. Bu, Hadice'nin gerdanlığıydı. Onu kızı Zeyneb'e, kızkardeşinin oğlu ve yeğeni Ebu'l-As'la evlendiği gün, düğün hediyesi olarak vermişti.

Rasûlullah (s.a.v.) ve ashabı konuşmayıp başlarını önüne eğdiler... Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.):

— Zeyneb'in esirini bırakıp fidyesini de kendisine geri vermeyi uygun görürseniz, bunu yapınız, buyurdu.

Hıraş b. es-Samme:

— Tamam, ya Rasûlallah! diye cevap verdi.

Rasûlullah (s.a.v.) Ebu'l-As'ı kendisine yaklaştırıp İslâm'ın artık onları ayırmasından dolayı kızını ona göndermesini söyledi.

Ebu'l-As:

— Tamam, söylediğini yaparım, dedi.

Ebu'l-As Mekke'ye dönünce Zeyneb'e:

— Zeyneb! Vedalaşmaya geldim, dedi.

Zeyneb şaşırarak:

— Nasıl olur, daha yeni kavuşmuşken! dedi.

Ebu'l-As:

— Gidecek olan ben değilim Zeyneb! Bu defa da sen gideceksin, diye cevap verdi.

Babasının (s.a.v.) söylediklerini anlattı. Kureyş eşrafı ona gelip şöyle dediler:

— Ebu'l-As! Hanımından ayrıl, biz seni istediğin Kureyşli kadınla evlendiririz.

Ebu'l-As da şu cevabı verdi:

— Vallahi, hanımımdan ayrılmayacağım. Hanımımın yerine Kureyşli bir kadını kabul etmek de istemem.

Evine dönünce Zeyneb'e:

— Telaşlanma sevgilim! Senin yanına gitmeni baban istedi. Çünkü İslâm bizi ayırdı. Seni babana göndermeye söz verdim. Ben sözümden dönmüş değilim, dedi.

Zeyneb:

— Hicret yurduna kadar bana arkadaş olacak mısın? diye sordu.

Ebu'l-As:

— Maalesef, teyze kızı! Kardeşin Zeyd İbn Hârise (Rasûlullah onu evlat edinmiş ve ona Zeyd İbn Muhammed adı vermişti) ile Ensar'dan bir arkadaşı gelecekler, Mekke'den sekiz mil uzaklıktaki Batnu Yacic'de bekleyecekler. Sen onların yanına varınca, beraberinde seni Yesrib'e babana götürecekler, dedi.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) kızı Zeyneb hazırlandı. Ebu Süfyan b. Harb'in eşi Hind Bint Utbe'yle karşılaştı. Hind ona:

— Muhammed'in kızı! Babana kavuşmak istediğini bana bildirmeyecek misin? diye sordu:

Zeyneb:

— Böyle birşeye niyetim yok, dedi.

Hind Bint Utbe:

— Amca kızı! Yapma! Yolculuğunda sana lazım olacak bazı şeylere veya babana götürmek üzere paraya ihtiyacın varsa onlar bende var. Benden çekinme. Çünkü erkekler arasında olanlar kadınlar arasına girmez, dedi.

Zeyneb, Hind Bint Utbe'nin sözünde samimi olduğunu zannetti. Fakat kendisinin gitme konusunda ciddi olduğunu gizledi.

Ebu'l-As'ın kardeşi Kinane b. er-Rabi' yayını ve sadağını alarak güpegündüz Zeyneb'in devesinin yularını çekerek Zeyneb'i Mekke'den çıkardı. Kureyş'in erkekleri aralarında bunu konuştular ve onu takip için

yola çıktılar. Zituva denilen yerde ona yetiştiler. Hebbar b. el-Esved ve Nafi b. Kays ona en önce yetişenlerdendi. Hebbar b. el-Esved, Zeyneb'in devesini mızrağıyla ürküttü. Deve Zeyneb'i ve hevdecini bir kayanın üzerine attı. Zeyneb hamileydi, çocuğunu düşürdü. Kayınbiraderi Kinane b. er-Rabi' yere çöküp oklarını önüne yaydı ve şöyle dedi:

— Vallahi bana kim yaklaşırsa ona bir ok saplarım.

Peşindekiler geri çekildiler. Bir gurup Kureyşliyle birlikte Ebu Süfyan b. Harb geldi:

— Bize okunu atma da seninle konuşalım, dedi.

Kinane ok atmaktan vazgeçti. Ebu Süfyan yanına kadar geldi ve:

— Sen bu kadını, gündüz açıkça halkın arasından geçirip götürmekle iyi etmedin. Başımıza gelen belaları ve Muhammed'le aramıza giren düşmanlığı bildiğin halde bu kadını insanların arasından açıkça götürüyorsun. Eğer sen böyle yaparsan halk bunun; bizim aşağılık oluşumuzdan güçsüzlüğümüzden ve korkaklığımızdan ileri geldiğini zannedecek. Yemin olsun, bizim onu babasına göndermemek gibi bir ihtiyacımız ve böyle bir kinimiz yok. Ancak sen kadını geri getir. Sesler kesilip halk bizim onu geri çevirdiğimizi konuşuncaya kadar dur. Sonra onu gizlice çıkarıp babasına götür, dedi.

Kinane b. er-Rabi':

— Tamam, öyle yapayım, dedi.

Kinane b. er-Rabi' Zeyneb'in inlemesini duydu ve ona dönüp baktı. Ondan kan geldiğini ve çölün ortasında çocuğunu düşürdüğünü görünce durumdan endişe etti. Onu alıp Mekke'ye geri götürdü.

Kocası Ebu'l-As onu koruyup gözetmek için birkaç gün Zeyneb'in yanında kaldı. Zeyneb kendine gelince Kinane b. er-Rabi' onu Mekke'den çıkarıp hâlâ ondan kan gelirken Zeyd İbn Harise'ye teslim etti.

Rasûlullah (s.a.v.) kızına yapılanlardan dolayı öfkelendi. Ashabına, Hebbar b. el-Esved'le, Nafi b. Kays'ı yakaladıklarında yakmalarını emretti. Ancak Rasûlullah (s.a.v.) yakma emrinden vazgeçip onları öldürmelerini emretti.

Bu konuda şöyle buyurdu: "Yakaladığınızda o iki adamı yakmanızı emretmiştim. Sonra Allah'tan başkasının hiç kimseyi ateşle

azaplandırmasının doğru olmayacağı görüşüne vardım. Onları yakalarsanız, öldürün."

Zeyneb senelerce, Medine'de babasının evinde kaldı. O, Allah'ın, kocası Ebu'l-As'ın göğsünü İslâm'a açmasını ümit ediyordu. Bir gece Ebu'l-As, Zeyneb'in yanına geldi. Zeyneb hayretle:

— Ebu'l-As sen ha? dedi.

Ebu'l-As peşinden şeytanlar geliyormuşcasına nefesi kesilmiş bir halde:

— Evet benim. Değerli karıcığım! Kader Ebu'l-As'ı Yesrib'in yakınına getirdi. Peşinde takipçiler varken o sana koştu geldi, dedi.

Zeyneb dehşetle:

— Ali'nin babası! Sanki sen yanımda gibisin? dedi.

Ebu'l-As İbnu'r-Rabi':

— Evet Zeyneb! Bu senin misafirindir. Yolculuktan yorulduktan sonra, takipçilerden kaçtıktan, ayrılık acısıyla canından bezdikten sonra senin onu kabul etmeni bekliyor, dedi.

Zeyneb sanki müslüman olarak mı geldin dercesine ona baktı:

Ebu'l-As başını sallayıp:

— Hayır, Zeyneb! Medine'ye müslüman olarak gelmedim. Kendime ve Kureyşlilerden bazılarına ait malları Şam'a götürmüştüm. Ticaret işimi bitirip dönerken, başlarında Zeyd b. Harise'nin bulunduğu yüz yetmiş kişilik seriyye karşıma çıktı. Yanımda ne varsa hepsini ele geçirdiler. Kaçarak onlardan kurtuldum. Gecenin karanlığı basınca bana eman vermen için gizlice sana geldim, dedi.

Zeyneb keder dolu bir sesle:

— Hoş geldin teyze oğlum. Hoş geldin Ali'nin ve Umame'nin babası! dedi.

Zeyneb mescide gitti. Peygamber (s.a.v.) sabah namazını kıldırmıştı. Şöyle dedi:

— Ey insanlar! Ben Ebu'l-As'a eman verdim.

Rasûlullah (s.a.v.) ashabına:

— Cemaat! Benim duyduğumu siz de duydunuz mu? diye sordu.

Cemaat:

— Evet, Ya Rasûlallah! diye cevap verdi.

Peygamber (s.a.v.):

— Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin ederim ki, sizin duyduğunuzu duyuncaya kadar bu konuda hiç bir şey bilmiyordum, dedi.

Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) şunu ilave etti:

— Müslümanların en alt tabakasında olan bile eman verebilir. Zeyneb'in eman verdiğine biz de eman verdik.

Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) kızının yanına girdi. Ebu'l-As da oradaydı. Zeyneb:

— Ey Allah'ın Rasûlü! Yakın olursa, amca oğludur, uzak olursa çocuklarımın babasıdır. Ben de ona eman verdim, dedi.

— Kızım! Ona ikramda bulun. Sana yaklaşmasın. Çünkü artık sen, ona helâl değilsin.

Rasûlullah (s.a.v.) ayrıldıktan sonra Zeyneb, Ebu'l-As'a:

— Ebu'l-As! Ayrı kalmamız sana kolay geldi mi? diye sordu.

Ebu'l-As:

— Allah saklasın, Zeyneb! Vallahi, senden sonra hayat benim için hiç te hoş değil, dedi.

Zeyneb:

— O halde, bu işkence ve inad niye? dedi.

Ebu'l-As:

— Allah bizim hakkımızda hükmünü verinceye kadar, diye cevap verdi.

Rasûlullah (s.a.v.) Ebu'l-As'ı mescide getirecek birisini gönderdi. Rasûlullah (s.a.v.) Ebu'l-As'ın mallarını ele geçiren seriyyenin adamları arasındaydı... Rasûlullah (s.a.v.) onlara:

— Bildiğiniz gibi bu adam bizdendir. Ona ait bir malı ele geçirdiniz. Eğer bir iyilik yapar da malını ona geri verirseniz, buna memnun oluruz. Eğer kabul etmezseniz, o Allah'ın size nasibettiği bir ganimettir. Ona en layık olan sizsiniz, dedi.

Hep bir ağızdan:

— Allah'ın Rasûlü! Malını kendisine geri veriyoruz, dediler.

Ebu'l-As'ın malının tamamını ona geri verdiler. Onun malından hiçbir şey kaybolmadı.

Onun Mekke'ye dönme vakti geldiğinde Rasûlullah:

— O bana doğruyu söyledi. Verdiği sözü yerine getirdi, dedi.

Zeyneb hareket etmeden önce kocasının gözlerinde bir şey gördü. Ebu'l-As Mekke'ye varınca Kureyşliler ticaretlerinin kârlı olduğuna sevindiler. Ona koşup Muhamed'le (s.a.v.) ashabı arasında geçenleri hemen anlatmasını istediler. Fakat o bütün mal sahiplerine mallarını verinceye kadar bekledi. Sonra bir kayanın üzerine çıkıp:

— Ey Kureyş topluluğu! Herhangi birinizin bende almadığı bir malı kaldı mı? diye sordu.

Onlar:

— Hayır, Allah seni hayırla mükâfatlandırsın. Biz seni sözüne bağlı ve şerefli bir kimse olarak gördük, diye cevap verdiler.

Gözünü onların arasında gezdirdikten sonra:

— Ben, Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in onun kulu ve elçisi olduğuna şehadet ederim. Vallahi, sizin mallarınızı yemek istediğimi zannetmenizden korkmamdan başka hiçbir şey beni İslâm'a girmekten alıkoyamadı. Allah o malları size geri gönderince ve ben de işimi bitirince müslüman oldum, dedi.

Onları hayret ve dehşet içinde bırakıp Allah ve Rasûlü'ne hicret etmek üzere Medine'ye hareket etti. Rasûlullah'ın kızı Zeyneb'e gidip müslüman olduğunu ona haber verince Zeyneb çok sevindi.

Ebu'l-As, Rasûlullah'ın mescidine girdi. Damadının Rasûlullah'a bey'at ettiğini görünce sahabîler "lâ ilâhe illallah" diye haykırdılar. Rasûlullah Zeyneb'i seneler sonra ona eski nikahıyla verdi.

Rasûlullah'ın kızı Zeyneb, hicretin sekizinci yılında, kocası Ebu'l-As müslüman olduktan bir yıl sonra, Mekke'den Medine'ye hicret ederken deve üzerinde hevdeç içinde iken, Kureyş müşriklerinden Hebbar b. Esved'le bir arkadaşı Zituva'da mızrakla vurup devesinden kayanın üzerine düşürmüş, karnındaki çocuğunun düşmesine sebep olmuştu... Hz. Zeyneb akan kan yüzünden hastalanmış ve vefatına kadar da bu hastalıktan kurtulamayarak hakkın rahmetine kavuşmuştur.

Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Atıyye el-Ensariyye, Ümmü Eymen ve hanımı Ümmü Seleme'ye:

— "Onu yıkamaya sağ tarafından ve abdest azalarından başlayınız! Tek sayıda su ve sidrle üç veya beş ya da yedi kere, hatta gerekli görürseniz bundan da fazla yıkayınız! Sonuncusunda suya kâfur, yahut kâfurdan biraz koku koyunuz! Yıkama işini bitirip boşalınca, bana bildiriniz!" buyurdu.

Yıkayıcılar, Hz. Zeyneb'in saçlarını taradılar, üçe ayırıp her birini bir bukle yaptılar. Buklelerden ikisi, Hz. Zeyneb'in yan taraflarındaki, biri de ön taraflarındaki saçlarındandı.

Onlar cenazeyi yıkadıktan sonra Rasûlullah'a haber verdiler. Rasûlullah onlara izarını (etekliğini) verdi ve şöyle buyurdu:

— Bunu ona iç gömleği yapın.

Rasûlullah (s.a.v.) kederli ve üzgün olarak onu kabrine indirdi.

Kabirden çıktığında üzüntüsü gidip şöyle dedi:

— Zeyneb'in zayıflığını düşünüp Allah Teâlâ'dan onun kabrini genişletip sıkıntısını gidermesini istedim. Allah duamı kabul etti ve onun kabrini genişletip sıkıntısını giderdi.

*

Hz. Peygamber'in kızı din uğruna o kadar eziyet çekti ki sonunda o yolda canını verdi. Buna rağmen kabir azabı ve kabrin sıkmasından muhafaza edilmesi için Hz. Peygamberin dua etmesi gerekirse, bizim gibilerin hali ne olacak?! Bu sebeple insan, daima kabir hali için dua etmelidir. Peygamberimizin kendisi de, bize yol göstermek için, kabir azabından daima Allah'a (c.c.) sığınırdı...

Ebu'l-As daha dün sevgi kafesi olan evine döndü. Artık bu ev Zeyneb gittikten sonra hatıraların ve kederlerin yankılandığı bir yer olmuştu.

Şayet oğlu Ali de kendisini teselli edecek bir duygu, kızı Ümame'de değerli eşinin canlı örneğini bulmasaydı kederinden ölebilirdi. Ama onlar babalarının yalnızlığını biraz olsun gideriyor, yarasını sarıyor, eve doluşan üzüntü ve kederi hafifletiyorlardı.

Rasûlullah da (s.a.v.) Zeyneb'e duyduğu üzüntüyü Ümame ile gidermeye çalışıyordu.

Buhari ve Müslim'deki rivayete göre Ümame'yi mübarek omuzlarına alır ve onunla namaz kılardı. Secdeye vardığında onu yere koyar, namazını bitirince tekrar onu omzuna yüklerdi.

*

Hz. Âişe (r.a.) rivayet eder ki, Rasûlullah'a (s.a.v.) birtakım hediyeler geldi. Bunların arasında boncuktan bir gerdanlık da vardı. Rasûlullah (s.a.v.):

— "Bunu ailemden en sevdiğime vereceğim" buyurdu.

Kadınlar derler ki:

— "Ebu Kuhafe'nin kızı (Hz. Âişe) onu almak için gitti, ancak Rasûlullah Zeyneb'in kızı Ümame'yi çağırıp gerdanlığı onun boynuna taktı."

Rasûlullah (s.a.v.) Zeyneb'in ismini devamlı yâdetti.

Üvey kızı Zeyneb Bint Ebi Seleme şöyle anlatır:

"(Rasûlullah (s.a.v.) annem Ümmü Seleme ile evlendiğinde) benim adım Berre idi. Rasûlullah (s.a.v.) bana Zeyneb ismini verdi. Zeyneb Bint Cahş ona gelin geldiğinde de adı Berre idi, onun adını da Zeyneb olarak değiştirdi."

Fatıma'nın (r.a.) Zeyneb için duyduğu acı da çok derin idi. Onun ardından bir anne, bir kardeş, bir dost ve bir arkadaş kaybetmiş olarak ağladı, ağladı... Mekke'de zihinleri hür, aileleri toplu olduğu günlerdeki saadetlerini hatırladı. Seneler sonra değerli kaybın hatırasını diriltmek ve eskimeyen sevgili adını tekrarlayıp durmak için kendi kızına da Zeyneb ismini koymak suretiyle teselli aradı...

RUKAYYE ZÂTÜ'L-HİCRATEYN

İki Hicret Sahibi Rukayye (r.a.)

Seyyidu'l-Beşer'in Kızı

O, Rasûlullah'ın (s.a.v.) kızıdır. Annesi Hz. Hadice'dir. Rasûlullah'a peygamberlik gelmeden yedi yıl (on yıl da denilmektedir) önce doğmuştur. Zeyneb'in Ebu'l-As b. Rebî' ile evlenmesinden kısa bir süre sonra Rasûlullah'ın (s.a.v.) evine Abdülmuttalib ailesinden bir heyet geldi. Bu heyet güvenilir amcazadelerinin akrabalığını arzu ederek gelmişlerdi. Daha doğrusu Kureyş gençleri arasından şerefte denkliği bulunanların daha önce davranmasından endişe etmişlerdi.

Rukayye ve Ümmü Gülsüm huylarının birbirine benzerliği ile biliniyorlardı. Heyet gelince Ümmü Gülsüm, zekâsıyla niçin geldiklerini anlayarak, Rukayye'ye:

— Bana göre sıran geldi, Rukayye... dedi.

Rukayye cevab vermeye davranırken Fatıma atılarak Ümmü Gülsüm'ün sözüne şu cevabı yapıştırdı:

— Aksine ikinizin de sırası geldi.

Fatıma bu sözü nasıl söylemişti. Açıklayalım; misafirler geldiğinde o babasının dizinin dibinde oynayarak vaktini geçiriyordu. Hemen oradan ayrılmadı. Onların az sonra ayrılıp gideceklerini hesap

etmişti. Babasının yanında olmaktan duyduğu mutluluğun kesintiye uğramasını istememişti.

Gelenlerin başındaki Ebu Talib'in sözünü duyunca da bu fırsat kendisine doğdu. Ebu Talib diyordu ki:

— "Yeğenim, Zeyneb'i, Ebü'l-As b. Rebi'e verdin. O gerçekten şerefli bir hısımdır. Ancak amcanın oğulları, Hatice'nin yeğeninin elde ettiği şerefe kendilerinin de layık olduğu görüşündeler. Zaten de şeref ve soy bakımından ondan geri kalmazlar."

Rasûlullah (s.a.v.) bu söze:

— "Doğru söyledin, amcacığım" diye cevap verdi.

Ebu Talib konuşmasını sürdürdü:

— "Biz sana kızlarımız Rukayye ve Ümmü Gülsüm'e dünür olmak için geldik. Onları amcanın iki oğluna vereceğini umarım."

Rasûlullah (s.a.v.):

— "Akrabaya önem vermek gerekir. Ancak amcacığım bana biraz süre versen de bu konuda kızlarımla konuşsam olmaz mı?" buyurdu.

Fatıma daha fazla dinleyemedi, koşarak evin harem bölümüne geçti ve Rukayye'yle Ümmü Gülsüm'e önemli haberi yetiştirdi. İki kız kardeş duydukları sözle sarsıldılar. Bu, beklenmeyen ani bir şeydi. Bunun için donuk bir sessizlik çöktü üzerlerine. Birbirlerine bakışıyorlardı. Sanki biri diğerinden yardım umuyor veya durumlarını açıklamasını bekliyordu. Ancak cevabsız, bakışıp durdular.

Biraz sonra Fatıma'ya dönerek ikisi birden:

— "İhtiyar atamız hangi amcamızın iki oğlu için çalışıyor, öğrendin mi?" diye sordular.

Fatıma:

— "Hayır dedi, atamızın sözünü işitince sabredemedim. Sonunu beklemeden haberi size ulaştırmak için koştum."

Bir süre başını eğip düşündü. Fatıma, sonra alçak bir sesle, kendi kendine söylendi:

— "Dünür olanların isimleri beni ne ilgilendirir ki, kim olurlarsa olsunlar. Ne az, ne çok durumu değiştirmez bu. Yakında ızdıraplı

durum tekrarlanacak. Daha önce Zeyneb'de olduğu gibi Rukayye ve Ümmü Gülsüm evimizden çekilip alınacaklar. Bu evden başka bir eve geçecekler. Ben ise burada kardeşsiz yalnız başıma kalacağım."

Annesi kız kardeşlerini çağırmak için gelince gözlerine yaş hücum etti. Annesinin önemli işle meşgul olması küçük kızı Fatıma'nın ağlamasını gözünden kaçırmadı. Hemen ilgilenip şefkatle sordu:

— "Niçin ağlıyorsun küçüğüm?"

Annesinin boynuna sarılarak:

— "Beni senden ve babamdan çekip alacak birine bırakma anneciğim, ben sizin ikinizin ayrılığına dayanamam."

Hatice onun sözüne tebessüm ederek:

— "Asla tatlım, seni bırakır mıyız, sen istedikten sonra..." diye cevap verdi.

Fatıma çocuk saflığıyla bağırdı:

— "Ama ben istemiyorum, istemeyeceğim."

Anne yavaş sesle ve kederle konuştu:

— "Şimdi böyle dersin küçüğüm, biz de zamanında böyle demiştik."

Hadice, gözlerini yumdu. Hatıralar onu on dört yıl öncesine götürdü; o zamanlar elini herşeyden çekmiş, evlenmemeye karar vermişti. Hz. Muhammed'le (s.a.v.) karşılaşıncaya kadar hayatını böyle sürdürmüştü. Çok geçmeden emin genç kendisine dünür olmuştu. Aslında emin gence doğru kalbiyle koşan kendisiydi. Kureyş ileri gelenlerinden aldığı evlenme tekliflerini geri çeviren birisi olduğu halde, fakir bir gençle evlenmesinden dolayı Kureyş toplumundan karşılaşması muhtemel tepkiye aldırmaksızın, halkın dedikodusuna kulak asmaksızın bu evliliğe can atmıştı. İşte bu genç adamla evliliğinin üzerinden on küsür yıl geçtikten sonra durmuş, karşılaştığı şu mutlu günü kutluyor ve tatlı hatıralarını yadediyordu. Elli beş yaşın soğukluğunu gideren sevgi sıcaklığını damarlarında hissediyordu.

Neşvesine daldığı tatlı hülyalarından sıyrılırken küçük kızı Fatıma şu soruyu sordu:

— "Anneciğim, dünür olunan iki genç kimdir?"

Yakınında durup kendisine kulak kabartan Rukayye ve Ümmü Gülsüm'e bakarak kısaca cevapladı:

— "Amcanız Abdü'l-Uzza'nın iki oğlu; Utbe ve Uteybe'dir."

Cevabının iki kızı üzerindeki etkisini görmek için onlara uzun uzun baktı, ancak onlar birşey söylemektense odalarına çekilmeyi yeğlediler.

İki kız kardeş istikballeri konusunda birbirine birşey diyemiyorlardı, ama ikisinin düşüncesi de bir nokta etrafında dönüyordu şüphesiz: Aileleri niçin evlendirilmelerinde bu kadar acele ediyorlardı? Ümmü Cemil'in evine geçişe alışacak kadar bir zaman kendilerine tanınmalı değil miydi?

Ümmü Gülsüm, Rukayye'ye:

— "Biliyorsun ki, babamız bu işe biz olmadan karar vermez. Ne yapmayı düşünüyorsun?" diye sordu.

Rukayye'nin yüzü soluktu, cevapladı:

— "Ben babasına karşı davranan kızlardan değilim. Ailesine kabilesine zorluk çıkaran birisi hiç değilim."

Sonra kız kardeşine bakarak sevgi ve ilgiyle konuşmasını sürdürdü: "Kardeşim bunu kendine dert edinme, nasıl olsa ikimiz beraber olacağız ya..."

İş, endişeyle karışık bir vaziyette olup bitti. Rukayye, Utbe b. Ebi Leheb'le, kız kardeşi Ümmü Gülsüm ise Utbe'nin kardeşi Uteybe ile evlendi. Muhammed (s.a.v.) kızlarını kutladı ve onları Allah'ın muhafazasına emanet etti. Sonra ibadetine ve tefekkürüne döndü.

Babasına peygamberlik gelmeden önce o, Utbe b. Ebi Leheb'le evlenmişti. Rasûlullah'a peygamberlik gelince annesi Hadice, kız kardeşleri Zeyneb, Ümmü Gülsüm ve Fatıma'nın müslüman oldukları sırada o da müslüman olmuştur.

Kureyşliler kızları konusunda Rasûlullah (s.a.v.) aleyhinde birleşip şöyle dediler:

"Muhammed'i yeni görevini yapma konusunda kendi başına buyruk bıraktınız, kızlarını ona geri veriniz ki onların meşgalesi onu ızdıraba sürüklesin"

Rasûlullah'ın (s.a.v.) üç damadına da varıp hepsine ayrı ayrı: "Karını boşa biz sana istediğin Kureyşli kadını alalım" teklifinde bulundular.

Ebu'l-As hanımı Zeyneb'i hiç bir Kureyş'li kadına değişmeyeceğini ifade ederek bu teklifi reddetti. Ebu Leheb'in iki oğlu ise hemen bu teklifi kabul ettiler. Utbe, Rukayye'nin yerine Said b. el-As ailesinden bir kadınla nikâhlandı.

Aslında Ebu Leheb'in iki oğlunun Kureyş'in teklifine uymalarına zaten gerek kalmamıştı. Anneleri Ümmü Cemil daha önce onları boşanmaya zorlamıştı. Muhammed'in iki kızıyla aynı çatı altında yaşamamaya yemin etmişti. Devamlı bir şekilde kocası Ebu Leheb'i iki temiz peygamber kızına karşı öyle kışkırtmıştı. Allah Teâlâ "Ebu Leheb'in elleri kurusun, kurudu da" ayetlerini indirince, Ebu Leheb oğlu Utbe'ye:

— Onun kızını boşamazsan, başım başına haram olsun (seninle yüzyüze gelmeyeyim) dedi.

Utbe, Rasûlullah'ın kızı Rukayye'den ayrıldı. Bu iki goncagül sevgi ve sükûn kanatlarının ısıttığı ilk evlerinden öyle bir yere gitmişlerdi ki orada kendilerini, sırtına şeytanın bindiği diken dilli bir kadın karşılamıştı. Onun ağır gölgesi sabah akşam üzerlerindeydi. Her hareketlerini gözetim altında tutuyordu. Her bakışıyla, susuşuyla, mırıltısıyla, aldırmaz görünüşüyle bile onları hesaba çekiyordu. Onların güzel huyları, latif ve temiz hareketleri Hz. Hadice'yi hatırlattığı için kıskançlık ve kini kabarıyor ve hayatı onlara dar etmeye çalışıyordu.

İki yeni gelin kayınvalidelerinin yaptıklarını sabır ve güzellikle karşılayınca onların alçaldıklarını zannediyor, bununla kibre, gurura sürükleniyor, dolayısıyla kabalığı, acımasızlığı arttıkça artıyordu.

Bu iki sabırlı varlık ise durumu babalarına şikayet yollu iletmeyi düşünmüyorlardı. Ümmü Cemil'in kötülüklerinden bahsederek anne ve babalarının huzurunu bozmayı istemiyorlardı.

Her birinin sıkıntısını hafifletmek, derdini açmak için diğerine yaklaşıp içini döktüğü düşünülebilir. Ne yazık ki bu da mümkün değildi. Zira Ümmü Cemil ortalıkta hazır bekleyip duruyordu. Gücünün yettiğince iki kız kardeşin başbaşa kalmasına engel oluyordu. Gücü yetse ikisinin arasına kocaman bir set çekecekti.

Sıkıntıya böylece sabır ve sükunetle göğüs geriyorlarken Cenab-ı Hakk ikisine de merhametiyle muamele ederek onları odun hamalının tuzağından, cimri ve uğursuz yaşayışından kurtardı.

Bütün bu belalara karşı Rukayye ve Ümmü Gülsüm'ün, Allah yolunda karşılaşılan her şeyde babalarına ortak olmak hoşlarına gidiyordu. Kendilerini bütün bu eziyetleri yüklenmeye hazırlıyorlardı.

Gerek odun hamalının, gerek müşriklerin zannı boşa gitti. Ne kızları Rasûlullah'ı (s.a.v.) davetinden alıkoydular, ne de onların boşanması kendisine ağır geldi. Allah bu iki kızcağızı da gerek odun hamalıyla, gerek Ebu Leheb'le aynı evde yaşama mihnetinden kurtarmıştı.

Sonra aradan fazla geçmeden Allah ikisine de eski kocalarından daha hayırlı birini nasip etmişti. Bu İslâm'a ilk giren sekiz kişiden ve Cennetle müjdelenen on sahabeden birisi olan Osman b. Affan'dı. Utbe, Rukayye'yle yatmamıştı. Sonra onunla Hz. Osman evlendi.

Kureyş, Rasûlullah'ın ashabına yaptığı işkenceyi artırınca Peygamber (s.a.v.) ona Habeşistan'a hicret etme izni verdi. Bisetin (peygamberliğin) beşinci senesinin Receb ayında, yola çıkan müslümanların ilki Hz. Osman'la Rasûlullah'ın kızı Rukayye'ydi. Osman b. Affan Habeşistan'a ilk hicret eden sahabî idi. Yanında da daha yeni evlendiği zevcesi Rukayye (r.a.) vardı. Hz. Osman hicret ederken sevgili yurduna bakışlarıyla veda ederken Rukayye gözyaşlarını tutamadı. Zevcinin peşine düşüp hicret yolculuğuna başlamadan önce doğup büyüdüğü evi, yerleri dolaştı, annesini, babasını, üç kız kardeşini kucakladı.

Bineğinin beklediği yere gitmekte ağır davrandı. Ayrılık vakti gelince vatanın görüntüsünü kalbine nakşetmek istercesine doya doya baktı, gözlerinden yaş seli kendiliğinden akıyordu.

Develer de, şehirlerin anası Mekke'nin güzel kokusundan son defa yararlanabilmek için, yavaş yavaş harekete geçtiler. Uçsuz çöllere çıkınca da deve yedicilerin okudukları şarkıya uyarak hızlı hızlı yürümeye başladılar:

"Aileden ve vatandan ayrılmak zordur"

"Ama iman yolunda feda olan kalbdir"

"Ruh ve bedenleri Rabbim kabul etsin"

"Rabbim kabul etsin."

Hüzün dolu bu ses Rukayye'nin kalbini titretiyordu. Bu sese kulak verdikçe kederinden ürperiyordu. Sonra, Mekke'nin uzaktan da olsa, belli belirsiz de olsa bir parçasını görebilmek ümidiyle mahfesinden uzanıp gerilere baktı. O anda kendinden bir kaç adım geriden gelip, kendisine ilgiyle ve sevgiyle bakan eşi Hz. Osman'ı gördü.

Rukayye onun ne düşündüğünü anladı. Bunun üzerine yüzü hoşnutlukla parladı. Şöyle dedi:

— "Allah bizimle ve Kâbe'nin yanında bıraktığımız sevgili kişilerle beraberdir."

Onlarla ilgili haber Rasûlullah'a geç ulaştı. Kureyşli bir kadın gelip şöyle dedi:

— Muhammed'in damadını ve yanında hanımını gördüm. Damadın, hanımı zayıf bir eşeğin üzerinde götürüyordu.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Allah onların yardımcısı olsun! Osman, Lût (a.s.)'dan sonra ailesini hicret ettirenlerin ilkidir.

Muhacirler içinde Mekke'ye en çok iştiyak duyan Rukayye (r.a.) idi. Bu gün olduğu gibi daha önce hiç ana-babasından ve kardeşlerinden uzak kalmamıştı. Olayların ağırlığı sıhhatine o kadar etki etti ki, ilk çocuğunu düşürdü. O kadar zayıfladı ki muhacirler ölecek diye korktular.

Ancak zevci Osman'ın gözetimi ve sevgisi olsun, muhacirlerin ilgi ve yardımı olsun, sıkıntının atlatılmasına yardımcı oldu. Bir süre sonra da Mekke'den gelen haberler sıhhatini kazanmasını sağladı. Bu habere göre Kureyş'liler Rasûlullah (s.a.v.) ve sahabîlerinin yola gelmelerinden ümitlerini kesmişler. Haşimoğullarının üzerine tatbik ettikleri kuşatmayı kaldırmışlardı.

Bunun yanında bazı şayialar da duyuldu. Buna göre Kureyş'liler. Rasûlullah'ın (s.a.v.) davasında kahramanca sebat ettiğini, ona uyanların imanlarındaki doğruluğu görünce doğru yola meyletmiş, bir grup Kureyşli ikna olarak İslâm'a dönmüş, diğer bir grup ise Rasûlullah'ın davası kuvvet bulunca, şeref yolunu tutmuştu.

Habeş muhacirleri bu şayialara ve dedikodulara kulak kabartmış, kalblerinde vatana dönme arzusu alevlenmeye başlamıştı.

Bir kısmı bu haberlerin sıhhat derecesini araştırmadan alelacele dönüş hazırlıklarına başlamıştı. Dünyanın en aziz ve en sevgili yurduna iştiyak duyuyorlardı çünkü... Bir kısım muhacir ise hicret ettikleri bu yeni yurtta kalmayı tercih ediyordu. Çünkü Kureyşin Rasûlullah'a (s.a.v.) meylettiğine ve müslümanların sayısının arttığına dair gelen haberleri ihtiyatla karşılıyorlardı.

Kızıldeniz'i geçip yüklerini bineklerine yükletince sevince bürünerek Kâbe'ye kavuşma arzusuyla hızlı bir yolculuğa başladılar. Kalbleri kendilerinden önce vatana doğru uçtu. Mekke'nin çok yakınına gelinceye kadar da bu durum sürdü.

Mekke yakınına gelince, ümitler söndü. Orada, kızgın kayaların oluşturduğu arazide zayıf müslüman kardeşlerinin Kureyşli zebaniler tarafından en ağır şekilde eziyete, işkenceye tabi tutulduklarını gözleriyle gördüler.

Dönenler sağlarından, sollarından helake sürüklenen insanların feryatlarını işitiyorlardı. Kafilenin develerini şiirleriyle yeden sürücü sustu, sevinç uçtu, rüya parça parça oldu, iyi duygular dağıldı gitti.

Bu bölgede gün boyunca konaklayıp beklediler. Gece olunca bir kısmı Velid b. Muğire el-Mahzumi veya Ebu Talib b. Abdulmuttalib el-Haşimi'nin güvencesinde Mekke'ye girdi.

Onların ardından diğerleri Kâbe'nin mukaddes haremine sığınarak, yüzlerindeki şehidlik isteğinin parıltısıyla Mekke'ye girdiler.

Rukayye iştiyakla kendini baba ocağına attı. Kız kardeşleri, Ümmü Gülsüm ve Fatıma hemen etrafını sardılar ve atılıp kucakladılar. İkisi de gözyaşlarını zor tutuyorlardı. Rukayye onların elinden kurtulup sordu:

— "Babam nerede? Annem nerede?"

İkisi birden cevapladılar:

— "Babam sıhhat ve afiyettedir. Seninle beraber gelen Habeş muhacirlerini karşılaşmaya çıktı."

İkisi de dudakları titreyerek gizli bir ah çektiler.

Kalbine korku yerleşen Rukayye canhıraş bir sesle tekrar sordu:

— "Annem, nerede o?"

Ümmü Gülsüm başını eğip sustu. Fatıma ise yan odaya koşarak hıçkırıklar içinde sarsıla sarsıla ağlamaya başladı.

Bunun üzerine Rukayye soru sormaktan vazgeçti. Sendeleyerek merhum annesinin odasına yürüdü. Göz pınarları kurumuş bir soğuklukla yatağına baktı, baktı...

Ta babası gelinceye kadar... Babasıyla karşılaşmanın verdiği hararetle göz pınarlarının buzları çözüldü. Babasının sevgisi, şefkati kızının kalbine oturan buzdağlarını dağıttı.

Kederinin ağırlığı derecesinde göz pınarlarından yaş seli çağlayıp indi. Sonra şerefi dünyayı tutan zatın sevgili babasının göğsüne kapandı, kendisini sükûnet ve sabır ummanına bıraktı.

Bundan sonra Mekke'de ikameti uzun sürmedi.

Babası Medine'ye hicret etti.

Kureyş, Ensar'ın Rasûlullah'a (s.a.v.) bey'at ettiğini öğrenince Rasûlullah'a düşmanlığı artırdı. Müslümanlar Rasûlullah'tan hicret için izin istediler. Rasûlullah onlara Yesrib'e hicret izni verdi. Onlar hicret etti. Arkasından Rasûlullah da (s.a.v.) hicret etti. Peygamber (s.a.v.) mescidini ve odalarını inşa edince Zeyd b. Haris'le âzâdlı kölesi Ebu Rafi'i Mekke'ye gönderdi. Onlar da Rasûlullah'ın ailesini getirdiler. Böylece Rukayye Medine'de bulunan kocası Hz. Osman'a kavuşmuş oldu.

İkinci ve son hicret yurdunda oğlu Abdullah b. Osman'ı dünyaya getirdi. Yeni evi kendisine daha bir şen geldi. Yavrusunun varlığıyla ilk çocuğunu kaybetmenin acısını; annesinin vefatı dolayısıyla uğradığı derin üzüntüyü ve iki hicreti dolayısıyla tattığı gurbet sancısını unutmaya ve avunmaya çalıştı.

Keder ve üzüntüden yeterince payını aldığını sandı, ancak Cenab-ı Hak ona yeni bir sınama kapısı açtı, yeni bir keder verdi.

Oğlu Abdullah b. Osman, bir horozun gagalaması sebebiyle altı yaşında hastalanarak vefat etti.

Hz. Rukayye bu acı kaybın ağırlığı altında sarsıldı, hummaya yakalandı, kızamığa yakalandığı da söylenmiştir. Rasûlullah (s.a.v.) Ebu Süfyan'ın Şam'dan gelen kervanına karşı çıkmaya hazırlanırken Rukayye kızamığa tutuldu.

Hz. Osman zevcesinin yanında geçirdi günlerini... Ona baktı. Rasûlullah'ın (s.a.v.) müezzininin cihad çağrısını duyuncaya kadar da bu bakımı sürdürdü. Muhacirlerle Ensar, Bedir'de düşmanı karşılamak için savaşa çağrılınca Osman da bu şerefli davetçiye uymayı arzuladı. Ancak kalbi sekarat-ı mevt durumunda bulunan Rukayye'nin yanından da ayrılmak istemiyordu. Rasûlullah'ın (s.a.v.) emriyle Bedir savaşından geri kaldı, ama kendisi için en aziz bir varlık olan hanımının ölüm mücadelesine şahit olmak durumunda kaldı.

Bu mücadele şiddetli oldu ve uzadı. Sonra gözleri kocasında, mübarek ruhu dudaklarında titreştikten sonra nazenin vücudu terketti.

Hz. Osman ayrılığın acısıyla zevcine bakakaldı. Kulaklarında ölümün hırıltısıyla müslümanların Bedir'deki zaferlerini müjdeleyen haykırışlar karışıyordu.

Zeyd b. Harise, müslümanların Kureyş'e galip geldiği haberini götürmek üzere Bedir'den dönerken Rasûlullah'ın kızı Rukayye öldü. Onlar Rukayye'yi defnettikleri sırada Hz. Osman bir tekbir duydu. Usame b. Zeyd'e:

— Bu nedir? diye sordu.

Baktılar ki, Bedir'de Ebu Cehl b. Hişam, Umeyye b. Halef, Nadr b. el-Haris, Ukbe b. Ebi Muayt, Rabia'nın oğulları Utbe, Şeybe ve başka müşriklerin öldürüldüğünü müjdelemek için Rasûlullah'ın devesinin üzerindeki Zeyd b. Harise'yi gördüler.

Hz. Osman hanımını kabre indirdi. Kabrinin toprağını düzeltiğinde Rasûlullah (s.a.v.) Bedir'den geldi. Kızı Rukayye'nin kabri başında durup şöyle dedi:

— Selefimiz Osman b. Maz'un'a kavuş.

Izdıraplı baba gelince son uykusuna yatmış olan kızına yaklaştı. Nazik kalbi hüzün ve kederle dolu olarak onunla bir nevi vedalaştı. Sonra kız kardeşinin yatağına kapanıp hıçkıra hıçkıra ağlayan küçük kızı Fatıma'ya şefkatle eğildi.

Kadınlar Rukayye'nin arkasından ağladılar. Ömer b. el-Hattab geldi. Kırbacıyla onlara vurmaya başladı. Peygamber (s.a.v.) onun elinden tutup:

— Ömer! Bırak onları, ağlasınlar, dedi.

Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Ölüye karşı duygular göz ve kalple ifade edilirse, bu Allah'tandır ve rahmet eseridir, el ve dille yapılırsa bu da şeytandandır.

Kızı Fatıma ağlayarak kabrin kenarına oturdu. Rasûlullah da elbisesinin yeniyle onun gözyaşlarını siliyordu.

*

Rasûlullah'ın kızı Rukayye'nin vefatı, Rasûlullah'ın hicretinin onyedinci ayında olmuştur.

Medine halkı Rasûlullah'ın (s.a.v.) iki hicret sahibi kızının cenazesini Bâkî kabristanına taşıdı ve aynı gün Bedir şehitlerinin mübarek kanıyla sulanan Medine'nin temiz toprağına kondu.

Babası Rasûlullah (s.a.v.), hanımı Rukayye'nin hastalığı sebebiyle Bedir savaşına katılmayan damadı Hz. Osman'a müslümanlara dağıttığı ganimetten pay ayırdı.

ÜMMÜ GÜLSÜM (r.a.)

Rasûlullah'ın Kızı

Peygamber'in (s.a.v.) kızıdır. Annesi Hz. Hadice'dir. Rasûlullah'a peygamberlik gelmeden önce onunla Uteybe b. Ebi Leheb evlenmişti. Allah Teâlâ Muhammed'i (s.a.v.) peygamber olarak gönderip "Ebu Leheb'in elleri kurusun. Kurudu da" ayetini indirince Ebu Leheb oğlu Utbe'ye:

— Onun kızını boşamazsan, başın başıma haram olsun (seninle yüzyüze gelmeyeyim), dedi.

Uteybe, daha onunla yatmamışken, Ümmü Gülsüm'den ayrıldı. Ümmü Gülsüm annesi Hz. Hadice, kızkardeşleri Zeyneb, Rukayye ve Fatıma müslüman olup kadınlar Rasûlullah'a (s.a.v.) bey'at ettikleri sırada İslâm'a girmiştir.

Allah Ümmü Gülsüm'e hayır murad etti ve Allah düşmanı Uteybe b. Ebi Leheb onu boşadı. Bu ayrılık onu odun hamalı ile bir arada yaşama bahtsızlığından da kurtardı. Nitekim değerli kardeşi Rukayye de aynı şekilde kurtulmuş, Osman b. Affan'la evlenmiş ve Habeşistan'a hicret etmişti.

Ümmü Gülsüm o günlerde küçük kardeşi Fatıma ile beraber, Mekke'de, babalarının evinde kalıyordu. İkisi de sevgili annelerinin ağır iş yükünü taşımada yardımcı oluyorlardı. Anneleriyle beraber, her gün mübarek vücudunda mücadelenin yorgunluğu, elbiselerinde Kureyşlilerin eziyetlerinin izleri olduğu halde evine dönen Rasûlullah'ı (s.a.v.) karşılıyorlardı. Onu gülen yüzleriyle kuşatıyorlardı. Onun üze-

rinden bu izleri, güçlerinin yettiğince, gidermeye çalışıyorlar ve eviyle ailesine ayırdığı kısa sürede rahatlatmaya uğraşıyorlardı.

Rasûlullah (s.a.v.) mescidini ve odalarını inşa edip Allah, Evs'le Hazrec'in kalplerini birleştirdikten sonra Ümmü Gülsüm Medine'ye hicret etmiştir. Zeyd b. Harise'yle Ebu Rafi Mekke'ye gidip Rasûlullah'ın Ehl-i Beyt'ini (ailesini), Ümmü Eymen'i ve Sevde Bint Zem'a'yı Medine'ye getirmişlerdir.

*

Hicretin üzerinden önemli olaylarla dolu iki yıl geçti.

Ümmü Gülsüm, Bedir savaşı günü babasının muzaffer olarak dönüşünü gördüğü gibi, zaferin kazanıldığı aynı gün kızkardeşi Rukayye'nin vefatına da şahit oldu.

Hicretin üçüncü yılı geldiğinde Rukayye'nin ölüm acısı tazeliğini koruyordu. Kureyş ise, Bedir'de kaybettiklerine ağlıyor ve galiplerden onların intikamını almak için çalışıyordu.

Ümmü Gülsüm, babasının yanında değerli kaybın acısını hafifletmeye gayret ediyordu.

Bedir savaşından hemen sonra Rasûlullah'ın kızı Rukayye vefat edince Hz. Osman ağladı. Rasûlullah (s.a.v.) ona sordu:

— Seni ağlatan nedir?

Hz. Osman:

— Seninle akrabalığımın kesilmesine ağlıyorum, diye cevap verdi.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— İşte Cebrail, Allah'ın Rukayye'nin kızkardeşini (Ümmü Gülsüm'ü) aynı mehirle ve aynı nedimeyle sana nikâhlamamı emrettiğini söylüyor.

Rasûlullah (s.a.v.) Hz. Osman'la Ümmü Gülsüm'ü evlendirdi. O, bâkireydi. Bu evlilik hicretin üçüncü yılının Rebiulevvel'inde olmuştur. Hz. Osman ayrı zamanlarda iki kız kardeşle evlenmiştir. Bundan dolayı ona, Zu'n-Nureyn (iki nur sahibi) denilmiştir. (Hz. Osman'dan başka bir peygamberin iki kızıyla evlenmiş birisi bilinmemektedir.)

Ümmü Gülsüm kocası ve babasıyla birlikte Hudeybiye'ye gitmiş ve Rıdvan bey'atında bulunmuştur. Yine kaza umresinde ve Mekke fethinde de bulunmuştur.

Dokuzuncu Hicret yılının Şa'ban ayında, Hz. Osman'ın evinde vefat etti. Kendisinin çocuğu olmamıştı.

Medine kabristanında kız kardeşinin kemiklerinin yanına defnedildi. Rasûlullah (s.a.v.) arka arkaya gelen bu kayıpların verdiği kederle gözü yaşlı olarak kızının kabri başında durdu.

Allah, Ümmü Gülsüm'e merhamet edip onu yetimlik ve dulluk mihnetinden korudu. Babasının bir sene sonra olan vefatını görmediği gibi, zevci Osman'ın, yarım asır sonra, ondan sonra evlendiği Ümmül-Benin Bint Ubeyde ve Naile Bint el-Ferafisa isimli hanımlarının gözleri önünde meşhur faciada şehit edilişini de görmedi. Onu Esma Bint Umeys ve Safiyye Bint Abdilmuttalib yıkamıştır. Rasûlullah (s.a.v.) kabrinin başına oturmuş ve gözlerinden yaşlar boşanmıştır. Ashabına:

— Bu gece hanımıyla yatmamış olan birisi var mı? [1] dedi.

Ebu Talha (Ümmü Suleym'in kocası Zeyd b. Süheyl b. el-Esved):

— Ben ya Rasûlallah! dedi.

Peygamber (s.a.v.) ona:

— İn, dedi.

Onun kabrine Ali b. Ebi Talib, Fazl b. el-Abbas ve Usame b. Zeyd inmişlerdir.

Hz. Osman, hanımı Ümmü Gülsüm'ün ölümüne çok üzülmüştür. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

— On tane kızım olsaydı onları Osman'a verirdim. (Osman'a vermekten çekinmezdim).

[1] Ümmü Gülsüm'ün vefat ettiği gece Hz. Osman'ın bir cariyesiyle yattığını Rasûlullah (s.a.v.) duymuştu. Bu söz ve hareketiyle Hz. Osman'a sitem etmektedir. Şarihler böyle açıklamaktadır. (Çeviren: Taceddin Uzun)

FATIMA (r.a.)

Rasûlullah'ın Kızı

Hz. Ali (r.a.), talebelerinden birine Hz. Fatıma'yı şöyle tarif ediyordu:

"O, el değirmenini kendi eli ile çevirirdi, bu yüzden de elinde izler kalmıştı. Su testisini kendisi doldurur getirirdi, testinin ipi omuzlarında iz yapmıştı. Evin her tarafını o süpürür, temizlerdi, bundan dolayı da elbiseleri kirlenirdi..."

Fatıma, Rasûlullah'ın (s.a.v.) kızlarının en küçüğü ve en çok sevdiği kızıydı. O "babasının annesi" diye meşhur olmuştu. Rasûlullah'ın kızlarının dördüncüsüdür. Peygamberlik gelmeden beş yıl önce Kâbe'nin yenilenmesi sırasında doğmuştur.

Zeyneb, teyzezadesi Ebul-As b. Rebî ile, ardından Rukiyye ve Ümmü Gülsüm, Ebu Leheb'in iki oğluyla evlendiler. Kızkardeşlerinin birbiri ardına evlenip evden ayrılmaları Fatıma'ya ağır geldi. Çocukluğu sebebiyle, kız ile anne babasının, kızkardeşle kızkardeşin aralarını ayıran bu evlilik denen şeyin hikmetini bir türlü anlayamıyordu. Bunu günlerce ve gecelerce düşündü durdu. Bu düşünce, daha olgunlaşmamış şuurunda ve kalbinde derin izler bıraktı. O günlerde ailenin içinde bulunduğu şartlar bu izi güçlendirecek durumdaydı. Baba, kendisini insanların dünyasından çekip alan ve ibadetle geçirdiği uzletinin tefekkür dolu ortamında Rabb'ine adamıştı kendini. Anne sevgili zevciyle meşguldu. O yanında bulunduğunda ilgi ve şefkatiyle onu

kuşatıyor, kendinden uzak olduğu zaman ise kalbini onun izinden gönderiyordu. Evin üç büyük kızı evin meşgalelerine dalmışlardı. Fatıma ise, düşünceleriyle başbaşa kalmış, zamanla bu düşünceler vicdanında izler bırakmıştı.

Allah Teâlâ babasını uyarıcı ve müjdeleyici olarak gönderdiğinde Fatıma kız arkadaşlarıyla çocuk oyunları oynamayı bırakmış, babasına yakın bir yere geçmişti. Yaşının küçüklüğü ona, evden çıkıp babasını takip etme, müşriklerin ve Kureyş serserilerinin düzenledikleri entrika ve işkencelerden babasını koruma imkânını sağlıyordu.

Bir gün yine babasını takib ediyordu. Rasûlullah (s.a.v.) Kâbe'ye doğru yürüdü. Hacerü'l-Esved'i selâmladı. Müşrikler onu görür görmez yek vücut olarak hemen etrafını sardılar. Hep bir ağızdan:

— "Şunu şunu söyleyen sen değil misin?" diye onun atalarına sövdüğünü, ilâhlarını ayıpladığını, düşüncelerini küçük düşürdüğünü teker teker saydılar. Rasûlullah (s.a.v.):

— "Evet, bunları söyleyen benim" buyurdu.

Fatıma (r.a.) nefesini tutmuştu. Müşriklerden birisinin elbisesinin yakasından yakalayıp sıktığını gördü. Titreyerek olduğu yerde kalakaldı. Bu esnada Ebu Bekir yerinden kalkıp Rasûlullah'ı (s.a.v.) müdafaa etti ve ona yapılan hareketi kınayarak:

— "Rabbim Allah'tır, dediği için bir adamı öldürecek misiniz?" dedi.

O bunu der demez müşrikler ona döndüler, gözlerinden öfke kıvılcımları saçarak sakalından çektiler, sürükleyerek başına vurdular.

Rasûlullah (s.a.v.) Beyt-i Haram'dan ayrıldı. Kızı hemen peşinde olarak yolda yürürken karşılaştığı bütün köle ve hür kimseler onu yalanlıyor ve eziyet ediyordu. Evine varıncaya kadar böyle devam etti. Evine varınca, karşılaştığı eziyet ve hakaretlerin tesiriyle titreyerek kendisini yatağına bıraktı.

Bir defasında da babasının hemen yakınında durmuş, küçük kalbiyle onu gözlerden korumak arzusunda... Çünkü babası Kâbe Hareminde secde halinde... Kureyş müşrikleri etrafında toplandılar. Ukbe b. Ebî Muayt, kesilmiş bir devenin işkembesini getirerek sırtına koydu. Rasûlullah'ın (s.a.v.) kızı Fatıma gelip sırtından işkembeyi alarak bunu yapanların suratına fırlatıncaya kadar başını kaldırmadı. Sonra başını kaldırıp:

— "Allah'ım! Kureyş'ten bir grubu sana havale ediyorum! Allah'ım, Ebu Cehl b. Hişam'ı, Utbe b. Rebia'yı, Şeybe b. Rebia'yı, Ukbe b. Ebi Muayt'ı, Übeyy b. Halef'i sana havale ediyorum" diye beddua etti.

Müşrikler onun bedduasından dehşete düştüler. Gözlerini kapadılar. Rasûlullah (s.a.v.) namazını bitirdi ve kızı Fatıma peşinde olarak evinin yolunu tuttu.

Aradan çok bir zaman geçmeden Fatıma babasının ve kendisinin beddua ettiği bu kişilerin Bedir kuyusu yanında öldürülmüş olduklarını gördü...

Fatıma kendisi anlatmaktadır:

Kureyş müşrikleri Hıcr'da toplanıp şöyle dediler:

— "Muhammed geldiğinde her birimiz ona bir tane vuralım."

Babamın yanına gittim. Bunu ona söyledim. Ona şöyle dedim:

— Kureyş'ten bir topluluğu; "Hıcr'da toplanıp, Lat, Uzza, Menat, Usaf ve Naile'ye yemin etmiş bir halde bıraktım. Seni görünce kalkıp yanına gelecekler, kılıçlarıyla sana vuracaklar ve seni öldürecekler."

Rasûlullah (s.a.v.) şu cevabı verdi:

— "Kızım sakin ol (ağlama)."

Daha sonra Peygamber (s.a.v.) abdest alıp onların yanına gitti. Onlar başlarını kaldırdılar daha sonra eğdiler. Rasûlullah (s.a.v.) bir avuç toprak alıp onlara attı ve:

— Yüzleri çirkin olsun, dedi.

O toprağın isabet ettiği kimselerin hepsi Bedir'de öldürülmüştür.

*

Abdullah b. Mes'ud anlatır:

Namaz kılarken Kâbe'de Rasûlullah'la birlikteydik. Bir deve kesilmiş, işkembesi kalmıştı. Ebu Cehl b. Hişam şöyle dedi: "Şu pisliği, secdedeyken Muhammed'in omuzları arasına koyacak birisi yok mu?" Onların en azgını olan Ukbe b. Ebi Muayt kalkıp o pis işkembeyi getirdi ve secde ettiği sırada Rasûlullah'ın (s.a.v.) üzerine attı. Müşrikler gülmekten kırıldılar. Biz onu üzerinden alıp atmaya cesaret edemedik.

Ben kendi kendime şöyle dedim: "Ah benim gücüm kuvvetim olsaydı Rasûlullah'ın sırtından alıp atardım." Nihayet birisi gidip haber verdikten sonra Fatıma geldi. Rasûlullah hâlâ secdedeydi. Fatıma o işkembeyi alıp attı ve onlara beddua etti...

*

Allah Teâlâ "En yakın akrabalarını uyar" ayetini indirdiğinde Rasûlullah Safâ'ya çıkıp şöyle haykırdı:

— Ey Kureyş topluluğu! Size önemli bir haberim var, toplanın.

Etrafına birçok kişi toplandıktan sonra Peygamber (s.a.v.) şöyle dedi:

— Ey Fihr oğulları! Ka'b oğulları! Şu dağın eteğindeki bir süvari birliğinin size saldırmak istediğini söylesem bana inanır mısınız?

Onlar:

— Evet inanırız, sen bizce daha önce herhangi bir suç ve kötülükle itham edilmiş birisi değilsin, şimdiye kadar senin yalan söylediğini de görmedik, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Kureyş topluluğu! Kendinizi ateşten kurtarınız. Ey Abdulmuttalib oğulları! Kendinizi ateşten kurtarınız. Ey Haşim oğulları! Kendinizi ateşten kurtarınız. Ey Muhammed'in kızı Fatıma! Kendini ateşten kurtar! Ey Abdulmuttalib'in kızı Safiyye! Kendini ateşten kurtar! Vallahi, o ateşi ıslatmaktan başka Allah'ın yanında yapabileceğim hiçbir şey yok.

*

Fatıma ve annesi Hz. Hadice, Ebu Talib Şî'bine (mahallesine) girdiler. Müşriklerin Şî'bi kuşatmaları üç yıl sürdü. Sonunda müslümanlar oradan kurtuldular. Allah sıkıntılarını giderip Haşim oğulları Şî'bi'nden çıkınca yeğenini himaye edip ona yardımda bulunan Ebu Talib öldü. Ebu Talib'in arkasından belâlar karşısında Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanından ayrılmayan samimi veziri Hz. Hadice Bint Huveylid de öldü. Peygamber (s.a.v.) onu kaybetmekle gözetimi, özeni, şefkati, korunmayı ve desteği kaybetmişti. Evinden çıkınca, Kureyşli bir serseriyle karşılaştı. Üstüne başına toprak saçıldı. Rasûlullah üstü başı toprak

içinde tekrar evine girdi. Kızı Fatıma bir bardak suyla babasının yanına geldi. Ağlayarak onun elini yüzünü yıkadı. Peygamber (s.a.v.) de şöyle diyordu:

— Kızım! Ağlama; Allah babanı korur.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Medine'ye hicret edip mescidini ve odalarını inşa edince, Zeyd b. Hârise'yle âzâdlı kölesi Ebu Rafi'i, Mekke'ye gönderdi. Onlara iki deve vermişti. Onlar Rasûlullah'ın (s.a.v.) ailesini getirdiler (Rasûlullah'ın kızı Fatıma'yla hanımı Sevde Bint Zem'a'yı). Zeyd, hanımı Ümmü Eymen'le oğlu Usame'yi getirdi. Abdullah b. Ebi Bekr de Ebu Bekr'in ailesini (Ebu Bekr'in hanımı Ümmü Rûman, Rasûlullah'ın hanımı Âişe ve Zubeyr İbnu'l-Avvam'ın hanımı Esma Bint Ebi Bekr'i) getirdi. Hep birlikte Mekke'den hareket ettiler. Yolda hicret etmek isteyen Talha b. Ubeydullah'a rastladılar. Böylece toplu olarak yürüdüler.

Yolculukları olaysız geçmedi. Şehirlerin anasına veda edip kafileleri kuzeye yönelir yönelmez, Kureyş müşriklerinin uğursuzları peşlerine düştüler. Mekke'de iken Rasûlullah'a (s.a.v.) eziyet edenlerden Huveyris b. Nakiz onlara yetişti. Develerini ürküterek ikisinin de yere düşmelerine sebep oldu.

Fatıma o günlerde çok zayıflamıştı. Vücudu daha tahammül gücü kazanmadan, karşılaştığı dehşetli olaylar kendisini iyice zayıflatmıştı. Maneviyatı çok güçlü olsa da kuşatma onun maddi varlığında yıpratıcı etkisini göstermişti. Kureyş'li Huveyris devesini ürkütüp, deve de onları çölün sert toprağına atması sebebiyle Medine'ye kadar yolculuk çok yorucu geçti. Medine'de herkes Huveyris'e lânet okudu, beddua etti.

Aradan seneler geçecek Rasûlullah (s.a.v.) bu kötülüğü unutmayacaktır. Hicretin sekizinci yılında, büyük fetih gününde Huveyris hatırlanacak. Rasûlullah'ın (s.a.v.) Kâbe'nin örtüsü altında dahi bulunsalar öldürülmeleri için emir verdiği kişiler içine dahil edilecektir.

Ali b. Ebi Talib bu kişiler içinde Huveyris'i öldürmeye en fazla hak sahibi olandı. O da öyle yaptı zaten...

*

Peygamber (s.a.v.) gurbet yalnızlığını gidermek ve birbirlerine destek olmaları için Muhacir'lerle Ensar'ı birbirleriyle kardeş yaptı. Fatıma onsekiz yaşındayken Âişe, Rasûlullah'ın (s.a.v.) evine gelin olarak geldi.

Aradan çok geçmeden, Ali'yi Rasûlullah'a (s.a.v.) damat, Rasûlullah'ın (s.a.v.) en sevgili kızına zevç olarak görüyoruz.

Hz. Fatıma o günlerde on sekiz yaşlarındaydı. Henüz evlenme hakkında müsbet fikirleri yoktu. Çünkü öncelerden, sevgili kızkardeşi Zeyneb'i babasının evinden alıp Ebul-As b. Rebi'in evine gelin götürdükleri günden beri bu düşünce kafasında iz bırakmıştı. Zeyneb'in gelin gittiği günlerde Fatıma dört yaşlarındaydı.

Yıllar geçti, çocuk gelişti, büyüdü. Zamanla evliliğin hikmetini idrak etmeye başladı. Fıtratı onu, Hz. Havva'dan, Hz. Hatice'ye, Zeyneb'e, Rukiyye'ye, Ümmü Gülsüm'e kadar geçen bütün kadınların maruz kaldıkları bu normal durumu müsbet karşılamaya hazırladı.

Bunların, yanında, yeni evlerinde amcazadesi Ali b. Ebi Talib'in yakın varlığını hissediyor, içinde açıklamak istemediği bir şeyler gizleyerek dilinde, dudaklarına değmemesine dikkat ettiği bazı kelimeleri tutarak babasının etrafında döndüğünü görüyordu. Amcazadenin gizlemeye çalıştığı sırrı, Fatıma anlamıyor değildi. Evlilik yaşına geldiği andan itibaren yaratılışı gereği ve kalbinin ilhamıyla Ali'nin kendisine bağlandığını, diğer müslüman kızlarıyla ilgilenmediğini hissediyordu.

Yine Fatıma iç aleminde Ali'den kendisine daha yakın birini, gözünde daha aziz bir başkasını görmüyordu. O aziz bir kardeş, yakın bir amcazade olmaktan öte Kureyş gençleri arasında cesaret, zekâ ve kararlılık bakımından onu geçecek birisi yoktu. Müslüman gençler arasında İslâm'a ilk giren o olduğu gibi Rasûlullah'a (s.a.v.) en yakın olan da oydu.

Ebu Bekr, Rasûlullah'ın kızı Fatıma'ya dünür oldu. Rasûlullah şöyle dedi.

— Ebu Bekr! Onun hakkında Allah'ın emrini bekle...

Ebu Bekr bunu Ömer b. el-Hattab'a söyledi. Ömer de ona:

— Sana red cevabı vermiş, dedi.

Daha sonra Ebu Bekr, Ömer b. el-Hattab'a:

— Fatıma'yı Rasûlullah'tan iste, dedi.

Fatıma'ya Ömer de dünür oldu. Rasûlullah (s.a.v.) ona da:

— Ömer! Onun hakkında Allah'ın emrini bekle, dedi.

Ömer b. el-Hattab, Ebu Bekr'e gelip durumu bildirdi. O:

— Sana da red cevabı vermiş, Ömer! dedi.

Ali b. Ebi Talib'in ailesi, Ali'ye:

— Fatıma'yı Rasûlullah'tan iste, dediler.

Ali şöyle dedi:

— Ebu Bekr ve Ömer'den sonra mı?

Ona, babasına olan yakınlığını, kendisinin onun (Rasûlullah'ın) yanındaki yerini, babası Ebu Talib'le annesi Fatıma Bint Esed'in Rasûlullah'ın ebeveyninin yanındaki yerini hatırlattılar... Ensar'dan bazıları Ali'ye:

— Fatıma'nın yeri senin yanındadır, dediler...

Ali b. Ebi Talib Rasûlullah'a geldi, Rasûlullah (s.a.v.) ona:

— Hangi ihtiyaç için geldin Ebu Talib'in oğlu? dedi.

Ali:

— Allah Rasûlü'nün kızı Fatıma'yı söylemeye geldim, diye cevap verdi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Hoş geldin, sefalar getirdin, dedi.

Buna başka birşey ilâve etmedi. Ali, onu beklemekte olan Ensarlı arkadaşlarının yanına döndü.

Onlar:

— Ne var ne yok? dediler.

Ali b. Ebi Talib:

— Bilmiyorum, o sadece: "Hoş geldin, safalar getirdin" dedi diye cevap verdi.

Onlar:

— Rasûlullah'ın bu iki kelimeden birini bile söylemesi, sana olumlu cevap olarak yeter, dediler.

Ali tekrar Rasûlullah'a gitti. Rasûlullah ona:

— O senindir Ali! Ben Deccal değilim. (Yani ben yalancı değilim. Bunun anlamı şuydu. Ebu Bekr ve Ömer onu istemeden önce onu Ali'ye söz vermişti.)

Rasûlullah (s.a.v.) Fatıma'ya:

— Ali seni söylüyor, dedi.

Fatıma sükût etti...

Peygamberimiz, Hz. Ali'ye sordu:

— "Fatıma'ya mihir olarak verebileceğin neyin var?"

Hz. Ali:

— Yanımda, ona mihir olarak verebileceğim bir şey yok! dedi.

Peygamberimiz:

— "Sana vermiş olduğum Huttamî, zırhlı gömleğin nerededir, ne oldu?" diye sordu.

Hz. Ali:

— Yanımdadır! deyince, Peygamberimiz:

— "Onu, Fatıma'ya mihir olarak ver" buyurdu.

Bu, küçük, kısa, zırhlı bir gömlekti. Yassı enli ve ağırdı. Zırhçı Hutamî'nin yapısı idi.

Başka bir rivayete göre: Peygamberimiz, Hz. Ali'ye: "Yanında neyin var?" diye sorduğu zaman, Hz. Ali: "Atım ve zırhlı gömleğim var" demişti.

Peygamberimiz: "Atın sana gerek, fakat, zırhını sat" buyurdu.

Hz. Ali; zırhını Hz. Osman'a (480) dirheme satıp parasını aldıktan sonra, Hz. Osman, onu hediye olarak geri verdi.

Hz. Ali; dirhemler ve zırhla peygamberimizin yanına gelince, peygamberimiz, Hz. Osman'a dua etti.

Peygamberimiz; Hz. Fatıma'yı, Hz. Ali'ye verince, bu hususta konuşmalar oldu. Peygamberimiz; "Onu, ben nikâhlamadım, Allah nikâhladı" buyurdu.

Peygamberimiz, irad ettiği nikâh hutbesinde:

— "Hamd olsun Allah'a ki, verdiği nimetlerle övülen O, kuvvet ve kudretinden dolayı ibadet edilen O'dur!

Mülk ve saltanatından dolayı boyun eğilen O, azabından korkulan, yanındaki nimetleri umulan O'dur!

Yerde ve göklerde hükmünü yürüten O'dur!

Kudretiyle halkı yaratan, hikmetiyle mümtaz kılan, izzetiyle sağlamlaştıran O, gönderdiği dini ve peygamberi Muhammed'le halkı şereflendiren O'dur!...

Yüce Allah, karşılıklı hısımlıkla, nesebleri birbirine katmayı emretmiş ve farz kılmış ve bununla, günahları ortadan kaldırmıştır. Yüce Allah, Fatıma'yı Ali ile evlendirmemi bana emretti. Ben de (400) miskal gümüş mihirle evlendirdim. Ali! Razı mısın buna? Haydi Ali! Sen de, bir hutbe irad et, buyurdu.

Hz. Ali, nimetlerinden dolayı Allah'a hamd-ü senada ve şehadette bulunduktan, Peygamberimize salât ve selâm getirdikten sonra, Peygamberimizin kızı Hz. Fatıma'yı -Allah'ın emri ve rızasıyla- kendisine 12 ukiye 480 dirhem mihirle nikâhladığını açıkladı ve buna, orada bulunanları da şahit tuttu.

Nikâh merasimi sona erince, Peygamberimiz, bir tabakla yeni ve taze hurma getirtip önlerine koyduktan sonra "buyurun!" dedi.

Hz. Fatıma, Hz. Ali ile nikâhlanınca, ağlamıştı.

Peygamberimiz onun yanına vardı.

— "Fatıma! Ne diye ağlıyorsun? Ben seni, isteyenlerin en bilgilisine, yumuşak huylulukta ve akıllılıkta en üstününe ve ilk müslüman olanına nikâhladım" buyurdu.

Peygamberimiz, 480 dirhemin 2/3 sini yiyecek, süs ve koku gibi şeylere, 1/3 inin de, giyeceğe harcanmasını emretti.

Peygamberimiz; Hz. Fatıma'yı, Hz. Ali ile evlendireceği zaman, Esma Bint Umeys'e: "Git, Fatıma'nın evini hazırla" buyurdu. Esma, Hz. Fatıma'nın gelin gideceği eve vardı.

Bir minder hasırdan, bir minder yeni meşinden, bir minder de yamalı meşinden yapıp içlerini hurma lifi ile doldurdu.

Peygamberimiz, yatsı namazını kıldıktan sonra, Fatıma'nın evine dönüp yapılanları gözden geçirdi.

Hz. Fatıma'nın çeyizi ve ev eşyası şöyleydi:

Esma Bint Umeys'in yaptığı üç minderden başka,

Saçaklı bir halı,

İçi hurma lifi ile doldurulmuş bir yüz yastığı,

İki tane el değirmeni,

Bir tane su tulumu (kırba),

Topraktan yapılmış bir su testisi,

Meşinden yapılmış bir su bardağı,

Bir elek,

Bir havlu,

Tabaklanmış bir koç postu,

Eskiyip tüyü dökülmüş Yemen dokuması alacalı bir kilim,

Hurma yaprağından örülmüş bir sedir,

Yemen işi alacalı iki elbise,

Bir kadife yorgandan ibaretti.

Geceleri; üzerinde uyudukları, gündüzleri de, biraz kestirip uykusuzluklarını giderdikleri döşekleri, koç postu idi.

Uyumak istedikleri zaman, koç postunun yünlü tarafını çevirirlerdi.

Hasan-ı Basri'nin rivayetine göre: Uzunumsu olan kadife yorganlarını, uzunlamasına örtününce, arkaları; enlemesine örtününce de ayakları açılırdı.

Ensar'dan bazıları: "Ali! Senin bir de düğün ziyafeti vermen gerekir" dediler.

Ensar'dan Sa'd: "Bende bir koç var!" dedi.

Hz. Ali yarım ölçek arpa almak üzere, zırhını bir yahudiye rehin bıraktı.

Esma'nın bildirdiğine göre: O zamanda, Hz. Ali ve Hz. Fatıma'nın düğün ziyafetinden daha üstün bir ziyafet olmamıştı. Bu ziyafet de çekirdeği çıkarılmış kuru hurmaya, un, yağ ve yoğurt kurusu karıştırılarak yapılan bir yemeği arpa ekmeği ile yemekten ibaretti.

Ensar'dan Cabir: "Biz Ali'nin damat, Fatıma'nın gelin oluşunda bulunduk. Onlardan daha güzel damat ve gelin görmedik. Rasûlullah (s.a.v.) bize, zeytinyağı ve hurma hazırlattı, yedik" der.

*

Peygamberimizin dadısı Ümmü Eymen'in anlattığına göre: Peygamberimiz, Hz. Fatıma'yı gerdeğe koyacağı zaman, kendisi gelinceye kadar, Fatıma'nın yanına girmemesini Hz. Ali'ye emretmişti...

Peygamberimiz, gelip kapıyı çaldı. Ümmü Eymen kapıya çıktı. Peygamberimiz selâm verdi. İçeri girmek için izin istedi. İzin verilince, içeri girdi.

— "Kardeşim burada mı?" diye sordu.

Ümmü Eymen:

— "Babam, anam sana feda olsun Allah'ın Rasûlü! Senin kardeşin kim?" dedi.

Peygamberimiz:

— "Ali b. Ebi Talib'dir" deyince, Ümmü Eymen:

— "Sen, kızını onunla nikâhladığına göre, o senin nasıl kardeşin olur?" dedi.

Peygamberimiz:

— "Evet, o muhakkak böyledir ey Ümmü Eymen" buyurdu. Sonra da "Esma Bint Umeys de, burada mı?" diye sordu.

Ümmü Eymen:

— "Evet burada!" deyince "demek, Rasûlullah'ın kızına hizmete geldi" buyurdu.

Ümmü Eymen:

— "Evet" dedi.

Peygamberimiz:

— "Hayra ersin" diyerek ona dua etti.

Bundan sonra Peygamberimiz, bir kapla su getirtti. Ellerini sokup abdest aldı. Suyun içine misk döktü. Hz. Ali'yi çağırdı, önüne oturttu. O sudan, onun göğsüne ve iki dalı arasına ve kollarına sepe-

sepeledikten sonra: "Allahümme barik fî mâ ve barîk aleyhima ve bârik lehüma fî neslihima = Allah'ım! Bu evlenmeyi mübarek kıl! Onlara mübarek kıl! Onların nesillerine mübarek kıl!" diyerek dua etti.

Sonra, Hz. Fatıma'yı çağırdı. Hz. Fatıma utancından gözlerini elbisesine dikip duruyordu.

Peygamberimiz onun da, üzerine o sudan serpti ve:

— "Vallahi, ey Fatıma! Ben seni ailemin en hayırlısına nikahladım" buyurdu.

Peygamberimizin dua ederken İhlas suresiyle Muavvizeteyn surelerini de, okuyup gerek kendileri gerek zürriyetleri hakkında şeytandan Allah'a sığındığını ve Hz. Ali'ye "Allah'ın ismi ve bereketiyle haydi zevcenin yanına gir" buyurduğu da, rivayet edilir.

Peygamberimiz dördüncü günü, sabah serinliğinde damadını ve kızını görmeye gitti.

*

Bir müddet sonra yeni evliler, kendilerine bir ev vermesi için Neccar oğullarından Hârise b. Numan'a söylemesini, peygamberimizden rica ettiler.

Peygamberimiz, bu isteği Harise'ye duyurmaktan utandı ve kaçındı.

Fakat Harise bunu haber alınca, peygamberimizin yanına geldi:

— "Allah'ın Rasûlü! Haber aldım ki, Fatıma, ayrı bir eve taşınmak için sana müracaat etmiş. Neccar oğulları evlerinin en yakını olan benim bu evlerim, senindir. Benim, canım ve malım, ancak Allah ve Rasûlü içindir. Vallahi Allah'ın Rasûlü! O mülkü, benden alman, bana bırakmandan daha hoş ve daha makbuldür" dedi.

Peygamberimiz:

— "Doğrusun! Allah mallarını bereketlendirsin" buyurdu.

Verilen eve Hz. Fatıma'yı yerleştirdi.

Hz. Fatıma, bir gün Peygamberimize geldi.

— "Ya Rasûlallah! Ne benim ve ne de amcanın oğlunun, geceleri üzerinde uyuduğumuz, gündüzleri de, üzerinde kestirdiğimiz bir koç postundan başka döşeğimiz var" dedi.

Peygamberimiz:

— "Kızım! Sabret! Çünkü, Musa b. İmran da, zevcesi ile 20 yıl döşeksiz oturdu. Onların, pamuktan yapılmış bir abadan başka döşekleri yoktu!" buyurdu.

Peygamberimiz altı ay, sabah namazına çıkarken, Hz. Fatıma'nın evine uğradı, kapısının önünde durdu: "Muhammed'in ev halkı! Haydin namaza!" buyurdu ve "...Ey Ehl-i Beyt! Allah sizden, günah kirini gidermek, sizi tertemiz yapmak ister" (Ahzab: 33) mealli ayeti okudu.

*

Peygamberimiz ev halkının, altın gümüş takınmalarına, süslü püslü eşya kullanmalarına da, razı olmazdı.

Peygamberimizin âzâdlı kölesi Sevban'ın bildirdiğine göre: Peygamberimiz, ne zaman seferden gelse, ilk önce Hz. Fatıma'yı görmeye giderdi.

Yine bir gazadan gelmiş, Hz. Fatıma'nın evine gitmişti. Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in üzerlerine süs olarak gümüşten birer bilezik dikildiğini görünce, içeri girmeden geri döndü.

Hz. Fatıma, Peygamberimizin bu bileziklerinden dolayı içeri girmediğini sezerek onları, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in üzerlerinden söktü. Hz. Hasan ve Hüseyin ağlaşmaya başlayınca, onları, aralarında bölüştürdü. Ağlamaları dinmeden, Peygamberimizin yanına gittiler. Peygamberimiz, bilezikleri onlardan alıp Sevban'a: "Sevban! Git, şunları, filan oğullarına götür. Fatıma'ya deniz hayvanı dişlerinden yapılan bir gerdanlıkla, fil kemiğinden yapılan iki bilezik satın al. Çünkü, bunlar, benim ev halkımdır. Onların, dünya hayatlarında, dünya nimetlerinin üstünlerinden nasiplenmelerini arzu etmem" buyurdu.

*

Peygamberimiz, bir gün, Hz. Fatıma'yı görmeye gitmişti. Kapıya, alacalı, nakışlı bir kumaş örtülmüş olduğunu görünce, içeri girmeden dönüp gitti.

Hz. Ali, eve geldi. Hz. Fatıma'yı son derece üzgün ve ezgin bir halde gördü.

— "Ne oldu sana?" dedi.

O da:

— "Peygamber (s.a.v.), bana gelmişti. Fakat, yanıma girmedi" dedi.

Hz. Ali, hemen, Peygamberimize gitti.

— "Allah'ın Rasûlü! Senin, Fatıma'ya gelip de, yanına girmemen, onun çok ağrına gitmiş" dedi.

Bunun üzerine Peygamberimiz:

— "Ben nerde, dünya ve dünyalıklar nerde! Ben nerde, dünya ve dünyalıklar nerde! Ben nerde, belalı, alacalı malacalı şeyler nerde?" buyurdu.

Hz. Ali, Hz. Fatıma'nın yanına gitti ve Peygamberimizin sözünü ona nakletti.

Hz. Fatıma:

— "Rasûlullah'a söyle: O örtü hakkında ne yapmamı emrediyorlar?" dedi.

Peygamberimiz de:

— "Fatıma'ya söyle: Onu filan oğullarına göndersin" buyurdu.

*

Peygamberimiz, bir gün, Hz. Fatıma'nın evine gitmişti. Hz. Ali'yi orada görmeyince, Hz. Fatıma'ya

— "Amcamın oğlu nerede?" diye sordu.

Hz. Fatıma:

— "Aramızda bir şey geçmişti. Bana darılıp gündüz uykusunu yanımda uyumak istemedi. Çıkıp gitti" dedi.

Peygamberimiz, Sehl b. Sad'e:

— "Bakıver Ali nerededir?" buyurdu.

O da, gidip baktı, geldi.

— "Allah'ın Rasûlü! Mescidde uyuyor" dedi.

Peygamberimiz, Mescide geldi. Hz. Ali'nin yanı üzerine yatmış, gömleği bir yanından sıyrılmış, vücudu toprağa bulanmış olduğunu görünce:

— "Kalk Ebu Turab! Kalk Ebu Turab!" diyerek üzerinden tozları toprakları silkmeye başladı.

O günden sonra, Hz. Ali'nin nazarında "Ebu Turab" künyesinden daha sevimli isim yoktu. Hz. Ali "Ebu Turab" diye anıldığı, çağrıldığı zaman, içi açılır, ferahlık duyardı.

*

Fatıma'nın hayatı Ali'nin evinde rahat ve hoş değildi. Fatıma babasına Ali'nin fakir olduğunu söyledi. Rasûlullah da (s.a.v.) ona:

— Ali dünyada efendidir. Ahiret'te de salih kişilerdendir. O sahabenin en âlimi, en yumuşak huylusu ve İslâm'a ilk girendir, dedi.

Ali fakir olduğundan Fatıma için evin zor işlerini görecek bir hizmetçi tutamamıştı. Bu arada Ali, bazı ev işlerinde Fatıma'ya yardım ediyordu.

Bir gün Rasûlullah (s.a.v.) bir savaştan dönmüştü. Ali, Fatıma'ya şöyle dedi:

— Vallahi, sen çok yoruldun, senin bu durumun benim içimi sızlatıyor. Allah babana esirler nasip etti. Babana git ondan bir hizmetçi iste.

Fatıma:

— Vallahi, ben de el değirmeniyle un öğüttüm avuçlarım kabardı, dedi.

Fatıma, Peygamber'e (s.a.v.) geldi. Rasûlullah (s.a.v.) sordu:

— Neyin var yavrum?

Fatıma:

— Halini hatırını sormaya geldim, diye cevap verdi.

Fatıma ondan bir şey istemeye utandı, geri döndü. Ali sordu:

— Ne yaptın?

Rasûlullah'ın (s.a.v.) kızı Fatıma:

— Ondan birşey istemeye utandım, dedi.

Beraberce Rasûlullah'a (s.a.v.) gittiler. Ali:

— Vallahi, ya Rasûlallah! Fatıma'nın çektiği sıkıntı içimi sızlatıyor, dedi:

Fatıma'da şöyle dedi:

— Un öğütmekten avuçlarım kabardı. Allah sana esirler, ganimetler nasip etti. Bize hizmetçi verir misin?

Rasûlullah (s.a.v.):

— Hayır vallahi, kendilerine yedirecek birşeyler veremediğim Suffe ehlinin karınları iki büklüm olurken size birşey verememem. Ancak esirleri satarak geçimlerini sağlamalarını uygun gördüm, dedi.

Diğer bir rivayete göre de Hz. Fatıma şöyle dedi:

— "Allah'ın Rasûlü! Bizim bir döşeğimiz var. O da bir hayvan postundan ibaret. Gece serip üzerinde uyuyor, gündüz de üzerine yem koyup devemize yediriyoruz."

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.):

— "Kızım sabret, Hz. Musa ile hanımı da on sene boyunca çuha parçasından ibaret bir döşekte yatmışlardı. Sabırlı ol! Allah'tan kork! Rabb'ine ibadette devamlı ol, evin işlerini görmeye devam et!..."

Ali ile Fatıma dönüp gittiler. Rasûlullah (s.a.v.) onların yanına geldi. Onlar üzerlerine bir örtü örtmüşlerdi. Örtüyü başlarına çekince ayakları, ayaklarını örtünce başları açıkta kalıyordu. Ayağa kalkmak istediler. Rasûlullah (s.a.v.):

— Yerinizden kalkmayın... Benden istediğiniz şeyden daha hayırlısını size haber vereyim mi? dedi.

Ali ve Fatıma:

— Evet, haber ver, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— "Bu, Cebrail'in bana öğrettiği şu kelimelerdir: Her namazın sonunda otuzüç defa "sübhanellah" otuzüç defa "elhamdülillah" otuzdört defa da "Allahu ekber" dersiniz. Bu senin için hizmetçiden daha güzeldir."

Bunun üzerine Hz. Fatıma (r.a.):

— "Ben Allah'tan ve Rasûlünden memnun ve razıyım" dedi.

İki cihan güneşinin sevgili kızının hayatı işte böyleydi! Bugün kocası biraz zengince olan kadınlarımız evin temizliği şöyle dursun şahsî işlerini bile kendileri görmeyip, hizmetçiye gördürüyorlar veya lüks eşyaların arasında ömür tüketip gidiyorlar...

Peygamber (s.a.v.) hasta olan Fatıma'yı ziyaret edip şöyle dedi:

— Kendini nasıl hissediyorsun kızım?

Fatıma:

— Ağrım var. Yiyecek bir şeyler olmaması ağrılarımı daha da artırıyor, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Kızım! Âlemlerin kadınlarının hanımefendisi olmak hoşuna gitmez mi? diye sordu.

Fatıma sordu:

— Babacığım! İmran'ın kızı Meryem nerededir?

Rasûlullah (s.a.v.):

— O kendi dünyasındaki kadınların hanımefendisidir. Sen de kendi dünyandaki kadınların hanımefendisisin. Vallahi ben seni dünyada ve ahirette efendi olan birisiyle evlendirdim, buyurdu.

Rasûlullah (s.a.v.) sonra şöyle dedi: "Cennetteki kadınların hanımefendisi: Meryem, Muhammed'in kızı Fatıma ve Firavun'un hanımı Âsiye'dir."

*

Ali, Fatıma'ya karşı bazen sert davranırdı. Bunun üzerine Fatıma:

— Vallahi, seni Rasûlullah'a (s.a.v.) şikayet edeceğim, dedi.

Fatıma yürümeye başladı. Ali de onun arkasından yürüdü ve onun konuşmasını duyabileceği bir yerde durdu. Fatıma, Rasûlullah'a (s.a.v.), Ali'nin sert olduğunu söyledi. Peygamber (s.a.v.):

— Kızım! Duy; dinle ve şunu bil ki, kocasının kaprisine uğramayan bir kadın kadın değildir, buyurdu.

Ali hiç konuşmayıp sustu. Yaptığından vazgeçti ve:

— Vallahi bir daha onun hoşlanmadığı hiç birşeyi yapmam, dedi.

Allah Fatıma'ya bir çocuk verdi ve Rasûlullah (s.a.v.) ona: "Hasan" adını verdi. Hasan hicretin ikinci yılında doğmuştu. Peygamber (s.a.v.) buna çok sevinmiş, saçının ağırlığınca gümüşü sadaka olarak vermişti.

Hasan bir yaşına girince veya yaşını doldurmadan, Allah Fatıma'ya bir çocuk daha yani Hüseyin'i verdi. Peygamber (s.a.v.) torunlarını çok severdi ve şöyle derdi:

— Bu ikisi benim oğullarımdır ve kızımın oğullarıdır, Allah'ım! Ben bunları seviyorum. Onları sen de sev. Onları sevenleri sen de sev.

Bir gün Ali, Rasûlullah'a:

— Hangimiz Allah'ın Rasûlü'ne daha sevgilidir? Zehra mı yoksa onun kocası Ali mi? diye sordu.

Peygamber (s.a.v.) şöyle cevap verdi:

— Fatıma bana senden daha sevgilidir, sen de benim yanımda ondan daha azizsin (üstün, şereflisin).

Rasûlullah'ın torunları Hasan'la Hüseyin'e şefkat ve sevgisi dolup taşıyordu. Bir gün acele olarak eve uğramıştı. Hüseyin'in ağladığını duydu. İçeri girip Fatıma'ya:

— Onun ağlamasının beni üzdüğünü bilmiyor musun? dedi.

Kutlu evin meyveleri birbirini takib etti. Hz. Fatıma hicretin beşinci yılında ilk kızını dünyaya getirdi. Babası ve kız kardeşi tarafından unutulmayan merhum halasının hatırasını yaşatmak için dedesi ona Zeyneb ismini verdi.

Zeyneb'in doğumundan iki yıl sonra Hz. Fatıma ikinci kızını dünyaya getirdi. Rasûlullah (s.a.v.) buna da kaybettiği kızı Ümmü Gülsüm'ün adını verdi.

Bu suretle Hz. Fatıma'nın iki kızıyla, iki kız kardeşi Zeyneb ve Ümmü Gülsüm'ün hatıralarını yaşatması takdir edilmiş oldu. Nitekim oğlu olmaktan ümidini kestikten sonra Rasûlullah'a (s.a.v.) Hasan ve Hüseyin'i hediye etmeyi de Cenab-ı Hak takdir etmiştir.

Cenab-ı Hak Rasûlünün bu babalık saadetini korudu da onu Refik-i A'la'ya kaldırıncaya kadar ne Fatıma'nın ne de çocuklarının ölüm acılarını ona tattırmadı.

Bir defasında torunlarından birisi omuzunda olduğu halde Medine sokaklarında yürüyordu. Mescide varıp namaza kalktığında torununu yanına oturtuyor, ihtimamla cemaate imam olup namaza başlıyor. Adeti hilafına secdesini fazlaca uzatmasına Ashab taaccüp ediyorlar. Namaz kılınıp bitince kendisine:

— "Allah'ın Rasûlü! Sen secde yaptığında secdeni öyle uzattın ki başına bir iş geldi veya sana vahiy indi zannettik" dediler.

— "Bunların hiçbiri olmadı. Ancak oğlum sırtıma bindi. Arzusu kırılmasın diye ininceye kadar acele edip onu rahatsız etmeyi hoş görmedim" buyurdu.

*

Rasûlullah bir gün kalkıp müslümanlara hutbe okudu. Hasan'la Hüseyin, üzerlerinde kırmızı gömlekler olduğu halde, kâh yürüyerek, kâh düşerek geldiler. Rasûlullah (s.a.v.) minberden indi. Onları kucağına aldı ve önüne oturttu. Sonra halka şöyle hitabetti:

— "Allah doğru buyurdu: Sizin mallarınız ve çocuklarınız bir fitnedir, bir imtihan vesilesidir. Şu iki küçüğe baktım; kâh yürüyor, kâh tökezliyorlardı. Sabredemedim de sözümü kesip ikisini de yanıma çıkardım."

Hüseyin'in omuzlarından tuttu. O esnada Hüseyin'in ayakları onun ayaklarının üstünde idi. Hüseyin'i hoplatıyor ve "çık çık, yukarı çık" buyuruyorlardı.

Çocuk yükselmeye devam etti. Onun küçük ayakları dedesinin göğsüne dayanınca:

— "Ağzını aç!" buyurdu dedesi...

Ağzını açınca Rasûlullah (s.a.v.) onun ağzını öptü ve "Allah'ım, ben bu yavrumu seviyorum, Sen de onu sev ve onu seveni de sev" diye dua etti.

*

Allah, Rasûlü'ne Hayber kalelerinin fethini nasip ettiğinde Peygamber (s.a.v.) Ali ile Fatıma'ya üçyüz vesak arpa ve hurma vermişti.

*

Bir gece Ali ile Fatıma arasında bir tartışma oldu. Rasûlullah'ın (s.a.v.) yüzünde öfke belirtileri olduğu halde gelip içeri girdi. Kendisine bir yatak serdi ve üzerine yattı. Fatıma geldi bir tarafa uzandı. Daha sonra Ali geldi o da bir tarafa uzandı. Rasûlullah (s.a.v.) Ali'nin elinden tuttu ve tutup göbeğinin üzerine koydu. Fatıma'nın da elinden tutup göbeğine koydu. Onları barıştırıncaya kadar oradan ayrılmadı. Daha sonra dışarı çıktı. Ona şöyle denildi:

— Bir hal üzere oraya girdin ve yüzünde servinç belirtileri bulunduğu halde çıktın.

Rasûlullah (s.a.v.):

— En sevdiğim iki kişiyi barıştırdığım için beni sevindirmekten ne alıkoyabilir? dedi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Fatıma'nın çocukları Hasan, Hüseyin, Zeyneb ve Ümmü Gülsüm'le oynaşırdı.

*

Rasûlullah (s.a.v.) kızı Fatıma'ya şöyle demiştir:

— Şüphesiz Allah, senin öfkelenmenden dolayı öfkelenir, senin hoşnutluğundan dolayı da hoşnut olur.

Rasûlullah (s.a.v.) Mekke'nin fethinden dönünce Ali b. Ebi Talib, Cuveyriye Bint Ebil-Hakem'e (Rasûlullah'ın Ebu Cehl diye adlandırdığı Amr İbn Hişam) dünür olduğunu ve ona nikâh vadettiğini açıkladı. Bunu duyan Fatıma babasına:

— Halk senin, kızların için kızmadığını iddia ediyor. İşte Ebu'l-Hasan (Ali), Ebu Cehl'in kızına talip olmuş ve ona nikâh vadetmiş, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) hitab etmek üzere minbere çıktı. Allah'a hamdedip senada (övgüde) bulunduktan sonra Ebu'l-As'ın adını zikretti (Ebu'l-As, Rasûlullah'ın kızı Zeyneb'in kocasıydı) ve damadı hakkında övücü sözler söyledi. Daha sonra şöyle konuştu:

— Fatıma benden bir parçadır. Sizin onu fitneye düşürmenizden korkuyorum. Vallahi, Allah'ın Rasûlü'nün kızıyla Allah'ın düşmanının kızı asla aynı adamın nikâhı altında bir araya gelemez.

Ali b. Ebi Talib, Rasûlullah'a şöyle dedi:

— Hoşlanmadığın birşeyi asla yapmam.

Rasûlullah'ın kızı Fatıma da ona:

— Amcaoğlu! Allah seni bağışlasın, dedi.

Rasûlullah'ın kızının evine sevinç, neşe ve huzur tekrar geldi.

Rasûlullah (s.a.v.) hastalandığında Fatıma babası gibi yürüyerek geldi. Rasûlullah ona:

— Hoşgeldin kızım! dedi.

Fatıma'yı sağ tarafına oturttu. Âişe, şöyle der:

Rasûlullah (s.a.v.): "Fatıma kızım! Bana doğru eğil" dedi. Fatıma ona doğru eğildi. Bir süre onunla fısıldaşarak konuştu. Sonra Fatıma ondan ağlayarak ayrıldı. (Âişe oradadır). Daha sonra Rasûlullah: "Bana doğru eğil" dedi. Fatıma yine eğildi. Yine onunla bir süre fısıltıyla konuştu. Bu defa da onun yanından gülerek ayrıldı.

Bunun üzerine Âişe sormuştur:

— Allah'ın elçisinin kızı! Babanın sana fısıltıyla söylediği neydi, söyler misin?

Fatıma:

— Onun sırrını açıklayamam diye cevap verdi.

Rasûlullah (s.a.v.) vefat edince, Âişe, Fatıma'ya tekrar sordu:

— O gün ne konuşmuştunuz, şimdi söyleyebilir misin?

Fatıma şöyle cevap verdi:

— Şimdi, evet. Birincide: Cebrail bana Kur'an'ı her yılda bir defa okuturdu. Bu yıl ise iki defa okuttu. İsa yüzyirmi yıl yaşamıştır. Bense altmışın başlarında gideceğimi zannediyorum, dedi. Ben bu

sözüne ağlayınca şöyle buyurdu: Kızım! İmanlı kadınlar arasında senin kadar belâya uğrayanı yoktur. O halde sen sabır yönünden onlardan aşağı kalma, ikinci defa da bana: Ehl-i beyt'inden ona ilk kavuşacak olanın ben olduğumu bildirip: Sen cennet kadınlarının hanımefendisisin, dedi. O zaman da güldüm.

*

Halk Rasûlullah'ın halifesi olarak Ebu Bekr'e bey'at etti. Fatıma buna öfkelendi. O, babasından sonra halifeliğe en layık olarak Ebu'l-Hasan'ı (Ali'yi) görüyordu. Fakat iş bitmişti. Yanında Abbas b. Abdulmuttalib olduğu halde, Rasûlullah'dan kalan miraslarını istemek üzere ilk halifeye gitti. O ikisi Fedek arazisini ve Hayber'deki paylarını istiyorlardı.

Fatıma şöyle dedi:

— Rasûlullah'a sen mi varis olursun yoksa ailesi mi?

Ebu Bekr:

— Ailesi, diye cevap verdi.

Fatıma sordu:

— Öldüğün zaman sana kim mirasçı olur?

Ebu Bekr es-Sıddîk:

— Oğlum ve ailem, dedi.

Fatıma:

— Niçin biz Allah'ın Rasûlü'ne mirasçı olamıyoruz? diye sordu.

Ebu Bekr es-Sıddîk:

— Rasûlullah'ın (s.a.v.): "Peygamberlerin varisi yoktur" dediğini duydum, dedi.

Sonra şunu ilave etti: "Fakat ben Rasûlullah'ın baktığı kimselere bakarım. Yine onun infak ettiği kimselere ben de infak ederim."

Fatıma kızgın olarak kalktı... Ebu Bekr ve Ömer onun arkasından gittiler. Yanına girmek için izin istediler. Girmelerine müsaade etmedi. Ali'ye geldiler. Onunla konuştular. Ali onları Fatıma'nın yanına getirdi. Yanına oturduklarında yüzünü duvar tarafına çevirdi. Ona selâm verdiler. Selamlarını da almadı.

Ebu Bekr konuştu:

— Rasûlullah'ın sevgili kızı! Vallahi, Allah Rasûlü'nün akrabalığı bana, kendi akrabalarımdan daha sevgilidir. Sen bana kızım Âişe'den daha sevgilisin. Baban öldüğü gün ben de ölüp ondan sonra yaşamamayı arzu ettim. Seni tanımayıp, senin şeref ve üstünlüğünü tanımayıp da Allah Rasûlü'nden sana kalan mirası engellediğimi mi sanıyorsun. Rasûlullah'tan (s.a.v.) duyduğum şu hadis sebebiyle sana miras vermedim: "Biz peygamberler miras bırakmayız. Bizim bıraktıklarımız sadakadır."

Fatıma şöyle dedi:

— Ne dersiniz, ikinize Allah Rasûlü'nden bir hadis nakletsem, onu kabul edecek ve onunla amel edecek misiniz?

Ebu Bekr'le Ömer:

— Evet, diye cevap verdiler.

Fatıma:

— Allah aşkına, Rasûlullah'ın (s.a.v.) "Fatıma'nın hoşnutluğu benim hoşnutluğum. Fatıma'nın kızgınlığı benim kızgınlığımdır. Kim kızım Fatıma'yı hoşnut ederse beni hoşnut etmiş olur. Kim Fatıma'yı severse beni sevmiş olur. Kim Fatıma'yı kızdırırsa beni kızdırmış olur" dediğini duymadınız mı? dedi.

Ebu Bekr'le Ömer:

— Evet, Rasûlullah'tan (s.a.v.) bunu duyduk, dediler.

Fatıma:

— Ben Allah'ı ve meleklerini şahit tutuyorum ki siz ikiniz beni kızdırdınız ve beni hoşnut etmediniz. Rasûlullah'a kavuşursam ikinizi ona şikâyet edeceğim, dedi.

Ebu Bekr şöyle dedi:

— Onun öfkesinden ve senin öfkenden Allah'a sığınırım.

Daha sonra hüngür hüngür ağlayarak odadan çıktı.

İkisi de duydukları şeyden ürperdiler. Ebu Bekr gözlerinden yaşlar boşanarak çıkıp halkın arasına karıştı ve biatlarını kendisinden geri almalarını istedi. Ancak halk fitne çıkmasın diye bunu kabul etmediler.

*

Ebu Bekr'in hanımı Esma Bint Ümeys, Fatıma'nın yanına girmişti. Fatıma şöyle dedi.

— Esma! Kadınların cenazelerinin üstüne örtü örtülmesi adeti hiç hoşuma gitmiyor, çünkü o cenazenin vücudunu gösteriyor.

Esma Bint Umeys de:

— Peygamber'in kızı Fatıma, Habeşistan'da gördüğüm bir şeyi sana göstereyim mi? dedi.

Fatıma:

— Evet göster, diye cevap verdi.

Esma Bint Umeys yaş hurma çubukları getirtti. Onları büküp üzerlerine bir örtü örttü.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) kızı Fatıma:

— Bu usûl ne kadar iyi ve güzel. Böyle yapılırsa kadının cenazesi erkeklerden ayırdedilir. Öldüğümde beni, Ali'yle sen yıkayın. Yıkarken yanıma hiç kimseyi sokmayın, dedi.

*

Fatıma hastalandığında, Ebu Bekr ona gelip yanına girmek için izin istedi. Ali ona:

— Ebu Bekr kapıda beklemektedir. Eğer onun içeri girmesine izin verirsen... dedi.

Fatıma:

— Bu senin için daha mı iyidir? diye sordu.

Ali b. Ebi Talib:

— Evet, dedi.

Ebu Bekr ikisinin yanına girip Fatıma'dan özür diledi. Ebu Bekr Fatıma'yla konuştuktan sonra, Ebu Bekr'e olan dargınlığı gitti.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) verdiği haber doğru çıktı. Fatıma öldü ve ailesinden Rasûlullah'a (s.a.v.) ilk kavuşan o oldu. Hz. Âişe öldüğünü

duyunca yanına girmek istedi, fakat Esma Bint Umeys onun içeri girmesine müsade etmedi ve ona şöyle dedi:

— Sen içeri girme.

Âişe:

— Bu Esma Bint Umeys bizimle Rasûlullah'ın kızının arasına girip engel oluyor. Halbuki sen ona gelin hevdeci gibi tabut hazırladın, diyerek Ebu Bekr'e şikâyet etti.

Ebu Bekr gelip kapıda durdu. Hanımına:

— Esma! Rasûlullah'ın (s.a.v.) hanımlarını Rasûlullah'ın kızının yanına girmekten niçin menediyorsun? Halbuki, ben onun için gelin hevdeci gibi tabut hazırladım, dedi.

Esma Bint Umeys:

— Fatıma bana, yanına hiç kimsenin alınmamasını emretti. Ayrıca sağken kendisine gösterdiğim şu şekildeki tabutu, onun için de yapmamı emretti, dedi.

Ebu Bekr:

— Emrettiğini yerine getir, dedi.

Daha sonra Ebu Bekr ayrıldı. Esma Bint Umeys'le Ali, Rasûlullah'ın kızı Fatıma'yı vasiyet ettiği gibi yıkadılar.

Cenaze namazını Ali b. Ebi Talib (Abbas b. Abdilmuttalib de denilmektedir) kıldırmıştır. Abbas, Ali ve Fazl b. el-Abbas kabrine inmişler ve onlar yerleştirmişlerdir... Hicretin onbirinci yılında Ramazan ayının dördünde salı gecesi vefat etmiştir.

ERVA BİNT ABDİLMUTTALİB (r.a.)

Abdulmuttalib'in kızı Erva (r.a.)

Rasûlullah'ın (s.a.v.) halasıdır. Umeyr b. Vehb'le evliydi. Umeyr'le olan evliliğinden Tuleyb adlı oğlu oldu. Umeyr'den sonra Kelde (Ertat) b. Abdi Menaf'la evlendi. Onunla olan evliliğinden de Fatıma adlı çocuğunu doğurmuştu.

Oğlu Tuleyb b. Umeyr müslüman olunca annesine:

— Ben müslüman olup Muhammed'e tabi oldum, dedi.

Erva Bint Abdilmuttalib de şöyle dedi:

— Senin yardım ve desteğine en layık kimse hala oğlundur -Rasûlullah'dır (s.a.v.)-

Tuleyb b. Umeyr:

— Anneciğim! Peki senin müslüman olmana ve ona tabi olmana ne mani oluyor? Bak; kardeşin Hamza da müslüman oldu, dedi.

Erva Bint Abdilmuttalib:

— Kardeşlerimin yaptıklarına bakıyorum, sonra onlardan birisi olacağım, diye cevap verdi.

Tuleyb b. Umeyr:

— Ben Allah için, Rasûlullah'a gelip onun huzurunda müslüman olmanı, onu tasdik etmeni ve Allah'tan başka ilah olmadığına şehadet etmeni istiyorum, dedi.

Erva Bint Abdulmuttalib hemen:

— Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şehadet ederim, dedi.

Ondan sonra devamlı Peygamber'e (s.a.v.) yardım eder ve oğlu Tuleyb b. Umeyr'i ona yardım etmeye ve emrini yerine getirmeye teşvik ederdi.

*

Tuleyb b. Umeyr, Avf b. Sabre'nin Rasûlullah'a (s.a.v.) sövüp hakaret ettiğini duydu. Bunun üzerine ölmüş bir devenin çene kemiğini alıp Avf b. Sabre'ye vurdu ve onun başını yardı. Böylece o İslâm'da bir müşriğin kanını akıtan ilk kişi oldu.

Erva Bint Abdulmuttalib'e:

— Oğlunun yaptıklarını görmüyor musun? dediler.

Erva Bint Abdilmuttalib:

— Onun günlerinin en hayırlısı dayısının oğluna yardım ettiği gündür, diye cevap verdi.

*

Ebu Leheb'e:

— Erva müslüman oldu, denildi.

Ebu Leheb, azarlamak için kızkardeşinin yanına gittiğinde, Erva ona:

— Yeğeninin yanında dur (ona destek ol). Eğer o galip gelirse, sen iyi kimselerden olursun. Yoksa yeğenin yüzünden suçlu ve kusurlu olursun, dedi.

Ebu Leheb:

— Onun getirdiği, ortaya çıkardığı din yüzünden, bütün Arap topluluklarına karşı koymaya bizim gücümüz mü yeter, dedi.

Bunun üzerine Erva şu şiiri söylemiştir.

"Tuleyb dayısının oğluna yardım eder.

Ondan kanını ve malını esirgemez."

*

Erva, Medine'ye hicret edip Peygamber'e (s.a.v.) bey'at etmiştir.

Rasûlullah (s.a.v.) rafik-i a'la'ya gidince Erva şu şiiri söylemiştir:

"Ey Allah'ın Rasûlü! Sen bizim ümidimizdin.

Sen bize iyilik ederdin, zulmetmezdin.

Sanki kalbimin üzerinde Muhammed'in adı var.

Peygamber'den sonra kabileler biraraya gelmediler."

*

Ne mutlu evlatlarına İslâm'ı öğretip de, onların İslâm'ın hizmetçileri ve fedaileri olmalarını isteyen faziletli annelere!

SAFİYYE BİNT ABDİLMUTTALİB (r.a.)

Abdülmuttalib'in kızı Safiyye (r.a.)

"Safiyye, Allah'ın dinini korumak için,
müşrik bir erkeği öldüren ilk müslüman kadındır."

O, Rasûlullah'ın (s.a.v.) halasıdır. Hamza b. Abdilmuttalib'in kızkardeşidir. Annesi: Hz. Aminenin kız kardeşi Hale Bint Vehb, Rasûlullah'ın (s.a.v.) teyzesidir. Safiyye Bint Abdilmuttalib'le ilk evlenen Haris b. Harb b. Umeyye'dir. Haris ölünce Safiyye, Hz. Hadice'nin kardeşi Avvam'la evlenmiştir.

Safiyye, Avvam'la olan evliliğinden Zubeyr, Saib ve Abdulkabe'yi doğurmuştur. Yüce Allah, yeğeni Muhammed'i peygamber olarak gönderince Zubeyr müslüman oldu. Anne Safiyye ona:

— Sebat et. Yardım ve desteğe en layık kimse senin dayı oğlundur. Vallahi, erkeklerin güçlerinin yettiği şeylere gücümüz yetseydi biz de ona mutlaka tabi olur ve onu korurduk, dedi.

Onun kalbi yeğeniyle birlikteydi. Çoğunlukla, Rasûlullah'a karşı çıktığında veya ona eziyet ettiğinde kardeşi Ebu Leheb'i azarlamıştır.

Allah Teâlâ: "En yakın akrabalarını uyar, sana uyan mü'minlere yumuşak davran" ayetini indirip Rasûlullah (s.a.v.) onları uyarmak isteyince kalkıp şöyle dedi:

"Ey Kureyş topluluğu! Kendinizi ateşten kurtarınız. Ey Haşim oğulları topluluğu! Kendinizi ateşten kurtarınız. Ey Abdulmuttalib oğulları topluluğu! Kendinizi ateşten kurtarınız. Ey Muhammed'in kızı Fatıma! Kendini ateşten kurtar. Ey Abdulmuttalib'in kızı Safiyye! Kendini ateşten kurtar. Ben size Allah'tan gelecek bir zararı önleyemem. Ama benim malımdan dilediğinizi isteyin."

Hamza b. Abdilmuttalib müslüman olunca evine döndü. Şeytan ona gelip şöyle dedi:

"Sen Kureyş'in efendisisin. Bu sabiiye (dinini terkedene) uyup atalarının dinini terkettin."

Hamza kendine gelip:

"Allah'ım yaptığım şey doğruysa kalbime ya onu tasdik ettir, şüphelerimi gider, ya da benim için bu konuda bir çıkar yol göster" dedi.

Şeytan'ın verdiği vesveseden dolayı, öylesini geçirmediği bir gece geçirdi. Sabah olunca Hamza kızkardeşi Safiyye'ye gidip onunla konuştu... Safiyye onun müslüman olduğuna sevinip:

— Yeğenine git ve sebat et, dedi.

Hamza, Rasûlullah'a gitti ve şöyle dedi:

— Yeğenim! Benim başıma bir hal geldi. Ondan kurtuluş çaresini ve daha doğru veya kötü olduğunu kestirmediğim bir şey üzerinde eskisi gibi kalmayı bilemiyorum. Bana birşeyler söyle. Yeğenim! Benimle konuşmanı istiyorum.

Rasûlullah (s.a.v.) ona öğüt verdi, çeşitli uyarılarda ve müjdelerde bulundu. Peygamber'in (s.a.v.) söylediği şey sebebiyle Allah onun kalbine imanı attı ve Hamza:

— Senin doğru olduğuna tam manasıyla şahadet ediyorum. Yeğenim! Dinini açıkla. Vallahi, ben semanın gölgelediği şeyin bana ait olmasını ve benim önceki dinimde olmamı istemiyorum, dedi.

Hamza, Allah'ın kendisiyle dini yücelttiği kimselerdendi.

*

Safiyye Bint Abdilmuttalib, oğlu Zubeyr b. el-Avvam'la birlikte nûr kafilesine katıldı. İlk müslümanların Kureyş'ten gördükleri eziyet ve zulümleri o da gördü. Allah, peygamberine ve onunla birlikte

mü'minlere Medine'ye hicret izni verince, Haşimî sülalesine mensup bu hanımefendi bütün iyi hatıralarıyla ve birçok övünecek durumuyla Mekke'yi geride bırakıp Allah'a ve Rasûlullah'a (s.a.v.) diniyle hicret etmek üzere Medine'ye doğru yönelmişti...

*

Bu şerefli hanımefendinin yaşının ilerlemesine rağmen, tarihin daima hayret ve övgüyle taptaze bir dille zikrettiği önemli davranışları vardı. Bunlardan sadece ikisi bize onun şeref ve faziletini anlatmaya yeter. Birincisi Uhud'daki, diğeri de Hendek harbindeki davranışlarıdır.

Rasûlullah (s.a.v.), Kureyş'in Ehabiş ve onlara itaat eden Kinane, Tihame v.b. Arap kabileleriyle birlikte Bedir savaşının öcünü almak için yola çıktıklarını öğrenince... Kalkıp şöyle dedi:

— Ben rüyamda boğazlanan bir sığır ve kılıcımın ucunda bir gedik gördüm. Ayrıca elimi sağlam bir zırhın içine soktuğumu gördüm. Ben bu sağlam zırhı Medine'ye yordum. Eğer Medine'de kalıp düşmanı oraya çekmek görüşündeyseniz ne ala. Eğer müşrikler konakladıkları yerde kalırlarsa, bu onlar için kötü bir yerdir. Şayet bize saldırırlarsa onlarla Medine'de kalarak savaşırız.

Abdullah da Rasûlullah'ın görüşündeydi. Fakat Hz. Hamza, Sa'd b. Ubade, Numan b. Malik gibi görüş sahipleriyle Bedir'de bulunmayan bazı sahabîler Medine'de kalmayıp, Medine dışına çıkmakta ısrar ettiler. Onlar devamlı Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikteydiler. Nihayet Rasûlullah (s.a.v.) odasına girip zırhını giydi. Kılıcını kuşandı ve dışarı çıktı. Sonra, dışarda savaşılmasını iseyenler pişman olup:

— Ya Rasûlallah! Dışarı çıkmayalım, burada kalalım. Senin görüşüne uyuyoruz, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.) da:

— Bir peygambere, silahlandıktan sonra savaşmadan dönmek yakışmaz, buyurdu...

Uhud'da, Allah yolunda savaşmak için müslüman askerleriyle birlikte bazı kadınlar da harbe katılmıştı. Safiyye de su taşıyıp susayanlara su veriyor, ok ve yayları düzeltiyordu.

Rasûlullah (s.a.v.); Uhud'da bulunan Ayneyn tepesine elli okçu dikip, arkalarından gelebilecek herhangi bir saldırı için müslümanları korumalarını emretti. "Ve biz düşmanları yenip ganimetleri toplamaya

koyulsak da, düşmanın galip gelip kuşların bizi kapıştıklarını görseniz de, ben size haber göndermedikçe sakın yerinizden ayrılmayınız! Bize yardıma gelmeyiniz!" diye sıkı tenbihatta bulunmasına rağmen, müşriklerin hezimete uğramaları üzerine müslümanlar ganimetleri toplamaya başladılar.

Okçular ise; müslümanlar galip geldi ve ganimetleri topluyorlar, haydi biz de ganimet toplayalım diyerek Rasûlullah'ın (s.a.v.) emrine ve tenbihatına uymayarak ganimet için yerlerini terkedince, Halid b. Velid okçuların terkettikleri yerden dolaşarak müslümanlara arkadan saldırdı ve onların galibiyeti mağlubiyete dönüştü... Müslümanlar, okçuların ihmali sonucu bir hayli şehid verdiler ve Rasûlullah (s.a.v.) bile yaralandı...

Müslümanlar bozguna uğrayıp Rasûlullah'ın etrafında birkaç fedakâr müslüman kalınca... Müşriklerin Hz. Peygamber'e (s.a.v.) ulaştıklarını, onu öldürmek üzere olduklarını duyunca, Safiyye Bint Abdilmuttalib su tulumunu yere attı...

Yavrularına koruyan dişi aslan gibi yerinden fırlayıp kaçmakta olanlardan birinin elinden mızrağını kaptı, onunla safları yararak ve yüzlerine vura vura ilerledi...

Ve müslümanların arasında şöyle kükrüyordu:

— "Yazıklar olsun size! Rasûlullah'ı (s.a.v.) yalnız mı bıraktınız?"

Kardeşi Hamza b. Abdulmuttalib öldürülüp organları delik deşik edilmiş ve koparılmıştı... Rasûlullah (s.a.v.) onun geldiğini görünce oğlu Zubeyr'e şöyle dedi:

— Annene koş, onu geri döndür, kardeşinin başına geleni görmesin.

Zubeyr İbnu'l-Avvam ona koştu ve:

— Anneciğim! Rasûlullah (s.a.v.) senin geri dönmeni emrediyor, dedi.

Safiyye (r.a):

— Niçin? Kardeşimin organlarının koparıldığını haber aldım. Bunlar Allah yolunda olmuştur. O, bu olanlarla bizi memnun etmiştir. İnşaallah sabredip sevabını Allah'tan bekleyeceğim diye cevap verdi.

Zubeyr, Rasûlullah'a (s.a.v.) gelip annesi Safiyye Bint Abdilmuttalib'in söylediğini haber verince Peygamber (s.a.v.):

— Onu serbest bırak, dedi.

Safiyye (r.a.) gelip kardeşi Hz. Hamza'ya baktı. Onun karnının deşilip ciğerinin çıkarıldığını, burnunun ve kulaklarının koparıldığını, yüzünün biçimsiz bir hale sokulduğunu gördü ve: "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn" deyip onun için mağfiret diledi.

Bu, Safiyye Bint Abdilmuttalib'in Uhud'daki davranışıdır...

*

Hendek harbi esnasında Hz. Safiyye'nin zeki ve kahramanlık dolu enteresan bir hikâyesi daha vardır...

Rasûlullah (s.a.v.), Bedir ve Uhud harbinden sonra kabilelerin savaş için yeniden yola çıktıklarını öğrenince Selman-ı Fârisî ona, Medine'nin çevresinde geniş ve derin bir hendek kazılmasını tavsiye etti.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle bir âdeti vardı: Bir harbe karar verdiğinde, koruyucuları yokken Medine'den birisinin kötülük etmesinden çekindiği için kadın ve çocukları kalelere bırakırdı.

Peygamber (s.a.v.) Hendek harbinde hanımlarını, halasını ve diğer kadınları Hassan b. Sabit'in kalesine yerleştirdi. Çünkü o Medine kalelerinin en iyilerindendi ve alınması en güç kalelerinden birisiydi...

Safiyye (r.a.) şöyle anlatır:

Hendek kazıldığı sırada Hassan b. Sabit, kadın ve çocuklarla birlikte kaledeydi... Oraya bir yahudi erkeği sabah karanlığında geldi ve kalenin etrafında dolaşmaya ve kalenin içindeki kadınları gözetlemeye ve araştırmaya başladı.

Safiyye onun, kalenin içindeki kadın ve çocukları koruyacak erkek bulunup bulunmadığını öğrenmek için gelen bir yahudi casusu olduğunu anladı. Kendi kendisine şöyle dedi: Kureyza oğulları diğer kabilelerle birlikte müşriklere yardım için savaşa girişmiş ve onlarla Rasûlullah arasındaki anlaşma bozulmuştu. Artık bizi onlara karşı koruyacak hiç kimse yoktu. Rasûlullah (s.a.v.) ve müslümanlar, düşmanlarıyla boğaz boğazayken onları bırakıp bizi korumaya gelemezlerdi. Eğer Allah'ın düşmanı bizim gerçek durumumuzu kavmine götürebilirse, yahudiler kadınları ve çocukları esir alırlar ve böylece müslümanların başına belâ olurlar.

Safiyye Bint Abdülmuttalib, Hassan b. Sabit'e:

— Hassan! Şu yahudi, gördüğün gibi kalenin etrafında dolaşıyor. Onun bizim kadınlarımızı bir yahudiye gösterip göstermeyeceğinden emin değilim. Kaleden in ve onu öldür, dedim.

O da şöyle cevap verdi:

— Abdulmuttalib'in kızı Allah sana mağfiret etsin! Vallahi, sen biliyorsun ki ben bu işin ehli değilim.

O böyle söyleyince Safiyye hemen eşarbını sıyırdı. Elbiselerini beline topladı. Omzuna bir direk aldı. Kalenin kapısına kadar indi. Sabır ve ustalıkla kapıyı araladı. Kapının aralığından dikkat ve temkinle Allah'ın düşmanına bakmaya başladı. Onun işini bitirebileceği bir pozisyonda olduğuna kanaat getirince, kesin ve ihtiyatlı bir saldırıda bulundu. Başına direkle vurdu ve onu yere fırlattı... Arkasından birinci darbeyi ikincisi ve üçüncüsüyle destekledi ve nihayet işini bitirdi, onu öldürdü. Bundan sonra yanına gidip bıçağıyla başını kesti ve kalenin tepesinden fırlattı. Adamın başı kalenin eteklerinden yuvarlandı ve aşağıda beklemekte olan yahudilerin önünde durdu.

Yahudiler arkadaşlarının başını görünce, birbirlerine şöyle dediler:

"Muhammed'in kadın ve çocukları koruyucusuz bırakmadığını kesin olarak öğrendik."

Geldikleri yoldan geri döndüler...

Böylece Safiyye Bint Abdilmuttalib müşrik bir erkeği öldüren ilk kadın olmuştur. Hz. Safiyye, Hendek savaşındaki bu kahramanlığı elli sekiz yaşındayken yapmıştır.

*

Safiyye (r.a.) Peygamber'le (s.a.v.) birlikte Hayber savaşına katılmıştır...

Yahudi Merhab:

"Hayber iyi bilir ki ben, tepeden tırnağa kadar silahlanmış,

Cesaret ve kahramanlığı denenmiş Merhab'ım.

Ben kükreyerek geldikleri zaman,

Arslanları bile yere sermişimdir" şiirini okuyarak düello isteyince Zubeyr b. el-Avvam onun karşısına çıktı. Bunun üzerine Safiyye Bint Abdilmuttalib Rasûlullah'a şöyle dedi:

— Allah'ın elçisi! O benim oğlumu öldürür.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle cevap verdi.

— Hayır, aksine, inşaallah senin oğlun onu öldürecek.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) verdiği haber doğrulanmıştı. Zubeyr fırsatı kaçırmayıp ona kılıcıyla vurdu ve öldürdü. Allah peygamberine Hayber kalelerinin fethini nasip etti. Rasûlullah (s.a.v.) Safiyye'ye kırk vesak verdi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) vefat edince Safiyye (r.a.) ridasıyla (bir elbise adı) işaret ederek şu şiiri söylüyordu...

"Senden sonra bazı haberler ve karışık sözler oldu.

Eğer o haber ve sözlere şahit olsaydım konuşmalar çok olmazdı."

Daha sonra şu şiiri de söylemiştir.

"Allah'ın Rasûlü'nü kaybettik, çünkü onun gitme vakti geldi.

Ey göz! Gözyaşlarını dökmekte cömert davran."

Safiyye Rasûlullah'tan (s.a.v.) hadis rivayet etmiştir.

*

Rasûlullah'ın (s.a.v.) halası, mü'minlerin emiri Hz. Ömer'in halifeliği zamanında ölmüş, Baki'de, Muğire b. Şube'nin evinin avlusuna defnedilmiştir.

HÂLİDE BİNTU'L-ESVED (r.a.)

Esved'in kızı Halide (r.a.)

Rasûlullah'ın teyzelerinden birisidir. Müslüman olmuş, hicret etmiş ve Medine'de bey'at etmiştir. Abdullah b. el-Erkam'la evlenmiştir. Görünüşü güzel mü'min bir kadındı. Babası kafirdi.

Rasûlullah (s.a.v.) bir gün Âişe'nin yanına girdi. Orada namaz kılan bir kadın gördü. Çünkü o çok ibadet ederdi. Rasûlullah (s.a.v.):

— Âişe! Bu kim? diye sordu.

Âişe:

— Senin teyzelerinden birisi, diye cevap verdi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Benim bu memleketteki teyzelerim gurbettedirler. Bu teyzelerimden hangisi? dedi.

Âişe:

— Bu senin teyzen Halide Bintu'l-Esved'tir, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Ölüden diri çıkaran Allah'ı her türlü kusurdan uzak tutarım (yani kafirden mü'min yapan Allah'ı her türlü kusurdan uzak tutarım) dedi.

Esved, bu Halide'nin babasıdır ki o da Rasûlullah'ın annesi Amine Bint Vehb'in kardeşinin oğluydu. Halide Bintu'l-Esved de Rasûlullah'ın (s.a.v.) teyzesidir.

ÜMMÜ HÂNİ BİNT EBİ TALİB (r.a.)

Ebu Talib'in kızı Ümmü Hâni (r.a.)

Ümmü Hâni Rasûlullah'a (s.a.v.):

— "Ey Allah'ın Rasûlü! Sen bana kulağımdan ve gözümden daha sevimlisin. Koca hakkı büyüktür. Kocama koşarsam bazı işlerimi ve çocuğumu ihmal edeceğimden, çocuğuma yönelirsem koca hakkını ihmal edeceğimden endişe ediyorum" dedi.

*

Mevlid-i Nebevi menkıbelerinin miraç bölümünde bahsedilen Ümmü Hâni'dir. Rasûlullah'ın (s.a.v.) amcası Ebu Talib'in kızı ve Hz. Ali'nin kızkardeşi olan tanınmış bir sahabîdir.

Asıl ismi; Hind yahut Fatma veyahut Fâhire olmak üzere ihtilaf edilmiştir. Kocası Hübeyre b. Amr'dan olan Hâni adındaki oğluna nisbetle Ümmü Hâni diye meşhur olmuştur. Kocası Hubeyre müşriklerin en habislerindendi...

*

Ümmü Hani, ikindi namazını bitirip evinden ayrıldı. Niçin, oğullarından hiçbiri geri dönmemişti? Bugün Medine'den haber getiren bir kafile gelmemiş miydi?

Ümmü Hani'nin gözü, Kâbe'nin etrafında oturan oğullarına ilişti. Amr b. Hubeyre kalkıp ona doğru geldi ve:

— Anne! Medine'den kafileler gelmedi, dedi.

Ümmü Hani elini kaldırdı ve oğlu sustu... Sonra oğlu atıyla gelmekte olan bir adama doğru koştu. Amr İbn Hubeyre İbn Ebi Vehb ona:

— Medine'den mi geliyorsun? diye sordu.

Adam:

— Evet, dedi.

Amr b. Hubeyre:

— Medine'de durum nasıl? diye sordu.

Adam:

— Halk, müslümanların emiri olarak Ali b. Ebi Talib'e bey'at etti, dedi.

Amr b. Hubeyre, Ebu Kubeys dağına doğru koşup tepesine çıktı ve yüksek sesle haykırdı:

— Halk mü'minlerin emiri olarak dayım Ali b. Ebi Talib'e bey'at etti.

Amr, Yusuf, Hani ve Ca'de, Ümmü Hani'yi tebrik etmeye koştular. Çünkü onun en küçük kardeşi mü'minlerin emiri olmuştu.

*

Ümmü Hani'nin zihninde hatıralar canlandı...

Kendini cahiliye devrinde Muhammed b. Abdillah'la Hubeyre b. Ebi Vehb'in dünür olduğu ve Hubeyre ile evlendiği günlerde buldu.

Hz. Muhammed amcası Ebu Talib'e:

— Amca! Hubeyre'yi evlendirdin, beni evlendirmedin demişti.

Ebu Talib:

— Yeğenim! Biz kız vererek akrabalık kurduk. Kerim (şerefli) kerime denk olur, dedi.

*

Muhammed, Hz. Hadice ile evlenmişti. O akrabasına ve ailesine merhametli idi. Kureyş kabilesi bir sene şiddetli bir kıtlığa uğramıştı. Ebu Talib'in çoluk çocuğu kalabalık olduğu için Muhammed, Haşim oğullarının en zenginlerinden olan amcası Abbas'a şöyle demişti:

— Amca! Kardeşin Ebu Talib'in ailesi kalabalık, görüyorsun hepimiz kıtlık belâsına uğradık. Ona gidelim. Ailesinin yükünü biraz olsun hafifletelim, oğullarından birini ben alayım, birini de sen al. Onların bakımını biz üslenelim.

Ebu Talib'e gitmişler:

— İçinde bulunduğumuz şu durumdan kurtuluncaya kadar, senin bazı çocuklarını alıp yükünü hafifletmek istiyoruz, demişlerdi.

— Eğer bana Akîl'i bırakırsanız dilediğinizi yapın, diye cevap vermişti.

Hz. Muhammed, Ali'yi alıp bağrına basmış, Abbas da Ca'fer'i alıp bağrına basmıştı. Hz. Ali, Hz. Muhammed'in kucağında eğitilmişti. Hz. Muhammed kırk yaşına gelince ve Hıra mağarasında ibadet ettiği sırada gökten ona Melek inmiş ve: "Oku" demişti. Hz. Hadice bazı kitapları okuyan ve Tevrat'la İncil'i dinlemiş bir hıristiyan olan Varaka b. Nevfel'e gitmişti. Varaka ona:

— O, bu ümmetin peygamberidir, demişti.

Varaka b. Nevfel, Muhammed'e gelen melek hakkında da:

— O, Musa b. İmran'a inen Namus'tur (Cebrail'dir). Keşke kavmin seni yurdundan çıkardığı zaman sağ olsaydım, demişti.

Hz. Muhammed:

— Onlar beni çıkaracaklar mı? diye sormuş.

Varaka b. Nevfel:

— Evet, senin gibi bir şey getirmiş bir kimse yoktur ki düşmanlığa uğramasın. Eğer senin davet günlerine yetişirsem mutlaka sana yardım ederim diye cevap vermişti.

Muhammed (s.a.v.) insanları gizlice tek ve ortağı olmayan Allah'a tapmaya ve İslâm'a davet etmişti.

Daha sonra Kureyş'in ilahlarını ayıplamış ve açıktan davet etmeye başlamıştı. Kureyş efendilerinin öfkeleri patlamış... Düşmanlık alevlenmiş ve ona savaş ilan etmişlerdi. Ona tabi olanlara saldırmışlar, dinlerinden döndürmek için onları korkutmuşlardı. Ancak Allah, Muhammed'e (s.a.v.), amcası Ebu Talib vasıtasıyla yardım etmişti. Hubeyre b. Ebi Vehb dilini, Muhammed (s.a.v.), ashabı ve İslâm yönünde bilemişti.

*

Bir gün Muhammed (s.a.v.), sabah karanlığında, yatağında uyumakta olan Ümmü Hâni'nin yanına gitmişti ve Rasûlullah (s.a.v.) şunu anlatmıştı:

— Geceleyin Mescid-i Haram'da uyuduğumu iyi biliyorum. Cebrail (a.s.) gelip beni uyandırdı ve mescidden çıkardı. Bir de ne göreyim: Burak denilen hayvanın yanındaydım. O merkepten büyük, katırdan küçük ve beyazdı, hareketini sağlayan iki kanadı vardı ve adımını gözün erişebildiği yerin en ucuna atabiliyordu. Cebrail: "Bin" dedi. Elimi üzerine koyunca huysuzluk yaptı ve zorluk çıkardı. Cebrail: "Burak! Sana Allah katından Muhammed'den daha değerli bir peygamber binmedi" dedi... Bunun üzerine ter döktü ve benim için alçaldı. Nihayet Cebrail'le birlikte bindik. Çok geçmedi, Beytu'l-Makdis'e vardık. Cebrail elini kayanın içine soktu ve deldi. Burak'ı oraya bağladı. Bana, içlerinde İbrahim, Musa ve İsa (a.s.) peygamberlerin bulunduğu bazı peygamberler gösterildi. Onlara namaz kıldırdım, birlikte konuştuk. Bana kırmızı ve beyaz iki kap getirildi. Ben beyazdan içtim. Cebrail bana: "Sen sütü içtin, şarabı bıraktın. Eğer şarabı içseydin, senden sonraki ümmetini sapıklığa düşürecektin" dedi. Daha sonra Burak'a bindim. Mescid'e geldim ve orada sabah namazını kıldım.

Ümmü Hani Rasûlullah'ın (s.a.v.) ridasına sarılıp:

— Allah aşkına amca oğlu! Bunu Kureyş'e söylersen sana inanmazlar. Bu sözü başkalarına söyleme ki seni yalanlayıp inicitmesinler, dedi.

Muhammed (s.a.v.):

— Vallahi, onlara bunu mutlaka anlatacağım, dedi.

Muhammed (s.a.v.) eliyle ridasına vurup, ridasını onun elinden kurtardı. Gitti, sessizce Mescid-i Haram'a oturdu. Ebu Cehl b. Hişam onu görüp sordu:

— Bir şey mi oldu?

Muhammed (s.a.v.):

— Evet, diye cevap verdi.

Ebu Cehl:

— Nedir o? dedi.

Muhammed (s.a.v.):

— Geceleyin götürüldüm, dedi.

Ebu Cehl:

— Nereye? diye sordu.

Muhammed (s.a.v.):

— Beytül-Makdis'e, dedi.

Ebu Cehl:

— Sonra da sabahleyin aramızdaydın, öyle mi? dedi.

Muhammed (s.a.v.):

— Evet, dedi.

Ebu Cehl:

— Bana söylediğin sözü, onlara da söylemen için kavmini çağırsam uygun görür müsün? dedi.

Ebu Cehl bunu söylerken Muhammed'i dinlemeleri için Kureyş'i toplamak istemişti,

Muhammed (s.a.v.):

— Tamam, dedi.

Muhammed (s.a.v.) de bunu kendilerine haber vermek ve tebliğ etmek için Kureyş'in toplanmasını istemişti.

Ebu Cehl:

— Ey Kureyş topluluğu! Haydi Kureyş topluluğu! diye haykırmıştı.

Kureyş'liler toplantı yerlerinden çıkıp orada toplanmışlardı.

Ebu Cehl:

— Haydi bana söylediklerini kavmine de söyle, demişti.

Munammed (s.a.v.):

— Geceleyin ben götürüldüm, demişti.

Kureyş de:

— Nereye? diye sormuşlardı.

Muhammed (s.a.v) de şöyle anlatmıştı:

— Cebrail'le birlikte Burak'ın üzerinde Beytu'l-Makdis'e. Burak adımını gözünün erişebildiği yerin ilerisine atıyordu. Burak'ın üzerinde götürüldüm. Cebrail de benimle birlikte gitti. O elini kayanın içine soktu ve onu deldi. Burak'ı oraya bağladı. Sonra Mescid'e girdim. Etrafımda toplanan bir grup peygamberlerin arasında İbrahim el-Halil, Musa ve İsa'yı gördüm. Onlara namaz kıldırdım. Sonra Cebrail bana bir bardak şarapla bir bardak da süt getirdi. Ben sütü seçtim. Bunun üzerine Cebrail: "Fıtratı seçtin, kendin de ümmetin de doğru yola iletildiniz, Muhammed!" dedi. Sonra dünya semasına çıkarıldık. Cebrail bana kapıyı açmalarını istedi.

— Kim o? denildi.

O da:

— Cebrail'im, dedi.

— Yanındaki kim? diye soruldu. O da:

— Muhammed'dir, dedi.

— Ona, gelsin diye haber gönderildi mi?" denildi. Cebrail:

— Evet, diye cevap verdi. Ona:

— Hoşgeldin, safa geldin! denildi,

Kapı açıldı. Oraya ulaştıkları zaman, Hz. Adem'i gördü. Cebrail:

— Bu baban Âdem'dir, ona selâm ver, dedi.

Ona selam verdim. Âdem selâmı aldı ve şöyle dedi:

— Hoş geldin, salih oğul ve salih peygamber.

İkinci semaya yükseldik. Cebrail kapının açılmasını istedi.

— Kim o? denildi.

— Cebrail'im, dedi.

— Yanındaki kimdir? denildi. O da:

— Muhammed, diye cevap verdi.

— Ona gelsin diye haber gönderildi mi? diye soruldu. O da:

— Evet, dedi.

— Hoş geldin, safa geldin, denildi.

Kapı açıldı: Orada Yahya ve İsa ile karşılaştım. Onlar teyze oğullarıydı. Cebrail:

— Bunlar Yahya ile İsa'dır. Onlara selâm ver, dedi.

Selâm verdim. Selâmımı aldılar. Sonra:

— Hoş geldin, safa geldin, salih kardeş, salih peygamber, dediler.

Bundan sonra beni üçüncü semaya çıkardı. Kapısının açılmasını istedi.

— Kim o? denildi.

O da:

— Cebrail'im dedi.

— Yanındaki kim? diye soruldu. O:

— Muhammed, diye cevap verdi.

— Ona gelmesi için haber gönderildi mi? dediler. O:

— Evet dedi.

— Hoş geldin, safa geldin denildi.

Kapı açıldı. Yusuf'la karşılaştım. Cebrail:

— Bu Yusuf'tur, ona selâm ver, dedi.

Ona selâm verdim. Selâmı aldı, sonra: "Hoş geldin, salih kardeş ve salih peygamber" dedi.

Sonra dördüncü semaya çıktık. Yine kapının açılmasını istedi.

— O kim? denildi.

— Ben Cebrail'im diye cevap verdi.

— Yanındaki kimdir? diye soruldu.

— Muammed, diye cevap verdi.

— Gelmesi için ona haber gönderildi mi? denildi. Cebrail:

— Evet, diye cevap verdi.

— Hoş geldin, safa geldin, denildi.

Kapı açıldı. İdris'le karşılaştım. Cebrail:

— Bu İdris'tir. Ona selâm ver, dedi.

Ona selâm verdim. İdris selamı aldı. Sonra şöyle dedi: "Hoş geldin salih kardeş ve salih peygamber!"

Daha sonra beşinci semaya geldik. Kapının açılmasını istedi.

— Kim o? denildi.

— Ben Cebrail'im diye cevap verdi.

— Yanındaki kimdir? diye soruldu.

— Muhammed diye cevap verdi.

— Gelmesi için ona haber gönderildi mi? Cebrail:

— Evet dedi.

— Hoş geldin, safa geldin, denildi.

Orada Harun'la karşılaştım. Cebrail: "Bu Harun'dur, ona selâm ver" dedi. Ona selâm verdim. Selâmı aldı ve: "Hoş geldin, salih kardeş ve salih peygamber" dedi.

Sonra altıncı semaya geldik. Cebrail kapının açılmasını istedi.

— Kim o? dediler.

— Ben Cebrail'im diye cevap verdi.

— Yanındaki kimdir? denildi.

— Muhammed, dedi.

— Gelmesi için ona haber gönderildi mi? diye sordular. Cebrail:

— Evet, dedi.

— Hoş geldin, safa geldin, dediler.

Bu defa da Musa'yla karşılaştım. Cebrail: "Bu Musa'dır, ona selâm ver" dedi. Ona selâm verdim. O da selâmımı aldı, sonra: "Hoş geldin, safa geldin, salih kardeş ve salih peygamber" dedi. Ben gelince ağladı. Ona:

— Niçin ağlıyorsun? denildi. Şöyle dedi.

— Benden sonra gönderilen bir çocuğun ümmetinden, benim ümmetimden girenlerden daha çok kimse cennete girdiği için ağlıyorum.

Cebrail bundan sonra beni yedinci semaya çıkardı. Kapının açılmasını istedi.

— Sen kimsin? denildi. O da:

— Cebrail'im dedi.

— Peki yanındaki kimdir? denildi. O da:

— Muhammed'dir, dedi.

— Ona gelmesi için haber gönderildi mi? diye sordular. O da:

— Evet, dedi.

— Hoş geldin, safa geldin? dediler.

Vardım ki İbrahim karşımdadır. Cebrail: "Bu senin babandır ona selâm ver" dedi. Ona selâm verdim. Selâmı alıp: "Hoş geldin salih oğul, salih peygamber!" dedi. Sonra Sidre-i Münteha'ya götürüldüm. Onun meyveleri büyük testiler, yaprakları fillerin kulakları gibiydi. Cebrail: "İşte bu Sidre-i Münteha'dır" dedi. Orada dört ırmak vardı. İkisi iç ırmak, ikisi de dış ırmaktı. Ben de:

— Cebrail! Bu ikisi nedir? dedim. O da şöyle dedi:

— İç ırmaklar, cennetteki ırmaklardır. Dış ırmaklar ise Nil ve Fırat'tır.

Daha sonra Beyt-i Mamur'a götürüldüm. Bana bir bardak şarap, bir bardak bal ve bir bardak süt verildi. Ben süt aldım. Bana: "Bu fıtrat (tabiîlik) tir. Sen de, ümmetin de onun üzerindesiniz" denildi.

Daha sonra bana her gün elli vakit namaz farz kılındı. Dönerken Musa'ya uğradım. Musa:

— Sana ne emredildi? diye sordu. Ben de:

— Bana her gün elli vakit namaz emredildi, dedim. Musa:

— Ümmetin her gün elli vakit namaza güç yetiremez. Ben, senden önce, insanları, İsrail oğullarını çok denedim, bilirim. Dön de bunu ümmetin için indirmesini Rabbinden dile, dedi. Döndüm. Allah Teâlâ elliden onunu indirdi. Tekrar Musa'ya geldim. Önceki söylediği

gibi söyledi. Döndüm, Allah Teâla on vakit daha indirdi. Musa'ya döndüm. Musa aynı sözleri söyledi. Yine döndüm. Allah Teâla on vakit daha indirdi. Musa'ya tekrar geldim. Aynı sözünü tekrar etti. Döndüm. Bana her gün on vakit namaz emredildi. Döndüm. Musa yine aynı şeyleri söyledi. Döndüm. Bana hergün beş vakit namaz emredildi. Musaya döndüm. O: "Sana ne emredildi?" dedi. "Bana hergün beş vakit namaz emredildi" dedim. Musa: "Ümmetin her gün beş vakit namaza güç yetiremez. Ben, senden önce, insanları, İsrail oğullarını çok denedim, bilirim. Dön de ümmetin için bunu biraz daha indirmesini Rabbinden dile" dedi. Ben de şöyle dedim: "Rabbimden bu yolda o kadar istekte bulundum ki ondan utanır oldum. Artık kabul edip teslim oldum."

O sırada birisi: Farz kıldığımı yerine getirdim ve kullarımın yükünü hafiflettim diye seslendi.

Mekke halkı hayret ve dehşet içinde ellerini çırparak:

— Vallahi, şaşılacak inanılmayacak şey doğrusu bu! Vallahi, deve ile Mekke'den Şam'a gidiş bir ay, dönüş de bir ay sürer. Muhammed, oraya bir gecede nasıl gidip Mekke'ye döner? dediler.

Ebu Cehl, Hz. Ebu Bekr'e koşup:

— Arkadaşının işinden haberin var mı? O bu gece Beytu'l-Makdis'e gittiğini iddia ediyor! dediler.

Hz. Ebu Bekr:

— Siz de onu bu hususta yalanladınız mı? dedi.

Ebu Cehl:

— Evet o böyle söylüyor, dedi.

Hz. Ebu Bekr:

— Eğer o söylediyse mutlaka doğrudur, dedi.

Ebu Cehl hayretle:

— Sen onun bu gece Beytu'l-Makdis'e gittiğine ve sabah olmadan da döndüğüne inanıyor musun? diye sordu.

Hz. Ebu Bekr:

— Evet, onun semadan yere, gece gündüz her saat, Allah'tan alıp getirdiği bana bildirdiği haberler, bundan daha şaşılacak ve akla uzak göründükleri halde, ben onları tereddütsüz tasdik ediyorum, dedi.

Hz. Ebu Bekr'le Ebu Cehl, Rasulullah'ın yanına geldiler. Hz. Ebu Bekr:

— Allah'ın peygamberi! Sen şu halka bu gece Beytu'l-Makdis'e gittiğini söyledin mi? dedi.

Muhammed (s.a.v.):

— Evet, dedi.

Hz. Ebu Bekr:

— Allah'ın peygamberi! Onu bana tarif et! Çünkü ben orayı gidip görmüşümdür, dedi.

Allah Beytu'l-Makdis'i Peygamberinin karşısına getirdi. Sanki Akîl'in evinin önündeymiş gibi ona bakıp tarifini yaptı.

Hz. Ebu Bekr:

— Doğru söyledin. Senin Allah'ın Rasûlü olduğuna şehadet ederim, dedi.

Muhammed (s.a.v.) Beytu'l-Makdis'in bir yerini tarif ettikçe Ebu Bekr:

— Doğru söyledin. Senin Allah'ın Rasûlü olduğuna şehadet ederim, diyordu.

Muhammed (s.a.v.) Beytu'l-Makdis'in tarifini bitirince, Hz. Ebu Bekr'e:

— Ebu Bekr! Sen zaten Sıddîk (doğru ve doğrulayan)sın, dedi.

Böylece Muhammed (s.a.v.) ona, o gün Sıddîk adını vermiş oldu.

Kureyş eşrafından bazıları "tarifinde tamamıyla isabet etti" dediler.

Mut'im b. Adiyy de şöyle dedi:

— Senin bundan önceki durumun bugünkü söylediğin sözden daha hafifti. Ben senin yalancı olduğuna şehadet ediyorum. Biz Beytu'l-Makdis'e gidip gelmek için aylarımızı veriyoruz. Sen ise oraya bir gecede gidip geldiğini iddia ediyorsun. Lat ve Uzza'ya yemin olsun, sana inanmayacağım, senin söylediğin şey asla olmadı.

Muhammed'le (s.a.v.) Kureyş'in efendileri arasındaki münakaşa iyice alevlenmişti. Hz. Ömer, Hz. Hamza ve Sa'd b. Ebi Vakkas şöyle dediler:

— Allah'ın peygamberi! Beytu'l-Makdis yolunda gördüğün bir delil yok mu?

Muhammed (s.a.v.) şöyle cevap verdi:

— Buna delil: Falan oğullarının devesine, falan vadide, falan yerde rastladım. Develerini kaçırmışlar, arıyorlardı. Onlara develerinin yerlerini gösterdim ve ben Şam'a yöneldim. Sonra dönüşümde Dabhanan'a (Tıhame bölgesinde bir dağ) geldiğim zaman, falan oğullarının kafilesine rastladım, kafilenin adamlarını uyur bir halde buldum. Onlara ait, üzeri örtülü su kabının örtüsünü açıp içindeki suyu içtim. Yine üzerini eskisi gibi örttüm. Başka bir delil de şudur: Sizlere ait bir kafileye Tenim yokuşunda rastladım ki, önde boz bir deve vardı, üzerinde iki çuval bulunuyordu, birisi siyah öbürü alaca renkliydi.

Halk hemen Senniyyetül-Beyza denilen yere gittiler. Güneş batmak üzereyken deve geldi. Su kabını sordular. Baktılar ki su kabı, Hz. Muhammed'in tarif ettiği gibiydi. Yani içinde su yoktu. Üzerinde biri siyah, diğeri alacalı iki çuval bulunan boz deveyi de buldular.

Bütün bunlara rağmen, Mekke'de her eve münakaşa ve inkâr geldi. İslâm'a yeni girmiş bazı müslümanlar dinlerinden döndüler. İman edenler de tam iman ettiler.

*

Bir gün Ümmü Hani uykusundan uyandı. İçini korku dolduran bir rüya görmüştü. Rüyasında beyaz adamların Lât, Uzza, Menat ve İsaf'ı, Kâbe'nin etrafındaki ve üstündeki üçyüz altmış putu kırdıklarını görmüştü. Kureyş'in efendileri sanki başlarında kuş varmış gibi sakin durdular. Ümmü Hani, kocası Hubeyre b. Vehb'e rüyasını anlattığında kocası alay ederek:

— Karmakarışık rüyalar, dedi.

Ümmü Hani de şöyle dedi:

— Teyzem Atike Bint Abdilmuttalib rüyasında deveye binmiş bir adamın gelip Ebtah'da durduğunu ve yüksek sesle: "Ey vefasızlar! Üç güne kadar, savaş yerine, vurulup düşeceğiniz yerlere yetişin" dediğini görmüş. Bunu üç defa tekrar ettikten sonra, halk onu görüp başına toplanmış. Sonra o adam mescide girmiş. Halk da kendisini takip ediyormuş. Devesi Kâbe'nin arkasında durunca, yine aynı şeyleri haykırmış. Sonra devesi Ebu Kubeys dağının tepesinde durmuş. Orada da aynı

şeyleri üç defa haykırmış. Sonra, o adam bir kaya alıp yuvarlamış. Kaya yuvarlanıp dağın eteğine geldiğinde paramparça olmuş. Mekke'de kaya parçalarının içine girmediği ev kalmamış.

Bu sözler halk arasında yayılınca, Ebu Cehl b. Hişam, amcam Abbas'a:

— Abdulmuttalib oğulları! Erkeklerinizin peygamberlik iddia etmesine razı olmadınız da şimdi kadınlarınız da mı peygamberlik iddia edecek. Atike rüyasında şöyle şöyle gördüğünü iddia etti. Üç gün sizin başınıza gelecek şeyi bekleyeceğiz. Eğer dediği şey doğru çıkarsa mesele yok. Yoksa, sizi Arap ailelerinin en yalancısı diye damgalayacağız, dedi.

Atike'nin rüyasının üzerinden üç gün geçtikten sonra, Damdam b. Amr el-Gıfari geldi. Ebu Süfyan onu Kureyş'ten kervanını kurtarmak için yardım istemeye göndermişti. Damdam'ın devesinin iki kulağı kesik, gömleğinin önü ve arkası yırtıktı. O şöyle haykırıyordu: "Kureyş topluluğu! Koku ve elbise yüklü develerinizi kurtarmaya koşun! Muhammed'le ashabı mallarınıza karşı çıktı. İmdat, İmdat..."

Muhammed'in (s.a.v.) ashabı Kureyş'e ait kervanın önüne çıktı. Kureyş de kervanını korumak ve Hz. Muhammed ve ashabının kökünü kazımak için çıktılar. Ve Bedir savaşı oldu...

Kureyş acı bir yenilgiye uğradı. Kureyş'in adamları gökle yer arasında, hiçbir şeyin onlara benzemediği ve hiçbir şeyin karşılarında duramadığı alacalı atların üzerindeki beyaz adamlardan bahsetmeye başladılar...

*

Müslümanlar Mekke'den ayrılalı 6 yıl olmuştu. Ana-baba yurtlarını özlemişlerdi. Neleri varsa orada kalmıştı. Kutsal olan Kâbe-i Muazzama Mekke'de idi. O'nu ziyaret etmek büyük bir arzu halinde içlerinde yaşamaktaydı. Fakat, şimdiye kadar buna imkân bulamamışlardı.

Hz. Peygamber, Hicret'in altıncı yılı, ashabına Kâbe'yi ziyaret edeceklerini bildirdi. Müslümanlar buna çok sevindiler. 1400 kadar müslüman bu ziyarete hazırlandı. İhramlarına büründüler, kurbanlık develerini aldılar. Silah almak yasak edildi. Çünkü harbe değil, Hacca gidiyorlardı. Hz. Peygamber Kasva adındaki devesiyle önde gidiyordu.

Kureyş'liler, bunu duyunca telaşa kapıldılar. Müslümanları Mekke'ye sokmama kararı aldılar. Mekke kenarında tertibat kurdular. Hz. Peygamber bunu öğrenince:

— Bu Kureyş'e ne oluyor ki, harpden bıkıp usanmadı mı? dedi.

Müslümanlar Hudeybiye'ye gelip durdular. Arada elçiler gelip giderek Kâbe'yi ziyarete müsaade sağlanmaya çalışıldıysa da, müşrikler buna bir türlü yanaşmadılar. Nihayet Hz. Osman elçi olarak gönderildi. Hz. Osman müslümanların ziyaret için geldiklerini anlattı. Kureyş ona da:

— Eğer istersen kendin ziyaret et, dediler.

O da:

— Peygamber tavaf etmedikçe, ben yapamam. Biz hepimiz O'nu tavaf etmeye geldik. Kurbanlarımız da yanımızda, dedi.

Fakat Kureyş bunu kabul etmedi. Bu görüşme biraz uzadı... Nihayet Kureyş, müslümanların ziyaret için geldiğini anladı, fakat inadında devam etti. İş bu duruma geldikten sonra müsade vermeyi kibrine yedi remedi. Bunu gelecek seneye bırakmak istedi.

Kureyşliler bu görüşünde direnince, müslümanlar fedakarlık göstererek kan dökülmesin diye ertesi sene ziyarete razı oldular. Sıra andlaşmanın yazılmasına geldi. Hz. Ali yazmaya başladı. Müşrikler, andlaşmanın başına "Bismillahirrahmanirrahim" yazılmasına razı olmadılar. Sadece "Allah adıyla" yazılmasını kabul ettiler.

Kararlaştırılan şartlar şunlardı:

1. Müslümanlar bu yıl ziyaretten vazgeçerek, Medine'ye dönecekler.

2. Gelecek yıl Mekke'ye gelecekler, fakat üç günden fazla kalmayacaklar.

3. Müslümanlar silahsız gelecekler.

4. Müslümanlar, Mekke'deki müslümanlardan hiçbirini götüremeyecekler. Medine'lerden, kalmak isteyen olursa kalacak.

5. Mekke'li müslümanlardan veya müşriklerden biri Medine'ye gidecek olursa geri çevrilecek, müslümanlardan biri Kureyş'e gelirse o teslim edilmeyecek.

Bu şartlar, çok ağırdı. Fakat Hz. Muhammed (s.a.v.) bunu kabul etmiş ve buna "Feth-i mübîn" demişti. Hakikaten olayların gelişmesi, Hz. Peygamberin uzağı gördüğünü gösterdi. Bu andlaşma daha sonra müslümanların lehine işledi. Dönüşte yolda "Fetih Suresi" nazil olarak müslümanlara büyük fetih ve zaferi müjdeledi.

*

Rasûlullah'ın (s.a.v.) müşriklerle yaptığı Hudeybiye andlaşması ile, müslümanların müttefiki olan Huzaa kabilesine müşrikler andlaşmanın hilafına, saldırarak Huzaa'lıları öldürmeye başladılar.

Huzaa reisi Medine'ye gelerek müslümanlardan yardım istedi ve sözlerini şu mealdeki mısralarla bitirdi:

"Kureyş, sana verdiği sözünden döndü, o bağlandığı ahdi bozdu. Bizi rükû ve secde halinde iken, namaz kılarken bile vuruyorlar. Allah aşkına bize yardım et, imdadımıza yetiş."

Hz. Peygamber Kureyş'e haber göndererek ölülerin diyetini ödemelerini, yoksa Hudeybiye andlaşmasının hükümsüz sayılacağını bildirdi.

Kureyş, durumu görüşmek üzere Ebu Süfyan'ı Medine'ye gönderdi. Ebu Süfyan, doğrudan Hz. Peygamberi görmeye cesaret edemedi. Kızı olan Hz. Peygamber'in zevcesi Ümmü Habîbe'yle görüştü. Hz. Ebu Bekr ve Hz. Ömer'den netice alamadı. Ümitsiz olarak geri dönmek zorunda kaldı. Mekke'yi bir sözle oturtup kaldıran bu adam, Medine'de kimseye söz geçirememişti. Kimse onu dinlememişti... Meramını öz kızına bile anlatamadı...

Nihayet Hz. Peygamber, orduya sefer hazırlığı yapılması emrini verdi. 10.000 kişilik bir ordu toplandı. Medine şimdiye kadar bu kadar kalabalık bir ordu çıkarmamıştı. Çölü yararak Mekke'ye doğru ilerlediler. Kan dökülmeden Mekke'ye girmek için bu harekât gizli tutuldu. Mekke'ye yaklaştıkları zaman amcası Abbas'a rastladı. Abbas müslüman olmuş, Medine'ye yollanmıştı. Ailesini göndererek kendisi İslâm ordusuna katıldı. Müslümanlar Mekke'ye dört fersah mesafeye geldiler. Ordunun kalabalık olduğunu müşriklere göstermek için her tarafta ateş yaktılar...

Ebu Süfyan, durumdan şüphelenmişti. Gece etrafta olup bitenleri öğrenmeye çıktı. Abbas'a rastladı. Abbas ona İslâm ordusunu göstererek:

— Bu ordu yarın Mekke'ye zorla girecek olursa, Kureyş'in çekeceği var, dedi.

Ebu Süfyan:

— Öyleyse çaresi ne? dedi.

— Hz. Peygamber'e giderek, O'ndan eman dilemektir.

Ebu Süfyan'ı Hz. Peygamber'in huzuruna götürdü. Ebu Süfyan orada müslümanlığı kabul ettiğini söyledi. Artık Mekke kan dökülmeden fetholundu demekti. Abbas, Hz. Peygamber'den şu ricada bulundu:

— Ebu Süfyan öğünmeyi seven bir adamdır, ona bir lütufta bulun!

Peygamberimiz bunu kabul etti ve:

— Her kim Ebu Süfyan'ın evine girerse o emniyettedir, ona kimse dokunmaz, kim evine kapanırsa emniyettedir, kim Mescid-i Haram'a girerse emniyettedir.

Bunun üzerine Ebu Süfyan Medine'ye önceden giderek Kureyş'e şöyle ilan etti:

— Ey Kureyş topluluğu! İşte gelen Muhammed'dir. Karşı duramayacağınız bir kuvvetle geliyor.

Mekke halkı:

— Yapma, dediler.

Ebu Süfyan b. Harb:

— Kim benim evime girerse emindir (güvenlik altındadır), dedi.

Ebu Süfyan'ın hanımı Hind, onun sakalından tutup:

— Şu bunak herifi öldürün, dedi.

Ebu Süfyan:

— Yazıklar olsun size! Kendi kendinizi aldatmayın! O size karşı duramayacağınız bir kuvvetle gelmiştir. Kim Ebu Süfyan'ın evine girerse emindir, dedi.

Halk:

— Allah seni kahretsin. Senin evinin bize ne ihtiyacı var? dedi.

Ebu Süfyan b. Harb:

— Kim Hakim b. Hızam'ın evine girerse emindir. Kim Mescid'e (Kâbe'ye) girerse emindir. Kim kapısını kapatırsa emindir, dedi.

Halk evlerine ve Mescid'e dağıldı. Hubeyre İbn Ebi Vehb ağlara düşmüş kurt gibi nefsinin peşinde dolaştı. Daha sonra kılıcını ve su tulumunu kaptı ve ok gibi fırladı. Ümmü Hani:

— Nereye? dedi.

Hubeyre:

— Necran'a gideceğim... Amcanın oğlu beni öldürür.

Ümmü Hani de şöyle dedi:

— Gel, ben onun yanına gideceğim. O'na, sana eman verdiğimi söylerim.

Hubeyre:

— O, Lât'la Uzza'yı ve Arapların taptığı bütün ilahları Mekke'ye sokmaz, dedi.

Böylece Hubeyr'e Necran'a kaçtı.

*

Muhammed (s.a.v.) Mekke'nin en üst tarafında konakladı. El-Haris b. Hişam (Ebu Cehl b. Hişam'ın kardeşi) ve Zuheyr b. Ebi Umeyye (Atike Bint Abdilmuttalib'in oğlu) Ümmü Hani'den eman (sığınma) dilediler. Ümmü Hani'de o ikisine eman verdi. Ali b. Ebi Talib onların yanına geldi ve Haris'le Zuheyr'i öldürmek istedi. Ümmü Hani de:

— Ben onlara eman vermiştim, dedi.

Ali sordu:

— Sen müşriklere eman mı veriyorsun?

Ümmü Hani, Ali'yle onların arasına girdi. Böylece Ali dışarı çıktı. Ümmü Hani, Haris'le Zuheyr'i evde bırakıp kapısını kapattı (onlar kocası Hubeyre b. Ebi Vehb el-Mahzumî'nin akrabalarındandı). Ümmü Hani, Mekke'nin yukarı mahallesinde oturan Hz. Muhammed'e geldi. Onun, içinde hamur kalıntıları olan bir kaptaki su ile yıkandığını ve kızı Fatıma'nın da onu bir örtüyle örttüğünü gördü. Ümmü Hani ona selam verdi. Rasûlullah (s.a.v.):

— Bu kim? diye sordu.

Ümmü Hani:

— Ümmü Hani'yim, dedi.

Muhammed (s.a.v.):

— Hoş geldin Ümmü Hani, dedi.

Yıkanınca elbisesini alıp giyindi. Daha sonra sekiz rekat kuşluk namazı kıldı. Ümmü Hâni:

— Bu namaz hangisidir? diye sordu.

Muhammed (s.a.v.):

— Ümmü Hani, bu işrak namazıdır (salatül-işraktır) diye cevap verdi.

Sonra onun yanına gelip: "Niçin geldin?" diye sordu.

Ümmü Hâni:

— Haris b. Hişam'la Zuheyr b. Ebi Umeyye eman dileyerek bana geldiler. Ben de onlara eman verdim, dedi.

Muhammed (s.a.v):

— Senin eman verdiğine biz de eman veririz. Senin teminat verdiğine bizde teminat veririz. Biz onları öldürmeyiz, dedi.

*

Mekke'nin Fethinden önce müslüman olan fakat Mekke'nin Fethinde müslümanlığını açıklayınca Rasûlullah (s.a.v.) onun evine gitti ve şöyle dedi:

— Evinde yiyebileceğim birşeyler var mı?

Utanarak:

— Evimde kuru kırıntılardan başka birşey yok! Onları, senin önüne koymaya utanıyorum, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Getir onları, dedi.

Onları suyun içine ufaladı. Ümmü Hani tuz getirdi. Rasûlullah (s.a.v.):

— Herhangi bir katık var mı? diye sordu.

Ümmü Hani:

— Ya Rasûlallah! Evimde sirkeden başka bir şey yok, dedi.

Peyamber (s.a.v):

— Getir, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) yedikten sonra Ümmü Hani'ye:

— Allah'ı yüz defa tesbih et (subhanallah de), bu senin için İsmail'in oğlundan yüz köleye denktir. Allah'a yüz defa hamdet (elhamdülillah de), bu da Allah yolunda üzerine bineceğin eğer ve gem vurulmuş yüz kısrağa denktir. Yüz defa tekbir getir. Bu da kurban edilmek üzere ayrılmış yüz deveye denktir. Yüz defa tehlîl (lâ ilâhe illallah) getir. Bunlar gökle yer arasını doldurur, o gün onlardan daha faziletli bir amel hiç kimse için yükselmez, ancak senin yaptığın gibisini yapan için yükselir.

Necran'daki Hubeyre b. Vehb, Ümmü Hâni'nin müslüman olduğunu duyunca şu şiiri söyledi:

"Eğer Muhammed'e tabi olup benimle olan bağlarını kestiysen,

Sen ıslaklığı kurumuş, boz renkli yuvarlak tepenin zirvesinde ol."

İslâm, Ümmü Hâni ile Hubeyre b. Ebi Vehb'i ayırmıştı. Peygamber (s.a.v.) yanına gelip bizzat kendisine evlilik teklif etti. [1]

Ümmü Hani ona:

— Allah'ın Rasûlü! Sen bana kulağımdan ve gözümden daha sevimlisin. Koca hakkı büyüktür. Kocamı boşarsam bazı işlerimi ve çocuğumu ihmal edeceğimden, çocuğuma yönelirsem koca hakkını ihmal edeceğimden endişe ediyorum, dedi.

Daha sonra önündeki iki çocuğa işaret edip şunu ilave etti:

— Allah'ın elçisi! Seni cahiliyyede iken sevdiysem, bu müslümanken neden olmasın? Fakat ben çocukları olan bir kadınım. Çocuklarımın seni rahatsız etmelerini istemiyorum. İşte şunun süt emmesi, şunun da yanımda yatması seni rahatsız etmeye yeter.

Peygamber (s.a.v.) su istemişti. Ümmü Hani süt getirdi. Sütü içtikten sonra bardağı Ümmü Hani'ye verdi. Kalanını da o içti. Bunun üzerine şöyle dedi:

— Oruçlu olduğum halde içtim.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Bunu niye yaptın? dedi.

---

1 Kadının ailesine gidilir, onlardan istenir. Burada kastedilen ailesinden istenmemesidir.

Ümmü Hani:

— Senin artığın olduğu için. Yapmaya güç yetiremediğim bir şeyden dolayı onu bırakamadım. Onu yapmaya gücüm yetince de içtim, dedi.

Rasûlullah da (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Deveye binen kadınların en hayırlısı, Kureyş kadınlarıdır. Onlar çocuklarına çok şefkatli, kocalarına karşı da çok itaatkardırlar. İmran'ın kızı Meryem deveye binseydi hiç kimseyi ona üstün tutamazdım.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Hani'nin evine girdi ve onu sabah namazını kılarken gördü. Bunun üzerine şöyle dedi:

— Ümmü Hani! Sabah namazını kıldığın zaman Allah'ı yüz defa tesbih et (sübhânellah) de. Yüz tesbih, kurbanlık yüz deve gibidir. Yüz defa da tehlil getir (lâ ilahe illallah) de. O tehlillerle ne önceki ne sonraki günahlar kalır. Daha sonra şunu ilave etti: Hiçbir amel lâ ilahe illallah'ın önüne geçemez ve o hiç bir günahı bırakmaz.

Oğulları, Ümmü Hani'nin kendisini Rasûlullah'a arz ettiğini öğrenince şöyle dediler:

— Şimdi olmaz, çünkü Allah Teâlâ şu ayeti indirdi: "Ey Peygamber! Mehirlerini verdiğin eşlerini, Allah'ın sana ganimet olarak verdiği cariyeleri, seninle birlikte hicret eden amcanın kızlarını, dayının kızlarını ve teyzelerinin kızlarını sana helal kıldık." (Ahzab Suresi, 50)

Ümmü Hani kendi kendine şöyle dedi: Ben ona helal değildim. Çünkü onunla birlikte hicret eden kadınlardan değilim... Ben "Tuleka" adı verilen Mekke'nin Fethi günü Rasûlullah'ın afv edip haklarında işlem yapmadığı kimseler arasında idim.

*

Müezzin akşam ezanını okuyunca Ümmü Hani namaz kılmak için kalktı. Daha sonra Rasûlullah'ın dediği gibi yüz defa "sübhânellah" yüz defa "el-hamdü lillah" yüz defa "Allahu ekber" ve yüz defa da "lâ ilâhe illallah" dedi.

DURRE BİNT EBÎ LEHEB (r.a.)

Ebu Leheb'in Kızı Durre (r.a.)

O Abduluzza b. Abdilmuttalib'in kızıdır. Annesi, Ebu Süfyan b. Harb'in kızkardeşi Ümmü Cemil Bint Harb'dir. Haris b. Amir İbn Nevfel'le evliydi. Onunla olan evliliğinden Velid ve Ebu'l-Hasen doğdu. Daha sonra Haris Bedir savaşında kâfir olarak öldürüldü.

Durre Bint Ebi Leheb muhacir olarak Medine'ye geldi ve Rafi' b. el-Mualla'nın evine misafir oldu... Onunla Dıhye b. Halife el-Kelbî evlendi.

Beni Zureyklı kadınlar Durre Bint Ebi Leheb'e:

— Sen Aziz ve Celil olan Allah'ın, hakkında "Ebu Leheb'in eli kurusun, kurudu da" dediği Ebu Leheb'in kızısın. Hicretinin sana ne faydası var? dediler.

O peygamber'e geldi ve bu sözü ona söyledi. Rasûlullah (s.a.v.):

— Otur, dedi.

Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) cemaate öğle namazını kıldırdı. Bir süre minberde oturduktan sonra:

— Ey cemaat! Bazı kimseler beni niçin, soyum ve akrabalarımdan dolayı incitiyorlar? Haberiniz olsun, kim benim soyumdan gelenleri ve akrabalarımı incitirse beni incitmiş olur, kim beni incitirse Allah'ı incitmiş olur, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) sonra şöyle dedi:

— Ölü sebebiyle diri incitilmez.

Birisi kalkıp:

— Ya Rasûlallah! İnsanların hangisi daha hayırlıdır? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— İnsanların en hayırlısı Kur'an'ı çok okuyan, Allah'tan çok korkan, iyiliği çok emreden, kötülüklerden çok sakındıran ve sıla-i rahmi çok yapandır, buyurdu.

*

Durre Bint Ebi Leheb insanlara yemek yedirirdi. Bir gece münafıklar ona geldiler. Birisi:

— Muhammed sadece çöplükte biten hurma ağacına benziyor, dedi.

Durre Bint Ebi Leheb bunu duydu ve mü'minlerin annesi Ümmü Seleme'ye gidip duyduğunu ona aktardı.

HAMNE BİNT CAHŞ (r.a.)

Cahş'ın kızı Hamne (r.a.)

Rasûlullah'ın (s.a.v.) halası Umeyme Bint Abdilmuttalib'in kızıdır. Mü'minlerin annesi Zeyneb Bint Cahş'ın kızkardeşidir. İslâm'a ilk girenlerden ve bey'at edenlerdendi. Mus'ab b. Umeyr'le evlenmiş ve kardeşi Abdullah b. Cahş'la Medine'ye hicret etmiştir. Uhud'da bulunmuş, susayanlara su vermiş, yaralıları taşımış ve onları tedavi etmişti. Müslümanlar bozguna uğrayıp Rasûlullah (s.a.v.) Medine'ye yönelince Hamne Bint Cahş'la karşılaştı ve ona:

— Allah'tan ecir dile, dedi.

Halasının kızı:

— Kime Allah'ın Rasûlü! dedi.

Peygameber (s.a.v.):

— Dayın Hamza'ya, dedi.

Hamne Bint Cahş:

— İnnâ lillahi ve innâ ileyhi râciûn, Allah ona mağfiret etsin. Ona şehitlik mübarek olsun, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) yine:

— Allah'tan ecir dile, dedi.

Hamne Bint Cahş sordu:

— Kime, Allah'ın Rasûlü?

Peygamber (s.a.v.):

— Kardeşin Abdullah b. Cahş'a, dedi.

Hamne Bint Cahş:

— İnnâ lillahi ve innâ ileyhi râciûn, Allah ona mağfiret etsin. Şehitlik ona mübarek olsun, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) ona:

— Allah'tan ecir dile, dedi.

Hamne Bint Cahş sordu:

— Kime ya Rasûlallah? diye sordu.

Rasûlullah:

— Kocan Mus'ab b. Umeyr'e diye cevap verdi.

Hamne:

— Vah ona, diyerek çığlık attı.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Kocanın, kadının yanında önemli bir yeri vardır, buyurdu.

Hamne Bint Cahş kocasının arkasından:

— Vah vah, yazık oldu ona! diyerek feryat ediyordu.

Peygamber (s.a.v.):

— Bunu niye söyledin? dedi.

Hamne Bint Cahş:

— Onun çocuklarının yetim kalışını hatırladım ve bu beni korkuttu, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) Hamne ve çocuklarına iyi bir halef vermesi için Allah'a dua etti... Talha b. Ubeydillah onunla evlendi ve o, çocuklarına çok ilgi gösteriyordu.

Hamne Bint Cahş, âdet dışı kanama geçirenlerdendi. Kızkardeşi ve müminlerin annesi olan Zeyneb Bint Cahş'ın yanındayken şöyle dedi:

— Ey Allah'ın Rasûlü! Ben şiddetli bir kanama geçiriyorum. Bana bu konuda ne emredersin? Beni namaz ve oruçtan alıkoydu?

Rasûlullah (s.a.v.):

— Sana pamuk tavsiye ederim. O kanı giderir, dedi.

Hamne Bint Cahş:

— O, bundan daha fazla, dedi. Peygamber (s.a.v.):

— Bez tut, dedi. Hamne Bint Cahş:

— Ondan da çok, dedi. Rasûlullah (s.av.):

— Büyük bir bez tut, dedi.

Hamne Bint Cahş:

— O bundan da çok, pek çok akıtıyorum, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Sana iki şey emrediyorum, hangisini yaparsan sana mükafat verilecektir. (Yani her namazda gusletmek veya yukarıdaki gibi yapmak).

Cahş'ın kızları hakkında:

Cahş'ın kızlarının hepsinde bu hastalık vardı (özür kanı gelmesi).

Rasûlullah (s.a.v.) Hayber'den ona otuz vesak hurma vermiştir.

Hamne Bint Cahş'ın Talha b. Ubeydillah'la olan evliliğinden Muhammed ve İmran isimli çocukları olmuştur.

Muhammed b. Talha çok namaz kıldığı ve secdede bulunduğu için "Seccad" diye meşhur olmuştur.

HALÎME BİNT EBİ ZUEYB (r.a.)

Ebu Zueyb'in Kızı Halîme (r.a.)

Halîme es-Sa'diyye'dir. Rasûlullah'ın (s.a.v.) süt annesidir...

Yeni doğan çocuklarını süt annelerine vermek, Kureyş ve diğer Arap eşrafının âdetiydi.

Bu da; kadınların kocaları ile daha rahat meşgul olmalarını ve çocukların da kırda yaşayan Araplar içinde özellikle havasının güzelliği, rutubetinin azlığı ve suyunun tatlılığı ile tanınan yerlerde yaşayan şerefli kabileler arasında sağlam vücudlu, sıkı etli, cesaretli yetişmelerini ve düzgün, pürüzsüz konuşmayı öğrenmelerini sağlamak içindi.

Benî Sa'd b. Bekr b. Hevazinler, Arap kabileleri içinde dil bakımından en fesahatli olanı, en açık, en düzgün ve en pürüzsüz konuşanı idi.

Beni Sa'd b. Bekr kabilesi, Arap kabileleri arasında cömertlikleri ve şerefleri ile de tanınmış bir kabile idi.

Mekke çevresinde ve Harem içinde oturan kabilelerden süt anası olanlar, her yıl iki defa yaz ve güz mevsimlerinde Mekke'ye gelerek yeni doğan çocukları ücretle emzirmek için alıp obalarına götürürlerdi.

Peygamberimizi Süveybe hatundan sonra Beni Sa'd b. Bekr kabilesinden süt annesi Halîme hanım götürüp emzirdi.

Peygamberimizin bu süt ana ve babadan süt kardeşleri de:

1- Abdullah b. Haris

2- Üneyse Bint Haris

3- Şeyma Bint Haris idi.

Halîme hanım, yanında kocası ve memedeki küçük oğlu ve Benî Sa'd b. Bekr kadınlarından da on kadın olduğu halde, emzirilecek oğlan çocuğu arayıp bulmak üzere yurtlarından çıktılar ve Mekke'ye geldiler...

Hz. Halîme şöyle anlatmaktadır:

Kurak bir yılda Bekr b. Hevazin oğulları kabilesi kadınlarından bazılarıyla birlikte emzirilecek çocuk bulmak için Mekke'ye geldim. Ama merkebim zayıf olduğu için, diğer arkadaşlarımdan geride kalmıştım. Yanımızda süt emen bebeğimle yaşlı bir deve de vardı. Fakat deveden çocuğumuz için bir tek damla bile süt sızmıyordu. Bebek açlıktan ağladığı için de geceleyin hiç uyuyamıyorduk. İşte Allah'tan yağmur ve genişlik dilediğimiz böyle bir yılda Mekke'ye gelmiştim.

Benimle birlikte gelen kadınlardan hiçbirisi Hz. Muhammed'i emzirmek istememiş, hep zenginlikleriyle tanınmış babaları sağ çocukları aramışlar, Muhammed'e geldikçe "yetimdir! Malı da yoktur. Annesi dedesi bize ne yardım yapabilir ki" diyerek almaya yanaşmamışlardı. Ben hariç bütün arkadaşlarım birer çocuk bulmuştu. Biz Muhammed'den başkasını bulamayıp dönmeye karar, verdiğimizde kocam Haris b. Abdiluzza'ya şöyle dedim:

— Vallahi, ben eli boş olarak dönmek istemiyorum, gidip o yetimi alayım.

Kocam da şöyle cevap verdi:

— Almanda bir sakınca yok. Belki Allah bize onun yüzünden bereket ve hayır verir.

Bunun üzerine gittim. Beni Abdulmuttalib karşıladı. Bana sordu:

— Sen kimsin?

Ben de:

— Benî Sa'd'dan Halîme'yim, dedim. O da:

— Ne güzel! Ne güzel! Sa'd (uğurlu ve mübarek olmak ve hilm (sabırlı ve ağırbaşlı olmak) iki özelliktir ki dünyanın hayrı da, ahiretin izzet ve şerefi de bunlardadır Halîme! dedi.

Beni Âmine Bint Vehb'in evine götürdü. Âmine bana:

— Hoş geldin, deyip Muhammed'in bulunduğu odaya götürdü.

Gördüm ki o süt gibi beyaz yünden bir kumaşa sarılmıştı. Altına da yeşil ipekten bir sergi serilmişti. Sırt üstü yatmış, mışıl mışıl uyuyor, kendisinden misk kokusu geliyordu. Onun güzellik ve sevimliliğine hayran kalıp onu uyandırmaktan korktum. Elimi göğsüne koydum. Gözlerini açıp gülümsedi. Alnından öptüm. Onu kucağıma aldım. Kafilenin bulunduğu yere geldim. Sol mememi verdim, ondan başını çevirip emmedi. Sağ mememi verince emdi. Diğer mememi de kardeşine (Abdullah'a) verdim. Her ikisi de doya doya emdiler. Kocam kalkıp zayıf ve yaşlı devemizin yanına gitti. Onun da memelerinin sütlendiğini gördü. Ondan süt sağıp içti. Ben de kanıncaya kadar süt içtim. Böylece hayırlı rahat bir gece geçirdik.

Sabah olunca Haris b. Abdiluzza şöyle dedi:

— Halîme! Senin mübarek uğurlu bir çocuk aldığını zannediyorum. Onu aldığımızdan beri hayırlı ve bereketli bir gece geçirdik bilmiyor musun?

Daha sonra memleketimize dönmek üzere yola çıktık. Vallahi, benim dişi merkebim öyle yürümeye başladı ki kafiledeki merkeplerin hepsinin önüne geçti. Hiç birisi ona yetişemedi. Hatta arkadaşlarım şöyle dediler:

— Aşk olsun, Ebu Zueyb'in kızı! Bu merkep senin evinden üzerine binip yola çıktığın merkebin değil mi?

Bende şöyle diyordum:

— Yoo, vallahi, bu işte o merkeptir.

Onlar da:

— Ama onun şaşılacak bir hali var, dediler.

Nihayet Benî Sa'd topraklarına geldik. O zaman, yeryüzünde, Benî Sa'd toprağı gibi kuraklığa uğramış bir toprak yoktu. Artık koyunlarımın hali birden bire değişmiş, akşamleyin karınları tok, memeleri sütle dolu olarak eve dönmeye başlamışlardı. Başkaları koyunlarının memesinde bir damla sağacak süt bulamazken, biz koyunları istediğimiz kadar sağıyor ve doyasıya süt içiyorduk. Onlar çobanlarına: "Yazıklar olsun size! Siz de bizim davarlarımızı Ebu Zueyb'in kızının çobanı nerelerde otlatıyorsa, oralarda otlatsanıza" diyorlardı.

Allah bize devamlı bereket gösteriyordu. O'nun büyüyüp yetişmesi de başka çocuklara benzemiyordu. Daha iki aylık iken her tarafa yuvarlanmaya çalışıyordu. Üç aylık olunca, ayakta durmaya çalışıyordu. Dört aylık olunca, bir yere tutunmadan yürüyebiliyordu. Altı ay tamamlanınca, yürümeyi hızlandırmıştı. Yedi aylık iken, koşuyor her tarafa gidip geliyordu. Sekiz aylık iken konuşuyor, konuşulanı anlıyordu. Dokuz aylık iken, açık ve düzgün konuşmaya başlamıştı. On aylık iken, çocuklarla ok atıyordu. İki yıl geçince, kendisini sütten kestim.

Nihayet Muhammed b. Abdillah iki yaşını doldurdu. O başka çocuklara benzemeyen bir şekilde gelişiyordu. İki yaşını doldurur doldurmaz, gelişmiş gösterişli bir çocuk olmuştu.

Süt annesi Halîme hanım, Peygamberimizi annesine götürürken Sirer vadisinde Habeş hristiyanlarından bazı kimselere rastlamıştı.

Hristiyanlar, Halîme hanıma nereye gittiğini sordular. Sonra da Peygamberimize dikkatli dikkatli baktılar. Arkasını döndürdüler. İki küreği arasındaki peygamberlik mührüne ve gözlerinin beyazındaki kırmızılığa baktılar. Kırmızılık hakkında "gözlerinden bir şikayeti, hastalığı var mı?" diye sordular. Halîme hanım:

— Hayır! Bu kırmızılık gözlerinden hiç ayrılmaz, dedi.

Hristiyanlar:

— Biz, bunu kralımıza, ülkemize götüreceğiz. Çünkü, bunun bizimle ilgili bir durumu vardır. Biz, onun işini biliyoruz, dediler.

Peygamberimiz hakkında o kadar baskı yaptılar ki, Halîme hanım elinden zorla alacaklarından korkmaya başladı. Yüce Allah (c.c.) onlardan korudu.

Halîme hanım Peygamberimizi onların ellerinden güçlükle kurtarıp Hz. Âmine'nin yanına götürebildi. Hz. Âmine'ye Peygamberimiz hakkında bilgi verdi:

— Onun bir müddet daha yanımızda kalmasını istiyorduk. Çünkü onun yüzünden bol hayır ve bereket görmüştük.

Annesi onu gördükten sonra, ona şöyle dedim:

— Oğlumuzu bize bırak, o bizimle birlikte bir süre daha kalsın. Çünkü onun Mekke vebasına tutulmasından korkuyorum.

Biz ısrar edince, "tamam" dedi ve onun bizim yanımızda kalmasına razı oldu.

*

Halîme Bint Ebi Zueyb'in karşısına bir yahudi topluluğu geldi. Onlara Muhammed'i göstererek:

— Bana bu oğlum hakkında konuşmaz mısınız? Ben şunları şunları gördüm. Onu şu şekilde doğurdum ve şöyle gördüm. (Annesi Amine Bint Vehb'in ona anlattıklarını söylüyordu), dedi.

Onlar birbirlerine:

— Onu öldürün, dediler.

Daha sonra sordular:

— O yetim midir?

Halîme es-Sa'diyye, kocası Haris b. Abdi'l-Uzza'yı göstererek:

— Hayır, bu babasıdır. Ben de annesiyim, diye cevap verdi.

Yahudiler:

— Yetim olsaydı, onu öldürürdük, dediler.

*

Halîme, Ukaz panayırına gitti. Bu panayırda Huzeyl'den bir arrafa (kendisine getirilen çocuklara bakan bir müneccime) gitti. Müneccim onu görünce (peygamberlik mührünü ve gözlerindeki kırmızılığı görünce) şöyle haykırdı:

— Ey Huzeyl topluluğu! Ey Huzeyl topluluğu! Ey Ukaz panayırına gelenler! Ey Arap topluluğu! Bu çocuğu öldürün.

Halîme bir gölge gibi aralarından sıvışıp başka bir yola saptı. Halk Huzeyl'li arrafa şöyle demeye başladılar:

— Hangi çocuğu?

Arraf da şöyle diyordu:

— Şu çocuğu...

Onlar etrafa bakarak:

— Hangi çocuğu? O nerededir? diyorlardı.

Huzeyl'li arraf şöyle diyordu:

— Bir çocuk gördüm. İlahlara yemin olsun! O çocuk sizin dininize mensup olanları öldürecek tanrılarınızı (putlarınızı) kıracak ve onun davası size üstün gelecek, o semadan bir şeye bakıyor.

Arraf, halkı Muhammed'e karşı kışkırtmaya başladı... Halîme es-Sa'diyye ona bir zarar gelmesinden korktu ve gözünü ondan ayırmadı. İki veya üç ay sonra, Muhammed süt kardeşi Abdullah'la evlerimizin arkasında yeni doğan kuzumuzun yanındayken süt kardeşi koşarak geldi. Onun korkmuş bir hali vardı ve alnından ter akıyordu. Şöyle dedi:

— Beyaz elbiseli iki kişi Kureyşli kardeşimi yere yatırıp karnını yardılar.

Karı koca koşarak onun yanına gittik. Onu gözünü semaya dikmiş ve gülümser bir vaziyette dağın tepesinde otururken bulduk.

Babası onu kucaklayıp şöyle dedi:

— Yavrucuğum! Sana ne oldu?

Muhammed de şöyle dedi:

— Beyaz elbiseli iki kişi gelip beni yere yatırdılar. Karnımı yardılar. Daha sonra ondan bir şey çıkardılar ve onu attılar. Karnımı eski haline getirdiler.

Onu yanımıza alıp götürdük. Babası:

— Halîme! Ben bu çocuğun başına bir felaket gelmesinden korkuyorum. Korktuğumuz şey başına gelmeden önce onu götür ailesine teslim et, dedi.

*

Muhammed (s.a.v.) yalnız kalma eğilimi gösteriyor ve semayı gözetmeye başlıyordu. Altı yaşını doldurunca Halîme Bint Ebi Zueyb annesine teslim etmek için onu Mekke'ye götürdü. Mekke'nin yukarısında iken gece olup karanlık bastı ve onu kaybetti. Hemen dedesi Abdulmuttalib'e koştu ve ona haber verdi. Abdulmuttalib kalkıp Kabe'nin yanında durdu ve onu kendisine geri göndermesi için Allah'a şu duayı yaptı:

— Ya Rabbi! Oğlum Muhammed'i bana geri çevir. Onu bana lütfet.

Varaka b. Nevfel'le Amr b. Nufeyl onu buldular. Ama onu tanımıyorlardı. Ona:

— Çocuk! Sen kimsin? dediler.

Muhammed:

— Haşim oğlu Abdulmuttalib oğlu Abdullah'ın oğluyum, dedi.

Birisi onu devenin üzerinde önüne aldı ve Abdulmuttalib'e getirdi. Abdulmuttalib koyun ve sığırlar kesip Mekke halkına ziyafet verdi. Onu alıp annesine götürdük. Annesi Amine:

— Süt annesi! Çocuğu niçin getirdin? Onu yanında alıkoymak için çok ısrar etmiştin. Şimdi ne oldu? dedi.

Biz:

— Ben üzerime düşeni yerine getirmiş bulunuyorum. Onun başına bazı felaketler gelebileceğinden korktuğum için, ailesine teslim ediyoruz, dedik.

Amine:

— Hayır, sebep bu değildir. Yoksa ona şeytan dokunabileceğinden mi korktun? Hayır vallahi, şeytan ona dokunmaya hiçbir zaman yol bulamaz. Benim oğlumun önemli bir durumu, şanı var. Onu sana anlatayım mı? dedi.

Biz:

— Olur, anlat, dedik.

Hz. Amine şunları anlattı:

— Ben ona hamile olduğumda, hamilelikten daha kolay, daha hafif birşey görmedim. Yine hamile olduğumda rüyamda benden bir nur çıktığını, bu nurla Şam saraylarının aydınlandığını gördüm. O, doğduğu zaman, ellerini yere dayamış, başını göğe kaldırmış ve Allah'a hakkınızda dua etmişti.

*

Huzeyl'li arraf'ın verdiği haber doğru çıkmıştı. Muhammed (s.a.v.) kırk yaşına gelince ona semadan melek indi. Melek ona:

— Oku, dedi.

Muhammed'e semadan vahiy geldiği, onun gizlice halkı tek olan ilaha tapmaya davet ettiği yayıldı.

Halîme es-Sa'diyye'nin kocası Haris İbn Abdiluzza Mekke'ye geldi. Velid b. el-Muğire el-Mahzumi onu gördü. O, Muhammed'in (s.a.v.) annesi Halîme es-Sa'diyye, babası Haris'e ve kardeşleri Şeyma, Nefise ve Abdullah'a olan sevgisinin büyüklüğünü biliyordu.

Velid b. el-Muğire, Haris b. Abdiluzza'ya:

— Oğlun akıllarımızı çeldi. İlahlarımıza sövüp atalarımıza hakaret etti. Biz de, vazgeçmesi için O'na mal, kadın ve saltanat teklif ettik ama o kabul etmedi, dedi.

El-Haris, Muhammed'e (s.a.v.) gitti. Fakat yolda Ebu Cehl b. Hişamla karşılaştı. Ebu Cehl ona:

— Haris! Oğlunun söylediklerini duyuyor musun? dedi.

Haris b. Abdiluzza:

— Ne diyor Muhammed? dedi.

Ebi Cehl b. Hişam:

— Allah'ın, kabirlerde yatanları dirilteceğini, Rabbinin ona isyan edenlere azab edeceği bir yurdu olduğunu, ona tabi olup itaat edenlere orada ikramda bulunacağını iddia ediyor. Muhammed topluluklarımızı dağıtıp bizi paramparça etti, dedi.

Haris, Muhammed'e (s.a.v.) geldi ve:

— Yavrum! Niçin kavmin senden şikayetçi ve senin halka şöyle dediğini iddia ediyorlar: Allah kabirlerde yatanları diriltecek ve sonra insanlar cennet ve cehenneme gidecekler, dedi.

Muhammed (s.a.v.):

— Evet, ben böyle söylüyorum. Babacığım! Bu söylediklerim, şimdi olsa senin bugünkü konuşmanı sana bildirmek için mutlaka elinden tutarım, dedi.

Muhammed (s.a.v.) Kur'an'dan bazı ayetleri okumaya başladı. Fakat Haris b. Abdiluzza kelime-i şehadeti getirmedi.

*

Allah küfreden kimselerin kelimesini aşağı, onun kelimesini yüce yaptı. Allah Mekke'nin fethini nasip ettikten sonra Peygamber (s.a.v.), Avf b. Malik en-Nasri'nin Hevazin, Sakif ve Benî Sa'd kabilelerini toplayıp Rasûlullah'la savaşa hazırlandığını ve on bini aşkın bir orduyla üzerlerine hareket ettiğini öğrendi. Huneyn vadisinde onları yendi. Müslümanlar altı bin baş, yirmi dört bin deve ve davar, kırk dört binden fazla gümüş okıyye ganimet elde ettiler... Rasûlullah (s.a.v.) Ci'rane'de esirleri taksim ederken bedevî bir kadın geldi. O, Rasûlullah'a (s.a.v.) yaklaşınca Rasûlullah (s.a.v.) üzerinden ridasını attı. Kadın onun yanına oturdu. Bunun üzerine Ebu't-Tufeyl sordu:

— Bu kadın kim?

Halk:

— O, Rasûlullah'ın (s.a.v.) süt annesidir, dediler.

*

Peygamberimiz, Halîme hanımı gördükçe "Benim Annem! Benim Annem!" der, kendisine candan sevgi ve saygı gösterir, omuz atkısını yere serip onu oturtur, bir dileği varsa, hemen yerine getirirdi.

Halîme hanım, bir gün, Peygamberimizi görmek üzere Mekke'ye gelmişti. Peygamberimiz o zaman, Hz. Hatice ile evli bulunuyordu.

Halîme hanımı misafir ettiler ve ağırladılar.

Halîme hanım, yurtlarında hüküm süren kuraklık ve kıtlıktan, hayvanlarının kırıldığından dert yandı.

Peygamberimiz bu hususta Hz. Hatice ile konuştu.

Hz. Hatice, ona, kırk koyun ile binmek ve yüklerini taşımak üzere, bir deve verdi.

Mekke'nin fethinde, Peygamberimiz, Ebtah mevkiinde bulunduğu sırada, Halîme hatunun kız kardeşi, görümcesiyle (kocasının kız kardeşiyle) birlikte, Peygamberimizi ziyarete geldi ve bir dağarcık içinde keş peyniri, yoğurt kurusu ve eritilmiş yağ hediye etti.

Peygamberimiz ondan, hemen Halîme hanımı sordu.

Vefat etmiş olduğu söylenince Peygamberimizin gözleri yaşla doldu. Peygamberimiz, onun geride kimlerinin kaldığını da, sorup bilgi aldı.

Peygamberimiz, bu süt annenin kardeşine elbise giydirilmesini, bir deveye bindirilmesini, kendisine ayrıca iki yüz dirhem gümüş para da verilmesini emretti.

Kadıncağız sevinerek yurduna dönerken "Sen küçük iken de, büyük iken de, ne güzel bakılansındır!" demekte idi.

*

Hevazin temsilcileri içinde Medine'ye gelen ve Peygamberimize süt annesi dolayı ile, amcası olan Ebu Servan da vardı.

Ebu Servan:

"Allah'ın Rasûlü! Biz, seni süt emer olarak gördük.

Fakat, senden daha hayırlı süt emenini, görmedik!

Biz, seni sütten kesilmiş olarak gördük.

Fakat, senden daha hayırlı sütten kesilenini görmedik!

Biz, seni genç iken de, gördük.

Fakat, senden daha hayırlı genç görmedik" demiştir.

ŞEYMA BİNTU'L HARİS (r.a.)

Haris'in kızı Şeyma (r.a.)

Rasûlullah'ın (s.a.v.) süt kızkardeşidir. Adı Huzafedir. Peygamber'in (s.a.v.) süt annesi Halîme es-Sa'diyye'nin (Halîme Bint Zueyb'in) kızıdır. Rasûlullah (s.a.v.) onların yanındayken o annesiyle birlikte Rasûlullah'a bakardı.

*

Allah, Rasûlü'ne Mekke'nin fethini nasip edince Hevazin ve Sakîf'lilerin içlerine korku düştü. Rasûlullah'ın (s.a.v.) kendilerine doğru da yürüyeceğinden korkarak, Hevazin ve Sakîf'in efendileri birbirlerine gidip:

"Artık O, Mekke'yi fethettikten sonra bize doğru yönelir ve O'nu hiçbir şey durduramaz" dediler.

Askerleri harbe çağırıp:

"Vallahi, Muhammed ve ashabı, iyi savaşamayan kavimlerle karşılaştılar hep..." dediler.

Benî Sa'd b. Bekr kabilesi (Peygamber'in (s.a.v.) kendi içlerinde emzirildiği kimselerdir), Hevazinlerle birlikte Sakif, Nasr, Cuşem kabileleri de çıktılar. Askerlerle birlikte mallarını kadınlarını ve çocuklarını da getiren Hevazin lideri Malik b. Avf en-Nasri'nin emri altındaki bazı Benî Hilal'liler de çıktılar. Hattâ Malik:

"Her erkeğin aile ve malını arkasında getirdim ki, o onların uğruna savaşsın" demişti.

Rasûlullah (s.a.v.) Hevazin ve Sakif kabilelerinin savaşmak için hazırlandıklarını öğrenince onlara karşı Mekke'den on iki bin kişilik bir kuvvetle Hevazinlilere doğru yola çıktı ve onlarla Huneyn vadisinde karşılaştı ve seher vakti Müslümanların saflarını savaş düzenine koydu.

Hevazinliler, Huneyn vadisinin iki yanına gizlenmişler, pusu kurmuşlar ve vadinin gizli yollarını ve dar geçitlerini tutarak müslümanlara birden bire saldırmışlar, bozguna uğratmışardı.

Hevazinliler, bozguna uğrattıkları müslümanları kovalayarak peygamberimizin yanına kadar gelip dayanmışlardı. Peygamberimiz de dağılan İslâm askerlerini etrafında yeniden toplamaya gayret ediyordu. Dağılan müslümanlar çabukça Rasûlullah'ın (s.a.v.) etrafında yeniden toplandılar ve yüce Allah'ın melekleri vasıtası ile müslümanlara yardım erişti. Hevazinlileri bozguna uğrattılar...

Rasûlullah (s.a.v.), düşmanların takibini ve ganimetlerle esirlerin toplanmasını da emretti. Develer, koyunlar ve köleler toplandı. Hepsinin Ci'rane'ye götürülmesini emretti.

Esirler arasında Peygamberimizin süt kardeşi olan Şeyma Bintu'l-Haris de vardı. Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabına:

— Ben sizin adamınızın (peygamberin) kızkardeşiyim, dedi.

Onu Rasûlullah'ın (s.a.v.) huzuruna getirdikleri zaman:

— Ben senin süt kardeşinim, dedi.

Rasûlullah'a (s.a.v.) diğer süt kardeşleri Abdullah ve Enîse'yi hatırlattı. Peygamber (s.a.v.):

— Peki buna işaret eden birşey var mı? diye sordu:

Şeyma da:

— Sırtımda yere çömeldiğim bir sırada ısırarak bıraktığın bir yara izi... Sirer vadisinde biz ailemizin davarlarını otlatıyorduk. O zaman benim babam, senin de babandı. Benim annem, senin de annendi. Seni memeden ben ayırmıştım. Hatırladın mı şimdi Allah'ın Rasûlü? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) ısırık izini görünce onu tanıdı, hoş geldin dedi, ridasını yere yayıp üzerine oturttu. Gözlerinden yaşlar geldi. Süt anne ve babasını sordu. Şeyma, onların daha önce ölmüş olduklarını haber verdi. Peygamberimiz (s.a.v.) ona:

— Eğer kavmine dönmek istersen seni göndereyim. İstersen itibarlı ve sevilen birisi olarak burada kal, dedi.

Şeyma:

— Ben dönmek istiyorum, bana ihtiyacım olan şeylerden verip beni kavmimin yanına geri gönder, dedi.

Şeyma müslüman oldu. Rasûlullah (s.a.v.) ona birçok ganimet, koyun, üç köle ve bir cariye verdi ve kavmine gönderdi... Şeyma Rasûlullah'ın (s.a.v.) küçüklüğünde ona oyun oynayarak şu şiiri söylüyordu:

"Ey Rabb'imiz! Muhammed'i bize bırak ki onun delikanlılığını göreyim.

Sonra onun itaat edilen bir efendi, düşmanlarının ve hasetcilerin yüz üstü geldiklerini göreyim.

Ona ebediyyen devam eden bir şeref ve izzet ver."

Allah (c.c.) onun duasını kabul etmişti.

FATIMA BİNT ESED (r.a.)

Esed'in kızı Fatıma (r.a.)

Rasûlullah (s.a.v.):

"Ömer! Bu kadın, beni doğuran annemden sonra annemdi... Ebu Talib'ten sonra bu kadıncağız kadar bana iyiliği dokunan bir kimse olmamıştır. Ona Cennet elbiselerinden giydirilsin diye gömleğimi kefen olarak giydirdim. Kabir hayatı kendisine mülayim ve kolay gelsin diye de, kabirde uzandım. Cebrail bana Rabb'imden onun cennetlik olduğuna dair haber getirdi..."

Fatıma Bint Esed, Haşim oğulları kadınlarından olup Peygamberimizin amcası Ebu Talib'in eşidir.

Kendisinin gerek Ebu Talib'le ve gerekse Peygamberimizle soyu Haşim'de birleşir.

Fatıma Bint Esed, Haşim oğulları kadınları içinde, Haşimî erkek sulbünden ilk erkek çocuğu dünyaya getiren kadındır.

Haşim oğulları kadınlarından halife anası olanların da yine ilki Fatıma Bint Esed'dir. Ondan sonra halife anası olarak Peygamberimizin kızı Fatıma gelir ki, Hz. Hasan'ı dünyaya getirmiştir.

Fatıma Bint Esed'in Talib, Akîl, Cafer ve Ali adında dört oğlu ile Ummehani (Hind), Cümüne, Reyta ve Esma adında dört kızı vardı.

Fatıma Bint Esed, ilk sıralarda müslüman olanlardandır...

Ebu Cehl b. Hişam, Mut'im b. Adiyy, Ebu'l-Bahteri b. Hişam, Utbe b. Rabia, Umeyye b. Halef, Ebu Süfyan b. Harb, As b. Vail ve Umare b. el-Velid geldiklerinde, güneş adeta ateşten kıvılcımlar saçıyordu. Fatıma Bint Esed kocası Ebu Talib'e:

— Ey kavminin efendisi, Kureyş'in efendileri seninle konuşmak için geldiler, dedi.

Ebu Talib kalktı. Ebu Cehl b. Hişam şöyle dedi:

— Ebu Talib! İşte şu Umara b. el-Velid, Kureyş'in en yakışıklı gencidir. Onu al, aklından ve yardımından istifade et. Onu çocuğun edin. O, senin için hayırlı olur. Onun yerine senin ve atalarının dinine karşı gelen, kavminin birlik ve bütünlüğünü darmadağın eden ve onların akıllarını çelen yeğenini bize teslim et, biz onu öldürelim. Böylece kısasa kısas yapmış oluruz.

Ebu Talib:

Vallahi, teklif ettiğiniz şey ne kadar kötü! Siz kendi oğlunuzu veriyorsunuz, ben onu sizin için büyütüp besliyorum. Ben size yeğenimi veriyorum, siz ise onu öldürüyorsunuz. Vallahi, bu olacak şey değil, dedi.

Mut'im b. Adiyy:

— Vallahi, Ebu Talib! Kavmin sana acıyıp hoşlanmadığın şeyden kurtarmaya çalıştı. Halbuki senin onlardan hiçbir şey kabul etmediğini görüyorum, dedi.

Ebu Talib ise:

— Vallahi, onlar bana acımadılar. Ama sen beni hem yardımsız bıraktın, hem de kavmimin bana karşı birleşmesini sağladın. Aklına geleni yap, dedi.

Mut'im b. Adiyy:

— Ona adam gönder. Biz ona insaflı davranalım, dediler.

Ebu Talib, Zeyd b. Harise'yi Rasûlullah'a gönderdi. Rasûlullah (s.a.v.) gelince Ebu Talib:

— Yeğenim! Bunlar senin amcalarındır ve kavminin eşrafıdırlar. Onlar sana insaflı davranmak istediler, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Söyleyin, dinliyorum, dedi.

Ebu Süfyan b. Harb:

— Sen bizi ve ilahlarımızı bırakır uğraşmazsan, biz de seni ve ilahını bırakıp uğraşmayız, dedi.

Ebu Talib:

— Kavim sana insaflı davrandı. Onların bu teklifini kabul et, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Sizden bir kelimeyi söylemenizi istesem, ne dersiniz? Eğer o kelimeyi söylerseniz, Araplara hükümran olur ve o kelime sebebiyle acemler size boyun eğer, dedi.

Ebu Cehl b. Hişam:

— Bu kelime rahat ve huzur getirecekse, onu ve onun gibi on tanesini söyleriz, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— La ilahe illallah, deyiniz, buyurdu.

Onun bu sözünü beğenmeyip öfkelendiler:

Ebu Süfyan b. Harb:

— İlahlarınıza karşı sabırlı olunuz. Bunda bir hikmet var, dedi.

Onlar Ebu Talib'in yanından:

— Bir daha asla ona gelmeyin, Ebu Talib yeğenini yalnız bırakıp teslim etmeyi, bu konuda bizim ayrılmamız ve düşman olmamız sebebiyle onun birleştirici olmasını kabul etmedi, diyerek ayrıldılar.

*

Ebu Talib hastaydı. Rasûlullah'a (s.a.v.):

— Yeğenim! Seni peygamber olarak gönderen Rabb'ine dua et ki o bana afiyet versin, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Allah'ım! Amcama şifa ver, diye dua etti.

Ebu Talib sanki bağından kurtulmuş gibi ayağa kalktı ve:

— Yeğenim! Rabb'in senin duanı kabul ediyor, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Amca! Eğer O'na itaat etseydin, senin de duanı kabul ederdi, dedi.

Ebu Talib sustu... Peygamber (s.a.v.) dışarı çıktı.

*

Hatıralar Fatıma Bint Esed'i geçmişe götürdü...

Hz. Muhammed (s.a.v.) dedesi Abdulmuttalib'in himayesi altındaydı. Dedesi onu çok sever ve onu her yere götürürdü. Abdulmuttalib'in Hicr'de [1] üzerine oturduğu bir minderi vardı. Ona kendinden başka hiç kimse oturamazdı. Harb b. Ümeyye ve Kureyş eşrafından bazıları o minderin etrafında oturuyorlardı. Çocukken bir gün Muhammed b. Abdillah gelip o minderin üzerine oturdu. Birisi onu, oturmaması için çekti. Muhammed ağladı. Abdulmuttalib gözleri kör olduğu için:

— Oğlum (torunum) niye ağlıyor? dedi.

— Minderin üzerine oturmak istedi de oturmasına engel oldular, diye cevap verdiler.

Abdulmuttalib:

— Bırakın oğlumu, otursun. O, kendinde bir şeref hissediyor, umarım ki o, kendinden önce ve sonra hiçbir Arabın ulaşamadığı şerefe kavuşacak, dedi.

Bu hadiseden sonra, Abdulmuttalib varken, yokken Muhammed'in onun minderine oturmasına engel olmadılar.

Abdulmuttalib, Muhammed'e çocuklarından hiçbirine öyle davranmadığı şekilde, yumuşak ve nazik davranmıştır. Onu yanından ayırmazdı. Amcalarından biri onu uzaklaştırmak istediğinde Abdulmuttalib oğullarına şöyle derdi:

— Oğlumu bırakın. Vallahi, onun şanı olacak.

Abdulmuttalib, kendisi öldükten sonra, ona amcası Ebu Talib'in bakmasını tavsiye ederdi. (Abdullah'la Ebu Talib ana, baba bir kardeş-

1 Hicr: Kâbe duvarının yanında bulunan ve hilal şeklindeki duvarın içi. Burası Kâbe'nin içinden sayılmaktadır.

tiler)... Abdulmuttalib ölünce Hz. Muhammed'i amcası Ebu Talib yanına aldı.

*

Bir gün Mekke'ye Lehebli bir adam geldi. O kuş uçurmak suretiyle fala bakıyordu. Mekke'ye geldiğinde Kureyş'in erkekleri, fallarına baktırmak için çocuklarını ona getirdiler. Ebu Talib de Muhammed'i getirdi. Adam ona baktı ve onunla ilgili bir şeyler yapmaya başladı, yaptığı şeyi bitirince:

— Bu çocukta benim aleyhimde bir şeyler var, dedi.

Ebu Talib, onun çocukla çok ilgilendiğini görünce, çocuğu onun görmeyeceği bir yere götürdü. Leheb'li adam şöyle demeye başladı:

— Yazıklar olsun size! Biraz önce gördüğüm çocuğu bana tekrar getirin. Onun mutlaka büyük bir durumu olacak.

Ebu Talib çocuğu alıp götürdü.

*

Fatıma Bint Esed, yemeği koyduğunda ve Muhammed çocuklarla birlikte oturduğunda, kendi çocuklarının önündekileri kapıştıklarını onun ise elini uzatmadığını görüyordu. Fatıma, Abdullah'ın oğlunun çok hayâlı olduğuna kanaat getirdi ama onun hoşlanmadığı hiçbir yemeği yemediğini de anlamakta gecikmedi. Muhammed'e tek başına hoşlandığı başka bir yemek verilmesini emretti. Yemek az olmasına rağmen ona yemek bırakırdı. Fatıma Bint Esed, Muhammed'in amcasının çocuklarıyla yemek yediğinde, az olmasına rağmen yemek bereketlenirdi. Muhammed yaşıtlarının üstünde bir gelişme gösteriyordu.

Bir gün amcası Ebu Talib onu ticaret için gittiği Şam'a götürdü. Fakat o çabuk döndü. Fatıma Bint Esed sordu:

"Ey kavminin efendisi! Ne var ne yok?"

Ebu Talib anlattı:

"Şam'daki Busra'da konakladığımızda rahip Buhayra manastırından çıkıp bize seslendi:

— "Kureyş topluluğu! Ben size bir yemek yaptım. Küçük, büyük, köle, hür hepinizin, bu yemeğe gelmesini istiyorum."

Ben de şöyle dedim:

— "Buhayra! Önceden sen böyle yapmazdın. Biz sana çok uğradık, hiç böyle yapmamıştın. Bugün sana ne oluyor?"

O da:

— "Doğrusun, Ebu Talib, fakat siz benim misafirlerimsiniz. Ben size ikramda bulunmak ve size bir yemek yapmak istedim. Hepiniz o yemekten yeyin."

Oturduğumuzda o dikkatle yüzlerimize bakmaya başladı. Ona sordum:

— "Neyin var? Kimi arıyorsun?"

O:

— "Aranızda yemeğe gelmeyen birisi var mı?" dedi.

Ben de:

— "Yemeğe gelmeyen, sadece kervandakilerin yaşça en küçüğü olan bir çocuktur. O, kervan mallarımızın yanında kaldı" dedim.

Buhayra:

— "Onu çağırın, onu çağırın. O çocuk sizinle beraber olsun" dedi.

Kafiledekilerden birisi kalktı ve şöyle dedi:

— "Lat ve Uzza'ya yemin olsun! Muhammed b. Abdillah'ın bizimle birlikte yemekte bulunmaması, bizim için sıradan bir olaydır."

Buhayra da şöyle dedi:

— "Ebu Talib! Biliyorsun ki ben hıristiyan âlimlerindenim. Dinimin sırlarını iyi bilirim. Onların kitaplarından okumadığım yoktur. Uzun süre bu manastırımdan ayrılmadım."

Ben de:

— "Bunu biliyorum" dedim.

Buhayra, Muhammed'i elimden aldı ve onu dikkatle incelemeye ve onun vücudundaki bazı şeylere bakmaya başladı. Onun vücudundaki bazı şeyleri onun özelliği olarak görüyordu. Kervandakiler yemeklerini bitirip etrafa dağılınca, Buhayra şöyle dedi:

— "Çocuk! Lat ve Uzza hakkı için, sorduğum sorulara cevap vermeni istiyorum." (Buhayra bu sözü, çocuğun kavminin Lat ve Uzza'nın adını söyleyerek yemin ettiklerini duyduğu için söylemişti).

Muhammed:

— "Bana Lat ve Uzza adına birşey sorma. Vallahi, ben şimdiye kadar o ikisine kızdığım kadar hiçbir şeye kızmadım" dedi.

Buhayra da ona:

— "Vallahi, sen bana sorduğum şey hakkında bir cevap vermedin" dedi.

Muhammed:

— "Aklına geleni sor" dedi.

Buhayra:

— "Uzleti (yalnız kalmayı) sever misin?" dedi.

Muhammed:

— "Evet" dedi.

Buhayra:

— "Gök ve yıldızlar hakkında düşünür müsün?" diye sordu.

Muhammed:

— "Evet" diye cevap verdi.

Buhayra:

— "Çocuklarla onlar gibi oynar mısın?" dedi.

Muhammed:

— "Hayır" dedi.

Buhayra:

— "Uyurken, uyandığında doğru çıkan rüyalar görür müsün?" dedi.

Muhammed:

— "Evet" dedi.

Buhayra, halini, uykusunu, şeklini ve bazı şeyleri sormaya başladı. Muhammed de ona anlatıyordu. Bunlar Buhayra'nın önceden bil-

diği özelliklerine uyuyordu. Daha sonra O'nun sırtına baktı. İki omuzunun arasındaki peygamberlik mührünü daha önce öğrendiği yerinde gördü. İncelemesini bitirdikten sonra, benim yanıma geldi. Şöyle dedi:

— Bu çocuk senin neyin olur?

Ben de:

— Oğlum olur, dedim.

Buhayra bana:

— Hayır, o senin oğlun değildir. Bu çocuğun babasının sağ olmaması gerekir, dedi.

Ben de:

— Kardeşimin oğludur, dedim.

Buhayra:

— Babası ne oldu? dedi.

Ben de:

— Annesi ona hamileyken babası öldü, dedim.

Buhayra:

— Doğru söyledin. Yeğenini memleketine geri götür. Yahudilerin ona zarar vermelerinden sakın. Vallahi, eğer onu görürlerse ve onu, benim tanıdığım gibi tanırlarsa, mutlaka ona kötülük etmek isterler. Çünkü yeğeninin büyük bir şanı (önemli durumu) olacak. Biz bunu kitaplarımızda ve babalarımızın bize rivayet ettiği şeylerde görüyoruz, dedi.

Ben de:

— Bu yeğenimin büyük bir şanı mı olacak? dedim.

Buhayra:

— Evet o, âlemlerin efendisidir. Onun yüzü, bir peygamber yüzüdür. Gözü bir peygamber gözüdür, dedi.

Ben de:

— Peygamber ne demektir? dedim.

Buhayra:

— Allah onu âlemlere rahmet olarak gönderdi. Ona gökten vahiy indirecek ve onun vasıtasıyla dünyaya haber gönderecek, dedi.

Böylece onu korka korka geri getirdi.

*

Kureyş'in bayramlarından birisi idi. Halk neşeli olarak bayram yapmaya çıkmıştı. Onlar ilahlarının kendilerinden hoşnut kalmasını istiyorlardı. Ama Fatıma Bint Esed, Hz. Muhammed'i bayram yerine değil uzak bir yerde inzivaya çekilmiş bir halde gördü. O, bir kayanın yanına oturmuş ve gözlerini semaya dikmişti. O devamlı ruhî bir gelişme içindeydi. Kâinat, ruhunun hasret ve özlemle içine aktığı bir kaynak olmuştu. Devamlı öğrenmeye karşı bir susuzluk hissediyordu. İnsanın eliyle yaptığı bir taşa secde etmesini kabul edemiyordu.

Fatıma Bint Esed ona sordu:

— Muhammed! Benimle birlikte bayrama gelmiyor musun?

Hz. Muhammed:

— Hayır, diye cevap verdi.

Halalarından biri korkuyla:

— Muhammed! İlahların öfkelenip sana zarar vermelerinden korkuyorum, dedi.

Hz. Muhammed:

— Fayda ve zarar vermeyen taşlar ne yapabilir ki! dedi.

Halası yadırgayarak:

— Sen ne diyorsun? Onlar bizi geceleyin Allah'a yaklaştırır, dedi.

Fatıma Bint Esed ona yaklaştı:

— Bizimle birlikte gel, dedi?

Hz. Muhammed başını sallayıp:

— Hayır, dedi.

*

Hz. Muhammed büyüyüp olgunluk çağına ulaştı. Kureyş'in en şahsiyetli, konuşması en güzel, en güvenilir ve günah ve kötülük yapmaktan en uzak kişisi oldu. Öyle ki kavmi onu el-Emin diye adlandırdı.

Yirmi beş yaşına ulaşınca Kureyş kadınlarının hanımefendisi Hadice ile evlendi. Hz. Hadice'den Kasım isimli oğlu doğdu. Kendisine Ebu'l-Kâsım künyesi verildi. Daha sonra Hz. Hadice'yle olan evliliğinden Zeyneb, Rukiyye, Ümmü Gülsüm ve Fatıma isimli çocukları oldu.

Hz. Muhammed otuzbeşine ulaşınca, Kureyş erkekleri arasında bir olay zuhur etti. Kâbe sellerden dolayı yıkılmıştı. Kureyş onu tekrar inşa etmek istemişti. Kureyş Kâbe'yi yapmak için bölümlere ayırmıştı. Kapı tarafını yapmak Abdimenaf ve Zuhre oğullarına aitti. Rukn-i Esved'le Rukn-i Yemânî, Mahzum oğullarıyla onlara katılan Kureyş kabilelerine aitti. Kâbe'nin damı Cumah oğullarına, Hıcr tarafı Abduddar b. Kusayy'la Esed b. Abdiluzza ve Adiyy b. Ka'b oğullarına aitti. Taşları dizip Kâbe'yi köşe taşının konulacağı yere kadar yaptıklarında, her kabile Hacer-i Esved'i yerine koymanın kendi hakkı olduğunu iddia ederek anlaşmazlığa düştüler. Aralarında tartışma yapıp yeminler ettiler ve savaşa hazırlandılar. Halkın yanına Ebu Umeyye b. el-Muğire çıkıp geldi. O Kureyş'in en büyük zatlarındandı. Şöyle dedi:

— Anlaşmazlığa düştüğünüz konuda birisini hakem yapın. Mesela, bu mescidin kapısından ilk olarak kim girerse, o konuda size hakemlik yapıp karar versin.

Onlar:

— Tamam, razı olduk, dediler.

Mescidin kapısından ilk giren Hz. Muhammed oldu.

Onu görünce:

— Bu, el-Emin'dir. Biz razı olduk, bu Muhammed'dir, dediler.

Meseleyi ona anlattılar. Hz. Muhammed şöyle dedi:

— Bana bir örtü getirin.

Ona bir örtü getirildi. Hacer-i Esved'i alıp eliyle örtünün içine koydu ve:

— Her kabile örtünün bir yerinden tutsun ve hep birlikte onu kaldırın, dedi.

Kabileler dediğini yaptılar. Hacer-i Esved'in konulacağı yere kadar kaldırdıklarında Hz. Muhammed onu eliyle yerine koydu. Ondan sonra Kâbe'nin yapımı tamamlandı.

*

Hz. Muhammed, insanlardan uzak bir yerde kalmayı tercih ederdi. Milletinin toplantı yerlerine gitmezdi. O efsaneler, tarihî hikâyeler ve bayağı kimselerin şiirlerini dinlemezdi.

Hz. Muhammed, amcası Abbas'la karşılaştı. O Haşim oğullarının en zenginlerindendi. Ona şöyle dedi:

— Amca! Kardeşin Ebu Talib, bildiğin gibi kıtlık belasıyla karşı karşıyadır. Ona gidelim. Çocuklarından ikisini alıp onun geçim sıkıntısını giderelim. Birisini ben alayım, diğerini de sen alırsın.

Abbas:

— Tamam dedi.

Ebu Talib'in yanına vardılar ve:

— İçinde bulunduğumuz sıkıntıdan kurtuluncaya kadar senin yükünü hafifletmek için çocuklarından bazılarını istiyoruz, dediler.

Ebu Talib onlara:

— Bana Akîl'i bırakmak şartı ile istediğinizi yapın, dedi.

Hz. Muhammed Ali'yi alıp bağrına bastı. Ali, Ebu Talib'in en küçük çocuğuydu. Abbas, Cafer'i alıp bağrına bastı.

*

Hz. Muhammed kırk yaşına basınca her sene bir ay Hıra mağarasına çekiliyordu. Yanına gelen yoksulları doyuruyordu. Muhammed'in seçtiği bu ay Ramazan ayıydı.

Mekke sarsılıp halk şu sözü söyledi:

"Muhammed'e gökten bir melek inip ona: Oku, demiş..."

Hz. Hadice ile kızları Zeyneb, Rukiyye, Ümmü Gülsüm ve Fatıma müslüman oldular! Ali b. Ebi Talib, Ebu Bekr b. Ebi Kuhafe, Osman b. Affan, Zubeyr b. el-Avvam, Abbas'ın hanımı Ümmü'l-Fazl ve Ebu Talib'in hanımı Fatıma Bint Esed de müslüman oldular...

Bir gün Ebu Talib Mekke vadilerine gitmişti. Hz. Muhammed'le Ali'yi namaz kılarken gördü:

— Yeğenim! Girdiğin bu yeni din nedir? diye sordu.

Muhammed (s.a.v.):

— Amca! Bu Allah'ın dinidir. Onun meleklerinin dinidir. Onun peygamberlerinin dinidir. Babamız İbrahim'in dinidir. Allah beni o dinle kullarına elçi olarak gönderdi. Amca! Sen benim nasihatime, davetime, bana icabet ve yardıma en layık kişisin, dedi.

Ebu Talib şöyle dedi:

— Yeğenim! Ben kendi dinimden ve atalarımın dininden ayrılamam. Ancak, şunu bilki sağ olduğum sürece, sana hoşuna gitmeyen bir şey gelmeyecektir.

Ali, akşam babasına geldi. Ebu Talib şöyle dedi:

— Yavrum o girdiğin din nedir?

Ali b. Ebi Talib:

— Babacığım! Ben Allah'a Rasûlüne inandım ve getirdiğini tasdik ettim. Ayrıca onunla namaz kıldım.

Ebu Talib:

— O seni hayra davet ediyor, ondan ayrılma dedi.

Fatıma Bint Esed:

— Ey kavmimin efendisi! Allah Muhammed'i (s.a.v.) tek olan Allah'a tapmaya davet eden bir elçi olarak göndermiştir. O, doğrudur, emindir. Ona icabete en layık olan sensin dedi.

Ebu Talib:

— Kavmimin dininden ayrılmayacağım. Ama Muhammed bana oğlumdan daha sevimlidir. Benim onun doğruluğundan en küçük bir şüphem yoktur, diye cevap verdi.

Fatıma Bint Esed:

— Ey kavminin efendisi! Sen Muhammed'in (s.a.v.) Allah'ın elçisi olduğunu biliyorsun. Buhayra ve Lehebli kahin sana anlattı, dedi.

Ebu Talib:

— Senin söylediğin doğrudur. Fakat arkamdan asla iyi konuşmazlar, dedi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) üç yıl gizli olarak İslâm'a davet etti. Daha sonra kavmine İslâm'ı açıkladı. Onların ilahları aleyhinde konuştu ve onları kötüledi. Bunun üzerine ona karşı harekete geçip ona kötü davranmaya ve işkence etmeye karar verdiler. Kureyş eşrafı Ebu Talib'e gidip:

— Ebu Talib! Yeğenin ilahlarımıza sövdü. Dinimizi kötüledi. Bizi akılsız, beyinsiz yaptı. Çocuklarımızı şaşırttı ve atalarımıza hakaret etti. Onu, ya bizden vazgeçirirsin ya da onu bizimle başbaşa bırakırsın. Sen de bizim gibi onun aleyhindesin. Biz sana da ona da yeteriz.

Ebu Talib, Rasûlullah'a (s.a.v.) haber gönderdi. O da öğleyin geldi. Ebu Talib ona:

— Senin amca oğulların olan bu zatlar, senin onları kızdırdığını ileri sürdüler. Onları kızdırıp incitmekten vazgeç, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Şu güneşi görüyor musunuz? Benim bu söylediğim güneşten daha açıktır.

Ebu Talib:

— Vallahi, yeğenim şimdiye kadar hiç yalan söylememiştir.

Ebu Talib, oğlu Akil'le yemek yerken hanımı Fatıma Bint Esed ona:

— Ey kavminin efendisi! Allah senin hakkında şu ayeti indirmiştir, "Onlar onu savunurlar ve ondan uzak dururlar." Sen Rasûlullah'a (s.a.v.) eziyeti menediyorsun ama onun getirdiği şeyden uzak duruyorsun, dedi.

Ebu Talib:

— Allah bir insanla konuşmaktan daha yücedir, dedi.

Fatıma Bint Esed:

— Aziz ve Celil olan Allah, Musa ile konuşmuştur, dedi. Sonra şunu ilave etti: "Sen Allah'ın Rasûlü'nü şu şiirinle övmemiş miydin?

"Ona vermek için ismini bölmüştür.

O, Arş'ın sahibi Mahmud'dur.

Bu da Muhammed'dir."

Ebu Talib sustu... Hanımı Fatıma Bint Esed şöyle devam etti:

— Keşke şu şiiri söylediğin gün kelime-i şehadeti getirseydin:

"Beni davet ettin. Anladım ki sen doğrusun.

Sen doğrusun. Daha önce de emin idin.

Kesinlikle anladım ki Muhammed'in dini,

Din olarak, başka insanların dinlerinin en iyilerindendir."

Ebu Talib oğlu Akîl'e:

— Muhammed'e git ve ona şöyle de: Ebu Talib, sana, "bana cennetinin üzümünden yedir" diyor.

Akîl gitti ve Ebu Bekr'i onun yanında gördü. Peygamber'e (s.a.v.) babasının söylediklerini haber verdi. Ebu Bekr de:

— Allah onları kafirlere haram kıldı, dedi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Fatıma Bint Esed'i ziyaret ederdi. O Peygamber'in (s.a.v.) tercih ettiği dört Fatıma'dan ve Haşim oğullarından olan birisinden çocuğu olan ilk Haşimî kadınıydı.

Ebu Talib Kureyş'lilerin yeğenini öldürmek istediklerini öğrendi. Haşim oğullarından ve Abdulmuttalib oğullarından, onu korumalarını ve kendi mahallesine gelmelerini istedi. Onlardan Ebu Leheb b. Abdilmuttalib'le oğulları hariç mü'min olsun kafir olsun hepsi onun mahallesine geldiler... Ebu Talib, Kureyş efendilerinin, içine, öldürmek için Rasûlullah'ı (s.a.v.) teslim etmedikçe; Haşim oğulları ve Abdulmuttalib oğullarıyla oturmamak, onlarla alış-veriş yapmamak ve evlerine girmemek konusunda anlaştıkları bir sayfa yazdıklarını da öğrendi...

Bu sayfayı Kâbe'nin içine astılar. Haşim oğullarıyla barışı asla kabul etmeyeceklerine ve öldürmek için onu teslim etmedikçe onlara karşı merhamet etmeyeceklerine karar verdiler.

Haşim oğulları, mahallelerinde üç yıl kaldılar. Çok sıkıntı çektiler. Onların pazarlara çıkmalarını önlediler. Onlara Mekke'ye gelen hiç bir yiyeceği bırakmadılar. Onların satın almalarına engel oldular. Hemen kendileri satın aldılar. Öyle olunca Ebu Talib'in mahallesindekiler ot ve ağaç yaprakları yediler.

Allah onların zalim sayfalarına bir güve gönderdi. O da o sayfada Allah'ın isminden başka bir şey bırakmadı. O sayfada daha önce yazılı

olan şirk, zulüm ve akrabadan ilgiyi kesme, kötü bir olay olarak baki kaldı.

Aziz ve Celil olan Allah, onların sayfalarının başına gelen şeyi peygamberine haber verdi. Rasûlullah (s.a.v.) bunu amcası Ebu Talib'e söyledi. Ebu Talib ve Haşim oğullarının ileri gelenleri Kâbe'ye gittiler. Rasûlullah'ın (s.a.v.) bildirdiği şeyin gerçek olduğunu gördüler... Haşim oğulları ve Abdulmuttalib oğulları mahalleden çıkıp Mekke'deki evlerine döndüler.

Ebu Talib kavminin dinine mensup olarak öldü. Rasûlullah (s.a.v.) Yesrib'e hicret ettiğinde Fatıma Bint Esed de hicret etti. O saliha (iyi) bir kadındı. Rasûlullah (s.a.v.) onun ziyaretine gider ve öğle vaktinde onun evinde uyurdu.

Fatıma Bint Esed'in Peygamberimizin yanında büyük bir mevkii ve itibarı vardı. Kendisi Peygamberimizin terbiye edicisi ve yetiştiricisi idi.

Fatıma Bint Esed, Rasûlullah'la (s.a.v.) evlenince, Ali b. Ebi Talib annesi Fatıma Bint Esed'e şöyle dedi:

— Anne! Su getirme ve dışarıdaki ihtiyaçları yerine getirme sana ait. Ama un öğütme ve hamur yoğurma işi Fatıma'ya aittir.

Fatıma Bint Esed hicretin dördüncü yılında Medine'de ölmüştür. Peygamberimiz "bugün annem vefat etti" buyurdu.

Hz. Ali der ki: Peygamber (s.a.v.) onu kendi kamîsıyla (gömlek) kefenlemiş ve: "Biz Ebu Talib'ten sonra bana ondan daha çok iyilik yapanla karşılaşmadık" buyurmuştur.

Peygamber (s.a.v.) cenaze namazını kıldırırken ona yetmiş tekbir getirmiştir. Gömüleceği kabrin içine inip yani üzerine biraz uzandıktan sonra onu indirtti. Sanki kabri genişletiyor ve toprağını düzeltiyor gibiydi.

Kabirden gözleri yaşlı olarak çıktı ve onun kabrine su döktü.

Ömer b. el-Hattab:

— Allah'ın Rasûlü! Biz, senin buna yaptığın şeyi başkasına yaptığını görmedik, dedi...

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ömer! Bu kadın beni doğuran annemden sonra annemdi. Ebu Talib, yiyecek getirir, Fatıma onu yemek yapar ve sofraya getirirdi. Bir kısmını bana ayırır ve ben gelince yerdim.

Ebu Talib'ten sonra bu kadıncağız kadar bana iyiliği dokunan bir kimse olmamıştır. Ona cennet elbiselerinden giydirilsin diye gömleğimi kefen olarak giydirdim. Kabir hayatı kendisine mülâyım ve kolay gelsin diye de, kabirde uzandım.

Cebrail bana, Rabb'imden onun cennetlik olduğuna dair haber getirdi. Ayrıca Allah Teâlâ'nın yetmiş bin meleğin onun namazında hazır bulunmasını emrettiğini söyledi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Fatıma Bint Esed hakkında:

"O, benim annemdi. Kendi çocukları aç dururken önce benim karnımı doyururdu.

Kendi, çocuklarının üstleri başları tozlu topraklı dururken, O önce benim saçımı, başımı tarar ve gül yağlarıyla yağlardı. O, benim annemdi, buyurdu.

Peygamberimiz (s.a.v.) bundan sonra:

"Allah seni yarlığasın ve hayırla mükafatlandırsın.

Allah sana rahmet etsin anneciğim!

Sen, benim annemden sonra annem idin.

Kendin aç durur, beni doyururdun.

Kendin çıplak durur, beni giydirirdin.

En iyi nimetlerden kendi nefsini alıkoyar, bana tattırırdın.

Bunu da ancak Allah'ın rızasını ve ahiret yurdunu umarak yapardın.

Allah ki, diriltendir, öldürendir. Hiç ölmeyendir O.

Allah'ım! Annem, Fatıma Bint Esed'i af ve mağfiret et.

Ona hüccet ve delilini anlat. Girdiği yerini genişlet.

Ben peygamberinin ve benden önceki peygamberlerinin hakkı için duamı kabul buyur!

Ey merhametlilerin en merhametlisi bulunan Allah" diyerek dua etti.

LUBABE BİNTU'L-HARİS (r.a.)

Ümmü'l-Fazl künyeli, Haris'in kızı Lubabe, (r.a.)

"Ümmü'l-Fazl künyeli Lubabe, Allah ve Rasûlünün azılı düşmanı Ebu Leheb'in başını yarıp ölmesine sebep olan hanımefendidir..."

Lubabe Bintu'l-Haris, çok çocuk doğuranlardandı. Abbas ile olan evliliğinden benzerini hiç bir kadının doğurmadığı altı çocuk doğurmuştur. Bunlar: Fazl (ki Lubabe "Ümmü'l-Fazl" kocası Hz. Abbas da "Ebu'l-Fazl" diye onun adıyla künyelenmiştir), Abdullah, Ubeydullah, Ma'bed, Abdurrahman ve Kusem'dir.

Bilal b. Rabah akşam ezanını okudu. Rasûlullah (s.a.v.), hasta olduğu için başı sarılı olarak dışarı çıktı. (Hz. Abbas'ın zevcesi) Lubabe de arka saflara koştu ve kadınların arasına durdu.

Peygamber (s.a.v.) akşam namazını kıldı ve Murselat'ı okudu.

Namaz kılınınca büyük Lubabe Bintu'l-Haris (Ümmü'l-Fazl) evine döndü ve hatıralar zihninden geçmeye başladı...

Kendini kocası Abbas b. Abdilmuttalib'in kervanıyla Yemen'den döndüğüğünde ve Mekke'de buldu. Lubabe Bintu'l-Haris:

— Hoş geldin, Ebu'l-Fazl! (Abbas b. Abdilmuttalib) dedi.

Ebu'l-Fazl duyulmayan birtakım kelimeler mırıldandı ve dalgın bir halde oturdu. Büyük Lubabe Bintu'l-Haris tekrar sordu:

— Neyin var Ebu'l-Fazl?

— Ebu Hanzala'yla ben Necran'da pazarda dolaşırken Mekke'den birisi geldi. Ebu Süfyan b. Harb'e oğlu Hanzala'dan bir mektup getirdi. Ebu Süfyan mektubu okuyunca yüzünün rengi değişti, ondaki bu değişikliği görünce:

— Mekke tacirlerinin efendisi! Hanzala'nın mektubunda ne vardı? dedim.

Ebu Süfyan:

— Muhammed Mekke'de Abtah'da kalkıp: "Ben Allah'ın elçisiyim. Allah'a davet ediyorum" demiş.

Bu haber Yemenlilerin toplandığı yerlere yayıldı. Yahudi âlimlerinden birisi bize gelip: "Bu söylenenleri söyleyen kişinin amcasının aranızda olduğunu duydum" dedi. Ben de: "Evet benim" dedim. Yüzüme dikkatle bakarak: "Yeğeninin bir anormalliği var mı?" diye sordu. Ben de: "Hayır, o yalan söylemez ve hainlik etmez. Kureyş arasında onun, el-Emin'den başka adı yoktur" dedim. Alim: "O eliyle yazı yazmış mıdır?" dedi. Ben: "Evet" demek istedim... Ama arkadaşım ve sağdıcım Ebu Süfyan b. Harb'in beni yalanlamasından ve ona doğruyu söylemesinden çekinerek: "O yazı yazmaz" dedim. Yahudi yerinden zıplayıp üzerindeki ridasını attı. Yüksek sesle: "Yahudiler boğazlandılar. Yahudiler öldürüldüler" diye bağırdılar. Evimize döndüğümüzde Ebu Süfyan:

— Ebu'l-Fazl! Yahudiler yeğeninden korkuyorlar, dedi...

Yesrib'e (Medine) uğradığımızda Evs kabilesinin adamları: "Ehl-i kitabın zikrettiği peygamber ortaya çıktı" dediler.

Ebu Süfyan: "Nerede çıktı?" diye sordu. "Mekke'de çıktı" diye cevap verdiler.

Ebu Süfyan bana doğru baktı ve sustu.

Lubabe Bintu'l-Haris:

— Rasûlullah'a (s.a.v.) gökten vahiy geldi. Bunu hanımı Hadice'ye söyleyince, Hadice amcasının oğlu Varaka b. Nevfel'e gitti. Peygamber (s.a.v.) Kâbe'yi tavaf ederken şöyle dedi: "Yeğenim! Gördüğünü ve duyduğunu bana anlat." Rasûlullah (s.a.v.) anlattı. Bunun üzerine Varaka: "Canım elinde olan Allah'a (c.c.) yemin olsun sen, bu ümmetin peygamberisin. Hz. Musa'ya gelen Namus-u ekber (Cebrail) sana da gelmiştir" dedi.

Abbas:

— Allah'ın elçisinden mi bahsediyorsun, Ümmü'l-Fazl! dedi.

Büyük Lubabe Bintü'l-Haris:

— Evet, hanımı Hadice Bint Huveylid ona iman ettikten sonra ben de ona iman ettim, dedi.

Abbas:

— Acele ettin, Ümmü'l-Fazl! dedi.

Ümmü'l-Fazl:

— Acele etmedim Ebu'l-Fazl! Aksine ben önce davranmak üstünlüğüne sahibim. Ben Mekke'de Hz. Hadice'den sonra müslüman olan ilk mutlu kadınım, dedi.

Rasûlullah'a (s.a.v.) Ali b. Ebi Talib, Zeyd b. Muhammed (Ibn Harise) ve Abdullah b. Kuhafe de tabi oldular. Peygamber (s.a.v.) Abdullah b. Kuhafe'ye Ebu Bekr adını verdi.

Abbas yemek istedi. Yemeğini yeyince Ebu Süfyan b. Harb'in evine gitti.

Rasûlullah (s.a.v.) İslâm'ın adı Mekke'de yayılıp halk ondan bahseder hale gelinceye kadar ona davette bulundu. Allah Teâlâ "yakın akrabalarını uyar" ayetini indirince Peygamber (s.a.v.) Safa tepesine çıkıp insanları, tek olan Allah'a (c.c.) ibadete davet etti. Kureyş, Rasûlullah'ın (s.a.v.) ilahlarına çattığını ve onları kınadığını görünce ona karşı çıktı. Amcası Ebu Talib ona arka çıkıp korudu. Peygamber (s.a.v.) de hiçbir şeyin geri durduramayacağı Allah'ın (c.c.) emrini açıklamak için Allah yolundaki çalışmasına devam etti.

Ebu Talib'in eşi Fatıma Bint Esed'le Rasûlullah'ın dadısı Ümmü Eymen müslüman oldular. Amcası Hamza b. Abdilmuttalib'le hanımı Selma Bintu'l-Haris (Ümmü'l-Fazl'ın kızkardeşi) de müslüman oldular. Ca'fer b. Ebi Talib'le hanımı Esma Bint Umeys (Ümmü'l-Fazl'ın ana bir kızkardeşi) müslüman olup Habeşistan'a hicret ettiler.

Kureyşliler İslâm'ın yayıldığını ve müslümanların Hamza b. Abdilmuttalib ve Ömer b. el-Hattab'ın müslüman olmasıyla güçlendiklerini, Amr b. el-As'la Abdullah b. Ebi Umeyye'nin Habeşistan Kralı Necaşi'nin yanından muhacirlerin kendilerinden kurtulmuş ve Habeşistan'da güvenlik içinde oldukları haberiyle döndüklerini görünce içine Haşim oğullarından ve Abdülmuttalib oğullarından kız alıp vermemeye, onlara bir şey satmamaya ve almamaya karar verdikleri bir sayfa yaz-

mayı planladılar. Haşim oğulları ve Abdulmuttalib oğulları da Ebu Talib'le anlaşıp onun Şîb'ında (mahallesinde) toplandılar. Haşim oğullarından Ebu Leheb b. Abdilmuttalib, Kureyş'e gitti. Hind Bint Utbe ile karşılaşınca şöyle dedi:

— Lat ve Uzza'ya yaptığım yardımı nasıl buldun?

Hind Bint Utbe:

— Bravo, çok iyi ettin diye cevap verdi.

Kureyş, Ebu Talib Şîb'ı'nin (mahallesinin) etrafına içerdekilerin giriş çıkışlarına ve Rasûlullah'ı gönüllü olarak himayesine almak isteyenlerle ilgi kurmalarına engel olmak için bir koruma çemberi kurdu. Haşim oğulları ve Abdulmuttalib oğulları iki veya üç sene bu halde kaldılar. Öyle ki Kureyş'liler onlara gizlice bir şey gelmemesine çalıştılar. Ümmü'l-Fazl, Şîb'te bir erkek çocuğu dünyaya getirdi. Rasûlullah'tan (s.a.v.) çocuğa isim koymasını rica etti. Rasûlullah da ona: "Abdullah" dedi.

Amcası Abbas bu isme karşı çıkmadı. Her ne kadar Ebu Talib gibi kavminin dinindeyse de duyguları yeğeni ve İslâm'la birlikteydi. Haşim oğulları ve Abdulmuttalib oğulları açlıklarını gidermek için karınlarına taş bağladılar. Rasûlullah (s.a.v.), amcası Ebu Talib, Haşim oğullarının ve Abdulmuttalib oğullarının yaşlılarını Kureyş'e gönderdi. Onlara Allah'ın, zalim sayfalarına bir güveyi musallat ettiğini ve o güvenin bütün zulüm, haksızlık ve akrabalardan ilgiyi kesmekle ilgili cümleleri yediğini ve sadece Allah'ın adının geçtiği yeri yemediğini bildirdi. Ebu Talib'le Haşim oğulları ve Abdulmuttalib oğullarının yaşlıları gittiler... Şöyle haykırarak sevinçlerini dile getirdiler.

— Muhammed doğruymuş. Sayfa parçalanmış.

Kuşatma altına alınanlar Mut'im b. Adiyy, Zuheyr b. Ebi Umeyye, Zem'a b. el-Esved, Ebu'l-Buhterî İbn Hişam ve Hişam b. Amr'ın himayeleri altında evlerine geri döndüler.

*

Ebu Talib öldü. Birkaç gün sonra da Hz. Hadice öldü. Onların ölümüyle Rasûlullah'ın sıkıntısı arttı. Kureyş Hz. Peygambere, Ebu Talib'in sağlığında yapamadıkları eziyetleri yaptılar. Bazıları başına toprak attı, bazıları da namaz kılarken üzerine koyun işkembesi fırlattılar.

Rasûlullah (s.a.v.) hac zamanlarında kendisini kabilelere arzetti. Fakat onlar Lat ve Uzza'yı boyunlarından çıkarıp atmayı kabul etmediler. Amcası Ebu Leheb bir gölge gibi onu takip eder, kabilelere:

"Ona inanmayın, çünkü o yalancıdır" derdi.

Bir gün Abbas b. Abdilmuttalib, sevinçli olarak evine dönüp Ümmü'l-Fazl'a:

— Hazrec (Evs ve Hazrec) mallarını ve şereflerini kaybetmek pahasına Muhammed'e bey'at ettiler, dedi.

Ensar'ın Rasûlullah'a bey'at ettiğini, Habeşistan'a göç edenlerden bazılarının Mekke'ye döndüğünü öğrenince Kureyş'in Rasulullah'la ashabına düşmanlığı arttı.

Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) Yesrib'e (Medine'ye) hicret izni verdi. Böylece onlar grup grup hicret ettiler. Daha sonra kendisi, Ebu Bekr, Amir b. Fuheyre ve Abdullah b. Ureykıt onlara yetiştiler.

Hz. Ali, Rasûlullah'a (s.a.v.) teslim edilen emanetleri sahiplerine geri verdikten sonra Yesrib'e hicret etti. Abbas, Lubabe ve bazı müslümanlar Mekke'de kaldılar.

Rasûlullah (s.a.v.) mescidini ve odalarını inşa edip Medine'ye yerleşince ve Allah, Evs kabilesiyle Hazrec kabilesinin kalblerini birleştirince yıllardan beri aralarında sönmek bilmeyen düşmanlık ateşi sönünce, Peygamber (s.a.v.) Kureyş'le ilgili haberler toplamak için seriyyeler çıkardı. Abdullah b. Cahş kuru üzüm ve deri eşya taşıyan bir Kureyş kervanını yakaladı. Bu müslümanların aldığı ilk ganimet idi ve Amr b. el-Hadrami de öldürülmüştü.

Damdam b. Amr el-Gıfari, Mekke vadisinin ortasında, kulağını kesmiş ve yükünü değiştirmiş olduğu devesinin üzerinde ayağa kalkıp gömleği yırtık bir halde şunları haykırdı:

"Ey Kureyş topluluğu! Koku tayışan kervanınıza koşun, kervanınıza koşun. Mallarınız Ebu Süfyan'ın yanındadır. Muhammed ve ashabı ona saldırdılar. Ona yetişip yetişemeyeceğinizi bilmiyorum. İmdat, imdat."

Süheyl b. Amr, Ebu Cehl b. Hişam, Zem'a b. el-Esved, Tuayme b. Adiyy ve Hanzala b. Ebi Süfyan kalkıp halkı savaşa gitmeye kışkırttılar.

Ukbe b. Ebi Muayt:

— Lat'la Uzza'ya yemin olsun, sizin başınıza gelen, Muhammed ve Yesrib halkının sizin kervanınıza karşı çıkmayı istemelerinden daha büyüktür. Onlar onu İbnu'l-Hadrami'nin kervanı filan zannetmiyorlar, onların maksatları başka, dedi.

Halk hemen hazırlandı. Abbas b. Abdilmuttalib, Akîl b. Ebi Talib ve Haşim oğullarından bazıları çıkmak istemediler. Abbas, Lubabe'ye:

— Şu parayı saklayacağım, yolculuğum esnasında başıma birşey gelirse o, oğullarım Fazl, Abdullah ve Kusem'e aittir, dedi.

Kureyş'in ordusu Cuheyfe'deyken Ebu Süfyan Kureyş'e şu haberi gönderdi:

"Allah kervanınızı ve mallarınızı kurtardı, dönün."

Ebu Cehl:

"Bedir'e varmadan geri dönmeyiz. (Bedir, Arapların her yıl toplandıkları bir panayır zamanındaydı.) Üç gün orada kalır, develer keser, yemekler yer, içkiler içeriz. Araplar bizi dinlerler. Böylece bizden daima korkarlar" dedi.

*

Allah müşrikleri Bedir'de hezimete uğrattı. Aralarında: Ebu Cehl, Rabia'nın oğulları Utbe ile Şeybe, Haccac'ın oğulları Nebih'le Münebbih ve Umeyye b. Halef'in de bulunduğu yetmiş kişi öldürüldü. Yine onlardan aralarında Süheyl b. Amr'ın da bulunduğu yetmiş kişi esir edildi. Kureyş'ten Mekke'ye ilk gelen Hayseman b. Abdillah el-Huzaî oldu. Kureyş eşrafı ona:

— Geride ne var ne yok? diye sorunca:

— Utbe, Şeybe, Ebu'l-Hakem ve Haccac'ın oğulları Nebih'le Munebbih de öldürüldü, diye cevap verdi.

Kureyş'in efendileri habere inanamadılar. Savfan b. Umeyye b. Halef şöyle dedi:

— Vallahi, eğer onun aklı başındaysa, ona beni sorun.

Onlar şöyle dediler:

— Safvan ne yaptı?

Hayseman b. Abdillah el-Huzaî:

— O işte Hıcr'de oturuyor. Onun babasını ve kardeşi Ali'yi öldürdükleri sırada gördüm.

Ebu Süfyan b. el-Haris b. Abdilmuttalib geldi. Ebu Leheb ayaklarını sürüyerek yanına gitti ve:

— Yanıma gel yeğenim! Bu iş nasıl oldu? Söyle bakalım, dedi.

Ebu Süfyan b. el-Haris:

— Vallahi, düşmanla karşılaşır karşılaşmaz kendimizi onlara teslim ettik. İstedikleri gibi bizi öldürüyorlar, istedikleri gibi de esir ediyorlardı. Buna rağmen adamlarımızı kınayamam, çünkü biz gökle yer arasında alacalı atlara binmiş beyaz adamlarla karşılaştık. Vallahi onlar hiçbir şey bırakmıyor ve karşılarında hiç birşey duramıyordu.

Ebu Raf i' (Abbas b. Abdilmuttalib'in kölesiydi) şöyle dedi:

— Vallahi onlar meleklerdir.

Ebu Leheb elini kaldırdı. Ebu Rafi'in yüzüne sert bir şekilde vurdu. Sonra onu alıp yere çarptı. Arkasından ona vurmak için yere çöktü. Lubabe bir sopa aldı ve Ebu Leheb'e vurdu. Ebu Leheb'in başı yarıldı. Ona bir de şöyle dedi:

— Efendisinin yanında olmadığını fırsat bilip onu zayıf gördün öyle mi?

Ebu Leheb rezil ve perişan bir halde doğruldu. Yedi gece sonra Allah ona adese denilen sivilceyi verdi. (Bu Arapların uğursuz saydığı bir çeşit yaraydı). Oğulları öldükten sonra üç gün kendi haline bıraktılar. Kokuncaya kadar onu gömmediler. Kureyş bu sivilceden, taun (vebadan) korktuğu kadar korkardı. Hatta Kureyş'ten bazıları onlara:

— Yazıklar olsun size! Babanız evinde koktuğu halde onu gömmüyorsunuz. Utanmıyor musunuz bu yaptığınızdan? dediler.

Ebu Leheb'in iki oğlu:

— Biz bu yaranın bulaşmasından korkuyoruz, dediler.

Ebu Leheb'in cesedine yaklaşmadan, uzaktan su atarak yıkadılar. Sonra Mekke'nin en yüksek yerine götürdüler. Bir duvara dayayıp üzerine taş yığdılar. Böylece Lubabe, Allah ve Rasûlünün azılı düşmanı Ebu Leheb'in başını yarıp ölmesine sebep olan hanımefendi olarak tarihe geçti.

*

Rasûlullah (s.a.v.) amcası Abbas'tan kendisi, kardeşinin iki oğlu Akîl b. Talib'le Nevfel b. el-Haris ve anlaşmalısı Ukbe b. Amr için fidye vermesini istedi. Abbas:

— Allah'ın elçisi! Ben müslüman idim. Fakat Kureyş beni zorladı, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Eğer söylediğin doğruysa müslüman olduğunu Allah bilir ve mükafatını verir. Fakat meselenin dış görünüşü, bunu gerektirmektedir. Fidye vererek kendini kurtar, buyurdu.

Abbas:

— Allah'ın Rasûlü! Benim hiç param yok, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Lubabe ile birlikte gömdüğün para nerede? Hatta ona: Yolculuğumda başıma birşey gelirse, bu para oğullarım Fazl, Abdullah ve Kusem'e aittir, demiştin, buyurdu.

Abbas:

— Vallahi, senin Allah'ın elçisi olduğunu kesinlikle anladım. Bunu benimle Lubabe'den başka hiç kimse bilmiyordu, dedi.

*

Kureyş eşrafı Rasûlullah'la (s.a.v.) ashabının Hayber'e yürüdüğünü öğrendi. Peygamber'in (s.a.v.) Hayberlileri yenip yenemeyeceğine dair yüz devesine bahse girdiler. Bir grup, Hayber halkı müslümanları yener, dedi. Haccac b. Ilat yanlarına gelince şöyle dediler:

— Haccac b. Ilat'ta bilgi vardır. Haccac! Bize, eşkiyanın Hayber'e doğru yürüdüğü haberi geldi, doğru mu?

Haccac b. Ilat:

— Bende sizi sevindirecek bir haber var... Muhammed ve ashabı Hayber halkından başka iyi savaşan bir kavimle karşılaşmadı. Onlar şimdiye kadar benzeri duyulmamış bir yenilgiye uğradılar. Muhammed de esir edildi, dedi.

Bunun üzerine onlar:

— Onu Mekke'ye göndermedikçe öldürmeyelim. Onu kendi adamlarının arasında öldürelim veya onlar yakaladıkları kimselerle birlikte öldürsünler, dediler.

Kureyş'in efendileri sevinip şöyle dediler:

— Size haber geldi. Siz sadece, Muhammed'in size teslim edilip gözünüzün önünde öldürülmesini bekliyorsunuz.

Haccac b. Ilat:

— Mekke'deki mallarımı, borçlulardaki alacağımı toplamak hususunda siz de bana yardım ediniz ki hezimete uğrayan Muhammed'le ashabının satılacak ganimet mallarını satın almakta başka tüccarlar, benden önce davranmadan Hayber'e kendim yetişmek istiyorum, dedi.

Tam olarak onun parasını topladılar. Bu olay Mekke'de yayıldı. Müşrikler sevinç ve memnuniyetlerini belirttiler. Mekke'deki müslümanlar da üzüldüler. Abbas ayağa kalkmadı.

Lubabe:

— Abbas! Ben inanıyorum ki Allah peygamberini yalnız bırakmayacaktır, dedi.

Abbas, Haccac b. Ilat'a köle gönderdi ve ona şöyle dedi:

"Abbas sana şöyle diyor: Allah'ın vadettiği hayır, senin getirdiğin haber olamaz."

Haccac b. Ilat, el-Abbas'ın kölesine:

"Abbas'a selam söyle ve de ki: Ona bilmediği bir haberi getirmem için evlerinden birini benim için boşaltsın ve sen de bunu gizle" dedi.

Köle gidip Abbas'a haber verdi. Abbas sanki delirmişcesine sevinçten zıpladı. Lubabe:

— Ebu'l-Fazl! Ben sana söylememiş miydim? dedi.

Abbas kölesini âzâd etti ve:

— Allah rızası için on köle daha âzâd edeceğim, dedi.

Haccac b. Ilat gelip Abbas'a:

— Üç gece benim durumumu (söylediğim yalan haberi) gizlemeni önemle rica ediyorum. Çünkü onların beni takip etmelerinden çekiniyorum. Ben gittiğimde durumumu açıkla. Ben müslüman oldum. Benim hanımımın yanında param ve halktan biraz alacağım var. Eğer onlar müslüman olduğumu anlasalardı, o alacağımı bana vermezlerdi. Ben Rasûlullah'ı (s.a.v.) Hayber'i fethetmiş, Allah ve Rasûlü'nün okları onların arasına yağmış, Rasûlullah'ı Hayberlilerin hükümdarının kızıyla evlenirken ve İbn Ebi'l-Hukayk öldürülmüş haldeyken ayrıldım, dedi.

Üç gece geçtikten sonra Lubabe, kocasından elbisesini giymesini istedi. Abbas elbisesini giydi, kokular süründü. Eline bir sopa aldı. Kureyş'in toplandığı yere geldi, geldiği sırada şöyle dediler:

— Ebu'l-Fazl! Sen daima hayırla karşılaşasın, senin bu halin, musibet ve felaket ateşine karşı son derece bir dayanıklılık ve soğukkanlılıktır.

Abbas gülümseyerek:

— Hayır, vallahi, kendisine yemin ettiğiniz kimse bana sadece hayır getirdi. Allah'a hamd olsun Haccac b. Ilat haber verdi ki; Allah, Rasûlü (s.a.v.) vasıtasıyla Hayber'in fethini nasip etti. Oraya Allah ve Rasûlünün oklarını yağdırdı. Peygamber (s.a.v.) onların hükümdarı Huyeyy b. Ahtab'ın kızı Zeyneb'i kendisine seçti ve ben onu Zeyneb'le evlenmiş olarak bıraktım, dedi. Haccac bunu size, parasını kurtarmak için söyledi ve Rasûlullah'la (s.a.v.) ashabına katılmaya gitti, dedi.

Allah müslümanlardaki üzüntüyü giderip müşriklere vermişti.

Kureyş eşrafı:

— Haberiniz olsun, (Haccac b. Ilat'ı kastederek) Allah'ın düşmanı kurtuldu. Eğer haberimiz olsaydı biz yapacağımızı bilirdik, dediler.

Çok geçmedi. Hayber'in fethedildiğine dair haber geldi.

*

Rasûlullah'la ashabı Hudeybiye'den bir yıl sonra hicretin yedinci yılında müşriklerin Mescid-i Haram'dan yasak ettikleri ay olan Zilkade'de Umre yapmak üzere yola çıktılar. Uruc'a geldiklerinde bütün silahlarını, kalkanlarını, mızraklarını ve oklarını bırakıp yolcu silahı olan kılıçlarını kınlarına sokarak Mekke'ye girdiler. Peygamber (s.a.v.) önden Ca'fer b. Ebi Talib'i, Meymune Bint'ul-Haris el-Amiriyye'ye gönderdi.

Ca'fer, Meymune'yi Rasûlullah'a istedi. Devenin üzerindeyken Meymune'nin Rasûlullah'la nişanı tamamlanınca Meymune:

— Deve ve üzerindeki Rasûlullah'a (s.a.v.) aittir, dedi.

Allah Teâlâ şu ayeti indirdi: **"Mehirlerini verdiğin eşlerini, Allah'ın sana ganimet olarak verdiği cariyeleri, seninle birlikte hicret eden amcanın kızlarını, halalarının kızlarını, dayının kızlarını teyzelerinin kızlarını ve peygamber nikahlanmayı dilediği takdirde -mü'minlerden ayrı sırf sana mahsus olmak üzere- kendisinin mehrini peygambere hibe eden mü'min kadını almanı helal kılmışızdır. Bir zorluğa uğramaman için mü'minlerin eşleri ve cariyeleri hakkında onların üzerine farz kılmış olduğumuzu bildirmiştik. Allah bağışlayandır, merhamet edendir."** [1]

Meymune Bintu'l-Haris vekaletini kızkardeşi Lubabe'ye, o da kocası Abbas'a verdi. Abbas da onu Rasûlullah'la evlendirdi.

Meymune'ye Rasûlullah (s.a.v.) namına dört yüz dirhem mehir verdi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) ve ashabı umre yaptıktan sonra Peygamber (s.a.v.) müşriklerin kalplerini yumuşatmak için, Meymune Bintu'l-Haris'le yaptığı evlilikten dolayı Mekke'de bir düğün ziyafeti vermek istedi. Ancak Huveytıb b. Abdiluzza, Mikrez b. Hafs ve Süheyl b. Amr ona itiraz edip:

— Hayır, yanımızda durma, git, dediler.

O da oradan çıktı. Hz. Ali de Ümera Bint Hamza ile çıktı. Zeyd b. Harise bu konuda bazı şeyler söyledi, çünkü Zeyd, Hamza'nın vasisiydi. Peygamber (s.a.v.) muhacirleri birbirleriyle kardeş yapmıştı. Zeyd b. Harise:

— Onunla ilgilenmek daha çok benim hakkımdır, o benim kardeşimin kızıdır, dedi.

Ca'fer bunu duyunca:

— Teyze, anne demektir. Teyzesinin (Esma Bint Umeys'in) benim yanımdaki yeri sebebiyle onun üzerinde en çok hak sahibi olan benim dedi.

1 Kur'an-ı Kerim, Ahzab Sûresi: 5.

Hz. Ali de şöyle dedi:

— Siz niye tartışıyorsunuz. O benim amcamın kızıdır. Onu müşriklerin arasından çıkaran benim. Sizin onunla ilgili bir konuda hakkınız yok. Ben onunla ilgilenmeye sizden daha çok hak sahibiyim.

Peygamber (s.a.v.):

— Ben aranızda kararımı veriyorum: Zeyd! Sen Allah ve Rasûlünün dostusun. Ca'fer! Sen de huy ve yaratılış olarak bana benziyorsun. Cafer! Onun hakkını aramaya sen daha çok layıksın. Onun teyzesi senin nikahın altında. Kadın teyzesinin ve halasının üzerine nikahlanmaz, buyurdu.

Rasûlullah (s.a.v.) Meymune Bintu'l-Haris'le, Şerifte gerdeğe girdi, sonra Medine'ye döndü.

Lubabe kocası Abbas'a:

— Müslümanlar Yesrib'e hicret ettiler, dedi.

Abbas da:

— O beni Mekke'de casusu olarak görevlendirdi. Kendisine yazıp bana izin verinceye kadar hicret edemem.

Abbas hicret izni istemek için Rasûlullah'a (s.a.v.) yazdı. Peygamber'in (s.a.v.) ona şu mektubu geldi:

"Amca! Benim peygamberliğim son peygamberlik olduğu gibi senin hicretin de son hicrettir."

Abbas malını ve ailesini yanına alıp hicret etmek üzere yola çıktı. Cuhfe'de kalabalık bir orduyla gelmekte olan Rasûlullah'la karşılaştı. Onunla birlikte tekrar Mekke'ye döndü. Ailesini ve yüklerini Medine'ye gönderdi.

*

Bir gün Lubabe rüyasında evinde Rasûlullah'ın ailesinden olan bazı kimseler gördü. Peygamber'e (s.a.v.) gelip rüyasını anlattı. Rasûlullah (s.a.v.):

— Hayırdır, inşaallah, Fatıma bir oğlan doğuracak, sen onu oğlun Kusem'in oğluyla birlikte emzireceksin, buyurdu.

Rasûlullah'ın kızı Fatıma, Hüseyin'i doğurdu. Onu Lubabe alıp hareketlenineye kadar emzirdi. Hüseyin'i Peygamber'e getirip kuca-

ğına oturttu. Çocuk idrarını yaptı. Lubabe de eliyle sırtına vurdu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):

— Oğlumun canını yaktın, Allah iyiliğini veresice! dedi.

Lubabe, Rasûlullah'a (s.a.v.):

— İzarını çıkar, yıkayıncaya kadar sana başka bir elbise giydireyim, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Erkek çocuğun idrarına su serpilir, kız çocuğunun idrarı yıkanır, buyurdu. [1]

*

Lubabe pazartesi ve perşembe günleri oruç tutardı. Rasûlullah (s.a.v.) sık sık evine gelir onu ziyaret ederdi. Rasûlullah (s.a.v.) peygamber olduktan sonra kendisine helal olmayan hiçbir kadının dizine başını koymamış, sadece Lubabe'ninkine koymuştur. Lubabe onun saçlarını temizler, gözlerine sürme çekerdi.

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

— Dört kızkardeş mü'mindir. Bunlar: Meymune, Lubabe, Selma ve Esma'dır.

*

Bir gün Peygamber (s.a.v.) amcası Abbas'ın yanına gitti. Abbas hastaydı ve ölmek için dua ediyordu. Rasûlullah şöyle buyurdu:

— Allah'ın Rasûlü'nün amcası! Ölümü temenni etme. Eğer iyilik yapıyorsan ve ölümün geç olursa yaptığın iyilik artar ve bu da senin için iyi olur. Eğer kötülük yapıyorsan ve ölümün geç olursa, yaptığın kötülükten dolayı tevbe edersin, bu da senin için iyi olur. Ölümü kesinlikle temenni etme.

*

1 "Kızın sidiğinden (pislenen bir şey) yıkanır; oğlanınkinden pislenene) su serpilir." Hanefilere ve Malikîlere göre çocukların sidiği, büyüklerin sidiği gibidir. Aralarında bir fark yoktur. Binaenaleyh necistir. Diğer pislikler gibi onları da yıkamak icabeder. Şafiîlerle Hanbelilere göre oğlanın sidiğine su serpilir, kızınki diğer necasetler gibi yıkanır. (Selamet Yolları, ist. I/50)

Bir gün kuşluk vakti Fazl b. el-Abbas sevinçli olarak geldi. Lubabe sordu:

— Ne oldu?

Fazl:

— Enes b. Malik'le karşılaştım. Bana şöyle dedi: "Rasûlullah'ın amcasının oğlu! Kendisini aldığın takdirde Allah'ın sana dünya ve ahiret iyiliğini vereceği bir şey bildireyim mi?" dedi.

— Bildiğini söyle, Allah ilmini artırsın, dedim. Enes şöyle dedi: Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: Allah Teâlâ bana Tevrat'ın yerine yedi sureyi verdi. İncil'in yerine "Ta-Sin" lere kadar "Ra"ları verdi. Zebur yerine "Ha-Mim" lerin arasındakileri verdi. Benden önce hiçbir peygamberin okumadığı "Ha-Mim" lerle beni üstün kıldı.

*

Lubabe şöyle dedi:

Âişe'nin evindeydim. Âişe şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Kim Kur'an'dan ilk yediyi alırsa, o daha hayırlıdır, dedi ve şunu ilave etti: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: Size büyüklüğü gökle yerin arasını dolduran, onu yazana bunun kadar sevap olan, onu Cuma günü okuyanın o Cuma ile öbür Cuma arasındaki ve ondan başka üç günlük günahı affedilen, kim uyuyacağı sırada son beş ayetini okursa Allah'ın (c.c.) onu dilediği herhangi bir gecede öldüreceği sureyi haber vereyim mi. İşte bu sure Kehf suresidir.

Fazl b. el-Abbas şöyle demiştir: Kardeşim Abdullah'ın şöyle dediğini duydum: Kehf suresi Tevrat'ta, okuyucusuyla ateş arasında engeldir diye anılır.

*

Rasûlullah (s.a.v.) sadece Hacca gideceğini söyleyerek Zilkade ayının yirmibeşinde hacca gitmek üzere yola çıktı.

Arefe günü halk, o gün Rasûlullah'ın oruçlu olup olmadığında şüphe ettiler. Lubabe ona bir bardak süt gönderdi. Rasûlullah vakfedeyken o sütü içti. Müslümanlar Rasûlullah'ın oruçlu olmadığını öğrendiler.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Medine'de Lubabe'nin evinde öğle uykusuna yatardı. Bir gün Lubabe onun saçlarını temizleyip gözüne sürme çekiyordu. Ansızın gözünden bir damla, Rasûlullah'ın yanağına düştü. Peygamber (s.a.v.) başını kaldırıp ona:

— Neyin var? diye sordu. Lubabe:

Allah Teâlâ bize senin öleceğini haber verdi. Ehl-i Beyt veya Ehl-i Beyt dışında da olsa senden sonra kimi tavsiye edersin? dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Benden sonra siz ezilecek ve zulüm göreceksiniz, buyurdu.

*

Fazl b. el-Abbas kapıyı çaldı ve içeri girdi. Lubabe başını kaldırdı:

— Rasûlullah'ın durumu nasıl? dedi.

Fazl:

— Vallahi, sıtmanın şiddetinden elimi üzerine koyamadım, dedi.

Lubabe:

— Peygamberlere kat kat ecir verildiği gibi sıkıntı ve bela da kat kat verilir, dedi.

Fazl bir misvak aldı ve çıktı. Lubabe oğlunun misvağı Rasûlullah (s.a.v.) için aldığını anladı. Fazl üzgün halde geldi. Lubabe yerinden kalkıp:

— Rasûlullah (s.a.v.) mı öldü? dedi.

Fazl hüzün saçan bir sesle:

— Evet, dedi.

BEREKE BİNT SA'LEBE (r.a.)

Ümmü Eymen künyeli Sa'lebe'nin kızı Bereke (r.a.)

Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Eymen'i göstererek:

"Kimi cennetlik bir kadınla evlenmek memnun ederse, Ümmü Eymen'le evlensin" buyurdu.

*

Ashabdan Üsame b. Zeyd'in annesi ve Rasûl-i Ekrem'in dadısı olan "Ümmü Eymen" künyeli Bereke Bint Sâlebe'dir. Kendisi Rasûlullah'ın (s.a.v.) babası Abdullah'ın Habeşli bir cariyesi olup Haris b. el-Hazrec oğullarından Ubeyd b. Zeyd'le evliydi. Ubeyd'den olan ilk oğlu Eymen'e izafetle Ümmü Eymen künyesiyle meşhur olmuştur.

Ümmü Eymen Rasûlullah (s.a.v.) ile şakalaşır ve daima onun hizmetinde bulunurdu. Rasûlullah Hz. Hadice ile evlenince Ümmü Eymen'i âzâd etmiş, Hz. Hadice, Zeyd b. Harise'yi Rasûlullah'a hediye etmiş, o da Zeyd'i âzâd etmişti.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) mübarek anneleri Amine hanım, dayızadelerini ziyaret için Medine-i Münevvere'ye varıp oradan dönerlerken Ebvâ adı verilen yerde vefatından sonra Rasûlullah (s.a.v.) Mekke-i Mükerreme'ye Ümmü Eymen ile birlikte dönmüş ve bundan dolayı Ümmü Eymen için "Ümmü Eymen benim annemden sonra ikinci annemdir" der ve ona ziyadesiyle hürmet eder ve özellikle kalkıp ziyaretine giderdi...

Rasûlullah (s.a.v.) peygamber olunca Ümmü Eymen'i göstererek:

— Kimi Cennetlik bir kadınla evlenmek memnun ederse Ümmü Eymen ile evlensin, buyurdu.

Ümmü Eymen'i Zeyd b. Harise aldı ve ondan Usame isimli oğlu oldu. Peygamber (s.a.v.) Ümmü Eymen'e, "Anne!" derdi.

Onu gördüğü zaman:

— Bu, benim ailemden arta kalandır, derdi.

*

Bir gün Ümmü Eymen Peygamber'e (s.a.v.) gelip:

— Beni götür, dedi.

Rasûlullah (s.a.v):

— Seni deve yavrusunun üzerinde götürürüm, dedi.

Ümmü Eymen:

— Ya Rasûlallah! O beni taşıyamaz, benim istediğim bu değil, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Seni ancak deve yavrusunun üzerinde götürürüm, dedi. (Rasûlullah (s.a.v.) ona şaka yapıyordu. Rasûlullah (s.a.v.) şaka yaptığında gerçekten başkasını söylemezdi, bütün develer bir zamanlar, deve yavrusuydu).

*

Ümmü Eymen, Yesrib'e hicret ederken Ravha'ya varmadan akşam oldu. Susamıştı. Yanında su da yoktu. Üstelik oruçluydu. Susuzluk onu güçsüz bıraktı. Ona gökten, beyaz bir iple bir su kovası sarkıtıldı. Kovayı alıp kana kana su içti.

O şöyle anlatırdı:

"Bundan sonra hiç susuzluk çekmedim. Çok sıcak günlerde oruç sebebiyle susuzlukla karşılaştım. Bu suyu içtikten sonra susuzluk çekmedim. Sıcak bir günde oruç tutsam da hiç susamadım."

Rasûlullah (s.a.v) kızı Hz. Fatıma'yı Hz. Ali'ye verince, Hz. Ali'ye kendisi gelinceye kadar Hz. Fatıma'nın yanına girmemesini emretti.

Yahudiler erkeğin, ailesinin yanına girmesini geciktirirlerdi. Rasûlullah (s.a.v.) gelip kapıda durdu. İzin istedikten sonra:

— Kardeşim günah işledi mi? dedi.

Ümmü Eymen:

— Anam, babam sana feda olsun! Senin kardeşin kim? diye sordu.

Peygamber (s.a.v.):

— Ali b. Ebi Talib, dedi.

Ümmü Eymen:

— Ona kızını verdiğin halde, o nasıl oluyor da kardeşin oluyor? dedi.

(Rasûlullah (s.a.v.) daha Mekke'deyken muhacirleri birbirleriyle kardeş yapmıştı. Ali b. Ebi Talib'le de kendisini kardeş yapmıştı. Medine'de mescidini ve odalarını inşa edince Muhacirlerle Ensar'ı kardeş yapmıştı. Yine kendisiyle Hz. Ali'yi kardeş yapmıştı.)

Rasûlullah (s.a.v.):

— Evet öyle, Ümmü Eymen! dedi.

Daha sonra Peygamber (s.a.v.) bir kap içinde su getirtti. O kabın içinde ellerini yıkadıktan sonra Hz. Ali'yi çağırdı. Hz. Ali gelip önüne oturdu. Bu sudan göğsüne ve sırtına serpti. Sonra Hz. Fatıma'yı çağırdı. Fatıma elbisesi içinde tökezleye tökezleye başörtüsüz olarak geldi. [1] Rasûlullah ona da bu sudan serpti... Sonra Hz. Ali'ye:

— Vallahi, seni ailemin en hayırlısıyla evlendirmeye çalıştım.

Ümmü Eymen anlatır:

Hz. Fatıma'nın çeyizini ben hazırlamıştım. Ona çeyiz olarak verilenlerin arasında içi lif dolu deri bir yastık ve evine serilen bir sergi vardı.

*

Ümmü Eymen Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duymuştur.

1 Burada Hz. Fatıma'nın başörtüsüz olması, kendi evinde kocası ve babasının yanında olduğu içindir. Tabii ki kadın, nikâhı caiz olanların yanında başını açamaz.

"Kişinin çaldığı bir avuç yağ yüzünden eli kesilir."

*

Ümmü Eymen şunu da anlatmıştır:

Rasûlullah (s.a.v.) bana, Mescidden birşeyi getirmemi istedi. Ben de hayızlıyım, dedim. O: "Hayızlı olman senin elinde değildir" dedi.

*

Uhud Harbinde okçuların Rasûlullah'ın emrine ve tenbihine itaat etmeyerek yerlerini terketmeleri sonunda, bozguna uğrayan ve Uhud'dan kaçarak Medine'ye gelen müslümanların yüzlerine Ümmü Eymen toprak saçıyordu. Ve bazılarına da:

"Burada öreke var! Bari, onu al da iplik bük! Getir, ver kılıcını bana! Kadınlarla Uhud'a gidip ben çarpışayım!" dedi.

Uhud harbinde müşriklerin Hibban b. Anka ve Ebu Üsametül-Cüşemî gibi keskin okçuları, oklarıyla müslümanların canlarını yakmakta yarışıyorlardı.

Peygamberimiz de (s.a.v.), Sa'd b. Ebi Vakkas'a: "Babam, anam sana feda olsun! At!" buyuruyordu.

Hibban b. Anka'nın attığı bir ok, yaralılara su veren Ümmü Eymen'in eteğine değdi ve eteğini kaldırdı. Kapalı yeri açıldı. Müşriklerin gülüştükleri görüldü. Bu hal, Peygamberimizin ağrına gitti. Sa'd b. Ebi Vakkas'a demirsiz bir ok uzatıp: "At!" buyurdu.

Ok, Hibban b. Anka'nın boğaz çukuruna saplandı. Arkası üzerine devrilince, edep yeri açıldı.

Peygamberimiz güldü ve azı dişleri göründü.

Sa'd b. Ebi Vakkas'a: "Allah, senin duanı kabul etsin. Atışını okunu doğrultsun, rast getirsin" diyerek dua etti.

*

Rasûlullah (s.a.v.) vefat edince Ümmü Eymen ağladı. Ona:

— Seni ağlatan nedir? denildi.

Ümmü Eymen:

— Vallahi, Rasûlullah'ın öleceğini biliyorum. Ancak ben gökten gelen vahyin kesilmesine ağlıyorum, dedi.

Halk Ebu Bekr'e Rasûlullah'ın halifesi olarak bey'at edince, birinci halife, Ömer İbnu'l-Hattab'a:

— Gel, Rasûlullah'ın yaptığı gibi Ümmü Eymen'i ziyarete gidelim, dedi.

Yanına girdiklerinde Ümmü Eymen ağladı. Onlar sordular:

— Ağlıyor musun? Allah'ın katında olanlar Rasûlü için daha hayırlıdır.

Ümmü Eymen şöyle cevap verdi:

— Semadan gelen vahyin kesilmesine ağlıyorum.

Ağlaması onları da hislendirdi ve onunla birlikte onlar da ağlamaya başadılar.

*

Ümmü Eymen mecusi Ebu Lu'lue'nin mü'minlerin emiri Ömer'i namaz kılarken hançeriyle yaraladığını ve o yara sebebiyle Ömer'in öldüğünü öğrenince ağladı. Ona soruldu:

— Niye ağlıyorsun?

Ümmü Eymen:

— Bugün İslâm zayıfladı, diye cevap verdi.

*

Ümmü Eymen, mü'minlerin emiri Osman b. Affan'ın halifeliğinin ilk günlerinde öldü. Allah'ın semadan ona içtikten sonra ebediyyen susuzluk hissetmediği bir su gönderip susuzluğunu giderdiği kadın ölmüştü.

RASÛLULLAH'IN HİZMETKÂRI HAVLE (r.a.)

Rasûlullah'tan (s.a.v.) vahiy kesilince veya ara verilince, Ebu Leheb'in hanımı Ümmü Cemil bazı Haşim oğullarının evine girip şöyle derdi:

— Muhammed'e Rabbi darıldı ve onu terk etti.

Rasûlullah (s.a.v.) Cebrail'le (a.s.) geleceği bir saati kararlaştırmıştı. O saat geldi. Fakat Cebrail gelmedi. Peygamber (s.a.v.):

— Havle! Rasûlullah'ın evinde ne oldu? Cebrail bana gelmiyor? diye sordu.

Havle:

— Ya Rasûlallah! Vallahi haberim yok, dedi.

Rasûlullah üzerine elbisesini alıp dışarı çıktı.

Rasûlullah'ın hizmetkârı kendi kendine şöyle dedi:

— Evi hazırlayıp süpürseydim.

Bir de ne görsün, ölü bir köpek yavrusu. Havle bu eniğin Rasûlullah'ın evine girdiğini anladı. Onu alıp uzağa attı. Rasûlullah gelince sakalını bir titreme aldı. Ona vahiy geldiği zaman titreme tutardı. Rasûlullah (s.a.v.):

— Havle, beni ört, dedi.

Allah Teâlâ şu ayetleri indirdi: **"Kuşluk vaktine andolsun. Sükûna erdiği zaman geceye andolsun. Rabbin seni ne bıraktı ne de sana darıldı."** [1]

Rasûlullah (s.a.v.) Cebrail'e (a.s.) şöyle dedi:

— Bana söz verdin. Seni bekledim ama gelmedin.

Cebrail (a.s.):

— Evindeki köpek benim gelmeme engel oldu. Biz içinde köpek ve resim (suret) bulunan eve girmeyiz, dedi.

1 Kur'an-ı Kerim, Duha Sûresi: 1-3.

ÜMMÜ RAFİ' (r.a.)

O, Rasûlullah'ın (s.a.v.) mevlası (âzâdlı kölesi) Ebû Rafi'in hanımı Selma'dır. Ümmü Rafi' Selma, Rasûlullah'a hizmet ederdi.

Ümmü Rafi' anlatır:

"Rasûlullah'a (s.a.v.) bir yara isabet ettiği zaman, onun üzerine kına basmamı emrederdi."

Selma, Rasûlullah'ın halası Safiyye bint Abdilmuttalib'in âzâdlı cariyesiydi. Mekke'deyken Ebu Cehl b. Hişam'ın Rasûlullah'a hakaret edip sövdüğünü ve Peygamberin (s.a.v.) ona hiçbir şey söylemediğini, sonra Ebu Cehl'in kavminin toplandığı yere gittiğini gördü. Çok geçmedi Rasûlullah'ın (s.a.v.) amcası Hz. Hamza kılıcı kınında avdan döndü. Hz. Hamza'nın; avdan döndüğünde Kâbe'yi tavaf etmeden evine girmemek gibi bir adeti vardı. Selma'nın yanına uğradı. Selma ona:

— Ebu Umare! Ebu Cehl'in, yeğenine yaptığını görseydin? dedi.

Hz. Hamza:

— Ne yaptı? dedi.

Selma:

— Hoşa gitmeyen kötü şeyler söyledi, yeğenin ise ona cevap vermedi.

Hz. Hamza öfkelenip kavminin toplandığı yerde oturan Ebu Cehl'in yanına geldi. Öfkeden gözlerinden kıvılcımlar saçarak:

— Yeğenime ne yaptın? dedi.

Ebu Cehl:

— Sen öfkelisin Ebu Umâre! dedi.

Hz. Hamza:

— Ona hakaret ettiğin için, diye cevap verdi.

Ebu Cehl:

— Ondan sana ne? Sen de bizim gibi ona karşı değil misin?

Hz. Hamza:

— Ondan bana ne mi? Ben de onun dinindeyim. Ben de onun söylediğini söylüyorum. Gücün yetiyorsa buna da karşı çık, dedi.

Daha sonra yayını kaldırıp Ebu Cehl'in başına vurdu ve başını yardı.

Ebu Cehl'in tarafı Mahzum oğulları ayağa kalktılar. Fakat Ebu Cehl eliyle işaret edip şöyle dedi:

— Ebu Umâre'yi bırakın. Gerçekten ben yeğenine büyük hakarette bulundum.

Hz. Hamza müslüman olunca Kureyş, Allah'ın İslâm dinini onunla güçlendirdiğini anladı. Çünkü Hz. Hamza Kureyş içinde en güçlü delikanlıydı.

*

Selma, Ebu Rafi'i şikayet etmek için Rasûlullah'a geldi ve:

— Ebu Rafi' beni dövüyor, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Neyiniz var, niye geçinemiyorsunuz? diye sordu.

Ebu Rafi:

— Ya Rasûlallah! O beni incitiyor, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Selma! Onu ne yaparak incittin? diye sordu.

Selma:

— Onu incitecek hiçbir şey yapmadım. Fakat o namaz kılarken abdestini bozdu. Ben de "Ebu Rafi'! Rasûlullah (s.a.v.) müslümanlardan

birisinden gaz çıktığında abdest almasını emretti" dedim. O da kalkıp beni dövdü, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) gülmeye başladı ve:

— Ebu Rafi'! O sana sadece doğruyu söylemiş. Onu dövme, buyurdu.

*

Selma Hz. Peygamber'e (s.a.v.) sordu:

— Ya Rasûlallah! Bana bir şey söyle ki namazımı onunla açayım.

Peygamber (s.a.v.):

— Namaza kalktığın zaman gizlice tekbir getir... dedi.

Selma, Rasûlullah'ın kızı Hz. Fatıma'nın Hasan ve Hüseyin'i dünyaya getirdiğinde ebesiydi. Hatıb İbn Ebi Beltea, Mısır hükümdarı Mukavkıs'ın Rasûlullah'a hediye ettiği Kıpti Mariye'yi Mısır'dan getirdiğinde ve o hamile kaldığında Mariye ve Ümmü Rafi'i, Aliye'ye gönderdi. Böylece o Rasûlullah'ın oğlu İbrahim'in ebesi oldu.

*

Rasûlullah'ın kızı Hz. Fatıma hastalanınca ve vefat ettiği gün gelince Selma'ya:

— Selma! Gusletmemde bana yardımcı ol, dedi.

Güzelce gusül abdestini aldı. Sonra yeni elbiselerini giydi.

Daha sonra Selma Ümmü Rafi'e:

— Yatağımı odanın ortasına yap, dedi.

Kıbleye doğru dönerek yatağına yattı.

Selma'ya:

— Ben şimdi ölüyorum. Gusül abdestimi aldım. Hiç kimse benim bir tarafımı görmesin, dedi.

Öldükten sonra Hz. Ali geldi.

Selma durumu ona anlattı. Hz. Ali, Hz. Fatıma'nın cesedini alıp onun ölmeden önceki gusül abdestiyle gömdü.

Hz. Ebu Bekr es-Sıddîk hanımı Esma Bint Umeys'le Ümmü Rafi' birlikte yıkamışlardır.

MEYMUNE BİNT SAÎD (r.a.)

Saîd'in kızı Meymune (r.a.)

Rasûlullah'ın (s.a.v.) âzâdlı kölesiydi. Meymune şöyle der:

Rasûlullah'a (s.a.v.) oruçluyken hanımını öpen bir kişi hakkında soruldu. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Orucunu bozar."

*

Yine Meymune Bint Said anlatır:

Rasûlullah'a (s.a.v.) veled-i zina (piç) hakkında soruldu. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle cevap verdi:

"Onda hayır yoktur. Kendileriyle cihada gittiğim ayakkabılar veled-i zinayı âzâd etmemden bana daha sevimlidir."

*

Meymune Bint Said şöyle anlatmıştır:

— Ya Rasûlallah! Bize Beytül-makdis'i tarif eder misin?

Rasûlullah şöyle cevap verdi:

— Orası mahşer ve dirilme yeridir. Oraya gidin ve orada namaz kılın.

Meymune Bint Said şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.v.) bana:

— "Meymune! Kabir azabından Allah'a sığın" dedi.

Ben de:

— O gerçekten var mıdır? dedim.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Evet, gıybet ve sidikten de Allah'a sığının, buyurdu.

Meymune Bint Said şunu da anlatmıştır:

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Zinetiyle gururlanarak yürüyen kadın, ışığı olmayan karanlık gibidir."

Meymune Bint Said, Peygamber'den (s.a.v.) şunu da duymuştur: "Oruca geceden niyet eden kimse oruç tutsun."

ESMA BİNT EBÎ BEKR (r.a.)

Hz. Ebu Bekir'in kızı Esma (r.a.)

"(Allah (c.c.), bu kuşağını cennette iki kuşakla değiştirsin) diye Rasûlullah'ın (s.a.v.) duasına layık olan mübarek hanım sahâbî..."

Bu hanım sahâbîmiz; şerefi bütün yönlerinden elde etmiştir. Babası sahâbîdir, dedesi sahâbîdir. Kızkardeşi sahâbî ve müminlerin annesidir. Kocası sahabîdir, oğlu sahabîdir...

Babası; sağlığında Rasûlullah'ın (s.a.v.) dostu, vefatından sonra halifesi olan Hz. Ebu Bekir es-Sıddîk'tır...

Dedesi; Hz. Ebu Bekir'in babası Ebu Âtik'tir...

Kızkardeşi; Mü'minlerin annesi Hz. Âişe'dir (r.a.).

Kocası; Rasûlullah'ın (s.a.v.) dostu Zubeyr İbnu'l-Avvam'dır.

Oğlu; Abdullah İbnu'z-Zubeyr'dir...

Annesi; Kayle (Kuteyle) Bint Abdiluzza İbn Abdilesed el-Kureşiyye'dir...

Hicretten yirmi yedi sene önce doğmuştur...

Esma (r.a.), İslâm'a ilk giren kadınlardandı. Bu büyük fazilette 17 kişinin dışında kimse onun önüne geçmemişti...

*

Mekke'deki müşriklerin işkenceleri, dayanılmaz boyutlara ulaştığından müslümanların Medine'ye hicretine izin verilmişti. Ve müslümanlar yavaş yavaş Medine'ye hicrete başlamışlardı.

Müslümanların Medine'de toplanmaya ve Medine'lilerin de onlara yardım ettiğini gören Mekke'li müşrikler bu gelişmeye son vermek için "Dârun-Nedve" denen meclislerinde toplanıp Hz. Peygamber'in her kabileden birer gencin iştiraki ile evinde öldürülmesine karar verdiler...

Müşriklerin bu kararı, Cebrail vasıtası ile Hz. Peygambere haber verildi ve gece yatağında yatmaması tavsiye edildi...

Müşriklerce Hz. Peygamberin öldürülmesi kararının alındığı gün, Peygamberimize Mekke'den Medine'ye hicret etmesine izin verildi.

Hz. Âişe (r.a.) der ki:

"Rasûlullah (s.a.v.); Hz. Ebu Bekir'in evine ya akşam, ya sabah gelmediği bir gün olmazdı. Mekke'den hicret etmesine izin verildiği gün ise, öğle vaktinin sıcağında, hiç gelmediği bir saatte zeval vaktinin ilk saatinde, Ebu Bekir'in evinde, evimizde oturuyorduk.

Ev halkından Esma (r.a.), Rasûlullah'ın (s.a.v.) geldiğini görüp, Ebu Bekir'e:

— "İşte! Rasûlullah (s.a.v.) bize hiç gelmediği bir saatte başını bir örtü ile örtmüş olarak geliyor!" dedi.

Hz. Ebu Bekir:

— "Babam, anam ona feda olsun! Vallahi o, yeni bir hadise olmadıkça, bu saatte gelmezdi!" dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) gelince, içeri girmesi için izin istedi. İzin verildi. İçeri girdi. Ebu Bekir'in yanında benimle Esma'dan başka kimse yoktu. Rasûlullah (s.a.v.) Ebu Bekir'e:

— "Yanındaki kimseleri dışarı çıkar!" buyurdu. Ebu Bekir:

— "Ya Rasûlallah! Babam, anam sana feda olsun! Onlar iki kızımdır. Senin ehl'in ve mahremindirler. Bizi gözetleyen yabancı kimse yok!" dedi.

Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):

— "Benim buradan çıkıp Medine'ye gitmeme yüce Allah tarafından izin verildi" buyurdu.

Hz. Ebu Bekir:

— "Ya Rasûlallah! Benim için, seninle arkadaşlık etmek de var mı?" diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v.):

— "Evet! var!" buyurunca Hz. Ebu Bekir sevincinden ağladı.

Vallahi, ben Ebu Bekir'in o gün ağladığını görünceye kadar, bir erkeğin sevincinden ağlayacağını bilmiyordum."

Rasûlullah (s.a.v.) ile Ebu Bekir'in yolculukta ihtiyaç duyulan şeylerini çabucak hazırladık...

Esma (r.a) anlatır:

Medine'ye hicret etmek istediğinde Peygamber (s.a.v.) için babam Ebu Bekir'in evinde yol azığı hazırladım. Azıkla su kaplarını bağlayacak bir şey bulamadım. Babama: "Kemerimden başka bir şey bulamadım" dedim. Babam da; "Kemerini ortadan ikiye böl. Birisiyle azık torbalarını, diğerleriyle su kaplarını bağla" dedi.

Esma (r.a) içine, pişirilmiş koyun etini koyduğu azık torbasını, ikiye böldüğü kemerinin bir parçasıyla bağlamış, su kabını da öbür parçasıyla bağlamıştı. Rasûlullah (s.a.v.) onun bu yaptığını görünce:

— Allah cennette bu kemerin yerine sana iki kemer versin, buyurmuştu.

O günden itibaren Esma'ya (r.a) "iki kemerli" adını vermiştir...

Peygamberimiz (s.a.v.) Mekke'den ayrılıp, Medine'ye gideceğini Hz. Ali'ye haber verip, kendisinden geriye kalarak yanında bulunan ve Mekke'lilere ait olan emanetleri sahiplerine teslim etmesini, sonra da gelip kendisine kavuşmasını emretti... Çünkü, Mekke'de Peygamberimizin eminliğini, doğruluğunu bilmeyen ve saklayamamaktan korktuğu şeyini ona teslim etmeyen bir kimse yoktu...

Peygamberimiz (s.a.v.) gece, kendisine ait döşekte yatıp uyumasını Hz. Ali'ye emretti ve "sana onlardan hiçbir zarar gelmeyecektir" diye de tenbih etti...

Kabîlelerden seçilen cellatlar, gece yarısından sonra Peygamberimizin kapısının önünde toplandılar ve Peygamberimiz uyuyunca sal-

dırmak için beklemeye başladılar. Döşekte yatan Hz. Ali'yi Peygamberimiz sandılar.

Peygamberimiz (s.a.v.) ise, müşriklerin yanına çıktı, eline yerden bir avuç toprak aldı ve Yâsin suresini okuyarak müşriklerin başlarına saçtı. Başına toprak isabet etmeyen hiç kimse kalmadı ve Yüce Allah müşriklerin gözlerini aldı da peygamberimiz aralarından geçtiği halde göremediler.

Hz. Ali sabah namazı için yataktan kalkınca onu yakaladılar, sorguya çektiler ve hapsettiler, sonra her yerde Hz. Peygamber'i aramaya başladılar...

Peygamberimiz ise; Hz. Ebu Bekir'le birlikte yola çıkmış ve Sevr mağarasına gizlenmişlerdi...

Rasûlullah'ın (s.a.v.) evinin önünde müşrikler kılıçları yanında beklerlerken, o aralarından çıkıp gidince müşrikler çılgına döndüler. Onu, Mekke'nin altındaki ve üstündeki Haşim oğulları ve taraftarlarının evlerinde aramaya başladılar. İçlerinde Ebu Cehl b. Hişam'ın da bulunduğu bir Kureyş topluluğu gelip Ebu Bekir'in kapısının önünde durdular. Esma kapıya çıkınca:

— Baban nerede Ebu Bekir'in kızı? dediler.

Esma (r.a):

— Babamın nerede olduğunu bilmiyorum, dedi.

Ebu Cehl elini kaldırıp Esma'nın yüzüne bir tokat vurdu ve küpesini düşürdü. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) ve Ebu Bekir es-Sıddîk'i aramaya koyuldular...

Rasûlullah'la (s.a.v.) Hz. Ebu Bekir üç gün üç gece mağarada kaldılar. Esma (r.a) geceleri Rasûlullah'la babasına yiyecek ve içeceklerini getirirdi. Erkek kardeşi Abdullah b. Bekir'de onlara Kureyş'in efendilerinden duyduğu haberleri aktarır, Hz. Ebu Bekir'in âzâdlı kölesi Amir b. Fuheyre de hayvan sürüleriyle, mağaraya gidip gelenlerin ayak izlerini çiğneyip belirsiz hale getirirdi...

Hz. Esma (r.a); Allah (c.c.) yolunda ve Hz. Peygamber'in (s.a.v.) davası olan İslâm uğrunda Ebu Cehl'den yediği tokada hiç aldırmadığı gibi, ihtiyacı olduğu halde malını da Allah davası yolunda feda etmekten hiç kaçınmamıştı. Kemerini onlara heba ettiği gibi, Hz. Ebu Bekir yola çıkarken yolda lâzım olur diye evdeki tüm paraları da yanına almış ve eve bir şey bırakmamıştı...

Ebu Cehl'in tokadından sonra, Ebu Kuhafe (yani Hz. Ebu Bekir'in babası ki, o sıra âmâ idi) ve henüz müşrikti. Eve geldi ve dedi ki:

— "Ebu Bekir'in bütün paraları götürdüğünü zannediyorum!"

Her şeyini Allah'ın yoluna harcamış olan Esma (r.a) dedesini teselli ediyor ve ona şöyle diyor:

— "Asla dedeciğim! O bize çok mal ve para bıraktı."

Sonra küçük taşlar toplayarak babasının parasını koyduğu kaba dolduruyor ve üzerini bir bezle örterek "dedeciğim, elle de gör, bize ne kadar çok para bıraktı" dedi. O da ellerini taşların üzerine koyarak, "size yeteri kadar para bırakmış" diye söylendi. Esma (r.a) ihtiyarı böylece teskin ediyor ve durumlarını yüce Allah'a havale ederek, O'na teslim olarak sabrının faziletini yüce Allah'tan diliyordu...

Esma (r.a) anlatıyor:

"Bir gün, Peygamber Efendimizin Benî Nadîr yahudilerine ait araziden, gelirini Ebu Seleme ile Zubeyr'e tahsis ettiği tarlanın başında idim. Kocam Zubeyr, Peygamber Efendimizle birlikte yolculuğa çıkmıştı. Bir yahudi ailesi de bizim komşumuzdu. Bir davar kesmişlerdi. Etini pişirirlerken kokusunu duydum ve canım o kadar et istedi ki, ömrümde böyle bir şey görmemiştim. O sırada kızım Hatice'ye hamile idim. Belki bana biraz verirler diye, kalkıp ateş bahanesiyle evlerine gittim, halbuki ateşe ihtiyacım yoktu. İçeri girdiğim ve etin kokusunu yakından aldığım zaman, ete karşı arzum daha da arttı. Bunun için, eve döndüğümde ateşi söndürdüm ve bir daha ateş almak bahanesiyle geri döndüm ve bunu üç kez tekrarladıktan sonra oturup ağladım ve Allah'a dua ettim, O sırada yahudi evine gelip, karısına:

— Bize hiç kimse gelmedi mi? diye sormuş.

Karısı da:

— Şu komşumuz olan Arap kadın, ateş almak için geldi, demiş.

Bunun üzerine karısına:

— Sen bu etten ona göndermedikçe, ben ağzıma almam, deyince bana o etten bir miktar göndermişler.

Yediğim zaman bana o kadar lezzet verdi ki, ömrümde o kadar lezzetli bir şey görmemiştim.

*

Esma (r.a), Zubeyr b. el-Avvam'ın hanımıydı. Rasûlullah (s.a.v.) hicret edip mescidi ve odalarını inşa edince Zeyd b. Harise'yle âzâdlı kölesi Ebu Rafi'i ailesini getirmeleri için Mekke'ye gönderdi. Hz. Ebu Bekir de onlarla Ebu Bekir ailesini Medine'ye getirmesi için oğlu Abdullah'a bir mektup gönderdi. Hep birlikte Medine'ye geldiler.

Esma, oğlu Abdullah b. ez-Zubeyr'i dünyaya getirdi ve onu Rasûlullah'ın (s.a.v.) kucağına verdi. Rasûlullah bir hurma getirtti. Onu çiğnedi. Sonra o hurmayı çocuğun ağzına sürdü. Onun için dua edip mübarek olmasını diledi. Böylece o muhacirlerin Yesrib'de doğan ilk çocuğu oldu.

Yine Esma (r.a) anlatır:

Zubeyr beni aldığında, yeryüzünde ne parası ne kölesi hiçbir şeyi yoktu. Sadece atı vardı. Onun atını yemler, yiyecek temin eder, tımar eder, olgun hurma çekirdeklerini döver, yem haline getirir, su taşır ve alnını boncuklarla süslerdim. Hamur yoğururdum ama güzel ekmek yapamazdım. Bazı Ensarlı kadınlar benim için ekmek yaparlardı. Onlar ne samimi kadınlardı. Çekirdekleri Rasûlullah'ın Zubeyr'e verdiği arazisinden başımda getirirdim. Orasının uzaklığı bir fersahtan azdı. Bir gün tohumları başımın üzerinde getirdim. Rasûlullah ve yanındaki bazı sahabîleriyle karşılaştım. Bana seslenip arkasında taşıması için deveyi çöktürdü. Erkeklerle yürümekten utandım. Zubeyr'i ve onun kıskançlığını anlattım. O çok kıskançtı. Rasûlullah benim utandığımı anladı ve ayrıldı. Zubeyr'e geldim ve: "Başımda çekirdekler varken Rasûlullah ve bazı sahabîleriyle karşılaştım, onunla birlikte binmem için deveyi çöktürdü ve senin kıskançlığını öğrendi" dedim. Zubeyr de, "Vallahi, senin çekirdekleri taşıman bana, senin onunla birlikte deveye binmenden daha ağır geliyordu." (O günün şartlarında erkekler din işleri, cihad gibi işlerle uğraştıklarından ev işlerini tamamen kadınlar yükleniyordu). Bundan sonra babam Ebu Bekir kendisine Peygamberimizin gönderdiği hizmetçiyi bana verdi de hayvanlara bakmaktan kurtuldum."

*

Esma (r.a) kendisine çok sert davranan Zubeyr'i şikayet etmek üzere babasına geldi.

Hz. Ebu Bekir şöyle dedi:

— Kızım! Sabret. Kadının iyi bir kocası olur da, onunla evliyken ölür ve kadın da ondan sonra evlenmezse cennette onlar bir araya gelirler.

*

Esma (r.a) Peygamber'e (s.a.v.) gelip şöyle dedi:

— Allah'ın Rasûlü; Evimde Zubeyr'e tahsis edilen şeylerden başka hiçbir şey yok. Bana tahsis edilenlerden biraz vermemde bana günah var mıdır?

Rasûlullah (s.a.v.):

— Gücünün yettiğini ver, cimri olma ki Allah (c.c.) da ona cimri oimasın, dedi.

*

Esma (r.a) gönlü cömert bir kadındı. Onun boynunda bir ur vardı. Rasûlullah (s.a.v.) ona eliyle dokunup:

— Allah'ım! Onu, urun kötülüğünden ve zararından koru, demiştir.

*

Esma (r.a) çok cömert idi. Oğlu der ki:

Ben, Hz. Âişe ve Esma'dan daha cömert bir kadın görmedim. Onların cömertlikleri birbirine uymazdı; Hz. Âişe, önce biriktirir, yanında biriken şeyleri verilecek yerlere dağıtırdı.

*

Başı ağrıdığı zaman, elini başına koyar: "Benim vücudum hastadır. Allah'ın affettikleri daha çoktur" derdi.

*

Annesi Kuteyle Bint Abdiluzza (o Ebu Bekir'in cahiliyyede boşandığı hanımıydı) Medine'ye geldi. Kızı Esma'ya kuru üzüm, yağ ve küpe gibi hediyeler getirmişti. Esma onun hediyesini kabul etmeyip evine girmesine izin vermedi. (Çünkü Kuteyle hâlâ müşrikti).

Esma (r.a) kızkardeşi Hz. Âişe'ye haber gönderip:

— Rasûlullah'a (s.a.v.) durumu sor, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Onu evine alsın ve hediyesini kabul etsin, dedi.

Allah Teâlâ: **"Allah, din uğrunda sizinle savaşmayan, sizi yurdunuzdan çıkarmayan kimselere iyilik yapmanızı ve onlara karşı âdil davranmanızı yasak kılmaz, doğrusu Allah (c.c.) âdil olanları sever"** [1] ayetini indirdi.

*

Hz. Ebu Bekir, kızı Esma'ya bir hizmetçi gönderdi. Esma (r.a.) buna çok sevinip:

— Atı tımar etmesi bana yeter. Sanki beni âzât etmiş gibi oldu, dedi.

Esma (r.a) bir defasında hastalanmıştı, bütün kölelerini âzâd edip kızlarına ve ailesine:

— Hayır yolunda harcayıp sadaka verin. Lütuf beklemeyin, çünkü lütuf beklerseniz, hiçbir şey lütfetmezsiniz. Eğer sadaka verirseniz, onun kaybolduğunu görmezsiniz, dedi.

*

Mü'minlerin emiri Hz. Ömer maaş bağladığında "iki kemerli" Esma'ya (r.a) bin dirhem maaş bağlamıştı.

Esma (r.a), ihramlıyken içinde safran bulunmayan aspurlu elbiseler giyerdi.

1 Kur'an-ı Kerim, Mumtehine Sûresi: 8.

Esma (r.a) gözleri kör oluncaya kadar uzun bir ömür sürmüştür. Yüz yaşına vardığı halde ne dişleri dökülmüş ne de onda bunama eserleri görülmüştü.

*

Abdullah b. ez-Zubeyr ölmeden on gün önce annesinin yanına girdi, ona:

— Anneciğim! Kendini nasıl buluyorsun? dedi.

Esma (r.a):

— Kendimi şikayetçi (hasta) olarak görüyorum, dedi.

Abdullah b. ez-Zubeyr:

— Ölümde rahatlık vardır, diye cevap verdi.

Esma (r.a):

— Belki benim için onu temenni ediyorsun.

Ama ben senin iki tarafından birisine gelinceye kadar ölmeyi istemiyorum. Ya sen öldürülürsün, senin için Allah'tan sevap dilerim. Ya da düşmanına galip gelirsin de benim gözüm aydın olur (Haccac b. Yusuf es-Sakafi gelip o yıl halka hac yaptırmış ve onu altı ay kuşatmıştı).

*

Tarih, Esma Bint Ebî Bekr'in bütün davranışlarını unutsa, oğlu Abdullah'la son defa karşılaştığında onun gösterdiği metaneti, karar verme ve iman gücünü asla unutmayacaktır.

Bunun hikayesi de şöyledir:

Yezid b. Muaviye'den sonra halife olarak, Esma'nın (r.a.) oğlu Abdullah b. ez-Zubeyr'e beyat edilmişti. Hicaz, Mısır, Irak, Horasan ve Kuzey Arabistan'ın büyük kısmı ona itaat etmişti.

Fakat Umeyye oğulları, Haccac b. Yusuf es-Sakafi komutasında büyük bir orduyu onunla harbetmek için hemen harekete geçirdiler. İki taraf arasında, İbnu'z-Zubeyr'in çeşitli kahramanlıklar gösterdiği çarpışmalar oldu.

Ancak arkadaşları yavaş yavaş yanından ayrılmaya başladılar. Abdullah ve yanındakiler Allah'ın evine sığınıp orada saklandılar.

Ölmeden birkaç saat öncesi annesi Esma'nın yanına gitti -annesi gözleri görmez yaşlı bir haldeydi- ve şöyle konuştu:

— "Es-selâmu aleyki ve rahmetullahi ve berekatuhu, anneciğim!"

— "Aleyke's-selam Abdullah... Haccac'ın mancınıklarının Harem'deki askerlerine fırlattığı taşlar, Mekke'nin evlerini titretirken bu saatte gelmene sebep nedir?"

— "Seninle istişarede bulunmak için geldim."

— "Benimle istişarede bulunacaksın ha!... Hangi konuda?!"

— "Askerler, Haccac'tan korktukları veya onun sağladığı imkanları arzu ettikleri için, beni perişan bir halde bırakıp gittiler. Hatta çocuklarım ve akrabalarım benden ayrıldılar. Yanımda adamlarımdan çok azı kaldı. Onlar büyük gayret gösterseler de ancak bir veya iki saat dayanabilirler. Umeyye oğullarının elçileri, eğer silahı bırakır, Abdülmelik b. Mervan'a beyat edersem, dünyada ne istersem vereceklerini söylüyorlar. Sen ne dersin?"

Esma yüksek sesle şöyle cevap verdi:

— "Mesele senin meselen, Abdullah! Sen kendini daha iyi bilirsin. Eğer hak yolda olduğuna inanıyorsan ve hakk'a davet ediyorsan senin sancağının altında öldürülen arkadaşlarının sabrettiği gibi sen de sabret ve savaş...

Eğer dünyayı istiyorsan, sen ne kötü kulsun, kendini de arkadaşlarını da mahvetmiş olursun.

Fakat bugün ben mutlaka öldürülmüş olacağım.

Bu; Umeyye oğulları çocuklarının kellenle oynaması için, isteyerek canını Haccac'a teslim etmenden daha hayırlıdır.

Ben öldürülmekten korkmuyorum, ancak benim organlarımı kesip koparmalarından korkuyorum.

Kişinin ölümden sonra korkacağı birşey yoktur. Ölü koyuna derisinin yüzülmesi acı vermez..."

Abdullah'ın yüzünde memnuniyet ifadesi belirdi ve şöye dedi:

— "Sen ne mübarek bir annesin. Senin ne mübarek hasletlerin var. Ben, bu saatte sana, bunları işitmek için geldim. Allah biliyor, ben ne gevşedim, ne gücümü kaybettim. Yine Allah şahittir ki, yaptıklarımı dünya ve zinetlerini sevdiğim için yapmadım, ancak Allah'ın haram kıldığı şeylerin mübah görülmesine gazaplanacağı için yaptım. İşte ben, istediğin şeye doğru gidiyorum. Öldürüldüğümde bana üzülme, işini Allah'a havale et..."

— "Ben sana ancak batıl uğruna öldürülürsen üzülürüm."

— "Oğlunun şimdiye kadar hiçbir kötüyü yapmaya kasdetmediğine, hiçbir yüz kızartıcı işi yapmadığına Allah'ın hükmünden sapmadığına, hiçbir emanete hıyanet etmediğine, hiçbir müslüman ve zımmîye haksızlık etmek istemediğine ve onun yanında hiçbir şeyin; Aziz ve Celil olan Allah'ın rızasından daha üstün olmadığına inan...

Bunları kendimi temize çıkarmak için söylemiyorum. Allah beni, benden daha iyi bilir. O sözleri sadece kalbime sabrı sokmak için söyledim."

— "Seni, kendisinin ve benim istediğim şey üzerinde kılan Allah'a hamdolsun... Yavrucuğum! Seni koklamam ve vücuduna dokunmam için bana yaklaş. Belki, bu seninle son görüşmemiz olur."

Abdullah annesinin ellerini ve ayaklarını öptü. Annesi de oğlunun yüzünü ve başını hem kokladı, hem de öptü. Elleriyle vücuduna dokundu.

Az sonra ellerini çekip şöyle dedi.

— "Abdullah! Bu giydiğin nedir?!"

— "Zırhım"

— "Yavrum! Bu, şehid olmak isteyenin elbisesi değildir."

— "Ben bu zırhı senin hatırını hoş etmek ve içini yatıştırmak için giydim."

— "Onu çıkar. Böylesi senin hamiyetin ve cesaretin için daha sağlam, sıçraman için daha güçlü ve hareket etmen için daha hafiftir.

Fakat onun yerine uzun pantolon giy. Yere yıkıldığında ayıp yerlerin açılmaz."

Abdullah b. ez-Zubeyr zırhını çıkardı. Üzerine pantolonu giydi. Harbe devam etmek için şöyle diyerek Harem'e gitti:

— "Anneciğim! Bana dua etmeyi ihmal etme."

Esma ellerini semaya kaldırıp:

— "Allah'ım! Gece karanlığında insanlar uyurken onun namaz kılmak üzere uzun süre ayakta kalmasına ve ağlamasına acı...

Allah'ım oruç tutmak üzere Mekke'yle Medine'nin sıcaklarında aç ve susuz kalmasına acı...

Allah'ım! Onun anne ve babasına itaat etmesine acı...

Allah'ım! Onu sana havale ettim. Onun için takdir ettiğine razı oldum. Bana ondan dolayı sabredenler sevabı ver" dedi.

*

O gün, güneş batmadan Abdullah b. ez-Zubeyr, Rabbine kavuştu. Onun ölümünün üzerinden on günden fazla geçmeden annesi Esma Bint Ebi Bekir de yüz yaşına ulaşmış, tek bir dişi dökülmemiş ve aklından birşey eksilmemiş olarak Rabbine kavuştu. O, hicretin 73. senesinde ölmüştür.

ESMA BİNT UMEYS (r.a.)

Umeys'in kızı Esma (r.a.)

"Habeşistan'a ve Medine'ye olmak üzere iki hicretlerinden dolayı, Rasûlullah'ın övgüsüne mazhar olan iki hicret sahibi kadınlardandır."

Kendisi ve kocası Cafer b. Ebi Talib, Peygamber (s.a.v.), Erkam b. Ebi'l-Erkam el-Mahzumî'nin evine girmeden, müslüman olmuşlardır. Kureyş efendilerinin Peygambere tabi olanlara işkence ve zulümleri artınca Esma Bint Umeys'le Cafer, Habeşistan'a yapılan ikinci hicrete katılmışlardır. Esma Habeşistan'da Cafer'e, Abdullah, Avn ve Muhammed'i vermiştir... Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) Amr b. Umeyye ed-Damrî'yi Habeşistan'da bulunan muhacirleri göndermesi için Necaşi'ye göndermiştir... Onlar elli iki kişiydiler. Bir gemiye binip Rasûlullah'ın yanına Medine'ye gelip ona sürpriz yaptılar. O sırada Hayber fethedilmişti. Rasûlullah onların gelişine sevinip şöyle demişti:

"Hayber'in fethine mi, yoksa Cafer'in gelişine mi, hangisine sevineyim bilemiyorum?"

Rasûlullah (s.a.v.) Hayber ganimetlerinden hisse verdi. Hayber'in fethinde bulunmayan kimselere hiçbir şey vermedi. Ancak Habeşistan muhacirlerinin bindiği gemideki bulunan kimselere ganimetten verdi. Bazı kimseler onlara (gemidekilere):

— Biz sizden önce hicret ettik, derlerdi.

*

Esma Bint Umeys, Rasûlullah'ın hanımı Hafsa Bint Ömer'in yanına girdi. Yanlarına Ömer b. el-Hattab da geldi ve:

— Bu kim? diye sordu.

Hafsa:

— Bu Esma Bint Umeys'tir, dedi.

Ömer:

— Ha, şu deniz yolu ile gelen Habeşistan'lı mı? dedi.

Esma Bint Umeys:

— Evet, dedi.

Ömer:

— Hicrette, biz sizden önceyiz, Rasûlullah'a biz sizden daha yakınız, dedi.

Esma Bint Umeys kızıp:

— Hayır vallahi, siz açlarınızı doyuran Rasûlullah'la (s.a.v.) beraberdiniz. Biz ise, uzak bir yerde, Habeşistan'daydık. Bunu Allah ve Rasûlü için yapmıştık. Allah'a yemin ederim ki, söylediğini Rasûlullah'a aktarıncaya kadar ne yemek yiyeceğim, ne de su içeceğim. Bize eziyet ediliyor ve biz korku içindeydik. Bunu Rasûlullah'a söyleyeceğim ve ona soracağım. Valllahi ne yalan söyleyeceğim, ne de buna bir ilavede bulunacağım, dedi.

Peygamber (s.a.v.) gelince Esma Bint Umeys:

— Allah'ın Rasûlü! Ömer şöyle şöyle dedi diye anlattı.

Peygamber (s.a.v.):

— Bana sizden daha yakın yoktur. Onun arkadaşlarının bir tek hicreti vardır. Ey gemi yolcuları! Sizinse iki hicretiniz vardır, buyurdu.

Esma Bint Umeys şöyle anlatır:

Ebu Musa el-Eş'arî'yle gemi yolcularının bu hadisi bana sormak üzere grup grup geldiklerini gördüğümde Rasûlullah'ın söylediğinden daha çok sevindirici ve gönüllerinde daha yüce dünyalık birşey yoktu.

*

Zilkade ayı gelince Peygamber (s.a.v.), Hudeybiye'de Kureyş müşriklerinin yapmaktan alıkoydukları umrelerini kaza etmeye ve Hayber'de şehit edilen veya ölenler müstesna Hudeybiye'de bulunanlardan hiçbir kimsenin geride kalmamasını emretti.

Cafer b. Ebi Talib'le gemi yolcuları Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte yola çıktılar. Onlar bin kişiydiler...

Rasûlullah (s.a.v.) Umre yapıp Abtah'da kendisi için kurulan çadırına dönünce Berre Bintu'l-Haris'in (Esma Bint Umeys'in ana bir kız kardeşi) kendisini Peygamber'e (s.a.v.) bağışladığını öğrendi. Cafer b. Ebi Talib'i ona dünür olmaya gönderdi. Rasûlullah (s.a.v.) onu aldıktan sonra ismini Meymune yaptı.

Rasûlullah (s.a.v.) Mekke'den çıktı. Amcası Hz. Hamza'nın kızı Umara:

— Amca, amca! diyerek peşinden geldi.

Hz. Ali, Peygamber'e (s.a.v.):

— Amcamızın kızını müşriklerin arasında yetim olarak niye bırakıyoruz? dedi:

Rasûlullah (s.a.v.) onun çıkarılmasına engel olmadı. Hz. Ali onun elini tutup hanımı Rasûlullah'ın kızı Fatıma'ya:

— Amcanın kızını al, dedi.

Hz. Ali onu götürdü. Hz. Ali, Zeyd b. Harise ve Cafer b. Ebi Talib, Umara için tartışmaya başladılar. Hamza'nın vasisi olan Zeyd b. Harise konuşmaya başladı. Rasûlullah (s.a.v.) hicretten önce Mekke'de muhacirleri birbirleriyle kardeş yaptığında Zeyd'le Hamza'yı kardeş yapmıştı. Zeyd şöyle dedi:

— Ben kardeşimin kızı olarak onunla ilgilenmeye daha çok hak sahibiyim.

Cafer b. Ebi Talib bunu duyunca:

— Teyze anne demektir. (Selma Bint Umeys, Hamza b. Abdilmuttalib'in nikahlısıydı.) Benim hanımım olan Esma Bint Umeys'in teyzesiyle ilgilenmek daha çok benim hakkımdır, dedi.

Hz. Ali:

— Bakıyorum da amcamın kızı için aranızda tartışıyorsunuz. Onu müşriklerin arasından çıkaran benim. Onunla ilgili bir tartışma yapmanıza gerek yok. Onunla ilgilenmeye ben sizden daha çok hak sahibiyim, dedi.

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Ben aranızda hakemlik yapıyorum. Zeyd! Sen Allah ve Rasûlü'nün dostusun. Cafer; sen de huy ve yaratılış bakımından bana benzersin. Cafer! Sen hanımının teyzesiyle ilgilenmeye daha çok hak sahibisin. Çünkü kadın teyze ve halasının üzerine nikahlanmaz.

Böylece onunla Cafer b. Ebi Talib'in ilgilenmesi hükmünü verdi.

Esma Bint Umeys cesetin (yani kadın cesedinin) tabuta konulması konusunda ilk bilgi veren kimsedir. O, Habeşistan'da hıristiyanların cesedi nasıl taşıdıklarını görmüştü.

*

Onun enişteleri en iyi kimselerdi. Peygamber (s.a.v.) onun enişte lerindendi. (Kızkardeşi Meymune Bintu'l-Haris'le evlenmişti.) Amcası Hz. Hamza, kızkardeşi Selma Bint Umeys'le evlenmişti. Amcası Hz. Abbas kızkardeşi büyük Lubabe Ümmü'l-Fazl ile evlenmişti ve... daha başka enişteleri vardı. Çünkü Esma'nın dokuz (bir rivayete göre) on kızkardeşi vardı.

*

Cafer b. Ebi Talib, Zeyd b. Harise ve Abdullah b. Ravaha Bizanslılarla yapılan Mûte savaşında müslüman ordusunun komutanlarıydılar...

Esma Bint Umeys anlatır:

Cafer'le arkadaşlarının öldüğü sabah Rasûlullah (s.a.v.) bana geldi, o gün, kırk tane deriyi temizledim. Hamur yoğurdum. Çocuklarımı alıp yüzlerini yıkadım ve kokular sürdüm. Rasûlullah yanıma girip:

— Esma! Cafer'in çocukları nerede? dedi.

Çocukları Rasûlullah'a getirdim. Onları kucaklayıp öptü ve kokladı. Daha sonra gözlerinden yaş aktı ve ağladı.

— Ya Rasûlallah! Yoksa Cafer hakkında sana bir haber mi geldi? dedim.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Evet, Cafer bugün şehit edildi, dedi.

Feryat ederek ayağa kalktım. Kadınlar yanıma toplandılar. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle demeye başladı:

— Esma! Düşünmeden saçma sapan sözler söyleme, göğsüne de vurma!

Rasûlullah (s.a.v.), "Vay amcama!" diyerek ağlayan kızı Fatıma'nın yanına girdi.

Rasûlullah:

— Sen ağıtçı olarak Cafer üzerine, Cafer gibisine ağla...

Daha sonra Rasûlullah şöyle buyurdu:

— Cafer'in ailesi için yemek yapın. Onlar bugün yemek yapamazlar.

Rasûlullah (s.a.v.) Esma Bint Umeys'e:

— Üç gün yemek kabul et ondan sonra dilediğini yap, buyurdu.

Rasûlullah (s.a.v.) Esma Bint Umeys'i Huneyn'de Hz. Ebu Bekir es-Sıddîk'la evlendirdi. Esma Bint Umeys veda haccında bulunmak üzere peygamberin hanımıyla birlikte çıktı. Zulhuleyfe'de Esma'nın Muhammed b. Ebi Bekr'i dünyaya getirme sancısı tuttu. Hz. Ebu Bekir onu geri göndermek istedi. Peygamber'e (s.a.v.) ne yapması gerektiğini sordu. Rasulullah da: "Ona gusül abdesti almasını, sonra da ihrama girmesini söyle" dedi.

Muhammed b. Ebi Bekr'i El-Beyda'da dünyaya getirdi. Rasûlullah'a haber gönderip ne yapması gerektiğini sordu. Rasûlullah bir elbise bulup gusül abdesti almasını ve tehlil [1] getirmesini emretti.

*

Rasûlullah'ın halifesi Hz. Ebu Bekir'in ölümü yaklaşınca kendisini hanımı Esma Bint Umeys'in yıkamasını vasiyet etti.

*

Daha sonra, Hz. Ali, Esma Bint Umeys'le evlendi. Hz. Ali'yle olan evliliğinden da Yahya'yı doğurdu...

Esma Bint Umeys'e Ali ile Rasûlullah'ın kızı Fatıma'nın evlilikleri soruldu. Esma şöyle anlattı:

Rasûlullah (s.a.v.), Hz. Fatıma'yı Hz. Ali'ye verdiğinde Hz. Ali gerdeğe girdi. Kadınlar onu daha iyi görebilmek için atıldılar. Kadınlarla Rasûlullah arasında bir engel vardı. Esma Bint Umeys geride kaldı.

Rasûlullah şöyle dedi:

Yerinde dur, yavaş ol, sen kimsin?

Esma:

— Ben kızını bekleyen kadınım. Kızın evlendiği gece, yakını olan bir kadına ihtiyacı vardır. Eğer onun bir ihtiyacı olur veya birşey isterse bunu o kadına bildirir.

Peygamber (s.a.v.):

— İlahımdan seni önünden, arkandan sağından ve solundan gelecek olan taşlanmış şeytandan korumasını diliyorum, dedi.

*

Esma Bint Umeys'in oğulları Muhammed İbn Ca'fer'le Muhammed İbn Ebi Bekr birbirlerine:

1 Tehlil: La ilahe illallah sözünü söylemek.

Ben senden daha üstünüm. Çünkü benim babam senin babandan daha iyidir, diyerek övündüler.

Hz. Ali, Esma Bint Umeys'e:

— Aralarında hükmünü ver, dedi.

Esma Bint Umeys, Muhammed b. Ca'fer b. Ebi Talib'e:

— Yavrum! Araplar arasında senin babandan daha iyi bir genç görmedim, dedi.

Sonra Muhammed b. Ebi Bekr'e dönüp: "Yavrum! Araplar arasında senin babandan daha olgun (orta yaşta) birisini görmedim" diye cevap verdi.

Hz. Ali ona:

— Bize birşey bırakmadın. Zaten bundan başka bir şey söyleseydin sana kızardım, dedi.

Esma Bint Umeys:

— Vallahi, sen o üç iyi kişinin en güzelisin, dedi.

*

Müminlerin emiri Hz. Ali halife olunca Muhammed b. Ebi Bekir'i Mısır'a vali yaptı. Esma Bint Umeys'e oğlu Muhammed'in öldürüldüğü haberi gelince, kalkıp mescide (evinde mescid vardı) gitti. İçindeki kini dışarı çıkarmadı, ama göğüslerinden kan geldi.

Esma Bint Umeys Peygamber'den (s.a.v.) hadis rivayet etmiştir. Ondan da oğlu Abdullah b. Cafer, torunu Kasım İbn Muhammed b. Ebi Bekr, Abdullah İbn Abbas (kızkardeşi Lubabe Bintu'l-Haris'in oğlu) yine kız torunu Ümmü Avf Bint Muhammed İbn Cafer, Said İbnu'l-Museyyeb, Urve İbnu'z-Zubeyr ve başkaları hadis rivayet etmişlerdir.

UMEYME BİNT RUKÂYKA (r.a.)

Rukayka'nın kızı Umeyme (r.a.)

O, Rasûlullah'ın (s.a.v.) hanımı Hz. Hadice'nin kızkardeşi Rukayka'nın kızı Umeyme'dir. Umeyme Rasûlullah'ın (s.a.v.) çocuklarının teyzesinin kızıdır. Umeyme Bint Rukayka Rasûlullah'a (s.a.v.) bey'at eden kadınların arasında geldi, onlar:

— Allah'ın Rasûlü! Sana, Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina yapmamak, çocuklarımızı öldürmemek, önden ve arkadan iftira etmemek, marufu yapmada sana isyan etmemek üzere bey'at ediyoruz, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Gücünüzün yettiği konularda, buyurdu. Onlar:

— Allah ve Rasûlü bize kendimizden daha merhametlidir, dediler.

Sonra kadınlar: "Tamam, Allah'ın Rasûlü! Uzat elini sana bey'at ediyoruz" dediler.

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Ben kadınlarla musafaha yapmam (kadınların elini sıkmam). Benim yüz kadına söylediğim bir tek kadına söylediğim gibidir.

*

Abdullah b. Ömer'den (r.a.) yapılan başka bir rivayette:

Rukayka kızı Umeyme (r.a.) müslümanlık üzerine Hz. Peygamber'e (s.a.v.) bey'at etmek üzere geldi. Efendimiz ona:

"Allah'a herhangi bir şeyi eş tutmaman, hırsızlık yapmaman, zina etmemen, çocuklarını öldürmemen, belâ ve musibetler anında yüksek sesle ağlayıp dövünmemen ve eski cahiliyet devri kadınlarının kırıla döküle, süslerini gösteren yürüyüşü gibi yürümemen şartı ile senden bey'at alırım" buyurdu.

UMEYYE BİNT KAYS (r.a.)

Kays'ın kızı Umeyye (r.a.)

Rasûlullah (s.a.v.) Medine'ye yerleşip, Allah (c.c.) orada dinini açıklayıp yanında yer alan Muhacir ve Ensar'la Rasûlullah'ı sevindirince Umeyye Bint Kays el-Gıfariyye, Medine'ye hicret etti, müslüman oldu ve Rasûlullah'a bey'at etti.

Rasûlullah (s.a.v.), Kureyş'in, Mekke'ye girmesine ve Beyt-i Haram'ı ziyaret etmesine engel olduğu Hudeybiye anlaşmasından sonra Medine'ye döndüğünde, Yahudiler: "Muhammed saltanat ve mülkünün temelinde meydana gelen zayıflıktan dolayı Kureyş eşrafının ağır şartlarını kabul etti" dediler.

Rasûlullah (s.a.v.) onların müttefikleri Gatafan'a, Arabları kendisine karşı kışkırtmak için haber gönderdiklerini öğrenince, onlar Medine'ye ani bir baskında bulunmadan kendisi Yahudilere ani bir baskın yapmak için Hayber'e doğru yola çıktı.

Umeyye Bint Kays, Gıfar oğulları kadınları içinde geldi ve onlar:

— Allah'ın Rasûlü! Biz de seninle birlikte gitmek istediğin yere (yani Hayber'e) gitmek istiyoruz. Böylece yaralılara bakar, gücümüz yettiğince müslümanlara yardım ederiz, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Allah'ın bereketi üzere, dedi.

Umeyye Bint Kays anlatır:

Onunla birlikte çıktık. Ben yaşı küçük bir genç kızdım. Rasûlullah (s.a.v.) devesindeki heybenin bir gözüne beni yerleştirdi. Sabaha doğru mola verip deveyi çöktürdü. Ben de heybenin gözündeydim. Ama heybede benden gelen kan izleri vardı. İlk defa hayız görüyordum. Devenin yanında büzüştüm kaldım ve çok utandım. Rasûlullah (s.a.v.) benim halimi ve kanı gördü ve şöyle dedi:

— Herhalde sen hayız gördün?

Ben de:

— Evet, dedim.

O da:

— Kendini temizle. Sonra bir su kabı al. İçine tuz at. Heybeyi kirleten kanları yıka ve geri gel, dedi.

Allah bize Hayber'in fethini nasip edince, bize ganimetten hediye kabilinden boncuk ve gerdanlık gibi bazı şeyler verip, ganimet mallarına hissedar olarak ortak etmedi. Ben de hediye kabilinden boğazımdaki bu gerdanlığı almıştım.

Bu gerdanlık Umeyye'nin boğazından hiç çıkmadı. Âdet gördüğü zaman ancak içinde tuz bulunan suyla yıkanırdı. Ölmeden önce, cenazesinin yıkanacağı suya tuz konulmasını ve Rasûlullah'ın kendisine Hayber ganimeti olarak verdiği gerdanlıkla birlikte gömülmesini vasiyet etti.

BEREKE EL-HABEŞİYYE (r.a.)

Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabı ikinci defa Habeşistan'a hicret ettiğinde Ramle Bint Ebi Süfyan'la kocası Ubeydullah b. Cahş da gittiler.

Ramle, orada kendisine hizmet etmesi için Bereke el-Habeşiyye'yi yanına aldı. Ramle hâmile kaldı. Adını Habîbe koyduğu bir kız çocuğu doğurdu. Kendisi de Ümmü Habîbe diye künye aldı. Rasûlullah (s.a.v.) Amr b. Umeyye ed-Damrî'yi, birisi Necaşi'yi İslâm'a davet eden diğeri de, ondan Ümmü Habîbe Bint Ebî Süfyan'ı kendisiyle evlendirmesini isteyen iki mektub yazdı... Necaşî, Rasûlullah'ın (s.a.v.) isteğine olumlu cevap verdi.

Ümmü Habîbe, Medine'ye Bereke'yle birlikte döndü.

HASSANE EL-MÜZENİYYE (r.a.)

O, Kureyş kadınlarının hanımefendisi (Tâhire) Hz. Hadice'nin arkadaşıydı. Hadice'yi ziyarete gelirdi. Adı Cusame'ydi Peygamber (s.a.v.) ona:

"Sen Hassane'sin" [1] dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) mü'minlerin annesi Hadice öldükten sonra ona:

"Vefakârlık imandandır" dedi.

*

Günlerden bir gün yaşlı bir kadın Rasûlullah'a geldi. Rasûlullah'ın yanında Hz. Âişe vardı. Peygamber (s.a.v.) ona:

— Sen kimsin? dedi.

Yaşlı kadın ona:

— Ben Cusame el-Muzeniyye'yim, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Hayır, sen Hassane el-Muzeniyye'sin. Nasılsınız? Şimdiye kadar nasıldınız? dedi.

---

1 Cusame kelimesinin anlamı: Tembel, uykucu, ağır davranan'dır. Rasûlullah bu ismi onun için değiştirmiş olabilir. Hassane ismi ise, "çok güzel" anlamına gelmektedir. (Çeviren: T. Uzun)

Hassane el-Muzeniyye:

— İyiyim. Anam babam sana feda olsun, ya Rasûlallah! dedi.

Hassane çıkınca Hz. Âişe, Rasûlullah'a:

— Bu kocakarıya ne bu iltifat? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— O Hadice'nin zamanında bize gelirdi. Vefakârlık imandandır, buyurdu.

*

Rasûlullah'a (s.a.v.) bir hediye verildiği zaman:

"Onun bir kısmını falan kadına (Hassane'ye) götürün. Çünkü o Hadice'nin arkadaşıydı (veya Hadice'yi severdi)" derdi.

HAVLE BİNT HAKİM B. UMEYYE (r.a.)

Hakîm b. Umeyye'nin kızı Havle (r.a.)

Doğudan sabahın ışıkları belirmiş Rasûlullah'ın ordusu Malik b. Avf en-Nasrî'nin ordusundan, Sakif'ten ve onlara katılanlardan bozguna uğrayanları kovmak için Taif'e doğru yürümeye hazırlanmıştı. Havle Bint Hakim'in hayali Mekke'ye gitti...

Havle kendini kocası Osman b. Maz'un'un neşeli olarak yanına geldiği günde buldu. Osman'a:

— Ne var ne yok Ebu's-Saib? diye sormuş, Osman İbn Maz'un da:

— İyilik var, Ümmü Şerik! Muhammed'e (s.a.v.) tâbi oldum. Evet, on üç kişiden sonra ben de müslüman oldum. İnşaallah, gece olunca kardeşim Kudame ve Abdullah'la birlikte ona gideceğim, demişti.

Bunun üzerine Havle Bint Hakim:

— Ben de Ebu's-Saib! demişti.

Osman b. Maz'un gülerek:

— Sen de Kudame'nin hanımı Safiyye Bintu'l-Hattab'la, demişti.

Osman b. Maz'un cahiliyede içkiyi kendisine haram kılanlardan birisiydi. O şöyle derdi:

— Ben aklımı gideren, benden daha düşükleri benimle alay ettiren ve beni kızımla yatmaya kadar götüren içkiyi içmem.

Havle Bint Hakim, Safiyye Bintu'l-Hattab, Maz'un'un oğulları Osman, Kudame ve Abdullah çıkıp Rasûlullah'a (s.a.v) geldiler. Rasûlullah onlara Kur'an okudu, onları İslâm'a davet etti ve onlar da kelime-i şehadet getirdiler.

Kureyş'in Rasûlullah ve ashabına düşmanlığı artınca, Osman b. Maz'un'la beraberindeki on erkek ve dört kadın Habeşistan'a hicret ettiler. Osman onlara başkan olmuştu. Habeşistan'da üç ay kaldılar. Ömer b. el-Hattab'ın müslüman olduğunu, Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabının Mescid-i Haram'da güven ve huzur içinde namaz kılıp Kur'an okuduklarını duyunca Mekke'ye döndüler. Fakat Kureyş'in düşmanlığı daha da arttı ve bütün kabileler aralarında müslüman olanlara saldırdılar. Osman b. Maz'un, oğlu Saib ve Maz'un'un oğulları Habeşistan'a tekrar ikinci defa hicret için Rasûlullah'tan izin istediler. Rasûlullah (s.a.v.) onlara izin verdi. Onlarla birlikte aralarında Ebu Süfyan b. Harb, Nadr b. el-Haris, Süheyl b. Amr, Zem'a b. el-Esved, As b. Vail gibi en azılı düşmanlarının oğulları ve kızlarının bulunduğu 80 müslüman da hicret etti.

*

Ramazan ayında Hz. Hadice ölünce, Havle Bint Hakîm Rasûlullah'a gitti ve ona:

— Allah'ın Rasûlü! Evlenmek istemez misin? dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Hadice'den sonra kiminle? diye cevap verdi.

Havle Bint Hakim:

— İstersen bakire, istersen dulla, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) sordu:

— Bakire olan kimdir?

Havle Bint Hakim:

— Allah'ın yarattıklarının sana en layık olanı. Seni ilk tasdik ve sana ilk inanan adam olan Ebu Bekr'in kızı, diye cevap verdi.

Peygamber (s.a.v.):

— Dul olan kimdir ya? dedi.

Havle Bint Hakîm:

— Sevde Bint Zem'a'dır. O da sana iman etmiş ve söylediğin şeylerde sana tâbi olmuştur, dedi.

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Git, onlara beni anlat.

Havle Bint Hâkim, Zem'a b. Kays b. Abdişems'in evine gitti. Sevde'nin odasına girip ona:

— Allah'ın sana hangi iyilik ve bereketi getirdiğini biliyor musun? dedi.

Sevde Bint Zem'a:

— Söyle Ümmü Şerik! O nedir? dedi.

Havle Bint Hakim:

— Rasûlullah (s.a.v.) beni, sana dünürlük için gönderdi, dedi.

Sevde Bint Zem'a kulaklarına inanamayıp:

— Memnun oldum. Babamın yanına git, ona da anlat, dedi.

Havle Bint Hakim, Zem'a b. Kays'ın yanına gitti. Çok yaşlı olduğu için Zem'a:

— Bu kim? diye sordu.

Havle Bint Hakim:

— Havle Bint Hakîm b. Umeyye'yim, dedi.

Zem'a b. Kays:

— Senin bize gelmene sebep nedir? dedi.

Havle Bint Hakim:

— Hz. Muhammed (s.a.v.) beni, Sevde'ye dünürlük için gönderdi, dedi.

Zem'a b. Kays:

— İyi ve şerefli bir eştir, dedi.

Zem'a tekrar sordu: "Peki arkadaşın Sevde ne diyor?"

Havle:

— Bunu istiyor, dedi.

Zem'a b. Kays:

— Ona benim yanıma gelmesini söyle, dedi.

Havle, Sevde'yi çağırdı. Sevde gelince babası ona:

— Kızım Havle! Muhammed b. Abdillah İbn Abdulmuttalib'in kendisini sana dünürlük için gönderdiğini söylüyor. O, iyi ve şerefli bir eştir. Seni ona vermemi ister misin? dedi.

Sevde Bint Zem'a:

— Evet, diye cevap verdi.

Zem'a b. Kays, Havle Bint Hâkim'e:

— Muhammed'e benim yanıma gelmesini söyle, dedi.

Peygamber (s.a.v.) geldi. Zem'a b. Kays, kızı Sevde'yi ona verdi.

Rasûlullah (s.a.v.) ona dörtyüz dirhem mehir verdi.

*

Havle Bint Hâkim, Âişe Bint Ebi Bekr'in annesi Ümmü Rûman'a gitti. Ona:

— Allah'ın size bereket ve hayırdan ne verdiğini biliyor musun? dedi.

Hz. Ebubekr'in hanımı:

— Havle! Nedir o? dedi.

Havle Bint Hakim:

— Rasûlullah (s.a.v.) beni Âişe'ye dünürlük için gönderdi, dedi.

Ümmü Rûman:

— Ebu Bekr'i bekle, dedi.

Hz. Ebu Bekr gelince Havle Bint Hâkim:

— Ebu Bekr! Allah'ın size hayır ve bereketten ne verdiğini biliyor musun? diye sordu.

Hz. Ebu Bekr sordu:

— Ne verdi?

Havle Bint Hakim:

— Rasûlullah (s.a.v.) beni Âişe'ye dünürlük için gönderdi, diye cevap verdi.

Hz. Ebu Bekr:

— Âişe ona helal olur mu? O, kardeşinin kızıdır, dedi.

Havle Peygamber'in (s.a.v.) yanına dönüp bunu ona anlattı. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle cevap verdi:

— Ona git ve şöyle de: "Biz din kardeşiyiz. Kızın bana helaldir."

Havle Bint Hakim, Hz. Ebu Bekr'in yanına döndü. Rasûlullah'ın (s.a.v.) söylediğini ona aktardı. Ümmü Rûman:

— Mut'im b. Adiyy onu (Âişe'yi) oğlu Cubeyr'e istedi ve ona söz kesildi. Vallahi, o (Ebu Bekr) şimdiye kadar hiçbir sözünden caymamıştı. Ama şimdi sözünde durmadı, dedi.

Hz. Ebu Bekr kalkıp Mut'im b. Adiyy b. Nevfel'in evine gitti.

Ona:

— Bu kızın (Âişe'nin) durumu hakkında ne diyorsun? dedi.

Mut'im b. Adiyy hanımına dönüp:

— Hanım! Sen ne diyorsun? dedi.

Mut'im b. Adiyy'in hanımı Hz. Ebu Bekr'e:

— Herhalde bu oğlanı (Cubeyr İbn Mut'im'i) sizin kızınızla evlendirirsek, onu dininden döndürür, şimdiki dininize sokarsınız, dedi.

Hz. Ebu Bekr, Mut'im b. Adiyy'e:

— Sen ne diyorsun ya? dedi.

Mut'im b. Adiyy:

— O duyduğunu söyler, dedi.

Hz. Ebu Bekr, Mut'im b. Adiyy'e verdiği sözden caydıran Allah'a hamd ederek Havle Bint Hakim'e tekrar gidip:

— Rasûlullah'a (s.a.v.) benim yanıma gelmesini söyle, dedi.

Havle Bint Hakim, Peygamber'e (s.a.v.) gidip Hz. Ebu Bekr'in söylediğini ona bildirirdi. Rasûlullah (s.a.v.) dostu Ebu Bekr'in evine gitti. Hz. Âişe'yle nikahı kıyıldı. Rasûlullah ona beş yüz dirhem mehir verdi.

Rasûlullah (s.a.v.), Âişe henüz küçük olduğu için düğününü sonra yaptı...

*

Habeşistan'daki Muhacirler, Ensar'ın Akabe'de Rasûlullah'a (s.a.v.) bey'at ettiklerini öğrenince Osman b. Maz'un, Zubeyr b. el-Avvam, Kudame b. Maz'un, Saib b. Osman, Abdullah b. Mes'ud, Osman b. Affan, hanımı, Rasûlullah'ın kızı Rukiyye ve başkaları geri döndüler.

Osman b. Maz'un Peygamber'e (s.a.v.):

— Allah'ın Rasûlü! Ben, bekarlığa dayanamayan bir kişiyim. Benim iğdiş olmama müsade eder misin? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle cevap verdi:

— Hayır! İbn Maz'un! Ancak oruç tut. Çünkü oruç hanıma yaklaşmaktan alıkoyar.

*

Osman b. Maz'un ibadeti çok seven çalışkan bir kimseydi. O, Hz. Ali ve Ebu Zer el-Gıfari'yle birlikte iğdiş olup zahid olmaya karar verdi. Rasûlullah (s.a.v.) onları bundan menetti ve onlar hakkında şu ayet indi: **"İnananlara ve yararlı iş yapanlara daha önceleri tatmış oldukları**ndan dolayı bir sorumluluk yoktur." [1]

*

Havle Bint Hakim Peygamber'in (s.a.v.) şöyle dediğini duymuştur:

"Kim bir yerde konaklar ve "yaratıklarının şerrinden Allah'ın mükemmel kelimelerine sığınıyorum" derse konakladığı o yerden ayrılıncaya kadar ona hiçbir şey zarar vermez."

*

1 Kur'an-ı Kerim, Maide Sûresi: 93.

Osman b. Maz'un'un bir oğlu öldü ve Osman ona çok üzülerek evinin bir köşesine çekildi ve orada ibadete koyuldu. On beş gün Rasûlullah'a görünmedi. Rasûlullah (s.a.v.) onu sordu. Rasûlullah'a oğlu öldüğü için Osman'ın çok üzüldüğü ve evinin bir köşesine çekilip ibadetle uğraştığı söylendi. Rasûlullah (s.a.v.) Enes b. Malik'e:

— Ona benim yanıma gelmesini söyle ve cenneti müjdele, dedi.

Osman, Rasûlullah'ın yanına gelince:

— Osman cennetin sekiz kapısı, cehennemin yedi kapısı vardır. Sen cennet kapılarından herhangi birine vardığında, oğlunu o kapının yanında dikilerek, Rabbinden senin için şefaat dilemek üzere paçana yapışmasını istemez misin? dedi.

Osman b. Maz'un:

— Tabii ki isterim, ya Rasûlallah! dedi.

Hz. Peygamber'in (s.a.v.) ashabı:

— Aynı şey bizim ölen çocuklarımızdan dolayı bize de var mı? dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Evet, ümmetimden sevabını Allah'tan isteyen herkes için vardır, buyurdu.

Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Osman! İslâm'da ruhbanlığın ne olduğunu biliyor musun? O, Allah yolunda cihad'dır. Osman! Kim sabah namazını cemaatle kılar, sonra güneş doğuncaya kadar Allah'ı zikrederse ona, makbul bir hac ve umre sevabı vardır. (Onun için Firdevs'te, her derecenin arası iyi bir atın koşusuyla yetmiş sene olan yetmiş derece vardır.) Kim öğle namazını cemaatle kılarsa ona hepsi onun gibi olan yirmi beş namaz (sevabı) ve Firdevs'te yetmiş derece vardır. Kim ikindi namazını cemaatle kılar. Sonra, güneş batıncaya kadar Allah'ı zikrederse onun, her birinin diyeti on iki bin olan İsmail'in oğlundan sekizini âzâd etmiş gibi sevab vardır. Kim akşam namazını cemaatle kılarsa ona hepsi onun gibi olan yirmi beş namaz sevabı ve Adn cennetinde yetmiş derece vardır. Kim yatsıyı cemaatle kılarsa onun için kadir gecesi sevabı vardır.

*

Osman b. Maz'un, Bedir savaşında Rasûlullah'la birlikteydi. İçki haram kılındığında Avalî'deyken o geldi. Ona:

— Osman! İçki haram kılındı, dediler.

Osman b. Maz'un:

— Allah kahretsin! Benim o konudaki görüşüm doğruydu, diye cevap verdi.

*

Nihayet Osman b. Maz'un öldü ve Medine'de ölen ilk muhacir oldu. Peygamber (s.a.v.) gelip ona sarıldı. Sonra başını kaldırdı. Ashab Rasûlullah'ın gözlerinde yaşlar gördüler. Rasûlullah tekrar onu kucakladı ve başını kaldırdı. Yine ağladığını gördüler. Üçüncü defa eğilip kucakladı ve başını kaldırdığında hıçkırdığını duydular. Rasûlullah'ın (s.a.v) ağladığını anladılar. Bunun üzerine onlar da ağladılar. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Yapmayın. İşte bu Şeytan'dandır.

Rasûlullah (s.a.v) daha sonra şunu ilave etti: "Allah'tan mağfiret dileyin. Ey Ebu's-Saib! Dünyada yaşadın ve bu dünyadan hiçbir şeysiz çekip gittin."

Havle Bint Hakîm gelip:

— Cennet sana mübarek olsun, Osman b. Maz'un! dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) öfkeli bir şekilde bakıp:

— Nereden biliyorsun? dedi.

Havle Bint Hakîm

— Ya Rasûlallah! O senin kahraman sahabindir, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Ben Allah'ın elçisiyim ve Allah'ın bana ne yapacağını bilmiyorum, dedi.

Müslümanlar Osman b. Maz'un'a çok acıdılar. Kadınlar ağladılar. Ömer b. el-Hattab onları susturmak istedi. Rasûlullah (s.a.v.):

— Yavaş ol Ömer! dedi.

Sonra şunu ilave etti: "Şeytan'ın çıkardığı gürültü ve feryattan sakının. Gözden gelen (yaş) Allah'tan ve merhamettendir. Elden ve dilden olan (hareket ve gürültü) ise şeytandandır."

*

Osman b. Maz'un, Bakî'ye gömülen ilk muhacirdir. Peygamber (s.a.v.) başının ucuna bir taş koyup şöyle demiştir:

— Bu bizim selefimizin (önce gidenimizin) kabridir.

Rasûlullah'ın oğlu İbrahim öldüğünde Rasûlullah (s.a.v.) şöyle demiştir: "Salih selefimiz Osman b. Maz'un'a kavuş."

*

Havle Bint Hakîm Rasûlullah'a şu soruyu sormuştur:

— Ya Rasûlallah! Kadın rüyada erkeğin gördüğünü görür mü (ihtilam olur mu)?

Peygamber (s.a.v.):

— Böyle bir şey görürse gusül abdesti alsın, buyurmuştur.

*

Hz. Âişe bir gün Havle Bint Hakîm'in yanına geldi. Havle pejmürde bir haldeydi. Peygamber (s.a.v):

— Havle ne kadar pejmürde! dedi.

Hz. Âişe de şu cevabı verdi:

— Gündüz oruç tutan, geceleyin namaz kılan kocasız bir kadın. O, yapayalnız ve kocasız bir kadındır.

*

Ümmü Şerik Rasûlullah'a (s.a.v.) hizmet ederdi. Kendini Peygamber'e (s.a.v.) bağışlamış, Rasûlullah ise onunla evlenmemiş, sonraya bırakmıştı.

Rasûlullah (s.a.v.), Taif yakınında bir yerde konaklayıp ordugâhını oraya kurdu. Malik b. Avf en-Nasrî ve beraberindekiler müslümanları ok yağmuruna tuttular. İçlerinde Ebu Süfyan b. Harb'in bulunduğu bazı sahabiler yaralandılar. Abdullah b. Ebi Bekr'e bir ok atıldı. Said b. el-As yaralandı. Sabit b. el-Ceza el-Ensarî'ye öldürücü bir ok isabet etti. Müslümanlar Taif kalesine girmeye çalıştılar, fakat bunu başaramadılar. Peygamber (s.a.v) Taif'lilefin ok attığı yerden uzak bir yere çekildi.

Havle Bint Hakîm Rasûlullah'ın hanımları Ümmü Seleme ve Zeyneb Bint Cahş'la birlikte kaldı. Onlar için iki çadır kurulmuştu.

Rasûlullah'a (s.a.v.) Taif'li bazı köleler geldi. Rasûlullah da (s.a.v.) onları âzâd etti.

Havle Bint Hakîm:

— Ya Rasûlallah! Allah sana Taif'in fethini nasip ederse Bediye Bint Gaylan veya Faria Bint Akil'in zinetlerini (onlar zineti en çok kadınlardandı) bana ver, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Havle! Sakif kabilesi hakkında bana izin verilmişse, ne dersin? buyurdu.

Havle Bint Hakîm gidip bunu Ömer b. el-Hattab'a anlattı. Hz. Ömer, Rasûlullah'ın yanına gidip:

— Ya Rasûlalllah! Havle'nin senin söylediğini iddia ettiği sözün mahiyeti nedir?

Peygamber (s.a.v.):

— Evet onu ben söyledim, buyurdu.

Ömer İbnu'l-Hattab:

— Ya Rasûlallah! Benim gitmeme izin verilmiyor mu? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Veriliyor, dedi

Ömer İbnu'l-Hattab'ın gitmesine izin verildi. Böylece müslümanlar yirmi günden fazla süren kuşatmadan sonra Taif'ten ayrıldılar.

RUKAYKA BİNT VEHB (r.a.)

Vehb'in kızı Rukayka (r.a.)

Ebu Talib ölünce Kureyş Peygamber'e (s.a.v.) amcası Ebu Talib'in sağlığında yapamadıkları eziyet ve hakaretleri yaptılar. Rasûlullah (s.a.v.) Sakif'ten yardım istemek üzere çıktı. Onların, Allah'ın katından getirdiklerini kabul edeceklerini zannetti. Rasûlullah Taif'e varınca Sakif'in ileri gelenlerinden ve eşrafından olan üç kardeşe gitti. Bunlar: Amr b. Umeyr b. Avf'in oğulları Abduyaleyl, Mes'ud ve Hudeyb'ti. Bunların birisinde Cumah oğullarından Kureyş'li bir kadın vardı. Rasûlullah (s.a.v.) onların yanına varıp oturdu. Onları Allah'a davet etti. Onların İslâm'a yardımcı olmalarını, kendisine karşı çıkan kavmine karşı birlikte hareket etmelerini söyledi.

Mes'ud b. Amr b. Umeyr:

— Allah senden başka gönderecek birisini bulamadı mı? dedi.

Abduyâleyl ise:

— Madem seni Allah gönderdiyse Kâbe'nin örtüsünü yırt bakalım, dedi.

Hudeyb de şöyle dedi:

— Vallahi, eğer sen, dediğin gibi bir peygambersen seninle asla konuşmayacağım. Sen, sana cevap vermemden daha tehlikelisin. Eğer sen Allah hakkında yalan söylüyorsan benim seninle konuşmamam gerekir.

Rasûlullah (s.a.v.) kavminin Taif'e geldiğini öğrenmemelerini istedi. Çünkü bu yüzden ona eziyet ederlerdi. Sakif'in eşrafına:

— Ne yaparsanız yapın ama, bunu gizleyin, dedi.

Onlar isteğini yerine getirmediler. Taif'in serseri ve kölelerini ona sövüp hakaret etmeleri için harekete geçirdiler. Bütün halk başına üşüştü. Geçeceği yolun iki tarafına sıralanarak oturdular. Rasûlullah önlerinden geçerken ayaklarına taş atıp kanattılar, ayakları kanlı bir halde onlardan kurtulup Sakif'li Rukayka'nın yanına girdi. Rukayka ona içecek birşeyler ikram etti. Rasûlullah (s.a.v.) da ona:

— Rukayka! Onların putlarına tapma (onlar Lat'a taparlardı) ve o putun yanında ibadet yapma, dedi.

Sakif'li Rukayka:

— O zaman beni öldürürler, diye cevap verdi.

Peygamber (s.a.v.) şöyle dedi:

— İbadet yaptığında ona sırtını dön.

Rasûlullah (s.a.v.) onun yanından çıktı... Ve Mekke'ye döndü.

*

Allah Mekke'nin fethini nasip edip müslüman olmak ve Rasûlullah'a (s.a.v.) bey'at etmek üzere her taraftan heyetler geldiğinde ve Sakif halkı da müslüman olduğunda Sakif'li Rukayka'nın iki oğlu Sakif heyetiyle birlikte Rasûlullah'a geldi. Rasûlullah onlara:

— Anneniz (Sakif'li Rukayka) ne yaptı? diye sordu.

Onlar:

— Bıraktığın hal üzere öldü, dediler.

— Anneniz müslüman olmuştu, buyurdu.

ZÂİDE (r.a.)

Ömer b. el-Hattab'ın âzâdlı cariyesidir. Çok ibadet edenlerdendi. Rasûlullah (s.a.v.) onun bu durumunu bildiği için ona alâka gösterirdi.

Bir gün Rasûlullah'ın yanında Hz. Âişe otururken Zaide gelip şöyle dedi:

— Es-Selâmü aleyke ve rahmetullah, ey Allah'ın elçisi!... Ailem için hamur yoğurup odun toplamaya çıkmıştım. Ansızın, sanki yüzü ay gibi yuvarlak, güzel kokulu elbiseler giyinmiş, alnı ve ayakları beyaz bir ata binmiş bir kimseyle karşılaştım. Bana:

— Es-Selâmü aleyke Zaide! dedi.

Ben de:

— Ve aleyke's-selâm, dedim.

O:

— Söyleyeceklerimi benim namıma iletir misiniz? dedi.

Ben de:

— Evet, inşaallah diye cevap verdim.

Bana şöyle dedi.

— Muhammed'le karşılaştığında şöyle de: "Ben Hızır'la (a.s.) karşılaştım. O sana selâm edip şöyle diyor: Senin peygamber olarak gönderilişine sevindiğim kadar hiçbir peygamberin gönderilişine sevinmedim. Çünkü Allah sana merhamet edilen ümmeti ve makbul olan daveti vermiştir. Yine sana cennette bir nehir vermiştir."

ZİNNÎRE ER-RÛMİYYE (r.a.)

Zinnîre Hatun; Rum asıllı olup, Abduddar oğullarının âzâdlı kölesiydi (Mahzum oğullarının âzâdlı kölesiydi de denilmiştir). İslâm'ın başında müslüman olmuştur. Her kabîle, içlerindeki müslümanlara saldırıp onları hapsetmeye, dövmek, aç ve susuz bırakmak suretiyle, zayıf gördüklerini de sıcak arttığında Mekke'nin kızgın kumlarında dinlerinden döndürmek üzere işkence etmeye başladılar. Zinnîre de Ebu Cehl b. Hişam vasıtasıyla işkenceden nasibini alanlardandı. Boğazı sıkılıp, elleri yanlarına düşüp öldü sanılıncaya kadar kendisine işkence edilirdi... Ebu Cehl kör edinceye kadar ona işkence ve baskıda bulunmuştu.

Müşrikler:

— "Kendilerine küfrettiği için Lât ve Uzzâ onu kör ettiler" dediler.

Zinnîre Hatun:

— "Lât ve Uzza kendilerine tapan kimseleri ne bilirler? Benim gözümü böyle eden onlar değildir. Lat ve Uzza; ne yarar, ne de zarar vermeye asla kadir olamazlar. Onlar, hiç bir şeyi göremezler. Fakat bu ancak semâdan gelen bir emirdir. Rabbim benim görme duyumu vermeye ve gördürmeye de kâdirdir" dedi.

Ertesi gün Allah Teâlâ onun görme duyusunu geri verdi.

Bunun üzerine Kureyş müşrikleri:

— Bu da Muhammed'in büyüsündendir, dediler.

Hz. Ebu Bekr müşriklerin ona işkence ettiklerini görünce, onu satın alarak işkenceden kurtardı ve âzâd etti. Hz. Ebu Bekr'in âzâd ettiği yedi kişiden biriydi (Ebu Bekr, Bilâl b. Rabah, Amir b. Fuheyre, Safvan b. Umeyye'nin âzâdlı kölesi Ebu Fukeyhe, Zuhre oğullarının âzâdlı kölesi Ümmü Umeys, Ümmü Umeys'in kızı ve Bilâl b. Rabah'ın annesi Hamame'yi âzâd etmiştir.)

ZEYNEB BİNT EBİ MUAVİYE (r.a.)

Ebu Muaviye'nin kızı Zeyneb (r.a.)

O, Sakif'li Ebu Muavîye'nin kızı, yüce sahabî Abdulah b. Mes'ud'un hanımıdır. Önce müslüman olanlardandır. Kocası İbn Mes'ud'la birlikte Medine'ye hicret etmiştir.

Rasûlullah (s.a.v.) bir gün sabahleyin çıkıp kadınların yanına geldi ve onların karşısına durup:

— Ey kadınlar topluluğu! Ben, siz kadınların Cehennem halkının çoğunluğunu teşkil ettiğinizi gördüm. Gücünüzün yettiği şeylerle Allah'a yaklaşın, dedi.

Zeyneb Bint Ebi Muaviye kadınlar arasındaydı. Hemen kocası Abdullah b. Mes'ud'a gidip Rasûlullah'ın (s.a.v.) söylediklerini ona haber verdi. Kendisine ait bir zîneti aldı. İbn Mes'ud ona sordu:

— Bu zîneti nereye götürüyorsun?

Sakîf'li Zeyneb Bint Ebi Muaviye:

— Bunu sadaka olarak dağıtıp, Allah ve Rasûlüne yaklaşacağım. Belki Allah beni Cehennemliklerden yapmaz, dedi.

Abdullah b. Mes'ud:

— Gel onunla bana ve ebeveynime tasaddukta bulun (sadaka vererek hayır işle). Çünkü ben ona lâyığım, dedi.

Sakif'li Zeyneb:

— Rasûlullah (s.a.v.): Ey kadınlar topluluğu! Zînetlerinizden de olsa sadaka verin, buyurdu dedi.

Zeyneb Bint Ebi Muaviye, Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanına gitti. Orada ihtiyacı, İbn Mes'ud'un hanımı Zeyneb'inki gibi olan Ensarlı bir kadın daha vardı. Onların yanına Bilâl b. Rabah geldi. İki kadın:

— Rasûlullah (s.a.v.) nerede? Ona; kapıda iki kadının kocalarına ve kucaklarındaki yetimlerine verecekleri sadakanın caiz olup olmadığını sorduklarını söyle. Yalnız bizim kim olduğumuzu söyleme, dediler.

Bilâl b. Rabah içeri girdi. Rasûlullah'a (s.a.v.) sordu. Rasûlullah (s.a.v.):

— Kim onlar? dedi.

Bilâl b. Rabah da:

— Ensar'dan bir kadınla Zeyneb, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Hangi Zeyneb? dedi.

Bilâl b. Rabah:

— Abdullah b. Mes'ud'un hanımı, diye cevap verdi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Onlar için iki ecir vardır, hem yakınlık ecri hem de sadaka ecri, diye cevap verdi.

*

Peygamber (s.a.v.) bir gece Zeyneb Bint Ebi Muaviye'ye:

— Yatsı namazına gittiğinde koku sürünme, dedi.

*

Sadaka veren, namaz kılan ve zînetinden kurtulan Zeyneb Bint Ebi Muaviye Peygamber'den (s.a.v.), kocası Abdullah b. Mes'ud'dan ve Ömer b. el-Hattab'tan rivayette bulunmuştur... Ondan da oğlu Ebu Ubeyde b. Abdillah b. Mes'ud ve Bişr b. Said rivayette bulunmuştur.

SUAYRA EL-ESEDİYYE (r.a.)

O, yün, kıl ve lif toplayarak ve onları eğirerek büyük bir ip yumağı yapmak suretiyle geçimini sürdürüyordu. Yumak ona ağır gelince eğirip katladığı ip yumağını bozdu. Suayra hakkında şu ayet nazil olmuştur: **"İpliğini iyice eğirip katladıktan sonra bozan kadın gibi olmayın."** [1]

Yani şöyle buyurmuştur:

"Ey Kureyş topluluğu! Suayra gibi olmayın. Kesinleştirdikten sonra yeminlerinizi bozmayın."

Suayra Rasûlullah'a gelip:

— Ya Rasûlallah! Bende şu hastalık (delilik) var. Benim hastalığımı iyileştirmesi için Allah'a dua et, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Dilersen Allah'a dua ederim. Sana afiyet verir ve senin iyilik ve kötülüklerini tespit eder. İstersen sabret sana cennet verilsin, dedi.

Suayra:

— Sabır ve cenneti seçtim, dedi.

*

Ata b. Rabah, Abdullah b. Abbas'ın kendisine şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Sana cennetlik bir kadını göstermemi ister misin?"

Bana sarı, iri bir Habeşli kadını gösterip:

"İşte o, Suayra el-Esediyye'dir" dedi.

1 Kur'an-ı Kerim, Nahl Sûresi: 92.

SEFFÂNE BİNT HÂTİM ET-TÂİ (r.a.)

Hatim et-Tâî'nin kızı Seffane (r.a.)

Babası cömertlikte darb-ı mesel olan ve cömertleri tarif için "Hâtim'den daha cömert" denilen Hâtim et-Tâî idi. Erkek kardeşi Adiyy b. Hâtim ise kavmi arasında mirba ile (cahiliyede reisin aldığı, ganimetin dörtte biri) geçinip gidiyordu. O, Rasûlullah'ın ashabının geldiğini haber alınca dindaşlarına katılmak için Şam'a kaçmıştı.

Hz. Ali (r.a) Tay kabilesine baskın yaptı ve müslümanların Tay'lıları öldürmelerine karar verdi. Onlara:

— "Lâ ilâhe illallah" deyin canınızı kurtarın, dedi.

Kadınlar Seffane Bint Hâtim'e:

— Onlar develerin miras alındığı gibi kadınları miras olarak dağıtıyorlar, dediler.

Seffane Bint Hâtim:

— Nasıl? dedi.

Kadınlar:

— Çünkü onlar ailenin malından hiçbir şeye mirasçı olamıyorlar, diye cevap verdiler.

Seffane Bint Hatim:

— Onlar beni esir olarak mı götürecekler? Eğer bunu yaparlarsa kendimi öldürürüm, dedi.

Kadınlardan biri ona:

— Kim İslâm'a girerse esir olarak alınmaz. Ali b. Ebi Talib'in: "La ilahe illallah deyin, canınızı ve malınızı kurtarın" dediğini duymadın mı? İslâm kadına değer vermiştir, dedi.

Ali b. Ebi Talib'in sesi yükseldi:

— Esir edin... Esir edin. Ancak direnenleri öldürün.

Rasûlullah'ın atlıları Hz. Ali'nin esirleri arasında Hatim'in kızıyla karşılaştılar. Onu Rasûlullah'a (s.a.v.) getirdiler. O mescidin yanında hazırlanmış olan esir toplama yerine konulmuştu. Peygamber (s.a.v.) ona uğradı. O kalkıp Rasûlullah'ın yanına geldi. Güzel konuşan bir kadındı. Şöyle dedi:

— Ya Rasulallah! Baba öldü. Elçi de [1] ortadan kayboldu.

Rasûlullah (s.a.v.) sordu:

— Senin elçin kimdir?

Seffane Bint Hatim et-Tâî:

— Adiyy İbn Hatim, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Allah ve Rasûlünden kaçan mı? dedi.

Peygamber (s.a.v.) ayrıldı ve üç defa daha uğradı...

Bir adam Rasûlullah'ın arkasından ona işaret etti: "Kalk onunla konuş" dedi.

Seffane Bint Hatim:

— Ya Rasûlallah! Baba öldü. Elçi de ortadan kayboldu. Allah'ın sana lütfettiği gibi sen de bana lütufta bulun, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Tamam, yalnız gitmekte acele etme. Kavminden güvendiğin birisi memleketine gideceğinde, bana haber ver, dedi.

Seffane, Rasûlullah'ın arkasında yürüyen ve kendisine onunla konuşmasını işaret edenin kim olduğunu sorduğunda, onun Ali b. Ebi Talib, olduğu söylendi.

Bir süre sonra Bely ve Kuza'dan içlerinde güvenilir ve Seffane'yi götürecek birinin bulunduğu bir kafile geldi. O:

---

1 Burada "elçi" kelimesiyle kastedilen Seffane'nin kardeşi Adiyy İbn Hatim'dir. Adiyy hicretin 9. veya 10. yılında Rasûlullah'a (s.a.v.) elçi olarak gelmişti.

— Allah'ın Rasûlü! Kavmimden içlerinde kendisine güvendiğim ve beni götürecek birinin bulunduğu bazı insanlar geldiler, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) onu serbest bırakıp ona bol bağışta bulundu. Ona giyecek ve yiyecek verdi. Bir deveye bindirdi. Seffane Bint Hâtim et-Tâî kafileyle birlikte yola çıktı. Nihayet Şam'a vardı. Adiyy b. Hatim ailesiyle birlikte otururken onlara doğru gelmekte olan hevdecteki kadını görünce:

— Hatim'in kızı mı? dedi.

Seffane Bint Hâtim et-Tâî:

— Akrabasını unutan zalim! Aileni ve çocuğunu alıp babandan kalan namusunu bıraktın değil mi? dedi.

Adiyy İbn Hâtim:

— Kardeşim! Hayırdan başka birşey söyleme! Vallahi benim bahanem var... Fakat söylediğini yaptım, dedi.

Daha sonra sormaya başladı:

— Bu adamın Rasûlullah'ın (s.a.v.) durumu hakkındaki görüşün nedir?

Seffane Bint Hâtim et-Tâî:

— Vallahi, benim görüşüm, çabuk ona katılmamızdır. Eğer o adam bir peygamberse ona önce giden için fazilet vardır. Eğer o bir hükümdarsa daima Yemen'in seçkin insanları arasında oluruz. Artık karar sana ait, dedi.

Adiyy İbn Hâtim:

— Vallahi, bu bir görüştür, dedi.

Seffane Bint Hâtim et-Tâî:

— Sen babanın yaptığı gibi bir hareket yaptın. İster gönüllü olarak ister korkarak hemen işe koyul, dedi.

Adiyy İbn Hatim:

— Umarım Allah benim elimi onun elinin içinde kılar, dedi.

Adiyy İbn Hâtim yola çıktı. Rasûlullah'ın huzuruna geldi. Ve müslüman oldu.

Rasûlullah (s.a.v.) vefat edince Kureyş ve Sakif hariç kabileler umumiyetle irtidat ettiler. Adiyy b. Hâtim daima dinine bağlı kaldı. O Halid b. el-Velîd'le birlikte mürtedlerle savaşmaya çıktı...

SUMEYYE BİNT HABBÂT (r.a.)

İslâm'ın ilk kadın şehidi: Habbât'ın kızı Sümeyye (r.a.)

Ammâr b. Yâsir'in annesi Sümeyye Bint Habbat'dır. Ebu Huzeyfe b. el-Muğire'nin âzâdlı kölesiydi. Yâsir kardeşini aramak için Yemen'den gelip, Mekke'de yerleşmiş ve Ebu Huzeyfe'nin müttefiki idi. Ebu Huzeyfe, Sümeyye'yi Yâsir'le evlendirdi. Sümeyye, Ammar'ı doğurunca Yasir'i âzâd etti. Yasir oğlu Ammar, Abdullah ve hanımı Sümeyye İslâm'a ilk girenlerdendir.

Sümeyye, İslâm'da ilk yedi kişinin yedincisiydi. Mekke'de müslümanlıklarını açığa vuran ilk yedi kişi şunlardır. Rasûlullah (s.a.v.), Ebu Bekr, Bilâl b. Rabah, Habbab b. el-Erett, Suheyb er-Rûmî, Ammar b. Yasir ve Sümeyye Bint Habbat. Peygamber'i (s.a.v.) amcası Ebu Talib himaye etmiş ve ona yardımcı olmuştu. Ebu Bekr'i de kabilesi Teym oğulları korumuştu. Diğerlerine ise kabileleri; hapsetmek, dövmek, aç ve susuz bırakmak suretiyle işkence etmek ve yeni dininden döndürmek üzere saldırmışlardı. Sıcak yaz gününde onlara demir zırhlar giydirirlerdi... İşkencenin şiddetine kendileri bile dayanamazlardı. Ebu Cehl b. Hîşam müşrikleri buna teşvik ederdi. Şerefli ve güçlü birisinin müslüman olduğunu duyarsa, ona gelir:

— Bundan sonra görüşüne itibar edilmeyecek ve şerefin düşecek, derdi.

Eğer müslüman olan tacirse:

— Senin ticaretini kesada uğratıp malını yok edeceğiz, derdi.

Eğer zayıf birisiyse, onu tehdit ederdi.

Yâsir ailesini de, dininden döndürmek için işkence yapıyorlardı. Fakat onlar küfre dönmediler. Ebu Huzeyfe b. el-Muğire onlara tehdit ve işkence yağdırıyordu... Bathâ'da Yâsir'e ve Ammâr ile Sümeyye'ye işkence yapıldığı sırada, Rasûlullah (s.a.v.) Yâsir ailesinin yanına uğrayıp:

— "Yâsir ailesi sabredin. Size cennet vadedilmiştir" diyordu.

Yâsir müşriklerin söyletmek istedikleri şeyleri söylemedi. İslâm'ın şerefi için ölmeyi göze aldı... Ve müşriklerin işkenceleri altında şehîd oldu.

İslâm'da ilk erkek şehîd, Yâsir idi.

*

Yâsir'in oğlu Abdullah da okla vurulup yere düşürüldü ve şehid edildi... Sümeyye Bint Habbat; çok yaşlı ve zayıf olmasına rağmen -dininden döndürülmek için- yapılan en ağır işkencelere katlanır, müşriklerin yaptırmak istediklerini yapmaz, İslâm'ın şerefi için ölmeyi göze alır, müşriklerin söyletmek istediklerini söylemezdi...

Kocası Yâsir, işkencelerle şehid edildikten sonra, Ebu Cehl'in amcası Ebu Huzeyfe b. el-Muğire, işkence etmesi için onu Ebu Cehl'e vermişti. Ebu Cehl ona:

— Nasıl atalarının ilahlarını terkeder de Muhammed'in ilahına tabi olursun? dedi.

Sümeyye Bint Habbat:

— Bana hidayet vermişken benimle Allah hakkında mı tartışıyorsun? dedi.

Ebu Cehl de ona:

— Bana şu ilahını göster bakalım! dedi.

Sümeyye Bint Habbat:

— **"Gözler onu görmez. O bütün gözleri görür, o latiftir, haberdardır"** [1] diye cevap verdi.

1 Kur'an-ı Kerim, En'am Sûresi: 103.

Ebu Cehl ona:

— Lat'a yemin olsun, Muhammed seni büyülemiş, dedi.

Sümeyye Bint Habbat:

— Aksine o beni nûra ulaştırdı, dedi.

Ebu Cehl:

— Sen güzelliğine aşık olduğun için Muhammed'e iman ettin, dedi.

Sümeyye ona hakaret etti. Bunun üzerine Ebu Cehl de onun önüne mızrağı, saplayıp şehid etti...

Böylece Sümeyye İslâm'da ilk kadın şehid oldu...

Sümeyye Bint Habbat, ecrini ve mükafatını Allah'tan bekleyerek en kıymetli varlığı olan canını, Allah (c.c.) yolunda hiç gözünü kırpmadan fedâ etmiştir.

Onun imanı bunu gerektirmişti...

SEHLE BİNT SÜHEYL B. AMR (r.a.)

Süheyl ibn Amr'ın kızı Sehle (r.a.)

Önce müslüman olanlardandır. Kendisi ve kocası Ebu Huzeyfe b. Utbe b. Rabia, müslümanlar Erkam İbn Ebi'l-Erkam el-Mahzumî'nin evine girmeden önce Rasûlullah'a (s.a.v.) bey'at etmiştir. Kocasıyla birlikte iki defa Habeşistan'a ve Mekke'den Medine'ye hicret etmiştir.

Sehle Bint Süheyl, Ebu Huzeyfe'nin âzâdlı kölesi Salim'i evlat edinmişti. Salim kendisinin yanına girerdi. Bunun üzerine Sehle:

— Allah'ın Rasûlü! Biz Salim'i çocuk görüyorduk. O da yanıma giriyordu. Artık o adam sınıfına girdi. Şimdi de yanıma geliyor. Ben bu konuda Ebu Huzeyfe'nin içine bir şüphe düşebileceğini zannediyorum. Sen bu konuda ne dersin? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Onu emzir, mahrem olursun, buyurdu.

Sehle Bint Süheyl, Bedir savaşına katıldıktan sonra büyük bir adamken onu emzirmiştir.

Sehle, sütünü bir kaba sağar, Salim de onu her gün içerdi. Beş gün böyle geçtikten sonra Rasûlullah'ın verdiği ruhsata göre, Sehle'nin başı ve kolları açık haldeyken, Salim onun yanına girer olmuştur.

*

Sehle bint Süheyl adet dışı kanama görmeye başlamış ve Peygamber'e (s.a.v.) gelmiştir. Rasûlullah (s.a.v.) her namaz için gusül abdesti almasını emretmiştir. Bu ona zor gelince Rasûlullah (s.a.v.) öğleyle ikindiyi bir gusül abdestiyle birleştirmesini emretmiştir.

Ebu Huzeyfe b. Utbe, Yemame savaşında ölünce Sehle'yi Abdullah b. el-Esved almış ve ondan Suleyt isimli çocuğu olmuştur... Abdullah b. el-Esved'den sonra Şumah b. Said'le evlenmiş ondan da, Amir b. Şumah isimli çocuğu olmuştur. Daha sonra Abdurrahman b. Avf'la evlenmiş, ondan da Salim İbn Abdirrahman isimli çocuğu olmuştur.

ŞİFA BİNT ABDİLLAH B. ABDİŞEMS (r.a.)

Ümmü Süleyman künyeli Abdullah b. Abdişems'in kızı

Şifa (r.a.)

Hicretten önce müslüman olmuş; Peygamber'e (s.a.v.) bey'at etmiştir. Akıllı ve faziletli kadın sahâbîlerdendi. O Medine'ye hicret edince, Rasûlullah (s.a.v.) onu Medine'deki oymacıların yanında bulunan bir eve yerleştirdi. Oğlu Süleyman'la birlikte oraya yerleşti. Araplar arasında yazı yazmanın az olduğu bir sırada arapça yazı yazardı.

Cahiliyye devrinden kalma bir muskası vardı. (Nemle hastalığına tutulmuştu). Bu muskayı onun için takıyordu. (Âsım'ın ifadesine göre Nemle hastalığı taşra Türkçesinde siyircik ve ısırga adı verilen ateşli ve bulaşıcı bir nevi sivilcelerdi.)

Şifâ Bint Abdillah şöyle demiştir:

— Allah'ın Rasûlü! Ben cahiliye'de muska yazardım. Onları sana göstermek istiyorum.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Göster bakalım, dedi.

Şifa Bint Abdillah muskasını Rasûlullah'a gösterdi.

Rasûlullah (s.a.v.) mü'minlerin annesi Hafsa Bint Ömer'in yanına girdi. Şifa Bint Abdillah da onun yanındaydı. Ona şöyle dedi:

— Yazı yazmayı öğrettiğin gibi Nemle (Karınca) muskasını Hafsa'ya da öğret.

Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Süleyman'ı (Şifa'yı) ziyaret eder ve onun evinde öğle uykusuna yatardı. Ümmü Süleyman Rasûlullah'ın yatması için bir yatak ve izar hazırlamıştı.

Şifa Bint Abdillah, Rasûlullah'a:

— Ya Rasûlallah! Hangi amel daha faziletlidir? diye sordu.

Peygamber (s.a.v.) de şöyle cevap verdi:

— Allah'a iman, O'nun yolunda cihad ve makbul olan hac.

*

Şifa Bint Abdillah şöyle anlatır:

"Rasûlullah'a (s.a.v.) geldim. Namaz vakti geldi. Yanından çıktım. Şurahbîl b. Hasene'yle evli olan kızımın yanına gittim. Şurahbîl'in evde olduğunu gördüm. Ona:

— Namaz vakti geldi, sen halâ evde misin? demeye başladım.

O da:

— Teyze! Bana sitem etme! Çünkü üstüme örtecek tek bir şeyim vardı. Onu da Rasûlullah ödünç aldı.

Bunun üzerine şöyle dedim:

— Anam, babam sana feda olsun. O bu haldeyken ve ben bilmeden ona sitem mi ediyorum?

Şurahbîl b. Hasene:

— Yamalı bir kadın elbisesinden başka hiçbir şey yoktu, demiştir.

*

Şifa, yavaş yürümek, yavaş konuşmak gibi riyakâr tavırlı olan bir takım zevat görüp:

— "Bunlar kimlerdir?" diye sorduğunda:

— "Bunlar zâhidlerdir" şeklinde cevap verilince:

— "Hz. Ömer, Allah hakkı için bir söz söylediği vakit işittirir. Yürüdüğü vakit süratli yürür, dövdüğü adamı incitirdi. Bununla birlikte kendisi gerçek bir zâhid idi" demiştir.

ATİKE BİNT HÂLİD (r.a.)

Ümmü Mâbed künyeli Hâlid'in kızı Atike (r.a.)

Rüzgâr kül gibi toprak yağdırıyordu. Bundan dolayı o seneye Amu'r-ramade [1] adı verildi. (Hicretin 18. yılı), Mü'minlerin emiri Hz. Ömer, Hz. Ali, Hz. Osman, Abdurrahman b. Avf, Abbas b. Abdilmuttalib, Usâme b. Zeyd, Useyd b. Hudayr ve Abdullah b. Mes'ud'la birlikte Rasûlullah'ın mescidinde oturuyorlardı. Abdurrahman b. Avf şöyle dedi:

— Mü'minlerin emiri! İnsanlar şiddetli bir açlık, kuraklık ve kıtlıkla karşılaştılar. Açlık o dereceye geldi ki yabani hayvanlar insanlara sığınmaya başladılar.

Hz. Ömer (r.a.) konuşmayıp sükûtu tercih etti. Useyd b. Hudayr:

— Öyle ki insan, koyunu kesip pis yerlerini dahi yer hale geldi, dedi.

Mü'minlerin emiri Hz. Ömer (r.a.) halkın sağ kalıp ölmemesi için yağ ve sütün tadına bakmamaya yemin etti. Usâme b. Zeyd:

— Pazara bir tulum yağla bir tulum süt geldi, dedi.

Hz. Ömer'in (r.a.) bir kölesi pazara gidip o tulumu kırk dirheme satın aldı. Daha sonra mü'minlerin emiri Hz. Ömer'e gelip şöyle dedi:

---

1 Amu'r-Râmade: Hz. Ömer devrinde vuku bulan şiddetli kurak ve kıtlık senesinin adı. (Çeviren: T. Uzun)

— Mü'minlerin emiri! Allah yeminini doğru çıkarsın ve ecrini büyük etsin. Pazara bir tulum sütle bir tulum yağ geldi. Ben onları kırk dirhem karşılığında satın aldım.

Hz. Ömer (r.a):

— Sen onları zorla satın almış oldun. Onları tasadduk et, çünkü israf olur diye ben yemek istemiyorum, dedi.

Daha sonra yanındakilerin yüzüne bakarak şunu ilave etti: "Onların karşılaştığı şeyle ben karşılaşmadığımda halkın durumuyla ben nasıl ilgilenirim?"

Usame b. Zeyd de şöyle dedi:

— Mü'minlerin emiri! Ben Kudeyd'e uğradım ve Ümmü Ma'bed el-Huzaiyye'nin yanında kaldım. Orada, hiç kimsede az veya çok süt yokken, sabah akşam sütünü sağdığı bir keçi olduğunu gördüm.

Abdullah b. Mes'ud:

— Belki o, Rasûlullah'ın (s.a.v.) Mekke'den Medine'ye hicret ettiği, Ebu Bekr'le birlikte Kudeyd'de, Ümmü Ma'bed'in yanında kaldığı gün memesine elini sürdüğü dişi keçidir, dedi.

Usame b. Zeyd, Kudeyd'e gitti. Atike Bint Halid b. Ma'bed el-Huzaiyye'nin (Ümmü Mabed'in) yanında konakladı. Abdullah b. Mes'ud'un söylediğini ona haber verdi. Ümmü Mâbed:

— İbn Mes'ud'un dediği doğrudur. Kâbe'nin Rabb'ine yemin olsun ki, o Rasûlullah'ın memesine ve sırtına elini sürdüğü keçidir, dedi.

Usame b. Zeyd gülümseyip atının dizginlerini saldı ve Medine'ye döndü.

Ümmü Ma'bed, Mekke tarafına uzaklara bakarak çadırının kenarına oturdu. Zihninde hatıralar canlanmaya başladı ve kendini iki deve üzerinde dört kişinin uğradığı günde buldu. O, Kâbe'nin avlusunda su dağıtan ve yemek yediren temiz kalpli bir kadındı.

O, amcasının oğlu Temîm b. Abdiluzza ile evliydi. Evi ise Kudeyd'deydi. Hicret kafilesi Ümmü Ma'bed'den satın almak için et ve hurma sormuştu. Ümmü Ma'bed de:

— Vallahi, bizim yiyecek namına hiçbir şeyimiz yok. Sadece zayıf ve sütsüz bir keçimiz var, demişti.

Muhammed (s.a.v.):

— Ümmü Ma'bed sende süt var mı? diye sormuştu.

Ümmü Ma'bed de:

— Hayır, vallahi yok, diye cevap vermişti.

Muhammed (s.a.v.) çadırın kenarında bir keçi görmüştü ve:

— Ümmü Ma'bed! Bu keçi nedir? diye sormuştu.

Ümmü Ma'bed de:

— O, hepsinden zayıf ve hastalıklıdır, diye cevap vermişti.

Muhammed (s.a.v.):

— Onu sağmama müsade eder misin? demişti.

Bunun üzerine Ümmü Ma'bed:

— Vallahi, ona şimdiye kadar hiçbir erkek yaklaşmamıştır. Eğer onda süt bulabilirsen, sağ demişti.

Muhammed (s.a.v.) küçük yaşta olan Ma'bed'i gönderip:

— Şu keçiyi getir, demişti.

Daha sonra Muhammed (s.a.v.):

— Çocuk! Bir kap getir, demişti.

Muhammed (s.a.v.) eliyle keçinin memesine dokunmuş. Allah-'ın adını söylemiş (Bismillah demiş) ve memesini eliyle sığayıp: 'Ey Allah'ım! Ona koyununu bereketli kıl!" diye dua edince keçinin memesi sütle dolup taşmıştı.

Keçi sağması için bacaklarını açmış, süt akmış ve herkese yetecek kadar büyük bir kap, getirmişti. Muhammed (s.a.v) Ümmü Ma'bed'e içirmiş, o süte kanmıştı. Daha sonra yanındakilere (Ebu Bekr, Amir b. Fuheyre ve Abdullah b. Uraykıt'a) de hepsi doyuncaya kadar süt içirmiş ve şöyle demişti:

— Ben herkese içiriyorum ve en son kendim içiyorum.

Daha sonra hepsi doyuncaya kadar tekrar içmişlerdi. Rasûlullah (s.a.v.) kabı doldurunca kadar tekrar süt sağmış, kabı orada bırakmış ve Ümmü Ma'bed'in yanından ayrılmışlardı.

Çok geçmeden Ümmü Ma'bed'in kocası Ebu Ma'bed zayıf keçileri sürerek geldi. Muhammed'in sağdığı sütü görünce şaşırıp şöyle dedi:

— Ümmü Ma'bed! Keçi süt vermediği ve evde de hiç süt olmadığı halde bu süt sana nereden geldi, dedi.

Ümmü Ma'bed de şöyle dedi:

— Vallahi, bize hali şöyle şöyle olan mübarek bir adam uğradı. Şöyle şöyle söyledi. Şöyle şöyle yaptı.

Temîm b. Abdiluzza:

Ümmü Ma'bed şöyle tarif etti: Gördüğüm öyle bir kimseydi ki güzelliği zahir, yüzü nuranî, şemaili güzel ve paha biçilmez idi. Kendisinde karın büyüklüğü, baş küçüklüğü ayıpları olmayıp belki son derece hoş-endam güzel şimalliydi, gözünde siyahlık, kirpiklerinde çokluk, sesinde nezaket vardı. Gözünün beyazı çok beyaz, karası çok kara ve kudretten sürmeliydi. Kaşlarının ucu ince, saçları koyu siyahtı. Gerdanı uzun ve yüksek olup sakalında kesaset vardı. (Kesaset, sakalın hafif uzun olmasıdır.) Sustuğunda üzerinde sekinet ve vakar hasıl olur, konuştuğunda da güzellik zahir olurdu. Sözleri sanki dizilmiş inci gibi olup ağzından tatlı tatlı akardı. Sözü açık, hak ile batılı birbirinden ayıracak durumda olup ne acizlik ve bilgiçliğe hamlolunacak derecede az, ne de zırva addolunacak derecede çoktu. Uzaktan görüldüğünde insanların en açığı, belirgini ve güzeli, yakına geldiğinde herkesten ziyade tatlı ve güzel idi. Orta boylu olup, boyu ne hoşlanılmayacak derecede uzun ne de hakir görülecek şekilde kısaydı.

Sanki bir fidandı ki fidanlar arasında bitmiş, güzelliği onların üzerine çıkmıştı. Yanında birtakım arkadaşları vardı ki bir şey söylediği zaman dinlerler, verdiği emri yerine getirmeye koşuşurlardı. Hizmetine koşulan, hürmet olunan biriydi. Abus çehreli değil, güler yüzlüydü. Kimseyi ayıplayıp azarlamazdı.

Ebu Ma'bed de şöyle dedi:

Vallahi o Mekke'de kendisinden bize bahsedilen Kureyşli kişidir. Eğer onunla karşılaşsaydım. Onunla sohbet ederdim. Şayet buna bir imkân bulursam onunla konuşmaya çalışacağım.

Kureyş'in adamları gelip gözlerinden öfke fışkırır bir halde binitlerinden indiler. Ümmü Ma'bed'e:

— Nereye gitti o? dediler.

Ümmü Ma'bed:

— Kim? Bana bir yıl önce duyduğum şeyi mi soruyorsunuz? dedi.

— Sen onun nereye gittiğini bilmiyor musun? dediler.

Ümmü Ma'bed de:

— Sizin ne dediğinizi bilmiyorum, diye cevap verdi.

Soru sorularak kendisine baskıda bulunulunca, o da:

— Başımdan çekip gitmezseniz, kabilemin arasında kalkar sizin aleyhinizde bağırır çağırırım. Vallahi, kısasa kısas yapacak bir kavmi sizin başınıza yığarım, dedi.

Onlar Ümmü Ma'bed'in kabilesi arasındaki şerefli yerini biliyorlardı. Onun evi mahallenin ucundaydı. Sanki o bir yol bekçisi gibiydi. O bir bağırsa silahlarıyla hemen ona yardıma koşarlardı ve daha kendileri ne oluyor demeye fırsat bulamadan onları boğazlarlardı. Kureyşliler bir zarar görmeden Mekke'ye gitmeyi tercih ettiler.

Ümmü Ma'bed'le kocası, Muhammed'le (s.a.v.) ilgili haberleri dikkatle takip etmeye başladılar. Müslümanların Bedir'de Kureyş'i kötü bir yenilgiye uğrattıklarını öğrenince sevindiler... Sonra Medine'ye geldiler. Böylece Temim b. Abdil Uzza, oğlu Ma'bed ve Ümmü Ma'bed müslüman oldular.

*

Ümmü Ma'bed, Ensar kadınlarıyla birlikte bir evde toplanmıştı. Rasulullah (s.a.v.) onlara selâm verdi. Onlar da selâmı aldılar.

Peygamber (s.a.v.):

— Ben size Allah'ın elçisiyim, dedi.

Ümmü Ma'bed ve yanındakiler:

— Hoşgeldin, Allah'ın Rasûlü! dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Zina etmemek, hırsızlık yapmamak, çocuklarınızı öldürmemek, önden ve arkadan iftira yapmamak ve hiçbir ma'ruf hususunda isyankâr davranmamak üzere bana bey'at ediniz, dedi.

Kadınlar:

— Tamam, dediler.

Ümmü Ma'bed sordu:

— Ya Rasulallah! Kendisinden menedildiğimiz ma'ruf nedir? dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Ölünün arkasından bağırıp çağırarak ağlamaktır, buyurdu.

Peygamber (s.a.v.) kadınların, hayızlı olanları ve genç kızları (kocaya gitmemiş) her iki bayramda da çıkarmalarını (bayram namazına götürmelerini) emretti, cenazelerin arkasından gitmeyi ve cuma namazına gitmelerini yasakladı.

Kadınlar, Rasûlullah'la (s.a.v.) musafaha yapmak (elini sıkmak) istediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):

— Sizlerle bey'at'ımı tamamladım... Ben kadınlarla musafaha yapmam, buyurdu.

*

Bir gün Ebu Ma'bed öğle namazını kılmak için mescide gitti. Dönünce Ümmü Ma'bed:

— Niçin geciktin Ebu Ma'bed? dedi.

Ebu Ma'bed şöyle cevap verdi:

— Dönerken Enes b. Malik'in Evsli bazılarıyla konuştuğunu gördüm.

Ümmü Ma'bed:

— Rasûlullah'ın hizmetkârı onlara ne dedi? diye sordu.

Ebu Ma'bed şöyle cevap verdi:

— Enes şöyle dedi: Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: Kim Kul huvel'llahu ehad'ı fatihayla başlayan namaz abdestiyle yüz

defa abdestli olarak okursa, Allah onun her bir harfine on sevap yazar, onun on günahını siler, onu on derece yükseltir, cennette onun için bir köşk bina eder, onun o gün işlediği ameli Adem oğullarının işlediği amelin derecesine yükseltir. Sanki o Kur'an'ı otuz üç defa okumuştur, şirkten, meleklerin sorgu için gelmesinden ve şeytanın kötülüğünden kurtulmuştur. Arş'ın etrafında onların yankısı vardır. Onlar, Allah o kimseye bakıncaya kadar sahibini zikreder. Allah o kimseye baktığı zaman asla ona azab etmez.

Ümmü Ma'bed el-Huzaiyye, Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini de duymuştur:

"Allah'ım! Kalbimi nifaktan (iki yüzlülükten) amelimi riyadan, dilimi yalandan, gözümü hıyanetten temizle. Çünkü sen hain gözleri ve kalplerin gizlediğini bilirsin."

Ümmü Ma'bed sıkı bir şekilde bu duaya sarıldı. Fatiha ve İhlas'ı abdestli olarak bol bol okudu.

Peygamber (s.a.v.) vefat edip müslümanlar Ebu Bekr es-Sıddîk'a bey'at ettiğinde Ümmü Ma'bed onun yanına gitti. Ebu Bekr gülümseyip Rasûlullah'la birlikte hicret ettiği günü hatırladı, halini hatırını sorup mübarek keçinin sahibesine ikramda bulundu.

*

Ümmü Ma'bed'in bildirdiğine göre; Peygamberimiz tarafından memesi sığanan ve kesilmemesi emri buyrulan keçi, hicretin on sekizinci yılındaki kuraklığa kadar kalmış, kuraklıktan yeryüzünde az veya çok bir şey kalmamışken, onlar bu koyundan sabah akşam süt sağmış durmuşlardır.

FÂTIMA BİNTU'L-HATTAB (r.a.)

Hattab'ın kızı Fâtıma (r.a.)

Künyesi Ümmü Cemil Bintu'l-Hattab'tı. Ömer b. el-Hattab'ın kızkardeşidir. Onunla Saîd b. Zeyd evlenmişti. Kendisi ve kocası Rasûlullah (s.a.v.) Erkam b. Ebi'l Erkam el-Mahzumi'nin evine girmeden müslüman olmuşlardı. Erkek kardeşi Hz. Ömer'den önce müslüman olmuş ve onun da müslüman olmasına sebep olmuştu. Ebu Cehl b. Hişam, Hicr'de durup şöyle demişti:

— Ey Kureyş topluluğu! Muhammed ilahlarınıza hakaret etti. Akıllarınızı çeldi. Sizden önce yaşayan kimselerin ateşe düştüklerini iddia etti. Kim Muhammed'i öldürürse ona yüz kırmızı ve siyah deve ve bin okıyye gümüş... var.

Ömer b. el-Hattab da:

— O ödülün sahibi benim, demişti.

Hz. Ömer, Kureyş eşrafıyla bunların verilmesi üzerine anlaştı. Rasûlullah'ı (s.a.v.) öldürmek niyetiyle kılıcını kuşanıp çıktı. Nuaym b. Abdillah en-Nahham'la karşılaştı. Nuaym müslüman olmuştu. O, Hz. Ömer'in çatmasından ve kavminin eziyet etmesinden korktuğu için müslümanlığını gizlemişti. Ömer'in yüzünü kötülük dolu olarak görünce sordu:

— Nereye Hattab oğlu?

Ömer:

— Şu Kureyş arasına ayrılık sokan, akıllarımızı çelen, dinimizi kınayan ve ilahlarımıza hakaret eden, dinini terkeden Muhammed'i arıyorum. Onu öldüreceğim, dedi.

Nuaym b. Abdillah en-Nahham:

— Vallahi, Ömer! Sen kendi kendini aldatıyorsun? Abdumenaf oğullarının, Muhammed'i öldürdükten sonra senin yeryüzünde yürümene müsaade edeceklerini mi sanıyorsun? dedi.

Ömer b. el-Hattab:

— Senin de atalarının dinini terkedip Muhammed'in dinine tabi olduğunu duydum, dedi.

Nuaym b. Abdillah en-Nahham:

— Eğer ben bunu yapmışsam, üzerinde benden daha çok hak sahibi olduğun kimse de bunu yapmıştır, diye cevap verdi.

Hattab oğlu:

— Kim o? dedi.

Nuaym b. Abdillah en-Nahham:

— Kızkardeşin ve enişten (yani Fâtıma Bintu'l-Hattab'la kocası Saîd b. Zeyd)

Ömer b. el-Hattab, Saîd b. Zeyd'le kızkardeşi Fâtıma'nın evine gitti. Onların yanında Habbab b. el-Erett vardı. Habbab beraberinde okumak üzere bir sayfa getirmişti. Hz. Ömer kapının kapalı olduğunu gördü. İçerden bazı mırıltılar duydu. Kapıyı açıp içeri girdi.

— Duyduğum şey nedir? dedi.

Fâtıma Bintu'l-Hattab:

— Aramızda konuştuğumuz sözden başka birşey duymadın, diye cevap verdi.

Ömer b. el-Hattab:

— Yoo, ikinizin Muhammed'in dinine girdiğinizi haber aldım, dedi.

Saîd İbn Zeyd'in başını tutup ona vurdu ve kanattı. Kızkardeşi Fatıma Bintu'l-Hattab kalkıp yanına geldi ve o da Hz. Ömer'in başını tuttu, şöyle dedi:

— Sana rağmen bu oldu.

Hz. Ömer kanı ve eniştesiyle kızkardeşine yaptığını görünce utanıp onlara:

— Şu yazıyı bana göstersenize, dedi.

Fatıma sayfayı arkasına saklamıştı. Şöyle dedi:

— Senin ona zarar vermenden korkuyorum.

Hz. Ömer okuduktan sonra onu tekrar vereceğine söz verdi.

Fatıma Bintu'l-Hattab:

— Kardeşim! Sen necissin (pissin). Ona ancak temiz olan dokunabilir, dedi.

Hz. Ömer kalkıp gusül abdesti aldı... Habbab b. el-Erett gelip Fatıma'ya:

— Kâfir olduğu halde Allah'ın kitabını Ömer'e mi veriyorsun? dedi.

Fatıma Bintu'l-Hattab:

— Evet, Allah'ın kardeşime hidayet vermesini umuyorum, dedi.

Habbab b. el-Erett yerine döndü. İçeri Hz. Ömer girdi. Fatıma Bintu'l-Hattab sahifeyi ona verdi. Hz. Ömer okudu: **"Rahman ve Rahim olan Allah adıyla. Ta-Ha. Kur'an'ı sana sıkıntıya düşesin diye değil, ancak Allah'tan korkanlara bir öğüt ve yeri ve yüce gökleri yaratanın katından bir kitap olarak indirdik. Rahman Arş'a hükmetmektedir. Göklerde ve yerde, her ikisi arasında ve toprağın altında bulunanlar O'nundur. Sen sözü istersen açığa vur, şüphesiz O gizliyi de gizlinin gizlisini de bilir. Allah'tan başka ilâh yoktur, en güzel isimler O'nundur."** [1]

Hz. Ömer:

— Bu söz ne kadar güzel ve yüce, dedi.

Daha sonra okumaya devam etti:

"Musa'nın başından geçen olay sana geldi mi? O, bir ateş görmüştü de ailesine: Durun, ben bir ateş gördüm, ya ondan size bir kor getirir, ya da ateşin yanında bir yol gösteren bulurum, demişti.

1 Kur'an-ı Kerim, Ta-Ha Sûresi: 1-2.

Musa ateşin yanına gelince: Ey Musa! diye seslenildi. Ben şüphesiz senin Rabb'inim, ayağındakileri çıkar. Çünkü sen kutsal bir vadi olan Tuva'dasın. Ben seni seçtim. Artık vahyolunanları dinle. Şüphesiz ben Allah'ım. Benden başka ilah yoktur. Bana kulluk et. Beni anmak için namaz kıl." [1]

Hz. Ömer b. el-Hattab:

— Bunu söyleyen kimseye, ondan başkasına tapmamak gerekir, dedi.

Habbab b. el-Erett bunu duyunca saklandığı yerden çıkıp yanına geldi ve:

— Ömer! Umarım ki Allah Peygamberi'nin duası sebebiyle seni seçti. Dün onun şöyle dediğini duydum: "Allah'ım! İslâm'ı Ebu'l-Hakem b. Hişam veya Ömer b. el-Hattab'la güçlendir... Allah'a, Allah'a sarıl Ömer!" dedi.

Hz. Ömer, Fatıma, Saîd ve Habbab'a:

— Bana Muhammed'in yerini söyleyin ki ona gidip müslüman olayım, dedi.

Fatıma Bintu'l-Hattab, Saîd b. Zeyd ve Habbab b. el-Erett:

— O, Erkam b. Ebi'l-Erkam el-Mahzumi'nin evindedir, dediler.

Ömer:

— Safa'nın yanında mı? diye sordu.

Onlar:

— Evet, dediler.

Hz. Ömer, Erkam İbn Ebi'l-Erkam'ın evine gitti. Kapıyı çaldı.

Ona:

— Kim o? denildi.

Hz. Ömer:

— Ömer b. el-Hattab, diye cevap verdi.

Onun olduğunu anlayınca hiç kimse kapıyı açmaya cesaret edemedi.

1 Kur'an-ı Kerim, Ta-Ha Sûresi: 9-14.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ona kapıyı açın. Eğer Allah onun için hayır diliyorsa ona hidayet eder, dedi.

Mikdad b. el-Esved ve Hamza b. Abdilmuttalib Hz. Ömer'in pazularından yakalayıp Peygamber'e (s.a.v.) yaklaştırdılar. Rasûlullah (s.a.v.):

— Onu serbest bırakın, dedi.

Mikdad'la Hz. Hamza, Hz. Ömer'i serbest bıraktılar. Rasûlullah (s.a.v) elbisesinin uçlarını ve kılıcının bağlarını tutup:

— Ömer! Sen, Allah'ın senin vasıtanla Velid b. el-Muğire'nin başına getireceği felâket ve belaya kadar kalacaksın, dedi.

Ömer b. el-Hattab:

— Ya Rasûlallah! Allah'a ve Rasûlü'ne iman etmeye ve senin Allah'ın elçisi olduğuna şehadet etmeye geldim, dedi.

LEYLÂ BİNT EBÎ HASME (r.a.)

Ebu Hasme'nin kızı Leylâ (r.a.)

Leylâ Bint Ebi Hasme, Medine'ye hevdec içinde hicret eden ilk kadın sahabîdir.

Amir b. Rabia'nın hanımıydı. İkisi de ilk müslüman olanlardandı. Kocası Amir, Zeyd b. Nufeyl'in şöyle dediğini duymuştu:

— Ben İsmail'in soyundan ve Abdulmuttalib oğullarından bir peygamber bekliyorum. Kendimin ona yetişeceğini zannetmiyorum. Ben ona inanıyor ve onu tasdik ediyorum. Onun bir peygamber olduğuna şehadet ediyorum. Eğer sen uzun yaşarsan onu görürsün. Benden ona selâm söyle. Açık bir şekilde onun vasıflarını sana bildireceğim.

Amir b. Rabia:

— Haydi söyle, dedi:

Zeyd b. Amr anlattı:

— O, ne kısa ne de uzun, saçı ne çok ne de az bir kimsedir. Gözlerinde daima bir kırmızılık vardır. Peygamberlik mührü iki kürek kemiğinin arasındadır. Adı Ahmed'dir. Bu memleket onun doğduğu ve peygamber olarak gönderildiği yerdir. Daha sonra kendi kavmi onu memleketinden çıkaracak. Yesrib'e hicret edinceye kadar onun getirdiklerini istemeyecekler. O da davasını açıklayacak. Onu aldatmaktan sakın. Ben İbrahim'in dinini aramak üzere bütün memleketleri dolaştım. Kendilerine sorduğum bütün yahudi, hıristiyan ve mecusiler, "bu

din senden sonradır" diyorlar ve benim sana tarif ettiğim gibi tarif ediyorlar ve şöyle diyorlar: Ondan başka peygamber kalmadı.

*

Amir b. Rabia, Rasûlullah'a Zeyd b. Amr b. Nufeyl'in sözünü anlatınca Peygamber (s.a.v.):

— Onu cennette eteklerini çekerken gördüm, buyurmuştur.

*

Mekke'de Rasûlullah'ın (s.a.v.) tek olan Allah'a inanmaya davet ettiği yayılınca Kureyş eşrafı öfkelenip:

— Kureyş'in yetimi akıllarımızı çeldi, atalarımıza hakaret etti ve bizim topluluklarımızı dağıttı, dediler.

Peygamber'in ashabına en ağır işkenceleri yaptılar. Amir b. Rabia'yla hanımı Leyla Bint Ebi Hasme, Abdullah b. Abdilesed ve hanımı Hind Bint Ebi Umeyye, Hz. Osman'la hanımı Rasûlullah'ın kızı Rukıyye gözleri yaşlı olarak Rasûlullah'a geldiler ve:

— Ya Rasûlallah! Kavmimiz bize en ağır işkenceyi yaptı, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.) sustu. Rasûlullah'ı (s.a.v.), Allah amcası Ebu Talib vasıtasıyla himaye etmişti... Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) şöyle dedi:

— Kim dinini kurtarmak için bir yerden başka bir yere kaçarsa, orası bir karışlık da olsa cennet ona vacip olur. O babası Halilullah İbrahim ve peygamberi Muhammed'in rafiki (arkadaşı) olur.

Amir b. Rabia ve Leyla Bint Ebi Hasme (r.a.):

— Ya Rasûlallah! Nereye gidelim? dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Yeryüzüne dağılın, çünkü Allah Teâlâ sizi bir araya getirecektir, buyurdu.

Leyla Bint Hasme (r.a.):

— Nereye gidelim Ya Rasûlallah? diye sordu.

Peygamber (s.a.v):

— Habeşistan tarafına gidin. Çünkü orada yanında hiç kimseye zulmedilmeyen bir hükümdar (Necaşi) vardır. Orası doğruluk yurdudur, buyurdu.

Osman b. Maz'un:

— Ya Rasûlallah! Mekke'ye ne zaman döneceğiz? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle cevap verdi:

— Allah içinde bulunduğumuz durumdan size bir ferahlık verdiğinde.

Ömer b. el-Hattab bazı müslümanların fitne korkusuyla dinlerini kurtarmak için Habeşistan'a gitmeye hazırlandıklarını öğrenince -ki Âmir b. Rabia'yla hanımına çok sert davranılıyordu- Âmir b. Rabia'nın evine gitti. Gördü ki Âmir'in hanımı Leyla, Habeşistan'a gitmek için hazırlanmış, devesinin üzerindedir. Ömer b. el-Hattab:

— Ümmü Abdillah nereye? diye sordu.

Leyla Bint Ebi Hasme:

— Dinimiz yüzünden bize eziyet ettiniz, biz de Allah'ın toprağında gidiyoruz, dedi.

Ömer İbnu'l-Hattab:

— Allah sizinle birlikte olsun, dedi.

Leyla Bint Ebi Hasme şaşırdı... O Hattab oğlunun müslüman olmasını çok istemişti. Âmir b. Rabia dönünce hanımı ona Ömer b. el-Hattab'ın söylediğini anlattı. Âmir alaylı olarak gülümsedi ve:

— Ömer b. el-Hattab'ın müslüman olmasını istemez misin? dedi.

Leyla Bint Ebi Hasme:

— Niye olmasın? dedi.

Âmir b. Rabia da şöyle cevap verdi:

— Vallahi, Hattab'ın eşeği müslüman olmadıkça o müslüman olmaz.

Hz. Osman'la hanımı Rasûlullah'ın kızı Rukiyye, Ebu Huzeyfe b. Utbe'yle hanımı Sehle Bint Süheyl b. Amr, Zubeyr b. el-Avvam, Mus'ab b. Umeyr, Âmir b. Rabia'yla hanımı Leyla Bint Ebi Hasme, Abdullah b. Abdilesed'le hanımı Hind Bint Ebi Umeyye, Ebu Sebre b. Ebi Ruhm, Hatıb b. Amr, Süheyl b. Beyda ve Abdullah b. Mes'ud (r.anhüm) Habeşistan'a hicret ettiler... Üç ay sonra Habeşistan'a hicret edenler Ömer b. el-Hattab'ın müslüman olduğunu, Rasûlullah'ın ashabının Harem'de rahat ve huzur içinde namaz kılar ve Kur'an okur hale geldiklerini öğrendiler. Hz. Ömer'in müslüman oluşunu bir hayır müjdesi kabul edip Mekke'ye döndüler.

Fakat Kureyş, efendilerinden birinin himayesinde olmayanlara en ağır işkenceleri yaptı... Âmir b. Rabia'yla hanımı Leyla Bint Ebi Hasme ikinci defa hicret için Rasûlullah'tan (s.a.v.) izin istediler... Peygamber (s.a.v.) ashabına izin verdi. Hanımları ve çocukları hariç 83 erkek hicret etti.

Habeşistan'a hicret edenlere Zubeyr b. el-Avvam, Abdurrahman b. Avf ve Hz. Osman (r.anhüm) gibi ticaretle meşgul olan, Habeşistan'dan San'a ve Necran pazarlarına giden müslüman tacirlerden haberler geliyordu. Onların kışın çıkmaları, Rasûlullah'la (s.a.v.) ilgili haberleri takip etmek gayesiyle, Kureyş'ten çıkanlarla karşılaşmak veya kavimlerinin kafilesi içinde çıkan bazı müslümanlarla gizlice görüşmek içindi.

Habeşistan'a hicret edenler Rasûlullah'ın savaşçı bir kavme sığındığını, Evs'le Hazrec'in kadınlarını korudukları gibi onu koruyacaklarına dair Rasûlullah'a bey'at ettiklerini öğrendiler. Ebu Seleme (Abdullah b. Abdilesed el-Mahzumi) Ümmü Seleme (Hind Bint Ebi Umeyye) harekete geçtiler. Amir b. Rabia'yla hanımı Leyla Bint Ebi Hasme ve birçok Habeşistan muhaciri Mekke'ye döndüler...

*

Hz. Peygamber'e (s.a.v.) Ensar'ın bey'at ettiğini, mallarını ve şereflerini kaybetmek pahasına onu kabul ettiklerini ve Habeşistan'a hicret edenlerin döndüklerini öğrendiklerinde, Kureyş'in düşmanlığı daha da arttı. Rasûlullah'ın ashabının çektiği sıkıntılar da fazlalaştı. Onlar dinleriyle müşriklerin işkenceleri arasında sıkışıp kaldılar. Amir b. Rabia ile hanımı Leyla Bint Ebi Hasme, Sa'd b. Ebi Vakkas ve Mikdad b. el-Esved Rasûlullah'a başvurup hicret için izin istediler. Rasûlullah

(s.a.v.) onlara izin vermeyerek, birkaç gün bekledi... Daha sonra şöyle dedi:

— Sizin hicret yurdunuzu bildiriyorum. Orası Yesrib'tir. Rasûlullah (s.a.v.) ashabına: "Kim çıkmak istiyorsa oraya gitsin" diyerek izin verdi.

Amir b. Rabia, hanımı Leyla Bint Ebi Hasme'yi deveye bindirip Kureyş'in haberi olmadan Yesrib'e gitti. O Ebu Seleme el-Mahzumî'den sonra ilk hicret eden kişi oldu. Leyla Bint Ebi Hasme de, Yesrib'e hevdec içinde gelen ilk kadın oldu.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Yesrib'e hicret ettiğinde Amir b. Rabia'nın evine gelirdi... Bir gün Amir'in evindeydi. Leyla Bint Ebi Hasme oğlu Abdullah'a:

— Gel sana bir şey vereceğim, dedi.

Peygamber (s.a.v.) ona:

— Ona ne vermek istedin? dedi.

Leyla Bint Ebi Hasme:

— Ona bir hurma verecektim, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

— Ona birşey vermeseydin, sana yalancı damgasını vuracaktım, dedi.

LEYLA (r.a.)

Mü'minlerin annesi Âişe'nin âzâdlı cariyesi idi. Rasûlullah'a (s.a.v.) hizmette bulunurdu.

Ensarlı bir kadın mü'minlerin annesi Âişe'ye geldi. Leyla da oradaydı. O kadın Hz. Âişe'ye:

— Kızım ağır bir hastalığa tutuldu. Saçları dökülüyor. Saçlarını tarayamıyorum. Şu anda da gelin olmak üzere, tarayıncaya kadar saçına saç ekleyebilir miyim? dedi.

Hz. Âişe (r.anha):

— Rasûlullah (s.a.v.) gelinceye kadar bekle, dedi.

Peygamber (s.a.v.) gelince ona:

— Hayır, Allah saçına saç ekleyen ve ekleten (peruk takmak isteyen), dövme yapan ve dövme yaptıran kadına lânet etsin, diye cevap verdi.

*

Bir gün Leyla, Rasûlullah'a (s.a.v.) şöyle dedi:

— Ya Rasûlallah! Sen heladan çıkıyorsun, arkandan ben giriyorum. Hiç birşey göremiyorum. Sadece misk kokusu buluyorum.

Peygamber (s.a.v.):

— Biz peygamberlerin bedenleri Cennet halkının ruhları üzerine bina edilmiştir. Bizden toprağın yuttuğu pis kokulu şeyler çıkmaz, buyurdu.

Bu hadisi ondan Ebu Abdillah el-Medeni rivayet etmiştir.

LEYLA EL-GIFARİYYE (r.a.)

Rasûlullah (s.a.v.) Mekke'den Medine'ye hicret ederken Gıfar'a uğradığında Gıfar oğulları onu karşılamaya çıktılar. Rasûlullah (s.a.v.) onları İslâm'a davet edip Kur'an okudu. Birçoğu müslüman oldu. Müslüman olanlar arasında kadınlar da vardı. Leyla, Peygamber'e (s.a.v.) bey'at etti. Rasûlullah (s.a.v.) Yesrib'e hareket etmeden önce Gıfar oğullarına bakıp şöyle dedi:

— Allah, Gıfar'a mağfiret etsin.

Daha sonra Leyla el-Gıfariyye Medine'ye hicret etti. Rasûlullah'ın (s.a.v.) cihadın fazileti hakkındaki konuşmasını dinleyince Allah Teâlâ'nın kendisine şehit olmayı nasip etmesini arzu etti. O, yaralıları tedavi etmek ve hastalara bakmak üzere Peygamber'le birlikte sefere çıkardı...

Leyla el-Gıfariyye Rasûlullah'ın evine girerdi. Bir gün Rasûlullah'ın Hz. Âişe'ye:

— Bu Ali, ilk iman eden kişidir, dediğini duydu.

Mü'minlerin emiri Hz. Osman şehit edilip müslümanlar, müslümanların emiri olarak Hz. Ali'ye bey'at edince, Zubeyr b. el-Avvam, Talha b. Ubeydillah ve bazı kimseler bey'atlerini bozup mü'minlerin annesi Hz. Âişe'yle birlikte Basra'ya gittiler ve Şam'lılarla Muaviye b. Ebi Süfyan'a katıldılar ve Hz. Osman'ın katillerinin cezalandırılmasını istediler. Bunun üzerine mü'minlerin emiri Hz. Ali de ordusuyla onlara karşı yürüdü...

Cemel olayı meydana geldiğinde ve Şam'lılar yenilip dağılınca Hz. Ali'nin taraftarları mü'minlerin annesi Hz. Âişe'nin hevdecini kuşattılar. Hz. Ali ile birlikte çıkmış olan Leyla el-Gıfariyye ona:

— Mü'minlerin annesi! Rasûlullah'tan (s.a.v.) Hz. Ali'nin fazileti hakkında birşey duymadın mı? dedi.

Mü'minlerin annesi de şu cevabı verdi:

— Evet birgün yanında olduğum sırada ve üzerinde havlunun tüyleri varken Rasûlullah'ın yanına Ali girdi. İkimizin arasına oturdu. Ben: "Burdan daha genişi varken yer bulamadın mı da gelip aramıza oturdun?" dedim. Rasûlullah (s.a.v.): "Âişe! Kardeşimi bana bırak, çünkü o müslüman olanların ilki, bana olan ahdini yerine getirenlerin sonuncusu ve kıyamet gününde benimle karşılaşanların ilkidir" buyurdu.

MAVİYE (r.a.)

İbn Ebi Huceyr'in âzâdlı cariyesiydi. Yüce sahabî Hubeyb b. Adiyy'in haram aylardan sonra öldürülmesine kadar Mekke'deki evinde hapsedilen kadındır.

Uhud savaşından sonra Adal ve el-Farra'dan bazıları gelip:

— Ya Rasûlallah! Biz müslüman olduk. Bize dinimizi ve İslâm'ın prensiplerini öğretecek ve Kur'an okutacak bazı sahabilerini gönder, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.) Mersed b. Ebi Mersed, Halid b. el-Bukeyr, Hubeyb b. Adiyy, Asım b. Sabit, Zeyd b. ed-Desinne ve Abdullah b. Tarık'ı (r.anhüm) gönderdi.

Onlar Huzeyl'in yakınındaki Ravi' kuyusuna gelince Huzeyl halkını onların üzerine kışkırttılar ve Halid b. el-Bukeyr'i öldürdüler... Sonra Hubeyb b. Adiyy, Zeyd b. ed-Desinne ve Abdullah b. Tarık'ı elleri bağlı bir halde Mekke'ye satmaya götürdüler. Yolda Abdullah İbn Tarık ellerinin bağını çözdü ve kılıcını aldı. Onu takip eden düşmanlar taş atarak öldürdüler... Hubeyb b. Adiyy'le Zeyd b. ed-Desinne bağlarını kurtarmaya çalıştılar ancak başaramadılar. İkisini Mekke'ye getirdiler. Huceyr b. Ebi İhab, ana bir kardeşi Ukbe b. el-Haris'in babasına karşılık olarak öldürmesi için Hubeyb b. Adiyy'i satın aldı.

Safvan b. Umeyye b. Halef de babası Umeyye İbn Halef'in karşılığı olarak öldürmek için Zeyd b. ed-Desinne'yi satın aldı. Hubeyb b. Adiyy haram aylar geçinceye kadar Huceyr b. Ebi İhab'ın âzâdlı cariyesi Maviye'nin evinde hapsedildi...

Hubeyb b. Adiyy el-Ensarî hapsedildiği yerde namaz kılmaya başladı. Maviye de ona şaşkın şaşkın bakıyordu. Hubeyb namazını bitirince Maviye:

— Ne yapıyorsun? diye sordu.

Hubeyb b. Adiyy:

— Namaz kılıyorum, dedi.

Maviye:

— Kendisine secde ettiğin put nerede? dedi.

Hubeyb b. Adiyy:

— Ben Allah'a secde ediyorum, dedi.

Maviye hayretle:

— Allah'a mı? dedin.

Hubeyb b. Adiyy:

— Evet, siz yaratanların en güzelini bırakıp da bir puta mı secde ediyorsunuz? diye cevap verdi.

Maviye:

— Yaratanların en güzeli kimdir? Lât mı, Uzza mı yoksa Hubel mi? dedi.

Hubeyb b. Adiyy:

— Allah'tır. O sizin ve önceki atalarınızın Rabbidir, dedi.

Maviye:

— Bir tane mi ilâh vardır? Biz Hubel, Lat, Uzza, Menat ve başkalarına ibadet ederiz, dedi.

Hubeyb b. Adiyy:

— Onlar kendi ellerinizle yaptığınız zararı ve faydası olmayan taşlardan başka bir şey değildir, diye cevap verdi.

Hubeyb b. Adiyy geceleyin Kur'an okuyor, kadınlar da onu duyuyorlar, ağlıyorlar ve Hubeyb'e acıyorlardı... Maviye ona:

— Hubeyb! Bir isteğin var mı? dedi.

Hubeyb b. Adiyy:

— Hayır, yalnız bana temiz su ver, putlar adına kesilmiş olan hayvanın etini yedirme, bir de beni öldürmek istediklerinde bana haber ver, dedi.

Bir gün... Maviye avazının çıktığı kadar:

— Ey Kureyş topluluğu! Ey Kureyş topluluğu! Gelin de bazı garip şeyleri görün, dedi.

Ebu Süfyan b. Harb, Saîd b. Amir, Muaviye b. Ebi Süfyan ve bazı Kureyş erkekleri gelip sordular:

— Ne var Maviye?

Maviye:

— Lat ve Uzza'ya yemin olsun! Hubeyb b. Adiyy'in deve başı kadar üzüm salkımlarını yediğini gördüm, dedi.

Ebu Süfyan b. Harb:

— Şu anda yeryüzünde yenilecek üzümler olduğunu bilmiyoruz, dedi.

Said b. Amir:

— Mekke'nin her yerinde yenilecek bir tane üzüm yok, dedi.

Maviye:

— İnanmadınız mı? Gelin görün, dedi.

Kureyş'in efendileri hapsedildiği odanın tavanından sarkıtılmış üzüm salkımlarını görünce şaşkınlıkla:

— Nereden geldi bu sana? dediler.

Hubeyb b. Adiyy:

— Bu, daha önce benzeri Meryem Bint İmran'a geldiği gibi Allah'ın katındandır. **"Zekeriyya mâbedde onun yanına her girişinde, yanında bir yiyecek bulurdu. Ey Meryem! Bu sana nereden geldi, demiş.**

O da: "Bu Allah'ın katındandır" cevabını vermişti. Doğrusu Allah dilediğini hesabsız rızıklandırır" [1] dedi.

Ebu Süfyan b. Harb:

— Muhammed sana büyücülüğü mü öğretti? dedi.

Hubeyb b. Adiyy:

— Hayır, bilâkis Rasûlullah (s.a.v.) bana nur yolunu gösterdi, dedi.

Ebu Süfyan b. Harb:

— Eğer Muhammed ve Rabbini inkâr edersen serbest bırakılacaksın, dedi.

Hubeyb b. Adiyy:

— Bana İslâm'ı nasip ettiği için Allah'a hamdediyorum. Şimdi nasıl küfür ve dalalete dönerim, dedi.

Ebu Süfyan b. Harb:

— Hayatta kalmak istiyor musun? dedi.

Hubeyb b. Adiyy:

— "Şüphesiz bu dünya hayatı geçicidir, ama ahiret doğrusu işte o, kalınacak yurttur" [2] dedi.

Ebu Süfyan b. Harb:

— Seni cennete davet ediyorum, dedi.

Hubeyb b. Adiyy:

— Hayır, sen beni cehenneme davet ediyorsun, dedi.

Maviye onu dinliyor ve namaz kılarken görüyordu. Bir gün Maviye ona:

— Ukbe b. el-Haris yolculuğundan döndü. Görülüyor ki haram aylar... dedi.

Hubeyb b. Adiyy:

---

1 Kur'ân-ı Kerim, Al-i İmran Sûresi: 37.
2 Kur'an-ı Kerim, Mü'min Sûresi: 39.

— Rabbime kavuşmak için özlem duyuyorum, dedi.

Maviye dehşetle:

— Ölüme bu derece özlem mi duyuyorsun? dedi.

Hubeyb b. Adiyy:

— Hayır, ben Rabbime kavuşmak ve Huld cennetinde yaşamak için özlem duyuyorum, dedi.

Maviye şöyle anlatır:

Haram aylar çıkınca ve onlar Hubeyb'i öldürmeye karar verince, gelip ona haber verdim. Vallahi, onun buna aldırış ettiğini görmedim. O şöyle dedi:

— Bana bir demir parçası gönder de onunla saçlarımı düzelteyim.

Oğlum Ebu Huseyn'le (çocuğun bakımını üstlenmişti, gerçek oğlu değildi) ona bir ustura gönderildi. Çocuğa bu görev verildiğinde; Vallahi, adam öcünü aldı. Ben ne yaptım? Bu çocuğu o usturayla gönderdim. O da çocuğu öldürüp: Bir kişiye bir kişi, diyecek dedim.

Oğlum ona usturayı getirdiğinde onu alıp şakayla; Sen ve baban cesursunuz ama, siz benim öldürmemi istediğiniz halde annen seninle usturayı gönderdiğinde benim hainlik yapmamdan korktu, dedi. Ben bunu duyunca: Hubeyb! Ben sana Allah'ın verdiği eman sebebiyle güvendim. Sana ilahın sebebiyle verdim. Oğlumu öldürmen için vermedim. Hubeyb: Ben onu asla öldüremem, dinimize göre biz hainlik yapmayı helal görmeyiz, dedi.

Daha sonra ona şöyle dedim:

— Onlar yarın seni buradan çıkarıp öldürecekler, dedim.

Hubeyb namaz kılmaya başladı, namazını bitirince Maviye ona:

— Bu dine girmek istediğimde ne yapayım? dedi.

Hubeyb sevinçle:

— Tek olan Allah'a iman edersin, onun kulu ve elçisi olan Muhammed'e iman edersin, faydası ve zararı olmayan, işitmeyen ve görmeyen putlara tapmayı bırakırsın, dedi.

Maviye ellerini açıp yüzünü semaya kaldırdı ve samimiyetle:

— Eşhedü en lâ ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah, dedi.

Kureyş'in efendileri onu Tenim'e varıncaya kadar demirden kafes içinde götürdüler. Çocuklar, kadınlar, köleler ve Mekke'liler onunla birlikte çıktı. Görerek intikamını gidermek isteyen, intikam isteyen ve istemeyen, İslâm'a ve müslümanlara karşı olan herkes Tenim'e çıktı.

Hubeyb, Tenim'e götürülünce uzun bir tahtayı darağacı haline getirdiler. Hubeyb:

— İki rekat namaz kılmama müsaade eder misiniz? dedi.

— Tamam, dediler.

Uzatmadan iki rekat namaz kıldı... Daha sonra:

— Vallahi öldürülmekten korktuğum için namazı uzattığımı zannetmeseydiniz daha çok namaz kılardım, dedi.

Onu darağacına çıkardılar. Hubeyb Kâbe tarafına döndü. Ve onu öldürdüler.

Maviye iyi bir müslüman oldu. O şöyle derdi:

— Vallahi, Hubeyb'den daha iyi hiç kimseyi görmedim.

HİND BİNT UTBE İBN RABÎA (r.a.)

Utbe b. Rabia'nın kızı Hind (r.a.)

O, Ebu Süfyan b. Harb'ın hanımı; Muaviye b. Ebi Süfyan'ın annesidir. Müslüman olmadan önceki haberleri meşhurdur. Mekke halkına Bedir savaşının sonucuyla ilgili haber gelince müşrikleri sanki yıldırım çarpmış gibi oldu. Kureyşli kadınlar Hind Bint Utbe'ye gittiler.

Onlar:

— Babana (Utbe b. Rabia), kardeşine (Velid b. Utbe), amcana (Şeybe b. Rabia) ve yakınlarına (Hanzala b. Ebi Süfyan'ın öldürülmesine ve Amr b. Ebi Süfyan'ın esir edilmesine) ağlamıyor musun? dediler.

Ciğeri ateşten yanarak:

— Muhammed ve ashabı ağladığımı duyarlar da onlar ve Hazreclilerin kadınları bizim başımıza gelene sevinirler diye ağlamıyorum. Biz Muhammed'le savaş yapıp Muhammed ve ashabından öcümü alıncaya kadar başıma koku ve krem sürmek bana haram olsun. Kalbimden üzüntüyü gidereceğini bilsem, ağlardım ama öldürülen akrabalarımın öcünün alındığını gözümle görmedikçe, üzüntüm gitmez, dedi.

*

Hind Bint Utbe, Kureyş'in efendisi kocası Ebu Süfyan'la birlikte Uhud savaşına gitti. O, müşrikleri Allah'ın Rasûlü'yle (s.a.v.) savaşmaya teşvik ediyordu. O kocasının intikam yakıtıydı. Ona, Bedir'de

öldürülenlerin öcü alınmadan cünüplüğünü gidermek için yıkanmamaya yemin ettirmişti. (Onların Bedir'de 70 ölüleri, 70 esirleri vardı.)

Hind, Habeşistan'lı köle Vahşi b. Harb'e:

— "Şu mızrak senin mızrağındır. Babam, Bedir günü öldürüldü. Eğer, sen üç kişiden birini: Muhammed'i, Hamza b. Abdulmuttalib'i yahut Ali b. Ebi Talib'i öldürürsen hürsün, âzâdsın! Çünkü, ben Kureyş kavmi içinde bunlardan başkasını babama denk görmüyorum!" dedi.

Vahşi b. Harb şöyle anlatmaktadır:

Ben, Peygamberin üzerine varmaya güç yetiremeyeceğimi biliyordum. Çünkü, ashabı onu yalnız bırakmaz, kimseye teslim etmezler. Hamza'yı ise, vallahi uyurken bulsam heybetinden uyandırmaya cesaret edemem. Amma Ali'ye gelince, onu öldürmek için bir fırsat kollayayım, bakayım! dedim.

Hind, Kureyş erkeklerinin arkasında duruyor, onun yanındaki kadınlar da defleri çalarak şöyle diyorlardı:

Biz Tarık'ın kızlarıyız. (Babalarımız Süreyya yıldızı gibi izzet ve şerefin en yüceliklerinde parlamaktalar.)

Yastıklar ve yumuşak şeyler üzerinde yürürüz, öyle şereflileriz.

Gerdanlarımızda inci, saçlarımızda misk, vardır.

Eğer siz düşmanın üstüne atılır, saldırırsanız sizinle kucaklaşıp sevişiriz.

Eğer onlara arka çevirip kaçarsanız, o zaman biz de, sizden ayrılır ve arkanızı aramayız.

Hind, Vahşi b. Harb'e şöyle diyordu:

— Ebu Deseme! Sen benim işimi gör, ben de senin işini göreyim (âzâd edeyim).

Vahşi b. Harb anlatmaya devam etmektedir:

Halk arasında Ali'yi aradım. Derken Ali göründü. Kendisi çok uyanık, girişken, çevik, çekingen ve etrafına çok bakan bir adamdı. Kendi kendime: Benim aradığım, hakkından gelebileceğim adamım bu değil! dedim.

O sırada Hamza'yı gördüm. Halkı kasıp kavuruyor, kesip biçiyordu. Ona fırsat kollamak için bir kayanın arkasına gizlendim.

Bir ara, Siba' b. Ümmü Enmar: "Var mı benimle çarpışacak bir yiğit?" diyerek meydan okuyordu.

Hamza, ona: "Gel yanıma ey kadın sünnetçisi olan kadının oğlu! Allah'a ve Rasûlüne sen misin meydan okuyan?" dedi ve onu, göz açtırmadan, bacaklarından vurup yere serdi. Üzerine çöküp koyun boğazlar gibi boğazladıktan sonra sür'atle bana doğru gelirken beni gördü.

Sel suları arklarına eriştiği sırada, ayağı kayıp yıkılınca [1] mızrağımı, onun istediğim yerinden vurmak için, fırlatıp attım. Böğründen vurdum. Hatta, mızrağımın ucu, mesanesinden dışarı çıktı!

Arkadaşlarından bazıları koşup yanına geldiler. Ona: "Ebu Umare!" diye seslendiklerini işittim.

Cevap vermeyince: "Vallahi, adam öldü!" dedim.

Arkadaşları, onun öldüğüne kanaat getirerek yanından ayrıldılar. Beni göremediler.

Onlar, uzaklaştıktan sonra, Hamza'nın yanına varıp karnını yardım. Ciğerini çıkarıp Utbe'nin kızı Hind'e götürdüm.

— Babanı, öldüreni öldürürsem, bana ne var? dedim.

— Üzerimdeki elbise ve eşyam var! dedi.

— İşte, sana Hamza'nın ciğeri! dedim.

Hind, ciğeri alıp ağzında çiğnedi! Yutamayınca, ağzından dışarı attı.

Suyunu mu, yoksa posasını mı atmıştı bilmiyorum.

Üzerindeki elbisesini ve takılarını çıkarıp bana verdi. Sonra da:

— Mekke'ye vardığım zaman, sana on tane de dinar (altın) var! Bana, onun vurulup düştüğü yeri de göster! dedi.

Gidip gösterdim. Hamza'nın erkeklik uzvunu, burnunu ve kulaklarını kesti. Onlardan iki bilezik, iki tane ayak halhalı yaptı. Bunları takınmış olarak Mekke'ye girdi. Hamza'nın ciğeri de, yanında idi.

*

1 Ayağı kayınca, arkasının üzerine düşmüş karnından zırhı da açılmıştı.

Hind, Uhud günü, Hz. Hamza'nın cesedini ele geçirebilirse, ciğerini yemeyi adamıştı.

Müslüman ölülerin organlarını koparmak için Kureyş kadınları geldiler. Hind Bint Utbe erkeklerin kulaklarından ve burunlarından halhallar ve gerdanlıklar yaptı. Kendi halhal ve gerdanlıklarını Vahşi b. Harb'e verdi...

Sonra bir kayanın üzerine çıkıp avazı çıktığı kadar bağırdı.

— Biz size Bedir'in karşılığını verdik. Harpten sonra harp deliliktir.

Utbe'ye, kardeşime, amcasına ve çocuğuma sabredemedim.

İçimi rahatlattım. Adağımı yerine getirdim. Vahşi, sen benim yüreğime su serptin...

Vahşi! Ömrüm boyunca kabrimde kemiklerim çürüyünceye kadar sana teşekkürler...

*

Hind Bint Utbe, en büyük fetih (Mekke Fethi) gününe kadar devamlı Rasûlullah ve İslâm'a karşı savaş halindeydi...

Mekke'nin Fethinde, Medine'ye Kureyş'in elçisi olarak giden Hind'in kocası Ebu Süfyan müslüman olarak Mekke'ye dönüyor ve devesinin üzerinde kendisini bekleyen halka yüksek sesle:

— "Kim, Hâkim b. Hizam'ın evine girer, sığınırsa, ona eman verilmiştir. Kim, kapısını üzerine kapatır ve elinden silahını bırakırsa, ona da eman verilmiştir" buyurdu.

Ebu Süfyan'ın evi, Mekke'nin yukarı semtinde, Hâkim b. Hizam'ın evi ise, Mekke'nin aşağı semtinde bulunuyordu.

Ebu Süfyan, Mekke'ye varıp evine girmek istediği zaman, karısı Hind: "Arkanda ne haber var? Allah, seni iyilikten ırak etsin! Sen, en kötü bir elçi oldun!" diyerek ona hakaret etti.

Ebu Süfyan'la Hakim b. Hizam, Mescid-i Haram'a vardılar.

Ebu Süfyan:

— "Ey Kureyş topluluğu! İşte, Muhammed! Karşısında dayanamayacağınız kadar büyük bir kuvvetle yanı başınıza gelmiş bulunuyor!

Ey Kureyş topluluğu! Ey Galip Hânedanı! Müslüman olunuz da selamete eriniz! Yüce Allah, sizi onlardan Abbas sayesinde korudu!" diyerek avazının çıktığı kadar bağırmaya başladı.

Kureyş müşrikleri ona:

— "Sus! Kavmine senin gibi kötü elçilik yapanı, Allah iyilikten uzaklaştırsın!" dediler.

Hind Bint Utbe, kocası Ebu Süfyan'ın yanına varıp sakalından tuttu.

— "Ey Galip Hanedanı! Şu kocamış hayırsız adamı, kara alçağı, şu elçinizi öldürünüz!

Çünkü, o dininden dönmüştür! Kavminin ne kötü bir gözeticisidir o!

Allah Kureyşlilerin senin gibi elçisini hayırdan uzaklaştırsın!

Ey Galip Hanedanı! Onu öldürmeyecek misiniz? Kendinizden ve yurdunuzdan defetmeyecek misiniz onu?" diyerek bağırdı.

Ebu Süfyan, Hind'e:

— "Sus! Sakalımı da bırak! Canım elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, sen, ya müslüman olursun ya da senin boynun vurulur! Hemen evine gir!" dedi.

Bunun üzerine, Hind, Ebu Süfyan'ın sakalını bıraktı.

Ebu Süfyan, Kureyş müşriklerine:

— "Yazıklar olsun size! Siz, bu tutum ve davranışınızla, kendi kendinizi aldatmayınız!

O, sizin karşı koyamayacağınız, dayanamayacağınız bir ordu ile başucunuza gelmiş durumda.

Ben, sizin görmediklerinizi, hiç göremeyeceklerinizi gördüm. Sayısız erlerle, atlar ve silahlar gördüm ki onlara hiç bir kimsenin gücü yetmez.

Kim Ebu Süfyan'ın evine girer, sığınırsa, ona, eman verilmiştir!" dedi.

Kureyş müşrikleri:

— "Allah, seni kahretsin! Senin evin bizim için ne kadar yararlı olabilir?! Hangimizi alabilir?!" dediler.

Ebu Süfyan:

— "Kim evine girip kapısını üzerine kaparsa ona da eman verilmiştir! Kim Mescid-i Haram'a girer sığınırsa ona da eman verilmiştir!" dedi.

Böylece halk evlerine ve mescide dağıldı.

Rasûlullah (s.a.v.) yanında on binden fazla kişiyle birlikte Mekke'ye girip Ka'be'yi putlardan temizledi. (Kâbe'nin etrafında ve üstünde üçyüz altmış put vardı) ve halk bey'at etti.

Rasûlullah (s.a.v.) Hind Bint Utbe'nin kanının akıtılmasını (öldürülmesini) helal görmüştü. Ama Mekke'ye girince, halkı affetti ve onlara:

— Benim size ne yapacağımı zannediyorsunuz? Ne dersiniz? dedi.

Onlar:

— Hayır. Biz senden hayır umarız. Sen kerim (iyi) bir kardeşsin. Kerîm bir kardeşin oğlusun. Sen takdir edilen birisisin, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ben de kardeşim Yusuf'un (a.s.) söylediği gibi söylüyorum. "Bugün, azarlanacak değilsiniz, Allah sizi bağışlar. O, merhametlilerin en merhametlisidir. Gidiniz siz tulekâ'sınız (serbestsiniz), buyurdu.

*

Hind Bint Utbe, kendisine işkence edip yurdundan çıkaran ve onunla savaşanları affettiği gibi Rasûlullah'ın (s.a.v.) affını umdu. Hint Bint Utbe kocası Ebu Süfyan'a:

— Ben Muhammed'e bey'at etmek istiyorum, dedi.

Ebu Süfyan b. Harb ona:

— Dün seni küfrederken görmüştük, dedi.

Hind Bint Utbe:

— Vallahi, ben bu geceden önce (Fetih gecesi) bu mescidde hakkıyla Allah'a ibadet edildiğini görmedim. Vallahi ancak onlar ayakta durarak, rüku ve secdede bulunarak devamlı namaz kıldılar, dedi.

Ebu Süfyan b. Harb:

— Sen yapacağını mutlaka yaparsın. Giderken yanında kendi kavminden birisini götür, dedi.

Ebu Süfyan b. Harb'in karısı Hind Bint Utbe, İkrime b. Ebi Cehl'in karısı Ümmü Hakim Bint Haris b. Hişam, Safvan b. Ümeyye'nin karısı Begüm Bint Muazzel, Fahite Bint Velid b. Muğire, Hind Rayta Bint Münebbih b. Haccac ve daha bazı Kureyş kadınları da bir araya gelerek on kişilik bir gurup halinde bey'at etmek üzere Peygamberimizin yanına geldiler.

Peygamberimizin yanında zevcesiyle kızı Hz. Fatıma ve Abdulmuttalib oğulları kadınlarından bazıları da bulunuyordu.

Hz. Ömer, erkeklerin bey'atında olduğu gibi, Peygamberimizin buyruklarını kadınlara tebliğ edip ulaştırarak onların da bey'atlarını aldı.

Hind, tanınmamak için peçelenmiş, kılık kıyafet değiştirmişti.

Tanınacağından, tanınırsa öldürüleceğinden korkuyor, Peygamberimizden uzakça duruyor, kendisini tanıtmamaya çalışıyordu.

Hind:

— Ya Rasulallah! El tutuşup Sana bey'at edelim mi? diye sordu.

Peygamberimiz:

— "Ben kadınlarla el tutuşmam! Benim, yüz kadına birden hitap etmem, her bir kadına ayrı ayrı hitap etmem gibidir!" buyurdu.

Peygamberimiz, kadınlarla ancak sözle bey'at yapardı.

Peygamberimiz, Hz. Ömer'e: "Söyle onlara: Allah'a hiç bir şeyi eş ve ortak tutmamak üzere Rasûlullah'a bey'at edecekler" buyurdu.

Hind'in yanındaki Kureyş kadınları, sustular, konuşmaktan kaçındılar.

Hind: "Vallahi, kadın erkek bizler, putlara tapıp duruyorduk. Erkeklerden almadığın bir taahhüdü, sen bizden alıyorsun!?

Erkeklerden istemediğin bir taahhüdü kadınlardan ne diye istiyorsun?

Her ne ise, biz söylememizi istediğin şeyi de söyleyeceğiz!

Ben, iyice anlamışımdır ki Allah ile birlikte başka mabudlar da bulunmuş olsaydı, başımıza gelenlerden bizi korurdu!" dedi.

Peygamberimiz, Hind'e baktı ve Hz. Ömer'e:

— "Söyle, onlara: Hırsızlık da etmeyecekler" buyurdu.

Hind:

— "Allah'ın Rasûlü! Ebu Süfyan, pinti ve cimri bir adamdır. Vallahi, ben onun haberi olmadan, malından bir şeyler çalıyordum.

Bu, benim için helal mıdır, değil midir, bilmiyorum?

Ebu Süfyan, ne bana, ne de oğluma yeteri kadar bir şey vermiyor!" dedi.

Peygamberimiz:

— "Onun malından kendine ve oğluna yetecek kadar bir şey alabilirsin!" buyurdu.

Ebu Süfyan:

— "Senin geçmişteki çaldığın, geçti gitti. Gelecekte çalacağın da sana helal olsun!" dedi.

Peygamberimiz, güldü, Hind'i yanına çağırdı.

— "Demek, sen Hind Bint Utbe'sin?!" buyurdu.

Hind:

— "Evet! Allah'a şükürler olsun ki, kendisi için seçip beğendiği dinini üstün kılmıştır.

Muhammed! Muhakkak ki bana rahmetin dokunacaktır. Ben, şimdi Allah'a inanmış bir kadınım!" dedi.

Yüzünden peçesini açtı: "Ben, Hind Bint Utbe'yim, Allah, geçmişleri bağışlar. Sen benim geçmişimi bağışla ki Allah da seni bağışlasın!" dedi.

Peygamberimiz, Hind'e:

— "Hoş geldin" dedi.

Hind:

— "Vallahi, Rasûlullah! Dün, yeryüzünde senin çadırındakiler kadar zillete ve hakarete uğramasını özlediğim bir çadır halkı yoktu!

Bu gün, sabaha çıkınca, yeryüzünde senin çadırındakiler kadar izzet ve şerefe ermesini özlediğim bir çadır halkı yoktur" dedi.

Peygamberimiz:

— "Bu hal, sende daha da çok olsa gerektir" buyurdu.

Fatıma Bint Utbe de:

— "Senin çadırın ve içindekiler kadar kin duyduğum ve Allah'ın yağmalatmasını arzuladığım bir çadır yoktu!

Fakat, vallahi, şimdi bana senin çadırın ve içindekiler kadar sevdiğim ve Allah'ın mamur ve mübarek kılmasını özlediğim bir çadır yoktur" dedi.

Peygamberimiz:

— "Öyledir. Vallahi, ben kendisine çocuklarından, ana ve babalarından daha sevimli olmadıkça, hiç biriniz gerçekten iman etmeyecektir" buyurdu.

Hind:

— "Allah'ın Rasûlü! Hür bir kadın, zina eder mi hiç?" dedi.

Peygamberimiz:

— "Hayır! Vallahi, hür bir kadın zina edemez" buyurduktan sonra Hz. Ömer'e: "Söyle, onlara: Çocuklarını da öldürmeyecekler" buyurdu.

Hind:

— "Vallahi, küçük iken onları biz büyüttük, yetiştirdik. Büyük iken, onları siz öldürdünüz!

Sen bize Bedir günü öldürmedik çocuk bıraktın mı ki, onları, öldürelim?

Her ne ise, bu sizin ve onların bileceği bir iş" dedi.

Hind'in Hanzala adındaki oğlu, Bedir savaşında müşrik olarak öldürülmüştü.

Hz. Ömer, Hind'in: "Sen bize Bedir günü, öldürmedik çocuk bıraktın mı ki?" sözüne, o kadar güldü ki az kalsın arkasının üzerine devrilecekti.

Peygamberimiz ise, sadece gülümsedi.

Peygamberimiz, Hz. Ömer'e: "Söyle, onlara: Elleri ile ayakları arasından bir iftira düzüp getirmeyecekler" buyurdu.

Hind:

— "Vallahi, iftira çok kötü bir şeydir. Bize, ancak, doğru yol ve ahlakî faziletler emr olunuyor" dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Mâruf da bana karşı gelmeyiniz, dedi.

Hind Bint Utbe:

— Vallahi, biz buraya sonra isyan etmek niyetiyle gelmedik.

İkrime b. Ebi Cehl'in hanımı Ümmü Hakim:

— Sana karşı gelmememiz gereken bu mâruf (iyi) nedir? diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ölülere ağıt yakmaktan, ağlarken yüz göz tırmalamak, üst baş yırtmak, saç baş yolmak, oh vah diyerek bağırıp çağırmaktan sakının, dedi.

Peygamberimiz (s.a.v.) onlara Kur'an-ı Kerim okudu.

Şerefli, muhterem akıllı ve görüş sahibi olan Kureyş'li ve Haşimilere mensup kadın müslüman olmuştu... Kocası Ebu Süfyan, Rasûlullah (s.a.v.) Mekke'ye girmeden müslüman olmuştu. Böylece onları nikahları üzere bıraktı.

Mekke'de umumi putlardan başka, her ailenin kendi evinde taptığı özel bir putu da vardı.

Bir kimse, yola çıkmak istediği ve hayvanına bineceği zaman, puta el yüz sürer, bu, onun yola çıkmadan önce yapacağı iş olurdu.

Yoldan döndüğü zaman da yine puta el, yüz sürer. Bu onun döndükten sonra, ailesini görmeden yaptığı ilk iş olurdu.

Yüce Allah Hz. Muhammed'i (s.a.v.) tevhid akidesiyle peygamber olarak gönderdiği zaman, Kureyşliler: "Bütün ilahları, bir tek ilah mı yapıyor?! Doğrusu bu, şaşılacak şey" demişlerdi.

Cübeyr b. Mut'im der ki: Mekke, feth edildiği günlerde Rasûlullah'ın (s.a.v.) tellalı: "Allah'a iman eden kişi, evinde kırmadık, yakmadık put bırakmasın! Putların parası da haramdır" diyerek seslendi.

Bundan önce, Mekke'de onlara tapıldığını, çöl Araplarının onları satın alıp çadırlarına götürdüklerini görürdüm.

Kureyşlilerden evlerinde bir putu bulunmayan, evlerine girerken evlerinden çıkarken ona teberrüken el sürmeyen kimse yoktu.

Mekke'de nida edildikten sonra, yeni müslümanlar evlerindeki putları kırdılar.

Ebu Süfyan'ın karısı Hind Bint Utbe de müslüman olunca, evindeki putu keserle vurup parça parça etmiş; "Biz senden dolayı ne kadar gurur ve aldanış içinde idik" demiştir.

*

Peygamberimiz, Ebtah'da bulunduğu sırada Ebu Süfyan b. Harb'in karısı Hind Bint Utbe, kestirdiği iki körpe oğlağı, ateş veya güneşte iyice ısıtılmış taş üzerinde kebap yaparak, âzadlı kölesi kadınla Peygamberimize gönderdi.

Hizmetçi kadın, Peygamberimizin çadırına vardı. Selam verdi, içeri girmek için izin istedi. İzin verilince, Peygamberimizin yanına girdi.

O sırada, Peygamberimizin zevcesi Hz. Ümmü Seleme ile Hz. Meymune ve Abdulmuttalib oğulları kadınlarından da bazıları bulunuyordu.

Hind'in âzâdlısı kadın:

— "Hanımım, bu hediyeyi sana gönderdi. Kendisi: (Bu günlerde bu yıllarda koyunlarımız çok az kuzuluyor!) diyor ve -kebabı- kuzudan yapamadığı için senden özür diliyor" dedi.

Peygamberimiz:

— "Allah, sizin koyunlarınızı, bereketlendirsin ve kuzulayıcılarını çoğaltsın" diyerek dua buyurdu.

Hizmetçi kadın, Hind'in yanına dönüp Peygamberimizin duasını haber verince, Hind, buna çok sevindi.

*

Hind Bint Utbe kocası Ebu Süfyan'la birlikte Yermuk savaşında bulunmuştur. O, askerleri Bizanslılarla savaşa teşvik ediyordu.

Ebu Süfyan b. Harb ölünce üzüldü.

Birisi Ebu Süfyan'ın oğlu Muaviye'ye:

— Beni Hind'le evlendir, dedi.

Muaviye İbn Ebi Süfyan:

— Artık o çocuktan kesildi. Evlenmek istemiyor, dedi.

Adam Muaviye'ye: (Mü'minlerin emiri Hz. Osman tarafından Şam valiliğine tayin edilmişti.)

— Bana falan yerin valiliğini ver, dedi.

Hz. Muaviye de:

— "Olmayacak şeye talip olup onu bulamayınca çok güç birşeye talip oldu" manasında bir şiir söylemiştir.

Hind Bint Utbe mü'minlerin emiri Hz. Osman'ın halifeliğinin sonunda ölmüştür. [1]

1 Başka bir rivayette de; Hz. Ömer'in (r.a.) halifeliği günlerinde H. 14, M. 635 senesi Muharrem ayında vefat ettiği kaydedilmektedir.

ÜMMÜ HAKİM BİNTU'L-HÂRİS B. HİŞAM (r.a.)

Hâris İbn Hişam'ın kızı Ümmü Hakim (r.a.)

Kureyş reislerinden Hâris b. Hişam el-Mahzumi'nin kızı Ümmü Hakim'dir ki sahabi hanımlarının önde gelenlerindendir.

Kendi amcazadesi olan İkrime b. Ebi Cehil ile evli olup Mekke'nin fethi günü müslüman olmuş ve kocası İkrime için de Rasûlullah'tan eman almıştı...

Hz. Muhammed'in bu ümmetin peygamberi olduğu ve tek olan Allah'a davet ettiğinin Mekke'de duyulmasından, itibaren Ümmü Hakîm'in babası Hâris b. Hişam'la amcası Ebu'l-Hakem b. Hişam sert bir tavır takınıp Hz. Muhammed'e ve ashabına işkence ettiler...

Babası Bedir'deki şirk savaşına komutanlık etmiş, Muhammed'i yenmedikçe Mekke'ye dönmemeye, Lât ve Uzza adına yemin etmişti. Bedir'de konaklamışlar, develer boğazlanmış, şaraplar içilmiş, cariyelere çalgılar çaldırılmış ve orada üç gün kalmışlardı...

Ebu Cehl'in komutanı olduğu bu savaşta, oğlu İkrime, güvenip dayandığı pazusu ve onunla hücum ettiği kolu idi.

Fakat Lat ile Uzza, Ebu Cehl'in çağrısını işitmediklerinden ona cevap verememişler ve yaptığı savaşta ona yardım edememişlerdi. Çünkü onlar âcizdiler. Bedir'de Ebu Cehl yere yuvarlanıp düştüğünde, oğlu İkrime bunu gözleriyle görmüştü. Müslümanların mızrakları onun kanını içerlerken, dudakları patlamış halde attığı son feryadı da kulaklarıyla duymuştu.

*

İkrime, Kureyş'in efendisinin cesedini Bedir'de bıraktıktan sonra Mekke'ye dönmüştü.

Aldıkları yenilgi sebebiyle Ebu Cehl'in cesedini Mekke'ye defnetmek için götürmekten âciz kalınca onu müslümanlara bırakıp gitmişti. Yetmişe varan müşrik ölüsüyle birlikte o da kuyuya atılıp üzeri kumlarla örtülmüştü. .

*

O günden itibaren İkrime'nin İslâm'a karşı tutumu değişti.

Başlangıçta, babasının şerefi için İslâm'a düşmandı. Şimdi ise, ondan öç almak istiyordu.

İşte bu sebeple, İkrime ile babaları Bedir'de öldürülenler, ölülerinin intikamını almak isteyen Kureyş'lilerin kalplerinde intikam alevlerini tutuşturuyorlardı.

Kureyş, Bedir'in intikamını isteyince Safvan b. Umeyye şöyle dedi:

— Kadınlarınızı da savaşa götürün. Bunu yapacakların ilki benim. Çünkü onlar sizi savaş meydanında korur ve size Bedir'de verdiğimiz ölüleri hatırlatırlar. Kısa süre önce bir savaş geçirdik. Biz ölüler verdik, onların intikamını alacağız, öcümüzü almadan veya ölmeden evlerimize dönmek istemiyoruz.

İkrime b. Amr b. Hişam da:

— Davetine ilk olarak ben icabet ediyorum, dedi.

İkrime, hanımı Ümmü Hakim'i çıkardı. Kureyş de askerlerin öc alma duygularını uyandırması ve kaçmamaları için hevdecler içinde kadınları savaşa götürdü.

İki taraf Uhud dağının yanında karşılaştılar. Savaşın Kureyş'in yenilgisiyle sonuçlandığını görünce Ümmü Hakim'in içine korku doldu. Ümmü Hakim, Hind Bint Utbe, Hannas Bint Malik ve Berze Bint Mes'ud es-Sekafî deflerle erkekleri savaşa teşvik etmeye başladılar. Fakat erkekler geri döndüler ve sancaktarlar tek tek öldürüldükten sonra Kureyş'in sancağı yere düştü. Kadınlar erkeklerin hiçbir şeye dönüp bakmadan geri kaçtıklarını görünce defleri alıp elbiselerini

kaldırarak bacakları açık bir halde dağa yöneldiler. Müslümanlar onları silahtan geçirerek takip etmeye başladılar. Bir taraftan öldürerek bir taraftan esir ederek Kureyş'in ordugahına girdiler.

Uhud'da Hz. Peygamberin tenbihini tutmayan okçuların yerlerini terketmeleri üzerine daha sonra Kureyş'in atlıları dağa çıkıp müslümanları ok yağmuruna tuttular... Bu da müslümanların yenilgisi oldu...

İki müşrik süvari Hz. Muhammed ve ashabının başına tam bir bela olup, müşriklerin büyük zaferini gerçekleştirmişlerdi.

*

Yıllar sonra Kureyş ve Arap kabileleri Muhammed ve ashabının kökünü kazımak için savaşa çıktılar. Fakat kabileler Medine'nin etrafına kazılan geniş ve derin hendeği görünce şaşırıp kaldılar. Kureyş'ten bazıları:

"Muhammed dokunulmaz bir adamdır! Ordugahımızın üzerine soğuk gecelerde şiddetle esen, ateşlerimizi söndüren ve kazanlarımızı deviren soğuk rüzgar niçin esti?" demeye başladılar.

Hendek harbinde müşrikler günlerce Medine'yi kuşattılar. İkrime'nin sabrı tükendi. Kuşatmanın uzamasına canı sıkıldı. Hendeğin dar bir yerini görüp atını oraya sürdü ve hendeği atlayıp geçti. Daha sonra, Amr b. Vudd el-Amiri'nin aralarında bulunduğu birkaç kişi daha onun peşinden hendeği geçti. Amr canından olmuş, İkrime ise ancak kaçmakla kurtulmuştu.

*

Muhammed'le (s.a.v.) Kureyş, Hudeybiye anlaşmasını yapınca bazı Kureyş'li efendiler:

"Muhammed bize karşı zafer kazandı" dediler.

Bir gün İkrime üzüntülü olarak geldi. Ümmü Hakim:

— Neyin var? Amca oğlu! dedi.

İkrime:

— Ebu Süleyman'la (Halid b. el-Velid'le) karşılaştım. Bana: Ebu Amr! İçinde bulunduğumuz durum hakkında ne diyorsun. Biz aslında

azı dişleri gibiydik. Fakat Arap ve Arap olmayanların başına Muhammed geldi. Eğer biz ona gidip tabi olsaydık, Muhammed'in şerefi bizim için de olurdu, dedi.

Ümmü Hakim Bintu'l-Haris:

— Halid b. el-Velid'e ne dedin? diye sordu.

İkrime:

— Halid'e: "Benden başka hiç kimse kalmasa, ona yine de uymam" dedim.

*

Birkaç gün geçti. Mekke'de Amr b. el-As, Halid b. el-Velid ve Osman b. Talha'nın Medine'ye gidip müslüman oldukları yayıldı. Mekke halkı dehşet ve hayretlerinden ayılmadan önce Cemîl b. Mamer, Hicr'de durup şöyle dedi:

— Abdullah b. Ebi Umeyye, Ebu Süfyan b. el-Haris ve oğlu Ca'fer, Muhammed'e bey'at etmek için Medine'ye gittiler.

*

Ebu Süfyan b. Harb beraberinde Hakîm b. Hazam'la Mekke'nin Fethi günü Mekke'ye geldi ve Ebu Süfyan meydanda şöyle haykırdı:

— Ey Kureyş topluluğu! Bu Muhammed size reddetmeye gücünüzün yetmediği güçle gelmiştir.

İkrime, Safvan b. Umeyye ve Süheyl b. Amr, Mekke'nin efendisinin sözünü duyunca halkı, Ümmü'l-Kura'yı (Mekke'yi) ve Harem'i savunmak için değil de boyunlarını kurtarmak maksadıyla Handeme'de (Mekke'de bir dağ) toplandılar. Muhammed (s.a.v.) de onların kanlarını (öldürülmelerini) helal kıldı.

Bekr oğullarının kardeşi Himas b. Kays silahını ve oklarını hazırlamaya başladı...

Hanımı ona:

— Bu gördüklerimi niçin hazırlıyorsun? dedi.

Himas b. Kays:

— Muhammed ve ashabı için, diye cevap verdi.

Hanımı:

— Vallahi, hiçbir şeyin Muhammed'le ashabının karşısında durabileceğini zannetmiyorum, dedi.

Himas b. Kays öfkeli olarak:

— Esir ettiğimiz kimselerden birini sana hizmetçi yapacağım, dedi.

Hanımı sırtını dönerek şöyle dedi:

— Vallahi, sanki senin saklanacak bir yer arayarak döndüğünü görüyor gibiyim. Eğer sen Muhammed'in atlılarını görseydin.

Halid b. el-Velid ve müslümanlar, Mekke'nin Fethinde Mekke'ye sancağı diktikleri zaman, Safvan b. Umeyye, İkrime, Süheyl b. Amr'la onlara uyan Kureyşlileri İslâm'a davet ettiler, İkrime yanındakilere şöyle dedi:

— Çocuklara ok atın.

Halid b. el-Velid'le beraberindekiler mümkün olduğu kadar savaştan uzak durdular. Ama Süheyl b. Amr, Safvan b. Umeyye, İkrime ile yanındakiler kılıçlarını sıyırıp müslümanların üzerine yürüdüler. Velid b. el-Velid onlarla savaşmaktan başka çare bulamadı. Onları mescidin kapısındaki Hazvere'ye varıncaya kadar kovaladı. Bir grup dağa çıktı. Müslümanlar da onları takip etti. Safvan b. Umeyye, Cidde'ye kaçtı, ikrime, Yemen'e gitti. Himas da evine kaçtı. Hanımının yüzündeki korkuyu görünce:

— Kapımı üzerime kapat, dedi.

Hanımı onun daha önce söylediği sözleri hatırlayıp:

— Hani söylediklerin? Söz verdiğin hizmetçi nerede? dedi.

Himas:

— Handeme gününde bulunsaydın, çünkü Safvan'la İkrime kaçtılar, dedi.

Hz. Muhammed (s.a.v.) Mekke'ye girdi. Kâbe'nin etrafındaki ve üstündeki putları (360 tane) kırdı. Mekke halkını da affedip onlara:

— Gidin, siz tulakasınız (serbestsiniz) dedi.

*

Erkekler bey'at ettiğinde Ümmü Hakim Bintu'l-Haris'le müslüman olan bazı kadınlar geldiler ve:

— Allah'ın Rasûlü! Biz de sana bey'at edeceğiz, dediler.

Peygamber (s.a.v.):

— Ben kadınlarla musafaha yapmam (el sıkışmam), ancak benim bin kadına söylediğim bir tek kadına söylediğim gibidir, buyurdu.

Rasûlullah (s.a.v.) aralarında, Rasûlullah'tan (s.a.v.) korktuğu için yüzü peçeli olan Hind Bint Utbe'nin bulunduğu kadınlarla bey'at için ayağa kaltı ve şöyle dedi:

— Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak ve hırsızlık yapmamak üzere bey'at edin.

Hind Bint Utbe:

— Vallahi, Ebu Süfyan'ın malından biraz alıyordum. Bunun helal olup olmadığını bilmiyordum? dedi.

Orada bulunan Ebu Süfyan b. Harb:

— Geçmişte aldıkların helal olsun, Allah seni affetsin, dedi.

Peygamber (s.a.v.) onu tanıyıp güldü ve şöyle dedi:

— Sen Hind Bint Utbe'sin.

Hind bint Utbe:

— Evet, geçmiştekileri affet, Allah'ın Rasûlü! Allah da seni affetsin, dedi.

Hind peçesini açtı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):

— Hoş geldin, dedi.

Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) şunu ilave etti:

— Zina yapmayın.

Hind Bint Utbe ve Ümmü Hakim Bintu'l-Haris:

— Ya Rasûlallah! Hür kadın zina eder mi? diye sordular.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Çocuklarınızı öldürmeyin, dedi.

Hind Bint Utbe:

— Küçükken onları yetiştirdik, büyüyünce sen onları öldürdün, dedi.

Peygamber (s.a.v.) gülümseyerek şunu ilave etti:

— İftira etmeyin.

Ümmü Hakim Bintu'l-Haris b. Hişam:

— Vallahi, iftira etmek çirkin bir şeydir. Sen bize ancak doğruyu ve güzel ahlakı emrediyorsun, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Marufta (iyi olan şeyde) bana karşı gelmeyin, dedi.

Hind Bint Utbe'yle Ümmü Hakim Bintu'l-Haris:

— Vallahi, burada maruf konusunda sana karşı gelmek için bulunmuyoruz, dediler.

Bazı kadınlar sordular:

— Sana karşı gelmemiz uygun olmayan bu maruf nedir?

Peygamber (s.a.v.) buyurdu:

— Ölülere ağıt yakmayın, ağlarken yüz göz tırmalamayın, üst baş yırtmayın, saç baş yolmayın ah vah diyerek bağırıp çağırmayın.

*

Rasûlullah (s.a.v.) kadınlarla olan bey'atında onlarla el sıkışmadı, elini bir kabın içine daldırdı. Kadınların da ellerini o kaba daldırmalarını emretti... Böylece kadınların bey'ati tamam oldu.

Ümmü Hakim Bintu'l-Haris, Rasûlullah'ın yanına varıp kocası İkrime b. Ebi Cehl için eman diledi.

Çünkü, İkrime o vakit babası gibi İslâmın en şiddetli düşmanlarından olarak öldürülmesi gereken kimselerden olduğundan kendisi de öldürülmekten şüphe etmediğinden Mekke'nin Fethi üzerine Yemen'e kaçmıştı.

İkrime babasının liderlik otoritesiyle kendini Hz. Muhammed'e düşman olarak bulmuştu. O, Peygamber'e en şiddetli düşmanlığı ve onun ashabına en ağır eziyeti yapmış, İslâm'a ve müslümanlara babasını memnun edecek felaketler yağdırmıştı...

Ümmü Hakim, Peygamber Efendimiz'e bey'at'ten sonra:

— Allah'ın Rasûlü! İkrime -sen onu öldüreceksin diye- kaçıp Yemen'e gitti. Ona teminat ver, dedi.

Peygamber Efendimiz de ona teminat verdi. Bunun üzerine Ümmü Hakim, Rum asıllı kölesini yanına alıp onu aramaya çıktı ve yolda köle ona sarkıntılık yaptı. O da onu kandıra kandıra Âk kabilesinin bir obasına varıp onlara durumu anlattı. Onlar da köleyi tutup bağladılar ve Ümmü Hakim yoluna devam edip nihayet İkrime'yi Tehame sahillerinin birinde buldu. O sırada İkrime deniz yolculuğu için bir gemiye binmişti.

Ümmü Hakim gemiye yaklaşıp İkrime'ye:

— Gel kurtul, dedi.

İkrime de:

— Kurtulmam için ne demem lâzımdır? diye sordu.

Ümmü Hakîm:

— Allah'tan başka ilah yoktur de, dedi.

İkrime:

— Benim kaçışım bunu söylememek için değil midir? dedi.

Fakat Ümmü Hakim ısrar edip:

— Akrabalık hakkını en çok gözeten, insanlara en iyi davranan ve insanların en hayırlısı olan bir kimsenin yanından geliyorum, gel kendini tehlikeye sokma, dedi.

İkrime de onu dinleyip durdu ki, Ümmü Hakim ona yetişip:

— Ben Rasulullah'tan sana teminat almışımdır, dedi.

İkrime:

— Gerçekten bana teminat aldın mı? dedi.

Ümmü Hakim de:

— Evet, bu hususta Peygamber Efendimizle konuştum, sana teminat verdi, dedi.

Bunun üzerine İkrime hanımıyla birlikte geri döndü ve hanımı yolda kendisine köle ile arasında geçen olayı anlattı. Bu sebeple İkrime de köleyi öldürdü ki o zaman daha müslüman olmamıştı.

İkrime, Mekke'ye yaklaştığı zaman Peygamber Efendimiz, ashabına:

— Ebu Cehil oğlu İkrime mü'min ve muhacir olarak geliyor. Sakın babasına sövmeyin. Zira ölüye sövmek ölüye yetişmediği gibi, sağ olanları da incitir, dedi.

O sırada İkrime de hanımına yaklaşmak istiyordu, fakat hanımı buna engel olup ona:

— Sen kâfirsin ben müslümanım, diyor, İkrime de:

— Seni benden alakoyan büyük bir şeydir, diyordu.

Peygamber Efendimiz İkrime'nin geldiğini görünce o kadar sevindi ki, yerinden fırlayıp sırtındaki cübbesi bile düştü. Sonra oturdu ve İkrime onun karşısında dikildi. Hanımı da peçeli olarak beraberinde idi.

İkrime:

— Muhammed! Bunun deyişine bakılırsa sen bana teminat vermişsin, dedi.

Peygamber Efendimiz:

— Doğru söylemiştir, sen emniyettesin, dedi.

İkrime:

— Sen bizi neye davet ediyorsun, Muhammed? dedi.

Peygamber Efendimiz:

— Seni Allah'tan başka ilah bulunmadığına ve benim de Allah'ın Rasûlü olduğuma şehadet etmeye, namaz kılmaya, zekat vermeye, şunu şunu ... yapmaya davet ediyorum, dedi.

İkrime:

— Vallahi sen hak, iyi ve güzel vasıflardan başka bir şeye davet etmiyorsun Allah'a yemin ederim ki, sen bizi bunlara davet etmeden önce de bizim aramızda idin ve hepimizden doğru sözlü, doğru özlü, iyi kalpli ve güzel davranışlı bir kimse idin. Şu halde Allah'tan başka ilah bulunmadığına, senin de O'nun kulu ve rasûlü olduğuna şehadet ederim, dedi ve sonra: Allah'ın Rasûlü! Bana söylemem gereken en güzel şeyi öğret, dedi.

Peygamber Efendimiz de kendisine:

— Allah'tan başka ilah bulunmadığına ve Muhammed'in Allah'ın kulu ve rasûlü olduğuna şehadet getir, dedi.

İkrime:

— Şehadet kelimesinden sonra ne diyeyim? dedi.

Peygamber Efendimiz:

— Hazır olanlara; şahid olun ki ben müslümanım, mücahidim ve muhacirim de, dedi.

İkrime de bunu söyledi.

Bundan sonra Peygamber Efendimiz kendisine:

— Bugün benden ne istersen -eğer o şeyi herhangi bir kimseye verebiliyorsam- sana vereceğim, dedi.

İkrime de:

— Öyle ise, sana ne kadar düşmanlık yapmış isem, seninle savaşmak için ne kadar adım atmış ve ne kadar kol sallamış isem ve senin hakkında ister yüzüne, ister arkandan olsun ne kadar kötü laf söylemişsem bunların hepsi için bana Allah'tan mağfiret dile, dedi.

Peygamber Efendimiz de:

— "Ya Rab! İkrime ne kadar bana düşmanlık etmişse, senin nurunu söndürmek için ne kadar adım atmış ve isyanda bulunmuş ise ve benim hakkımda -ister yüzüme karşı, ister arkamdan olsun- ne kadar kötü laf söylemişse hepsini affet" diye dua etti.

İkrime de:

— Bu benim için yeter Allah'ın Rasûlü! dedi ve ilave etti: Şahid ol Allah'ın Rasûlü! Ben insanları Allah yolundan alakoymak için nerede ve ne kadar kesemi açmışsam, onun iki katını Allah yolunda vereceğime ve yine insanları Allah'ın yolundan alakoymak için nerede ve ne kadar can çürütmüş isem onun iki katını Allah yolunda yapacağıma söz veriyorum, dedi.

*

Bunu Hâkim de Abdullah b. Zübeyr'den (r.a.) rivayet etmiştir. Ancak Hakim; "İkrime kapıdan içeri girdiği zaman Rasûlullah (s.a.v.) sevincinden fırlayıp ayakları üstünde durdu" sözünden sonra başka bir şey dememektedir.

*

Hakim, bundan sonra Urve b. Zübeyr'den de (r.a.) şöyle naklediyor:

İkrime dedi ki:

— Ben Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanına girdiğim zaman kendisine: Muhammed! Bu, senin bana teminat verdiğini söylüyor, dedim.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Evet, sen teminatlısın, dedi.

Bunun üzerine:

— Şahidlik ederim ki, Allah'tan başka ilah yoktur, yalnız O'dur ve O'nun şeriki yoktur. Sen de Allah'ın kulu ve rasûlüsün, insanların en iyisi, en doğru söyleyeni ve en vefalısısın, dedim.

Bunu söylerken kendisinden o kadar utanıyordum ki, başımı eğmiş, hiç yüzüne bakamıyordum.

Sonra kendisine: "Allah'ın Rasûlü! Sana bugüne kadar yapmış olduğum düşmanlıklardan ve şirke yardım etmek için katıldığım bütün savaşlardan ötürü bana Allah'tan mağfiret dile" dedim.

O da:

— "Allah'ım! İkrime'nin bana yaptığı bütün düşmanlıkları ve senin yoluna mani olmak için girdiği ve giriştiği bütün savaş ve hareketleri affet" diye dua etti.

Kendisine:

— Allah'ın Rasûlü! Bildiğin şeyler içinde en iyisi ne ise onu bana söyle ki bileyim, dedim.

Bana:

— "Allah'tan başka ilah bulunmadığına ve benim de Allah'ın kulu ve resulü olduğuma şehadet getir ve Allah yolunda cihad et" dedi.

Bunun üzerine kendisine:

— Şahid ol ya Rasûlallah! Ben insanları Allah yolundan alakoymak için nerede ve ne kadar kesemi açmışsam, onun iki katını Allah yolunda vereceğime ve yine insanları Allah yolundan alakoymak

için nerede ve ne kadar can çürütmüş isem, onun iki katını Allah yolunda yapacağıma söz veriyorum, dedim.

İkrime artık gündüz yiğit, gece âbid ve Peygamber'in (s.a.v) yanında savaşan birisi oldu. Ebu Bekr es-Sıddîk halife olunca, gölgesi altında İkrime'nin Allah yolunda savaşmadığı hiçbir sancak yükseltilmedi.

*

Hz. Ebu Bekir'in hilafeti döneminde Hz. Halid b. Velid'in komutasında Bizanslılarla yapılan Yermûk savaşında, hanımı Ümmü Hakim ile bu savaşa katılan İkrime, sıcağı kavurucu bir günde kendini soğuk suya atan susuz bir kimse gibi harbe atıldı.

Zamanının süper gücü olan Bizans ordusunun karşısında bir ara müslümanlar sıkışmıştı. İşte o zaman İkrime atından inip kılıcının kınını kırdı ve Bizans saflarına daldı. Halid ona koşup şöyle dedi:

— "Böyle yapma İkrime. Senin ölümün müslümanlar için büyük kayıp olur."

İkrime:

— Beni bırak Halid! Senin Rasûlullah'la güzel bir geçmişin var. Halbuki ben ve babam Rasûlullah'a en çok eziyet edenlerdendik. Beni bırak da daha önce yaptıklarımı ödeyeyim. Rasûlullah'a karşı bir çok yerde savaştım. Bugün Bizanslılara karşı savaşmaktan mı kaçayım? İşte bu asla olamaz.

Bunun üzerine İkrime, müslümanların içinde şöyle haykırdı:

"Kim ölünceye kadar savaşmak üzere sözleşecek?"

Dört yüz müslüman arasında amcası Haris b. Hişam ve Dirar b. el-Ezver onunla sözleşti. Halid b. el-Velid'in çadırının önünde canla başla çarpışıp onu en güzel şekilde korudular.

Yermuk savaşı müslümanların büyük zaferiyle sonuçlandığında, harp meydanında aldığı yaralar sebebiyle güç ve takati kalmayan üç mücahid uzanıyordu. Bunlar; Haris b. Hişam, Ayyaş b. Ebi Rabia ve İkrime b. Ebi Cehl idi. Haris içmek için su istedi. Su getirildiğinde, İkrime ona doğru baktı ve Haris:

— "Suyu İkrime'ye verin" dedi.

Suyu İkrime'ye yaklaştırdıklarında, bu defa Ayyaş ona doğru baktı ve İkrime:

— "Suyu Ayyaş'a verin" dedi.

Ayyaş'ın yanına geldiklerinde onun canını teslim ettiğini gördüler...

Tekrar İkrime'ye döndüklerinde onun da şehid olduğunu gördüler...

Dünyada içemedikleri suya karşılık, ahiretteki kevser havuzundan bir daha hiç susamayacak şekilde içmek üzere ahirete göç ettiler...

*

İkrime'nin Yermuk harbinde şehid olmasından sonra Ümmü Hakim, ashabdan Halid b. Said hazretleriyle nişanlandı...

Yermuk savaşından sonra Bizanslılar, başlarında Heraklieos'un ana-baba bir kardeşi Tozarik olmak üzere Ecnadîn'de toplanmışlardı... Ümmü Hakim ile Halid b. Said nişanlandığı esnada, Ecnadin vak'ası ortaya çıktığında Halid, nikahlısı bu Ümmü Hakim'i beraber alıp çıkmış, zifafı da yolda icra etmeyi düşünmüştü. Mercü's-Safer'e varılıp konduklarında zifafı burada yapmayı arzu ettiğini Ümmü Hakim'e bildirdiğinde Ümmü Hakim:

— Bu işi, düşman saflarının Allah'ın izniyle bozulup perişan olmaları vaktine tehir etseniz, dediyse de Halid:

— Peki ama, nefsim bana bu muharebede şehid olacağımı haber veriyor, demesiyle Ümmü Hakim'in de muvafakat etmesiyle hemen oracıkta bulunan köprünün yanında bir çadır kurularak zifafa girdiler.

Bundan dolayı bu köprü "Kantaratu Ümmü Hakim" Ümmü Hakim Köprüsü diye tanındı.

Gerçekten yemek hazırlanıp yenildikten hemen sonra düşman askerleri baş göstermekle muharebeye tutuşulur ve Hz. Halid şehid düşer. Ümmü Hakim, o günde gerdeğe girdiği çadırın direğiyle 7 düşman öldürmüştür...

Allah (c.c.) onlardan razı olsun...

ÜMMÜ RÛMAN BİNT ÂMİR (r.a.)

Amir'in kızı Ümmü Rûman (r.a.)

"Her kimi, Cennet hûrilerinden birine bakmak sevindirirse, o, Ümmü Rûman'a baksın."

Hz. Muhammed (s.a.v.)

Ümmü Ruman'ın asıl ismi Zeyneb idi. Ümmü Rûman, Abdullah b. el-Haris el-Esedi'nin nikahı altındaydı. Abdullah ile olan evliliğinden Tufeyl'i doğurdu. Ümmü Rûman kocası Abdullah ve oğlu Tufeyl ile birlikte Serat'tan Mekke'ye gelmiş ve Hz. Ebu Bekr'in müttefiki olmuştu. Ümmü Rûman, kocasının ölümünden sonra Hz. Ebu Bekir'le evlendi.

Ebu Bekir'le evliliğinden de Âişe ve Abdurrahman'ı doğurdu. Ümmü Rûman İslâm'a ilk girenlerdendi. O, Peygamber (s.a.v.) ve ashabı Erkam b. Ebi'l-Erkam el-Mahzumi'nin evine (Daru'l-İslâm'a) girdiğinde müslüman olmuştur. Hz. Peygamber arkadaşı Ebu Bekir'in evine gelir ve Ümmü Rûman'a şöyle tavsiye ederdi.

— Ümmü Rûman! Âişe'nin iyiliği için çalış ve onun yüzünden beni darıltma.

Rasûlullah (s.a.v.) bir gün Âişe'yi kızgın olarak gördü. Sitemle Ümmü Rûman'a şöyle dedi:

— Ümmü Rûman! Sana Âişe hakkında beni kızdırmamanı söylemedim mi?

Ümmü Rûman Hz. Peygamber'in sözlerinin manasını, hanımı Hadice Bint Huveylid öldüğünde anladı.

Osman b. Maz'un'un hanımı Havle Bint Hakim ona gelip şöyle dedi:

— Ümmü Ruman! Allah'ın sana hayır ve bereketten ne verdiğini biliyor musun?

Ümmü Rûman:

— Ne verdi? diye sordu.

Havle Bint Hakim:

— Rasûlullah (s.a.v.) beni Âişe'ye dünürlük için gönderdi!

Âişe o sırada yedi yaşındaydı.

Ümmü Rûman:

— Âişe ona uygun olur mu? Onun kardeşinin kızıdır... İstersen Ebu Bekir'i bekle, o biraz sonra gelecek, dedi.

Ebu Bekir gelince Havle Bint Hakim ona durumu anlattı. Ebu Bekr:

— Âişe ona uygun olur mu? O kardeşinin kızıdır, dedi.

Havle Bint Hakim Rasûlullah'a (s.a.v.) tekrar gidip Ebu Bekr'in dediklerini anlattı. Peygamber (s.a.v.):

— Git ona şöyle de: Sen benim din kardeşimsin. Kızın bana uygundur (helaldir).

Rasûlullah, Hz. Âişe'yle yedi yaşındayken nikahlanmış, ancak iki sene sonra Medine'de gerdeğe girmiştir. Böylece Ümmü Rûman, Hz. Peygamber'e kayınvalide olma şerefine nail olmuştur.

*

Ümmü Rûman, Âişe, Esma ve Abdullah b. Ebi Bekr, Rasûlullah'la (s.a.v.) ashabı Medine'ye hicret edip yerleştikten ve mescidiyle odalarını inşa ettikten sonra hicret etmişlerdir.

*

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle derdi:

"Hûri'l-în cennet ehlinden olan bir kadına bakmak kimi memnun ederse o, Ümmü Rûman'a baksın."

Hz. Âişe der ki:

"Resûlullah (s.a.v), bir sefere çıkmak istediği zaman, zevceleri arasında kura çekerdi. Onlardan hangisinin ismi çıkarsa, onunla giderdi.

Benî Mustalık gazasına çıkarken de, ötedenberi olduğu gibi, zevceleri arasında kur'a çekmiş, benim ismim çıkınca, Resûlullah ile birlikte ben yola çıkmıştım.

Bu sefer, hicab ayetinin indirilmesinden sonra idi. Bunun için, ben hevdecin içinde taşınır ve konak yerine hevdec içinde indirilirdim.

Devem hareket etmeden önce, hevdecin içine girip oturur, hevdeci deveye yükleyecek olanlar gelirler, onu alt tarafından tutup yukarı kaldırarak devenin üzerine yerleştirirler, iplerle bağlarlar, bundan sonra devenin yularından tutarak yola devam ederlerdi.

Nihayet, Resûlullah (s.a.v.), bu gazasından sonra Medine'ye yönelip, Medine'ye yakın bir yerde konakladı. Orada gecenin bir kısmını geçirdi. Sonra, hareket edileceğini mücahidlere bildirdi.

Harekete geçileceği sırada, ben abdest bozmak için oradan uzaklaşmıştım.

Boynumda, Yemen göz boncuğundan dizilmiş gerdanlık vardı.[1]

Hâcetimi giderdikten sonra, konak yerime geldim. Göğsümü yoklayınca, gerdanlığımın koptuğunu, düştüğünü anladım. Hemen dönüp onu aradım, bulamadım. Fakat, onu aramak, beni yoldan alıkoymuştu.

Yolda, bana hizmet edenler, gelmişler, hevdecimi yüklemişler, devemi hareket ettirmişlerdi. Onlar, beni hevdeç içinde sanmışlardı.

O zaman, kadınlar, hafif ve zayıf idiler. Ağır vücutlu ve şişman değillerdi. Et ve yağ onları kaplamazdı. Çünkü, onlar, sadece sabahları bir şeyler yerlerdi.

---

1 Bu gerdanlığı, Hz. Aişe'ye, gelin hediyesi olarak annesi Ümmü Ruman takmıştır.

Bunun için, hizmetçiler, hevdeci kaldırıp yüklerlerken, ağırlık derecesinin farkına varamamışlardı. Zaten, ben küçük yaşta bir kadındım. Deveyi sürüp gitmişler.

Gerdanlığımı, ordu ayrılıp gittikten sonra buldum. Hemen ordugaha geldimse de orada onlardan hiç kimseler yoktu. Hepsi çekip gitmişlerdi. Ben de, orada, evvelce bulunduğum yere geldim. Çarşafıma bürünüp uzandım.

Nasıl olsa, hevdecte bulamayınca, aramak üzere yanıma gelirler sandım. O sırada, gözlerimi uyku bürüdü, uyuyup kalmışım...

Safvan b. Muattal es-Sülemi, ordunun arkasına kalır, halkın eşyasını araştırır, bir şey kalmışsa, zayi olmaması için, alıp diğer konak yerine götürürdü.

Safvan, vallahi, askerin arkasından yürüyerek sabaha karşı bulunduğum yere doğru gelmiş, uyuyan bir insan karaltısı görünce, gelip başucuma dikilmiş ve beni görür görmez tanımış.

Çünkü, bize hicab ayeti inmeden önce, onun beni görmüşlüğü vardı.

Safvan, beni görünce, şaşırarak "inna lillâhi ve innâ ileyhi râciûn = biz Allah'ın kullarıyız ve muhakkak O'na dönüp varıcılarız" dedi.

Hemen onun sesine uyandım ve çarşafımla yüzümü örtüp büründüm.

Vallahi, onunla ne bir kelime konuşmuşuzdur, ne de İstirca'dan (innâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn'dan) başka ondan bir kelime işitmişimdir.

Bundan sonra, Safvan, devesini ıhdırdı. Beni binsin diye ayağını devesinin ön ayağına bastı.

"Bin!" dedi ve kendisi, geri çekildi. Ben de hemen kalkıp deveye bindim. Kendisi de, devenin başını, yularını çekerek askere yetişmek için süratle ilerlemeye başladı.

Sabaha kadar askerin arkasından yetişemedik. Nihayet, asker konak yerine inip yerleştiği sırada idi ki, Safvan'ın devemin yularını çekerek konak yerine getirdiği görüldü.

Safvan b. Muattal, Hz. Âişe'yi deve üzerinde getirirken, baş münafık Abdullah b. Übeyy'e -kabilesinden bir topluluk içinde bulunduğu sırada- rastlamışlardı.

Abdullah b. Übeyy:

— "Kimdir bu?" diye sordu.

— "Âişe'dir" dediler.

Abdullah b. Übeyy:

— "Vallahi, ne Âişe, o adamdan dolayı kurtulur, ne de, o adam, Âişe'den dolayı kurtulur!

Demek, Peygamberimizin ailesi bir adamla gecelemiş, sabaha kadar kalmış, sonra da adam devesinin yularından tutup onunla yanınıza gelmiş!?" diyerek ilk önce yaygarayı koparmıştı.

Hz. Âişe der ki:

"İşte, iftiracılar, aleyhimde söyleyeceklerini söylemişler, ordugah çalkalanmıştı! Vallahi, benim, bunların hiç birinden haberim yoktu. Aleyhimde iftira ederek helak olanlar olmuş; iftiranın en büyüğüne ve çoğuna girişen de, Abdullah b. Übeyy b. Selûl imiş!"

Hz. Âişe, başına gelenleri anlatmaya devam ederek der ki:

"Sonra, Medine'ye geldik. Çok geçmeden ağır bir hastalığa tutuldum. Bir ay çektim. Meğer bu sırada halk iftiracıların uydurdukları iftiralara dalmışlar, tefrikalara düşmüşler!

Ben ise, bundan hiç bir şey sezememiş, anlayamamıştım.

Aleyhimdeki iftiralar Rasûlullah (s.a.v.) ve babamla anneme kadar da yetiştirilmiş. Fakat onlar, bana bunlardan hiç bahsetmiyorlardı.

Yalnız evvelce hastalandığım zaman, Peygamber'den (s.a.v.) görmüş olduğum lütuf ve iltifatları bu hastalığım sırasında göremeyişim ve kendisinin yanıma girdikçe selam verip, adımı anmadan: "Hastanız nasıldır?" diye sorarak dönüp gidişi, beni şüphelendiriyor ve üzüyordu.

Fakat, ortada dönen, dolaşan şerlerden hiç haberim yoktu.

Aradan, yirmi kadar gece geçtikten sonra idi ki, hastalığımı atlatmış, nekahat devresine girmiştim.

Biz Arap kavmi, o zaman Arap olmayanların evleri yanında edindikleri şu helaları, kokusundan iğrendiğimiz için, evlerimizin yanında bulundurmaz, Medine'nin kırlarına çıkardık. Kadınlar, oraya her gece, ihtiyaçlarını gidermek için çıkarlardı.

O zaman, bizim halimiz göçebe Arapların sahrada hacetlerini gidermelerine benzemekte idi.

Ben, yine bir gece, Mıstah'ın annesiyle, hacet giderme yerimiz olan Menası' tarafına çıkmıştım. Buraya ancak geceden geceye çıkardık. Bu da evlerimizin yanında helalar edinmemizden önce idi.

Mıstah'ın anası Selma ki, Ebu Rühm b. Muttalib b. Abd-i Menaf'in kızıdır. Anası ise Sahr b. Amir'in kızı olup Ebu Bekr'le Sıddîk'ın halasıdır.

Selma hatunun oğlu Mıstah (Avf) Üsâse b. Abbâd b. Muttalib'in oğludur.

İşte, ben ve Mıstah'ın anası hacetimizi gidermek üzere Menası'a çıktığımız sırada, Mıstah'ın anası, çarşafına takılarak düşünce "Mıstah, yüzünün üzerine düşsün, kahr olsun!" diyerek oğluna beddua etti, ilendi.

Ben: "Ana! Sen, ne diye oğluna beddua ediyor, kötü söylüyorsun?" dedim. Sustu, cevap vermedi.

İkinci kere ayağı dolaşıp düştü. Yine "Mıstah, yüzünün üzerine düşsün, kahr olsun!" dedi.

Ben: "Ana! Sen ne diye oğluna beddua ediyor, kötü söylüyorsun?" dedim. Yine susup cevap vermedi

Üçüncü düşüşünde de yine: "Mıstah, yüzünün üzerine düşsün, kahr olsun!" dedi.

Ben yine; "Ana! Sen, oğluna ne diye beddua ediyor, kötü söylüyorsun? Sen ne fena söz sarf ediyorsun? Bedir savaşında bulunmuş olan bir zata mı kötü söylüyorsun?!" dedim.

"Vallahi, ben, ona ancak, senin aleyhindeki sözlerinden dolayı beddua ediyor, kötü söylüyorum! Bak hele şu saf tazeye! Sen, onun söylediklerini işitmedin mi?" dedi.

"O, neler söylemiş?" diye sordum.

Bunun üzerine Mıstah'ın annesi, iftiracıların söylediklerini bana birer birer haber verince, hastalığım, geri geldi. Hastalığıma, hastalık katlandı.

Vallahi, üzüntümden, hacetimi gidermeye bile kadir olamadım ve döndüm. O kadar ağladım ki, ağlamaktan, ciğerlerim kopacak, parçalanacak sandım.

Annem Ümmü Rûman Zeyneb Bint Dühman, yanımda bulunuyor, hastalığıma bakıyordu. O sırada, Rasûlullah (s.a.v.), selam verip yanıma girdi. Yine ismimi anmadan, "hastanız nasıldır?" diye sordu. Tek kelime daha konuşmadı.

Artık, kendimi tutamadım.

— "Ya Rasûlallah! Ben, şimdiye kadar hiç görmediğim cefayı görüyorum!? Bana müsaade etsen, annemin yanına gitsem de hastalığıma orada bakılsa olmaz mı?" dedim.

— "Gitmende sakınca yok!" buyurdu.

Ben, ebeveynimin yanına gidip aleyhimdeki haberin iç yüzünü anlamak istiyordum.

Rasûlullah (s.a.v.), yanıma bir uşak verip beni, babamın evine gönderdi.

Eve geldiğimde annem Ümmü Rûman'ı aşağıda, babamı evin damında Kur'an okuyor buldum.

Annem:

— Yavrum! Sen, niye geldin? diye sordu.

Anneme:

— Allah seni yarlığasın! Halk benim aleyhimde neler söyleyip duruyorlarmış da siz, bana onlardan hiç bir şey sızdırmadınız? Anneciğim! Halkın benim aleyhimdeki söylentileri neler imiş? dedim.

Annem:

— Yavrum! Sen, kendini hiç üzme! Sıhhatini düşün. Vallahi, bir kadın senin gibi güzel ve kocasının yanında sevgili olsun ve onun birçok ortakları bulunsun da, onu kıskanmasınlar ve onun aleyhinde birtakım laflar çıkarmasınlar, pek nadirdir... dedi.

— Sübhânallâh, demek halk, benim aleyhimde böyle bir takım kötü şeyler konuşuyorlarmış?!

Anneme:

— Babamın, bundan haberi var mı? diye sordum,

Annem:

— Evet, dedi.

— Rasûlullah'ın da (s.a.v.) haberi var mı? dedim.

Annem:

— Evet, dedi.

Gözlerim, yaşla doldu, ağladım.

Babam Ebu Bekr, damda Kur'an okuyordu.

Sesimi işitince indi. Anneme:

— Nedir bunun hali? diye sordu.

Annem:

— Aleyhindeki söylentilerden haberi olmuş, dedi.

Babamın gözleri yaşla doldu.

— Yavrum! Evine dönmen için sana and veriyorum, dedi.

Döndüm. O gece, sabaha kadar hep ağladım durdum...

Ne gözümün yaşı diniyordu, ne de uyuyabiliyordum. Ağlaya ağlaya sabaha çıktım. Babamla annem yanımdan ayrılmadılar."

Hz. Âişe'nin annesi Ümmü Rûman'ın bildirdiğine göre: Ümmü Rûman'la Hz. Âişe otururlarken, Ensar kadınlarından birisi içeri girmiş "Allah, filana yapacağını yapsın! Filana da yapacağını yapsın!" diyerek beddua etmişti.

Kendisine: "Sen niçin böyle söylüyorsun?" diye sorulunca kadın: "Oğlum, ortada dolaşan söylentileri çıkaran ve yayanların içinde idi!" dedi.

Ona: "Ne imiş o söylentiler?" diye soruldu.

Kadın da şöyle, şöyle söylentilerdir diyerek anlattı.

Hz. Âişe: "Bunu, Rasûlullah (s.a.v.) işitti mi?" diye sordu.

"Evet!" denildi.

Hz. Âişe: "Bunu, Ebu Bekir de işitti mi?" diye sordu.

Yine "evet" denilince, Hz. Âişe, titreyerek arkasının üzerine düşüp bayıldı. Elbisesini, üzerine örttüler.

Peygamberimiz, Hz. Âişe aleyhinde yapılan iftiranın yayıldığı günlerde vakitlerinin çoğunu evinde geçirmiş, dışarı çıkmamıştır...

Nihayet bu iftira Cenab-ı Hak'tan gelen vahiyle temizlenmiş oldu ve Hz. Âişe'nin temiz olduğu ayetle tescil edilmiş oldu...

Ümmü Rûman da yapılan iftira karşısında sabır ve metaneti elden bırakmayarak kızına da sabır ve metanet tavsiyesinde bulunarak olgunluğunu göstermiştir...

Ümmü Rûman hicretin dördüncü (veya beşinci) yılında Zilhicce ayında öldüğünde Rasûlullah (s.a.v.) onun kabrine inip ona mağfiret diledi ve şöyle dedi:

— Allah'ım! Senin ve Resulün hakkında Ümmü Rûman'dan gördüklerim sana gizli kalmamıştır.

ÜMMÜ İSHAK (r.a.)

Ümmü İshak el-Ganeviyye müslüman olup Rasûlullah'a (s.a.v.) bey'at ettikten sonra erkek kardeşiyle birlikte hicret etmek için Mekke'den çıktı. Bir süre yol aldıktan sonra kardeşi ona:

— Ümmü İshak! Sen burada otur. Ben Mekke'ye dönüp unuttuğum azığımı alıp geleyim, dedi.

Ümmü İshak:

— Fasık'ın (yani kocasının) seni öldürmesinden korkuyorum, dedi.

Kardeşi onu bırakıp Mekke'ye gitti. Üç gün sonra Mekke'den gelen bir yolcu ona uğrayıp:

— Ümmü İshak! Burada oturmana sebep nedir? dedi.

Ümmü İshak:

— Kardeşim İshak'ı bekliyorum diye cevap verdi.

Yolcu şöyle dedi:

— Artık senin için İshak yok. Kocan Fasık, Mekke'den ayrıldıktan sonra onu yakalayıp öldürdü.

Ümmü İshak anlatır:

İnnâ lillâh diyerek ve ağlaya ağlaya kalkıp Medine'ye gittim. Rasûlullah (s.a.v.), hanımı Hafsa Bint Ömer'in odasında abdest alırken

yanına girip şöyle dedim: "Allah'ın Rasûlü! Anam babam sana feda olsun. Kardeşim İshak öldürüldü" dedim. Ben Rasûlullah'a dikkatlice bakıyordum. O da abdest alıyordu. Bir ara dalıp ona bakmadım. Bir avuç su alıp onu bana serpti.

Onun başına büyük felaketler geliyor, gözünde yaşlar görülüyor ama yüzüne akmıyordu.

*

Ümmü İshak Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanındaydı. Rasûlullah'a bir tabak tirid getirildi. Ümmü İshak da Rasûlullah'la birlikte yedi. Zu'l-yedeyn de Rasûlullah (s.a.v.) ona başka bir yemek verdi ve şöyle dedi:

— "Ümmü İshak! Bundan da ye."

Ümmü İshak oruçlu olduğunu hatırlayıp eli dondu kaldı ne ileri ne geri geliyordu...

Peygamber (s.a.v.) sordu:

— Neyin var? Ümmü İshak?

— Ya Rasûlallah! Ben oruçluydum, diye cevap verdi.

Zu'l-yedeyn de:

— Doyduktan sonra mı aklına geldi, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Orucunu tamamla. Bu Allah'ın sana gönderdiği bir rızıktır.

ÜMMÜ GÜLSÜM BİNT UKBE B. EBİ MUAYT (r.a.)

Ukbe b. Ebi Muayt'ın kızı Ümmü Gülsüm (r.a.)

Tek başına Allah'a ve Rasûlüne hicret için evinden kaçan muhacir sahabî Ümmü Gülsüm (r.a.)

Ümmü Gülsüm; Peygamberimizin, Mekke'deki azılı düşmanlarından Ukbe b. Ebi Muayt'ın kızıdır.

Ümmü Gülsüm'ün annesi, Erva Bint Kureyz'dir. Erva, Hz. Osman'ın da, annesi idi.

Ümmü Gülsüm, Mekke'de müslüman olmuş ve Peygamberimize bey'at etmişti.

Ana-baba ocağından, müslüman ve muhacir olarak Allah yoluna çıkıp giden Ümmü Gülsüm'den başka Kureyşli bir kadın yoktur.

Ümmü Gülsüm der ki:

Ten'im veya Hashas nahiyesinde kendimize aid olup ve halkımızdan bazısının oturduğu kıra sık sık gider, orada üç dört gün kalır ve ev halkının yanına dönerdim.

Ev halkım, benim oraya gidişimi, istememezlik etmezler, yadırgamazlardı.

Nihayet, oraya gidip gelmeyi sıklaştırdım.

Bir gün, her zaman gitmekte olduğum kıra gitmek istiyormuş gibi Mekke'den çıkıp gittim. Yolun, en son noktasına vardığım zaman, Huzâalılardan bir adam bana:

— Sen, nereye gitmek istiyorsun? diye sordu.

Ben de, ona:

— Bir hacetim var, sana sorabilir miyim? Sen kimsin? dedim.

— Ben Huzâalılardan bir adamım! dedi.

Huzâa adını anınca, ona içim ısındı.

Çünkü, Huzâalılar Rasûlullah'ın (s.a.v.) muahedesine katılmışlardı.

Ona:

— Ben, Kureyşlilerden bir kadınım. Rasûlullah'ın yanına gitmek istiyorum. Fakat, yolu bilmiyorum! dedim.

Bunun üzerine Huzâalı adam:

— Biz, gece ve gündüz gidilecek yolları iyi bilen kimseleriz. Seni, Medine'ye eriştirinceye kadar, ben sana yoldaş olurum! dedi.

Sonra, bana, bir deve getirdi. Ona bindim.

Devemin yularını tutup yola koyuldu.

Vallahi, adamcağız, benimle tek kelime dahi konuşmadı.

Deveyi ıhdırınca, hemen yanımdan uzaklaşıyor, deveden indiğimde gelip deveyi ağaca bağladıktan sonra ağaçlar arasına çekiliyor, gidileceği ve deve açlıktan böğürdüğü zaman, onun yanına gelip bana arkasını dönüyor ve deveye bindiğimde devenin yularını tutup ininceye kadar arkasına bakmadan gidiyordu. Böyle yapmaktan geri durmadı.

Nihayet, Medine'ye girdik.

Allah, o yoldaşı hayırla mükafatlandırsın!

Huzâa kabilesi, ne güzel kabîledir!

Peygamber'in (s.a.v.) zevcesi Ümmü Seleme'nin yanına vardım.

Yüzüm, örtülü olduğu için tanıyamadı. Kim olduğumu söyleyip yüzümü açınca beni bırakmadı.

— Sen, Allah'a ve Rasûlüne hicret mi ettin? diye sordu.

— Evet! dedim ve ilave ettim: "Rasûlullah'ın (s.a.v.) erkeklerden Ebu Cendel b. Süheyl ile Ebu Basîr'i müşriklere geri gönderdiği gibi, beni de, gönderir diye korkuyorum. Ey Ümmü Seleme! Erkeklerin hali, kadınların hali gibi değildir! Mekke'lilerin yanlarından ayrıldığım günden bu yana sekiz gün geçmiş, dönüşüm, bulunmayışım uzamıştır. Şimdi, onlar nerede kayboldüğumu konuşacaklar, sonra da beni arayacaklar, bulamayınca da, bana doğru geleceklerdir, dedim.

Ümmü Gülsüm, Hz. Ümmü Seleme'nin evinde bulunduğu sırada, Peygamberimiz, oraya geldi.

Hz. Ümmü Seleme, Ümmü Külsüm'ün yolculuğunu Peygamberimize haber verdi.

Peygamberimiz, Ümmü Külsüm'e:

— "Hoş geldin!" dedi.

Ümmü Külsüm:

— "Ya Rasûlallah! Ben, dinim uğrunda senin yanına kaçıp geldim. Beni koru! Müşriklere, geri verme! Beni, kafirlere geri çevirirsen, onlar bana işkence yaparlar ve beni dinimden döndürmeye uğraşırlar!

Ben, işkenceye dayanamam. Ben, nihayet bir kadınım. İyi bilirsin ki, kadınların hali, zayıfların haline benzer.

Müşriklere, iki kişiyi iade ettiğini ve onlardan birisinin kendisini koruduğunu gördüm. Fakat, ben, nihayet, bir kadınım!" dedim.

Peygamberimiz:

— "Muhakkak ki yüce Allah, kadınlar hakkındaki ahdi bozar, hükümsüz bırakır" buyurdu.

Bunun üzerine, inen ayette şöyle buyruldu:

"Ey iman edenler! Size, mü'min kadınlar muhacir olarak geldikleri zaman, onların gerçekten iman edip etmediklerini deneyiniz.

Allah, onların imanlarını çok iyi bilendir. Fakat, siz onların mü'min kadınlar olduklarına dair bilgi edinirseniz, artık onları, kafirlere geri çevirmeyiniz.

Bunlar, onlara helal değildir. Onlar da, bunlara helal olamazlar.

Kâfir olan kocalarının bu kadınlara sarf ettikleri mehri onlara (kâfirlere) veriniz. Mehirleri verdiğiniz takdirde, onları sizin almanızda size bir günah yoktur.

Artık, kafir olan kadınlarınızı da, nikahınız altında tutmayınız. Sarf ettiğiniz mehri isteyiniz. Kâfirler de, size hicret eden mü'min kadınlara harcadıkları mehri istesinler.

Bu Allah'ın hükmüdür. Aranızda, O hükmeder. Allah, her şeyi hakkıyle bilen ve her yaptığını yerli yerince yapandır." [1]

Bunun üzerine, Peygamberimiz, müşriklerin arasından kaçıp gelen müslüman erkekleri geri çevirdiği halde, kadınları geri çevirmedi.

Bir sabah; Ümmü Külsüm'ün kardeşleri Velid b. Ukbe ile Umâre b. Ukbe, Medine'ye, Peygamberimizin yanına geldiler.

— "Muhammed! Muahedemizde, bizden yanına gelenleri bize iade hususunda koşmuş olduğumuz şartımızı yerine getir" dediler.

Ümmü Külsüm'ü alıp götürmek istediler.

(Hudeybiye barışının şöyle bir şartı vardı: Kureyş'ten Rasûlullah'a (s.a.v.) birisi gelir ve o müslüman olursa, Rasûlullah (s.a.v.) onu geri verecekti. Müslümanlardan birisi Kureyş'e gelirse, Kureyş onu Rasûlullah'a vermeyecekti.)

Peygamberimiz:

— "Muâhededeki o şartın hükmünü, Allah kadınlar hakkında bozdu, ortadan kaldırdı!" buyurdu.

Ümmü Külsüm'ü, onlara teslim etmeye yanaşmadı.

Velid'le Umare de Mekke'ye döndüler. Durumu, Kureyş müşriklerine bildirdiler.

Müşrikler, bu hususta başkaca bir kimse göndermediler. Kadınların Medine'de kalmasına, geri çevrilmemesine, ister istemez razı oldular. Rasûlullah (s.a.v.) onu ve ondan sonraki kadınları deneyip şöyle söyledi:

— "Sizi evlenme, ve mal arzusu değil de Allah Rasulü'nün ve İslâmın sevgisi mi çıkardı?"

Bu söze olumlu cevap verenler ailelerine geri verilmediler...

---

1 Kur'an-ı Kerim, Mümtehine Sûresi: 10.

Mekke'den Medine'ye hicret eden kadınlar bu hususta ayet gereğince "Vallahi, biz ancak, Allah'a, Rasulüne ve İslâmiyete olan sevgimizden dolayı çıkıp geldik. Yoksa, ne koca ne de mal için geldik!" diyorlardı. Böyle söyledikleri zaman Medine'de bırakılıyor, tutuluyor ve halklarına iade edilmiyorlardı.

Böylece, Mekke'den sırf Allah ve Rasûlullah için Medine'ye hicret ettiklerine yemin edenlerin mehirleri kocalarına iade ediliyordu.

Eğer, gelenler, muahedelilerden değilseler, onlara, ne yemin ettiriliyor, ne de onların mehirleri iade ediliyordu.

Mümtehine Sûresinin inen onuncu ayeti gereğince, Hz. Ömer o zamana kadar nikahı altında bulunup Mekke'de oturan ve müslüman olarak Medine'ye gelmeyen Kureybe Bint Ebi Ümeyye ile Ümmü Külsüm Bint Cervel'i boşadı.

Boşandıktan sonra Kureybe'yi Muaviye b. Ebi Süfyan, Ümmü Külsüm'ü de, Ebu Cehm b. Huzeyfe zevceliğe aldı.

İyaz b. Ganmül-Fihrî de, nikahı altında bulunan Ümmü Hâkim Bint Ebi Süfyan'ı boşadı.

Boşandıktan sonra, Ümmü Hakim'i, Abdullah b. Osman es-Sakafî zevceliğe aldı.

Ümmü Hakem, Mekke'nin fethinde müslüman oldu.

Ümmü Külsüm, Medine'ye hicret edip gelince, Zübeyr b. Avvam, Zeyd b. Hârise ve Abdurrahman b. Avf, ona talip oldular.

Ümmü Külsüm, bir anneden doğma kardeşi olan Hz. Osman'a danıştı. Hz. Osman da, bunu Peygamberimize gidip danışmasını işaret etti. Bunun üzerine, Ümmü Külsüm, Peygamberimize gelip sordu.

Peygamberimiz de, Zeyd b. Hârise ile evlenmesini tavsiye buyurdu. Ümmü Külsüm, Zeyd b. Hârise ile evlendi. Zeyd'den, Zeyd ve Rukayye isimlerinde bir oğlanla bir kızı oldu.

Zeyd, Mûte savaşında şehid olunca, onunla Zubeyr b. el-Avvam evlendi.

Ümmü Külsüm'ün Zubeyr'le evliliğinden Zeyneb isimli çocuğu doğdu. Sonra Zubeyr ondan ayrıldı.

Rasûlullah (s.a.v.) ona şöyle dedi:

— Müslümanların efendisi Abdurrahman b. Avf'la evlen.

Ümmü Külsüm, Abdurrahman İbn Avf'la evlendi. Abdurrahman'la olan evliliğinden İbrahim ve Hamîd'i doğurdu. Abdurrahman ölünce Amr b. el-As'la evlendi. Amr'la bir ay evli kaldıktan sonra öldü.

ERVÂ BİNT KÜREYZ (r.a.)

Ümmü Külsüm'den sonra, Annesi Erva Bint Kureyz de, Medine'ye hicret edip geldi.

Ervâ'nın annesi, Peygamberimizin halası Beyza Bint Abdulmuttalib'ti.

Ervâ; Mekke'de, ilk sıralarda, Talha, Ammar b. Yasir, Hz. Ebu Bekir, Zübeyr b. Avvam ve Abdurrahman b. Avf'ın anneleriyle birlikte müslüman olmuştu.

Erva, cahiliyet devrinde, önce Affan b. Ebu'l-As ile evlenmiş ondan Hz. Osman'la Âmine isminde iki çocuğu, sonra Ukbe b. Ebi Muayt'la evlenip ondan da, Velid, Umare, Halid, Ümmü Gülsüm, Ümmü Hakim ve Hind ismindeki oğulları ve kızları olmuştu...

ESMÂ BİNT YEZİD B. ES-SEKEN (r.a.)

Yezid b. es-Seken'in kızı Esma (r.a.)

Esma bint Yezid'in (r.a.) amcasının oğlu Muaz b. Cebel müslüman olunca, ona İslâm'ı ve Muhammed'in davet ettiği şeyi sordu. Muaz ona Kur'an-ı Kerim'den ayetler okudu. Onun (s.a.v.) tek olan ve ortağı olmayan Allah'a ibadete ve iyiliği emrederek, kötülüğü yasaklayarak putlara tapmamaya davet ettiğini söyledi. Esma (r.a.) Rasûlullah'a gelip müslüman oldu ve bey'at etti. Bey'at ettiği sırada kollarında iki altın bilezik vardı. Rasûlullah (s.a.v.) onların parıltısını gördü ve şöyle dedi:

— Esma! Bilezikleri at. Allah'ın sana ateşten bilezikler takmasından korkmuyor musun?

Esma onları attı ve onlara ait hiçbir eser göremedi. Sanki yer yarılmış onları yutmuştu. Onları kimin aldığını anlayamadı. [1]

Esma ve yanındaki kadınlar Peygamber'le (s.a.v.) tokalaşmak istediler. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Ben kadınlarla tokalaşmam.

Esma Bint Yezid, Rasûlullah'a (s.a.v.) bey'at eden ilk kadın olmuştu.

---

1 Hanefi mezhebine göre; kadınlara süs eşyası olarak kullanılan zinetlerinin (altın ve gümüşün) zekatının verilmesi vacibdir. Zekatını verdikleri takdirde bu zinetleri takmalarında bir beis yoktur. Elbette bilerek başkalarına göstermeleri doğru değildir.

*

Esma Bint Yezid mü'minlerin annesi Âişe Bint Ebi Bekr'i süsleyip Rasûlullah'a (s.a.v.) geldi. O'nu Âişe'yle oturmaya çağırdı. Rasûlullah (s.a.v.) geldi. Âişe'nin yanına oturdu. Ona büyük bir bardak süt getirildi. Sütü içti sonra Âişe'ye verdi. Âişe utandığı için başını eğdi. Esma Bint Yezîd ona:

— Rasûlullah'ın (s.a.v.) elinden al, dedi.

Âişe aldı ve biraz içti. Rasûlullah (s.a.v.) ona:

— Arkadaşına ver, dedi.

Ensarlı kadınlar:

— Bizim iştahımız yok, dediler.

Peygamber (s.a.v.):

— Açlıkla yalanı biraraya getirmeyin, dedi.

Esma ve Ensarlı kadınlar Hz. Âişe'yi gerdek için Rasûlullah'ın evine götürdüler.

*

Bir gün, Peygamber (s.a.v.) akşam namazını Abduleşhel oğullarının mescidinde kıldı. Esma (r.a.) kendi evine gitti. Et ve ekmek getirdi, ve:

— Anam, babam sana feda olsun, ye, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) ashabına:

— Allah'ın adıyla yeyin, dedi.

Peygamber (s.a.v.), beraberinde gelenler ve ev halkından orada bulunanlar yediler. Esma Bint Yezid gördü ki et ve ekmeğin tamamı olduğu gibi duruyordu. Halbuki kırk kişi vardı. Esma (r.a.) kendi kendine:

— Canım elinde olan Allah'a yemin olsun ki; bu Rasûlullah'ın bereketinden dolayı böyledir, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) onun evindeki bir tulumdan su içip gitti. Esma bu tulumu aldı, onu yağla parlatıp kaldırdı. Onunla hastalara su verir, bereket umulduğu anda kendisi ve ev halkı ondan su içerdi.

*

Esma Bint Yezid işlerinde yardımcı olmak için Rasûlullah'ın (s.a.v.) evine çok gider gelirdi. Bir gün ona teyzesi geldi. O kolunda iki altın bilezik olduğu halde Rasûlullah'a soru sormaya başladı, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Üzerinde ateşten bilezik bulunması sana kolay mı geliyor?

Esma (r.a.) teyzesine:

— Teyze! Şu bileziklerini kastediyor, dedi.

Teyzesi de bilezikleri attı. Esma Bint Yezid şöyle dedi:

— Ya Rasûlallah! Onlar zinet takınmazlarsa kocalarının yanında itibarları olmaz.

Peygamberimiz (s.a.v.) gülerek:

— Gümüşten bir halka bulup onu safranla ovamaz mısın? O altın gibi olur. Kim çekirge gözü ağırlığında birşey takınırsa kıyamet gününde onunla dağlanır.

*

Esma (r.a.) Rasûlullah'la birlikte Hayber'in fethinde bulunmuştur. Esirler toplanınca Ümmü Suleym ve Esma, Beni Kureyza ve Benî Nadir'in hanımefendisi Zeyneb Bint Huyey b. Ahtab'ı (Safiyye Bint Huyey b. Ahtab'ı) aldılar. O Ümmü Suleym'le Esma'ya şöyle dedi:

— Başım, İbn Ebi'l-Hukayk'ın (gelin olduğu sırada kocasıyla birlikteyken) kucağında uyuyordum. Rüyamda ayın kucağıma düştüğünü gördüm. Bu rüyayı ona anlattım. Bana bir tokat vurarak: "Sen Arapların hükümdarını istiyorsun. Bu da ancak Hicaz'ın hükümdarı Muhammed'i istediğin anlamına gelir" dedi.

Allah'a yemin ederim. Bu o rüyadır. Doğru çıktı. Sen Rasûlullah'la (s.a.v.) evleneceksin, dedi.

*

Esma Bint Yezid bazı yerlerde Rasûlullah'la birlikte bulunmuştur.

Birgün ashabıyla birlikteyken Rasûlullah'a (s.a.v.) geldi:

— Anam babam sana feda olsun Allah'ın Rasûlü! Ben sana kadınlar adına geldim. Aziz ve Celil olan Allah seni bütün erkek ve kadınlara göndermiştir. Biz sana inandık ve tabi olduk. Biz kadınlar sizlerin evlerinizi bekleriz, cinsel isteklerinizi yerine getiririz ve çocuklarınızı taşırız. Siz erkekler toplanmakta ve cemaatlerde, hasta ziyaretlerinde ve cenazede bulunmada, hacca gitmede bize tercih edildiniz. Bunlardan daha üstünü olan Allah yolunda cihadda da... Erkek hacca gitmek veya cihad etmek üzere çıktığında biz sizin mallarınızı koruruz, elbiselerinizin ipini hazırlarız ve çocuklarınızı büyütür, yetiştiririz. Bu sevap ve hayrı kazanmada sizin gibi miyiz? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) yüzünü tamamen ashabına çevirerek şöyle dedi:

— Bir kadının dini hakkında bundan daha güzel soru sorduğunu duydunuz mu?

Onlar:

— Ya Rasûlallah! Bir kadının böylesine doğruyu bulduğunu (hidayete erdiğini) tahmin etmiyorduk, dediler.

Peygamber (s.a.v.) ona dönüp şöyle dedi:

— Esma! Git, gerideki kadınlara bildir ki sizden birinizin kocasına iyi davranması, onun hoşnutluğunu kazanmaya çalışması ve kocasının uygun gördüğü bir şeyi yapması, erkekler için söylediklerinin hepsine denktir.

Esma (r.a.):

— Lâ ilâhe illallah, Allahu Ekber diyerek ve Rasûlullah'ın (s.a.v.) söylediklerini müjdeleyerek oradan ayrıldı.

Kadınların kocalarına iyi davranmaları, onlara saygı gösterip İslâm'a uygun olan sözlerini dinlemeleri, çok değerli bir şeydi. Lakin kadınlar bunun değerini ve ecrini pek bilmiyorlar...

Rasûlullah (s.a.v.), Abduleşhel oğulları kadınları arasındayken Esma Bint Yezid'e uğradı ve onlara selam verdi. Onlar da onun selamını aldılar.

Esma bint Yezid bir grup Ensar kadınıyla birlikte, ona soru sormak ve dinlerini öğrenmek için Rasûlullah'a (s.a.v.) gittiler. Rasûlullah (s.a.v.):

— Ey kadınlar topluluğu! Siz cehennemdeki yakıtların çoğunluğunu teşkil ediyorsunuz, dedi.

Bir kadın:

— Niçin Allah'ın Rasûlü? diye sordu.

Peygamber (s.a.v.):

— Çünkü siz, verildiğinde şükretmiyorsunuz, başınıza birşey geldiğinde sabretmiyorsunuz. Size verilmediğinde şikayetçi oluyorsunuz. Siz nankörlükten sakının, buyurdu.

Esma Bint Yezid:

— Peki nankörlük nedir? diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Kadın erkeğin yanındadır. O erkekten iki ve üç çocuğu olmuştur. Buna rağmen şöyle der: "Şimdiye kadar senden hiçbir iyilik görmedim." Nankörlükten sakının.

Yine Rasûlullah'a (s.a.v.):

— Nankörlük nedir? diye sordular.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle cevap verdi:

— Sizden biriniz uzun süre dul veya bekar kalır da sonra bir koca bulur. Bu evliliğinden bir çocuğu olur. Ama o bir gün kızar ve herşeyi inkâr ederek: "Vallahi şimdiye kadar senden hiçbir hayır görmedim" der.

*

Kadınlardan biri altın küpesini eliyle oynuyordu. Peygamber (s.a.v.):

— Hangi kadın, altın bir gerdanlık takarsa kıyamet gününde ateşten bir benzerini boynuna takar, hangi kadın kulağına altın bir küpe takarsa kıyamet gününde kulağına ateşten bir benzerini takar, buyurdu.

*

Rasûlullah (s.a.v.), akika (doğan çocuk yedinci gün traş edilirken kesilen kurban) hakkında şöyle buyurdu:

— Her çocuk akikasının rehinesidir. Akika çocuğun doğumunun yedinci günü kesilir. Çocuğun başı traş edilir ve adı konur.

Esma Bint Yezid:

— Allah'ın Rasûlü! Ne keseceğiz? diye sordu.

Peygamber (s.a.v.):

— Akika erkek çocuk için eşit derecede iki koyun, kız için de bir koyundur.

*

Esma Bint Yezid Peygamber'e (s.a.v.):

— Ya Rasûlallah! Birimiz canının, istediği bir şeye "canım istemiyor" dese bu yalan sayılır mı? diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Yalan, yalan olarak yazılır, küçük yalan da küçük yalan olarak yazılır.

*

Esma Bint Yezid Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydu:

"Kim içki içerse Allah ondan kırk gece hoşnut olmaz, eğer ölürse kâfir olarak ölür, eğer tekrar içmeye başlarsa Allah'ın ona cehennemliklerin irinlerini içirmesi hakkıdır."

O, Rasûlullah'ın ashabına Deccal hakkında şöyle konuştuğunu duydu:

"Deccal konusunda sizi uyarıyorum. Her peygamber kavmini uyarmıştır. Ey millet! O sizin aranızdadır. Ben, benden önceki peygamberlerin kavimlerine anlatmadıkları şekilde size özelliklerini anlatacağım. Deccal'ın çıkmasından önce kıtlığı şiddetli beş yıl olur. Bu yüzden bütün çift tırnaklı hayvanlar ölür.

Hz. Peygamber'in ashabından birisi sordu:

— Mü'minler neyle yaşarlar Allah'ın Rasûlü?

Rasûlullah (s.a.v.):

— Meleklerin yaşadığı şeyle. Sonra sakat gözlü olarak o çıkar. Allah sakat gözlü değildir. Onun alnında "kafir" yazılıdır. Yazı yazmasını bilen ve bilmeyen her mü'min onu okur. Ona tabi olanların çoğunluğu, yahudiler, kadınlar ve bedevilerdir. Onlar yağmur yağmadığı halde yağmur yağıyor, toprak bitki bitirmediği halde bitki bitiyor zannederler. O bedevilere şöyle der: Benden ne istiyorsunuz? Ben size gökyüzünden bol bol yağmur yağdırmadım mı? Sizin için gözleri canlı canlı, böğürleri şişkin ve memeleri sütle dolu hayvanlarınızı canlandırıyorum. Onunla birlikte daha önce ölmüş baba kardeş ve dostlarının suretinde şeytanlar diriltilir. Onlardan birisi babasına veya kardeşine gelir, şöyle der: Sen falanca kişi değil misin? Beni tanımıyor musun?

O senin Rabbindir, ona uy. Ona kırk sene ömür verilir. Bir senesi bir ay gibidir. Bir ayı, bir hafta gibidir. Bir haftası bir gün gibidir. Bir gün bir saaat gibidir. Bir saat da hurma çubuğunun ateşte yanması gibidir. Bütün kaynaklar iki mescide çevrilir. Sevinin. O ben aranızdayken çıkarsa Allah ve Rasûlü size yeter."

*

Esma Bint Yezid, Rasûlullah'ın (s.a.v.) bir grup sahabesine şöyle dediğini duydu:

— Kıyametten önce üç yıl vardır. Birinci gök yağmurunun üçte birini tutar. Yer de bitkisinin üçte birini tutar (vermez). İkinci yıl gök yağmurunun üçte ikisini tutar (yağdırmaz). Yer de (toprak da) bitkisinin üçte ikisini tutar (vermez). Üçüncü yıl gök yağmurunun tamamını, toprak da bitkisinin tamamını vermezler. Artık hiç hayvan kalmaz.

Onlar:

— Allah'ın Rasûlü! Mü'min (o zaman) neyle yetinir? dediler:

Rasûlullah (s.a.v.):

— Meleklerin yetindiği şeylerle yani tesbih (sübhânellah), tahmid (elhamdülillah) ve tehlille (lâ ilahe illallah) yetinir (yaşar), dedi.

*

Bir gün Esma bint Yezid, Rasûlullah'ın ashabına şöyle konuştuğunu duydu:

— Ey insanlar! Size en hayırlınızı haber vereyim mi? Onlar, gördüklerinde Allah'ın hatırlandığı kimselerdir. En kötülerinizi haber vereyim mi? Sizin dostlar arasından koğuculuk yapanlarınız ve masum kimseler için kötülük düşüneninizdir.

Esma Bint Yezid! Hz. Peygamber'e sordu:

— Allah'ın Rasûlü! Allah'ın İsm-i A'zam'ını bana söyleyebilir misin?

Rasûlullah (s.a.v.):

— Allah'ın İsm-i A'zam'ı (en büyük ismi) şu iki ayettir: "İlahınız bir tek ilahtır. O, merhamet eden, merhametli olandan başka ilah yoktur." [1] "Elif, Lam, Mim. Allah ondan başka ilâh olmayan, diri, her an yaratıklarını gözetip durandır." [2]

Esma Bint Yezid amcasının oğlu Muaz b. Cebel'le karşılaştı. Rasûlullah'tan (s.a.v.) duyduklarını ona anlattı. Muaz gülümseyerek:

— Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: İki söz vardır ki birisinin Arş'ın önünde sonu yoktur. Diğeri de gökle yer arasını doldurur. "Lâ ilahe illallah" ve "Allahu Ekber."

Esma Bint Yezid:

— Ebu Abdirrahman! Benim ilmimi artır, dedi.

Muaz b. Cebel:

— Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Cennettekiler hiçbir şeye değil de sadece Allah'ı zikretmeden geçirdikleri zamana sızlanırlar.

Muaz İbn Cebel ayrılmaya niyet ettiği sırada şöyle dedi:

1 Kur'an-ı Kerim, Bakara Sûresi: 163.
2 Kur'an-ı Kerim, Al-i İmran Sûresi: 1-2.

"Peygamber'in (s.a.v.) şöyle dediğini de duydum: Adem oğlu, Allah'ı zikirden başka kendini azabtan kurtaracak bir amel işlememiştir."

*

Esma Bint Yezid, Yermük savaşında da bulunmuştur.

Bizanslılar, o güne kadar benzeri görülmemiş bir ordu ile çıktılar. Halid b. el-Velid de Arapların bundan önce yapmadıkları bir tabyayla çıktı. Fakat müslümanlar Bizanslıların dağlar gibi kalabalık askerlerini görünce birisi şöyle dedi:

— Bizanslılar ne kadar çok müslümanlar ise ne kadar az.

Halid b. el-Velid de ona:

— Bizanslılar ne kadar az, müslümanlar ise ne kadar çok. Ancak, askerler zaferle çok olurlar, çok kişilerin sayısıyla değil yenilgiyle az olurlar, dedi.

Daha sonra Halid, İkrime b. Ebi Hakem, Süheyl b. Amr, Zubeyr b. el-Avvam ve Haris b. Hişam'a dönüp şöyle dedi:

— Kılıçları müslümanların kadınlarına teslim edin. Onlara her taraftan müslüman saflarının gerisinde durmalarını emredin ve onlara: "Kim geriye kaçmak isterse... Onu öldürün" deyin.

Esma Bint Yezid bir kılıç, Cuveyriye Bint Ebi Süfyan'la Ümmü Hakim Bintu'l-Haris birer kılıç aldılar.

Savaş esnasındaki bir kadınlar saldırısında Cuveyriye Bint Ebi Süfyan yaralandı. Şiddetli bir çarpışmadan sonra o kocasının yanındaydı. O gün, Esma (r.a) çadırının direğiyle dokuz Bizanslı öldürdü.

*

Esma Bint Yezid evine döndü. Kesesine doldurduğu dirhemleri araştırdı. Bir ateşin onu yaktığını zannetti. Rasûlullah'ın (s.a.v.) şu sözünü hatırladı:

— Kim iki dinar bırakırsa iki defa yanmaktan kurtulur.

Sanki vücudu yanıklarla dolmuş gibi titredi... Dirhem dolu keseyle dışarı çıktı ve yoksul komşularının kapılarını çalmaya başladı...

Müslümanlar her taraftan Rasûlullah'ın (s.a.v.) şehrine (Medine'ye) geldiler. Mü'minlerin emiri Ömer b. el-Hattab güçlü, zayıf, Arap ve Arap olmayan bütün müslümanlara maaş bağlandığını ilan etti.

Esma (r.a.) beytül-mal'e (devlet hazinesine) doğru yürüdü. Yermuk savaşında gördüğünden daha fazla insan gördü. Fakat oraya sükûnet ve huzur hakimdi.

Mü'minlerin emiri Hz. Ömer, Hz. Ali, Abdurrahman b. Avf, Abbas b. Abdilmuttalib, Osman b. Affan ve Talha b. Ubeydillah (r.a.) ayağa kalktılar. Hz. Ömer bir divan (defter) tutmak istedi. Hz. Ali'yle Abdurrahman İbn Avf ona:

— Mü'minlerin emiri! Önce kendilerinden başla dediler.

Hz. Ömer, Abbas b. Abdilmuttalib'in elini tutup:

— Hayır önce Rasûlullah'ın (s.a.v.) amcasından başlıyorum, dedi.

Hz. Ömer, Abbas b. Abdilmuttalib'e oniki bin, Bedir savaşına katılanlara beşer bin maaş bağladı. Bedir savaşına katılmayan dört kişiyi, Bedir savaşına katılanlara ilave etti. Bunlar: Hasan, Hüseyin, Ebu Zer el-Gıfari ve Selman el-Farisi'dir. Hz. Peygamber'in (s.a.v.) nikah yaptığı hanımlarına on bin verdi.

Rasûlullah'ın hanımları:

— Rasûlullah (s.a.v.) mal taksiminde bizi öbürlerine tercih etmezdi. Bizlere eşit davran, dediler.

Hz. Ömer de öyle yaptı. Rasûlullah (s.a.v.) Hz. Âişe'yi çok sevdiği için ona iki bin daha fazla verdi, fakat Hz. Âişe almadı. Mü'minlerin emiri Bedir'e katılan kadınlara beşer bin verdi.

Bedir'den sonra Hudeybiye'ye kadar olanlara dört bin Hudeybiye'den sonra Hz. Ebu Bekir mürtedlerin (dinden dönenlerin) kökünü kazıyıncaya kadar olanlara da üçer bin verdi. Mekke'nin fethinde bulunanlar da bunların arasındaydı. Safvan b. Umeyye b. Halef, Haris b. Hişam'la Süheyl b. Amr'ı fethe katılanlardan kabul etti.

Onlar almaktan vazgeçip şöyle dediler:

— Bizden daha üstün (kerim) birisinin olmasını kabul etmiyoruz.

Ömer b. el-Hattab:

— Ben size soy sopa göre değil İslâm'daki önceliğe göre verdim, dedi.

Safvan, Haris ve Süheyl:

— Öyleyse tamam, diye cevap verdiler. Nihayet aldılar. Haris İbn Hişam'la Süheyl b. Amr aileleriyle Şam'a doğru gittiler.

Kadisiye'ye katılanlarla diğer savaşlara katılanlara ikişer bin maaş bağladı. Onlardan iyi savaşanlara iki bin beş yüzer verdi. Mü'minlerin emirine:

— Kadisiye'ye katılanları diğer savaşlara katılanların arasına katsaydın, denildi.

Hz. Ömer şu cevabı verdi:

— Onları kesinlikle katılmayanların derecesine getirmiş değilim.

Hz. Ömer'e şöyle denildi:

— Sen evi uzak olanla, evi yakın olup avlusunda savaşan kimseleri eşit tuttun.

Mü'minlerin emiri Ömer (r.a.) şu cevabı verdi:

— Evi yakın olan fazla almaya daha layıktır. Çünkü onlar ölüm ve tehlikeye hazır durumdadırlar. Muhacirler, kendi aralarında öncelik sahibi olanlarla Ensar'ı eşit tuttuğumuz zaman sizin söylediğiniz gibi konuşmazlar mı? Ensar'ın yardımı onların kendi avlularındandır. Muhacirler onlara daha sonra hicret etmişlerdir.

Mü'minlerin emiri Ömer (r.a.) Kadisiye ve Yermûk'den sonrakilere biner verdi.

Onlardan sonra gelenlere beş yüzer, üçüncü sıradakilere üç yüzer, dördüncü sıradakilere iki yüz ellişer verdi. Onlardan sonrakilere ki onlar köleler ve geride kalanlardır, iki yüzer verdi, bundan sonraki kadınları eşit tuttu. Çocukları da eşit tutup yüzer verdi. Daha sonra altmış yoksulu toplayıp karınlarını doyurdu.

Birisi mü'minlerin emirine:

— Ey mü'minlerin emiri! Beytül-mal'de bir miktar mal bıraksan da herhangi bir musibet veya masraf ayırsan daha iyi değil mi? dedi.

Ömer b. el-Hattab şöyle cevap verdi:

— Sana bunları şeytan söyletiyor. Fakat Allah onların çaresini bana öğretti ve şerrinden korudu. Belalara karşı ben Rasûlullah'ın yaptığı hazırlığı yaptım. Bu hazırlık Allah'a ve Rasûlü'ne itaattir. Para ve mal birinizin dininin karşılığı olursa siz helak olursunuz.

Esma Bint Yezid mü'minlerin emiri Hz. Ömer'in ona bağladığı maaşı aldı ve evine döndü. Hatıralar onu maziye götürdü...

CEMİLE BİNT SABİT B. EBİ'L-AKLAH (r.a.)

Sabit b. Ebi'l-Aklah'ın kızı Cemile (r.a.)

Yüce sahabi Asım b. Sabit b. Ebi'l-Aklah'ın kız kardeşidir. Adı, Asiye idi. Müslüman olup Rasûlullah'a (s.a.v.) bey'at etti. Onunla Ömer b. el-Hattab evlendi. Hz. Ömer'e:

— Ebu Hafs! Adım hoşuma gitmiyor. Bana yeni bir ad bul, dedi.

Hz. Ömer (r.a.) ona:

— Senin adın Cemile olsun, dedi.

O, öfkelenip:

— Bir cariye isminden başka koyacak isim bulamadın mı? dedi.

(Hz. Ömer'in acem isimlerinden birine sahip bir cariyesi vardı ve ona "Cemile" adını koymuştu).

Hz. Peygamber'e gidip:

— Allah'ın Rasûlü! Adım hoşuma gitmiyor, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Sen Cemile'sin, dedi.

Yine öfkelenip:

— Ya Rasûlallah! Bana bir cariye isminden başka koyacak isim bulamadın mı? Ömer de bana "Cemile" adını koydu, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Bilmiyor musun, Allah Ömer'in dilinin söylediğini ve kalbinden geçirdiğini kabul eder, buyurdu.

Cemile Bint Sabit, Hz. Ömer'den olan evliliğinden Asım'ı dünyaya getirmiştir. Ondan sonra Ümmü Asım künyesini almıştır. Ömer İbnü'l-Hattab onu boşayıp Hz. Peygamber'e (s.a.v.) geldi ve şöyle dedi:

— Allah'ın Rasûlü! Cemile Bint Sabit'e yanağını yere yapıştıracak şekilde vurdum. Çünkü benden, gücümün yetmediği birşeyi istedi.

Bu defa da onunla Yezid b. Cariye evlendi.

Onunla evliliğinden Abdurrahman'ı doğurdu.

Bir gün Hz. Ömer (r.a.) hayvanına binip Kuba'ya gitti ve oğlu Asım'ı çocuklarla oynarken gördü. Hayvanın üstündeyken onu kucağına aldı. Ninesi Şemus Bint Ebî Amir yetişip çocuğu Ömer'den aldı. Birinci halifeye geldiler. Hz. Ömer:

— O benim oğlum, dedi.

Cemile Bint Sabit de:

— Benim oğlum, dedi.

Ebu Bekr es-Sıddîk, Ömer İbnu'l-Hattab'a:

— Onları serbest bırak, dedi.

Hz. Ömer cevap vermedi.

CEMİLE BİNT ABDİLLAH B. UBEYY B. SELUL (r.a.)

Abdullah b. Ubeyy b. Selul'un kızı Cemile (r.a.)

Rasûlullah (s.a.v.) Uhud şehitlerinin başında durup şöyle dedi:

— Kabirlerini geniş ve güzel kazın, onları ikişer ve üçer gömün. Kur'an'ı en iyi bilenlere öncelik tanıyın.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) ashabı Hanzala b. Ebi Amir b. Sayfi'ye (babası Ebu Amir er-Rahib diye isimlendiriliyordu) doğru yönelince Hz. Peygamber: "Arkadaşınızı melekler yıkıyorlar, ailesine sorun bakalım onun durumu nedir?" buyurdu.

Asım b. Katade, Hanzala'nın hanımı Cemile Bint Abdillah b. Ubeyy b. Selul'a gidip ona Rasûlullah'ın (s.a.v.) söylediği sözü aktardı. Cemile Bint Abdillah b. Ubeyy b. Selul:

— Hanzala cünüp olarak savaşa gitmişti. Çünkü cihad çağrısını duyduğunda cünüptü, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Bundan dolayı onu melekler yıkıyorlar, dedi.

Cemile Bedir'e katılan Abdullah b. Ubeyy b. Selul'un kızkardeşiydi (Onun adı Hubab idi Peygamber (s.a.v.): Hubab, şeytanın adıdır. Sen Abdullah'sın diyerek adını değiştirmişti.)

Cemile Bint Abdillah Rasûlullah'ın (s.a.v.) ve Ensar'ın hatibi Sabit b. Kays b. Şemmas'la evlenmişti. Fakat Cemile ona itaat etmedi. Rasûlullah (s.a.v.) ona şu haberi gönderdi:

— Cemile! Sabit'in neyini beğenmedin?

Cemile Bint Abdillah:

— Allah'ın Rasûlü! Sabit'i dini ve ahlakı yüzünden ayıplayamam. Vallahi onun sadece çirkinliğinden hoşlanmıyorum. Ona kızmaktan kendimi alamıyorum, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Sana mehir olarak ne vermişti? diye sordu.

Cemile Bint Abdillah:

— Bir bahçe, diye cevap verdi.

Peygamber (s.a.v.):

— Bahçesini ona geri vercek misin? dedi.

Cemile:

— Evet, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) Sabit b. Kays'a bahçeyi Cemile'den almasını emretti ve ikisi birbirinden ayrıldılar... İslâm'da ilk Hul-i nikah [1] ondan meydana gelmiştir.

Daha sonra Cemile Bint Abdillah, Malik b. ed-Dahşem'le evlendi... Malik'ten sonra onunla mü'minlerin emiri Hz. Ömer'in halifeliğine kadar yaşayan Hubeyb b. Yesaf evlenmiştir.

1 Hul': Bir kadının, mehrini kocasına bağışlayarak boşanmak istemesidir. (Çeviren)

KOKUCU HAVLA (HAVLA EL-ATTARİYYE) (r.a.)

Medine'de adı Havla Bint Tuveyt olan kokucu bir kadın vardı. Bir gün mü'minlerin annesi Hz. Âişe'ye gelip şöyle dedi:

— Mü'minlerin annesi! Ben her gece koku sürünüp ve gerdeğe giren bir gelin gibi süslenip kocamın yatağına giriyorum... Ben bunu Rabb'imin rızasını kazanmak için yapıyorum. Fakat o yüzünü benden çeviriyor, ondan bana kızmasından başka bir şey görmüyorum.

Hz. Âişe ona:

— Rasûlullah (s.a.v.) gelinceye kadar bekle, dedi.

Rasûlullah gelince:

— Ben Havla'nın kokusunu hissediyorum, sizin yanınıza o mu geldi. Sizden birşey mi istedi, dedi.

Mü'minlerin annesi Hz. Âişe:

— Hayır, ama kocasını şikayet etmeye geldi.

Rasûlullah (s.a.v.) Havla'ya sordu:

— Neyin var Havla?!

Havla, Hz. Âişe'ye anlattıklarını Rasûlullah'a da anlattı.. Rasûlullah (s.a.v.):

— Kadın! git, kocanı dinle ve ona itaat et, dedi.

Havla:

— Ya Rasûlallah! Bana ecir var mı? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Kocanın hanımı üzerindeki hakkı, devenin sırtında olsa bile kendisini ona mahrum etmemesidir, kocasının izni dışında bir gün bile oruç tutmamasıdır. Bundan farz olan oruç müstesnadır. Eğer dinlemez, oruç tutarsa, günahkar olur ve orucu kabul edilmez. Kocasının izni dışında evinden hiçbir şey vermemesidir. Yine dinlemez verirse, verilen sevabı kocasınadır. Ona da günah vardır. Ancak kocasının izniyle evinden çıkmasıdır. Eğer izinsiz çıkarsa kocası haksız olsa bile, tövbe edinceye veya dönünceye kadar Allah ve gazap melekleri ona lanet ederler, buyurdu.

Kokucu Havla:

— Haksız olsa bile mi? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Haksız olsa bile, dedi.

Havla:

— Kocama itaat edersem, bana hangi ecir var Allah'ın Rasûlü? dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Kocasına itaat edip hakkını yerine getiren, iyiliğini söyleyen, kendi namusu ve kocasının malında sahtekarlık yapmayan bir kadınla şehitler arasında cennette sadece bir derece vardır. Eğer kadının kocası mü'min ve güzel huylu olursa o cennette yine onun hanımıdır. Öyle olmazsa, Allah onu şehitlerden birisiyle evlendirir, buyurdu.

HÂLİDE BİNTU'L-HÂRİS (r.a.)

Hâris'in kızı Halide (r.a.)

Rasûlullah (s.a.v.) Medine'ye hicret ettiğinde Husayn b. Selam, bahçesindeki bir hurma ağacının tepesindeydi. Halası Hâlide Bintu'l-Haris de yerde oturuyordu. Bir adam gelip ona şöyle dedi:

— Ebu Seyf! O gelip Kuba'ya indi (Rasûlullah'ı (s.a.v.) kastediyordu).

Husayn b. Selam tekbir getirdi. Bunun üzerine halası Hâlide Bintu'l-Haris şöyle dedi:

— Eğer sen İmran oğlu Musa'nın geldiğini duysaydın bundan daha fazla bir şey yapmazdın.

Husayn b. Selam:

— Hala! Vallahi, O, İmran oğlu Musa'nın kardeşidir. Onun dini üzeredir. Ona gönderilen, buna da gönderilmiştir, dedi.

Hâlide Bintu'l-Haris:

— Yeğenim! Yoksa o, kıyamete yakın gönderileceği bize haber verilen peygamber midir? diye sordu.

Husayn b. Selam:

— Evet, dedi.

Hâlide Bint'ul-Haris:

— Öyleyse, haklısın, dedi.

Husayn b. Selam, Kuba'ya gitti. Rasûlullah'ı (s.a.v.) görüp Medine'liler üzerine üşüştüğünde o da üşüşenlerin arasındaydı. Yüzünü görünce onun yalancı bir yüz olmadığını anladı... Daha sonra Rasûlullah'a (s.a.v.) sordu:

— Sana sadece bir peygamberin bileceği üç şeyi soracağım: Kıyametin ilk alâmeti hangisidir? Cennetliklerin ilk yiyeceği yemek nedir? Çocuk, niçin babasına benzer, niçin ana soyuna çeker?

Peygamber (s.a.v.):

— Az önce Cebrail bana o soruların cevabını bildirdi, dedi.

Husayn b. Selam:

— Cebrail mi? O, yahudilerin düşman olduğu melektir, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) da şöyle cevap verdi:

—"Cebrail'e düşman olan kimse Allah'a düşmandır, çünkü o, Kur'an'ı Allah'ın izniyle kendinden öncekini tasdik ederek, yol gösterici ve inananlara müjdeci olarak senin kalbine indirmiştir." [1] Kıyametin ilk alâmeti; insanları doğudan batıya süren bir ateştir. Cennet halkının yiyeceği ilk yemeğe gelince, balık ciğerinin sarkmış olan fazlasıdır. Çocuğun baba ve ana soylarına benzemesine gelince; erkeğin suyu, kadınınkinin önüne geçerse çocuk babaya benzer. Kadının suyu, erkeğinkinin önüne geçerse, çocuk anaya benzer.

Husayn b. Selam samimiyet ve heyecanla:

— Eşhedu en lâ ilahe illallah ve eşhedu enne Muhammeden Rasûlullah, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) ona Abdullah b. Selam adını koydu. Abdullah b. Selam evine gitti, ailesine söyledi, onlar da müslüman oldular... Hâlide Bintu'l-Haris de iyi bir müslüman oldu.

1 Kur'an-ı Kerim, Bakara Sûresi: 97.

HULEYDE BİNT KAYS İBN SÂBİT (r.a.)

Kays b. Sâbit'in Kızı Huleyde (r.a.)

Rasûlullah'a (s.a.v.) ilk bey'at eden, Kıble'ye ilk yönelen, malının üçte birini ilk vasiyet eden, nakiblerden biri olan Berâ b. Ma'rur'un hanımı Huleyde Bint Kays (r.a.)...

Berâ b. Ma'rur'un hanımı Huleyde Bint Kays, gözlerini yolun sonuna dikti. Cariyesini göremeyince canı sıkıldı. Kendisinin oruçlu olduğunu bilmiyor muydu? Ona bir dirhem vermiş ve Rabab Bint Rabîa'nın dükkanına gitmesini istemişti. Yoksa o parayı mı kaybetmişti? Niçin dönüp paranın kaybolduğunu söylememişti? Onun dövülmesinden korkuyordu. Ne zamandan beri bir cariyesinin yüzüne sopa kaldırılıyordu. Yoksa o dükkanı kapalı mı bulmuştu.

Huleyde evinin kapısını kapattı ve cariyesine ağır bir ceza vereceğine dair Allah'a yemin etti. Ancak Allah Teâlâ'nın şu ayetini hatırladı: "Öfkelerini yenenler, insanların kusurlarını affederler." [1] Böylece öfkesinin ateşi söndü.

Cariye gelmişti. Huleyde Bint Kays ona doğru atlayıp:

— Bana doğruyu söyle. Çünkü mü'min yalan söylemez. Niçin geciktin? dedi.

Cariye:

1 Kur'an-ı Kerim, Alu İmrân Sûresi: 134.

— Rabab'ın dükkanındayken Ensarlı bazı kadınların: Rasûlullah'ın (s.a.v.) hacdan döneliden beri zatulcenpten rahatsız olduğunu söylediklerini duydum, dedi.

Huleyde Bint Kays kendinin oruçlu olduğunu unuttu ve Hz. Peygamber'in (s.a.v.) evine gitti. Sıtma nöbeti geçirirken onun yanına girdi ve alnına eliyle dokunup şöyle dedi:

— Allah'ın Rasûlü! Seni hiçbir kimsenin tutulmadığı sıtmaya tutulmuş görüyorum.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Bize ecir kat kat verildiği gibi, bize verilen, bela da böyle kat kat olur. Halk hastalığım hakkında ne diyor?

Huleyde Bint Kays (r.a.):

— Halk Rasûlullah'taki hastalık zatulcenptir diyorlar, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Allah bana böyle bir hastalık musallat etmiş değildir, o sadece şeytanın bir vesvesesidir. Ancak, Hayber'de oğlunla birlikte (Bişr b. el-Bera b. Ma'rur'la) tatmış olduğum zehirli etin acısından şu anda kalp damarımın koptuğunu duymaktayım, buyurdu.

Huleyde Bint Kays (r.a.):

— Anam babam sana feda olsun, Allah'ın Rasûlü! dedi.

*

Huleyde Bint Kays evine döndü. Geçmişteki tablolar arka arkaya zihninden geçti...

Yesrib'de İslâm yayılınca bir grup Ensarlı, Zilhicce ayında, kavimleri arasındaki kafirlerin hiçbiri onları duymadan gizlice Rasûlullah'ın yanına gitmeye karar verdiler. Büyükleri ve efendileri Bera b. Ma'rur da onlarla birlikteydi. Namaza kalktıklarında Bera b. Ma'rur:

— Ben bu binayı (Kâbe'yi) arkama almak istemiyorum, ona doğru namaz kılmak istiyorum dedi.

Ka'b b. Malik, Es'ed b. Zurare ve Zekvan İbn Abdikays:

— Vallahi, biz peygamberimizin sadece Şam'a doğru namaz kıldığını duyduk. Ona muhalefet etmek istemiyoruz, dediler.

Berâ b. Ma'rur:

— Ben ona doğru (Kâbe'ye doğru) namaz kılacağım, dedi.

Yaptığını ayıpladılar. Bera b. Ma'rur bunu yapmaktan vazgeçmedi. Mekke'ye geldiklerinde Bera b. Ma'rur yeğeni Ka'b b. Malik'ten yolculuğu sırasında yaptığını sorması için Peygamber'e (s.a.v.) gitmesini istedi. Ona karşı geldiği düşüncesiyle içine biraz şüphe düştü. Mescid-i Haram'a girdiklerinde Bera b. Ma'rur şöyle dedi:

— Allah'ın Rasûlü! Ben bu yolculuğa, Allah beni İslâm'a hidayet ettikten sonra çıktım. Bu binayı (Kâbe'yi) arkama almama görüşündeydim ve ona doğru namaz kıldım. Bu konuda arkadaşlarım bana muhalefet ettiler. Bundan dolayı içime biraz şüphe düştü. Allah'ın Rasûlü! Senin görüşün nedir?

Peygamber (s.a.v.):

— Sen zaten bir kıble üzerindeydin, keşke o konuda sabretseydin, buyurdu.

Berâ b. Ma'rur tekrar Rasûlullah'ın kıblesi olan Şam'a doğru döndü.

Peygamber (s.a.v.) Akabe'deki vadide Ensar'la görüştü. Kur'an okudu. Allah'a davet etti ve İslâma girmelerini isteyip şöyle dedi:

— Kadınlarınızı ve çocuklarınızı koruduğunuz gibi, beni de koruyacağınıza dair sizinle anlaşıyorum.

Yetmiş üç erkekle iki kadın sordular:

— Bunu yaparsak bize ne var?

Peygamber (s.a.v.):

— Size cennet var, buyurdu.

Ensar:

— Alış-veriş kârlı. Biz alış-verişi bozmuyoruz, bozmak da istemiyoruz. Sana bey'at ediyoruz, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.) kabilelerinin işlerini takip eden oniki nakîb (temsilci) seçmelerini istedi.

Berâ b. Ma'rur'la onbir nakîb (Hazrec'ten dokuz, Evs'ten üç) gittiler. Berâ b. Ma'rur, Hz. Peygamber'e Ensar'dan ilk bey'at eden oldu. Şu konuşmayı yaptı:

— Ey Evs ve Hazrec topluluğu! Allah, nebisi vasıtasıyla sizi şereflendirdi. Eğer dinleyip itaat etmeyi ve yardımlaşmayı memnuniyetle kabul ediyorsanız, Allah'a ve Rasûlüne itaat edin.

Ensar, Allah'ın kendilerini İslâm'a hidayet etmesi sebebiyle sevinçli ve neşeli olarak Yesrib'e döndü.

*

Rasûlullah'ın ashabı Mekke'den Yesrib'e grup grup hicret etmeye başladılar. Fakat Berâ b. Ma'rur, Rasûlullah (s.a.v.) Yesrib'e hicret etmeden önce hastalandı. Ölüm yatağındayken Rasûlullah'a, malının üçte birini dilediği yere vermesini vasiyet etti ve şöyle dedi:

— Beni kabrimde kıbleye (Kâbe'ye) doğru çevirin.

Rasûlullah (s.a.v.) Berâ b. Ma'rur'un ölümünden bir ay sonra geldi. Berâ'nın hanımı Huleyde Bint Kays:

— Allah'ın Rasûlü! Bu, bey'at edenlerin ilki kıbleye yönelenlerin ilki, malının üçte birini vasiyet edenlerin ilki ve nakîblerden biri olan Berâ'nın kabridir, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) ashabının saflar halinde durmasını istedi ve ona (Berâ'a) cenaze namazı kıldı ve şöyle dedi:

— Allah'ım! Ona mağfiret et, ona acı ve ondan hoşnut ol.

*

Huleyde'nin oğlu Bişr b. el-Berâ, Hz. Peygamber'le birlikte Bedir, Uhud ve Hendek'te bulundu.

Bir gün Ümmü Bişr b. el-Berâ (Huleyde) Rasûlullah'a şöyle sordu:

— Ya Rasûlallah! Ölüler tanışırlar mı?

Peygamber (s.a.v.) şöyle cevap verdi:

— Hayır gelesice... İyi ruh cennette yeşil bir kuştur. Kuşların ağaçların tepelerinde tanıştıkları gibi onlar da tanışırlar.

*

Huleyde'nin oğlu Bişr, Rasûlullah'la birlikte Hudeybiye savaşına gitti. Rıdvan bey'atinde o da Rasûlullah'a bey'at etti ve Hudeybiye barışında bulundu...

Huleyde Bint Kays, Rasûlullah'ın ashabına şöyle dediğini duydu:

— Size insanların en hayırlısı olan kişiyi haber vereyim mi?

Ashab:

— Haber ver, Allah'ın Rasûlü! dediler.

Peygamber (s.a.v.) elini batıya doğru uzattı ve şöyle dedi:

— Atının dizginlerini tutmuş, hazır vaziyette hücum etmeyi veya kendisine hücum edilmesini bekleyen kimse. Size ondan sonra, insanların en hayırlısının kim olduğunu haber vereyim mi?

Onlar:

— Evet haber ver, Allah'ın Rasûlü! dediler.

Rasûlullah (s.a.v.) elini Hicaz tarafına uzattı ve şöyle dedi:

— Namaz kılan, zekat veren, sahip olduğu maldaki Allah'ın hakkını bilen, insanların kötülüklerinden uzak duran sürüsünün başındaki adam.

Rasûlullah (s.a.v.) Hudeybiye'den Medine'ye döndüğünde yahudiler, Rasûlullah'ın (s.a.v.) güç ve otoritesinde meydana gelen zayıflama sebebiyle Kureyş'in ağır şartlarını kabul ettiğini iddia edip Rasûlullah'la (s.a.v.) savaşa hazırlanmaları için Gatafan'a (müttefiklerine) haber gönderdiler. Hayber'in kendisiyle savaşa hazırlandığına dair Rasûlullah'a haber geldi. Rasûlullah (s.a.v.) vakit geçirmeden yanındaki Hudeybiye'de bulunan ve kendisiyle birlikte çıkanları savaşa davet etti. Allah Hayber kalelerinin fethini nasip etti. Peygamber'in (s.a.v) içi rahatlayınca, Sellam b. Mişkem'in hanımı Zeyneb Bintu'l-Haris Rasûlullah'ın ashabına sormaya başladı:

— Muhammed (s.a.v.) davar etinin neresini yemeyi daha çok sever?

Onlar:

— Budunu. Rasûlulah (s.a.v.) budu sever, çünkü o deve etinin en güzel olduğu yerdir, dediler.

Zeyneb Bintu'l-Haris bir keçisini kesip etini kızarttı. Güneş batınca Peygamber (s.a.v.) ashabına akşam namazını kıldırdı. Zeyneb Rasûlullah'ın eşyalarının yanında oturuyordu. Kalktı, budu Rasûlullah'ın önüne koydu ve:

— Ebu'l-Kasım! Bu benim sana hediyemdir, dedi.

Bişr ve ashabından bazıları da Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikteydi. Rasûlullah (s.a.v.):

— Sofraya yaklaşın, dedi.

Hepsi de oturdular. Rasûlullah (s.a.v.) budu aldı. Bir lokma çiğnedi fakat yutmadı. Hz. Peygamber'in aldığı gibi Bişr de ondan aldı ve o lokmasını yuttu. Rasûlullah (s.a.v.) lokmayı ağzından attı ve ashabına:

— Ellerinizi kaldırın. Çünkü davarın kürek kemiğinden anladığıma göre beni öldürmek istediler. Et zehirlidir, dedi.

Bişr karnında yanan bir ateş hissetti ve daha oturduğu yerden kalkamadan benzi başörtüsüne döndü morardı ve olduğu yerde can verdi. Peygamber (s.a.v.) şöyle dedi:

— Hayber'de ne kadar yahudi varsa onları benim yanıma toplayın.

Onlar toplanıp getirildiler. Rasûlullah:

— Size birşey soracağım, bana doğru cevap verir misiniz? buyurdu.

Hayber yahudileri:

— Evet, doğru olanı söyleriz Ebu'l-Kasım! dediler.

Peygamber (s.a.v.):

— Sizin babanız kimdir? diye sordu.

Onlar da:

— Babamız falandır diye cevap verdiler.

Rasûlullah (s.a.v.) onlara:

— Yalan söylediniz aksine babanız falandır, dedi.

Onlar da:

— Doğru söyledin, dediler. Rasûlullah (s.a.v.):

— Size bir şey daha soracağım. Bana doğrusunu söyler misiniz? diye sordu.

Onlar da:

— Evet Ebu'l-Kasım! Hem biz yalan söylersek bile bizim yalanımızı bilirsin. Nasıl ki bizim babamızı bildin, dediler.

Rasûlullah:

— Cehennemlik olanlar kimlerdir? dedi.

Yahudiler:

— Biz az bir zaman cehennemde kalacağız, sonra orada siz bize halef olacaksınız, diye cevap verdiler.

Peygamber (s.a.v.):

— Vallahi cehennemde biz size asla halef olamayız, dedi. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) şunu sordu: "Şu davar kızartmasına zehir koydunuz mu?"

— Evet, diye cevap verdiler.

Rasûlullah (s.a.v.) Zeyneb Bintu'l-Haris'i getirtip ona:

— Seni bunu yapmaya sevk eden nedir? dedi.

Zeynep Bintu'l-Haris:

— Babam, amcam ve kocamı öldürdün. Kavmime senin yapmadığın kalmadı. Kendi kendime şöyle dedim: "Eğer O peygamber değil, bir hükümdarsa ondan kurtulur rahat ederiz, eğer peygamberse ona haber verilir. Bir zarar görmez" dedim.

Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) onu affetti.

*

Müezzin akşam namazı için ezan okudu. Huleyde Bint Kays su dolu bir bardak aldı... Orucunu açmaya başladı.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Bana cevami-i kelim (az sözle çok mânâ ifade etme gücü) verildi. Benim konuşmam özlü ve vecizdir, buyurdu.

*

Hz. Âişe, Huleyde Bint Kays ve yanındaki müslüman kadınlarına hadis rivayet etmek üzere oturdu. Şöyle dedi:

— Rasûlullah'ın şöyle buyurduğunu duydum: Dört şey dört şeye doymaz: Göz bakmaya, toprak yağmura, kadın erkeğe ve alim bilgiye.

*

Huleyde Bint Kays, Peygamber'le (s.a.v.) karşılaştı ve şöyle dedi:

— Allah'ın Rasûlü! Adem oğluna sıcak isabet etse de öf, öldüm bittim der, soğuk isabet etse de öf, öldüm bittim der.

Peygamber (s.a.v.):

— Huleyde! Sen ne sıcağa dayanabiliyorsun ne de soğuğa.

Sonra ilave etti: "Allah bana Kevser'i verdi (ki o cennette bir nehirdir). Huleyde! Kavminden bana ulaşanlardan bana daha sevimli olanı yaratılmadı. Canının istediği şeylerde Allah ve Rasûlünün malına göz diken niceleri için kıyamette ateş vardır."

*

Bir kuşluk vakti Huleyde Bint Kays, Medine yolunda Fatiha suresini okuyarak yürüyordu, karşısına Hz. Ali, İmran b. Husayn ve Enes b. Malik çıktı. Hz. Ali şöyle dedi:

— Ümmü Bişr (Huleyde)! Mırıldandığın nedir?

Huleyde Bint Kays:

— Fatiha suresini okuyorum, dedi.

Hz. Ali:

— Peygamber'in (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: "Fatiha arş'ın altındaki hazineden indirilmiştir."

İmran İbn Husayn da şöyle dedi:

— Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: "Fatiha ve Ayet'el-Kürsî'yi kullar bir evde okusun da o gün onlara insan ve cin gözü dokunsun, bu mümkün değildir."

Enes İbn Malik şöyle dedi:

— Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Kur'an'ın en faziletlisi el-hamdu lillahi rabbi'l-âlemîn'dir."

Daha sonra şunu ilave etti: Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: "Allah Teâlâ, bana çok şeyler lütfetti. Bana şöyle dedi: Ben sana Fatiha'yı verdim. O benim arşımın hazinelerindendir. Sonra onu aramızda ikiye böldüm."

*

Huleyde Bint Kays namazını eda edince, Rasûlullah'a bir göz atmak için Hz. Âişe'nin evine gitti. Orada bazı sahabileri gördü. Peygamber (s.a.v.) onlara bakıp ağladı ve şöyle dedi:

— Sizlere, hepinize merhaba. Allah size uzun ömürler versin. Allah sizlere merhamet etsin. Allah sizleri himayesine alsın. Allah sizleri korusun. Allah sizleri yüceltsin. Allah sizlerin amellerinizi kabul etsin. Ben size Allah'tan korkmanızı tavsiye ediyorum. Sizleri de Allah'a ısmarlıyorum. Sizi ona havale ediyorum. Ben, size onun tarafından gönderilmiş, azabıyla korkutucu (nezîr), rahmetiyle müjdeleyici (beşîr)im. Allah'ın kulları arasında ve onun ülkesinde Allah'a karşı büyüklük taslamayın. Allah Teâlâ bana ve size şöyle buyurmaktadır: "Ahiret yurdunu, yeryüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu istemeyen kimselere veririz. Sonuç Allah'a karşı gelmekten sakınanlarındır." [1]

Rasûlullah'ın ashabı:

— Eceliniz ne zaman? diye sordular.

Peygamber (s.a.v.):

— Ayrılık ve Allah'a, Sidre-i Muntehâya, Refîk-i A'lâ'ya ve Cennetil-Me'vâ'ya dönüş yaklaştı, buyurdu.

Ashab sordu:

— Seni kimler yıkasın? dediler.

1 Kur'an-ı Kerim, Kasas Sûresi: 83.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ehlim, diye cevap verdi.

Ashabı:

— Seni neyle kefenleyelim? dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Elbiselerimle veya beyaz renklilerle, dedi.

Sahâbîler:

— Senin cenâze namazını kim kıldırsın? dediler.

Peygamber (s.a.v.):

— Yavaş olun, Allah size mağfiret etsin, peygamberinizin yerine size hayır ihsan etsin.

Sahâbîler ağladılar. Huleyde Bint Kays da ağladı... Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Beni kabrimin kenarında, sedirimin üzerine bırakın. Daha sonra Cebrail, İsrafil, Mikail ve ölüm meleğinin diğer meleklerle birlikte namazımı kılmaları için yanımdan bir süre çıkın. Arkasından benim yanıma grup grup girerek namazımı kılın ve benim iyiliklerimi saymak ve ses çıkarmak suretiyle beni rahatsız etmeyin. Benden size selâm olsun. Ashabımdan hazır bulunmayanlara da benim selâmımı söyleyin. Dinim üzere size tabi olanlara da selâmımı söyleyin.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) gözyaşları yanaklarına aktı... ve şöyle buyurdu:

— Bana bir kalemle bir beyaz kâğıt getirin, size benden sonra sapıtmayacağınız birşey yazayım. Rasûlullah şu üç şeyi vasiyet etti: Müşriklerin Arap yarımadasından çıkarılmasını, gelen heyetlere kendisi nasıl davranıyorsa, o şekilde davranılmasını...

Rasûlullah (s.a.v.) üçüncüsünde kasten sustu veya: "Üçüncüsünü unuttum" dedi.

Rasûlullah (s.a.v.), Rabîulevvel ayının onikisinde pazartesi günü vefat etti...

HANSÂ BİNT HUZAM EL-ENSARİYYE (r.a.)

Huzam el-Ensariyye'nin kızı Hansâ (r.a.)

Hansa Bint Huzam, Enis b. Katâde el-Ensari'nin nikahı altındaydı. Enis'le birlikte Rasûlullah'a gidip bey'at etti.

Kureyş, Ehabiş'le ve onlara uyan, Kinane, Tihame ve diğer kabilelerle birlikte Bedir savaşının intikamını almak için gelince Hansa Bint Huzam def ve darbukalarıyla birlikte Kureyşli kadınların geldiklerini gördü. Kocasına haber verdi. Enis b. Katade Rasûlullah'a (s.a.v.) gidip hanımının gördüklerini anlattı. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Onlar kavmi harbe teşvik etmek ve onlara Bedir'deki ölüleri hatırlatmak istediler. Onlarla ilgili haberler bana böyle geldi. Onların durumu hakkında hiçbir kelime söylemeyin. Allah bize yeter ve o ne iyi vekildir. (Hasbunellâh ve nîme'l-vekîl). Allah'ım sana dayanıp güvenerek hücum ediyorum.

Enîs b. Katâde Rasûlullah'la birlikte Uhud'a gitti. Rasûlullah'ın ashabından bir çoğu gibi o da şehit oldu...

Daha sonra, bir gün sevinçli olarak Hansâ'nın babası yanına girdi ve şöyle dedi:

— Sana bir müjdem var.

Hansâ Bint Husam:

— Nedir o? dedi.

Babası:

— Seni Amr b. Avf oğullarından birisiyle evlendirdim, dedi.

Hansâ Bint Huzam:

— Bana haber vermeden nasıl evlendirirsin? dedi.

Babası:

— Emrime karşı mı geliyorsun? dedi.

Hansa Bint Huzam:

— Hayır. Ama niye önce bana haber vermedin? dedi.

Babası:

— Benim seçtiğim adamdan başkasıyla evlenmeyeceksin, dedi.

O, Ebu Lubâbe b. Abdilmunzir'i seviyordu. Rasûlullah'a (s.a.v.) gidip şöyle dedi:

— Allah'ın Rasûlü! Babam bana haber vermeden beni nikahladı. Oğlumun amcasını daha çok seviyorum.

Peygamber (s.a.v.):

— Onunla nikahın yoktur, istediğin kimseyle nikahlan, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) ona emretmiş olunca, Ebû Lubabe b. Abdilmunzir'le nikahlandı ve ondan Saib'i doğurdu.

Rasûlullah'ın kızı Zeyneb ölünce Hansâ Bint Huzam, Ümmü Atıyye el-Ensariyye ve Ümmü Suleym gittiler. Peygamber (s.a.v.) onlara şöyle dedi:

— Onu tek, yani üç, beş veya daha fazla olarak yıkayın. Su ve sidr kullanın. Son suyuna kâfur koyun. İşiniz bitince bana haber verin.

Yıkama işi bitince ona haber verdiler. Onlara bir izar (eteklik) verip:

— Bunu ona iç gömleği yapın, dedi.

Onlar saçlarını iki yanda bir de kâkülden üçlü olarak ördüler ve arkasını öne attılar.

Hansâ Bint Huzam, Ümmü'l-Museyyib el-Ensariyye'nin yanına geldi ve onun titrediğini gördü. Ümmü'l-Müseyyib'e sordu:

— Sıtmadan mı? Allah, onda bereket bırakmasın, dedi.

Ümmü'l-Müseyyib şöyle konuştu:

— Sıtmaya sövme. Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanına girmiştim. Bana sordu: Neyin var? Ümmü's Saib (Ümmü'l-Museyyib) niye titriyorsun? Ben de: Sıtmadan dolayı, Allah onda bereket bırakmasın! dedim. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Sıtmaya sövme, çünkü o körüğün demir pisliğini giderdiği gibi Adem oğlunun günahlarını giderir.

*

Ebû Lubabe b. Abdilmunzir yüksek sesle Allahu ekber dedi. Hanımı Hansâ Bint Huzam da onu kendine getirdi. Abdullah b. Abbas şunu söyledi:

Bir adam Rasûlullah'dan sonra kalkıp Ebu Bekr es-Sıddîk'a gitti ve şöyle dedi:

— Ey Rasûlullah'ın halifesi! İnsanların en hayırlısı kimdir?

O da şöyle cevap verdi:

— Ömer b. el-Hattab.

Adam tekrar sordu:

— Neden onu kendine tercih ettin?

Ebu Bekr şöyle dedi:

— Bazı özelliklerle, çünkü Allah onunla meleklere öğündü, benimle öğünmedi, Cebrail ona selam söyledi, bana selam söylemedi. Cebrail şöyle dedi: Allah'ın Rasûlü! İslâm Ömer b. el-Hattab'la güçlenmiştir.

Allah kitab'ından iki ayette onu tasdik etmiş, beni tasdik etmemiştir. Peygamber (s.a.v.) hanımlarından bazılarına darılmıştı. Ömer onlara geldi ve şöyle dedi: Allah sizin hakkınızda ayet indirinceye kadar Rasûlullah'tan vazgeçin.

Bundan sonra Allah şu ayeti indirdi: "Eğer o sizi boşarsa, Rabbi ona sizden daha iyi olan, kendini Allah'a veren, inanan, boyun eğen tövbe eden, kulluk eden, oruç tutan, dul ve bakire eşler verebilir." [1]

Ömer:

1 Kur'an-ı Kerim, Tahrîm Sûresi: 5.

— Allah'ın Rasûlü! Onların (hanımlarının) yanına iyi ve kötü olan girebilir. Onlara hicab (perde) mecburiyeti getirsen, dedikten sonra Allah Teâlâ şu ayeti indirmiştir: "Peygamber'in eşlerinden bir şey isteyeceğinizde onu perde arkasından isteyin." [1]

Ömer:

— Ya Rasûlallah! İbrahim'in makamını namaz yeri edinsen, dedi.

Allah Teâlâ: "İbrahim'in makamını namaz yeri edinin" [2] ayetini indirdi.

Abdullah b. Abbas bir süre sustu ve şunları ilave etti:

Ebu Bekr vefat edince birisi Ömer İbnu'l-Hattab'ın yanına geldi ve: Mü'minlerin emiri! Rasûlullah'tan (s.a.v.) sonra insanların en hayırlısı kimdir? diye sordu. Ömer şu cevabı verdi: Ebu Bekr es-Sıddîk'tır. Kim başkası derse, ona iftiracıya verilen ceza gerekir.

Bir süre sonra Enes b. Malik'le Abdullah b. Abbas evden ayrıldılar. Hansâ Bint Huzam kocası Ebu Lubabe'ye:

— Gel, biraz Kur'an okuyalım, dedi.

Ebu Lubabe b. Abdilmunzir'in evi ay ışığına boğulmuştu. Enes b. Malik'le Abdullah b. Abbas gelince Hansa Bint Huzam sevindi. Çünkü Rasûlullah'ın ashabından birisinin gelmesi onun Hz. Peygamber'e nazil olan Kur'an-ı Kerîm ayetlerinden ve Rasûlullah'ın konuştuğu hikmetten dinleyeceği anlamına gelirdi.

Kocası Ebu Lubabe misafirlerine "hoş geldin" deyip hanımına:

— Ümmü's-Saib (Hansâ)! Evde meyve var mı? diye sordu.

Hansâ Bint Huzam:

— Evet var, diye cevap verdi.

Daha sonra hurma ve üzüm getirip Enes b. Malik'le Abdullah b. Abbas'ın konuştuklarını dinlemek üzere oturdu.

Enes b. Malik şöyle konuştu:

---

1 Kur'an-ı Kerim, Ahzâb Sûresi: 53.
2 Kur'an-ı Kerim, Bakara Sûresi: 125.

— Cebrail, Rasûlullah'a (s.a.v.) gelip şöyle dedi: "Ya Muhammed! Cennet, ashabından üç kişiye özlem duymaktadır." Ben de onun yanındaydım. Ensâr'dan bazılarının olabileceğini umdum. Peygamber'e (s.a.v) onları sormak istedim. Dışarı çıktım. Ebu Bekr'le karşılaştım. Şöyle dedim: Biraz önce Rasûlullah'ın yanındaydım. Cebrail ona gelip şöyle dedi: "Cennet ashabından üç kişiye özlem duymaktadır." Ensar'dan bazılarının olabileceğini umdum. Ona sormak istedim. Yanına girip sen sorabilir misin? O: Ben ona sormaktan çekiniyorum. Ben onlardan olmayayım ki kavmim benimle alay etmesin. Sonra Hz. Ömer'e geldim. Hz. Ebu Bekr'e söylediğimi ona da söyledim. Daha sonra Hz. Ali ile karşılaştım. Hz. Ali bana şöyle dedi: Evet, ben sorarım. Eğer ben o üç kişidensem, Allah'a hamd ederim. Eğer onlardan değilsem, yine Allah'a hamdederim.

Hz. Ali, Rasûlullah'ın yanına girdi ve: Biraz önce, Cebrail'in sana gelip: "Cennet, ashabından üç kişiye özlem duymaktadır" dedi. Ya Rasûlallah! Kimler kastedildi? dedi. Rasûlullah da (s.a.v.): Ali! Sen, Ammar b. Yasir (ki fazileti açık, hayrı büyük ve bazı yerlerde seninle birlikte bulunacaktır) ve Selman (el-Farisi) onlardansınız. O bizden (yani Ehl-i Beyt'ten) dir. O nasihat eden dosttur. Onu kendine dost edin.

*

Hansâ Bint Huzam, Rasûlullah'ın (s.a.v.) Yesrib'de Benî Salim b. Amr b. Avf'da kıldığı ilk cuma namazını hatırladı. O (s.a.v.) şöyle konuşmuştu:

— Hamd Allah'adır. Ben O'na hamdeder, O'ndan yardım, bağışlanmak ve hidayet dilerim. O'na iman ederim, inanmazlık etmem, inanmazlık edenlere düşmanlık ederim. Ben, Allah'tan başka ilah olmadığına O'nun bir olduğuna, ortağı olmadığına Muhammed'in de O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehadet ederim.

Peygamberlerin gelmesi kesildiği, ilim azaldığı, insanların sapıklığa düştüğü, zamanın kesintiye uğradığı, kıyamet'in kopma ve âlemin sona erme zamanı yaklaştığı bir sırada Allah onu, tam bir hidayet, tam bir nur, tam bir öğüt olan Kur'an'la göndermiştir.

Allah'a ve Rasûlü'ne uyan doğru yolu bulmuştur. Allah'a ve Rasûlü'ne karşı gelen de azgınlık ve taşkınlığa uğramış, sapıklıktan sapıklığa düşmüştür.

Size, Allah'tan korkmayı tavsiye ederim. Zaten bir müslümanın, bir müslümana en hayırlı tavsiyesi de onu, ahirete teşvik etmesi ve ona Allah'tan korunmayı emretmesidir.

Allah'ın sizi sakındırdığı şeylerden sakınınız. Bundan daha üstün hayırlı bir öğüt, bundan daha üstün ve hayırlı bir hatırlatma yoktur.

Rabbından korkarak, ürpererek ibadet eden kimse için, Allah'tan korunmak, istediğiniz ahiret saadeti için en güvenilir bir yardımdır.

Kim gizli ve açık her işinde Allah'ın hoşnutluğunu gözeterek, Allah ile arasını düzeltirse; dünyada onun adı hayırla anılır. Öldükten sonra da bu, kendisine azık olur. Bunun dışındaki işlerden uzak kalmayı, onlarla kendi arasında uzun mesafeler olmasını ister. Allah azabından sizi korkutur. Allah kulları hakkında çok esirgeyici ve merhametlidir. Sözünü doğrulayan, vâdini yerine getiren Allah'a yemin olsun ki bunda cayma yoktur. Çünkü Allah Teâlâ: "Benim katımda söz değişmez; Ben kullara asla zulmetmem" buyurmaktadır.

Şimdiki ve gelecekteki işlerinizde gizli ve açık yaptıklarınızdan dolayı Allah'tan çekinin. Kim Allah'tan korkarsa, Allah onun günahlarını örter, ecrini de büyütür. Allah'tan korkan kimse büyük bir kurtuluşa ermiştir. Allah'tan korkmak insanı, Allah'ın azab ve gazabından korur.

Allah'tan korkmak yüzleri ağartır, Rabbı hoşnut eder, dereceyi yükseltir.

Nasibinizi alın. Allah katında ifrattan sakının. Allah, doğruları da, yalancıları da bilsinler diye, size Kitab'ını ve yolunu açıkça öğretmiştir. Allah'ın size ihsan ettiği gibi siz de ihsanda bulunun. Allah'ın düşmanlarına düşman olun. Onun yolunda hakkıyla cihad edin. Sizi, o seçip müslümanlar diye adlandırdı ki helak olan açık delillerle helak olsun, sağ kalan da açık delillerle sağ kalsın. Allah'tan başkasında güç ve kuvvet yoktur. Allah'ı çok anın, ölümden sonrası için çalışın. Kim, Allah'la kendi arasını düzeltirse Allah da onun insanlarla arasını düzeltir. Çünkü Allah, insanlar üzerinde hükmünü yürütür. İnsanlar ise, Allah üzerinde hükümlerini yürütemezler. Allah insanlar üzerinde tasarruf eder. İnsanlar ise Allah'ın üzerinde tasarruf edemezler, Allah, en büyüktür. Büyük olan Allah'tan başkasında güç ve kuvvet yoktur."

HAVLE BİNT SA'LEBE (r.a.)

Sa'lebe'nin kızı Havle (r.a.)

Hatıralar Havle Bint Sa'lebe'nin aklına geldi...

Medine'de çok sıcak bir gündü. Havle Bint Sa'lebe ve kocası Evs b. es-Samit hiç gölge kalmayınca kalkıp eve girdiler... Ensar evlere girdiği sırada Peygamber (s.a.v.) Mekke'den hicret edip geldi. Onu ilk gören bir yahudiydi, avazı çıktığı kadar haykırdı:

— Ey Kayle oğulları (yahudiler)! İşte, nasibiniz, devletliniz, gelmesini bekleyip durduğunuz büyük kişiniz geliyor.

Ensar, yanında yaşıtı olan Ebu Bekr'le birlikte bir hurma ağacının gölgesinde dinlenmekte olan Rasûlullah'ın yanına gitti. Ensar'ın çoğu daha önce Rasûlullah'ı (s.a.v.) görmemişti ve onu tanımıyorlardı. Peygamber'i (s.a.v.) ancak üzerinden gölge çekilip de, Hz. Ebu Bekr kendi iradesiyle güneşten gölgelemeye kalktığında tanıyabildiler.

Evs b. es-Samit, Bera b. Azib'le Rasûlullah'ın konaklayacağı yer konusunda anlaşamayıp münakaşa etti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Ben Abdulmuttalib'in dayıları olan Neccar oğullarına inerim.

Peygamber (s.a.v.) Kuba'da Avf oğullarının kardeşi Kulsum b. el-Hidm'in evine indi. Kuba mescidini yaptırıp Avf oğullarında on küsûr gecesini geçirince devesi Kasva'ya bindi. Rasûlullah (s.a.v.) Salim b. Avf oğullarının yanındayken Ranuna vadisindeki mescidde cuma namazını kıldı.

Bu, Rasûlullah'ın (s.a.v.) Yesrib'de kıldığı ilk cuma namazıdır.

Itban b. Malik, Rasûlullah'a (s.a.v.) geldi ve şöyle dedi:

— Ya Rasûlallah! Bizim yanımızda kal. Sayıca çokluk, mal ve silahça hazırlık, düşmanlarına karşı seni koruyup savunacak güç ve kuvvet bizde var.

Rasûlullah (s.a.v.) Salim oğullarının adamlarına:

— Devenin yolunu açın. Nereye çökeceği ona emredilmiştir, dedi.

Rasûlullah'ın devesi Beyza oğullarının evleri hizasına kadar gitti. Beyza oğullarından Zeyd b. Lebid ile Ferve b. Amr gelip:

— Allah'ın Rasûlü! Bize buyur. Sayıca çokluk, mal ve silahça hazırlık, düşmanlarına karşı seni koruyup savunacak güç ve kuvvet bizde var, dediler.

Peygamber (s.a.v.):

— Devenin yolunu açın. Nereye çökeceği ona emredilmiştir, dedi.

Böylece devenin yolunu açtılar. Deve, Saide oğullarının evini geçeceği sırada Saide oğullarından Sa'd b. Ubade ile Munzir b. Amr:

— Ya Rasûlallah! Bize buyur. Sayıca çokluk, mal ve silahça hazırlık düşmanlarına karşı seni koruyup savunacak güç ve kuvvet bizde var, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Onun yolunu açın. Çünkü ona nereye çökeceği emredilmiştir, buyurdu.

Yine devenin yolunu açtılar. Peygamberimizin devesi Kasva, Haris b. el-Hazrec'in evinin hizasına kadar gitti. Haris b. el-Hazrec oğullarından Sa'd b. er-Rabi, Harice b. Zeyd ve Abdullah b. Revaha devenin önüne geçtiler:

— Allah'ın Rasûlü! Bize buyur! Sayıca çokluk, mal ve silahça hazırlık, düşmanlarına karşı seni koruyup savunacak güç ve kuvvet bizde var, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.) onlara da:

— Devenin yolunu açın, nereye çökeceği ona emredilmiştir, dedi.

Devenin yolunu açtılar. Deve ilerledi. Adiyy b. en-Neccar'ın evine geldiğinde, kızlar def çalarak:

— Neccar oğullarının kızlarıyız biz!

Ne hoştur komşuluğu Muhammed'in! demeye başladılar.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Beni seviyor musunuz? dedi.

Onlar da:

— Evet vallahi, ya Rasûlallah! dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Vallahi, ben de sizi seviyorum, ben de sizi seviyorum. Allah, kalbimin sizi sevdiğini biliyor dedi.

Neccar oğullarından Salit b. Kays, Ebu Salit ve Useyre b. Ebi Harice karşısına çıkıp:

— Allah'ın Rasûlü! Dayılarına buyur. Sayıca çokluk, mal ve silahça hazırlık, düşmanlarına karşı seni koruyup savunacak güç ve kuvvet bizde var, dediler.

Rasûlullah (s.a.v):

— Devenin yolunu açın. Nereye çökeceği ona emredilmiştir, buyurdu.

Rasûlullah'ın devesinin yolunu açtılar. Kasva ilerledi. Malik b. Neccar oğullarının evine gelince Malik b. en-Neccar oğullarından Amr'ın oğulları Sehl ve Süheyl ismindeki, iki yetime ait hurma kurutma yerinin önünde çöktü. Bu gençler Muaz b. Afra'nın himayesi altındaydılar. Rasûlullah devenin üzerinden inmedi... Deve ayağa kalktı. Biraz gitti. Rasûlullah onun yularını serbest bıraktı. Daha sonra geriye döndü. İlk önce çöktüğü yere kadar geldi. Oraya tekrar çöktü ve artık kalkmadı. Boynunu ve göğsünü yere uzatıp böğürmeye ve hareket etmeye başladı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) deveden indi. Ebu Eyyub el-Ensari (Halid b. Zeyd) yükleri indirdi ve evine taşıdı.

Rasûlullah (s.a.v.) da oraya yerleşti ve mescidini ve odalarını yapıncaya kadar yedi ay Ebu Eyyub'un evinde kaldı.

Allah Evslilerle Hazreclilerin kalplerini birleştirdi. Uzun yıllardan beri aralarında devam eden düşmanlık, kin ve dargınlık ateşi söndü. Havle Bint Sa'lebe Rasûlullah'ın (s.a.v.) Ensar'a şöyle dediğini duydu:

— Eğer hicret olmasaydı, Ensar'dan bir kişi olurdum. Eğer bütün insanlar bir yoldan giderse Ensar da bir başka yol izlerse ben Ensar'ın gittiği yoldan giderim. Ensar iç çamaşırları (samimi dostlar) dır. Diğer insanlar ise dış elbiseleridir (Ensar'dan sonra gelen dostlarıdır). Ensar benim cemaatimdir, sırdaşlarım ve eminlerimdir. Onlarla barışık olanlarla ben de barışığım, onlarla savaşanlarla ben de savaştayım. Ensar'ı ancak mü'min olan sever. Onlara ancak münafık olan kızar. Kim Ensar'ı severse Allah da onu sever; kim Ensar'a kızar ve düşmanlık ederse, Allah da ona kızar. İmanın alameti Ensar'ı sevmektir. Münafıklığın alameti de Ensar'a kızmak ve düşmanlıktır.

Havle Bint Sa'lebe'nin kocası Evs b. es-Samit, Bedir'e katılmıştır.

Bir gün, çok yaşlı ve hırçın huylu olan Evs b. es-Samit'in canı sıkıldı. Hanımı Havle Bint Sa'lebe'nin yanına girdi. Hanımı ondan birşey istedi. Evs buna kızıp:

— Sen bana anamın sırtı gibi ol (boş ol), dedi.

Daha sonra evden çıkıp bir süre halkın toplandığı yerde oturdu. Tekrar hanımının yanına geldi ve onunla beraber olmak istedi. Havle Bint Sa'lebe:

— Hayır, canım elinde olan Allah'a yemin olsun. Sen artık bana yaklaşamazsın. Allah ve Rasûlü bizim hakkımızda karar verinceye kadar söylediğini söyledin.

Evs hanımını yakalamak istedi. Ama hanımı ondan kaçıp kurtuldu. Daha sonra Havle dışarı çıkıp Peygamber'e (s.a.v.) geldi ve karşısına oturdu. Başına geleni ona anlattı. Kocasının kötü huyunu ona şikayet etti. Rasûlullah (s.a.v.) da ona şöyle dedi:

— Havle! Amcanın oğlu, yaşlı bir ihtiyar, onun hakkında Allah'tan kork.

Havle Bint Sa'lebe:

— Ya Rasûlallah! O gençliğimi yedi, malımı yedi. Ama şimdi ben yaşlanıp çocuktan kesilince bana zihar yaptı (yani sen bana anamın sırtı gibisin) dedi. Allah'ım! Sana şikayet ediyorum, dedi.

Havle daha yerinden ayrılmadan Rasûlullah'a (s.a.v.) vahiy geldiğine dair bazı alâmetler gördü ve anladı ki Allah Teâlâ onun hakkında ve kocası hakkında ayet indirmişti.

Peygamber (s.a.v.) vahyin tesirinden kurtulunca:

— Havle! Allah Teala senin ve kocan hakkında şu ayeti indirdi: **"Kocası hakkında seninle tartışan ve Allah'a şikayette bulunan kadının sözünü Allah işitmiştir; esasen Allah konuşmanızı işitir. Doğrusu Allah işitendir, görendir. İçinizde karılarına "zıhar" yapanlar (annelerine benzeterek haram sayanlar) bilsinler ki, karıları anneleri değildir; anneleri ancak, onları doğuranlardır. Doğrusu söyledikleri kötü ve asılsız bir sözdür. Allah şüphesiz affedendir, bağışlayandır, karılarını zıhar yoluyla boşamak isteyip sonra sözlerinden dönenlerin ailesiyle temas etmeden bir köle azâd etmeleri gerekir. Size bu hususta böylece öğüt verilmektedir. Allah, işlediklerinizden haberdardır. Azâd edecek köle bulamayanın, ailesiyle temastan önce iki ay birbiri peşinden oruç tutması gerekir. Buna gücü yetmeyen, altmış düşkünü doyurur.**

Bu kolaylık, Allah'a, peygamberine inanmış olmanızdan ötürüdür; bunlar, Allah'ın koyduğu sınırlardır; inkâr edenler için can yakıcı azâb vardır." [1]

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Ona söyle, bir köle azâd etsin.

Havle Bint Sa'lebe:

— Vallahi, Allah'ın Rasûlü! Onun azâd edecek bir şeyi yok, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Peşpeşe iki ay oruç tutsun, dedi.

Havle:

— Vallahi, o çok yaşlıdır buna gücü yetmez, dedi.

1 Kur'an-ı Kerim, Mücadele Sûresi: 1-4.

Rasûlullah (s.a.v.):

Altmış yoksula bir vesak hurma yedirsin, dedi.

Havle Bint Sa'lebe:

— Allah'ın Rasûlü! Onda bu da yok, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Biz sana bir ağacın verdiği kadar hurma vereceğiz, dedi.

Havle Bint Sa'lebe:

— Ben de ona bir ağacın verdiği kadar daha hurma vereceğim, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Çok iyi ettin, git onu ona ver ve amca oğlunun (kocanın) iyiliği için çalış, dedi.

Havle Bint Sa'lebe Rasûlullah'ın (s.a.v.) buyurduğunu yaptı. Evinin kapısını kapattı... Sonra Muavvizeteyn: (Kul Eûzu bi-Rabbi'l-Felâk ve Nas'ı) okuyup yattı.

*

Mü'minlerin emiri Ömer b. el-Hattab beraberinde Carud b. el-Mualla olduğu halde mescidden çıktığında, ay Rasûlullah'ın (s.a.v.) şehrini gümüşten ışığıyla bürümüştü. Havle Bint Sa'lebe Hz. Ömer'i görünce yola çıktı. Hz. Ömer:

— Es-Selâmu aleyküm Ümmü Âmir (Havle)! dedi.

Havle Bint Sa'lebe:

— Ve aleyke's-selâmu ve rahmetullahi ve berekâtuh, dedi.

Sonra şunu ilave etti:

— Sen artık mes'uliyetten uzak oldun Ömer! Değneğinle koyun güderken, Ukaz panayırında sana Umeyr (Küçük Ömer) deniliyordu. Günler geçti, adın Ömer oldu. Yine günler geçti sana mü'minlerin emiri dendi. İdaren altında bulunanlar hakkında Allah'tan kork. Şunu

bil ki: Kim kıyametten korkarsa, uzak olan ona yakın olur. Kim ölümden korkarsa hayatı boşa geçirmekten korkar.

Carud b. el-Mualla şaşırıp kadına:

— Hey kadın! Mü'minlerin emirini çok beklettin, dedi.

Hz. Ömer, Carud'a:

— Yazıklar olsun sana. Bırak onu. Onu tanımıyor musun? Bu, Havle Bint Malik'dir. O, Evs b. es-Samit'in hanımıdır.

*

Kocası bir gün kendisine birşeyden dolayı canı sıkılarak "sen, bana annemin sırtı gibi ol" demişti ki bu tabir onların eski örf ve adetlerine göre müebbed ayrılığı ifade etmekte idi. Kimsesiz ve yoksul olduğu cihetle ufak çocukları da olduğundan bu durum Havle hakkında bir gadir ve zorluğa sebebiyet verip, Havle hemen Rasûlullah'ın (s.a.v.) huzuruna gelerek hem hadiseyi hem de durumunu Rasûlullah'a (s.a.v.) arzetmişti. Bunun üzerine Mücadile suresi nazil olarak adı geçen talak-ı ebedî, keffaret konulmak suretiyle ebedîliği kaldırılarak muvakkat kılınmış yani bu şekilde verilen talak-ı ebedî zıhar'a çevrilmiş; keffaret olarak da ya bir köle azâdı, ya 60 gün oruç ya da 60 fakiri doyurmak getirilmiştir. Evs b. es-Samit hazretlerine de yardım edilerek şartlarına uygun şekilde 60 fakiri doyurma keffareti yerine getirilmiştir. Hz. Havle önce olduğu şekilde zevceliğine iade olunmuştur.

Allah'ın yedi kat semânın üstünden şikayetini dinleyip hakkında şu ayeti indirdiği kimsedir bu Havle:

"Kocası hakkında seninle tartışan ve Allah'a şikayette bulunan kadının sözünü Allah işitmiştir; esasen Allah konuşmanızı işitir. Doğrusu Allah işitendir, görendir."

Ömer'in onu dinlemesi gerekir.

Hz. Ömer (r.a) yaklaşıp kulağını ona verdi. Ellerini onun omuzlarının üzerine koydu. İhtiyacını yerine getirdikten sonra kadın ayrılmak istedi. Hz. Ömer yanındaki arkadaşına şöyle dedi:

— Vallahi, eğer o akşama kadar durup benimle konuşmuş olsaydı, namazdan başka birşey için kendisini bırakıp gitmezdim ve namazı kılar yine gelirdim.

HAVLE BİNT KAYS B. KAHD (r.a.)

Kays b. Kahd'ın Kızı Havle (r.a.)

Allah'ın ve Rasûlü'nün aslanı, Hz. Peygamberin amcası Hamza b. Abdilmuttalib, Yesrib'e hicret edince Neccar oğullarından Hazrecli Havle Bint Kays Kahd'la evlendi. Rasûlullah (s.a.v.) onun ziyaretine gelirdi. Bir gün Rasûlullah (s.a.v.) ve amcası Hamza onun yanına geldiler. O bir yemek yaptı. Yemeği yediler. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle sordu:

— Size hataların kefaretini haber vereyim mi?

Onlar:

— Evet haber ver Allah'ın Rasûlü! dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Güçlüklere rağmen abdesti tam almak, mescidlere adımları çoğaltmak ve namazdan sonra namaz beklemektir, buyurdu.

Havle Bint Kays anlatır:

— Rasûlullah'la (s.a.v.) Hamza b. Abdilmuttalib mal (dünya malı) hakkında karşılıklı olarak konuştuktan sonra Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Mal tatlıdır, yeşildir (çekicidir). Kim onu hakkıyla elde ederse ona bereket verilir. Allah'ın ve Rasûlü'nün malı konusunda canının istediğine kavuşan niceleri vardır ki onlar kıyamet günü ateştedirler.

*

Rasûlullah (s.a.v.) amcası Hamza'nın evine gelmişti. Havle'ye:

— Havle! Bizim için birşey yap da yiyelim, dedi.

Havle, harîre denilen (un, süt ve yağla yapılan) bir yemek yaptı ve önlerine koydu. Peygamber (s.a.v.) yemeğe elini uzattı ve sıcak olduğunu anlayınca yemekten vazgeçti. Sonra şöyle dedi:

— Havle! Ne sıcağa sabredebiliyoruz, ne de soğuğa.

Es'ad b. Zurare, Havle'nin dayısıydı. Annesi de Furay'a Bint Zurare'ydi. Hamza b. Abdilmuttalib, Uhud'da şehit edilince onunla Numan b. Aclan evlendi.

Ebu'l-Velid Senuti yanına girip:

— Havle! Bana rivayet ettiğin şeye (hadis'e) dikkat et. Çünkü sabit olmaksızın Rasûlullah'tan hadis rivayet etmek çok ağırdır, demiştir.

Hale Bint Kays şöyle dedi:

— Benim durumum ne kötüdür! Onlara Rasûlullah'tan (s.a.v.) duyduğum şeyleri rivayet ediyorum ve o yüzden yalanlanıyorum. Rasûlullah'ın şöyle dediğini duydum: "Dünya tatlıdır, yeşildir (çekicidir). Kim ondan (o dünya malından) kendisi için helal olanı alırsa o malda ona bereket verilir. Nice, Allah'ın ve Rasûlü'nün malına kavuşan vardır ki onlar kıyamet gününde cehennemdedirler.

HAVLE BİNT'UL-YEMAN (r.a.)

Yemân'ın kızı Havle (r.a.)

Rasûlullah'ın (s.a.v.) sırdaşı Huzeyfe b. el-Yeman'ın kızkardeşidir. Rasûlullah (s.a.v.), Mekke'den Medine'ye hicret ettiğinde Yeman, oğlu Huzeyfe ve kızı Havle de gidip müslüman oldular.

Havle Bintu'l-Yeman şöyle anlatır: Rasûlullah'a (s.a.v.) gelip şöyle dedim:

— Ben hayız gören bir kadınım. Benim sadece bir elbisem var. Nasıl yapacağımı bilemiyorum!

Peygamber (s.a.v.):

— Temizlendiğinde elbiseni yıka ve o üzerindeyken namazı kıl, dedi.

Havle Bintu'l-Yeman:

— Allah'ın Rasûlü! Onda kan izleri görüyorum, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Onu yıka, bıraktığı iz sana zarar vermez, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) Havle Bintu'l-Yeman'la bazı kadınların konuştuklarını görüp onlara:

— Ölünün başında hariç kadınlar topluluğunda hayır yoktur. Çünkü onlar toplandıklarında dedikodu yaparlar, dedi.

Havle Bintu'l-Yeman şöyle anlatır:

— Rasûlullah (s.a.v.) aramızda kalkıp Allah'a hamd ve senada bulunduktan sonra şöyle dedi: Ey kadınlar topluluğu! Sizin gümüşten

zinetleri takmanız yeterli değil mi? Sizden hiçbir kadın yoktur ki altını zinet olarak takıp göstersin de ona o altın yüzünden azap edilmesin. [1]

1 Bu konudaki açıklama daha önce geçti.

HAYRA BİNT EBİ HADRED (r.a.)

Ebu Hadred'in kızı Hayra (r.a.)

Meşhur sahabi Ebu'd-Derda künyeli Uveymir b. Malik'in hanımı Ümmü'd-Derda künyeli Hayra Bint Ebi Hadred'dir.

Ümmü'd-Derda şöyle anlatır:

Ebu'd-Derda kendisine ait bir puta bağlıydı. Aile efradı ise Rasûlullah'a (s.a.v.) tabi olmuşlardı. Abdullah b. Revaha, -Hassan b. Sabit ve Ka'b b. Malik Rasûlullah'ın (s.a.v.) şairleriydi- Ebu'd-Derda'nın cahiliye döneminden kardeşliğiydi. Onu, şöyle diyerek İslâm'a davet ediyordu:

— Ebu'd-Derda, son yurdunun İslâm olmasını arzu eder misin?

Ebu'd-Derda ise buna yanaşmıyordu. Bir gün putunun üzerine bir mendil koydu ve dışarı çıktı. Arkasından Abdullah b. Ravaha geldi ve evime girdi. Ebu'd-Derda'yı sordu. Az önce dışarı çıktığını söyledim. Ben saçımı tarıyordum. İbn Ravaha içeri girdi, yanında bir keser vardı. Putu indirdi ve onu parçalamaya başladı. Bir yandan da kendi kendine bütün şeytan isimlerinden oluşan şiirler söylüyordu:

"Duyunuz! Allah'la birlikte anılan herşey batıldır."

O, bu puta vurup duruyorken keser sesini işittim de şöyle dedim:

— İbn Ravaha beni mahvettin.

İbn Ravaha çıktı, arkasından da Ebu'd-Derda eve döndü. Beni korkudan ağlıyor görünce:

— Neyin var? diye sordu.

Ben:

— Arkadaşın Abdullah b. Ravaha eve girdi ve şu gördüğünü yaptı, dedim.

Ebu'd-Derda parçalanmış puta baktı ve çok mu çok kızdı. Sonra düşündü ve şöyle dedi:

— Eğer bu putta bir hayır olsaydı, kendisini savunurdu.

Sonra Abdullah b. Ravaha'nın yanına gitti. Onu bulunca:

— Beni Muhammed'in yanına götür, dedi.

İkisi birlikte Rasûlullah'a (s.a.v.) vardılar ve Uveymir b. Malik (Ebu'd-Derda) müslüman oldu.

*

Ümmü'd-Derda (Uveymir'in hanımı) ise kadınların ileri gelenlerinden, akıllı, düşünür ve ibadete düşkünlerindendi.

Rasûlullah (s.a.v.) Ebu'd-Derda'yla Selman-ı Farisi'yi kardeş yapmıştı. Selman (bir gün) Ebu'd-Derda'yı ziyaret için geldiğinde Ümmü'd-Derda'yı pejmürde ve kahırlı bir vaziyette gördü. Bunun üzerine:

— Neyin var? diye sordu.

(Hayra Bint Ebi Hadred) Ümmü'd-Derda:

— Kardeşin Ebu'd-Derda, dünyalık hiçbir şeye ihtiyaç duymuyor (dünyadan elini eteğini çekti)... Geceleri uyumaz oldu, diye cevap verdi.

Bu cevaba karşılık Selman sustu ve Ebu'd-Derda ile konuşmadı. Ümmü'd-Derda onlara yemek hazırlamak için kalktı. Yemeği yedikleri nde Ümmü'd-Derda yataklarını hazırladı. Selman uyudu. Ebu'd Derda ise biraz uyuduktan sonra namaz kılmaya kalktı. Selman hemen elbisesinden tuttu ve:

— Ebu'd-Derda! Yat, uyu! dedi.

Ebu'd-Derda biraz uyudu sonra namaz kılmak için yine kalktı. Selman onu tekrar tutarak:

— Yat, dedi.

Ebu'd-Derda yattı. Gecenin son üçte biri olunca Ebu'd-Derda namaz kılmak için kalktı. Bu sefer Selman-ı Farisi:

— Şimdi namaz için kalk, dedi.

Şafak atınca Rasûlullah'ın (s.a.v.) arkasında (sabah namazını) kılmak için beraberce çıktılar.

Ebu'd-Derda şöyle dedi:

— Seni mutlaka Rasûlullah'a (s.a.v.) şikayet edeceğim.

— Ebu'd-Derda, Rabbının senin üzerinde hakkı var. Çoluk-çocuğunun senin üzerinde hakkı var. Vücudunun senin üzerinde hakkı var. Her hak sahibine hakkını ver.

Sabah namazı bitince Ebu'd-Derda Rasûlullah'ın (s.a.v.) kulağına eğildi ve Selman-ı Farisi'nin yaptığını şikayet etti. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):

— "Bize ruhbanlık emredilmedi... Selman doğru söylemiş" dedi.

*

Ümmü'd-Derda, Rasûlullah (s.a.v.) mescidde otururken yanına girdi. Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini işitti:

"Mizana (teraziye) güzel ahlaktan daha ağır birşey konmaz."

*

Ümmü'd-Derda bir gün hamamdan çıktı. Rasûlullah kendisiyle karşılaştı da ona şöyle dedi:

— Ümmü'd-Derda nereden geliyorsun?

Ümmü'd-Derda cevap verdi:

— Hamamdan.

Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):

— Bir kadın annelerinden birinin veya kocanın evinin dışında elbisesini çıkarırsa kendi eviyle Allah Teâlânın arasındaki perdeyi yırtmış olur, buyurdu.

*

Ebu'd-Derda'ya birisi misafir oldu. Ebu'd-Derda ağırdan aldı, derken misafir karnı aç yattı. Çocuklar da aç aç uyudular. Ümmü'd-Derda kızgınlıktan küplere binmiş olarak geldi ve:

— Geceden beri bize eziyet ettin sen, dedi.

Ebu'd-Derda:

— Ben mi?

-Evet, misafirimiz ve çocuklar aç aç gecelediler.

Bunun üzerine Ebu'd-Derda kızdı ve:

— Vallahi ben bu gece, şu önümdeki yemekten yemeyeceğim, dedi.

Ümmü'd-Derda da:

— Vallahi ben de o yemeği sen yemeden yemeyeceğim, dedi.

Arkasından misafir uyandı ve:

— Size ne oluyor? diye sordu.

Ebu'd-Derda:

— Beni günaha mı sokacaksın, ben şöyle şöyle sevap umuyorum...

Misafir:

— Vallahi, siz yemedikçe ben de yemeyeceğim.

Ebu'd-Derda, yemeği ortada görünce misafirle çocukları aç olduğu için yemekten yedi, sonra Nebi'ye (s.a.v.) olup bitenleri haber verdi ve:

— Ya Rasûlallah! Yemek ortadayken, misafir ve çocuklar da aç olunca elimi uzattım ve yedim. (Ben böyle yapınca) onlar da yediler ve yeminlerini yerine getirdiler. Vallahi, Ya Rasûlallah! Ben günah işledim.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Aksine sen onların en iyisi ve en dürüst hareket edenleriydin, buyurdu.

*

Ümmü'd-Derda, Ebu'd-Derda'dan bir hizmetçi istedi. Bunun üzerine Ebu'd-Derda ona şöyle dedi:

Rasûlullah'ı (s.a.v.) şöyle derken duydum:

— Kul, hizmetçi edinmedikce Allah ile beraberdir, hizmetçi edindiği zaman ona, hesap (vermek) vacib olur.

*

Hayra Bint Ebi Hadred yani Ümmü'd-Derda el-Kübra, Ebu'd-Derda'dan önce Şam'da Emir'ül-Mü'minin Hz. Osman'ın halifeliği sırasında vefat etti. Ebu'd-Derda, Huceyme Bint Huyeyy el-Visabiyye Ümmü'd-Derda es-Suğra ile evlendi. Bu kadın Peygamber'i (s.a.v.) görmedi (yani sahabi değildir).

RUBEYYİ' BİNT MUAVVİZ B. AFRA (r.a.)

Muavviz b. Afra'nın kızı Rubeyyi' (r.a.)

Gecenin zifiri karanlığı Medine'nin üzerine çökmüştü. Kuşam b. el-Abbas b. Abdilmuttalib, Ömer b. Ebi Seleme el-Mahzumi ve Ebu Musa el-Eş'ari oturup sohbete başladılar. Konuşmaları Rubeyyi' Bint Muavviz b. Afra'nın kulağına da ulaşıyordu.

Ömer b. Ebi Seleme şöyle konuştu:

— Mü'minlerin emiri Osman, valilerine haber gönderdi. Bunun üzerine hac mevsiminde Abdullah b. Amir, Abdullah b. Sa'd ve Muaviye b. Ebi Süfyan onun huzuruna geldiler. Onlarla birlikte Said b. el-As'la kardeşi Amr b. el-As da içeri alındı.

Kuşem b. el-Abbas sordu:

— Bu dönen fitne savaşına sebep olmalarından sonra mü'minlerin emiri onlara ne dedi ki? Vallahi eğer, bu işte suskun kalırsa mü'minlerin emirine bir zarar gelmesinden korkuyorum.

Ebu Musa el-Eş'ari:

— Emiru'l-Mü'minin Hz. Osman, valilerine: "Size yazıklar olsun! Bu şikayet ve furya nedir! Vallahi ben bu şikayetlerin aleyhinize doğru olmasından korkuyorum. Bu mesele gelip, bana çatacak demiş, onlar da: "Sen adam göndermedin mi? Halkla ilgili haber sana varmadı mı? Elçilerin sana gelip, onlardan birisi sana birşey söylemedi mi? Vallahi onlar doğru söylememişler, dürüst davranmamışlar. Bu işin aslının olduğunu sanmıyoruz, bu furya ile hüküm vermek de caiz de-

ğildir" şeklinde cevap vermişler. Emiru'l-mü'minin de "bana yol gösterin" demiştir.

Ömer b. Ebi Seleme güldü ve:

— Emiru'l-Mü'minin valileri, işten el çektirmek için mi yoksa istişare etmek için mi çağırdı. Valiler ne dediler? deyince, Ebu Musa el-Eş'ari (onlar hakkında şunları) anlattı:

Said b. As: Bu, gizlilik içinde halledilmiş bir meseledir... İnsanlar bunu konuşup duruyorlar. Bunun çaresi ilgilileri çağırıp bunu uyduranları öldürmektir, dedi. Abdullah b. Sa'd da: İnsanlardan hakkını al. Onların haklarını vermen onları terketmeden daha hayırlıdır, dedi. Muaviye: Sen beni vali tayin ettin. Ben de, sana ancak hayır gelecek bir kavmin valiliğini üzerime aldım. O iki adam bizi çok iyi biliyorlardı. Ama görüş sormak güzel bir davranıştır, dedi. Amr b. el-As: İki arkadaşının (Ebu Bekir ve Ömer'in) yolunu tutman görüşündeyim ki sert olman gereken yerde sert; yumuşak olman gereken yerde yumuşak olasın.

(Ebu Musa el-Eş'ari'den bunları dinleyen) Kuşam b. el-Abbas sordu:

— Emiru'l-Mü'minin Hz. Osman çok utangaçtır. Onun yüzünden melekler valilerinden utanırlar... Emiru'l-Mü'minin (bu sözler karşısında) ne cevap verdi?

Ebu Musa el-Eş'ari:

— Emiru'l-Mü'minin Hz. Osman şöyle demiştir: Bana tavsiye ettiğiniz şeylerin hepsini dinledim. Her mes'elenin bir çıkış yolu vardır. Bu ümmet hesabına korkulan bu iş meydana gelmiştir. Onun kapalı olan çıkış yolu mutlaka açılacaktır. Biz yumuşaklık ve güzellikle bunu engelleyeceğiz. Allah'ın hadleri müstesna (onda yumuşak davranmayız). Eğer (böylelikle bu kapı) aralanırsa hiç kimsenin benim aleyhimde söyleyeceği bir şey olmaz. Allah bilir ki ben halktan iyi olan hiçbir şeyi esirgemedim. Fitne değirmeni dönüp duruyor. Eğer o değirmeni hareket ettirmeksizin ölüp giderse Osman'a ne mutlu! İnsanları sakinleştirin ve onlara haklarını verin.

Kuşem, Ömer ve Ebu Musa'nın sözleri Rubeyyi' Bint Muavviz İbn Afra'nın kulağında derin bir etki yaptı. Sanki o konuşma rüyalar aleminden geliyordu. Hayali geçmişteki otuzbeş küsür seneye uzandı. Kendisini, amcası Muaz b. el-Haris'in (İbn Afra'nın) Mekke'den dön-

düğü ve kardeşi Muavviz b. Haris (İbn Afra) ile hac mevsiminde yaptıkları hakkında konuşmaya başladıkları günde buldu. O şöyle demişti:

"Biz Akabe'de Es'ad b. Zürare, Muavviz b. Afra, Rafi' b. Malik b. Aclan, Amir b. Harise b. Sa'lebe b. Amr, Ukbe b. Amir b. Nabi ve Cabir b. Abdillah'la beraber iken Muhammed b. Abdullah (Rasûlullah) geldi ve bize: Siz kimsiniz? diye sordu. Biz de: Hazrec'den bir topluluk, dedik. O: Bazı yahudilerle anlaşmalı olan kimselerden mi? dedi. Biz: Evet, dedik. O: Oturmaz mısınız, sizinle konuşayım? dedi. Biz de: Tamam, oturalım, dedik. Onunla beraber oturduk. Bizi Allah'a davet etti ve İslâm'ı arzetti. (Yahudiler, Medine'de onlarla beraber oturmaktaydı.) Yahudiler ehl-i kitab, onlar ise müşrik ve putperest idiler. Yahudiler kendileriyle öz vatanlarında harb ettiklerinde ve aralarında bir anlaşmazlık çıktığında onlara: "Şu anda zamanı gelmiş ve gönderilmiş bir peygamber var. Biz ona tabi olup Âd ve İrem'in yok edilmeleri gibi sizi öldüreceğiz" diyorlardı. Bizimle konuşup bizi Allah'a davet ettiği zaman Es'ad b. Zürare: Bunları öğreniniz. Vallahi, (bu peygamber) yahudilerin kendisiyle sizi korkuttuğu peygamberdir. (Yahudiler ona iman etmek suretiyle) sizden öne geçmesin... Bunun üzerine biz Rasûlullah'a (s.a.v.) bizi davet ettiği konularda, icabet ettik, onu tasdik ve İslâm'dan yana bize arzettiği şeyleri kabul ettik.

Muavviz b. el-Haris kardeşi Muaz'a:

"Kazandınız, Kabe'nin Rabb'ine yemin olsun... Muhammed b. Abdillah'ın (s.a.v.) öğrettiği şeyleri bana öğret, ey kardeşim!"

Muaz b. Afra Kur'an'dan bazı ayetler okumaya ve İslâm'a teşvik etmeye başladı.

Muavviz b. Haris ve kızı Rubeyyi':

"Şehadet ederiz ki Allah'tan başka ilah yok. O tek ilahdır, ortağı yoktur. Muhammed onun kulu ve peygamberidir" dediler.

Düşmanlıkla çalkalanan Yesrib (Medine)'de İslâm yayıldı. Oradaki mücadele yıllardan beri Yahudiler, Araplar ve Evs'le Hazrec arasında devam etmekteydi. Birbirlerine tabi olmaya razı değillerdi. Ensar, Muaz b. Afra ve Rafi' b. Malik'i Rasûlullah'a (s.a.v.) gönderdiler. İkisi Rasûlullah'a (s.a.v.):

— Ya Rasûlallah! Bize kendi tarafından bir adam gönder, bize dini öğretsin, insanları Allah'ın kitab'ına çağırsın.

Rasûlullah (s.a.v.) Mus'ab b. Umeyr'i gönderdi. Mus'ab'a, Mukri (Kur'an okutan) deniyordu. Mus'ab, Es'ad b. Zürare'ye misafir oldu.

Onu Benî Zafer'in evinde oturttular. Bazı müslümanlar o ikisinin başına toplandılar... Üseyd b. Hudayr ve Sa'd b. Muaz müslüman oldular. Arkasından da Abdu'l-Eşhel oğulları müslüman oldu.

Ensar, kırmızı ve siyahla savaş konusunda Rasûlullah'a (s.a.v.) biat ettiler... Peygamber'in (s.a.v.) ashabı Mekke'den Yesrib'e grup grup hicret etmeye başladılar... Iyas b. Bukeyr el-Leysi ve kardeşleri Akil, Halid, Amir de hicret ettiler ve Rifaa b. Münzir'in evine indiler. Sonra Rasûlullah (s.a.v.) Yesrib'e geldi. Yesrib halkı neşe ve sevinç içinde O'nu karşılamaya çıktı.

Er Rubeyyi Bint Muavviz b. Afra; Rasûlullah'a (s.a.v.) biat etti. İyas b. Bukeyr, Rubeyy'e evlenme teklif etti. Daha sonra kardeşleri Akil, Halid, ve Amir, Bedir harbine katıldılar. Rubeyyi'in babası Muavviz b. Afra, Ebu Cehil'le karşılaştı ve onu öldürdü. Muavviz ve Rubeyyi'in amcası Muaz hemen Rasûlullah'a (s.a.v.) Ebu Cehl'in öldürüldüğünü müjdelemek için koşuştular. Bu haber üzerine Rasûlullah (s.a.v.) Allah'a hamdetti ve onlara da hayır dua etti.

Muavviz b. Afra:

— Allah'ın Rasûlü! Allah'ı, kulunun yaptığı hangi hareket hoşnut eder? diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Kendisini yalın kılıç düşman arasına atması (Allah'ı razı eder.)

Bunun üzerine Avf (Muavviz) b. Haris, üzerindeki zırhı çıkarıp müşriklerle dövüşmeye koştu. Nihayet O ve Akil b. el-Bukeyr el-Leysî şehid edildiler. Bedir günü Allah peygamberine zafer nasip etti.

Esma Bint Mahreme Ümmü Ayyaş b. Ebi Rebia, Medine'ye geldiğinde koku satıyordu. Esma, kadınlarla birlikte, kokular da yanında olduğu halde Rubeyyi'in yanına girdi.

Esma:

— "Rubeyyi' kim" diye sordu.

Rubeyyi':

— "Benim" dedi...

Esma sordu:

— Sen, efendisini öldürenin kızı mısın? (Ebu Cehil İbn Hişam'ın katilini kastediyordu.)

O:

— Aksine ben kölesini öldürenin kızıyım, dedi.

Esma Bint Mahreme şöyle dedi:

— Sana kokudan satmak bana haram olsun.

Rubeyyi:

— Bana o kokudan satın almak haram olsun, senin bu kokundan daha pis başka bir koku görmedim, dedi.

Rubeyyi sonra kalkıp gitti. Esma Bint Mahreme hakkında bu sözü, Esma'ya olan nefretinden dolayı söylemişti.

*

Rubeyyi' Bint Avf b. Afra, İyas İbnu'l-Bukeyr ile evlendi. Zifaflarının ertesi günü Rasûlullah (s.a.v.) onları ziyaret etti ve içeriye girdi. Minderinin üzerine oturdu. Cariyeleri def çalmaya ve Bedir günü şehid edilen Rubeyyi'in baba ve ecdadından şehid edilenleri şiirle övmeye başladılar. Onlardan birisi:

— "Aramızda bir peygamber var. Bilir yarın olacak olanı" deyince Rasûlullah (s.a.v.):

— Bırak bunu, önce söylediğini söyle, buyurdu.

*

Rubeyyi' Bint Muavviz b. Afra, çocuğu Muhammed'i doğurdu.

Rasûlullah (s.a.v.) Rubeyyi'e gelip:

— Bana abdest suyu dök, derdi.

O, Rasûlullah'tan (s.a.v.) şu hadisi duymuştu:

"Sizden birinizin abdesti bozulduğunda yeniden abdest alıncaya kadar namazı kabul olunmaz."

Rubeyyi' su dolu bir ibrik getirdi. Rasûlullah (s.a.v.) ellerini üç defa yıkadı, ağzına su verdi, burnuna su verdi, yüzünü üç defa yıkadı, sağ kolunu dirsekle beraber üç defa, sonra aynı şekilde sol kolunu yıkadı. Sonra başını meshetti. Daha sonra sağ ayağını topuklarıyla beraber üç defa aynı şekilde sol ayağını yıkadı. Sonra şöyle buyurdu:

"Benim bu abdestim gibi kim abdest alır, sonra huşu içerisinde iki rekat namaz kılarsa geçmiş günahları affolunur."

Rubeyyi' Bint Avf b. Afra, Peygamber'e (s.a.v.) bir tabak hurma ve bir tabak üzüm getirdi. Rasûlullah (s.a.v.) Rubeyyi'a (altın) bir zinet verdi ve: "Bunu takın" dedi.

*

Rubeyyi' Rasûlullah (s.a.v.) ile Uhud'da beraberdi. Ümmü Umara ve Hz. Âişe de oradaydı... Onlar askerlere su dağıtıyorlar, hizmet ediyorlar, şehid ve yaralıları Medine'ye taşıyorlardı.

Uhud'dan sonra Rasûlullah'a (s.a.v.) Adal ve Kâre'den bir heyet geldi ve şöyle dediler:

— Allah'ın Rasûlü! Aramızda müslümanlar ve ashabından bazılarını bizimle beraber gönder ki bize dinimizi ve İslâmi hükümleri öğretsinler, ayrıca bize Kur'an okutsunlar.

Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) ashabından altı kişiyi gönderdi: Mersed b. Ebi Mersed, Halid b. el-Bukeyr, Asım b. Sabit b. Ebi'l-Eflah, Hubeyb b. Adiyy, Zeyd b. ed-Desinne ve Abdullah b. Tarık... Rasûlullah (s.a.v.) Asım b. Sabit b. Ebi'l-Eflah'ı onlara emir tayin etti. Bunlar hep birlikte yola çıkınca onlar, ashabdan öğretici olanları Usfan'a yedi mil mesafedeki Recî kuyusunun yanında tuzak kurarak öldürdüler.

Rubeyyi' Bint Muavviz b. Afra, Rasûlullah (s.a.v.) ile beraber Hudeybiye'de bulundu. Ağacın altında Rasûlullah'a (s.a.v.) Rıdvan biatini yaptı.

*

Bir gün Abdullah b. Muhammed b. Akil b. Ebi Talib içeri girdi ve Rubeyyi'e:

— Sana Rasûlullah'ın (s.a.v.) abdestini sormaya geldim, dedi.

Rubeyyi Bint Muavviz b. Afra:

— Peygamber (s.a.v.) yanımıza gelir bizi ziyaret ederdi. Bu kabın veya bunun benzeri bir kabın içinde abdest alırdı. Bu kap bir müddlük kadardı (yani bir müdd veya bir çeyrek müddlüktü). Abdeste, kabın içine sokmadan önce ellerini yıkayarak başlardı. Üç defa ağzına su alır çalkalar, üç defa burnuna su çeker, sonra üç defa yüzünü, üç

defa kollarını yıkar, daha sonra önden ve arkadan iki defa başını mesheder, kulaklarının içini ve dışını mesheder, üçer defa da ayaklarını yıkardı, dedi.

*

Bir gün onun yanına Abdullah b. Abbas geldi ve:

— Peygamber (s.a.v.) nasıl abdest alırdı? diye sordu.

Rubeyyi hadisi ona da anlattı. İbn Abbas:

— İnsanlar sadece yıkamayı kabul ediyorlar. Halbuki Allah'ın kitabında iki ayağa meshi de görüyoruz, dedi.

*

Rubeyyi' Bint Muavviz'le kocası arasında bir konuşma geçti. Rubeyyi' ona:

— Bütün mallarımı sana vermek suretiyle senden boşanmak i-şitiyorum, dedi.

Kocası:

— Tamam, dedi.

Rubeyyi Bint Muavviz İbn Afra, zırh hariç her şeyi ona verdi. Kocası onu Hz. Osman'a şikayet etti ve ona herşeyi anlattı. Hz. Osman şöyle dedi: "Şart ileri sürebilirsin, istersen başının saç örgüsüne kadar ona ait her şeyi al."

Rubbeyyi' zırhı kocasına verdi.

*

Ebu Ubeyde b. Muhammed b. Ammar b. Yasir ona gelip şöyle dedi:

— Bana Rasûlullah'ı tarif et.

Rubeyyi' Bint Muavviz b. Afra:

— Yavrum! Eğer onu görseydin, güneş doğuyor zannederdin... dedi.

RUBEYYİ' BİNTU'N-NADR (r.a.)

Nadr'ın kızı Rubeyyi' (r.a.)

Yüce sahabi Enes b. en-Nadr'ın kızkardeşi ve Rasûlullah'ın hizmetkarı Enes b. Malik'in halasıdır. Müslüman oldu ve Rasûlullah (s.a.v) Medine'ye gelince bey'at etti. O, Harise b. Suraka'nın annesidir.

Rubeyyi' Bintu'n-Nadr anlatır:

"Bana Harise'nin ölüm haberi geldiğinde Rasûlullah'a (s.a.v.) gittim ve ona şöyle dedim:

— Allah'ın Rasûlü! Harise'nin benim yanımdaki yerini bilirsin. Eğer o cennetteyse sabreder, Allah'tan sevabını beklerim. Cennette değilse, çok ağlarım ve sen benim ne yapacağımı biliyorsun.

Peygamber (s.a.v.):

— Ümmü Harise (Rubeyyi)! Cennet bir tane değildir. Birçok cennet vardır. Harise cennetlerin en üstünündedir... O, Firdevs'tedir, dedi.

*

Rubeyyi' Bintu'n-Nadr birisini dövmüştü. Dövülen taraftan affetmelerini istediler. Ama onlar kabul etmeyip diyet istediler. Rubeyyi'in tarafı da diyeti kabul etmedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Kısas Allah'ın yazılı kanunudur.

Kardeşi Enes b. en-Nadr:

— Rubeyyi'in dişi mi kırılacak? Seni hak ile gönderene yemin olsun! Rubeyyi'in dişi kırılamaz, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Kısas Allah'ın yazılı kanunudur, buyurdu.

Böylece diyete razı oldular, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Allah'ın kullarından öyle kimseler vardır ki bir meselede Allah üzerine yemin etse, Allah onu yemininde kesinlikle doğru çıkarır.

*

Enes b. en-Nadr, Uhud savaşına katıldı. O müslüman ölüleri arasında bulundu. Cesedinde seksen dört yara vardı. Rubeyyi' Bintu'n-Nadr şöyle der:

— Kardeşimi ancak parmaklarından tanıyabildim.

RUFEYDE EL-ENSARİYYE (r.a.)

Rufeyde el-Eslemiyye ki müslüman olup Rasûlullah'a (s.a.v.) bey'at etmiştir. Yaralıları tedavi etmek üzere Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte savaşa çıkıyor ve kendini kimsesiz müslümanlara hizmete adıyordu. Hendek savaşında kabileler gelip Medine'yi kuşattıklarında Hıbban b. el-Arika, Evs'in lideri Sa'd b. Muaz'a bir ok atmış o da kolundaki ana damarı koparmıştı. Rasûlullah (s.a.v.) Sa'd'ın kavmine:

— Yakından ziyaret edebilmem için onu Rufeyde'nin çadırına götürün, dedi.

Rufeyde, Sa'd b. Muaz'ı tedavi etmeye başladı. Peygamber (s.a.v.) akşamleyin Sa'd'a uğruyor ve ona:

— Gününü nasıl geçirdin? diye soruyordu.

Bazen de ona sabahleyin uğruyor ve:

— Geceni nasıl geçirdin? diye soruyordu.

Sa'd b. Muaz'ın hastalığı artınca şöyle dua etti:

— Allah'ım! Eğer Kureyş daha savaşa devam edecek olursa beni de hayatta bırak, çünkü senin peygamberine eziyet edip onu yalanlayan kişilere karşı savaşmaktan daha çok hiçbir şeyi sevmiyorum.

Aziz ve Celil olan Allah, Sa'd b. Muaz'ın duasını kabul etti. Kabileler çok soğuk gecelerde çıkan çok şiddetli bir rüzgâr sebebiyle yenildiler. Bu rüzgâr Kureyş'in ve kabilelerin ateşini söndürdü. Çadırlarının yerlerini değiştirdi. İplerini kopardı. Tencerelerini ters çevirdi. Adamlar kendilerini eşyalarının üzerinde buldu. Böylece perişan bir halde orayı terk ettiler. Sa'd b. Muaz'ın yaraları açıldı. Rufeyde damarı yakmakla ve üzerine kül koymakla kanın akmasını önleyemedi. Ölümünden dolayı Rahman'ın Arş'ı sarsıldığı Sa'd b. Muaz bu dünyaya veda etmişti...

RAVDA (r.a.)

Hicrette, Rasûlullah'ın (s.a.v.) kafilesi Medine yakınlarında Veda Yokuşuna vardığında, kadınlar ve çocuklar onu:

"Veda yokuşundan doğdu dolunay bize!

Allah'a davet eden olduğu sürece, şükretmek gerekir halimize.

Ey bize gönderilen peygamber!

Sen, boyun eğmemiz gereken bir emirle geldin bize!" diyerek karşıladılar.

Rasûlullah'ın (s.a.v.) gelişi sebebiyle Medine halkının yüzlerini sevinç ve memnuniyet kaplamıştı. Medine'deki her şeyi aydınlatmıştı. Medine'li bir hanım hizmetçisine:

— Ravda! Kalk kapının yanına git. O adam geldiği zaman bana haber ver, dedi.

Ravda kalkıp kapının yanına gitti. Bir de ne görsün! Rasûlullah'la (s.a.v.) ashabından bazıları gelmişti. Ravda elbisesinin ucunu tutup gülümsedi ve hanımının yanına gidip:

— O adam geldi, diye haber verdi.

Hanımı dışarı çıktı. Kocası da o anda evdeydi. Peygamber (s.a.v.) onlara İslâm'ı anlatıp Kur'an okudu. Onlar da müslüman oldular.

SEHLE BİNT SA'D (r.a.)

Sa'd'ın Kızı Sehle (r.a.)

Yüce sahabi Sehl b. Sa'd'ın kızkardeşidir. Müslüman olup Benî Saide kadınlarından bir grupla birlikte bey'at etti.. Kabileler Medine'yi kuşattığında Sehl Bint Sa'd, Ümmü Âmir el-Eşheliyye'nin içinde yemekle gönderdiği bir tabağı Rasûlullah'a (s.a.v.) götürdü. Rasûlullah (s.a.v.) çadırdayken yanında Ümmü Seleme de vardı. Ümmü Seleme ihtiyacı kadar yedikten sonra Peygamber (s.a.v.) dışarı çıktı ve Rasûlullah'ın (s.a.v.) tellalı şöyle seslendi:

— Akşam yemeğine gelin.

Hendek savaşında bulunanlar tabaktan doyuncaya kadar yediler. Ama tabak olduğu gibi duruyordu.

Sehle Bint Sa'd:

— Allah'ın Rasûlü! Kadın kocasının gözüne girecek bir şey yapabilir mi? diye sordu.

Peygamber (s.a.v.):

— Bu dünyalık bir eğlence ve menfaattir. Ahirette hiçbir karşılığı yoktur, buyurdu.

*

Sehle Bint Sa'd, Rasûlullah'a (s.a.v.) sordu:

— Ya Rasûlallah! Bizden birisi ihtilam olduğunda gusül abdesti alır mı?

Peygamber (s.a.v.):

— Evet, suyu görürse, diye cevap verdi.

ŞEMUS BİNTU'N-NU'MAN B. ÂMİR (r.a.)

Nu'man b. Amir'in kızı Şemus (r.a.)

Medine halkı güneşin harareti artıncaya kadar Rasûlullah'ın (s.a.v.) hicretini bekledi. Altında oturabilecekleri bir gölge bulamayınca evlere girdiler... Onu ilk gören kişi bir yahudi oldu. Yahudi avazı çıktığı kadar bağırdı:

— Ey Kayle oğulları (yahudiler)! İşte beklediğiniz o şerefli zat geldi.

Halk, Ebu Bekr'le birlikte bir hurma ağacının gölgesinde dinlenmekte olan Rasûlullah'ı (s.a.v.) karşılamaya gitti.

Şemus Bintu'n-Nu'man şöyle anlatır:

"Rasûlullah'la (s.a.v.) arkadaşı geldiler. Medine halkı da onu görmek için çıktı. Hatta kız çocukları onu görünce: Hangisi o? Hangisi o? Ona benzeyen hiç kimseyi görmedik, diyorlardı.

Rasûlullah (s.a.v.) Amr b. Avf oğullarının kardeşi Kulsum İbnu'l-Hidm'e konuk oldu. Rasûlullah (s.a.v.) Kulsum'un evinden çıkınca, Sa'd b. Hayseme'nin evinde oturup sohbet etti. Şemus Bintu'n-Nu'man ve bazı Ensar kadınları gidip müslümanlıklarını açıkladılar ve bey'at ettiler.

Rasûlullah (s.a.v.) Kuba'da bir mescid inşa etmek istedi. Kulsum b. el-Hidm'in bir hurma kurutma yeri vardı. Rasûlullah'ın bir mescid yapma arzusu bulunduğunu öğrenince takva üzere kurulmuş bir mescid olması için o hurma kurutma yerini Rasûlullah'a (s.a.v.) verdi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ey Kuba'lılar! Bana Harre denilen yerden taş getirin, dedi.

Böylece yanında birçok taş toplandı.

Şemus Bintu'n-Numan şöyle der:

"Rasûlullah'ın (s.a.v.) gelip bu Kuba Mescidi'ni inşa ettiğinde onu iki büklüm eden taşları kucağına aldığını, üstünde kalan toz toprağı Kureyş'ten veya Ensar'dan birinin gelip:

— Ya Rasûlallah! Bana ver, dediğini ve Rasûlullah'ın da: (s.a.v.):

— Sen de başkasını al, diye cevap verdiğini hâlâ görür gibiyim."

*

Şemus Bintu'n-Nu'man şöyle der:

Cebrail Kâbe'ye yönelip böylece ona mescidin kıblesini göstermiş olurdu.

Allah'ın Rasûlu Hz. Muhammed (s.a.v.) canla başla Allah'ın dinini yüceltmek için çalışmışken, bizler Allah'ın rızası için ve İslâm için hangi gayret ve fedakârlıkları yapıyoruz acaba?!...

NUSEYBE BİNT KA'B (r.a.)

Ümmü Umare künyeli Ka'b'ın kızı Nuseybe (r.a.)

Uhud harbine iki oğlu ve kocası ile birlikte katılan ve birkaç yerinden yaralanarak Rasûlullah'ı (s.a.v.) koruyan bu fedakâr hanımın hizmetinden dolayı Rasûlullah (s.a.v.) tüm aile halkı için şöyle dua etmişti:

"Rabbim! Bunları bana cennette arkadaş eyle..."

*

Doğu ufkunda sabahın ışığı belirmişti. Medine'liler getirdiği humuslarla (hazine için ayrılan beşte birlerle) birlikte Beşir b. el-Hasasıyye'nin birliğini karşılamaya çıkmıştı. Rasûlullah'ın (s.a.v.) Allah'ın müslümanlara Medain'in fethini nasip edip onların eyvanını ganimet olarak ele geçireceklerine dair verdiği haber doğru çıkmıştı. Güneş dağın arkasından çıkmıştı. Nuseybe sol eliyle işaret ederek şöyle dedi:

— İşte o birlik.

Yüzlerde tam bir sevinç ifadesi belirdi. Mü'minlerin emiri Ömer b. el-Hattab, Abdurrahman b. Avf, Ali b. Ebi Talib, Useyd b. Hudayr ve Cubeyr b. Mut'im onlara doğru yürüdüler.

Gözleri, boyu yetmiş zira (arşın) eni de altmış zira olan bir halının kadifelerine takılınca hayret ve dehşet içinde kaldılar. Kisralar o halıyı kış için hazırlamışlardı. Fesleğen çiçeklerinin zamanı geçince kışın sanki bahçedelermiş gibi o halının üzerinde içerlerdi. O halıda nehir gibi

çizgiler vardı. Zemini altın yaldızlı, bunların arasında inci gibi gözler vardı. Halının kenarları ekilmiş ve ilkbaharda bitkilerle yeşil renk almış toprak gibiydi. Altın dallar üzerinde ipek yapraklar vardı. Altın ve gümüş çiçek ve mücevherden meyveler ve buna benzer şeyler vardı.

Beşir b. el-Hasasiyye:

— Mü'minlerin emiri! İranlılar ağır olduğu için kadifeleri, çok olduğu için de paraları götüremediler. Biz incileri getiriyorduk. Fakat beytül-mal'in ağzına kadar altın ve gümüş kaplarla dolu olduğunu gördük.

Mü'minlerin emiri Hz. Ömer, Kisra b. Hürmüz'ün bileziklerine, pantolonuna, kılıcına, kemerine, tacına ve çizmelerine baktı... Daha sonra ağladı. Hz. Ali, Abdurrahman b. Avf, Cubeyr b. Mut'im ve Useyd b. Hudayr ona acıdılar.

Hz. Ömer:

— Kisra'nın kılıcını zararsız ve faydasız hale getiren Allah'a hamdolsun, dedi.

Daha sonra Hz. Ömer, İbnu'l-Hasasiyye'den tarafa baktı ve şunu ilave etti:

— Bunu yapanlar mutlaka emin (güvenilen) kimselerdir.

Bunun üzerine Hz. Ali:

— Ey mü'minlerin emiri! Sen kötü olmadın. Halkın da kötü olmadı. Eğer sen aç gözlülük yapıp yeseydin, onlar da yerlerdi, dedi.

Mü'minlerin emiri Hz. Ömer kadifeleri ve beşte birleri müslümanlar arasında taksim etti.

Hz. Ömer bazı kadın örtüleri getirdi. Aralarında yeni ve büyük bir örtü vardı. Bazıları şöyle dediler:

— Bu örtünün şu kadar değeri var. Onu Abdullah b. Ömer'in hanımı Safiyye Bint Ebi Ubeyd'e göndersen...

Mü'minlerin emiri Hz. Ömer:

— Ben bu örtüyü ondan daha layık birine (Ümmü Umâra) Nuseybe Bint Kab'a göndereceğim. Uhud savaşında Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: "Sağa ve sola her dönüşümde onun önümde dövüştüğünü görüyordum."

Ümmü Umâra (Nuseybe) örtüyü bir annenin çocuğunu sevdiği gibi kucaklayıp evine doğru yürüdü. Hatıralar onu kanatlandırarak maziye götürdü...

Kendisini, İslâm'ın Ensar arasında yayıldığı günlerde gördü. Ensar'dan bir grup kimseye farkettirmeden gizlice Hz. Peygamber'in (s.a.v.) yanına gitmeyi kararlaştırdılar. Hac mevsiminde zilhicce ayında kavimlerinin kâfirleriyle birlikte Mekke'ye gittiler. Mekke'de Hz. Peygamberle görüşüp teşrik günlerinin ortasında Akabe'de buluşmak üzere sözleştiler. Kararlaştırılan günün gecesinin üçte ikisi geçtikten sonra gizlice Akabe'de toplandılar. Onlar yetmiş erkek, iki kadındı. Bu kadınlar Mazin b. en-Neccar oğullarından (Ümmü Umara) Nuseybe Bint Ka'b ile Esma Ümmü Amr b. Adiyy'di. Rasûlullah (s.a.v.) onların yanına geldi. Yeğenine destek olmak için amcası Abbas b. Abdilmuttalib de yanındaydı. İlk konuşan Abbas oldu. O şöyle dedi:

— Hazrecliler! (Araplar o sırada Hazreclilere de Evslilere de Hazrecliler derlerdi). Muhammed bizim aramızda sizin gördüğünüz şekilde şeref ve kuvvete sahibtir. Ama o bizden kopup size gelmeyi arzu etti. Sizler ona verdiğiniz sözü yerine getireceğinizi ve onu koruyacağınızı kesin olarak biliyorsanız, bu işle sizi başbaşa bırakıyorum. Fakat eğer siz onu başkalarına teslim edecekseniz, şu andan itibaren onu içinde bulunduğu şeref, üstünlük ve gücünde bırakınız.

Ensar şöyle cevap verdi:

— Ne dediğini duyduk. Ya Rasûlallah! Konuş, kendin ve Rabbin adına istediğin teminatı alabilirsin.

Rasûlullah (s.a.v.) konuştu, Kur'an okudu. İslâm'a girmeye teşvik etti. Daha sonra:

— Beni hanımlarınızı ve çocuklarınızı koruduğunuz gibi koruyacaksınız, dedi.

Berâ b. Ma'rur Rasûlullah'ın elini tutarak şöyle dedi:

— Seni hak ile gönderene yemin olsun, çoluğumuz çocuğumuzu koruduğumuz gibi seni de koruyacağız. Ya Rasûlallah! Bizim bey'atimizi kabul et. Çünkü biz vallahi, babadan oğula doğuştan savaşçı kimseleriz.

Ebu'l-Heysem b. et-Teyyihan söze karışıp şöyle dedi:

— Allah'ın elçisi! Bizimle insanlar (yahudiler) arasında bazı bağlar var. Biz bunları koparmış oluyoruz. Eğer Allah seni davanda üstün kılarsa bizi bırakıp kendi kavmine dönecek misin?

Peygamber (s.a.v.) gülümseyerek:

— Sizin kanınız benim kanım, sizin zararınız benim zararımdır. Siz bendensiniz. Ben de sizdenim. Siz kiminle barışırsanız ben onunla barış yaparım, kiminle savaşırsanız onunla ben de savaşırım, dedi.

Sonra şunu ilave etti: "Bana aranızdan oniki nakib (temsilci) seçiniz ve onlar kavimlerinin temsilcileri olsunlar."

Onlar Hazrec'ten dokuz, Evs'ten de üç kişi çıkardılar. Neccar oğullarının nakibi Es'ad b. Zurare, Haris oğullarının nakibleri Sa'd b. er-Rabi ile Abdullah b. Ravaha, Zureyk oğullarının nakibleri Rafi b. Malik, Seleme oğullarının nakibleri Berâ b. Ma'rur'la Abdullah b. Amr b. Haram ve Adiyy oğullarının nakibi Ubade b. es-Samit Hazrec'in nakibleriydi. Abduleşhel oğullarının nakibi Useyd b. Hudayr, Avf oğullarının nakibleri Sa'd b. Hayseme'yle Rifaa b. el-Munzir Evs'in nakibleriydi.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Musa İsrail oğullarından oniki nakib almıştı. Hiçbiriniz içinden başkasının seçilip seçilmediğini geçirmesin. Çünkü benim için Cebrail seçiyor.

Sonra da şunu ilave etti: "Havarilerin İsa b. Meryem'in kefilleri olduğu gibi siz de başkalarının kefilisiniz. Ben de kavmimin kefiliyim."

Nakibler:

— Tamam, dediler.

Abbas b. Ubade, meselenin sağlama bağlanması için Hazrec'in lideri Abdullah b. Ubeyy b. Selul'un de gelmesini ümid ederek o gece bey'atı geciktirmek isteyerek şöyle dedi:

— Hazrecliler! Siz bu adama niye bey'at ettiğinizi biliyor musunuz? Siz ona kırmızı ve siyah renklilerle savaşmak üzere bey'at ediyorsunuz. Eğer mallarınıza bir musibet gelecek, eşrafınız öldürülecek olursa onu teslim edersiniz. Vallahi bu şimdiden dünya ve ahirette rezil olmak demektir. Ona vermiş olduğunuz bu sözü yerine getireceğiniz kanaatindeyseniz, onu alın. Bu da hem dünya, hem ahiret için hayırlı bir şeydir.

Ensar şöyle cevap verdi:

— Biz onu, mallarımıza gelecek musibete ve eşrafımızın öldürülmelerine rağmen kabul ediyoruz, bunun karşlığında bize ne var?

Peygamber (s.a.v.):

— Cennet, diye cevap verdi.

Bunun üzerine:

— Elini uzat sana bey'at edelim, dediler.

Erkekler (Hazrecten altmış iki erkek, iki kadındı, onların dokuzu nakibti. Evs'ten onbir erkekti. Üçü nakibti) Rasûlullah'ın Abbas b. Abdilmuttalib tarafından tutulan ellerine vurmaya başladılar. Ümmü Umara ve Ümmü Meni' kalınca Ümmü Umara'nın (Nuseybe) kocası Zeyd b. Asım şöyle seslendi:

— Ya Rasûlallah! Bunlar sana bey'at etmek için bizimle birlikte gelen kadınlardır.

Hz. Peygamber (s.a.v.):

— Size bey'at ettiğim şey üzerine o ikisine de bey'at ettim. Ben kadınlarla tokalaşmam, dedi.

*

Ebu Leyla Abdurrahman b. Ka'b (Bekkaun'dan=çok ağlayanlardan biridir) kız kardeşi Nuseybe ile karşılaştı ve koltuğunun altındaki örtüyü görünce kızkardeşini tebrik etti. Ümmü Umara (Nuseybe) gülümseyerek şöyle dedi:

— Ebu Leyla! Bu sene hacca gideceğini duydum. Bizim için dua etmeyi unutma, kardeşim!

Ebu Leyla Abdurahman b. Ka'b:

— İnşaallah, diye cevap verdi.

*

Nuseybe Bint Ka'b kocası Zeyd b. Asım, oğulları Abdullah ve Habib'le birlikte (43 yaşında iken) Uhud savaşına katılmıştır. Yanında bir su tulumu vardı. Sabahleyin yaralılara su dağıtıyordu. Okçular Rasûlullah'ın (s.a.v.) emrini tutmayıp müslüman kardeşleriyle birlikte Kureyş askerlerinden kalan ganimetleri toplamaya başladılar ve böylece dağı terkettiler. Savaş müslümanların aleyhine döndü ve insanlar dağıldılar. Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanında sayısı on kişiden az bir topluluk kalmıştı. Ümmü Umara (Nuseybe), oğulları ve kocası Rasûlullah'ın (s.a.v.) önünde dövüşüyorlardı. Diğerleri bozguna uğrayarak Rasûlullah'ın yanından kaçarlarken, onlar Rasûlullah'ı savunuyorlardı.

Hz. Peygamber Nuseybe Bint Ka'b'ın kalkanının olmadığını o sırada da kalkanı olan bir erkeğin kalkanıyla birlikte kaçtığını görünce:

— Kalkanı olan! Kalkanını, dövüşecek olana at, diye seslendi.

Adam kalkanını attı ve onu Nuseybe Bint Ka'b aldı. O kalkanla Rasûlullah'ı (s.a.v.) korumaya başladı. Kureyş süvarileri onlara tuhaf şeyler yaptılar. At üzerinde bir adam geldi. Ümmü Umara'ya vurdu. Ümmü Umara ondan kalkanla korundu. Adamın kılıcı hiçbir şey yapamadı ve geri gitti. Ümmü Umara onun atının arka ayağındaki sinire vurdu ve adam sırt üstü düştü. Peygamber (s.a.v.) şöyle demeye başladı:

— Ümmü Umara'nın oğlu! Annene koş, annene.

Abdullah b. Zeyd b. Asım yardım etmek üzere annesine gitti. İkisi birlikte adamı öldürdüler. Ümmü Umara:

— Onlar da bizim gibi yaya olsalardı, onların işini bitirirdik Allah'ın izniyle.

Abdullah b. Zeyd hücumlarını yaparken sanki hurma ağacı gibi uzun boylu bir adam ona vurdu. Böylece Abdullah'ı sol pazusundan yaraladı ve onun üzerine eğilmeyip çekip gitti. Kan fışkırıyor ve dinmek bilmiyordu. Peygamber (s.a.v.) Abdullah'a:

— Yaranı sar, dedi.

Annesi Nuseybe Bint Ka'b daha önce yaralılar için hazırlayıp çantasına koyduğu sargılarla birlikte oğlunun yanına gitti ve onun yarasını sardı. Rasûlullah da ayakta ona bakıyordu. Nuseybe oğluna:

— Yavrum! Kalk düşmanlarla dövüş, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ümmü Umara! Senin becerdiğini kim becerebilir ki?

Abdullah b. Zeyd'e vuran adam gelince Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Umara'ya:

— İşte bu, oğluna vuran adamdır, dedi.

Nuseybe Bint Ka'b onun karşısına çıkıp bacağına vurdu. Adam yere çöktü. Rasûlullah (s.a.v.) azı dişleri görülecek şekilde gülümseyerek şöyle dedi:

— Öcünü aldın Ümmü Umara!

Daha sonra silahla onun işini bitirmeye geldiler.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Seni muzaffer kılan, düşmanının yenilgisiyle seni sevindiren ve öcünün alındığını sana gözlerinle gösteren Allah'a hamdolsun.

Ümmü Umara ve oğulları Rasûlullah'ı koruyorlardı. İbn Kumey'e:

— Bana Muhammed'i gösterin. Eğer o kurtulmuşsa ben kurtulmuş olmayayım diye haykırdı.

Mus'ab b. Umeyr, Ümmü Umara ve Habib b. Zeyd onun karşısına çıktı. İbn Kumey'e kılıcıyla Nuseybe Bint Ka'b'ın omuzuna vurdu. Derin bir yara açtı. Nuseybe de birkaç defa vurdu ama İbn Kumey'e'nin üzerinde iki zırh vardı. Nuseybe en şiddetli bir şekilde döğüşüne devam etti. Döğüşürken daha rahat hareket edebilmek için elbisesini beline kadar topluyordu...

Atı üzerinde bir müşrik geldi. Rasûlullah (s.a.v.) Abdullah b. Zeyd'e:

— Ümmü Umara'nın oğlu! dedi.

Abdullah b. Zeyd:

— Buyur ya Rasûlallah! dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— At, dedi.

Abdullah b. Zeyd b. Asım onun önünde bulunan atın üzerindeki adama bir taş attı. Taş atın gözüne isabet etti. At sarsıldı ve sahibiyle birlikte düştü. Abdullah ve annesi Ümmü Umara taşları atmaya başladılar. Nihayet üzerine taşlardan ağır bir yük yığdılar. Rasûlullah (s.a.v.) onlara doğru baktı, gülümsedi ve Nuseybe Bint Ka'b'ın yaralarını göstererek şöyle dedi:

— Annene koş, annene, yaralarını sar, Allah sizi Ehl-i Beyt gibi mübarek kılsın. Annenin makamı falan falan kimselerin makamından daha hayırlıdır. Allah siz Ehl-i Beyt'e rahmet etsin.

Ümmü Umara da:

— Ey Allah'ın Rasûlü! Cennette arkadaş olmamız için Allah'a dua et, dedi.

Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

— Allah'ım! Onları cennette arkadaşlarım yap, diye dua etti.

Nuseybe Bint Ka'b:

— Artık dünyada başıma gelene aldırmam, dedi.

Habib b. Zeyd b. Asım annesinin omuzundan aldığı yaraları sardı...

*

Rasûlullah'ın ashabı Medine'ye dönünce Ümmü Umara yaralarının üzerine elbiselerini iyice sardı. Kanın akmasına mani olamadı. Geceyi, sabah oluncaya kadar on üç yarayı pansuman ederek geçirdi. Rasûlullah'ın tellalının savaşa çıkılacağını ilan ettiğini ve:

— Dün, Uhud savaşında bulunanlar hazır olup gelsinler, dediğini duydu.

Rasûlullah (s.a.v), kâfirlere, müslümanların hâlâ güçlü oldukları zannını vermek için ordusunu yeniden harekete geçirmişti. Rasûlullah'la birlikte kendilerini taşıyabilecek durumdaki yaralılar da çıktı. Nuseybe Bint Ka'b Hz. Peygamber'le gidemedi.

Rasûlullah (s.a.v.), Hamrau'l-Esved'den döndüğünde evine varır varmaz halini hatırını sorması için Abdullah b. Ka'b el-Mazini'yi Ümmü Umara'ya gönderdi. Abdullah b. Ka'b, Ümmü Umara'nın iyi olduğu haberini getirince Rasûlullah buna memnun oldu.

Nuseybe Bint Ka'b, oğlu Abdullah b. Zeyd İbn Asım'a sordu:

— Rasûlullah (s.a.v.) nasıl?

Abdullah b. Zeyd:

— İyidir. Onu, ayağını ayağının üstüne atmış, mescidde sırt üstü yatarken gördüm, dedi.

Nuseybe Bint Ka'b içini rahatlatmak için Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanına gitti. Onu abdest alırken gördü. İçinde üçte iki müd miktarında bulunan bir kap getirilmişti ve kulaklarına da meshetmişti...

*

Resûlullah (s.a.v.) savaş niyeti olmaksızın Zilkade ayında umre yapmak üzere yola çıktı. Yanına hanımı Ümmü Seleme'yi de almıştı. Ümmü Seleme'yle birlikte Ümmü Umara, bazı Muhacirler ve Ensar, Rasûlullah'a tabi olan bazı bedeviler de (bin beşyüz kişiydiler) yola çıkmıştı. Rasûlullah (s.a.v.) beraberinde, insanlara sadece Kâbe'yi ziya-

ret için geldiğini göstermek için yetmiş tane kurbanlık (deve veya sığır) götürdü.

Usfan'a varınca karşısına Busr b. Süfyan el-Kâbî çıktı ve şöyle dedi:

— Allah'ın Rasûlü! Kureyş yola çıktığını duydu. Bunun için Zu Tuva'da toplanıp sizi asla Mekke'ye sokmamaya yemin ettiler. Ayrıca Halid b. el-Velid'i, Kurau'l-Gamim denilen yere ileri güç olarak gönderdiler.

Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) Hudeybiye'de konakladı. Kureyş'in liderlerine:

— Biz kimseyle savaşmak için gelmedik. Ancak umre yapmak üzere geldik, demesi için Mekke'ye göndermek kasdıyla Hz. Ömer'i çağırdı.

Hz. Ömer (r.a.):

— Mekke'de Adiyy oğullarından beni koruyacak kimseler yoktur. Kureyş benim kendilerine olan düşmanlığımı öğrendi. Onların bana bir kötülük yapmalarından korkuyorum. Hz. Osman'ı gönderelim. O, orada benden daha şerefli ve azizdir, dedi.

Peygamber (s.a.v.) Hz. Osman'ı çağırdı ve onun namına tebliğ etmesi için Hz. Osman'ı gönderdi. Rasûlullah'a (s.a.v.) Hz. Osman'ın öldürüldüğüne dair bir haber geldi. Rasûlullah (s.a.v.):

— Onlarla savaşmadan buradan ayrılmayacağız, dedi.

Daha sonra insanları bey'at etmeye çağırdı. Ona ağacın altında bey'at ettiler. Bu bey'ate "Bey'atu'r-Rıdvan" adı verildi. Bu bey'ate sadece Cedd b. Kays katılmadı. Ona ilk bey'at eden Ebu Sinan el-Esedî oldu. Ümmü Umara Nuseybe Bint Ka'b de ona bey'at etti. Daha sonra Rasûlullah'a (s.a.v.) Hz. Osman'ın öldürülmediği haberi geldi. Kureyş Rasûlullah'la (s.a.v.) Hudeybiye barışını yaptı.

Peygamber (s.a.v.) meselesini bitirince, Ümmü Umara ona kısa bir mızrak verdi. Rasûlullah o mızrakla kurbanlarını keserken Ümmü Umara ona bakıyordu...

*

Zeyd b. Asım ölünce Ümmü Umara, Gaziyye İbn Amr'la evlendi. Nuseybe Bint Ka'b, Hayber ve kaza umresinde de Rasûlullah'la birlikte bulundu. Gaziyye'yle olan evliliğinden Temim ve Havle'yi doğurdu...

*

Bir gün Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Umara'yı ziyarete gitti. Ümmü Umara ona bir yemek ve arpa ekmeği ikram etti. Rasûlullah ona:

— Sen de ye, dedi.

Ümmü Umara:

— Ben oruçluyum, dedi.

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Oruçlunun yanında yemek yenildiğinde melekler ona salat getirirler.

*

Ümmü Umara Mekke'nin fethedildiği gün Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte sefere çıktı.

Bir gün o, Rasûlullah'a (s.a.v.):

— Allah'ın Rasûlü! Her şeyin erkeklere ait olduğunu görüyorum. Kadınların bir konuda zikredildiklerini görmüyorum.

Aziz ve Celil olan Allah şu ayeti indirdi:

"Doğrusu erkek ve kadın müslümanlar, erkek ve kadın mü'minler, boyun eğen erkekler ve kadınlar; doğru sözlü erkekler ve kadınlar, sabırlı erkekler ve kadınlar, gönülden bağlanan erkekler ve kadınlar, sadaka veren erkekler ve kadınlar, oruç tutan erkekler ve kadınlar, iffetlerini koruyan erkekler ve kadınlar, Allah'ı çok anan erkekler ve kadınlar, işte Allah bunların hepsine mağfiret ve büyük ecir hazırlamıştır." [1]

*

Nuseybe Bint Ka'b, Huneyn savaşında ve Taif kuşatmasında Hz. Peygamberle birlikte bulunmuştur:

Peygamber (s.a.v.) fetihten döndüğünde:

— Yemame'den, peygamberlik iddia eden ve benden sonra öldürülecek olan bir kezzab (yalancı) çıkacak, buyurdu.

Abdullah b. Zeyd, Halid b. el-Velid ve Ebu Ducane:

1 Kur'an-ı Kerim, Ahzab Sûresi: 35.

— Ya Rasûlallah! Onu kim öldürecek? dediler.

Rasûlullah (s.a.v.) Halid'e doğru bakıp şöyle dedi:

— Sen ve arkadaşların.

Museylime b. Habib peygamberlik iddia etti. Hanife oğullarına Kur'an'a benzeterek secîli sözler söylemeye başladı. Onlardan bir tanesi şöyleydi: "Allah gebeye lütfetti de, ondan onun karın yumuşağıyla kıçının arasından, koşan canlılar çıkardı."

Onlardan namazı kaldırdı, içki ve zinayı onlara helal kıldı. Hanife oğulları bunu kabul ettiler.

İki elçi, Rasûlullah'a (s.a.v.), Museylime'nin şunları yazdığı bir mektubunu getirdiler: "Allah'ın rasûlü Museylime'den, Allah'ın rasûlü Muhammed'e... Selam senin üzerine olsun. Artık ben seninle ortak durumdayım. Yeryüzünün yarısı bizim, yarısı da Kureyş'indir. Ancak Kureyş, zulmeden bir kavimdir."

Peygamber (s.a.v.) Museylime'nin iki elçisine sordu:

— Siz de mi onun dediğini diyorsunuz?

Elçiler:

— Evet, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Vallahi, eğer "elçiye zeval yoktur" kaidesi olmasaydı, sizin boynunuzu vururdum.

Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) Müseylime b. Habib'e şöyle bir mektup yazdı:

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. Allah'ın Rasûlü Muhammed'den yalancı Müseylime'ye... Selam doğru yolda olanların üzerine olsun. Yeryüzü şüphesiz Allah'ındır. Kullarından dilediğini ona mirasçı kılar. Sonuç, Allah'a karşı gelmekten sakınanlarındır."

İki elçi Rasûlullah'ın (s.a.v.) mektubunu Müseylime'ye götürdüler. Fakat o iftira ve yalandan vazgeçmedi, sapıklığı ve saptırması gittikçe arttı. Peygamber (s.a.v.) iftirasını yaymaktan ve müslümanlara eziyet etmekten vazgeçmesi için Müseylime'ye bir elçi göndermek istedi. Rasûlullah bu iş için Habib b. Zeyd'i seçti. Ümmü Umara sevinip oğlunun başarılı olması için dua etti.

Habib b. Zeyd, Müseylimetu'l-Kezzab'a elçi olarak gitti. Müseylime ona:

— Muhammed'in Allah'ın Rasûlü olduğuna şahadet ediyor musun? diye sorduğunda, Habib b. Zeyd:

— Evet, cevabını veriyordu.

Müseylime:

— Benim Allah'ın Rasûlü olduğuma şehadet ediyor musun? dediğinde, Habib b. Zeyd:

— Ben sağırım, duymuyorum, diye cevap veriyordu.

Bunu birkaç defa söyleyince, Müseylime çok kızdı ve celladına onu parça parça doğramasını emretti.

Habib:

"Eşhedü en lâ ilahe illa'llah ve eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah" diye diye öldü.

*

Rasûlullah vefat edince halk müslümanların halifesi olarak Ebu Bekr'e bey'at etti. O, orduları, mürtedlerle ve peygamberlik iddia edenlerle savaşa gönderdi. Ümmü Umara ve diğer oğlu Abdullah b. Zeyd de savaşmak için yola çıktılar. Nuseybe Bint Ka'b, Müseylimetu'l-Kezzab'tan öç almaya yemin etti ve Yemame savaşına gitti.

Halid b. el-Velid'in ordusu Hanife oğullarıyla karşılaştı. Ümmü Umara, o gün on iki yara alıncaya ve eli kesilinceye kadar devamlı döğüştü. Oğlu Abdullah b. Zeyd'in Ebu Dücane'nin ve Vahşi İbn Harb'in:

— Müseylimetu'l-Kezzab'ı öldürdük, dediklerini duyuncaya kadar sakinleşmedi ve göğsündeki ateş sönmedi.

Ümmü Umara yaralı olarak Medine'ye geldi. Halini sormak için Ebu Bekr onun evine gitti...

*

Medineliler Medain'in fethinden ve Beşir b. el-Hasasıyye'nin getirdiği humuslardan (ganimetin beşte birinden), Suraka b. Malik'in mü'minlerin emiri Ömer İbnu'l-Hattab'ın önünde, Kisra'nın bileziklerini, pantolonunu ve tacını giymesinden bahsetmeye başladılar... Nihayet o günün güneşi de battı...

ÜMMÜ BUCEYD (r.a.)

Rasûlullah'a bey'at eden kadınlardan (Ümmü Buceyd) künyeli Havva el-Ensariyye'dir. Beraberindeki bir grup kadınla Harise oğullarından gelip Rasûlullah'a bey'at etmiştir.

Havva el-Ensariyye:

— Ya Rasûlallah! Yoksul bir kimse gelip kapımda duruyor. Ben de ona verecek birşey bulamıyorum ve az da olsa ona hiçbir şey veremiyorum, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ona verecek, sadece yakılmış bir koyun tırnağı bulursan, onu yoksulun eline sıkıştırıver, buyurdu.

*

Ümmü Buceyd şöyle der:

Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: "Ey mü'min kadınlar! Sizden biriniz basit bir şey de (kusur da) olsa komşusuna hakaret etmesin."

*

Yine Ümmü Buceyd şöyle der:

Rasûlullah'ın şöyle dediğini duydum:

"Sabah namazını ikinci fecrin doğuşuna kadar geciktiriniz. Bunun sevabı çok büyüktür."

ÜMMÜ CUNDEB EL-EZDİYYE (r.a.)

Rasûlullah (s.a.v.) Medine'de dokuz yıl kaldı. Beyt-i Haram'ı putlardan temizleyip Mekke'ye giden yolları güven altına alıncaya kadar hacca gitmedi. Rasûlullah (s.a.v.) onuncu yılın zilkade ayına ulaşınca hacca hazırlandı ve halka da hacc için hazırlanmalarını emretti. Zilkade'nin yirmibeşinde hanımları ve müslümanlarla birlikte yola çıktı.

Ümmü Cundeb el-Ezdiyye Rasûlullah'ın hacca gitmek için yola çıktığını öğrenince o da yola çıktı ve Zu'l-Huleyfe'de onunla buluştu ve onun arkasında ikindi namazını kıldı. Rasûlullah (s.a.v.) cuma günü Arafat'ta Zilhicce'nin dokuzunda vakfe yaptı (ayakta durdu).

Ümmü Cundeb şöyle anlatır:

Rasûlullah'ın (s.a.v.) Akabe cemresini vadinin ortasından attığını gördüm. O fiske gibi yedi taş attı. Taşları atarken Rasûlullah (s.a.v.) şöyle diyordu: "Ey insanlar! Birbirinizi öldürmeyin, fiske gibi taşları cemre olarak atınız."

Halk iri taşları atıyordu. Rasûlullah'ın arkasında, onu halkın attığı taşlardan koruyan bir adam duruyordu.

Ümmü Cundeb el-Ezdiyye:

— Rasûlullah'ın (s.a.v.) arkasındaki bu adam kim? diye sordu.

— Bu Fazl b. el-Abbas'tır, diye cevap verdiler.

Peygamber (s.a.v.) cemreleri atma işini bitirip ayrıldıktan sonra ona bir kadın geldi ve şöyle dedi:

— Allah'ın Rasûlü! Bu benim biricik oğlumdur.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Şu çadırlardan bana su getir, dedi.

Kadın ona taştan bir kap içinde su getirdi ve şöyle anlattı:

Rasûlullah (s.a.v.) ondan içti sonra içine püskürtüp şöyle dedi: "Oğluna içir ve Allah'tan şifa dile."

Kadın oğluna içirdi ve çocuk iyi oldu.

ÜMMÜ HARAM BİNT MİLHAN (r.a.)

Milhan'ın kızı Ümmü Haram (r.a.)

Ümmü Haram, Hazrec kabilesinin lideri va Akabe gecesi Rasûlullah'a (s.a.v.) bey'at eden on iki nakibten biri olan Ubade b. es-Samit'in nikahı altındaydı. Ubade, Peygamber'e (s.a.v.) bey'at ettiğinde Ümmü Haram da bey'at etti. Rasûlullah (s.a.v.) takva üzere inşa edilen ilk mescidde namaz kılmak için Kuba'ya gittiğinde, Ümmü Haram Bint Milhan'ın evine gitti. O da Rasûlullah'a (s.a.v.) yemek yedirdi.

*

Bir gün Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Haram'ın yanına gitti. Ümmü Haram ona yemek ikram etti ve başını tarayıp temizledi. Peygamber (s.a.v.) onun evinde öğle uykusuna yattı ve uykusundan gülerek kalktı.

Ümmü Haram sordu:

— Allah'ın Rasûlü! Seni güldüren nedir?

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ümmetimden bazı kişiler, Allah yolunda gazi olarak bana gösterildiler, tahtlar üzerindeki hükümdarlar gibi denize açılmışlardı, dedi.

Ümmü Haram Bint Milhan:

— Ya Rasûlallah! Beni onlardan kılması için Allah'a dua et, dedi.

Hz. Peygamber (s.a.v.) onun için dua etti. Daha sonra başını koyup uyudu. Yine gülerek uyandı.

Ümmü Haram:

— Ya Rasûlallah! Niçin gülüyorsun? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ümmetimden bazı kişiler, Allah yolunda gazi olarak bana gösterildiler, dedi.

Daha önceki gibi Ümmü Haram:

— Ya Rasûlallah! Beni onlardan kılması için Allah'a dua et, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Sen öncekilerle birliktesin, buyurdu.

Nitekim hicretin kırk ikinci yılında Hz. Osman'ın halifeliği sırasında Şam'da vali olan Hz. Muaviye Kıbrıs'a sefer etmek için izin istedi. Hz. Osman da izin verdi. Hz. Muaviye bir ordu ile sefere çıktı ve gemiye bindiler. Ordu içinde Ümmü Haram ve kocası Hz. Ubade de bulunuyordu.

*

Karaya çıktığında Ümmü Haram'a binmesi için bir katır verildi. O da bindiği bu katırdan düştü, boynu kırıldı ve öldü. [1] Oraya defnedildi.

İşte öyle cihada katılma heyecanı ve özlemiyle doluydu ki her savaşa katılmak için dua istiyordu. Nitekim o iki savaştan ilkinde şehid olması takdir edilmişti. Peygamberimiz de bu ikincisine de katılmak için dua etmemişti. Bu yüzden ikincisine katılmak nasip olmadı...

1 Çıktıkları kara Kıbrıs adasıdır. Rasûlullah (s.a.v.) zikredilen hadisinde Kıbrıs'ın fethini müjdelemektedir. Bugün Kıbrıs'ta "Hala Sultan" adıyla bilinen kadın bu hanımdır. Türkler, mezarının bulunduğu yere bir türbe ve bir cami yapmışlardır. Türbesi Larnaka civarında Tuz gölü yakınındadır. (Çeviren: T. Uzun)

ÜMMÜ'S-SAİB EL-ENSARİYYE (r.a.)

Rasûlullah (s.a.v.) yoksulları sever, onlarla birlikte otururdu. Ümmü's-Saib el-Ensariyye kelime-i şehadeti getirmeden ve Rasûlullah'a bey'at etmeden önce, Rasûlullah (s.a.v.) onu, evinde ziyaret etmekten çekinmezdi...

Bir gün Rasûlullah (s.a.v.) onun evine geldi ve onun titrediğini gördü.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Neyin var? Ümmü's-Saib (veya Ümmü'l-Museyyib)! Niye titriyorsun? dedi.

Ümmü'l-Museyyib:

— Sıtmadan (hummadan) dolayı. Allah onda bereket vermesin, dedi

Peygamber (s.a.v.):

— Sıtmaya sövme. Çünkü o, körüğün, demirin pisliğini giderdiği gibi Adem oğlunun günahlarını giderir, buyurdu.

Cabir b. Abdillah bu hadisi Ümmü's-Saib'ten rivayet etmiştir. Cabir'den de Ebu'z-Zubeyr rivayet etmiştir.

ÜMMÜ SÜLEYM BİNT MİLHAN (r.a.)

Milhan'ın Kızı Ümmü Süleym (r.a.)

Kendisiyle evlenmek isteyen Ebu Talha'dan mehir olarak müslüman olmasını isteyen ve Rasûlullah'ın: "Cennet'e girdim. Bir ayak sesi duydum: Bu nedir? dedim; "Bu, Rumeysa Bint Milhân'dır" diye cevap verdiler, buyurduğu cennetlik sahabidir.

*

Neccar oğullarından Milhan b. Halid'in kızı Ümmü Haram'ın kız kardeşi olan ve künyesi Ümmü Süleym olan hanım sahabinin ismi, Gumeysa veya Rümeysa'dır. Ümmü Süleym, Malik b. Nadr'la evli idi. Enes b. Malik bu evlilikten doğmuştur...

Rumeysa evinden ayrılmakta olan oğlu Enes b. Malik'i uğurlamak için ayağa kalktığında, Rasûlullah'ın şehri (Medine) ay ışığına boğulmuştu. Ümmü Süleym oğlunu kucaklayarak:

— Allah seninle olsun, seni korusun ve bize salimen geri göndersin, dedi.

Ümmü Süleym Bint Milhan, ciğerparesini uğurlarken, Medine sokaklarında gözden kaybolunceya kadar ayakta durup bekledi. Daha sonra kapıyı kapatıp minderinin üzerine oturdu. Hatıralar zihnine akın etti...

Kendini Ensar'ın ilk müslümanlarıyla birlikte müslüman olup Rasûlullah'a bey'at ettiği günde buldu... O sırada kocası Malik b. en-Nadr yoktu. Dönünce ona:

— Sen dinden çıktın, sapıttın mı? dedi.

Ümmü Süleym:

— Ben dinden çıkmadım ve sapıtmadım. Fakat o zata iman ettim, dedi.

O, oğlu Enes b. Malik'e:

— "La ilahe illallah" de. "Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah" de cümlelerini yavaş yavaş söylemeye başladı...

Enes b. Malik:

— La ilahe illallah, eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah, dedi.

Malik b. en-Nadr, Ümmü Süleym'e:

— Oğlumun itikadını bozma, dedi.

Rumeysa:

— Ben onun itikadını bozmadım, diye cevap verdi.

Malik b. en-Nadr öfkelenip Şam'a doğru yola çıktı. Karşısına bir düşman çıktı ve Malik'i öldürdü. Onun ölüm haberi Rumeysa'ya ulaşınca şöyle dedi:

— Çocuğum sağ olarak memeyi bırakıncaya kadar onu kesinlikle memeden ayırmayacağım. Enes bana emretmedikce ve o: Annem görevini yerine getirdi. Allah benim yüzümden ona hayırla karşılık versin, annem bana iyi bir velilik yapmıştır demedikçe evlenmeyeceğim.

*

Enes b. Malik memeyi terketti. Ebu Talha (Zeyd b. Sehl) Ümmü Süleym'e evlenme teklifi yaptı. Ebu Talha müşrik olduğu için Ümmü Süleym:

— Enes büluğa erip büyüklerle birlikte oturmadıkça evlenmem, diye cevap verdi.

Enes b. Malik sekiz yaşına varınca Ebu Talha gelip Rumeysa'ya:

— Enes artık büyüklerle birlikte oturmaya başladı, dedi.

Rumeysa:

— Sen, sana zararı ve faydası olmayan bir taşa tapmayı nasıl uygun görürsün?! Bir marangozun, getirip senin için yonttuğu bir ağaç parçasının sana ne zararı, ne faydası dokunur?! dedi.

Ebu Talha susup cevap vermedi. Ümmü Süleym şunu da ilave etti: "Yerden biten ve filan oğullarının Habeşi kölesi tarafından yontulan bir şeye tapmaya utanmaz mısın? Bir müşrikle evlenmek bana yakışmaz. Ebu Talha! Sizin tapmakta olduğunuz putlarınızı marangoz Abd-i Âl-ı filanın yontup yaptığını va ona bir ateş parlatacak olsanız onun tutuşup yanacağını bilmez misin?"

Ebu Talha şöyle cevap verdi:

— Bırak da düşüneyim...

Ümmü Süleym, sözünün onu etkilediğini zannetti... Ebu Talha onun yanına tekrar döndüğünde Rumeysa şöyle dedi:

— Ne yaptın?

Ebu Talha sustu. Ümmü Süleym:

— Ebu Talha! Senin gibisi reddedilmez ama sen kâfirsin, ben de müslüman bir kadınım, seninle evlenmek bana uygun düşmez, dedi.

Ebu Talha:

— Senin benimle evlenmene engel olan şey bu değil?

Ümmü Süleym sordu:

— Peki, benim seninle evlenmeme engel olan nedir?

Ebu Talha:

— Sarı ve beyaz (yani altın ve gümüş) diye cevap verdi.

Ümmü Süleym:

— Ben ne sarı ne de beyaz istiyorum, senin müslüman olmanı istiyorum. Allah ve Peygamberi şahit olsunlar ki, müslüman olursan senden bir pul almadan seninle evleneceğim, dedi.

Ebu Talha:

— Bana bu konuda kim yardımcı olur? diye sordu.

Ümmü Süleym:

— Bu konuda sana Rasûlullah (s.a.v.) yardımcı olur, dedi.

Ebu Talha, Hz. Peygamber'i aramak üzere yola çıktı. Rasûlullah (s.a.v.) ashabının arasında oturuyordu. Ebu Talha'yı görünce:

— Ebu Talha alnındaki İslâm'ın nuruyla size geldi, dedi.

Ebu Talha, Rasûlullah'a Ümmü Süleym'in söylediğini anlattı ve:

— Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah, dedi.

Ebu Talha, Rumeysa'ya dönüp:

— Artık ben de senin dinine girdim, dedi.

Ümmü Süleym, oğlu Enes'e:

— Enes! Kalk, Ebu Talha'yı evlendir, dedi.

Böylece Ümmü Süleym, Ebu Talha'yla evlendi. Onun mehri İslâm oldu...

*

Ümmü Süleym bu evlilikten bir çocuk dünyaya getirdi ve çocuk büyüyüp yürümeye başladı. Ebu Talha bu çocuğu (Ebu Umeyr'i) çok severdi.

Babası Ebu Talha bahçelerinden birindeyken Ebu Umeyr hastalandı ve öldü. Ümmü Süleym çocuğunu yıkayıp kefenledi, kokuladı ve üzerine bir örtü örttü. Ev halkına da şöyle dedi:

— Sakın Ebu Talha'ya oğlunun öldüğünü ben kendisiyle konuşmadıkça söylemeyin (Çünkü, Ebu Talha o gün oruçlu idi).

Ebu Talha geldi ve:

— Çocuk nasıl? diye sordu.

Ümmü Süleym:

— Rahatladı, deyince, Ebu Talha çocuğun gerçekten iyileştiğini sandı.

Ümmü Süleym akşam yemeğini ve içecek şeyler getirdi. Ebu Talha yeyip-içti.

Ümmü Süleym, o güne kadar hiç yapmadığı şekilde özenerek süslendi, süslü görünmeye çalıştı.

Daha sonra kocasıyla yatıp bu ihtiyacını da yerine getirdi. Sabah olunca, Rumeysa:

— Ebu Talha! Görmedin mi? Falanca aileyi? Faydalanmak için, aldıkları emaneti gidip istediğim zaman, ağırlarına gitti, dedi.

Ebu Talha:

— Hiç iyi etmemişler, dedi.

Ümmü Süleym:

— Senin oğlunun da Allah'ın bir emaneti olduğunu kabul et. Allah emanetini geri aldı, dedi.

Ebu Talha, Ümmü Suleym'in soğukkanlılığına hiddetlenip:

— Madem öyle, niye beni kendi halime bıraktın da, bu işlere bulaşmama sebep oldun. Daha sonra da bana oğlum Ebu Umeyr'in öldüğünü söylüyorsun, dedi.

(Ümmü Süleym, Peygamberimize İslâmiyet üzerine bey'at ederken, ölüye feryad ve figan etmemeye de bey'at etmiş bulunuyordu).

Ertesi gün Ebu Talha, Rasûlullah'a gitti ve şöyle dedi:

— Ey Allah'ın Rasûlü Ümmü Süleym bana şöyle şöyle yaptı.

Peygamber (s.a.v.):

— Geçen gecenizi Allah hakkınızda mübarek kılsın.

Beni Hak Peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, Ümmü Süleym çocuğunun ölümüne sabrettiği için, Allah (c.c.) onun rahmine bir erkek çocuk ilka eylemiştir, buyurdu.

Ümmü Süleym o gece hamile kalmıştı.

*

Enes (r.a.) diyor ki: Ümmü Süleym çocuğu doğurduğu zaman Peygamber efendimiz bana:

— Annene git söyle; çocuğun göbeğini kestikten sonra, onu yanıma göndermeden ona bir şey tattırmasın, dedi.

Bunun üzerine ben çocuğu kollarıma alarak Peygamber efendimize getirdim. Peygamber Efendimiz bana:

— İyi cinsten üç tane hurma getir, dedi.

Hurmaları getirdiğimde benden alarak ağzında çiğnedikten sonra çıkarıp çocuğun ağzına koydu. Çocuk da yavaş yavaş emmeye başladı. Peygamber Efendimiz:

— Medine'liler hurmayı sever diye bir latife yaptıktan sonra: Al onu götür ve annene söyle: "Allah, ömrüne bereket versin ve onu analı babalı büyüterek salih ve takva sahibi kimselerden kılsın" buyurdu ve çocuğun adını da Abdullah koydu.

Peygamberimizin duası bereketiyle Abdullah'ın dokuz (veya yedi) oğlu olmuştu ki, hepsi de Kur'an-ı Kerim'i okumuş hatmetmişlerdi...

Ensardan bir müslüman diyor ki:

"Ben Hz. Peygamberin duasının neticesini gördüm o geceden Ebu Talha'nın oğlu Abdullah doğdu. Onun da on tane çocuğu oldu."

Ümmü Süleym'in çocuğu öldüğü halde, kocasına duyurmayacak kadar sabır ve cesaret göstermesi büyük bir meziyettir. Kocası oruçlu olduğundan, şayet oğlunun öldüğünü duyarsa üzüntüden yemek yiyemez, daha da perişan olur düşüncesiyle bu acıya sabretmiş, söylememiştir. Bu onun aynı zamanda Allah'ın kaderine olan teslimiyetini de gösterir. Yoksa hangi anne çocuğuna şefkat duymaz ki?!

*

Kureyş, Ehabiş, onlara itaat eden Kinane ve Tıhame kabileleri Bedir'in intikamını almak için geldiklerinde Rasûlullah (s.a.v.) onları Uhud'da karşıladı.. Rasûlullah (s.a.v.) savaşa çıkarken Ensar'dan bazı kadınlar, hastalara su vermek, yaralılara hizmet ve tedavi etmek için beraberinde bulunuyorlardı.. Ümmü Süleym ile Hz. Âişe (r.anhüma) su tulumlarını taşıyorlar ve susayanların ağızlarına su döküyorlardı.. Su tulumları boşalınca tekrar gidiyorlar doldurup geliyorlar, yine susayanların ağızlarına boşaltıyorlardı. Susuzları suladıktan sonra Rumeysa yaralıları tedavi ediyordu...

Enes (r.a) anlatmaktadır:

"Uhud savaşında ashab, okçuların emre itaatsizliği yüzünden yenilgiye uğrayıp Hz. Peygamber'in (s.a.v.) yanından dağılmışlardı...

Yalnız Peygamber Efendimizle on iki kişi sebat ettiler. Bu çok tehlikeli savaş anında Hz. Âişe ve annem Ümmü Süleym (r.a.) (tesettür emri henüz gelmemiş olduğu için) kollarını sıvayıp hizmet ediyorlardı.

Ayak bilekleri görünüyordu. Devamlı olarak ve hızla sırtlarında kırbalarla su taşıyıp yaralıların ağzına boşaltıyorlardı. Kırbalar boşalınca son derece çeviklikle geri dönüp bir daha dolduruyor ve acele olarak gelip yaralıların ağızlarına boşaltıyorlardı...

*

Sa'sa' oğullarının efendisi mızrak oyuncusu Ebu Bera b. Azib Medine'ye geldi. Hz. Peygamber'e (s.a.v.) bir hediye verdi. Rasûlullah (s.a.v.) hediyesini kabul etmeyip şöyle dedi:

— Ebu Bera! Ben bir müşriğin hediyesini kabul edemem.

Daha sonra ona müslüman olmasını teklif etti. O, ne redetti ne de müslüman oldu. Şöyle dedi:

— Senin bu işin güzel. Ashabından bazılarını, buna (İslâm'a) davet etmek üzere Necid halkına gönderirsen, sana icabet edeceklerini umuyorum.

Peygamber (s.a.v.):

— Necid halkının onlara bir kötülük yapmasından korkuyorum, buyurdu.

Ebu Bera b. Azib:

— Ben onlara kefilim, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) aralarında, Munzir b. Amr, Haram b. Milhan (Ümmü Süleym Bint Milhan'ın erkek kardeşi), Haris b. es-Samme ve Amir b. Fuheyre ve başkalarının da bulunduğu yetmiş kişi gönderdi. Onlar yola çıktılar. Maune kuyusunun (Amir oğullarıyla Süleym oğulları arasında bir yer) yanında konakladılar. Rasûlullah'ın sahabileri oraya indiklerinde Rasûlullah'ın (s.a.v.) mektubunu vermesi için Haram b. Milhan'ı, Amir b. et-Tufeyl'le gönderdiler. Haram b. Milhan, Amir'in yanına geldiğinde, mektuba bakmadan Haram'a saldırıp öldürdü.

Amir, Haram b. Milhan'a ilk darbeyi vurduğunda Haram şöyle demişti:

— Allahu ekber! Ka'be'nin Rabbine yemin olsun, ben kazandım.

Amir b. et-Tufeyl, Suleym oğullarından Usayye, Ri'l ve Zekvan kabilelerini yardıma çağırmak üzere haykırdı. Onlar bu konuda onun çağrısını kabul ettiler. Rasûlullah'ın sahabilerinin etrafını kuşattılar.

Bunun üzerine sahabiler onlarla savaştılar. Ka'b b. Zeyd el-Ensarî hariç sahabileri öldürdüler. Ka'b'ı da ölmek üzereyken bırakıp gittiler.

Ümmü Süleym'e kardeşinin ölüm haberi geldiğinde şöyle dedi:

— Kâbe'nin Rabbine yemin olsun! O cenneti kazandı...

Rasûlullah (s.a.v) Ümmü Süleym'i ziyaret etti ve onun evinde nafile namaz kıldı ve şöyle dedi:

— Ümmü Süleym! Farz namazı kıldığın zaman, on defa "Subhanellah", on defa "el-hamdulillah" ve on defa da "Allahu ekber" de. Sonra Allah'tan dilediğini iste. Sana "evet, evet, evet" denilecektir.

Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Süleym'i sık sık ziyaret eder, namaz vakti gelirse, Ümmü Süleym'e ait su ile ıslattığı bir hasır üzerinde namaz kılardı. Ümmü Süleym, bizzat onun için yaptığı bir şeyi ona hediye ederdi...

*

Rasûlullah (s.a.v.) sık sık Ümmü Süleym'in evinde öğle uykusuna yatardı. Ümmü Süleym ona meşinden yapılmış bir yatak yayardı. Bir gün yine onun evinde öğle uykusuna yattı ve terledi. Ümmü Süleym bir şişe getirdi ve teri onun içine sıyırdı. Peygamber (s.a.v.) uyandı:

— Ümmü Süleym! ne yapıyorsun? dedi.

Ümmü Süleym şöyle cevap verdi:

— Bu senin terindir. Biz onu kokumuzun içine koyuyoruz. Çünkü o en güzel kokudur.

*

Bir kuşluk vakti. Hz. Peygamber Ümmü Süleym'in evine girdi. Asılı duran bir su tulumunu aldı ve ayakta ondan su içti. Ümmü Süleym onu aldı. Ağzını kesti ve yanında sakladı.

Hz. Peygamber (s.a.v.) hanımları dışında Ümmü Süleym'in yanından başka hiçbir kimsenin yanına devamlı olarak girmezdi. Onun yanına girer dururdu. Rasûlullah'a şöyle denildi:

— Ya Rasûlallah! Sen Ümmü Süleym'in evinden başka hiçbir eve girmiyorsun.

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Ben ona acıyorum çünkü kardeşi ve babası benimle birlikteyken şehid edildiler...

*

Allah (c.c.) Hayber'in fethini nasip edince, Rasûlullah'ın (s.a.v.) emriyle ganimetler toplandı. Peygamber (s.a.v.) esirlere baktı. Esirlerin içinde Hz. Musa'nın (a.s.) kardeşi Harun b. İmran'ın soyundan Zeyneb Bint Huyey b. Ahtab vardı. Rasûlullah (s.a.v.) Zeyneb'i kendisine seçti. Hidayete erişip müslüman oluncaya kadar onu Ümmü Süleym Bint Milhan'ın yanında bıraktı. Daha sonra onu âzâd etti ve onunla evlendi. Onun âzâdı mehri oldu (Onu bedelsiz âzâd edip mehirsiz evlendi.) Peygamber (s.a.v.) ona Safiyye adını verdi...

*

Rasûlullah (s.a.v.) Medine-i Münevvere'ye hicretlerinde Ebu Eyyub'un hanesinde ikamet buyurdukları esnada müslüman ahaliden kadın ve erkek herkes kudretleri yettiği kadar Rasûlullah'a hediyeler, armağanlar takdim eylemişlerdi. Ümmü Süleym de eli dar olduğu için Rasûlullah'a hediye edecek bir şey bulamayıp henüz 12 yaşında olan oğlu Enes'i elinden tutarak, Rasûlullah'ın huzuruna getirip:

— Ya Rasûlallah! Benim küçük bir hediyem var.

Rasûlullah (s.a.v.):

— O nedir? Ümmü Süleym! diye sordu.

Ümmü Süleym:

— Ya Rasûlallah! Ensar erkek ve kadınlarından sana hediye vermeyen kimse kalmadı. Ben, bu oğlumdan başka sana hediye edecek bir şeye malik değilim. Bunu al! Sana hizmet etsin! Ona dua eyle! dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Allah'ım! Onun malını ve çocuğunu çoğalt. Verdiği şeylerde onun için bereket ihsan eyle, diye dua etti...

Rasûlullah'ın (s.a.v.) duası bereketiyle Hz. Enes 103 yaşına kadar yaşayarak seksen evladı olmuş, bunlardan 78'i erkek, yalnızca ikisi kız olmuştur. Malı da sayılmayacak kadar çoktu...

Hz. Enes (r.a) anlatmaktadır:

"Rasûlullah'a (s.a.v.) 10 yıl hizmet ettim. Rasûlullah (s.a.v.) beni ne dövdü, ne de bana kötü bir laf söyledi, ne de yüz ekşitti.

Yaptığım bir şey için "ne diye bunu böyle yaptın?" dememiş, yapmadığım bir şey için de "ne diye şöyle yapmadın?" dememiştir."

*

Ümmü Süleym hurma ve yağ getirdi. Peygamber (s.a.v.) şöyle dedi:

— Yağınızı ve hurmanızı kaplarında saklayın. Çünkü ben oruçluyum.

Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.) evin bir köşesine geçip nafile namaz kıldı ve Ümmü Süleym'le ailesi için dua etti.

*

Ebu Ya'la, Enes (r.a.)'den:

"Annem Ümmü Süleym'in bir koyunu vardı. Onun yağını bir tulumda topladı ve tulum dolunca Rubeybe ile Rasûlullah'a (s.a.v.) gönderdi. Rubeybe:

— Ya Rasûlallah! Bu yağı Ümmü Süleym size gönderdi. Boşaltınız da tulumu geri götüreyim, dedi.

Rasûlullah'ın emri üzerine tulumu boşaltıp Rubeybe'ye geri verdiler. Rubeybe tulumu geri götürdüğü zaman Ümmü Süleym evde yoktu. Rubeybe tulumu bir çiviye astı. Ümmü Süleym eve geldiği zaman tulumun dolu olup yağın damlamakta olduğunu gördü. Rubeybe'ye:

— Ben sana bu yağı Resûlullah'a götür demedim mi? dedi.

Rubeybe:

— Ben götürdüm, inanmıyorsan git sor, dedi ve beraber Peygamber'e (s.a.v.) gittiler.

Ümmü Süleym:

— Ya Rasûlallah! Ben Rubeybe ile size bir tulum yağ gönderdim, aldınız mı? diye sordu.

Rasûlullah:

— Evet, getirdi, dedi.

Ümmü Süleym:

— Seni Hak Peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, evimde tulum yağla dolu olup altına damlamaktadır, dedi.

Allah'ın Rasûlü:

— Ey Ümmü Süleym! Allah'ın kendi peygamberine verdiği gibi sana da vermiş olmasına şaşıyor musun? Ye ve Allah'a şükret, dedi.

Ümmü Süleym demiştir ki:

Eve döndüğümde yağı bir büyük kaba böldüm ve bir iki ay yiyebeleceğimiz kadar tulumda bıraktım.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Süleym'e şöyle buyurmuştur:

"Sabret! Allah'a yemin ederim ki bir haftadır Muhammed'in evinde hiç bir yiyecek yoktur ve üç gündür bir çömleğin altına ateş yakılmamıştır. Halbuki eğer istesem yemin ederim ki Allah bana Tehame'nin bütün dağlarını altın yapar."

*

Ebu Talha bir gün yüzü neşeli olarak geldi. Ümmü Süleym:

— Ne var ne yok? dedi.

Ebu Talha:

— Bugün Rasûlullah'ı neşeli olarak gördüm ve sordum: Ey Allah'ın elçisi senin neşeli olduğunu görüyorum. Peygamber (s.a.v.): Ebu Talha! Beni öyle olmaktan ne engelleyebilir ki? Cebrail benim yanımdan biraz önce ayrıldı. Cebrail bana şöyle dedi: Muhammed! Rabbim beni sana gönderdi. O şöyle buyuruyor: Ümmetinden sana salât getirenlerin salâtını Allah sana ulaştırır ve o salât yüzünden o kişiye on sevap yazar, ondan on günah indirir ve onu on derece yükseltir. Onun salâtı için Arş'ın önünde son yoktur. O salât bir meleğe ulaşır ulaşmaz melek şöyle der: Muhammed'e salât edildiği gibi söyleyene de salât ediniz...

*

Ümmü Süleym hasta olarak Rasûlullah'ın evine gitti. Rasûlullah (s.a.v.) sordu:

— Ümmü Süleym! Ateşi, demiri ve demirin kirini biliyor musun?

Ümmü Süleym:

— Evet, Allahın Rasûlü!

Rasûlullah (s.a.v.):

— Ümmü Süleym! Sevin. Çünkü eğer sen bu rahatsızlığından kurtulursan, demirin kirinden kurtulduğu gibi günahlardan kurtulursun, buyurdu.

Ümmü Süleym iyi olunca:

— Ya Rasûlallah! Cihadın en faziletlisi hangisidir? diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Namaza sarıl. Çünkü namaz en faziletli cihaddır. Günahlarından hicret et (ayrıl) çünkü o, en üstün hicrettir, buyurdu.

*

Hz. Âişe (r.a.), rivayet etmektedir:

"Ensar'ın kadınları ne iyi kadınlardır. Utanç, onları din hakkında soru sormaktan ve dinin ahkamını öğrenmekten alakoymazdı."

*

Ümmü Süleym'den (r.a.):

"Peygamber Efendimiz'in eşi Ümmü Seleme'ye (r.a.) komşu idim. Bir gün Peygamber'e (s.a.v.):

— Ya Rasûlallah, kadın rüyasında kocasının kendisiyle cinsi münasebette bulunduğunu görürse, ona gusül gerekir mi? diye sordum.

Ümmü Seleme:

— Evin yıkılmasın. Sen kadınları Rasûlullah'ın yanında rezil ettin, dedi.

Ümmü Seleme'ye şu karşılığı verdi:

— Cenab-ı Allah gerçeği söylemekten utanmaz. Bizim de, dinimiz hakkında bilmediğimiz şeyleri Rasûlullah'a sormaya hakkımız vardır. Ona sorup öğrenmek, bizim için dinimiz hakkında bilgisiz kalmaktan iyidir.

Peygamber Efendimiz:

— Ey Ümmü Süleym, eğer meni suyunun ıslaklığını görürse kadına gusul lazım gelir, buyurdu.

— Ya Rasûlallah, kadının da suyu var mı? dedim.

Peygamber Efendimiz:

— Kadının suyu yoksa, çocuk neden annesine benzer? Kadında yaratılış, ahlak ve tabiat bakımından erkeklerden farklı değildir, buyurdu.

*

Bir gece Rasûlullah (s.a.v.) Enes İbn Malik'e şöyle dedi: Cennete girdim. Bir ayak sesi duydum; "Bu nedir?" dedim: "Bu Rumeysa Bint Milhan'dır" diye cevap verdiler.

*

Ümmü Süleym, Rasûlullah'ın (s.a.v.) hanımlarıyla birlikteydi. Onları bir sürücü götürmekteydi. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Enceşe! Billur şişeleri yavaş yürüt (kırılabilirler.)"

*

Ümmü Süleym Bint Milhan, Ebu Talha'dan Abdullah'a hamile olduğu halde Hunenyn'de bulundu. Ebu Talha, Ümmü Süleym ile karşılaştı. Onun yanında bir hançer vardı. Ebu Talha:

— Ümmü Süleym! Bu nedir? diye sordu.

Ümmü Süleym:

— Bana müşriklerden birisi yaklaşırsa, bunu karnına saplıyacağım, diye cevap verdi.

Ebu Talha, Rasûlullah'a (s.a.v.):

— Ya Rasûlallah! Bak Ümmü Süleym'in yanında beline bağladığı bir hançer var, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) güldü... Ümmü Süleym:

— Ya Rasûlallah! Ben onunla paniğe kapılıp yanından dağılanları da savaşan müşrikler gibi öldürmek isterim, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Allah (c.c.) bize yetişti ve zafer ihsan etti, Ümmü Süleym! dedi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) Ümmü Süleym Bint Milhan'la karşılaşıp ona şöyle dedi:

— Ümmü Süleym, niye bizimle birlikte bu yıl hacca gitmedin?

Ümmü Süleym:

— Allah'ın elçisi! Kocamın iki devesi vardı. Birisiyle o hacca gitti. Diğerini de hurma ağaçlarının sulanması için bıraktı, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— Ramazan geldiğinde umreye git. Ramazanda yapılan umre, benimle birlikte yapılan bir hac karşılığındadır, buyurdu.

*

Ebu Talha'yla Enes b. Malik Rasûlullah'la birlikte yola çıktılar. Onlar doksan bin müslümanla birlikte veda haccında bulundular. Peygamber (s.a.v.) Mina'da saçlarını traş ettirdiğinde sağ tarafını, birer ve ikişer kıl (tel) ashabına dağıttı. Sol tarafın tamamını Ebu Talha'ya verdi. Ümmü Süleym Bint Milhan onu evinde sakladı.

*

Ümmü Süleym ve Ebu Talha öldüler. Aziz ve Celil olan Allah Peygamberinin duasını kabul etti. Oğlu Abdullah'ın on oğlu olmuştur. Oğullarının hepsi de Kur'an'ı hatmetmişler ve ondan ilim almışlardır.

ÜMMÜ SUNBULE EL-MALİKİYYE (r.a.)

Rasûlullah (s.a.v.) Halid b. Zeyd'in (Ebu Eyyub el-Ensari'nin) evine indiğinde Zeyd b. Sabit el-Ensari Rasûlullah'a ilk hediyeyi getirdi. Ebu Eyyub'un evine ekmek, yağ ve süt bulunan bir tirit tabağıyla girip:

— Ey Allah'ın elçisi! Bu tabağı annem gönderdi, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) da:

— Allah bereket versin, dedi.

Hz. Âişe Medine'ye geldiğinde Rasûlullah ona, bedevilerden hediye kabul etmesini yasakladı. Ümmü Sunbule el-Eslemiyye süt getirdi ve Rasûlullah'ın hanımlarına verip gitti. Onlar da sütü kabul etmek zorunda kaldılar.

Rasûlullah (s.a.v.) yanında Ebu Bekr'le birlikte gelince:

— Bu ne? dedi.

Hz. Âişe:

— Ya Rasûlallah! Bu kadın Ümmü Sunbule'dir. Bize süt hediye etti. Sen bize bedevilerden bir şey almayı yasaklamıştın!

Rasûlullah (s.a.v.):

— Onu kabul edin. Çünkü Ümmü Sunbule'nin kabilesi Eşlem bedevi değildir. Onlar bizim badiyemizin (çölümüzün) halkıdır. Bizde onların köylerinin halkıyız. Onları çağırdığımız zaman icabet ederler, yardım istediğimizde de bize yardım ederler, buyurdu.

*

Ümmü Sunbule sonra yine süt getirdiğinde Rasûlullah (s.a.v) Ümmü Sunbule'ye bakıp:

— Dök Ümmü Sunbule! dedi.

Ümmü Sunbule sütü bir kabın içine döktü. Rasûlullah (s.a.v.):

— Ebu Bekr'e ver, dedi.

Ebu Bekr içti. Daha sonra:

— Dök, dedi.

Peygamber (s.a.v.) kendisi içti ve:

— Dök, dedi.

Ümmü Sunbule döktü ve Hz. Âişe'ye verdi. Hz. Âişe de içti...

ÜMMÜ ATIYYE EL-ENSARİYYE (r.a.)

Medine'de cenazeleri yıkayan Nuseybe Bint Ka'b'tır. [1] Müslüman olup Rasûlullah'a beyat etmiştir.

Ümmü Atıyye şöyle der:

Ben yedi savaşta Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte bulundum, onlara yemek yapar, geride kalan eşyalarını toplardım, yaralıları tedavi eder, hastalara bakardım.

Rasûlullah'ın kızı ve Ebu'l-As İbnu'r-Rabi'in hanımı Zeynep ölünce Peygamber (s.a.v.) Ümmü Atıyye el-Ensariyye ve yanındakilere şöyle dedi:

— Kızımı su ve sidr ile üç yahut beş hatta gerekirse daha ziyade yıkayın, en sonuncuda kâfur ya da kâfur çeşidinden bir koku kullanın. Yıkama işini bitirdiğinizde bana haber verin. Biz yıkama işini bitirince Rasûlullah'a (s.a.v.) haber verdik. Rasûlullah bize "hıkv" denilen kendi izarını verdi ve: "Bunu kızıma iç gömleği yapın" dedi.

Ümmü Atıyye:

Onun saçlarını tarayıp üçe ayırdık, her birini bir bukle yaptık. Buklelerden ikisi, Hz. Zeyneb'in yan tarafındaki, biri de ön tarafındaki saçlarındandı, der.

---

1 Nuseybe Bint Ka'b denildiği gibi, Nuseybe Bintu'l-Haris el-Ensariyye de denilmektedir. (Çeviren: T. Uzun)

*

Ümmü Atıyye el-Ensariyye, Hayber'in fethi esnasında Rasûlullah'la birlikteydi.

Rasûlullah (s.a.v.) bir gün Hz. Âişe'nin yanına girdi ve:

— Sizde yiyecek bir şey var mı? dedi.

Hz. Âişe:

— Hayır, ancak Nuseybe'ye (Ümmü Atıyye'ye) sadaka olarak gönderilen ve onun da bize gönderdiği bir koyun eti parçası var, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

— O yerine ulaşmıştır, buyurdu.

*

Ümmü Atıyye, Rasûlullah'tan (s.a.v.) birçok hadis rivayet etmiştir. Onlardan bazıları şunlardır:

Hz. Peygamber'in kapları yıkama hakkındaki hadisi:

Rasûlullah (s.a.v.) tazelerin (henüz kocaya gitmemiş kızlar) ve perde arkasında yaşayan kadınların (ehl-i perde) bayramlarda çıkmalarını emretti.

Yine: "Biz temizlikten sonra (kanda) sarılık ve bozluğu hiç bir şey (yani namaza mani) saymazdık" hadisi ve "Biz cenazelerin peşinden gitmekten men olunduk" hadisi.

ÜMMÜ'L-ALÂ EL-ENSARİYYE (r a.)

O, Rasûlullah, (s.a.v.) Medine'ye geldiğinde müslüman olmuş ve bey'at etmiştir. Harice b. Zeyd b. Sabit'in annesidir.

Ümmü'l-Alâ şöyle anlatır:

Muhacirler kura ile Ensar arasında taksim edilmişti. Bizim ailenin payına da Osman b. Maz'un düşmüştü. Biz Osman'ı misafir ettik. Fakat Osman vefat etti: Onu kendi elbiseleriyle kefenledik. Rasûlullah (s.a.v.) bize geldi. Ben vefat eden Osman hakkında:

— Ebu Saib! Allah sana rahmet etsin. Senin hakkında bildiğim ve bu cemaate bildirmek istediğim şudur: Sen Allah Teâlâ'nın (ahiret âleminde) kerem ve inayetine mazhar olmuş bir zatsın, dedim.

Bunun üzerine Rasûlullah:

— Allah Teâlâ'nın bu ölüye ikram ve inayet buyurduğunu nerden biliyorsun? dedi.

Ben de şöyle cevap verdim:

— Ya Rasûlallah! Babam, anam sana feda olsun! Allah, (bu imanlı, itaatkâr kuluna ikram etmez de, ya kime ikram eder? dedim.

Bu defa da Rasûlullah:

— Osman b. Maz'un ölmüştür. Ben de bu ölü için hayır ve saadet umarım. Allah'a yemin ederim ki, ben Allah'ın bir peygamberi iken bana (ve size yarın) Allah tarafından ne muamele edileceğini bilemem, buyurdu.

Ümmü'l-Alâ el-Ensariyye bir rüya gördü. Rüyasında Osman b. Maz'un'a ait bir pınar görmüştü... Uyanınca Rasûlullah'a gelip rüyasını anlattı. Rasûlullah (s.a.v.):

— İşte o, Osman İbn Maz'un'un amelidir, buyurdu.

*

Ümmü'l-Alâ el-Ensariyye, Hayber'e Rasûlullah'la birlikte gitmiştir. Ümmü'l-Alâ hasta olunca Rasûlullah (s.a.v.) onun ziyaretine giderdi.

ÜMMÜ MUBEŞŞİR EL-ENSARİYYE (r.a.)

Zeyd b. Harise'nin hanımıydı. Müslüman olup Rasûlullah'a (s.a.v.) bey'at etmiştir. Peygamber (s.a.v.) onu ziyaret ederdi. Ümmü Mubeşşir bir gün kendisine ait hurmalıktayken yanına Rasûlullah (s.a.v.) geldi. Rasûlullah sordu:

— Buradaki ağaçları kim dikti? Müslüman mı, kâfir mi?

Ümmü Mubeşşir:

— Müslüman, diye cevap verdi.

Peygamber (s.a.v.):

— Bir müslümanın diktiği ağacın meyvesinden ektiği ekinin mahsulünden herhangi bir insan, bir kuş veya hergangi bir hayvan yese, o ağacı diken veya o ekini eken için mutlaka sadaka olur, buyurdu.

*

Cabir b. Abdullah şöyle rivayet eder:

Bana Ümmü Mubeşşir haber verdi. Kendisi Peygamberden (s.a.v.) duymuştur ki:

Rasûlullah (s.a.v.) Hafsa'nın yanında:

— İnşaallah o ağaç altında bey'at etmiş olan ashabu'ş-şecere'den hiçbir kimse ateşe girmez, buyuruyordu.

Hafsa:

— Evet, ya Rasûlallah! dedi.

Peygamber (s.a.v.) onu azarladı. Bunun üzerine Hafsa:

— "Sizden hiçbiriniz müstesna olmamak üzere ille oraya uğrayacaktır. Bu Rabbinin uhdesine vacip kıldığı bir muhkem kaziyye olmuştur" [1] ayetini okudu.

Hz. Peygamber de:

— Aziz ve Celil olan Allah: "Sonra takvaya erenleri kurtarırız, zalimleri ise orada diz üstü düşmüş bir halde bırakırız" [2] buyurmuştur, dedi.

1 Kur'an-ı Kerim, Meryem Sûresi: 71.
2 Kur'an-ı Kerim, Meryem Sûresi: 72.

ÜMMÜ VARAKA BİNT ABDİLLAH B. HÂRİS (r.a.)

Abdullah b. Hâris'in kızı Ümmü Varaka (r.a.)

Gece siyah örtüsünü Medine'nin üzerine sermişti. Ümmü Varaka Bint Abdillah, Rasûlullah'ın (s.a.v.) mescidine koştu. Kulağına Abdullah b. Ebi Evfa'nın sesi geldi. O şöyle diyordu:

— Rasûlullah (s.a.v.) bir gün dışarı çıkıp ashabına uğradı ve şöyle dedi:

— Ey Muhammed'in ashabı! Bu gece Allah bana cennetteki yerlerinizi ve benim yerimin yanında yerlerinizin derecesini gösterdi. Sonra Hz. Ali geldi. Şöyle buyurdu: "Ali! Cennetteki yerinin benim yerimin karşısında olması hoşuna gitmez mi?"

Hz. Ali:

— Hoşuma gider anam babam sana feda olsun ya Rasûlallah!

Peygamber (s.a.v.):

— Senin cennetteki yerin benim yerimin karşısındadır, buyurdu.

Sonra Hz. Ebu Bekr'e yöneldi ve şöyle dedi:

— Ben kendi adıyla baba ve annesinin adıyla birisini tanıyorum ki, o cennetin kapısına geldiğinde, cennetin bütün kapıları ve bütün odaları ona: "Hoş geldin, hoş geldin" derler.

Selman-ı Fârisî ona şöyle dedi:

— Bu, korkmayan kimse içindir, ya Rasûlallah!

Rasûlullah (s.a.v.):

— O, Ebu Bekr b. Ebi Kuhafe'dir, dedi. Peygamber (s.a.v.): Hz. Ömer'e yönelip şöyle dedi: "Ömer! Cennette, balkonları yakutla yapılmış beyaz inciden bir köşk gördüm. Güzelliği hoşuma gitti: Rıdvan! Bu köşk kimindir? diye sordum. Şöyle cevap verdi: Kureyş'ten birisine aittir. Onun bana ait olduğunu zannettim. Oraya girmek için gittim.

Rıdvan bana: Muhammed! Bu Ömer b. el-Hattab'a aittir, dedi. Eğer sen kıskanmasaydın, oraya girerdim.

Hz. Ömer ağlayarak:

— Ya Rasûlallah! Seni mi kıskanacağım? dedi.

Daha sonra Hz. Osman'a yönelip:

— Osman! Her peygamberin cennette bir arkadaşı vardır. Sen de benim cennetteki arkadaşımsın, dedi. Arkasından Rasûlullah (s.a.v.) Talha ve Zubeyr'in yanına gitti ve şöyle dedi: "Talha! Zubeyr! Her peygamberin bir havarisi (yardımcısı) vardır. Siz ikiniz de benim havarilerimsiniz." Bu defa da Rasûlullah (s.a.v.) Abdurrahman b. Avf'a yöneldi ve: "Abdurrahman! Bana gelmekte geciktin. Hatta senin ölmüş olmandan korktum. Sonra kan ter içinde geldin. Ben sana: Bana ne kadar geç geldin. Hatta ölmüş olmandan korktum, dedim. Sen de şöyle cevap verdin: Ya Rasûlallah! Malım o kadar çoğaldı ki, malımı devamlı nereden kazandığımı ve nereye harcadığımı soruyorum. Abdurrahman ağladı ve şöyle dedi: Ya Rasûlallah! İşte yüz deve daha. Bu gece üzerleri yüklü olarak Mısır'dan geldiler. Şehadet ederim ki onlar şu anda Medine halkının dulları ve yetimleri arasındadırlar. Belki Allah o gün benim günahımı hafifletir.

*

Mü'minlerin emiri Hz. Ömer gelip müslümanlara yatsı namazını kıldırdı.

Cemaat, dehşet içinde Ümmü Varaka Bint Abdillah'a bakıyordu. O, bu gece Rasûlullah'ın mescidine namaz kılmak için niye kendi başına gelmişti? Peygamber (s.a.v.) onun evinde müezzin tutmasına izin vermemiş miydi? O, kendi ev halkına imam olmuyor muydu?

Ümmü Varaka evine döndü. Birkaç hurma aldı, bir bardak su içti. Yarın oruç tutmaya niyet etti. Daha sonra yatağına yattı.

*

Ümmü Varaka Bint Abdillah, Rasûlullah'a gidip onun İslâm'ı anlattığı, Kur'an okuduğu, müslüman olduğu ve ona bey'at ettiği günü hatırlattı. Kıblenin değiştirilmesi hicretin ikinci senesinin Şaban ayında, Rasûlullah'ın Medine'ye gelişinin on sekizinci ayının başındaydı. Rasûlullah (s.a.v.) Mekke'deyken, Kâbe'yi önüne alarak Beytu'l-Makdis'e doğru namaz kılıyor ve Kâbe'ye doğru yönelmeyi seviyordu. Bunun üzerine Allah Teâlâ: **"Yüzünü göğe çevirip durduğunu**

görüyoruz. Hoşnut olacağın kıbleye seni, elbette çevireceğiz. Artık yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir." [1]

Böylece Rasulullah Kâbe tarafına yöneldi.

Yahudiler üzülüp öfkelendiler ve şöyle dediler:

— Yöneldikleri kıbleden onları çeviren nedir?

Allah Teâlâ şu ayet-i kerimeyi indirdi: **"Doğu ve batı Allah'ındır. O, dilediğini doğru yola eriştirir."** [2]

Beyinsiz yahudilerin öfkesi arttı ve:

— Es'ad b. Zurara ve Bera b. Marur öldüler. Onlar Beytu'l-Makdis'e doğru namaz kılıyorlardı, dediler.

Aziz ve Celil olan Allah şöyle buyurdu:

"Allah imanınızı zayi edecek değildir."

*

Ramazan'ın üçüncü gününde Rasûlullah Kureyş'e ait bir ticaret kervanının Şam'dan dönmekte olduğunu duydu ve şöyle dedi:

— Bu Kureyş'in kervanıdır. O kervanda malları vardır. Ona doğru yola çıkın. Belki Allah onları size ganimet olarak verir, dedi.

Bazı müslümanlar hemen hazırlanıp yola çıktılar. Bazıları da işi ağırdan aldılar. (Onlar Rasûlullah'ın herhangi bir savaş durumuyla karşı karşıya geleceğini zannetmiyorlardı). Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

— Kimin bineği hazırsa, bizimle birlikte binsin.

Olmayanları beklemedi. Rasûlullah (s.a.v.) 305 kişiyle çıktı. Bunlardan altmışdördü, muhacirlerden, geri kalanları da Ensar'dandı. Yetmiş de deve vardı. Rasûlullah (s.a.v.) Abdullah b. Umm-i Mektum'u imam olarak yerine tayin etti. Âsim b. Adıyy'i de ehl-i aliye'ye yerine bıraktı.

Ümmü Varaka Bint Abdullah gelip Rasûlullah'a (s.a.v.):

— Bana müsaade et, seninle birlikte çıkayım. Hastalarınıza bakarım. Olur ki Allah bana şehitlik verir, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.)

— Sen evinde kal, çünkü Allah sana şehitliği verir, dedi.

1 Kur'an-ı Kerim, Bakara Sûresi: 144.
2 Kur'an-ı Kerim, Bakara Sûresi: 142.

O günden itibaren Ümmü Varaka "şehîde" diye anılır oldu. O, Peygamber'den (s.a.v.) evinde ezan okutup imam olmaya izin istedi. Rasûlullah ona izin verdi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) onu evinde ziyaret ederdi. Bir gün Ensarlı bir kadın ölmüştü. Ümmü Hâni, Rasûlullah'a:

— Ya Rasûlallah! Öldüğümüz zaman birbirimizi görür müyüz? dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— Can, ağaca konmuş bir kuş gibidir. Öyle ki kıyamet günü geldiğinde, her can cesedine girer, dedi.

*

Bir kuşluk vakti Ümmü Varaka Bint Abdillah, Rasûlullah'ın evindeydi. Ümmü Kesîr Bint Yezid el-Ensariyye ve kızkardeşi Rasûlullah'ın yanına geldi. Ümmü Kesir şöyle dedi:

— Allah'ın elçisi! Kızkardeşim sana bir şey sormak istiyor ama utanıyor.

Peygamber (s.a.v.):

— Sorsun çünkü ilim yapmak bir farizadır, buyurdu.

Ümmü Kesir bint Yezid'in kızkardeşi:

— Benim, güvercinlerle oynayan bir oğlum var, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):

— O, münafıkların oyunudur, dedi.

*

Rasûlullah (s.a.v.) vefat edince, Ümmü Varaka Bint Abdillah, müminlerin annesi Ümmü Seleme Bint Ebi Umeyye'ye şunu sordu:

— Ebu Hureyre'yle karşılaştım ve ona hacamatı sordum. O da bana şöyle dedi: Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: "Cebrail bana haber verdi ki, hacamat insanların tedavi oldukları şeylerin en faydalısıdır." Rasûlullah (s.a.v.) damarı kesmek veya hacamatla (kan aldırmakla) tedavi oluyor muydu?

Ümmü Seleme Bint Zadir-Rakb şöyle cevap verdi:

— Damarı kesmek tehlikelidir. Hacamat ondan daha iyidir. Rasûlullah'ın şöyle dediğini duydum: "Miraç gecesi her melek topluluğuna uğradığımda bana hepsi: Muhammed "hacamat" yaptır. Başta yapılan hacamat, delilik, cüzzam, gece körlüğü, abraşlık, (yüzde beyaz lekeler olması) ve baş ağrısı gibi her hastalığın ilacıdır, diyorlardı."

*

Allah müslümanlara Medain'in fethini nasip edip onlar Kisra'nın eyvanını ganimet olarak aldığında ve humuslar (ganimetlerin beşte biri) mü'minlerin emiri Hz. Ömer'e takdim edildiğinde Hz. Ömer onları müslümanlara dağıttı ve Şehîde Ümmü Varaka Bint Abdillah'ı unutmadı. Onun bir köle ve cariyesi vardı. (Ölümünden sonra hür olmak için) onları âzâd etmeyi düşünüyordu.

Ümmü Varaka Bint Abdillah oda kapısının önünde bir hareket duydu:

— Kim o? diye seslendi.

Hiçbir cevap alamadı. Köle ve cariyesi zorla odasına girip yanına vardılar. Onu baydıktan sonra öldürdüler.

Sabah olunca mü'minler'in emiri Hz. Ömer:

— Vallahi, dün gece, teyzem Ümmü Varaka'nın Kur'an okuduğunu duymadım, dedi.

Mü'minlerin emiri Hz. Ömer eve girdi. Hiçbir şey göremedi. Odaya girdiğinde Ümmü Varaka Bint Abdillah odanın yanındaki bir kadifenin içine sarılmış olduğunu gördü.

Hz. Ömer şöyle dedi:

— Rasûlullah'ın sözü doğru çıktı.

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle der dururdu: "Şehideyi ziyarete gidelim."

Hz. Ömer kalkıp şöyle konuştu:

— Kölesi ve cariyesi Ümmü Varaka'ya suikast düzenleyip öldürdüler ve kaçtılar. Bu iki kişi hakkında bilgisi olan veya onları gören bize haber versin.

Onları getirip sorguladılar. Onlar da öldürdüklerini itiraf ettiler. Mü'minlerin emiri Ömer b. el-Hattab'ın emriyle asıldılar. Onlar Medine'de ilk asılanlar oldular.

NEHDİYYE HATUN (r.a.)

Nehdiyye Hatun, Nehd b. Zeyd oğulları içinde doğan bir cariye idi. Abduddar oğulları kadınlarından müşrik bir kadının kölesi olmuştu.

*

Nehdiyye Hatun'un müslüman olduğunu öğrenen müşrik sahibesi, ona işkence yapar ve "Vallahi, seni azdıranlardan Muhammed'in ashabından birisi satın alıp âzâd etmedikçe elimden kurtulamayacaksın!" derdi.

Nehdiyye ve kızı, Allah yolunda, işkenceye uğratılanlardandı.

Nehdiyye'nin kızı da, o kadının eline düşmüştü.

Müşrik kadın, bir gün, bu iki kölesini, biraz unla yollayıp kendilerine:

— Vallahi, sizi âzâd etmeyeceğim! dediği sırada oradan, geçmekte olan Hz. Ebu Bekr:

— Ey fülanın annesi! Yemininden vazgeç! dedi.

Kadın:

— Vazgeçilsin ama onların inancını sen bozdun! Onları satın alıp, sen âzâd et! dedi.

Hz. Ebu Bekr:

— Onların kurtulmalıkları kaç para? diye sordu.

Kadın:

— Şu kadara... şu kadara... deyince, Hz. Ebu Bekr:

— Aldım onları! Hürdür, ikisi de... dedi.

Nehdiyye ile kızına da: "Haydi ona ununu geri veriniz!" dedi.

Onlar:

— Ebu Bekr: "Unun yapılacak işini bitirdikten sonra, kendisine geri versek olmaz mı? diye sordular.

Hz. Ebu Bekr:

— İsterseniz öyle yapınız! dedi.

Allah, onlardan razı olsun!

ESMA BİNT NUMANÜ'L-KİNDİ (r.a.)

Numanü'l-Kindi'nin kızı Esma (r.a.)

Esma'nın isminin Umeyme, Ümame, yahut Ümeyne olduğu da rivayet edilir.

Esma'nın babası: Nûman b. Ebilcevn b. Esvedül-Kindi, peygamberimizin yanına müslüman olarak gelmişti.

Kendisi, Necid'de otururdu.

Benî Cevnler, Âkilü'l-Mürarül-Kindiler'den bir kabile idi.

Nûman b. Ebilcevn, Kral hanedanındandı.

Nûman b. Ebilcevn:

— Ya Rasûlallah! Amcasının oğlu ile evli iken, onun ölümüyle dul kalıp sana gelmeyi arzu eden, Araplar içinde en güzel bir dulu sana nikahlayayım mı? diyerek kızını Peygamberimize zevceliğe vermeyi teklif etti.

Peygamberimiz de, onunla evlenmek için on iki buçuk okiyye mehir verdi.

Nûman b. Ebilcevn:

— Ya Rasûlallah! Mehrini kısma! dedi.

Peygamberimiz:

— Ben, ne kadınlarımdan hiç birine, bundan üstün mehir verdim, ne de kızlarımdan, birine bir kimse, bundan üstün mehir verdi, buyurdu.

Nüman b. Ebilcevn:

— Ya Rasûlallah! Aileni yanına getirmek üzere bir adam gönder. Ben de, göndereceğin adamla birlikte gideyim, aileni sana onun yanında yollayayım, dedi.

Peygamberimizin Esma Bint Numan'ül-Kindi ile nikahlanması, hicretin dokuzuncu yılında rebiülevvel ayında idi. Peygamberimiz, ashabından Ebu Useydü's-Saidi'yi Nûman b. Ebilcevn ile birlikte gönderdi.

Bunlar, Esma Bint Numan'ın yurduna vardıkları zaman, o evinde oturuyordu.

Yanına girmesi için Ebu Üseyd'e izin verdi.

Ebu Üseyd:

— Rasûlullah'ın (a.s.) kadınlarını, erkeklerden hiç biri göremez! Senin mahremin olmayan erkekler, seninle, ancak perde arkasından konuşabilirler! dedi.

Esma Bint Nûman, öyle yaptı.

Ebu Üseyd, orada üç gün kaldıktan sonra Esma Bint Nûman'ı deve üzerinde hevdec içinde, ebesi olan dadısı da yanında olduğu halde oradan alıp Medine'ye getirdi ve Beni Saidelerin köşküne indirdi.

Bu köşk, Zübab dağının arkasındaki Şavt'ta, Şavt diye anılan hurma bahçesinin içinde idi.

Benî Saide kadınları, Esma Bint Numan'ın yanına girerek, "hoş geldin!" dediler.

Yanından çıkanlar hep onun güzelliğinden bahsediyorlardı.

Ebu Üseydü's-Saidî, Esma'yı getirdiğini, o sırada Benî Amr b. Avf'ların yanında bulunan Peygamberimize gidip haber verdi.

Hz. Hafsa, Hz. Âişe'ye: "Sen, onu kınala! Ben de, onun saçını başını tarayayım!" demiş ve öyle yapmışlardı.

Sonra, bunlardan birisi, Esma Bint Nûman'ın yüzünün ve vücudunun güzelliğini çekemeyerek ona şöyle telkinde bulundu:

— Peygamber (a.s.), yanına girdiği kadının "Senden, Allah'a sığınırım!" demesinden hoşlanır! Sen, Kral hanedanındansın! Rasûlullah (a.s.), yanına girip senden hazlanmak isteyince, O'ndan, Allah'a sığın! O zaman, O'nun hoşuna gider, makbulü ve mergubu olursun!

Peygamberimiz, ashabı ile birlikte Şavt bahçesine kadar yürüyerek gitti. Oradaki iki bahçenin yanına vardıkları zaman ikisinin arasına oturdular.

Peygamberimiz, onlara "siz şurada oturunuz!" buyurdu.

Kendisi de kendisi için getirilmiş olan Esma Bint Nûman'ın, Şavt'ta misafir edildiği eve gitti.

O sırada, Esma'nın (Ümeyme) yanında dadısı da bulunuyordu.

Peygamberimiz, Esma'nın odasına girdi. Kapıyı kapattı.

— Kendini, bana bağışla! buyurdu.

Esma:

— Bir kraliçe, hiç kendisini, uydusuna bağışlar mı? dedi.

Peygamberimiz onun hırçınlığını yatıştırmak için, elini üzerine koymak istedi.

Esma, hoşlanıyor gibi davranarak:

— Senden, Allah'a sığınırım! dedi.

Yüzünü elleri ile kapattı. Gömleğini, yüzüne çekti. Peygamberimizden gizlendi.

Peygamberimiz:

— Demek, sen, benden, Allah'a sığınıyorsun ha?! buyurdu.

Esma, sığınma sözünü, üç kere tekrarladı.

Peygamberimiz "Sen, pek yüce bir makama sığındın! Sen, pek yüce bir makama sığındın! Sen, benden, Allah'a sığındın! Allah'a sığınan emin olur! Gidip ev halkına kavuş!" buyurdu.

Hemen, ondan, yüzünü çevirdi. Sahabilerinin yanına döndü.

— Ey Ebu Üseyd! Razife denilen beyaz keten kumaşından yapılmış iki elbise giydir, onu ev halkına götür, kavuştur! buyurdu.

Ebu Üseyd, Peygamberimizin emrini yerine getirdi.

*

Esma Bint Nûman, yanlarına vardığı zaman kavmi bağrıştılar:

— Sende muhakkak bir yaramazlık var! Başına, ne felaket geldi? dediler.

Esma:

— Aldatılmak, tuzağa düşürülmek! Bana: "Şöyle şöyle söyle!" denildi, diyerek kendisine söylenilenleri anlattı.

Esma'ya:

— Sen, bizi Araplar içinde teşhir ettin, dillere düşürdün! dediler.

Esma:

— Olan oldu artık! Ben, şimdi ne yapayım, onu söyleyin? diye sordu.

Ebu Üseydü's-Saidî:

— Sen evinde otur! Mahremin olmayanlardan örtünür, sakınırsın. Rasûlullah'dan sonra hiç bir umucu, seninle evlenmeyi umamaz. Çünki, sen mü'minlerin analarındansın! dedi.

Esma, Hz. Osman'ın halifeliği zamanında Necid'deki ev halkının yanında vefat edinceye kadar oturmuş, hiç bir yabancıya görünmemiş ve hiç bir kimse de kendisi ile evlenmeyi ummamıştır.

Esma:

— Beni, şakıyye (yaramaz, bedbaht) diye çağırınız, derdi.

LÜBEYNE (LEBİBE) HATUN (r.a.)

Lübeyne Hatun; Müemmel b. Habib oğullarının cariyesi iken, Hz. Ömer'den önce müslüman olmuştu.

Hz. Ömer, müslüman olmadan önce müşrik iken, müslümanlıktan döndürmek için Lübeyne Hatun'a en ağır işkenceleri yapardı.

Hassan b. Sabit der ki: "Ben, umre hacısı olarak Mekke'ye varmıştım. Peygamber (s.a.v.) halkı İslâmiyete davetle uğraşıyor, ashabını da işkencelere uğratıyorlardı.

Ömer b. Hattab'ın başucuna dikildim. Kendisi beline izar tutunmuştu. Müemmel oğullarının, cariyesinin boğazını, elleri gevşeyip yanlarına düşünceye kadar sıktı, durdu!

Kendi kendime "öldü artık kadıncağız" dedim. Sonra onu bırakıp Zinnire'nin üzerine yürüdü. Ona da bunun gibi yaptı.

Ömer b. Hattab yine bir gün müslümanlıktan döndürmek için Lübeyne'ye işkence yapıyor, vurup duruyordu. Dövmekten bıkınca, yorulunca da:

— Size acıdığımı sanmayın!... Sadece dayak atmaktan yoruldum. Dinlenir dinlenmez sizi cezalandırmaya devam edeceğim. Siz bu yeni dini inkâr edip ondan ayrılmadıkça da dayaktan vazgeçmeyeceğim, dedi.

Lübeyne Hatun, ona:

— Eğer müslüman olmazsan, Allah da sana öyle yapacaktır, dedi.

Hz. Ebu Bekr (r.a.), Lübeyne Hatun'u da satın alıp âzâd etti.

Allah (c.c.) onlardan razı olsun...

KAYNAKLAR

Kur'an-ı Kerim
Eshabu'n-Nüzul, El-Vahidi
Tefsiru'l-Kur'an, İbn Kesir
El-İsabe fi Temyizi's-Sahabe, İbn Hacer el-Askalanî
Et-Tabakâtu'l-Kubra, el-Vakıdî'nin katibi İbn Sa'd
Usdu'l-Gabe fi Ma'rifeti's-Sahabe, İbn Kesir
El-İstiab fi Marifeti'l-Ashab, İbn Abdi'l-Berr
Sahîhu'l-Buhari
Sahihu Müslim
Esbabu'n-Nüzul, es-Suyutî
Siretu'n-Nebi, İbn Hişam
Kenzu'l-Ummal, el-Hindi
Es-Siretu'n-Nebeviyye, İbn Kesir
Sahabetu Rasûlullah, Abdulaziz eş-Şennavi
El-Kamil fi't-Tarih, İbn Kesir
Tarihu't-Taberi.
Cemheratu Ensabi'l-Arab, İbn Hazım el-Endelusî
Er-Ravzu'l-Unf, es-Suheylî
El-Bekkâun, Abdulaziz eş-Şennavî
Tarihu'l-Hulefâ, es-Suyutî
Hılyetu'l-Evliya, Ebu Nuaym el-Isbehanî
El-Bidaye ve'n-Nihaye, İbn Kesir
Ümmül-Mü'minin Âişe, Abdulaziz eş-Şennavî
Teracimu Seyyidâti Beyti'n-Nubuvve, Dr. Bintu'ş-Şatı
Musab İbn Umeyr, Abdulaziz eş-Şennavî
İnsanu'l-Uyun, Ali İbn İbrahim el-Halebî
Abdullah İbn Abbas, Abdulaziz eş-Şennavî
İslâm Tarihi, M. Asım Köksal